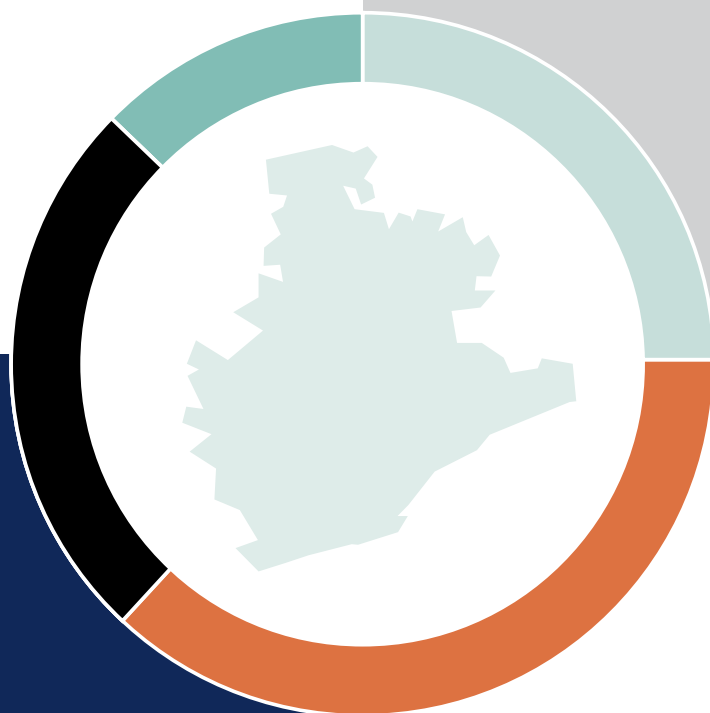


2020



Informe econòmic local

Província de Barcelona



**Diputació
Barcelona**



Cambra
de Comerç de Barcelona

Direcció editorial

Diputació de Barcelona
Àrea de Desenvolupament Econòmic i Turisme
Anna Álvarez Jurado
Coordinadora

Cambra de Barcelona
Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures
Carme Poveda Martínez

Elaboració de continguts

Diputació de Barcelona
Àrea de Desenvolupament Econòmic i Turisme
David Sánchez Oliva

Cambra de Barcelona
Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures
Sandra Gutiérrez Cubero
Blanca Zapater Trallero

1a edició: octubre 2025

© de l'edició: Diputació de Barcelona i Cambra de Barcelona
© dels textos: els autors
ISSN 3081-8702

Edició i producció: Cambra de Barcelona

Coordinació tècnica: Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació
de la Diputació de Barcelona

Maquetació: Carlos Céspedes - Cambra de Barcelona

Índex

Pròleg	4
Presentació	5
Província de Barcelona	6
1. L'entorn de la província de Barcelona	8
2. La província de Barcelona	11
3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal	21
Perspectiva de gènere província de Barcelona	30
Alt Penedès	39
Anoia	52
Bages	66
Baix Llobregat	80
Barcelonès	95
Berguedà	109
Garraf	123
Lluçanès	137
Maresme	151
Moianès	165
Osona	180
Vallès Occidental	195
Vallès Oriental	209
Estudis monogràfics	224
Dinamisme del sector TIC a la província de Barcelona i les seves comarques	225
L'accessibilitat als polígons industrials de Catalunya: connectant la producció econòmica i la gestió territorial	246



Pròleg

L'*Informe econòmic local* de la província de Barcelona 2025, en la seva cinquena edició, conjuntament amb l'*Informe territorial* de la província de Barcelona, del que és hereu, configuren una trajectòria sòlida com a obra de referència entre les publicacions periòdiques orientades a l'estudi de les comarques i els municipis de Barcelona, en conjunt i per separat. L'informe es presenta en dues versions, l'edició tradicional, en format pdf, i un *minisite web* amb tot el contingut. La versió en línia permet accedir amb major facilitat a les dades analitzades, comparar-les amb les dels anys anteriors i extreure'n conclusions. Ambdós formats configuren una obra que presenta les principals magnituds socioeconòmiques del nostre territori i n'explica l'evolució experimentada el darrer any. L'edició d'enguany ha estat realitzada conjuntament per la Diputació de Barcelona i per la Cambra de Barcelona, amb l'aportació d'articles temàtics per part d'ens locals de la província, posant en valor l'anàlisi socioeconòmica, però també les polítiques públiques de desenvolupament econòmic local que es porten a terme des de les diferents administracions. Com a novetat, aquesta edició amplia l'anàlisi del sector comerç, amb l'objectiu de conèixer l'estat d'aquestes activitats que tenen una presència física i econòmica important en l'economia de la nostra província i les nostres comarques. I en línia amb l'aposta política i programàtica de la Diputació de Barcelona i la Cambra de Barcelona, s'ha incorporat una anàlisi socioeconòmica amb perspectiva de gènere per a la província i les tretze comarques.

Un cop superats els entrebancs econòmics provocats per la pandèmia de la covid-19, les mesures posades en marxa per part dels governs locals, autonòmics, estatals i europeus han facilitat el camí per iniciar una fase d'expansió econòmica que en el cas de la província de Barcelona fa dos anys que dura. Es van recuperar els nivells previs a la pandèmia, i a partir de llavors la majoria d'indicadors socioeconòmics no han deixat de millorar, fins al punt de presentar valors que no s'havien donat en cap moment de la sèrie disponible, com per exemple en termes de població ocupada o de llocs de treball localitzats. El context ve marcat per una notable millora de l'activitat econòmica, gràcies a la solidesa del mercat de treball, l'impuls del consum privat i la recuperació de la inversió, que contrasta amb l'atonía econòmica que presenta la zona euro en el seu conjunt. Els llocs de treball i l'ocupació mantenen un creixement sostingut, acompanyats per una baixada de l'atur i una lleugera recuperació del teixit empresarial.

A escala comarcal, el Barcelonès continua sent la comarca tractora en termes socioeconòmics, i registra les majors variacions en termes absoluts en pràcticament totes les variables analitzades. En canvi, en termes relatius la configuració de la província canvia substancialment, experimentant diferents ritmes de creixement, o comportaments més o menys positius. Les comarques del Bages i del Lluçanès presenten dues cares de la mateixa moneda. El Bages esdevé la comarca més dinàmica en el seu conjunt, especialment en termes de llocs de treball i de teixit empresarial. En canvi, el Lluçanès experimenta una evolució moderada, i fins i tot negativa en la majoria d'indicadors, especialment els que fan referència a la població ocupada o a l'atur registrat. Però hi ha altres singularitats importants en el nostre territori, com el procés de convergència de la taxa d'atur que s'ha donat entre les tretze comarques, l'augment de la demanda turística a l'Alt Penedès, o el lideratge del Barcelonès i el Vallès Occidental en la valoració de l'oferta comercial.

Per la seva banda, s'han elaborat dos monogràfics, als que pràcticament es pot sumar l'anàlisi de Perspectiva de gènere del capítol de la província de Barcelona, que per la seva extensió i aprofundiment de l'anàlisi s'assimila força a aquest contingut. La Cambra de Barcelona fa una anàlisi d'una de les activitats que més ha crescut els darrers anys al nostre territori, la de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) a la província i a les comarques barcelonines entre els anys 2012 i 2024. Per la seva part, l'Oficina Tècnica d'Estratègies per al Desenvolupament Econòmic aborda l'accessibilitat als polígons industrials, i en aquest cas engloba tots els polígons de Catalunya, per així conèixer com es connecta la producció econòmica i la gestió territorial.

L'anàlisi de la realitat territorial ens permet conèixer l'escenari que ha de facilitar el desenvolupament econòmic que ara afrontem. I si bé estem davant d'una fase expansiva de l'economia, aquesta no està absent de tensions i reptes per abordar als quals s'haurà de donar resposta, com ara l'accés a l'habitatge, l'adaptació al canvi climàtic, la transformació digital o la seguretat energètica, entre d'altres. El context actual ens obliga a explorar nous camins i noves fórmules en què els Objectius de Desenvolupament Sostenible que marca l'Agenda 2030 de les Nacions Unides han de ser-hi presents. Tenim l'oportunitat d'impulsar projectes que tinguin un veritable impacte transformador en les persones, les empreses i les institucions, i que alhora serveixin per assolir un model de desenvolupament econòmic com una nova manera d'entendre el territori i d'aproximar-nos-hi, que no deixi cap persona ni cap municipi enrere.

Ana María Martínez Martínez

Diputada presidenta de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic i Turisme de la Diputació de Barcelona



Presentació

És motiu de satisfacció i orgull presentar l'*Informe econòmic local* de la demarcació de Barcelona 2025, que elaborem conjuntament la Diputació de Barcelona i la Cambra de Comerç de Barcelona, representant una col·laboració que vam realitzar durant 18 anys, de 2002 a 2020. L'objectiu de la publicació és oferir una anàlisi de la situació i evolució econòmica de la província i les tretze comarques que en formen part l'any 2024, així com una visió de caire estructural a través d'estudis monogràfics.

L'any 2024 el podem definir com a molt positiu, amb un creixement del valor afegit brut de la província del 4 %, un punt superior al registrat el 2023 i força per sobre al de la mitjana de la zona euro. Cal destacar que el dinamisme de l'activitat de l'economia del territori s'ha recolzat fonamentalment en la demanda interna: la millora de la inversió productiva, la resiliència del consum privat, l'elevat consum públic i els màxims històrics del mercat laboral. Aquest dinamisme del mercat laboral ha estat liderat pels serveis, on ha destacat especialment l'impuls de les activitats de tecnologies de la informació (TIC) i la restauració. És important remarcar que aquesta expansió de l'economia s'ha produït en un context econòmic i geopolític advers. En aquest sentit, la continuïtat de les guerres a Ucraïna i a Gaza han estat de les pitjors notícies del 2024, i més enllà dels terribles costos humans i materials que segueixen provocant, han estat fonts d'incertesa econòmica i geopolítica a nivell internacional. Addicionalment, la nova política aranzelària del president dels EUA ha canviat l'ordre econòmic internacional vigent des de la segona guerra mundial, en un context en què algunes potències de la zona euro patien una crisi industrial. Malgrat tot, les condicions de finançament a la zona euro han millorat gràcies al descens de la inflació, fet que ha permès al Banc Central Europeu reduir el tipus d'interès oficial de referència des del 4 % a l'inici del 2024 fins al 2 % al juny del 2025, nivell en el que s'ha mantingut estable des de llavors.

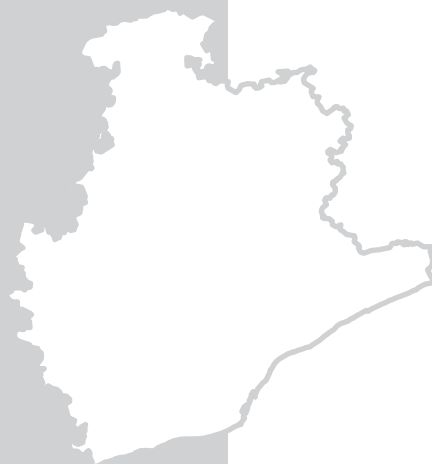
Precisament, el sector líder en la creació d'ocupació a la província de Barcelona —les tecnologies de la informació (TIC)— ha estat la temàtica escollida per un dels monogràfics d'aquest any, que ha estat elaborat pel Gabinet d'Estudis de la Cambra. El sector de les TIC és un pilar fonamental per al desenvolupament econòmic i la transformació digital de múltiples indústries. En els darrers anys, no ha deixat d'expandir-se i s'ha consolidat com una de les indústries més rellevants del territori. Un dels objectius del monogràfic és determinar si el creixement de les TIC, especialment notable en els grans nuclis urbans, s'ha estès de manera homogènia a la resta del territori o si, per contra, continua altament concentrat. Des del punt de vista territorial, destaquen algunes conclusions, com que es manté una forta concentració al Barcelonès (amb un creixement acumulat del 6,9% de l'ocupació TIC entre el 2012 i 2024), mentre que el Vallès Occidental i el Baix Llobregat són les comarques que el segueixen en volum d'ocupació TIC (amb un creixement acumulat del 2,7 % i 3,9 %, respectivament).

La publicació inclou també una anàlisi de l'economia territorial en Perspectiva de gènere, elaborat pel Gabinet d'Estudis. L'objectiu és diagnosticar i fer seguiment dels indicadors del mercat de treball amb perspectiva de gènere a la província de Barcelona i les seves comarques. Els resultats mostren que encara persisteixen bretxes de gènere a la demarcació: hi ha menys dones que homes actives en el mercat laboral, però més dones aturades, i la bretxa de gènere s'intensifica pel que fa a la qualitat del treball, ja que hi ha més dones amb contractes temporals, a temps parcial, etc. Una de les causes que porta les dones a ocupar llocs de treball amb pitjors condicions són les normes socials, que assignen les tasques de cura i de la llar a les dones. De fet, les excedències per la cura de fills i familiars continuen estant molt feminitzades el 2024 (87 % i 74 %, respectivament). Tot i això, el darrer any s'observen petites millores, i cal continuar en aquesta direcció per assolir un mercat laboral més igualitari entre homes i dones.

Pel que fa a les perspectives de creixement, la Cambra de Comerç de Barcelona preveu que l'economia catalana creixi un 2,6 % el 2025 i un 2,4 % el 2026, tot i que persisteixen alguns riscos a causa dels efectes de la política aranzelària dels EUA que podrien influir negativament sobre l'activitat els propers trimestres. Entre aquests riscos hi ha la pèrdua de competitivitat de les exportacions europees pels aranzels del 15% als Estats Units, la incertesa generada sobre les decisions d'inversió i consum, així com l'apreciació de l'euro sobre la competitivitat de les exportacions, entre altres efectes derivats.

Per últim, vull agrair la col·laboració de l'equip tècnic de la Cambra de Comerç de Barcelona i de la Diputació de Barcelona, així com posar en valor la qualitat i el rigor de la seva anàlisi. Aquesta publicació és clau per disposar d'informació de primera mà sobre la situació econòmica al nostre territori. Es tracta d'una eina útil per a tots els agents econòmics, ja que, tot i trobar-nos en una fase expansiva de l'economia, aquesta no està exempta de reptes que cal afrontar, com la transformació digital o l'adaptació al canvi climàtic, entre d'altres. Només així podrem transformar els riscos en oportunitats i consolidar un model de creixement econòmic sòlid, inclusiu i sostenible per al conjunt del territori.

Josep Santacreu i Bonjoch
President de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona i President del
Consell General de Cambres de Catalunya



Província de Barcelona



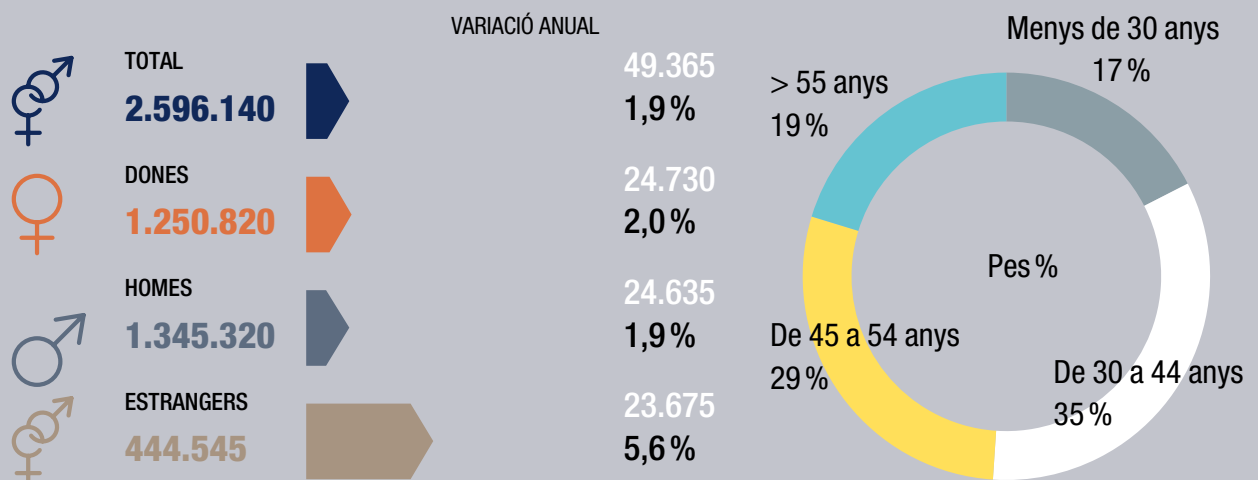


Resum executiu

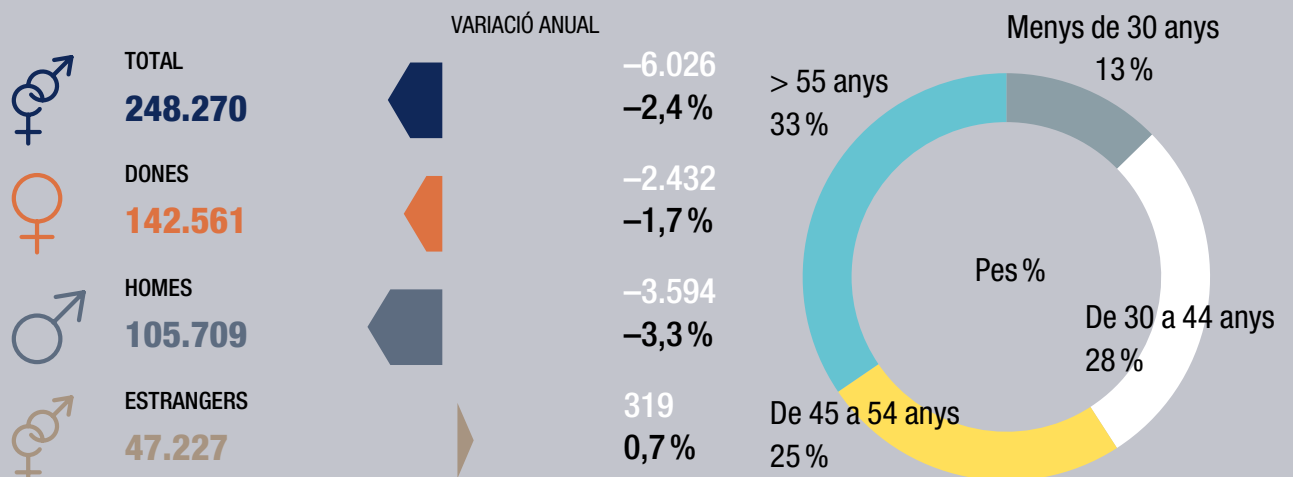
L'any 2024 la província de Barcelona ha experimentat una evolució positiva en la majoria dels indicadors analitzats a l'informe, en un context marcat per una notable millora de l'activitat econòmica a Catalunya, malgrat el moderat creixement de la zona euro. En concret, el PIB català ha augmentat el 3,6 %, una taxa superior tant a la registrada l'any anterior (2,6 %) com a la del conjunt de l'estat (3,2 %), i que quadruplica a la mitjana de la zona euro (0,9 %). Aquest avenç es deu, principalment, per la solidesa del mercat laboral, el dinamisme del consum privat i la recuperació de la inversió.

A la província de Barcelona, el nombre de llocs de treball ha registrat un creixement del 2,2 % respecte a l'any anterior, en línia amb l'augment de la població ocupada, que ha crescut l'1,9 %. Paral·lelament, el nombre d'empreses també ha augmentat, però més lleugerament, el 0,5 %. Els sectors més dinàmics en termes d'afiliacions han estat un cop més els serveis i la construcció. Per subsectors, destaca especialment l'impuls de les activitats de tecnologies de la informació, que han generat prop de 5.000 nous llocs de treball en un any. Pel que fa l'atur, el nombre de persones desocupades ha disminuït el -2,4 %, una reducció més intensa que en l'exercici anterior. Alhora, la taxa d'atur registrat s'ha reduït en quatre dècimes fins a situar-se en el 8,7 %.

Població ocupada registrada resident a la província. IVT 2024



Població aturada registrada resident a la província. IVT 2024





1. L'entorn de la província de Barcelona

L'any 2024 ha estat marcat per una activitat econòmica global resilient, tot i un context internacional complex, caracteritzat per tipus d'interès encara elevats, tensions geopolítiques persistents i un augment del proteccionisme comercial. Segons el Fons Monetari Internacional (FMI), el creixement del **PIB mundial** s'ha situat en el 3,3 % el 2024, dues dècimes per sota del registre de 2023. Aquest avenç reflecteix una capacitat d'adaptació superior a la prevista, i s'ha estès de manera generalitzada, tant entre les economies avançades —amb un creixement de l'1,8 %— com als països emergents i en desenvolupament (el 4,3 %). Aquesta evolució positiva s'ha sostingut, d'una banda, per la robustesa del mercat laboral, fet que ha donat suport a la demanda interna. De l'altra banda, la contenció dels preus de l'energia ha contribuït a frenar les pressions inflacionistes. Cal esmentar que la inflació moderada ha permès iniciar la relaxació de la política monetària, el BCE va començar a baixar tipus al juny i la Fed, al setembre.

L'economia mundial ha crescut un 3,3 % l'any 2024, dues dècimes menys que l'any anterior.

El dinamisme econòmic del 2024 ha presentat diferències per regions. A Àsia, els països emergents han liderat l'expansió global, amb l'Índia al capdavant (amb un augment del 6,5 %), gràcies a la digitalització, la reorganització de les cadenes de subministrament i la transició energètica. En canvi, la Xina ha rebaixat el seu ritme de creixement fins al 5 %, a causa de la crisi immobiliària i d'un model econòmic cada vegada més orientat i dependent de les exportacions. Entre els països desenvolupats, els Estats Units han crescut el 2,8 %, gràcies en bona part a l'impuls del consum, mentre que la zona euro, principal soci comercial de l'economia catalana, ha registrat un creixement més modest, però més elevat que l'any anterior (del 0,4 % el 2023 al 0,9 % el 2024). Aquest resultat es veu fortament influenciat per la debilitat d'algunes de les principals economies de la UEM, especialment Alemanya (-0,5 %), afectada per la debilitat industrial i els alts costos energètics, i Àustria (-1,2 %), que han tornat a registrar caigudes en l'activitat. A més, el creixement de la resta de grans economies ha estat bastant limitat, amb un avenç del 0,7 % a Itàlia, l'1,0 % als Països Baixos, l'1,1 % a França i l'1,9 % a Portugal. En canvi, Espanya (+3,5 %) ha destacat notablement, impulsada principalment per la fortalesa de la demanda interna.

Segons les previsions de l'FMI, el creixement econòmic mundial experimentarà una suau desacceleració els pròxims anys, fins al 3,2 % el 2025 i 3,1 % el 2026. Aquesta evolució reflecteix l'aparició de noves incerteses i l'esgotament progressiu d'alguns dels factors que havien impulsat l'activitat en anys anteriors. Un dels elements clau d'aquesta moderació és l'impacte de les tensions comercials globals, intensificades per les noves mesures aranzelàries adoptades pels Estats Units a principis de 2025. Aquestes accions han generat incertesa als mercats, han provocat represàlies d'altres potències i han afectat negativament tant la confiança empresarial com el comerç internacional. A més, la demanda interna comença a perdre força en diverses grans economies, especialment als Estats Units, on el consum privat s'està afeblint després d'un període de creixement robust.

L'**economia espanyola** ha registrat un augment del PIB del 3,5 %, segons les darreres dades de la comptabilitat nacional de l'INE. Aquesta xifra representa una acceleració d'un punt percentual respecte al creixement del 2023 i confirma el bon comportament de l'economia espanyola en un context internacional marcat per la incertesa i l'alentiment de l'activitat a la zona euro. En aquest sentit, malgrat aquest entorn desfavorable, l'economia espanyola ha tornat a sorprendre positivament gràcies a la fortalesa del mercat laboral i al dinamisme del consum privat i la resiliència de les exportacions, fins i tot en un escenari de desacceleració dels principals socis europeus. Així, l'economia espanyola ha tornat a destacar per un ritme de creixement clarament superior al de la mitjana de la zona euro (0,9 %).



L'informe anual del Banc d'Espanya destaca que l'activitat de l'economia espanyola ha estat més intensa del que s'esperava, malgrat les restriccions de la política monetària i la incertesa geopolítica. La fortalesa del consum públic i privat, així com l'impuls de les exportacions de serveis —tant turístics com no turístics—, han estat els principals motors de l'evolució positiva. Pel que fa a l'oferta, totes les branques d'activitat han mostrat un comportament més vigorós que a la resta de la UEM. Aquest vigor ha estat afavorit per diversos factors, com la reducció de la factura energètica en la indústria, la diversificació geogràfica i estacional del turisme i per la millor capacitat del nostre país en termes d'infraestructura digital, que ha beneficiat especialment els serveis no turístics i, en particular, d'aquelles amb un major contingut tecnològic.

En un context internacional marcat per la incertesa, el PIB espanyol ha crescut el 3,2 %, cinc dècimes més que l'any anterior.

Quant als preus, la inflació ha tancat l'any 2024 amb una mitjana anual del 2,8 %, lleugerament per sobre de la mitjana de la zona euro (2,6 %). Aquest alentiment dels preus s'ha produït gràcies a la moderació del cost de l'energia, en part deguda a la caiguda del preu del petroli als mercats internacionals. A més, la contenció de la demanda interna a la Xina i la seva estratègia de reducció de preus en les exportacions han afavorit aquesta dinàmica de desacceleració.

El creixement del PIB de Catalunya (3,6 %) ha quadruplicat el de la zona euro (0,9 %), i ha crescut un punt percentual més que l'any anterior (2,6 %).

L'economia catalana ha experimentat una millora significativa el 2024, en un context de baix creixement a la zona euro, i recolzat per la reducció de tipus d'interès a mesura que avançava el procés desinflationista. El PIB ha crescut un 3,6 %, un punt percentual superior al 2,6 % de 2023 i molt per sobre de la mitjana de la zona euro (0,9 %). L'augment ha superat les previsions, amb una taxa de variació interanual que ha millorat a mesura que avançava l'any: el 3,1 % al primer trimestre, el 3,5 % al segon i el 3,9 % els dos darrers trimestres. Aquesta expansió del PIB s'ha produït gràcies a les aportacions positives tant de la demanda interna com de la demanda externa.

La contribució de la demanda interna al creixement del PIB ha estat de 3,2 punts, gairebé el doble que l'any anterior (1,7 punts el 2023). La demanda interna s'ha vist afavorida per l'impuls del consum de les llars, l'augment del consum públic i la recuperació de la inversió, afavorida per la reducció dels tipus d'interès i la confiança dels empresaris. El consum de les llars, que representa gairebé la meitat del PIB, ha crescut un 3,5 % el 2024. Aquest dinamisme ha estat possible gràcies a l'impuls del mercat laboral i a la recuperació del poder adquisitiu de les llars, que ha permès accelerar el creixement del consum respecte a l'any anterior. No obstant això, el consum privat podria haver augmentat més, atès que la taxa d'estalvi continua sent elevada, i es manté en màxims històrics.

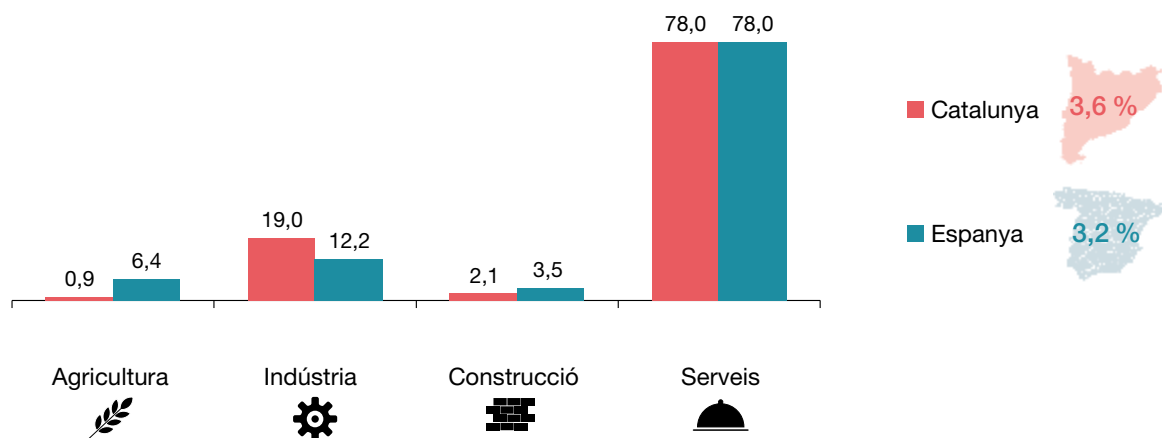
Taula 1
Producte interior brut.
(Taxes de variació interanual, en volum, en %)

	Catalunya		Espanya	
	2023	2024	2023	2024
PIB	2,6	3,6	2,7	3,2
Demanda				
Demanda interna (5)	2,0	3,8	1,7	2,9
Despesa en consum de les llars	1,6	3,5	1,7	2,8
Despesa en consum de les adm. públiques (1) (5)	5,7	5,3	5,2	4,2
Formació bruta de capital (2)	-0,5	3,2	-1,6	1,9
Saldo exterior (3) (4) (5)	0,9	0,4	1,0	0,3
Exportacions de béns i serveis	4,2	1,8	2,8	3,1
Importacions de béns i serveis	2,6	2,7	0,3	2,4
Oferta				
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	-10,7	4,2	6,5	8,3
Indústria	5,0	3,9	0,7	2,7
Construcció	2,4	1,7	2,1	2,1
Serveis	2,7	4,1	3,3	3,7

(1) Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars. (2) Inclou la variació d'existències. (3) La dada de Catalunya inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya. (4) Aportació al creixement del PIB. (5) La dada d'Espanya ha estat calculada per l'Idescat, a partir de la informació publicada per l'INE, per facilitar la comparabilitat.

Font: Idescat

Gràfic 1

Aportacions dels sectors al creixement del PIB de l'any 2024 (en percentatge)


Font: Idescat

L'aportació positiva del saldo amb l'exterior ha estat més moderada i ha disminuït respecte a l'any anterior, passant de 0,9 p.p. el 2023 a 0,4 p.p. el 2024. Aquesta evolució s'explica en gran part per la desacceleració del creixement de les exportacions totals a l'estranger (del 4,2 % el 2023 a l'1,8 % el 2024) davant de l'atonía de la demanda d'Europa.

La demanda interna i el saldo exterior han contribuït en l'evolució positiva del PIB català. Quant a l'oferta, el principal motor ha estat els serveis.

Pel costat de l'oferta, els serveis han estat el principal protagonista del creixement econòmic el 2024, gràcies al seu pes relatiu (el 75,4 % del Valor Afegit Brut total) i al notable increment anual del 4,1 % el darrer any. Concretament, la contribució positiva dels serveis al creixement ha estat de 3,1 punts percentuals. La indústria ha incrementat el seu VAB un 3,9 %, una evolució alineada amb el total del VAB català (4,0 %), tot i que inferior a la registrada el 2023 (5,0 %). La construcció, el sector que més va patir l'impacte de la pandèmia en termes relatius, ha registrat un augment més moderat, l'1,7 %. El creixement contingut de l'activitat en aquest sector s'explica, en part, per la dificultat de trobar personal amb un perfil adequat, els elevats costos dels materials, la manca de sòl urbanístic i l'excés de regulació i burocràcia. Finalment, el sector agrícola ha experimentat una recuperació del 4,2 %, compensant parcialment la forta caiguda dels dos anys anteriors a causa de la sequera en bona part.



2. La província de Barcelona

La **població** de la província de Barcelona ha augmentat l'1,6 % (93.563 persones més) respecte a un any enrere, fins als gairebé 5,9 milions d'habitants l'1 de gener de 2024, un nou màxim històric, segons dades del padró d'habitants. El ritme de creixement del nombre d'habitants a Barcelona s'ha accelerat lleugerament respecte a l'any anterior (1,4 %), i ha estat el mateix al registrat al conjunt a Catalunya (1,6 %), mantenint d'aquesta manera el pes relatiu de la província sobre el conjunt català, el 73,4 %. Barcelona ha registrat un increment molt similar a Girona i Tarragona (l'1,5 %, en ambdós casos), i lleugerament superior al de Lleida (1,0 %).

Aquest increment s'explica pel creixement de la població amb nacionalitat estrangera, mentre que la de nacionalitat espanyola ha experimentat pràcticament una estabilització (amb un augment del 0,3 %). En concret, la població estrangera ha crescut un 6,9 %, superant per primera vegada el milió de residents —una xifra històrica que representa el 70,3 % de la població estrangera total a Catalunya. La taxa d'estrangeria (percentatge de població estrangera sobre el total) s'ha situat en el 17,3 %, la més alta de la sèrie històrica, tot i que continua essent la més baixa entre les quatre províncies catalanes.

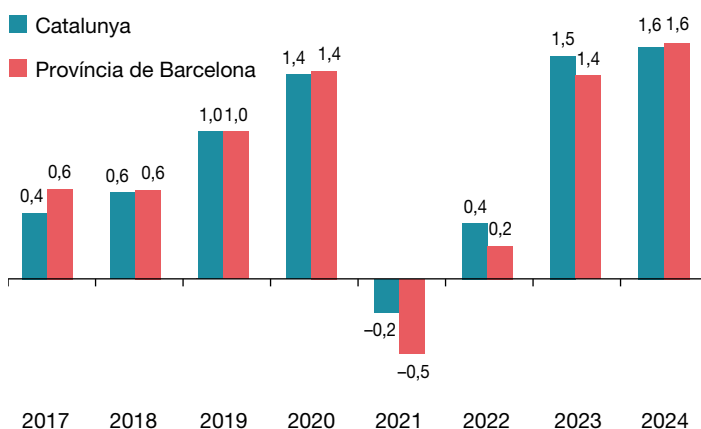
D'altra banda, segons el PHRE (Padró d'habitants residents a l'estranger), el 2024 hi ha gairebé 297.900 persones amb nacionalitat espanyola originàries de la província que viuen a l'estranger, un 5,3 % més que un any enrere. Durant l'últim any, el grup d'edat que més ha crescut ha estat el de població en edat de treballar (de 15 a 64 anys), un 6,3 % més, seguit del grup de 65 anys i més (4,9 %). El grup de menors de 15 anys també ha augmentat, però en grau més baix (2,0 %).

Segons les projeccions de població de l'Idescat en l'escenari mitjà, la població de la província s'aproparà als 6,55 milions d'habitants l'any 2034, xifra que suposa un increment de l'11 % més que el 2024. La piràmide d'edats es farà més estreta en els trams de 5 a 19 anys i de 40 a 54 anys, mentre que augmentarà el pes relatiu de la població de 55 anys o més en major mesura que l'increment de 20 a 39 anys. En conseqüència, l'índex d'envelliment —relació entre la població de 65 anys i més i la de menys de 15 anys—, creixerà notablement, passant del 145,2 % el 2024 al 194,5 % una dècada més tard. Així mateix, l'índex de dependència de la gent gran —població de 65 anys i més per cada 100 persones de 15 a 64 anys— també augmentarà, del 29,2 % al 32,1 %.

El **valor afegit brut** a la província de Barcelona ha augmentat el 3,9 % l'any 2024 respecte a l'any anterior en termes reals (descomptada la inflació), segons dades de l'Anuari Econòmic Comarcal del BBVA 2025. Aquest augment s'accelera respecte a l'any anterior (3,2 %), però és menys intens als registrats quan l'economia va recuperar les xifres precovid de 2019 (6,3 % el 2021 i 7,9 % el 2022). Aquest creixement és molt similar a l'experimentat pel conjunt de Catalunya (4,0 % segons BBVA) atès que l'economia barcelonina representa gairebé el 75 % del total. Tanmateix, es tracta del tercer increment més important entre les quatre províncies catalanes per darrere de Girona i Lleida (4,5 % en ambdós casos), i només per sobre de Tarragona (3,4 %). Per sectors, els serveis ha presentat el

Gràfic 2

Taxes de variació de la població total, 2017-2024 (en percentatge)

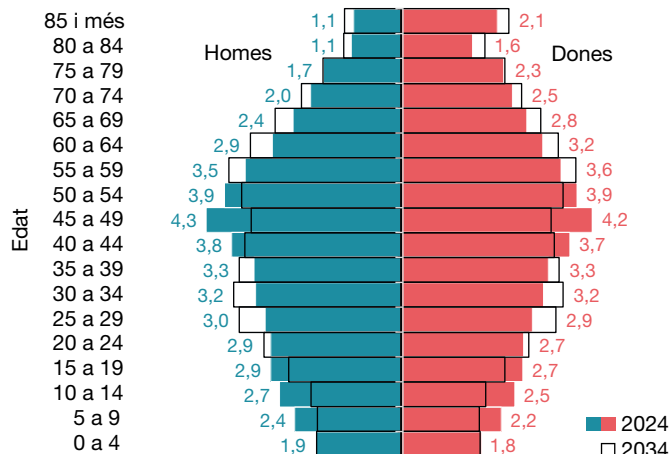


Font: Idescat i INE, en base a les dades del padró d'habitants

El creixement de la població augmenta gràcies a l'increment de la població estrangera, que ha superat el milió de persones.

Gràfic 3

Piràmide d'edats de la província de Barcelona 2024-2034 (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

segon augment relatiu més important (4,0 %), però atès el seu pes en el conjunt del VAB és el sector que aporta més al creixement total (3,1 punts, el 79,5 %). A continuació, la indústria és el sector que més ha augmentat relativament el darrer any (4,1 %) i la construcció també presenta una evolució positiva (3,0 %). Finalment, el sector primari a Barcelona pràcticament es manté estable (-0,1 %).

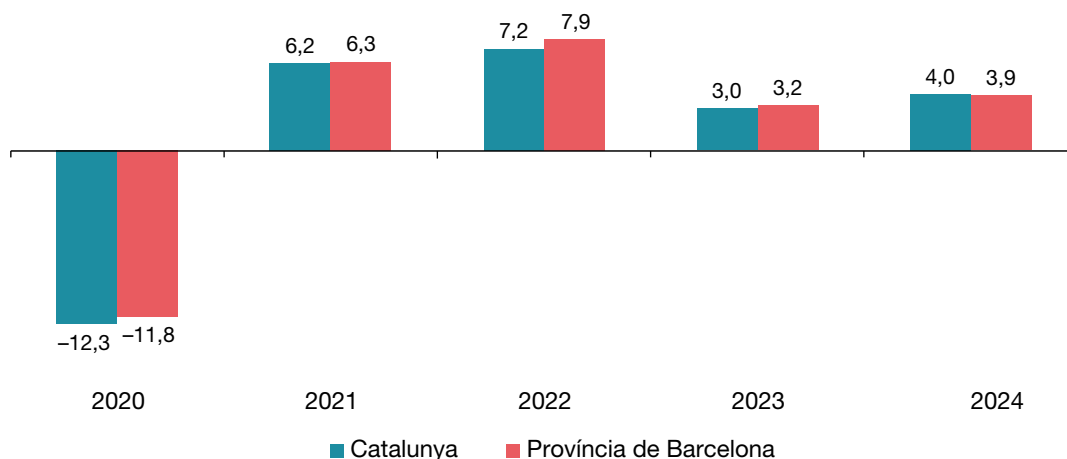
Una de les notícies més positives del 2024 ha estat el dinamisme i la resiliència que ha mostrat el mercat laboral, en un context de reducció gradual dels tipus d'interès, però d'elevada incertesa a escala geopolítica. En aquest sentit, la **població ocupada registrada** (afiliats a la Seguretat Social, règim general i d'autònoms, segons residència padronal de l'afiliat) en tancar l'any 2024 s'ha situat en els 2.596 milers de persones, un màxim històric a finals d'any que supera les xifres prèvies a la pandèmia (2.398 milers el desembre de 2019). Addicionalment, cal destacar que la taxa de creixement interanual de les afiliacions el 2024 ha estat de

l'1,9 %, la qual cosa suposa una moderació respecte als tres anys anteriors. Per sexe, l'evolució positiva ha estat molt similar entre les dones (2,0 %) i els homes (1,9 %). El nombre de persones ocupades registra un augment a tots els grans grups d'edat, a excepció de les persones d'entre 30 i 44 anys, que pateixen una lleugera disminució (-0,2 %), en bona part per efectes demogràfics. Tant els ocupats més joves (menors de 30 anys) com els de més edat (de 55 anys i més) augmenten el 4,3 %, mentre que els ocupats entre 45 i 54 anys creix amb menor intensitat, un 1,5 %. Per nacionalitat, cal destacar el creixement relatiu del 5,6 % entre els afiliats de nacionalitat estrangera —que representen el 17,1 % del total—, enfront de l'1,2 % dels afiliats de nacionalitat espanyola.

Paral·lelament, el nombre de **llocs de treball** (afiliacions a la Seguretat Social segons ubicació del compte de cotització de l'empresa), ha crescut un 2,2 % el 2024 respecte a un any enrere, fins als

Gràfic 4

Taxes de variació interanual del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

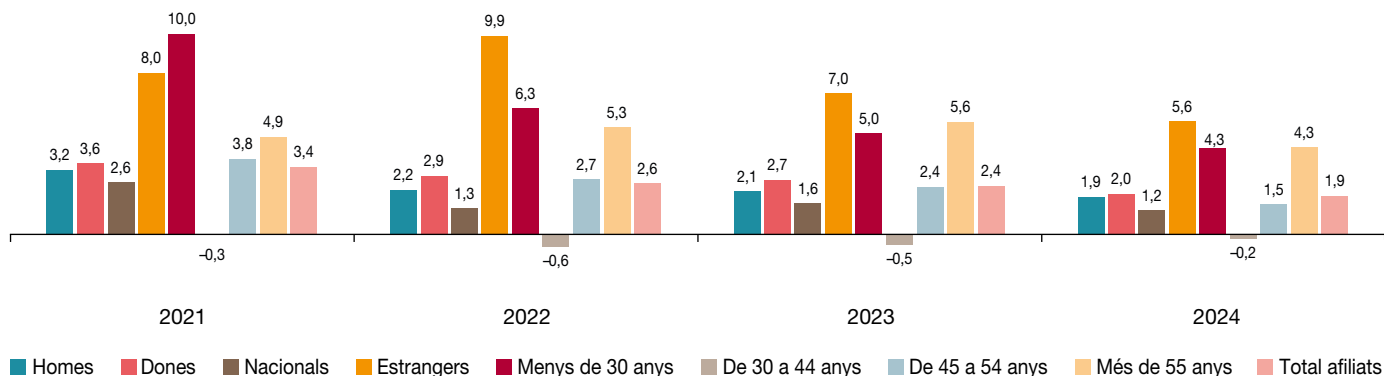


Nota: variació en termes reals

Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2025

Gràfic 5

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Província de Barcelona (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

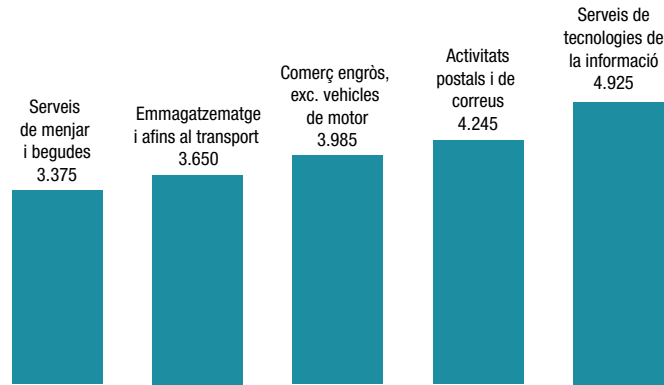
2.809.775, un nou màxim històric. Aquesta evolució és molt similar a l'experimentada al conjunt de Catalunya (2,3 %). Cal esmentar, però, que el creixement anual s'ha anat moderant gradualment des del 2021 (4,0 % el 2021, 3,0 % el 2022, el 2,5 % el 2023). Segons el tipus de règim d'afiliació s'observa un increment més destacat entre els assalariats que entre els autònoms, un 2,4 % i un 1,5 %, respectivament, fins als gairebé 2,4 milions d'assalariats i 411.000 autònoms a finals d'any, les xifres més elevades des del 2008 (inici de la sèrie disponible), en ambdós casos. Al seu torn, el teixit empresarial a la província de Barcelona ha registrat gairebé 177.000 empreses (comptes de cotització) a finals d'any, el 0,5 % més que el 2023, però encara per sota de la xifra precrisi (-5,6 % respecte al 2019), evolució similar a la registrada al conjunt de Catalunya (0,3 %). Com a resultat del creixement de l'ocupació més elevat que el nombre d'empreses els darrers anys, s'està produint un augment de la dimensió mitjana de les empreses, passant d'11,5 assalariats per empresa de mitjana el 2019 a 13,6 el 2024.

El mercat laboral manté un dinamisme positiu el 2024, en un context de tipus d'interès a la baixa, però incertesa geopolítica. Alhora, el teixit empresarial continua una lenta recuperació, però sense assolir les xifres de 2019.

A escala **sectorial**, el nombre d'afiliacions ha crescut a tots els grans sectors econòmics respecte a l'any anterior, excepte al primari, que pràcticament es manté (-0,1 %) i és l'únic sector que encara no ha assolit les xifres precrisi. Els serveis, amb un creixement del 2,4 % —el segon major increment anual sectorial—, continua sent sense dubte l'element tractor de les afiliacions, amb 2,28 milions a finals d'any, el màxim des del 2008. A continuació, li segueixen la indústria, amb un augment del nombre de les afiliacions del 2,6 % i, en tercer lloc, el sector de la construcció, que ha crescut un 0,9 % respecte a l'any anterior. Pel que fa als subsectors que més han augmentat els llocs de treball, en termes absoluts, destaca, en primer lloc, els serveis de les tecnologies de la informació, que sumen gairebé 5.000 llocs de treball més en un any. En segon terme es posiciona el subsector d'activitats postals i de correus, amb 4.245 llocs més. En tercer lloc, se situa el del comerç a l'engròs, que suma gairebé 4.000 llocs de treball més. A continuació el quart i cinquè sector amb major increment han estat el d'emmagatzematge (3.650 llocs més) i el dels serveis de menjar i begudes (3.375 més), respectivament. Aquest darrer

Gràfic 6

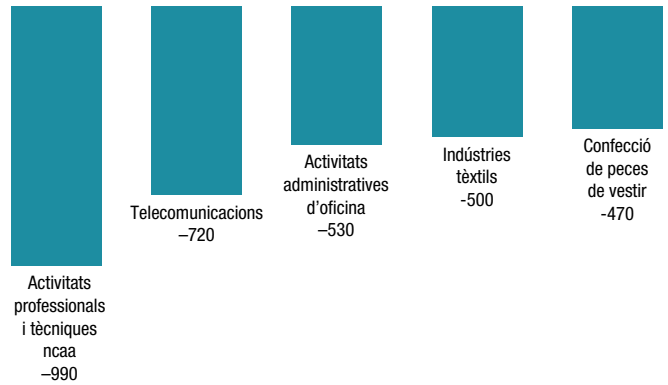
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Província de Barcelona, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Província de Barcelona, 2024 (absoluts)



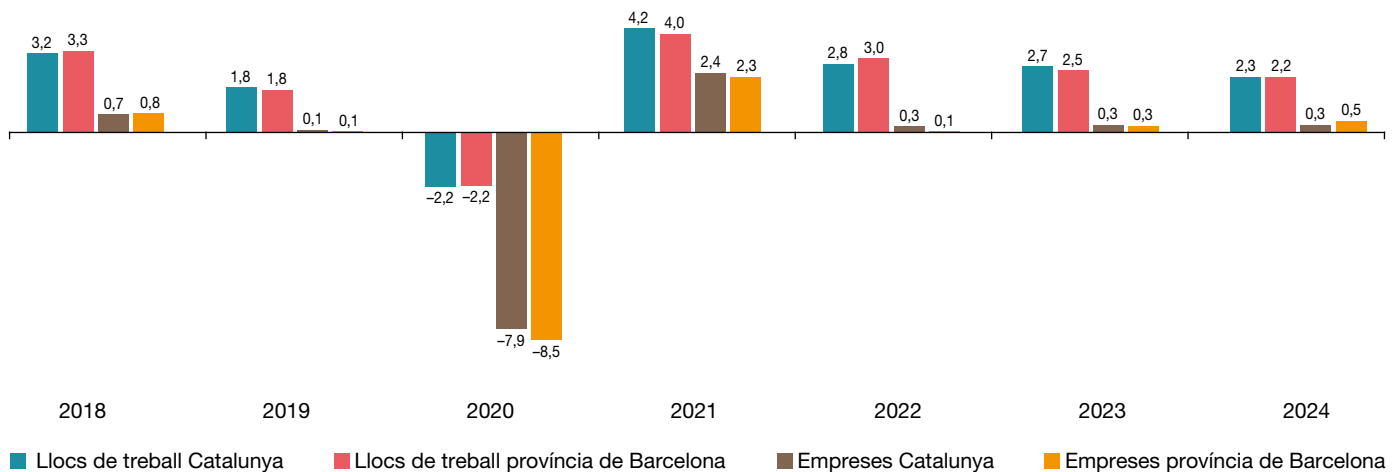
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

subsector ja ha estat un dels més dinàmics els dos darrers anys, amb la tornada a la normalitat després de la crisi de la Covid, però cada vegada els augments són menys notables. Quant als subsectors que han minvat en més mesura el nombre de llocs de treball, en termes absoluts, les activitats professionals i tècniques són les que han registrat una disminució més significativa el 2024, amb 990 llocs de treball menys respecte al 2023. A continuació li segueixen les telecomunicacions, amb 720 afiliacions menys, les activitats administratives d'oficina, les indústries tèxtils i de la confecció de peces de vestir, al voltant de 500 llocs menys en cada cas.

Segons la base de dades del Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el nombre de **societats mercantils** amb seu social a la província de Barcelona passa de 98.030 l'exercici 2022 a 98.921 l'exercici 2023 (increment del 0,9 %). El volum de negoci generat per aquestes societats mercantils passa de 348.680 a 367.078 milions d'euros (increment del 5,3 %). L'increment de la facturació del teixit empresarial al llarg de l'exercici 2023 s'ha situat per sota de l'augment que ha registrat el PIB a Catalunya (7,4 % a preus corrents).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

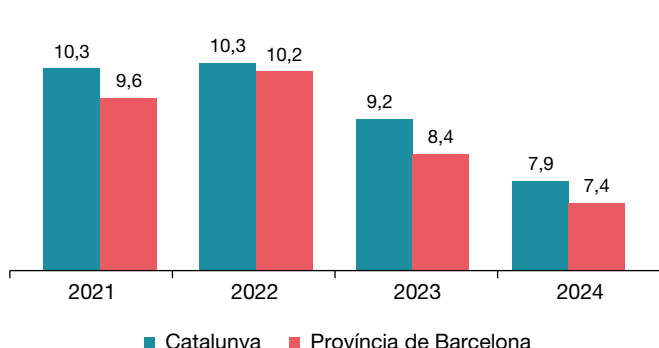


Font: Idescat

Gràfic 9

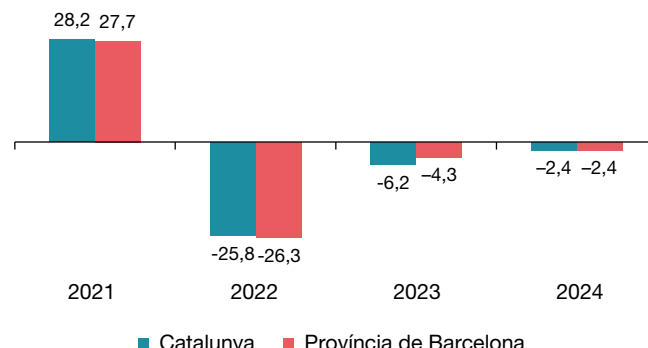
Taxa d'atur estimat

(en percentatge)



Font: Idescat i INE

Gràfic 10

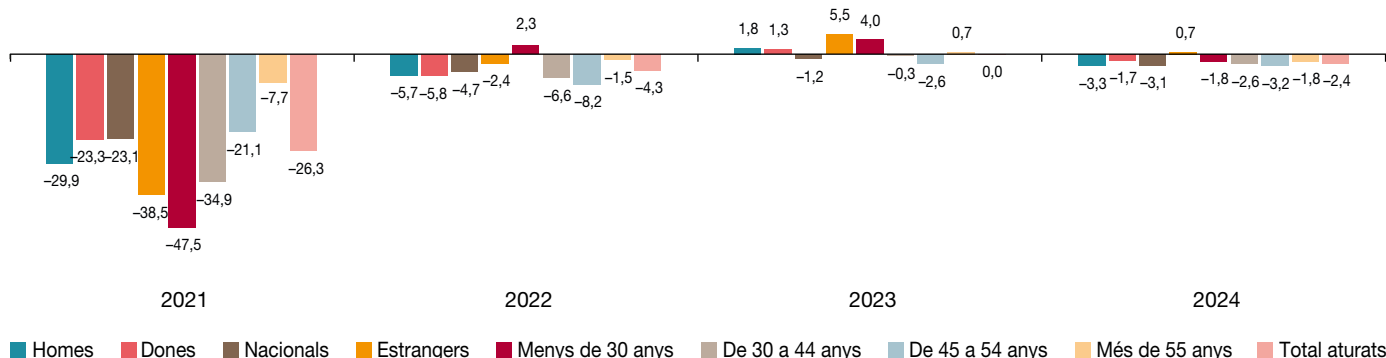
Variació anual de la població aturada registrada (en percentatge)


Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

El sector serveis concentra el 62,6 % de la facturació de les societats mercantils amb seu a la província, la indústria el 31,8 %, la construcció el 5,0 % i el sector primari el 0,6 % restant. Els cinc primers sectors d'activitat per volum de negoci són altres tipus de comerç a l'engròs amb 26.664 milions d'euros (el 7,3 % del total), químiques i farmacèutiques amb 25.980 milions d'euros (7,1 %), comerç a l'engròs d'alimentació i begudes amb 24.463 milions d'euros (6,7 %), productes alimentaris i begudes amb 22.523 milions d'euros (6,1 %) i comerç a l'engròs de productes d'ús domèstic amb 20.189 milions d'euros (5,5 %). Les 250 primeres societats mercantils amb seu social a la província de Barcelona segons el volum de facturació concentren el 38,2 % de la facturació total generada pel teixit empresarial de les comarques barcelonines.

En paral·lel a l'evolució de l'ocupació, la **població aturada registrada** ha disminuït el -2,4 % fins a les 248.270 persones inscrites a les oficines de Treball de Catalunya a la província, la dada més baixa des del 2007. Al conjunt de Catalunya també s'ha donat la mateixa evolució (-2,4 %). Per sexes, s'ha registrat una reducció més notable de l'atur entre els homes (-3,3 %) que entre les dones (-1,7 %). Per edat, l'atur ha disminuït entre els quatre trams analitzats, entre el -1,8 % de les persones més joves (menys de 30 anys) i més grans (de 55 anys i més) i el -3,2 % de les persones compreses entre els 45 i 54 anys. Finalment, segons nacionalitat l'evolució de l'atur ha estat oposada, mentre que entre la població autòctona ha disminuït el -1,2 %, entre la població amb nacionalitat estrangera ha augmentat un 0,7 %, fet que es dona per segon any consecutiu, però amb menor intensitat.

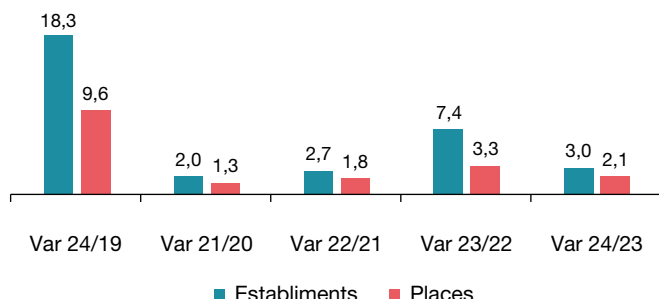
Gràfic 11

Taxes de variació interanual de la població aturada registrada.
Província de Barcelona (en percentatge)


Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Gràfic 12

Taxes de variació interanual de l'oferta turística. Província de Barcelona* (en percentatge)

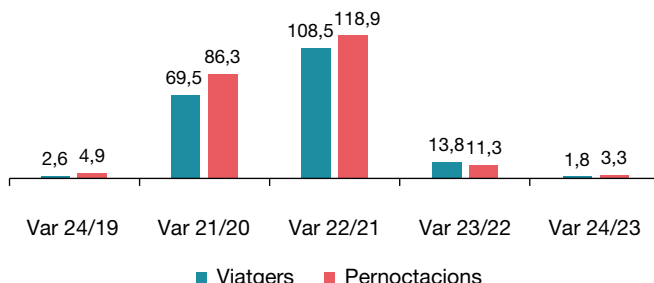


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 13

Taxes de variació interanual de la demanda turística. Província de Barcelona* (en percentatge)



* Inclou viatgers i pernотacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació hotelera, en càmpings i en turisme rural de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

La **taxa d'atur** registral s'ha reduït en quatre dècimes fins a situar-se en el 8,7 % a finals de 2024, la taxa més baixa per a un mes de desembre des del 2007. La taxa d'atur estimada (el quocient entre població aturada i població activa), segons les dades de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE i les publicades per l'Idescat, s'ha reduït un punt percentual el quart trimestre de 2024 — com a resultat de la disminució del nombre d'aturats i l'increment de la població activa —, fins a situar-se en el mínim històric del 7,4 %, la segona taxa provincial menys elevada (només per darrere del 5,1 % a Lleida).

Els indicadors d'evolució **turística** de la província de Barcelona el 2024 presenten una oferta d'allotjament bastant estable, amb un 2,1 % de creixement en el nombre de places respecte al 2023. Totes les tipologies d'allotjament han crescut entre el 0 % i el 5 % respecte al 2023, amb l'increment més important en el nombre d'habitatges d'ús turístic (HUT), que augmenten en gairebé 4 mil places noves.

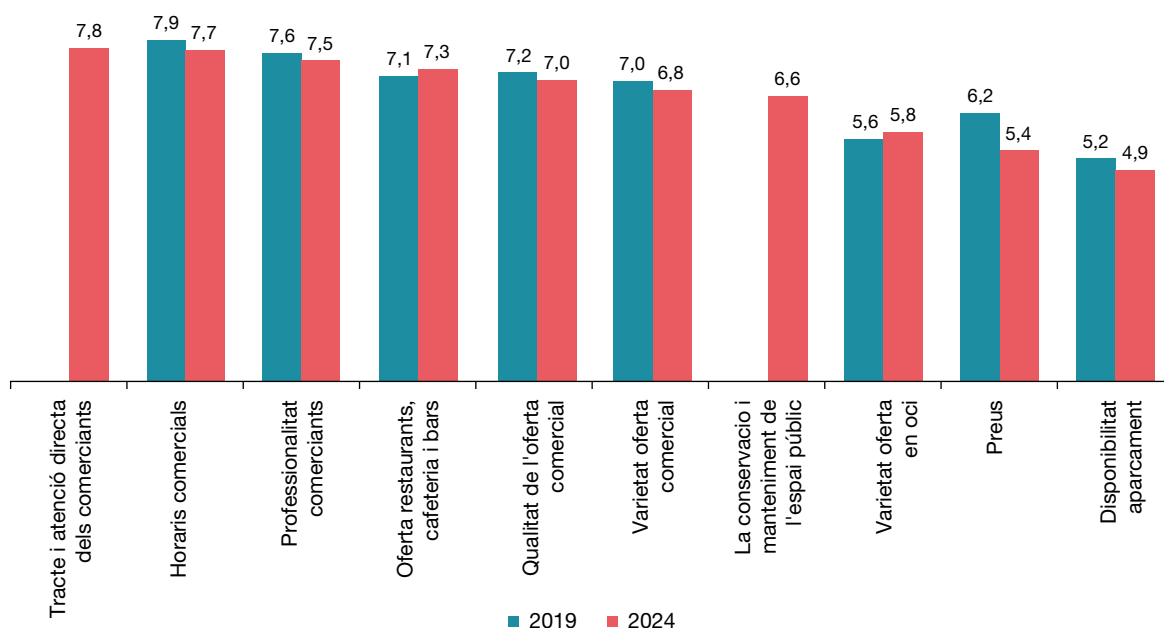
En relació amb la demanda turística, les xifres d'activitat del 2024 superen les del 2023, amb un increment de l'1,8 % i el 3,3 % en el nombre de viatgers i pernотacions, respectivament. Els establiments hotelers és la tipologia d'allotjament que més ha crescut. Més del 60 % de les pernотacions hoteleres de la província es concentren a la comarca del Barcelonès, i el 20 % a la comarca del Maresme. La resta de comarques es troben entre el 0 % i el 7 % del pes de pernотacions de la província.

Finalment, la taxa turística (IETT) recaptada ha estat de 63,2 milions d'euros el 2024, el 8 % més que el 2023. En aquest cas, el Barcelonès recapta el 83,0 % del total de la província, el Maresme el 7,4 % i la resta menys del 3,3 % en cada cas.

En l'àmbit del **comerç**, a la província hi havia un total de 63.091 establiments comercials el 2023, segons les dades de l'Oferta Comercial de Catalunya. Si bé, el nombre ha caigut el -5,1 % des de l'any 2021 que és la dada anterior disponible, mentre que la superfície de venda ha augmentat el 5,7 %, fet pel qual ha augmentat la dimensió mitjana dels establiments, fins a situar-se en 132 m².

La recaptació en l'impost sobre les estades en establiments turístics supera els 63 milions d'euros l'any 2024 a la província de Barcelona.

Gràfic 14

Valoracions específiques de l'oferta comercial, 2024 (sobre 10)

Font: Enquesta d'hàbits de consum i compra a la comarca 2019, Diputació de Barcelona

En termes de llocs de treball localitzats en l'àmbit del retail (el comerç al detall excepte vehicles de motor, i venda i reparació de vehicles de motor), aquest sector ha englobat 299.850 llocs en finalitzar l'any 2024, sent un dels subsectors d'activitat amb més pes de la província, el 10,7 % del total. L'evolució de l'últim any ha estat positiva, amb un augment del 0,6 %, però per sota de la dinàmica general en els llocs de treball (2,2 %).

Enguany s'han presentat els resultats de l'Enquesta d'hàbits de consum i compra de la Diputació de Barcelona, amb dades de l'any 2024. L'oferta comercial dels municipis és valorada en un 7,15 sobre 10 i no ha variat respecte a la darrera enquesta, l'any 2019. L'aspecte més valorat pels consumidors és el tracte i atenció directa dels comerciants (7,75), seguida dels horaris comercials (7,70) i de la professionalitat i expertesa dels comerciants (7,45).

Per contra, els aspectes pitjor valorats són la varietat de l'oferta en oci (5,80), els preus (5,37) i, sobretot, la disponibilitat d'aparcament en les zones comercials, que no arriba a l'aprovat (4,92). Destacar els mercats municipals, com a equipaments públics, que representa un 32 % del pes de la compra de l'alimentació fresca.

Els hàbits de compra mostren un patró de contrast segons la localització de les compres. Així, les compres de productes quotidians (alimentació fresca, resta d'alimentació i quotidians no alimentaris), estan molt influïdes per la proximitat, ja que la majoria es realitzen dins del municipi de residència. En canvi, les compres d'equipaments per la persona i per a la llar presenten una distribució més variable, amb una remarcable fuga de compradors fora del municipi.



Comparativa provincial

El 2024, dades a l'1 de gener del cens de població, la **població** ha crescut a la majoria de províncies (l'1,1 % de mitjana al conjunt de l'Estat), a dues s'ha mantingut —Badajoz i Ourense— i només a quatre províncies s'ha registrat una lleugera disminució —Zamora, Jaén, Lleó i Còrdova. València i Madrid han registrat els augments més elevats (2,0 % en ambdós casos) i Càceres, Pontevedra i Salamanca els més modestos (0,1 %). Barcelona, amb un creixement de l'1,4 %, se situa com a la 10a província on més ha crescut el nombre d'habitants en termes relatius. Quant a la **població estrangera**, totes les províncies espanyoles registren un creixement (6,8 % de mitjana), i a totes superior al de la població autòctona, increment que ha oscil·lat entre l'1,7 % d'Almeria i el 14,3 % de Lugo. Barcelona, amb un increment del 6,9 %, se situa en la 30a província amb un increment més elevat.

El nombre d'**empreses** ha disminuït a nou províncies l'1 de gener de 2024 respecte a un any enrere, segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE. A la província de Barcelona, el teixit empresarial ha augmentat l'1,9 %, quatre dècimes per sobre la mitjana espanyola (1,5 %), fet que la situa com a la 9a província on més creix relativament el teixit empresarial, juntament amb Guadalajara. Les reduccions més intenses s'han donat a Ciudad Real (-0,6 %), Navarra (-0,5 %) i Lleó (-0,5 %), i els increments més positius a Màlaga (3,5 %), Alacant (2,7 %) i Illes Balears (2,7 %).

Per la seva banda, el **deute viu** dels ajuntaments, amb dades de 31 de desembre de 2024 i població d'1 de gener de 2024, va situar-se en 367 €/habitant en el conjunt espanyol —10 € menys que l'any anterior—, i a la província de Barcelona en 432 €/habitant —11 € menys que l'any anterior—, el desè més elevat de les províncies espanyoles. Cadis, sobretot, i Jaén, van tornar a ser les províncies més endeutades per càpita, i les úniques per sobre de mil euros/habitant. Al cantó oposat se situen Las Palmas (52 €/hab.), Biscaia (65 €/hab.) i Zamora (73 €/hab.).

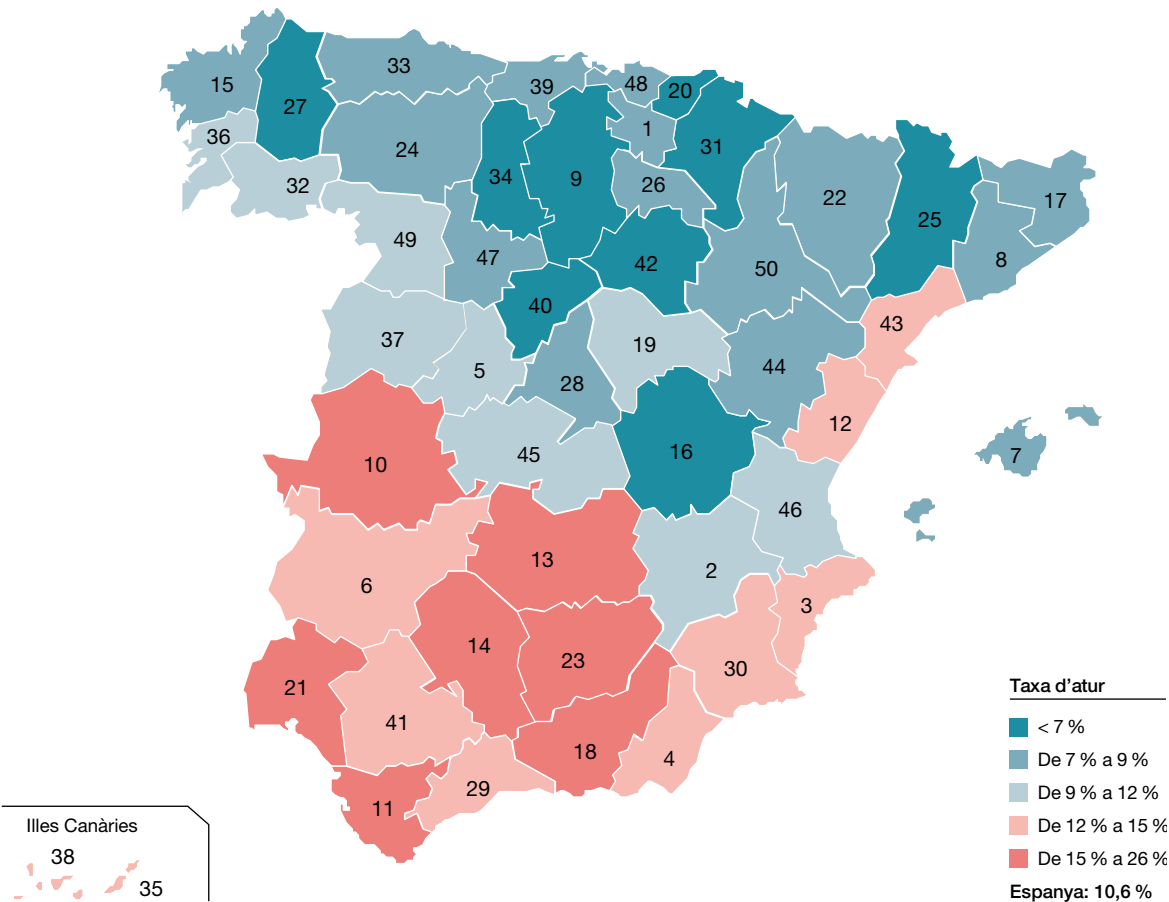
Les altres variables recollides a la taula de comparativa provincial fan referència a indicadors del mercat de treball i permeten analitzar l'evolució durant l'any 2024. En el cas dels ocupats i aturats registrats a la Seguretat Social, les dades corresponen al darrer dia de l'any, mentre que, pel que fa als ocupats i aturats estimats per l'EPA de l'INE, es refereixen al quart trimestre. Segons aquestes variables, es detecta un comportament diferenciat entre les províncies en funció de si les dades provenen de fonts registrals o d'estimacions; tot i que en el cas de l'ocupació l'evolució del conjunt de l'Estat és pràcticament la mateixa en ambdues fonts.

Pel que fa al nombre d'**aturats**, s'observa aquest comportament. Si es té en compte l'atur registrat, s'observa una reducció del -2,4 % a la província de Barcelona, la quarta caiguda més moderada, juntament amb Tarragona, i menys intensa a la registrada al conjunt d'Espanya (-5,4 %). El nombre d'aturats registrats només ha augmentat en dues províncies, Navarra (+1,2 %) i Biscaia (+0,5 %), s'ha mantingut a Guipúscoa i a la resta ha disminuït, entre el -12,8 % a Huelva i el -1,5 % de Girona. En canvi, el comportament és molt diferent en l'atur estimat a partir de l'EPA. Aquí, l'atur estimat a la província de Barcelona es redueix el -10,7 %, una caiguda superior al conjunt de l'Estat (-8,3 %), i suposa la 20a reducció més notable de totes les províncies. En aquest cas 15 províncies han registrat un increment de l'atur i en una s'ha mantingut, i també s'observa una major dispersió entre l'increment més elevat, registrat a Àlaba (+59,5 %), i el descens més accentuat a Conca (-45,9 %). La **taxa d'atur** estimada de la província de Barcelona se situa en el 7,4 % el 2024, 3,2 punts percentuals per sota de l'estatal (10,6 %), i la 12a més baixa de les províncies. Guipúscoa, Lleida i Sòria tenen les taxes d'atur més reduïdes, per sota del 6 %. En canvi, en general, totes les províncies amb taxes d'atur més elevades (per sobre 12 %) es concentren del centre cap al sud de la península, sobretot a Cadis (20 %) i Granada (21 %).

Pel que fa als **ocupats**, en el cas dels registrats (considerant els afiliats a tots els règims), a la província de Barcelona han augmentat el 2,0 %, lleugerament per sota del creixement registrat al conjunt d'Espanya (2,3 %). Aquest increment se situa en una posició intermèdia entre totes les províncies, en el dinovè lloc, juntament Terol, Lleida i la Corunya. A totes les províncies ha crescut l'afiliació, entre el 0,1 % a Palència i el 5,5 % a Jaén. Per la seva banda, l'ocupació estimada mostra un menor dinamisme a la província de Barcelona, que s'incrementa només el 0,5 % el darrer any, molt per sota la mitjana estatal (2,2 %), i esdevé l'antepenúltima província amb un creixement menys notable entre les 39 províncies amb una evolució positiva dels ocupats. En aquest cas es registra una disminució del nombre d'ocupats a onze províncies.

Mapa 1

Taxa d'atur estimat, per províncies. Quart trimestre del 2024



1	Àlaba	7,8	19	Guadalajara	10,6	37	Salamanca	11,0
2	Albacete	11,4	20	Guipúscoa	4,7	38	S. C. de Tenerife	11,8
3	Alacant	13,3	21	Huelva	16,6	39	Cantàbria	8,2
4	Almeria	14,8	22	Osca	8,9	40	Segòvia	6,8
5	Àvila	9,5	23	Jaén	17,4	41	Sevilla	12,5
6	Badajoz	14,5	24	Lleó	7,8	42	Sòria	5,4
7	Illes Balears	8,2	25	Lleida	5,1	43	Tarragona	12,7
8	Barcelona	7,4	26	La Rioja	8,6	44	Terol	8,5
9	Burgos	6,4	27	Lugo	7,0	45	Toledo	11,7
10	Càceres	16,5	28	Madrid	8,6	46	València	11,5
11	Cadis	21,0	29	Màlaga	12,8	47	Valladolid	8,1
12	Castelló	12,8	30	Múrcia	13,4	48	Biscaia	10,3
13	Ciudad Real	15,6	31	Navarra	6,6	49	Zamora	11,9
14	Còrdova	17,2	32	Ourense	11,8	50	Saragossa	7,2
15	La Corunya	7,3	33	Astúries	8,1	51	Ceuta	21,8
16	Conca	6,3	34	Palència	6,8	52	Melilla	25,8
17	Girona	7,7	35	Las Palmas	12,0			
18	Granada	20,0	36	Pontevedra	9,9			

Font: INE

Taula 2

Recull estadístic comparatiu per províncies 2024¹

	Població total	Població estrangera	Empreses (DIRCE)	Ocupació registrada	Ocupació estimada	Persones aturades registrades	Persones aturades estimades	Taxa d'atur estimat	Deute viu / habitant ²
Àlaba	0,7	5,5	0,6	1,0	-1,6	-3,7	59,5	7,8	336
Alacant	1,9	6,4	2,7	2,3	0,7	-3,7	1,8	13,3	172
Albacete	0,4	8,7	0,1	1,3	-0,3	-7,0	-6,6	11,4	331
Almeria	1,0	1,7	1,2	2,7	2,7	-9,8	9,7	14,8	413
Astúries	0,4	12,6	-0,2	1,9	8,6	-7,3	-29,2	8,1	143
Àvila	0,4	11,1	-0,1	0,5	3,3	-3,0	-15,9	9,5	208
Badajoz	0,0	9,9	1,0	0,4	1,0	-9,2	-19,3	14,5	99
Barcelona	1,4	6,9	1,9	2,0	0,5	-2,4	-10,7	7,4	432
Biscaia	0,5	8,2	0,6	1,1	-5,5	0,5	56,2	10,3	65
Burgos	0,7	9,0	0,8	1,6	0,9	-6,2	-24,7	6,4	469
Càceres	0,1	9,2	0,5	0,4	-2,2	-8,3	21,5	16,5	111
Cadís	0,3	7,2	1,2	1,7	0,2	-7,6	0,7	21,0	1744
Cantàbria	0,4	7,3	0,5	1,9	2,0	-7,5	13,0	8,2	90
Castelló	1,8	8,0	1,4	1,8	12,6	-4,6	3,3	12,8	186
Ciudad Real	0,2	7,4	-0,6	1,3	0,9	-7,0	-2,9	15,6	178
Conca	0,3	6,7	0,3	1,0	3,5	-4,1	-45,9	6,3	246
Còrdova	-0,1	8,4	0,3	1,6	3,7	-9,6	17,0	17,2	313
Girona	1,5	3,6	2,0	2,7	4,7	-1,5	-11,5	7,7	447
Granada	0,6	4,7	0,9	2,2	-0,5	-6,4	-8,4	20,0	355
Guadalajara	1,9	8,3	1,9	2,1	1,5	-3,8	19,7	10,6	191
Guipúscoa	0,4	6,6	0,6	0,9	-3,3	0,0	-28,2	4,7	170
Huelva	0,3	3,8	0,3	1,6	3,2	-12,8	-21,1	16,6	757
Illes Balears	1,8	5,3	2,7	3,0	5,8	-4,8	-28,6	8,2	185
Jaén	-0,3	11,8	-0,4	5,5	0,7	-11,4	-8,8	17,4	1181
La Corunya	0,4	12,9	0,2	2,0	1,0	-9,8	-14,6	7,3	126
La Rioja	0,6	5,4	0,2	2,3	4,5	-6,0	-5,3	8,6	230
Las Palmas	1,2	5,7	2,0	3,2	4,5	-7,4	-23,9	12,0	52
Lleida	1,0	3,9	1,4	2,0	0,9	-4,3	-2,5	5,1	363
Lleó	-0,2	7,1	-0,5	1,2	1,9	-2,3	-25,1	7,8	387
Lugo	0,2	14,3	-0,4	1,0	2,1	-4,6	-3,7	7,0	90
Madrid	2,0	7,9	2,1	3,0	4,2	-4,0	-9,0	8,6	510
Màlaga	1,3	4,5	3,5	3,4	2,2	-9,2	-23,6	12,8	329
Múrcia	1,1	2,0	1,3	2,6	-1,0	-5,9	20,5	13,4	468
Navarra	0,9	6,1	-0,5	1,2	5,4	1,2	-26,5	6,6	107
Osca	0,7	6,0	0,1	2,1	6,1	-6,1	-12,7	8,9	155
Ourense	0,0	10,5	0,1	1,1	-3,8	-5,2	19,4	11,8	100
Palència	0,2	13,0	-0,4	0,1	-3,9	-5,5	-2,0	6,8	258
Pontevedra	0,1	8,9	0,4	1,0	3,6	-8,4	-1,9	9,9	100
S.C. de Tenerife	1,1	3,8	2,5	3,6	2,9	-6,3	-35,0	11,8	125
Salamanca	0,1	10,3	-0,2	1,4	1,0	-3,5	5,7	11,0	254
Saragossa	0,9	5,9	0,6	1,9	-1,3	-3,3	4,4	7,2	601
Segòvia	0,8	7,8	0,2	1,5	2,9	-8,2	-14,3	6,8	187
Sevilla	0,5	8,2	1,4	2,3	5,3	-7,7	-19,7	12,5	274
Sòria	0,6	7,6	1,2	0,9	-3,2	-6,1	-4,0	5,4	335
Tarragona	1,5	4,9	1,5	1,5	5,6	-2,4	-7,8	12,7	470
Terol	0,2	4,1	0,9	2,0	6,6	-4,6	-4,8	8,5	134
Toledo	1,6	8,4	1,1	2,7	1,6	-3,6	1,9	11,7	186
València	2,0	12,9	2,2	2,5	0,2	-1,6	-1,9	11,5	258
Valladolid	0,7	11,4	0,3	2,5	7,8	-6,8	0,0	8,1	292
Zamora	-0,4	12,7	0,2	1,1	6,7	-3,9	-21,0	11,9	73
Espanya	1,1	6,8	1,5	2,3	2,2	-5,4	-8,3	10,6	367

- Variació 2023-2024, a excepció de la taxa d'atur (taxa del IV trimestre 2024, en percentatge) i deute viu (31 de desembre 2023, en euros). L'ocupació i les persones aturades registrades i estimades fan referència a l'últim dia de l'any i al IV trimestre, respectivament. La població, total i estrangera, i les empreses DIRCE, a 1 de gener de cada any. L'ocupació registrada va referida als afiliats totals a la Seguretat Social, en tots els règims
- Suma del deute viu en euros dels ajuntaments de cada província dividit pel total d'habitants.

Font: INE, Ministeri d'Hisenda i Ministeri de Treball.

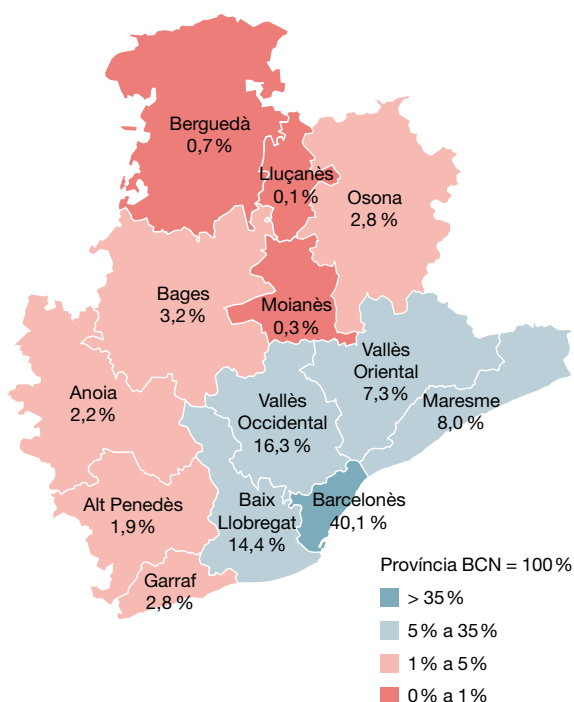
3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal

La província de Barcelona està formada actualment per 13 comarques: Alt Penedès, Anoia, Bages, Berguedà, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Lluçanès¹, Maresme, Moianès, Osona, Vallès Occidental i Vallès Oriental². El Barcelonès presenta la densitat més gran de població atès que concentra el 40,1 % de la població en 146 km², la menor superfície comarcal. A continuació, les comarques amb més concentració demogràfica són les restants que conformen la Regió Metropolitana: el Vallès Occidental (16,3 %), el Baix Llobregat (14,4 %), el Maresme (8,0 %) i el Vallès Oriental (7,3 %). Aquestes comarques de la Regió Metropolitana, juntament amb el Garraf, són les que tenen una densitat d'habitants per km² superior a la mitjana catalana (249,5 habitants per km²). En l'altre extrem, les comarques amb menys habitants són el Lluçanès, el Moianès i el Berguedà, totes tres concentren l'1 % de la població de la demarcació i una densitat inferior a 44 habitants per km².

Segons el cens del padró municipal, el 2024 la població ha crescut a totes les comarques entre el 0,6 % del Moianès i l'1,7 % del Garraf o el Barcelonès. Segons la nacionalitat, la població estrangera ha crescut de forma generalitzada a totes les comarques barcelonines i ha estat superior al registrat entre la població de nacionalitat espanyola, a excepció del Moianès que es manté pràcticament estable (una persona menys). Els increments s'han situat per sobre el 5 %, a excepció del Lluçanès i Osona. En canvi, la població autòctona ha presentat una tènue evolució positiva a onze comarques,

Mapa 2

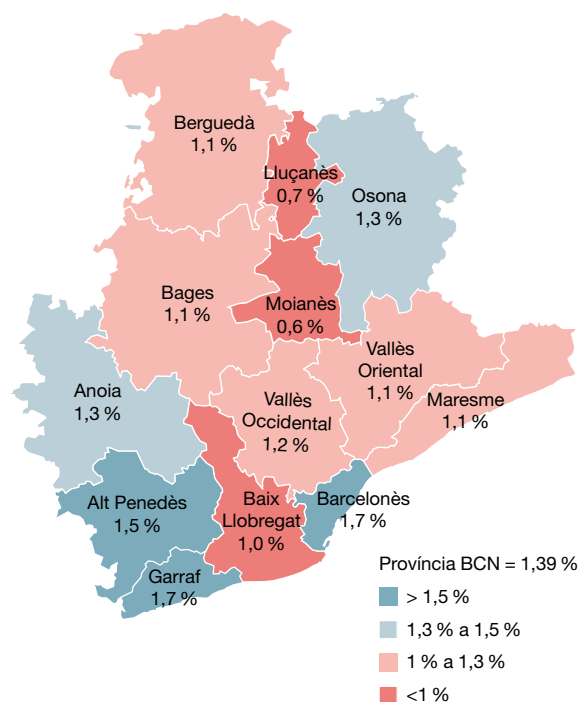
Nombre d'habitants. Província de Barcelona, 2024 (en percentatge sobre el total)



Font: Idescat

Mapa 3

Variació anual del nombre d'habitants. Província de Barcelona, 2024 (en percentatge)



Font: Idescat

1 El 12 de maig de 2023 es va crear la comarca del Lluçanès. El Lluçanès està format inicialment per nou municipis, vuit que pertanyien a Osona: Alpens, Lluçà, Olost, Oristà, Perafita, Prats de Lluçanès, Sant Martí d'Albars i Sobremunt, i un al Bages: Sant Feliu Sasserra. Aquest darrer municipi retorna al Bages al juliol. Per tant, la creació del Lluçanès només modifica territorialment a la comarca d'Osona (que passa de 50 a 42 municipis).

Cal esmentar que per al Cens de Població la dada fa referència a inici d'any, i la variació anual del 2024 per al Lluçanès i Osona es calcula sobre el 2023 segons l'actual conformació municipal.

2 Els municipis d'Espinelves, Vidrà i Viladrau de la comarca d'Osona formen part de la província de Girona. Així mateix, Gósol (Berguedà) pertany a la província de Lleida. Per contra, el municipi de Fogars de la Selva, de la Selva, pertany a la província de Barcelona.

i s'ha mantingut estable a dues, el Barcelonès i el Berguedà. L'augment a la resta de comarques ha fluctuat entre el 0,3 % al Baix Llobregat i l'1,0 % a l'Alt Penedès. Les comarques amb major presència de població amb nacionalitat estrangera l'any 2024 continuen sent el Barcelonès (23,9 %), Osona (18,2 %) i el Garraf (17,0 %). Per contra, el Lluçanès (8,2 %) és l'única comarca on la població estrangera té un pes inferior al 10 %.

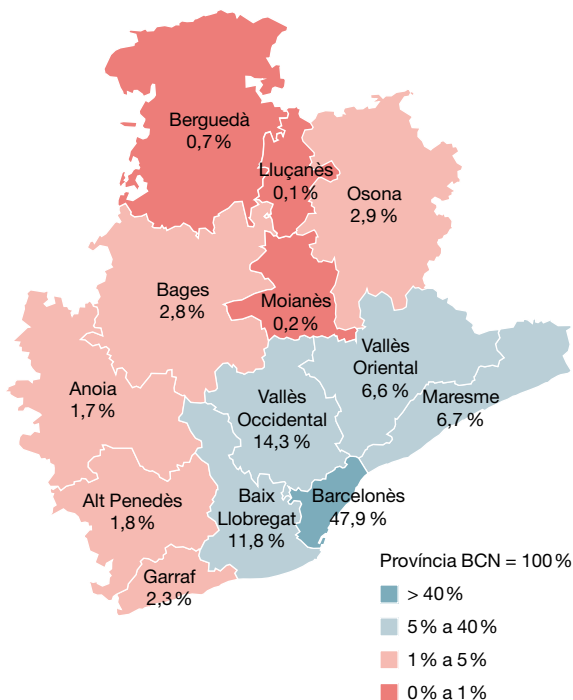
En relació amb el **teixit empresarial**, el 2024 el nombre de comptes de cotització inscrits a la Seguretat Social el 31 de desembre (concepte aproximatiu al nombre d'empreses) ha disminuït a set comarques. Els descensos han estat minsos en termes relatius: -0,5 % al Berguedà, el Lluçanès i l'Alt Penedès, el -0,1 % al Baix Llobregat i el Vallès Occidental i Oriental, i el -0,03 % al Maresme. Al Moianès el nombre d'empreses s'ha mantingut estable. I a la resta de comarques el nombre d'empreses ha augmentat lleugerament, amb variacions que han oscil·lat entre el 0,1 % de l'Anoia i l'1,3 % del Bages.

L'augment demogràfic és generalitzat a totes les comarques, gràcies al notable increment de la població estrangera.

El Barcelonès és la comarca amb el nombre més elevat d'empreses de la província, gairebé el 48 % del total, concentració encara més elevada que per a la població (el 40,1 %). Concretament, l'any 2024 s'han comptabilitzat un total de 84.730 empreses al Barcelonès, amb 743 més que el 2023, que representen el 87 % de les noves empreses de la demarcació barcelonina el darrer any. Al seu torn, la Regió Metropolitana de Barcelona aglutina el 87,4 % de les empreses de la província, evidenciant la polarització empresarial al Barcelonès i el seu entorn. Cal esmentar que cap comarca ha assolit el nombre d'empreses d'abans de la crisi de la Covid-19.

Mapa 4

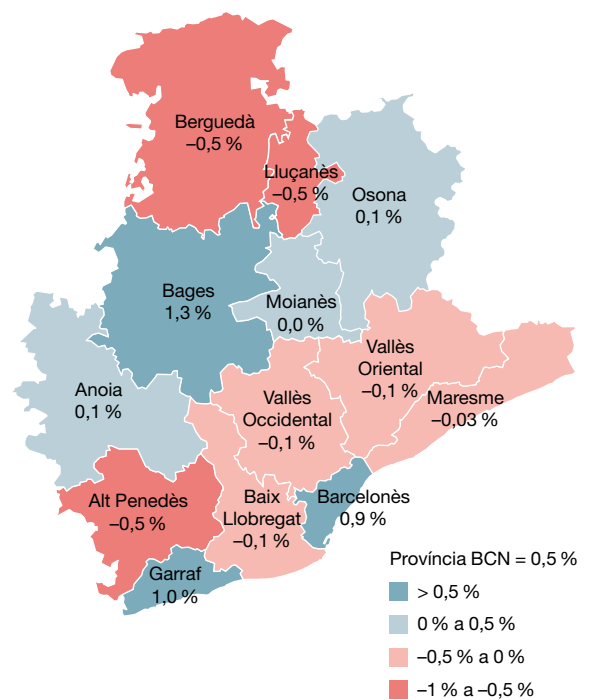
Nombre d'empreses. Província de Barcelona, 2024 (en percentatge sobre el total)



Nota: Comptes de cotització
Font: Idescat

Mapa 5

Variació anual del nombre d'empreses. Província de Barcelona, 2024 (en percentatge)



Nota: Comptes de cotització
Font: Idescat



Quant al nombre d'empreses per grans sectors d'activitat, el teixit empresarial del sector serveis —el més representatiu a totes les comarques, sobretot al Barcelonès amb el 88,4 % del total d'empreses— ha crescut a totes les comarques i és el que ha contribuït més al creixement, excepte

El teixit empresarial del sector serveis ha crescut a totes les comarques, excepte a l'Anoia

a l'Anoia (que minva en cinc empreses en el sector terciari). El Barcelonès lidera l'increment en termes absoluts, amb 648 empreses més (el que representa el 71 % del creixement del sector a la província). En termes relatius, els increments han oscil·lat entre el 0,2 % del Baix Llobregat, el Maresme i el Vallès Occidental i l'1,8 % del Moianès.

El nombre d'empreses a la construcció ha disminuït a sis comarques el 2024, entre el -0,6 % del Maresme i el -8,9 % al Berguedà. Els increments han oscil·lat entre el 0,2 % del Baix Llobregat o Osona i el 5,8 % de l'Anoia. Les dues comarques amb un major pes d'aquesta activitat sobre el total comarcal són el Lluçanès i el Vallès Occidental, amb el 12,6 % i el 12,1 % respectivament, i la que menys el Barcelonès amb el 7,6 %. En tercer lloc, les afiliacions a la indústria han disminuït a totes les comarques, excepte al Garraf (1,4 %), entre el -0,3 % d'Osona i el -10,0 % del Moianès. Les comarques amb un major pes del teixit empresarial industrial sobre el total són Osona i l'Anoia amb el 16,6 % i 16,4 % respectivament, i les que menys el Barcelonès (4,0 %) i el Garraf (5,2 %). Finalment, el nombre de llocs de treball al sector agrícola —molt minoritari a totes les comarques excepte al Lluçanès i el Moianès, on té un pes del 9,5 % i 6,6 % sobre el total del teixit empresarial, respectivament—, ha minvat a 4 comarques (Osona, Anoia, Garraf i Lluçanès), s'ha mantingut al Vallès Occidental i ha crescut a les restants.

La **dimensió mitjana** de les empreses s'ha incrementat a onze comarques barcelonines, s'ha mantingut a l'Anoia i Osona i ha disminuït lleugerament al Moianès. El creixement de la dimensió mitjana de les empreses ha estat causat per un augment més intens de l'ocupació assalariada que el nombre de comptes de cotització. Al conjunt de la província l'augment ha estat de quatre dècimes, fins a arribar als 13,7 assalariats per compte de cotització. L'increment absolut més elevat, de quatre dècimes, s'ha produït al Lluçanès i al Bages. Tres comarques ja superen els 14 assalariats per compte de cotització, el Vallès Occidental, el Barcelonès i el Baix Llobregat. A l'altre extrem, el Garraf, el Berguedà el Lluçanès i el Moianès mantenen valors per sota de 7.

Respecte a la **població ocupada registrada**, segons la residència del treballador, s'ha registrat un augment anual a totes les comarques de la província, excepte al Lluçanès (-1,5 %). Els creixements relatius més destacats s'han observat al Garraf (2,3 %), l'Alt Penedès (2,2 %) i el Bages (2,1 %). Les comarques que presenten un ritme de creixement més moderat en aquest darrer any han estat el Moianès (0,7 %) i l'Anoia (1,4 %).

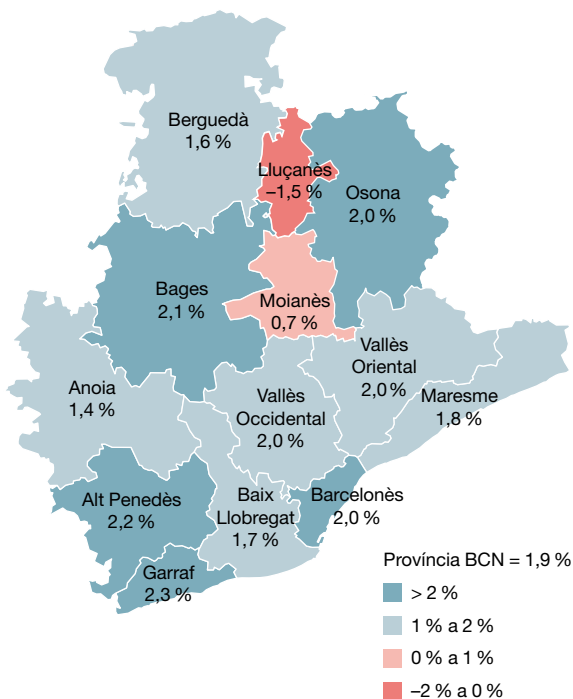
L'augment de l'ocupació i els llocs de treball ha estat generalitzat, llevat del Lluçanès i el Moianès.

A totes les comarques de la província de Barcelona la població ocupada registrada ha estat més dinàmica entre les dones que entre els homes, amb majors increments de l'ocupació femenina, excepte al Barcelonès i al Berguedà. Al Lluçanès la caiguda de l'ocupació ha estat més intensa entre els homes que entre les dones (-1,8 % i -1,3 %, respectivament). La diferència més destacable es registra quan s'analitza l'evolució de l'ocupació segons nacionalitat, ja que a totes les comarques ha estat notablement més positiva entre la població ocupada de nacionalitat estrangera que l'autòctona. De nou, la diferència més gran entre nacionalitats s'ha donat al Berguedà, amb un creixement dels ocupats de l'11 % entre la població estrangera, enfront del 0,6 % dels nacionals, seguida del Bages (10,7 % els estrangers i 1,0 % els autòctons). Per edats, els dos grups d'edat extrems (els joves menors de 30 anys i els més grans de 54 anys) registren els augments relatius més elevats de la població ocupada, excepte al Lluçanès. La població ocupada compresa entre 45 i 54 anys ha crescut a totes les comarques, a excepció del Lluçanès que es manté estable, entre el 0,7 % del Baix Llobregat i el 2,5 % del Berguedà. En canvi, el grup d'edat de 30 a 44 anys experimenta una caiguda generalitzada a totes les comarques, per motius demogràfics, menys al Barcelonès (1,1 %). Aquesta darrera comarca és l'única on es dona un creixement en tots els grups d'edat analitzats.

Mapa 6

Variació anual de la població ocupada registrada. Província de Barcelona, 2024

(en percentatge)

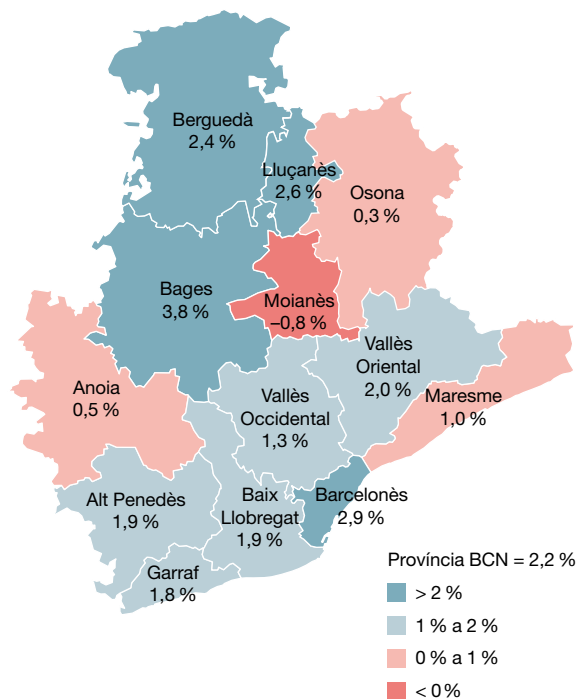


Nota: Afiliats al RGSS+RETA, segons la residència dels treballadors
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Mapa 7

Variació anual dels llocs de treball. Província de Barcelona, 2024

(en percentatge)

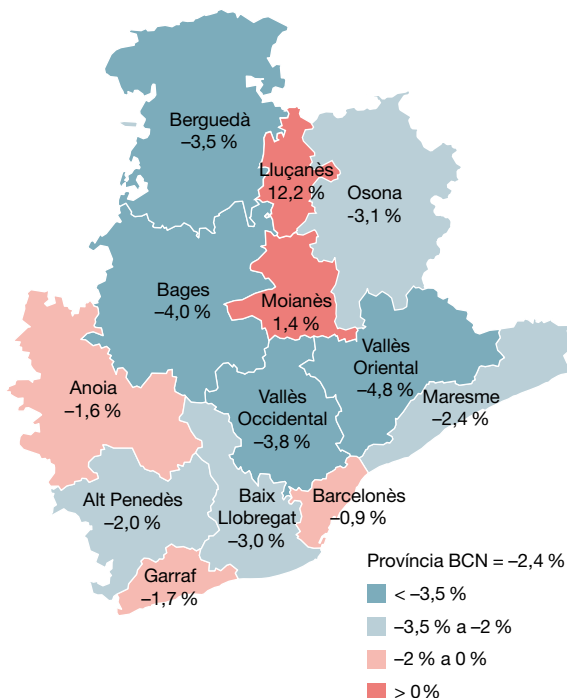


Nota: Afiliacions al RGSS+RETA, segons el compte de cotització de l'empresa
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Quant a l'evolució dels **llocs de treball**, l'afiliació a la Seguretat Social segons ubicació de la seu de l'empresa s'ha incrementat a la majoria de comarques, exceptuant al Moianès (-0,8%). En aquest cas les variacions positives han estat més disperses, i han oscil·lat entre el 0,3% d'Osona i el 3,8% del Bages. En termes absoluts, de les més 61.800 afiliacions addicionals que s'han registrat a la demarcació, un 65% s'han ubicat al Barcelonès (40.305), l'11% al Baix Llobregat i el 9% al Vallès Occidental.

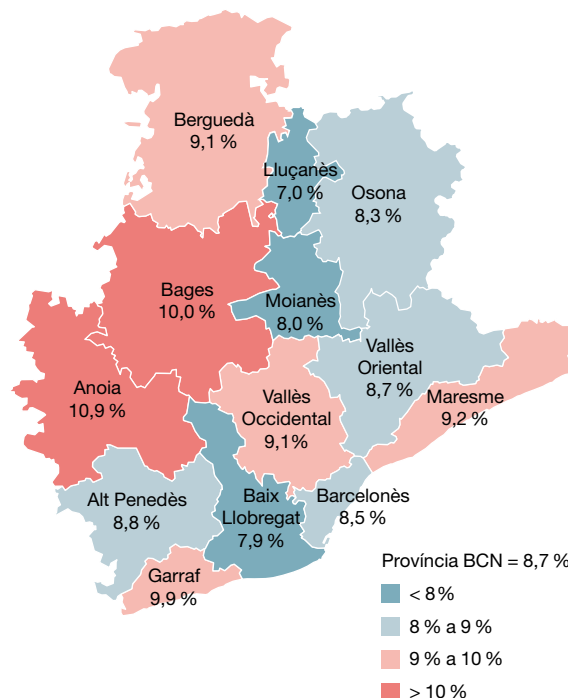
Pel que fa a les dades desagregades per grans sectors econòmics, els serveis és el sector on les seves afiliacions són les més representatives a totes les comarques, amb un pes sobre el total comarcal que oscil·lat entre el 45,8% al Lluçanès i el 89,6% al Barcelonès. Només al Moianès i a Osona s'ha reduït les afiliacions en aquest sector (-0,9% i -0,5%, respectivament). A la resta de comarques el creixement ha oscil·lat entre el 0,8% del Maresme i el 4,9% del Bages. Si s'analitzen les contribucions sectorials de les afiliacions a les onze comarques on ha augmentat el nombre total de llocs de treball, el sector terciari és el que més llocs de treball aporta al creixement a tots els territoris. L'ocupació a la construcció ha disminuït a tres comarques el 2024: -6,3% al Moianès, -1,3% a l'Alt Penedès i -1,1% al Vallès Oriental. Al Berguedà s'ha mantingut i a la resta ha crescut, entre el 0,1% del Maresme i el 5,3% del Barcelonès. Les tres comarques amb un major pes d'aquesta activitat sobre el total comarcal són el Lluçanès, el Berguedà i el Moianès, amb l'11,1%, 11,0% i 9,9% respectivament. En tercer lloc, les afiliacions a la indústria han disminuït a tres de les tretze comarques: -2,9% al Berguedà, -2,3% a l'Anoia i -1,9% a l'Alt Penedès. Els augments comarcals han fluctuat entre el 0,4% del Baix Llobregat i el 3,1% del Lluçanès. Les comarques amb un major pes d'aquesta activitat sobre el total són el Lluçanès i Osona amb el 34,2% i 30,8% respectivament. Finalment, el nombre de llocs de treball al sector agrícola —molt minoritari a totes les comarques excepte al Lluçanès, Berguedà i Moianès, on té un pes del 9,0%, 5,1% i 4,9% sobre el total d'afiliacions, respectivament—, ha crescut en 5 comarques (el Moianès, el Garraf, el Barcelonès, l'Alt Penedès i Osona), s'ha mantingut a dues (el Lluçanès i Vallès Occidental) i ha minvat a les restants.

Mapa 8

Variació anual de la població aturada registrada, 2024 (en percentatge)


Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

Mapa 9

Taxa d'atur registrat, desembre 2024 (en percentatge)


Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat i de l'Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

Pel que fa als llocs de treball segons règim de cotització, s'observa que gairebé a totes les comarques barcelonines s'experimenta un major augment en la modalitat de treball assalariat (afiliacions al règim general) que en la de treball autònom (afiliacions al règim especial de treballadors autònoms). Només al Maresme el creixement del nombre d'autònoms ha estat lleugerament més intens que el d'assalariats (l'1,2 % i el 0,9 %, respectivament). El nombre d'assalariats només ha minvat al Moianès (-0,8 %) i el nombre d'autònoms ha disminuït a tres comarques: Moianès (-0,8 %), Bages (-0,8 %) i Lluçanès (-2,3 %). Els augments més elevats en el nombre d'assalariats s'han produït justament a dues comarques on ha disminuït els autònoms: Lluçanès (5,2 %) i Bages (4,7 %). En el cas dels llocs de treball autònom, el Barcelonès i el Garraf presenten el creixement relatiu més elevat (2,3 % i 1,6 %), i la resta d'augment se situen per sota l'1,5 %.

La població aturada disminueix a totes les comarques, excepte al Lluçanès i el Moianès, i amb més intensitat que l'any anterior a pràcticament totes. La taxa d'atur registrat només se situa per sobre el 10 % a dues comarques: Bages i Anoia.

Paral·lelament a la bona evolució dels resultats que s'ha observat en termes de llocs de treball i afiliats, s'ha registrat una disminució generalitzada de la **població aturada registrada** a totes les comarques el 2024, a excepció del Moianès (1,4 %) i el Lluçanès (12,2 %), entre el -0,9 % al Barcelonès i -4,8 % al Vallès Oriental. Per nacionalitat, a totes les comarques ha disminuït el nombre de persones aturades nacionals, excepte al Lluçanès i el Moianès, i amb evolució millor que els estrangers. De fet, el nombre d'aturats de nacionalitat estrangera només ha minvat a cinc comarques (Baix Llobregat, Bages, Vallès Occidental, Osona i Berguedà), al Lluçanès s'ha

mantingut i a les set comarques restants ha augmentat. Segons grups d'edats, s'observa quasi de forma generalitzada una major reducció de l'atur entre les persones de 30 a 44 anys. Entre els més joves (menors de 30 anys), el nombre d'aturats només augmenta al Berguedà i al Baix Llobregat, entre els de 30 i 40 anys al Barcelonès, el Lluçanès i el Moianès, els de 45 a 54 anys al Berguedà, Moianès i Lluçanès, i els de més de 54 anys a l'Anoia.

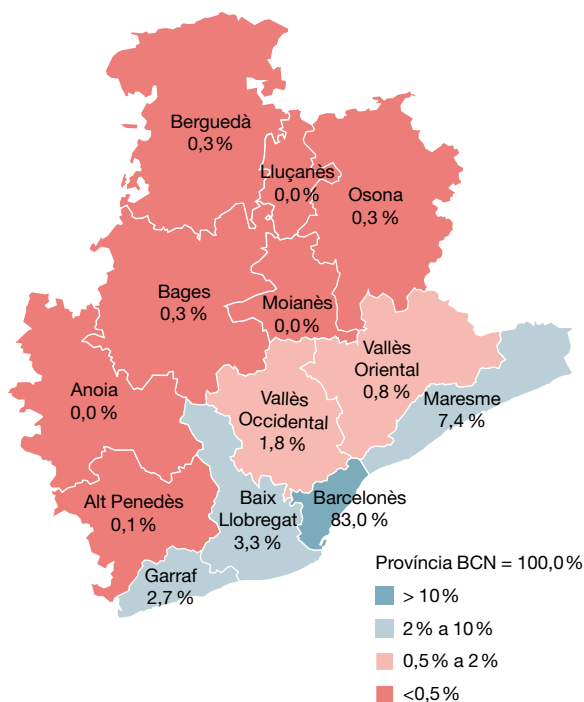
Igualment, la **taxa d'atur** s'ha reduït a totes les comarques en acabar l'any 2024, a excepció del Lluçanès i el Moianès, gràcies a la disminució de l'atur, i en alguns casos també per l'augment de la població activa. La taxa d'atur més elevada es torna a donar a l'Anoia (10,9 %), seguida del Bages (10,0 %) i el Garraf (9,9 %). A l'altra banda, se situen el Lluçanès, el Baix Llobregat i el Moianès, amb el 7,0 %, 7,9 % i 8,0 %, respectivament. Tanmateix, el Lluçanès i Moianès són les dues úniques comarques on la taxa ha crescut respecte a l'any passat, vuit i una dècima, respectivament. On més ha caigut la taxa ha estat al Bages i al Vallès Oriental, sis dècimes ambdues respecte al mateix període de 2023.

El 2024 el nombre de **beneficiaris de prestacions** ha disminuït respecte a un any enrere a totes les comarques (de mitjana a la província el -4,2 %), excepte al Moianès que es manté pràcticament estable (una persona més, el 0,2 %) i al Lluçanès (12 persones més, el 9,0 %). Les comarques d'Osona (-8,7 %) i el Bages (-8,2 %) són les que han experimentat una major disminució. Alhora, la taxa de cobertura —que es defineix com el percentatge de persones desocupades que perceben prestacions sobre el total de persones aturades i demandants (sense tenir en compte els aturats sense ocupació anterior)—, s'ha reduït al conjunt de la província gairebé un punt percentual fins al 69,2 %. El Maresme és la comarca amb una major taxa de cobertura (79,4 %), seguida del Moianès (78,2 %) i el Lluçanès (76,3 %). A l'altre extrem se situen de nou el Bages i l'Anoia, amb uns valors al voltant del 63 %. Quant a l'evolució de la taxa, de les vuit comarques

que redueixen la taxa de cobertura respecte al 2023, el Moianès és la que més ha disminuït (8 punts percentuals), i de les cinc comarques que augmenten, el Baix Llobregat és la que més (1,6 punts percentuals).

Mapa 10

Impost sobre les estades en establiments turístics, 2024* (en percentatge sobre el total)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

En termes globals, els **contractes de treball signats**, el 2024 pràcticament s'han mantingut respecte a un any abans, fins als gairebé 1.849.000 (323 contractes més signats). Cal tenir present que les variables anteriors fan referència a l'estoc de llocs de treball i ocupats, respectivament, mentre que les dades de contractes mostren el flux dels nous contractes signats al llarg de tot l'any. Per tipus, els temporals han augmentat l'1,1 % per primer cop des de la reforma laboral del 2021, i el seu pes sobre el total s'estabilitza respecte a l'any anterior (58,1 % el 2024 i 57,5 % el 2023). Per contra, els contractes indefinits signats han minvat el -1,5 % fins als 774.233 (el 42 % del total). Per comarques la contractació total ha crescut en quatre comarques: el Lluçanès (36,7 %), el Vallès Oriental (5,2 %), el Baix Llobregat (4,3 %) i el Vallès Occidental (0,1 %). En canvi, s'ha observat una davallada dels nous contractes a les restants nou comarques, però amb diferents intensitats, entre el -0,4 % del Maresme i el -10,9 % del Moianès. Segons tipus de contracte, la contractació indefinida només s'ha incrementat a tres

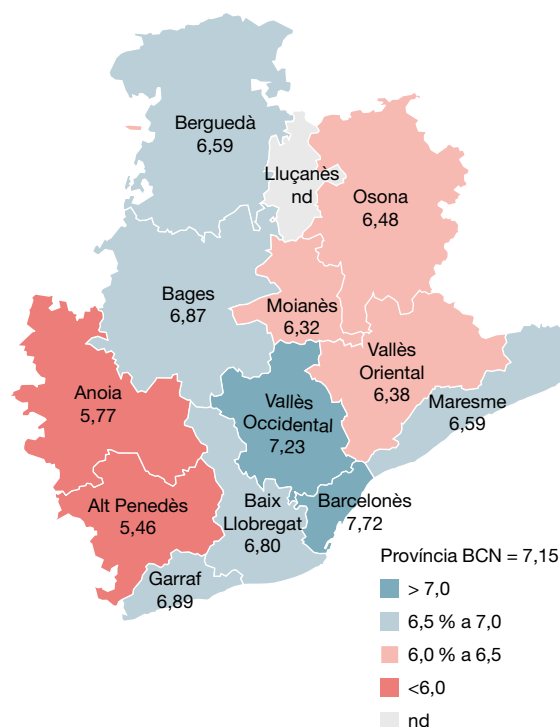
comarques: l'Anoia (0,9 %), el Bages (3,1 %) i el Lluçanès (34,5 %). En canvi, els temporals han augmentat a sis comarques, a les quatre esmentades on ha crescut el conjunt de contractes i al Berguedà i al Maresme. Les comarques amb un pes més elevat de la contractació temporal són l'Anoia (on el 67,8 % dels nous contractes signats han estat temporals), el Vallès Oriental (63,2 %) i el Baix Llobregat (62,1 %). Per contra, les comarques amb un menor pes de la nova contractació temporal s'ha donat al Lluçanès (34,1 %), el Moianès (45,2 %) i el Garraf (46,2 %).

L'oferta turística de la província ha crescut respecte a l'any 2023, però aquest creixement no s'ha estès per tot el territori. En nombre d'establiments l'increment més significatiu ha estat el del Moianès (17,5 %), enfront del Vallès Occidental, que en perd el -0,4 %. Alhora, el Moianès també és la comarca que lidera el creixement en el nombre de places turístiques (7,2 %), i en aquest cas, cap comarca ha perdut places respecte a l'any anterior.

Respecte a l'any 2019, que es pren com a partida abans dels efectes de la pandèmia de la COVID-19, totes les comarques presenten una major oferta turística, particularment al Moianès pel que fa a l'oferta d'establiments (73,8 %) i el Bages en l'oferta de places (39,6 %). Mentrestant, la demanda turística es manté a l'alça, però amb diferències segons les comarques. En nombre de viatgers l'increment més important del darrer any s'ha registrat al Baix Llobregat (11,2 %), davant la davallada més important del Bages (-15,1 %). I en nombre de pernoctacions, és l'Alt Penedès la que encapçala l'increment, i novament és el Bages el que experimenta la baixada més gran (-12,2 %). En comparació amb l'any 2019, el Maresme i el Baix Llobregat són les comarques que capitalitzen l'augment més important de viatgers i de pernoctacions (12,5 % i 12,1 %, respectivament), i l'Anoia ha estat la més perjudicada en ambdós indicadors (-57,5 % i -52,5 %, respectivament). El Barcelonès es manté com el gran pol d'atracció turística, i a tall d'exemple, la comarca recapta el 83,0 % de l'import total de la província que prové de l'Impost sobre les Estades en Establiments Turístics durant l'any 2024.

Mapa 11

Valoració de l'oferta comercial del municipi, 2024 (sobre 10)



Font: Enquesta d'hàbits de consum i compra, Diputació de Barcelona

En el comerç, el nombre d'establiments ha davallat a totes les comarques el 2023. Les caigudes més pronunciades són les del Berguedà (-12,0 %) i del Lluçanès (-17,6 %), mentre les més moderades són les del Maresme (-4,3 %) i del Vallès Oriental (-3,5 %). En canvi, la superfície de venda s'ha incrementat gairebé de forma generalitzada. L'augment més intens de superfície de venda s'ha donat al Vallès Oriental (11,8 %) i al Garraf (12,5 %), en contraposició al Moianès (-2,4 %) i al Lluçanès (-4,4 %), que són les úniques comarques que perden espai de venda. Com a resultat, la superfície mitjana dels establiments s'incrementa respecte a l'any 2021. El Moianès i el Lluçanès tenen les superfícies mitjanes més reduïdes, de 95 i 87 m² respectivament. En canvi, l'Alt Penedès i el Bages tenen la major superfície mitjana, de 178 i 166 m².

En termes de llocs de treball localitzats, el subsector del retail mostra una evolució especialment positiva a les comarques del Lluçanès i l'Alt Penedès, amb un creixement del 2,6 % i del 7,5 %, respectivament. Per contra, es dona un retrocés respecte a l'any 2023 a l'Anoia (-1,7 %) i al Maresme (-1,9 %). En qualsevol cas, a excepció dels casos anteriors, l'evolució del retail ha estat discreta, i se situa per sota del ritme d'expansió del conjunt de llocs de treball en aquest període.

Taula 3

Recull estadístic comparatiu per comarques 2024

		Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobregat	Barcelonès	Berguedà	Garraf
Població¹	Nombre	114.189	128.432	185.352	848.827	2.354.301	40.844	161.907
	var 24/23	1,5 %	1,3 %	1,1 %	1,0 %	1,7 %	1,1 %	1,7 %
	% s/prov.	1,9 %	2,2 %	3,2 %	14,4 %	40,1 %	0,7 %	2,8 %
Població estrangera	Nombre	13.473	13.749	26.055	105.382	561.534	4.871	27.500
	var 24/23	5,3 %	7,0 %	5,9 %	6,4 %	7,6 %	10,1 %	6,8 %
	% s/prov.	1,3 %	1,4 %	2,6 %	10,4 %	55,3 %	0,5 %	2,7 %
Taxa estrangeria	%	11,8 %	10,7 %	14,1 %	12,4 %	23,9 %	11,9 %	17,0 %
Empreses²	Nombre	3.240	3.085	4.966	20.912	84.730	1.200	4.081
	var 24/23	-0,5 %	0,1 %	1,3 %	-0,1 %	0,9 %	-0,5 %	1,0 %
	% s/prov.	1,8 %	1,7 %	2,8 %	11,8 %	47,9 %	0,7 %	2,3 %
Dimensió mitjana ³	Nombre	11,3	9,5	12,6	14,9	14,8	6,7	6,5
Població ocupada registrada	Nombre	50.740	54.620	77.960	383.260	1.033.945	16.280	68.210
	var 24/23	2,2 %	1,4 %	2,1 %	1,7 %	2,0 %	1,6 %	2,3 %
	% s/prov.	2,0 %	2,1 %	3,0 %	14,8 %	39,8 %	0,6 %	2,6 %
Llocs de treball⁴	Nombre	44.445	37.460	74.290	360.420	1.428.475	11.450	38.130
	var 24/23	1,9 %	0,5 %	3,8 %	1,9 %	2,9 %	2,4 %	1,8 %
	% s/prov.	1,6 %	1,3 %	2,6 %	12,8 %	50,8 %	0,4 %	1,4 %
Assalariats	Nombre	36.670	29.450	62.810	311.185	1.249.960	8.050	26.360
	var 24/23	2,1 %	0,6 %	4,7 %	2,1 %	3,0 %	3,3 %	1,9 %
	% s/prov.	1,5 %	1,2 %	2,6 %	13,0 %	52,1 %	0,3 %	1,1 %
Autònoms	Nombre	7.775	8.010	11.480	49.235	178.515	3.400	11.770
	var 24/23	1,2 %	0,1 %	-0,8 %	0,7 %	2,3 %	0,1 %	1,6 %
	% s/prov.	1,9 %	1,9 %	2,8 %	12,0 %	43,4 %	0,8 %	2,9 %
Contractes de treball signats	Nombre	32.098	32.311	47.698	242.839	935.140	9.108	25.999
	var 24/23	-7,2 %	-1,5 %	-0,8 %	4,3 %	-0,8 %	-1,3 %	-10,3 %
	% s/prov.	1,7 %	1,7 %	2,6 %	13,1 %	50,6 %	0,5 %	1,4 %
Població aturada registrada	Nombre	4.890	6.648	8.698	32.903	96.132	1.625	7.475
	var 24/23	-2,0 %	-1,6 %	-4,0 %	-3,0 %	-0,9 %	-3,5 %	-1,7 %
	% s/prov.	2,0 %	2,7 %	3,5 %	13,3 %	38,7 %	0,7 %	3,0 %
Taxa d'atur registral	taxa	8,8 %	10,9 %	10,0 %	7,9 %	8,5 %	9,1 %	9,9 %
	var 24/23 (p.p)	-0,3	-0,3	-0,6	-0,3	-0,2	-0,4	-0,4
Beneficiaris prestacions	Nombre	3.351	3.861	4.892	22.502	59.996	1.111	5.158
	var 24/23	-3,5 %	-3,1 %	-8,2 %	-3,5 %	-2,5 %	-1,9 %	-4,0 %
	% s/prov.	2,1 %	2,4 %	3,1 %	14,1 %	37,6 %	0,7 %	3,2 %
Taxa de cobertura prestacions	taxa	73,2 %	64,5 %	62,0 %	72,9 %	67,0 %	73,6 %	73,8 %
	var 24/23 (p.p)	-0,2 %	-0,3 %	-2,6 %	1,6 %	-2,5 %	1,1 %	0,0 %

1. Cens d'habitants.

2. Comptes de cotització.

3. Nombre de persones assalariades entre comptes de cotització.

4. Afiliacions al règim general i especial d'autònoms de la Seguretat Social.

Fonts: Idescat, INE.

Taula 3

Recull estadístic comparatiu per comarques 2024 (continuació)

		Lluçanès	Maresme	Moianès	Osona	Vallès Occidental	Vallès Oriental	Província Barcelona
Població¹	Nombre	5.718	472.572	14.758	162.408	960.033	426.653	5.877.672
	var 24/23	0,7 %	1,1 %	0,6 %	1,3 %	1,2 %	1,1 %	1,4 %
	% s/prov.	0,1 %	8,0 %	0,3 %	2,8 %	16,3 %	7,3 %	100,0 %
Població estrangera	Nombre	471	63.894	1.477	29.836	122.896	44.864	1.015.934
	var 24/23	3,3 %	5,6 %	-0,1 %	2,2 %	6,1 %	6,0 %	6,9 %
	% s/prov.	0,0 %	6,3 %	0,1 %	2,9 %	12,1 %	4,4 %	100,0 %
Taxa estrangeria	%	8,2 %	13,5 %	10,0 %	18,4 %	12,8 %	10,5 %	17,3 %
Empreses²	Nombre	190	11.909	394	5.103	25.369	11.716	176.936
	var 24/23	-0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %	-0,1 %	-0,1 %	0,5 %
	% s/prov.	0,1 %	6,7 %	0,2 %	2,9 %	14,3 %	6,6 %	100,0 %
Dimensió mitjana ³	Nombre	7,0	9,2	6,3	12,1	14,6	10,9	13,6
Població ocupada registrada	Nombre	2.545	202.465	6.710	74.175	429.440	195.065	2.596.140
	var 24/23	-1,5 %	1,8 %	0,7 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	1,9 %
	% s/prov.	0,1 %	7,8 %	0,3 %	2,9 %	16,5 %	7,5 %	100,0 %
Llocs de treball⁴	Nombre	1.950	143.225	3.785	74.660	432.280	158.060	2.809.775
	var 24/23	2,6 %	1,0 %	-0,8 %	0,3 %	1,3 %	2,0 %	2,2 %
	% s/prov.	0,1 %	5,1 %	0,1 %	2,7 %	15,4 %	5,6 %	100,0 %
Assalariats	Nombre	1.325	109.070	2.500	61.855	370.450	128.085	2.398.810
	var 24/23	5,2 %	0,9 %	-0,8 %	0,3 %	1,3 %	2,1 %	2,4 %
	% s/prov.	0,1 %	4,5 %	0,1 %	2,6 %	15,4 %	5,3 %	100,0 %
Autònoms	Nombre	625	34.155	1.285	12.805	61.830	29.975	410.965
	var 24/23	-2,3 %	1,2 %	-0,8 %	0,3 %	0,9 %	1,4 %	1,5 %
	% s/prov.	0,2 %	8,3 %	0,3 %	3,1 %	15,0 %	7,3 %	100,0 %
Contractes de treball signats	Nombre	1.236	85.112	2.050	41.778	266.116	126.966	1.848.687
	var 24/23	36,7 %	-0,4 %	-10,9 %	-3,7 %	0,1 %	5,2 %	0,0 %
	% s/prov.	0,1 %	4,6 %	0,1 %	2,3 %	14,4 %	6,9 %	100,0 %
Població aturada registrada	Nombre	193	20.500	581	6.709	43.235	18.591	248.270
	var 24/23	12,2 %	-2,4 %	1,4 %	-3,1 %	-3,8 %	-4,8 %	-2,4 %
	% s/prov.	0,1 %	8,3 %	0,2 %	2,7 %	17,4 %	7,5 %	100,0 %
Taxa d'atur registral	taxa	7,0 %	9,2 %	8,0 %	8,3 %	8,7 %	9,1 %	8,7 %
	var 24/23 (p.p)	0,8	-0,4	0,1	-0,4	-0,4	-0,5	-0,6
Beneficiaris prestacions	Nombre	145	15.150	437	4.358	25.887	12.628	159.500
	var 24/23	9,0 %	-5,3 %	0,2 %	-8,7 %	-6,0 %	-6,4 %	-4,2 %
	% s/prov.	0,1 %	9,5 %	0,3 %	2,7 %	16,2 %	7,9 %	100,0 %
Taxa de cobertura prestacions	taxa	76,3 %	79,4 %	78,2 %	71,3 %	65,5 %	72,4 %	69,2 %
	var 24/23 (p.p)	-3,8 %	0,6 %	-8,0 %	-4,2 %	0,2 %	-0,4 %	-0,9 %

1. Cens d'habitants.

2. Comptes de cotització.

3. Nombre de persones assalariades entre comptes de cotització.

4. Afiliacions al règim general i especial d'autònoms de la Seguretat Social.

Fonts: Idescat, INE.



Perspectiva de gènere província de Barcelona

Àmbit sociodemogràfic

A l'acabar l'any 2024, a la província de Barcelona la **població** de dones ha estat de 3.042.828 i d'homes de 2.917.306, segons dades provisionals de l'INE. Això implica que el 51,1 % de la població són dones. Respecte a l'any anterior, la població ha augmentat amb menys intensitat entre les dones que entre els homes, l'1,2 % i l'1,6 % respectivament, fet que comporta que el percentatge de dones sobre el total disminueixi lleugerament el darrer any, del 51,2 % el 2023 al 51,1 % el 2024. En els darrers deu anys, els augments poblacionals s'han concentrat en períodes cíclics expansius (2018-2019 i 2022-2024) que han atret a grans quantitats de població d'origen estranger —i en major mesura homes.

El 2023, el nombre total de **naixements** ha estat de 39.360, dels quals el 48,5 % han estat femenins, un percentatge que ha estat força estable des del 2014. En la mateixa línia, la taxa bruta de natalitat, definida com el número de naixements per cada 1.000 habitants, s'ha reduït de 7,17 a 6,73 entre el 2022 i 2023, seguint la tendència a la baixa de la darrera dècada. Aquesta reducció de la taxa de natalitat implica un envelliment poblacional i una caiguda de la població autòctona futura.

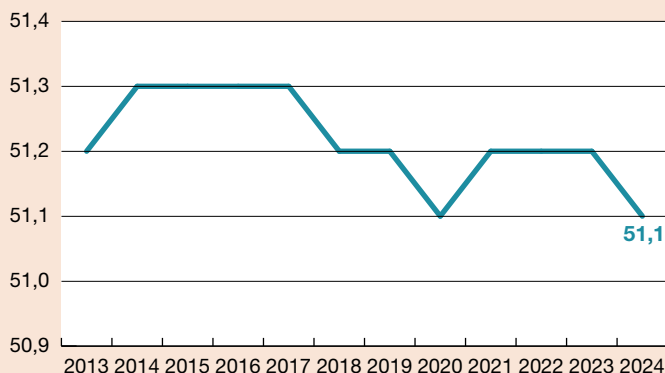
El 2023, el nombre de **defuncions** femenines ha estat de 24.720 i masculines de 24.330. Això implica que el 50,4 % de les defuncions són dones, una ràtio que es manté força estable al llarg dels darrers deu anys amb l'excepció de l'any de la pandèmia (2022), que va afectar en major mesura als homes. L'evolució del darrer any és d'una disminució de les defuncions, amb unes taxes de variació negatives femenina i masculina del -4,2 % i -4,4 %, respectivament. Així, el 2022 el percentatge de defuncions femenines era similar. En la mateixa línia, la taxa bruta de mortalitat, definida com el nombre de defuncions per cada 1.000 habitants, ha disminuït de 8,9 a 8,4 entre el 2022 i 2023.

El 2023, l'**esperança de vida** al néixer de les dones va ser de 86,7 anys i dels homes de 81,5. Per tant, les dones tenen una esperança de vida 5,2 anys més alta de mitjana que els homes. El darrer any, l'esperança de vida ha augmentat de forma similar entre les dones i els homes (del 0,5 % i

Gràfic 1

Evolució del pes de la població femenina a la Província de Barcelona

(% de la població de dones sobre el total de població)



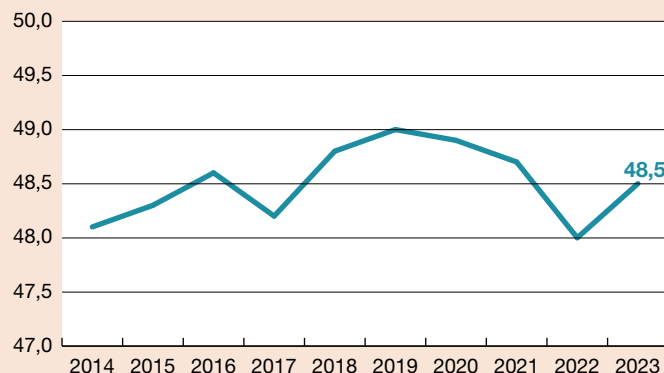
Font: INE.

Nota: any 2024 dades provisionals.

Gràfic 2

Evolució del pes dels naixements femenins a la Província de Barcelona

(% de naixements de dones sobre el total de naixements)

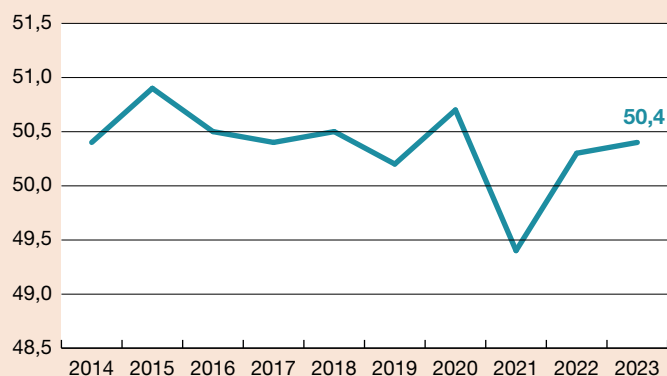


Font: INE.

Gràfic 3

Evolució del pes de les defuncions femenines a la Província de Barcelona

(% de defuncions de dones sobre el total de defuncions)

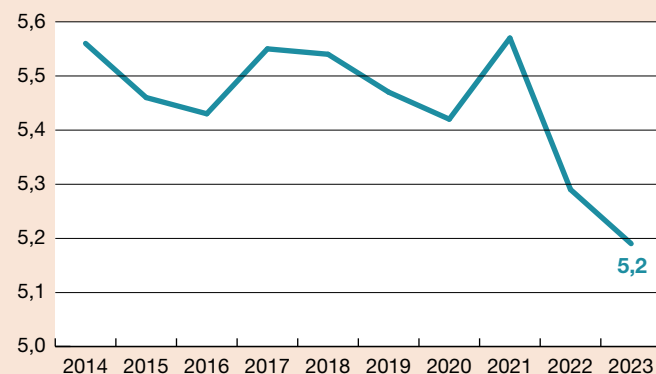


Font: INE.

Gràfic 4

Evolució de la diferència entre l'esperança de vida entre les dones i els homes a la Província de Barcelona

(en anys)



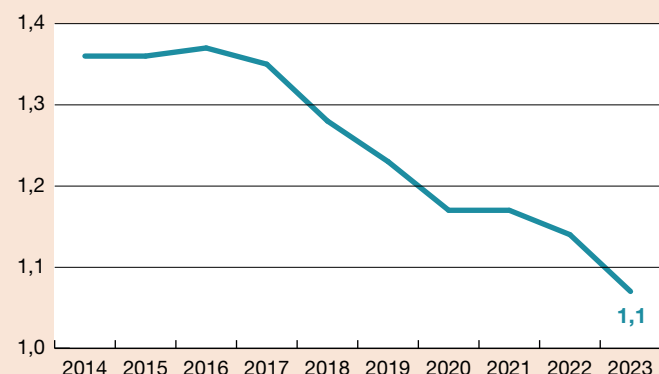
Font: INE.

0,6 %, respectivament). Això vol dir que el 2022 la diferència entre l'esperança de vida femenina i masculina era lleugerament més elevada (5,3 anys). A partir del 2022, s'ha produït un augment més intens de l'esperança de vida dels homes en relació amb les dones, coincidint amb la recuperació de la pandèmia de la Covid.

El nombre de **fills per dona** o taxa de fecunditat ha estat d'1,07 el 2023, una dada inferior a l'any anterior (1,14), seguint la tendència de descens de la darrera dècada. Aquesta baixa fecunditat, fenomen compartit amb la resta d'Europa, és molt inferior a la taxa de reposició (2,1), que és el nombre de fills que cada dona hauria de tenir perquè la població no disminuís. Les causes de la reducció de la natalitat són múltiples i inclouen tant factors econòmics com socials. Alguns factors econòmics són els salaris baixos i l'alt cost de l'habitatge, ja que en la darrera dècada la renda disponible ha estat estancada mentre la fracció de la despesa destinada a l'habitatge ha augmentat. Alguns factors socials són l'augment d'anys invertits en educació, que han posposat la maternitat, o el canvi cultural de la dona amb major perspectiva professional, però que no ha anat acompanyat d'un repartiment de les tasques de la llar i de les cures igualitari amb els homes.

Gràfic 5

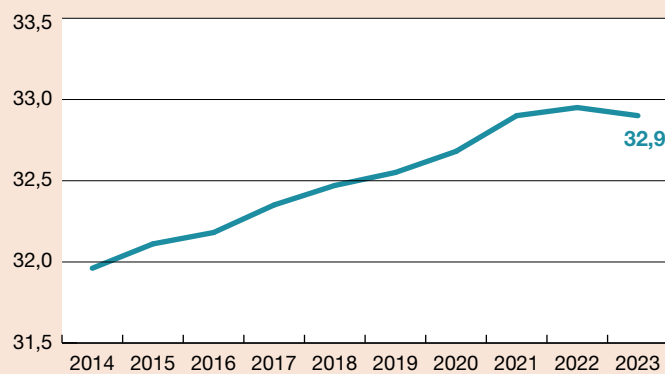
Evolució dels fills per dona a la Província de Barcelona



Font: INE.

Gràfic 6

Evolució de l'edat mitjana de la maternitat a la Província de Barcelona



Font: INE.



Com s’ha esmentat, una de les causes que podria haver influït en la reducció de fills per dona és l’endarreriment de la **maternitat**, ja que la fertilitat de la dona disminueix a mesura que avança l’edat i amb més intensitat a partir dels 30 anys, la qual cosa podria haver provocat una major dificultat per tenir fills en edats avançades. El 2023, l’edat mitjana de tenir fills era de 32,9 anys, mantenint-se estable respecte a l’any anterior tot i una clara tendència a l’endarreriment de la maternitat en la darrera dècada.

En resum, el 2024, en l’anàlisi sociodemogràfic amb perspectiva de gènere s’observa que mentre a l’inici de l’etapa vital el percentatge de naixements femenins va ser menor als masculins (48,5 %), aquest percentatge canvia de direcció quan es considera el conjunt de la població, on el percentatge de dones supera el d’homes (51,1 %). Això s’explica en part a una major esperança de vida de les dones. A més, s’observa un envelliment demogràfic a causa d’una baixa fecunditat el 2024 (1,07 fills per dona), que continua la tendència descendent el darrer any i una edat de maternitat que es manté estable (32,9 anys) tot i una tendència a l’endarreriment en la darrera dècada.

Taula 1
Àmbit sociodemogràfic 2024
(Valors absoluts, i en %)

	Dones	Homes	Dones/Total (%)
Població	3.042.828	2.917.306	51,1
Naixements	19.084	20.276	48,5
Defuncions	24.720	24.330	50,4
Saldo vegetatiu (naixements - defuncions)	-5.636	-4.054	(-) 58,2
Saldo migratori	44.756	44.277	50,3
Saldo migratori estatal	-3.818	-4.280	(-) 47,1
Saldo migratori del estranger	48.574	48.557	50,0
Creixement població (saldo vegetatiu + saldo migratori)	39.120	40.223	49,3
Esperança de vida al néixer	86,7	81,5	
Fecunditat (número fills per dona)	1,1		
Maternitat (edat tenir fills)	32,9		

(1) La població correspon a dades del 2024 mentre la resta d’indicadors del 2023. Últimes dades disponibles al març 2025.
Font: INE.

Contribució econòmica

El 2024, a la província de Barcelona es parteix d’un percentatge de població de dones més elevat, el 51,1 % del total, però que s’apropa a la meitat quan es considera la població femenina en edat de treballar (49,7 %). Aquesta és la població que més pot contribuir econòmicament a la societat.

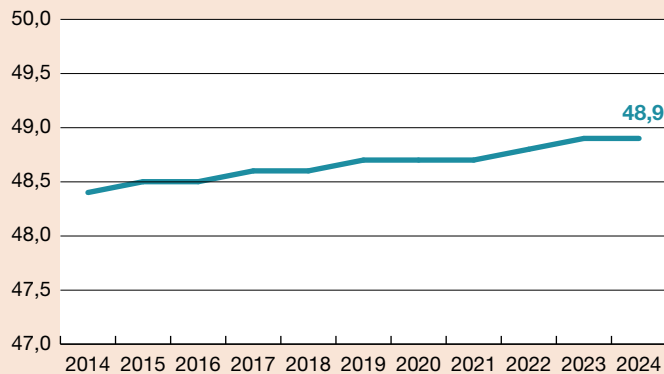
Tanmateix, el 50 % de dones en edat de treballar es redueix al 48,9 % en termes de **població activa** (1.535.163 dones actives i 1.602.457 homes actius) —que és la suma de la població ocupada i aturada. El nombre de persones actives ha augmentat de forma similar entre les dones i els homes el darrer any, l’1,81 % i 1,79 %, respectivament, mantenint estable el percentatge de dones actives sobre el total, tot i una tendència a l’alça de mig punt percentual en la darrera dècada. La bretxa de gènere en la població activa implica una ineficiència econòmica per a tota la societat, ja que s’estaria perdent talent femení, s’estaria invertint menys en el seu capital humà, i com a resultat s’estaria minvant el creixement econòmic. A més, implica una menor independència econòmica per part de les dones.

Les bretxes de gènere es continuen ampliant un cop dins la població activa, atès que les dones **afiliades** són encara menys. Concretament, l’any 2024 el percentatge de dones afiliades a la Seguretat Social ha estat de 48,2 % (1.392.602 dones afiliades i 1.496.748 homes afiliats, en mitjana

Gràfic 7

Evolució del pes de les dones actives a la Província de Barcelona

(% de dones actives sobre el total de la població activa)

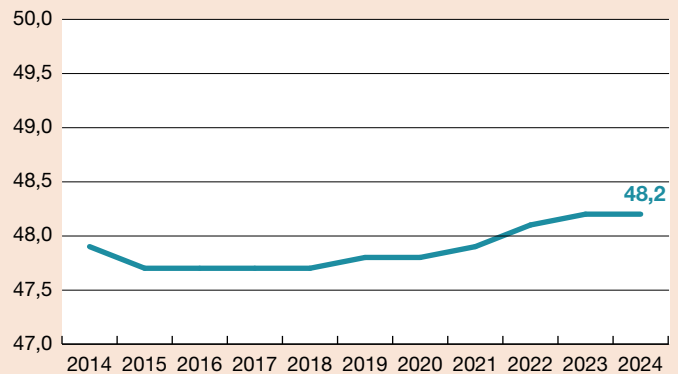


Font: Estadística de la Seguretat Social i Idescat.

Gràfic 8

Evolució del pes de les dones afiliades a la Província de Barcelona

(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Font: Estadística de la Seguretat Social.

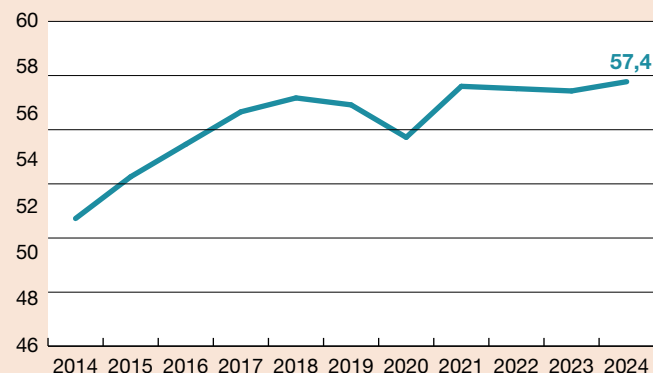
anual). El nombre d'afiliats ha augmentat el darrer any el 2,18 % i 2,17 % en dones i homes, respectivament, mantenint estable el percentatge de dones afiliades sobre el total, tot i registrar un lleuger augment respecte a fa una dècada (47,9 % el 2014). Aquesta millora tènue podria ser a causa de millors polítiques de conciliació a l'empresa, així com de l'expansió del sector serveis on la presència femenina és més elevada, entre d'altres motius.

D'altra banda, les dones **aturades** són més de la meitat del conjunt de les persones aturades l'any 2024, el 57,4 %. El nombre d'aturats respecte a l'any anterior ha disminuït amb menys intensitat entre les dones que entre els homes, el -1,7 % i -3,3 %, respectivament, una evolució que ha fet incrementar el percentatge de dones aturades respecte al total (57,0 % el 2023). L'evolució de la darrera dècada, tot i que sempre per sobre el 50 %, ha estat d'augment del percentatge de dones aturades, possiblement a causa d'una major participació femenina en el mercat laboral. L'any de la crisi de la pandèmia (2020), el percentatge de dones aturades sobre el total d'aturats va disminuir puntualment a causa d'un impacte més negatiu en sectors cíclics com manufactures o construcció, que són masculinitzats, enfront d'altres com la sanitat i el sector públic amb més presència femenina.

Gràfic 9

Evolució del pes de les dones aturades a la Província de Barcelona

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Idescat.

En resum, el 2024 des del punt de vista de la contribució econòmica s'observa una pèrdua de capital humà femení. El 2024, des d'una població en edat de treballar paritària (50 %), aquesta es redueix en termes de dones actives (49 %) i continua reduint-se encara més en termes de dones afiliades (48 %). En contrast, s'observa un major percentatge de dones aturades (57 %). Aquesta intensificació de la bretxa de gènere indica una penalització doble: no només hi ha menys dones que entren al mercat laboral, sinó que també les aturades són més nombroses.



Taula 2

Àmbit contribució econòmica 2024

(Valors absoluts, i en %)

	Dones	Homes	Dones/Total (%)
Població en edat de treballar	2.016.235	1.994.068	49,7
Població activa	1.535.163	1.602.457	48,9
Persones afiliades	1.392.602	1.496.748	48,2
Persones aturades	142.561	105.709	57,4

Font: Estadística de la Seguretat Social.

Qualitat del treball

L'anàlisi de la qualitat del treball amb perspectiva de gènere es realitza sobre la població ocupada, on les dones representen el 48,2 % del total el 2024.

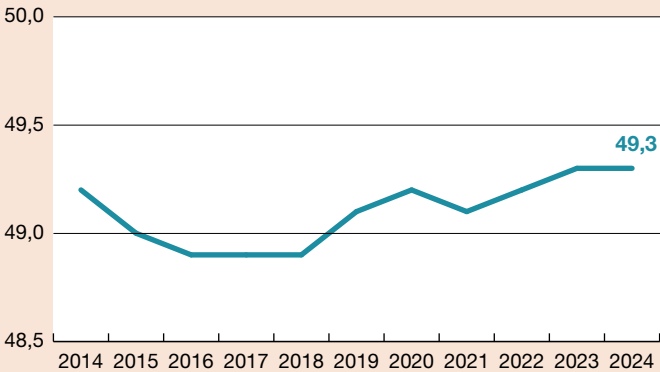
La qualitat del treball està, primer de tot, subjecte al règim d'afiliació a la Seguretat Social. El règim majoritari, amb un pes del 84 % sobre el total d'afiliats al 2024, és el **règim general** i inclou els assalariats que treballen per compte aliè o assimilats. S'observa que és un règim força paritari en sexe, on les dones assalariades representen el 49,3 %. El nombre d'assalariats ha augmentat el darrer any pràcticament el mateix entre les dones i els homes, el 2,43 % i 2,41 %, respectivament, mantenint estable el percentatge de dones afiliades al règim general respecte a un any enrere (49,3 % el 2023). També s'observa un nivell similar respecte al 2014.

El segon règim amb major importància és el **règim d'autònoms**, amb un pes del 14 % sobre el total de persones afiliades el 2024. El RETA (Règim Especial dels Treballadors Autònoms) comprèn els treballadors que realitzen de forma habitual, personal i directa una activitat econòmica a títol lucratiu sense estar subjecte a un contracte de treball. S'observa que és un règim masculinitzat, on les dones autònomes només representen el 37,2 % del total el 2024. Si més no, l'evolució del darrer any del nombre de dones autònomes és positiva (1,9 %), i lleugerament per sobre dels homes autònoms (1,2 %), per tant, el percentatge de dones autònomes hauria crescut respecte al 2023 (37,1 %). En la mateixa línia, s'observa una tendència a l'alça en el percentatge de dones autònomes respecte al 2014 (quan era el 35,2 %).

Gràfic 10

Evolució del pes de les dones en el règim general a la Província de Barcelona

(% de dones en el règim general sobre el total de persones en el règim general)

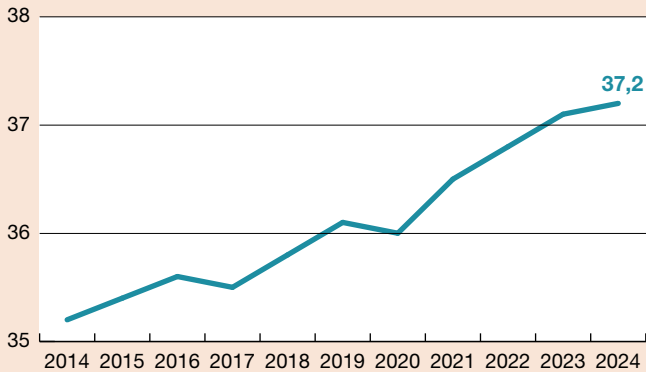


Font: Estadística de la Seguretat Social.

Gràfic 11

Evolució del pes de les dones autònomes a la Província de Barcelona

(% de dones autònomes sobre el total de persones autònomes)



Font: Estadística de la Seguretat Social.



Finalment, el règim de **persones treballadores de la llar** engloba els treballadors vinculats per una relació de servei amb la llar, amb excepció dels que presten serveis domèstics a través d'empreses. És un règim associat a unes pitjors condicions salarials i el componen principalment dones, que van representar el 95,1 % del total d'aquest règim el 2024. El nombre de persones treballadores de la llar ha disminuït el darrer any, i més en homes que en dones (-8,8 % i -3,4 %, respectivament), evolució que ha fet augmentar el percentatge de dones treballadores a la llar el darrer any (94,8 % el 2023). En la mateixa línia, s'observa una tendència a l'alça en el percentatge de dones respecte al 2014 (quan va ser el 93,2 %).

Després d'oferir una visió general dels règims de la Seguretat Social des d'una perspectiva de gènere, s'analitza en profunditat el règim general ja que és el més comú. Concretament, s'estudia el tipus de contracte i de jornada laboral com a definidors de la qualitat de l'ocupació (no disposem de dades sobre salaris per sexe a nivell provincial per al 2023 o 2024).

El **contracte indefinit** és el contracte de major estabilitat, ja que no té data de finalització predefinida en la prestació dels serveis i té dret a indemnitzacions en cas d'extinció del contracte. Les persones treballadores amb aquest contracte a jornada completa reben un sou complet i de manera estable, per tant, són unes condicions salarials i laborals favorables. S'observa que la bretxa de gènere s'intensifica per a les dones afiliades a aquesta tipologia, que són el 42,4 % del total. Els indefinits a jornada completa van augmentar el darrer any el 3,1 % i 2,8 % en dones i homes, respectivament, evolució que fa augmentar lleugerament el percentatge de dones respecte a l'any anterior (el 42,3 % el 2023). Aquesta millora contrasta amb la tendència a la baixa del percentatge de dones amb contracte indefinit a temps complet de la darrera dècada (43,5 % el 2014).

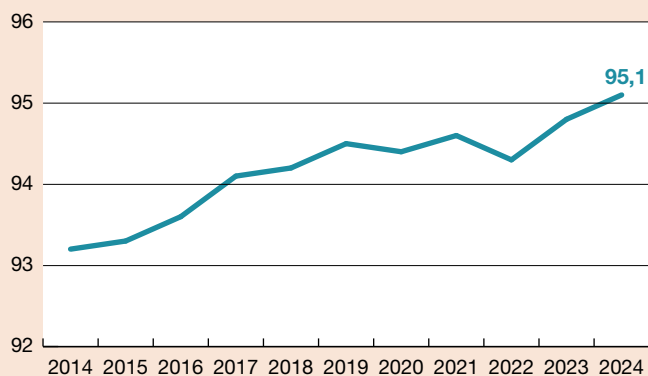
El **contracte indefinit a jornada parcial** correspon a un salari estable, però amb una reducció salarial que es tradueix en unes condicions econòmiques més desfavorables, tant en el present com en el futur, ja que una cotització menor comporta una pensió menor en el futur. Les dones són majoria, amb el 64,5 % del total d'aquest tipus de contracte. Aquest percentatge ha disminuït lleugerament respecte a l'any anterior i la dècada anterior (65,0 % el 2023 i 68,6 % el 2014).

El **contracte indefinit fix discontinu** és una modalitat de contracte indefinit dissenyat per a aquelles empreses que necessiten treballadors en períodes intermitents o estacionals, per exemple, la restauració a l'estiu durant els pics de més afluència dels turistes. Per tant, les condicions

Gràfic 12

Evolució del pes de les dones empleades de la llar a la Província de Barcelona

(% de dones empleades de la llar sobre el total de persones empleades de la llar)

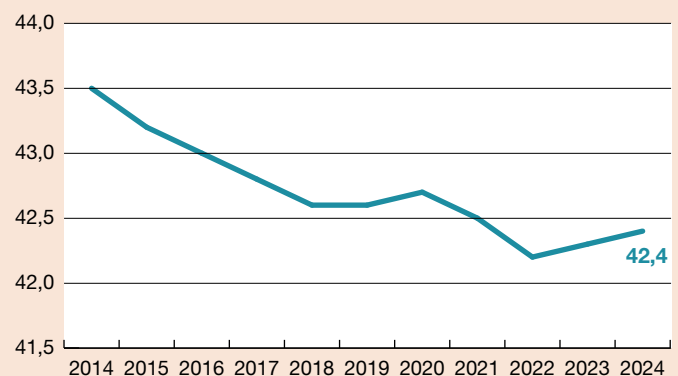


Font: Estadística de la Seguretat Social.

Gràfic 13

Evolució del pes de les dones amb contracte indefinit i jornada completa a la Província de Barcelona

(% de dones amb contracte indefinit i jornada completa sobre el total de persones amb contracte indefinit i jornada completa)

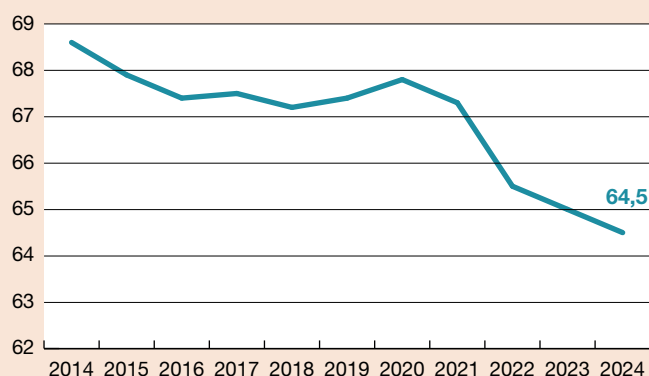


Font: Estadística de la Seguretat Social.

Gràfic 14

Evolució del pes de les dones amb contracte indefinit i jornada parcial a la Província de Barcelona

(% de dones amb contracte indefinit i jornada parcial sobre el total de persones amb contracte indefinit i jornada parcial)

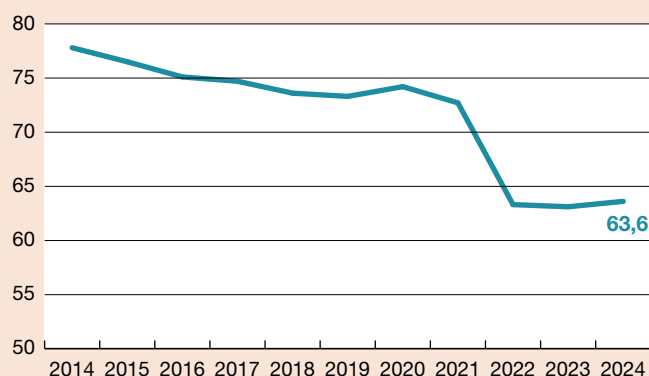


Font: Estadística de la Seguretat Social.

Gràfic 15

Evolució del pes de les dones amb contracte indefinit fix discontinu a la Província de Barcelona

(% de dones amb contracte indefinit fix discontinu sobre el total de persones amb contracte indefinit fix discontinu)



Font: Estadística de la Seguretat Social.

econòmiques en principi són més desavantatjoses a causa de l'estacionalitat. Les dones són majoria en aquest tipus de contracte, amb un 63,6 %. El nombre de contractes fixes discontinus han augmentat el darrer any pel que fa a les dones mentre que ha disminuït pels homes, evolució que fa incrementar el percentatge de dones en el total respecte al 2023 (63,1 %). Tanmateix, el percentatge de dones en aquest tipus de contractes ha minvat notablement respecte al 2014 (77,8 %).

Finalment, el tipus de **contracte temporal** és aquell que té per objecte l'establiment d'una relació laboral entre l'empresa i la persona treballadora per un temps determinat, per tant, és una condició laboral molt poc estable. Les dones són majoria en els contractes temporals, tant a temps complet com a temps parcial. Les treballadores amb contracte temporal a jornada completa són el 55,8 % i a jornada parcial el 61,3 %. La tendència dels contractes temporals ha anat a la baixa degut a la reforma laboral de 2021 (Reial Decret 32/2021) que limitava els contractes temporals, a la vegada que promovia els contractes fix discontinus. El 2024, el nombre de contractes temporals a temps complet s'ha reduït el -13,8 % entre les dones i el -8,0 % entre els homes, variació que comporta una disminució de la taxa de dones en aquest tipus de contracte, del 57,1 % el 2023 al 55,8 % el 2024. Així mateix, els contractes temporals a temps parcial també han disminuït, el -3,5 % a les dones i -5,2 % als homes, fet que comporta que el percentatge de dones respecte al total augmenti en comparació al 2023 (60,9 %). Per tant, s'observa que aquesta tipologia de contractes menys estable es troba força feminitzat.

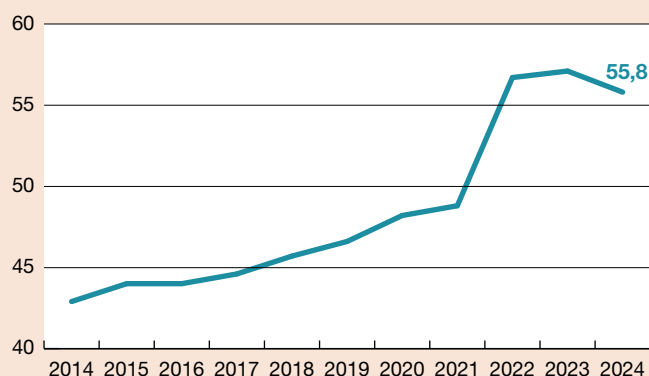
Una de les causes que les dones treballin en major grau a jornada parcial serien les normes socials, que assignen les tasques de cura i de la llar a la dona. D'aquesta manera s'observa a les **excedències per la cura d'infants i familiars**, on les dones continuen prenent-les en major mesura. El 2023, el 87,4 % i el 74,7 % de les excedències per la cura de fills i familiars, respectivament, són ocupades per dones, uns percentatges que han disminuït lleugerament respecte a l'any anterior (89,0 % i 75,7 %, respectivament). Això mostra un avenç cap a una distribució d'excedències més igualitària de gènere, tot i que encara quedaria molt fins arribar a la paritat (50 %).

En conclusió, quan parlem de qualitat de l'ocupació la bretxa de gènere s'intensifica substancialment respecte a la mera bretxa de participació laboral femenina. Partint d'un percentatge de dones afiliades lleugerament per sota la meitat (48,2 %), el percentatge cau quan es tracta d'autònoms (37,2 %), associat a majors probabilitats de creixements salarials en el futur, i augmenta en

Gràfic 16

Evolució del pes de les dones amb contracte temporal i jornada completa a la Província de Barcelona

(% de dones amb contracte temporal i jornada completa sobre el total de persones amb contracte temporal i jornada completa)

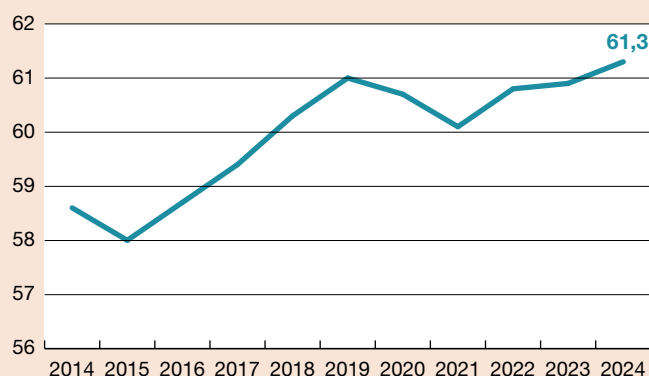


Font: Estadística de la Seguretat Social.

Gràfic 17

Evolució del pes de les dones amb contracte temporal i jornada parcial a la Província de Barcelona

(% de dones amb contracte temporal i jornada parcial sobre el total de persones amb contracte temporal i jornada parcial)



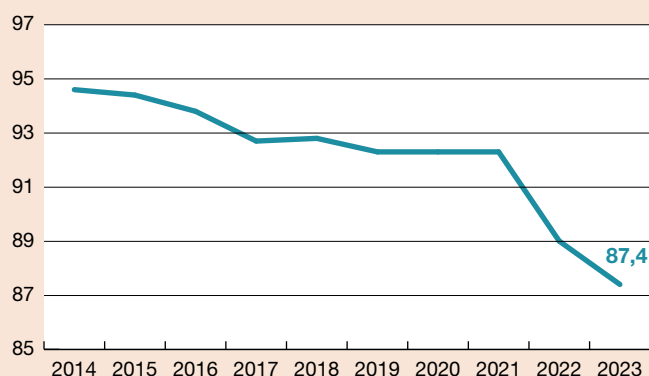
Font: Estadística de la Seguretat Social.

treballadores de la llar (95,1 %), associat a pitjors condicions salarials. Aquesta intensificació de la bretxa de gènere en qualitat del treball també s'observa dins el règim general: les millors condicions amb el contracte indefinit a jornada completa disminueix per les dones (42,4 %), mentre que en els contractes amb condicions laborals i salarials pitjors —temporal, fix discontinu, jornada parcial— les dones són sempre majoria. Una de les causes que les dones acabin a llocs de treball amb pitjors condicions serien les normes socials, que assignen les tasques de cura i de la llar a la dona, i s'evidencia amb unes excedències per la cura de fills i familiars que continuen sent molt feminitzades el 2024 (87 % i 74 %, respectivament). Tot i això, s'observen millores en perspectiva de gènere el darrer any, com és en el cas d'autònomes, la contractació indefinida a jornada completa i les excedències per cura de fills i familiars.

Gràfic 18

Evolució del pes de les dones en excedència per cura de fills a la Província de Barcelona

(% de dones en excedència per cura de fills sobre el total d'excedència per cura de fills)

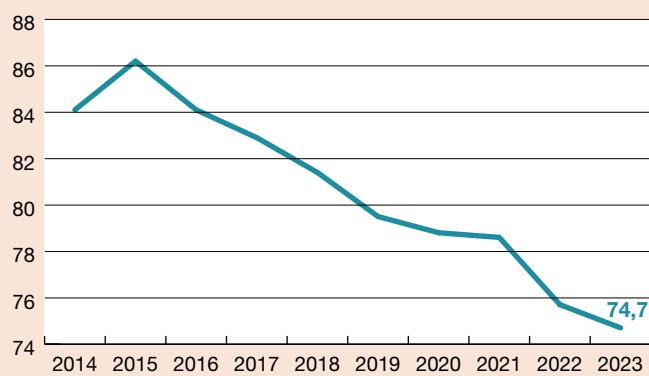


Font: Ministeri de Treball i Economia Social.

Gràfic 19

Evolució del pes de les dones en excedència per cura de familiars a la Província de Barcelona

(% de dones en excedència per cura de familiars sobre el total d'excedències per cura de familiars)



Font: Ministeri de Treball i Economia Social.

Taula 3
Àmbit qualitat del treball 2024
(Valors absoluts, i en %)

	Dones	Homes	Dones/Total (%)
Afiliats règim autònom (RETA)	152.719	257.344	37,2
Afiliats règim general	1.196.611	1.229.200	49,3
Indefinits a jornada completa	654.666	890.820	42,4
Temporals jornada completa	90.040	71.427	55,8
Indefinits fixes discontinus	60.316	34.573	63,6
Indefinits a jornada parcial	240.117	132.325	64,5
Temporals jornada parcial	51.268	32.303	61,3
Afiliats règim empleats de la llar	41.563	2.136	95,1
Excedència per cura de fills	4.151	598	87,4
Excedència per cura de familiars	664	225	74,7

(1) Les excedències per cura correspon a dades del 2023. Últimes dades disponibles al març 2025.
Font: Font: Estadística de la Seguretat Social i Ministeri de Treball y Economia Social.



Alt Penedès

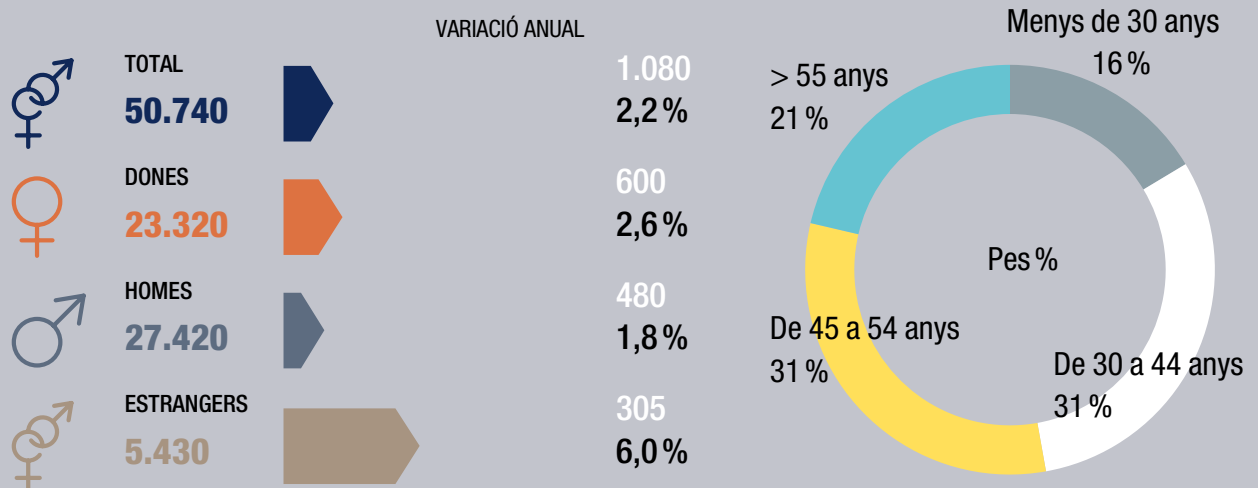


Resum executiu

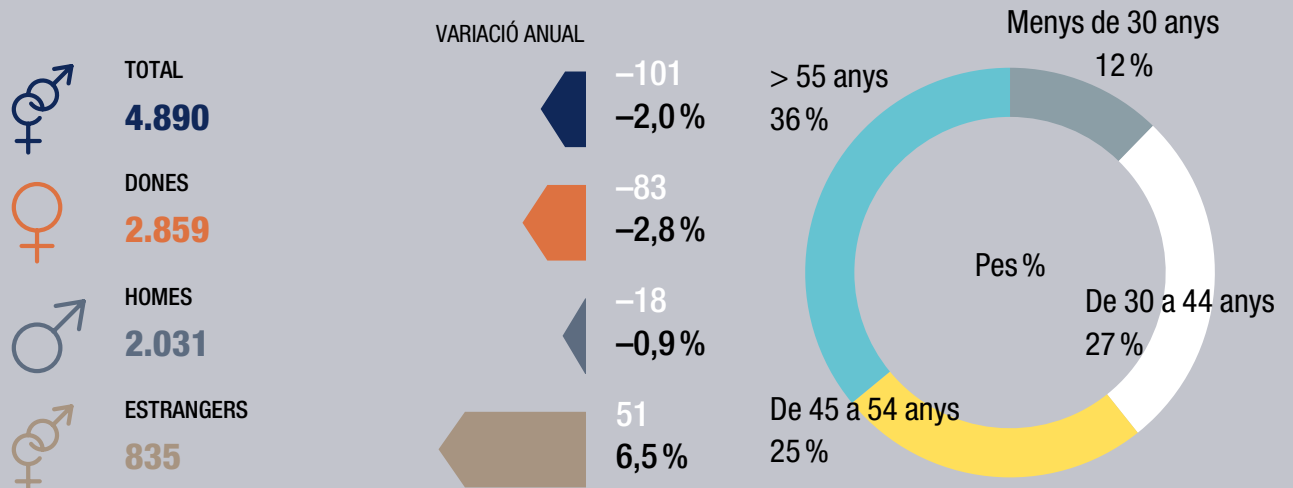
La comarca de l'Alt Penedès mostra una evolució positiva en la majoria d'indicadors socioeconòmics de 2024, amb un dinamisme que s'ha incrementat respecte a l'any anterior en bona part dels indicadors, però amb diferències respecte a la mitjana provincial. La reducció de l'atur s'accelera fins al $-2,0\%$, una millora que està lleugerament per sota de la província ($-2,4\%$). Les dones són les més beneficiades ($-2,8\%$), i per grups d'edat destaca la caiguda en el grup entre 45 i 54 anys ($-6,0\%$), essent la més important de totes les comarques en aquest segment. La taxa d'atur baixa fins al $8,8\%$, alineada amb la provincial ($8,7\%$).

El nombre d'ocupats residents creix el $2,2\%$, superant el ritme provincial ($1,9\%$). En canvi, s'atenueja en el cas dels llocs de treball, que s'incrementa l' $1,9\%$ ($2,2\%$ de la província), amb un augment tant del treball assalariat ($2,1\%$), com sobretot de l'autònom ($1,2\%$), després que l'any anterior aquesta modalitat pràcticament s'estanqués. Tanmateix, el teixit empresarial es redueix el $-0,5\%$, a diferència del conjunt de la demarcació, que creix un $0,5\%$. En l'activitat turística, creix l'oferta i la demanda, particularment del turisme rural (12%). Pel que fa al comerç, viu una davallada en la valoració de l'oferta i es detecten fugues rellevants de consumidors cap a altres comarques.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



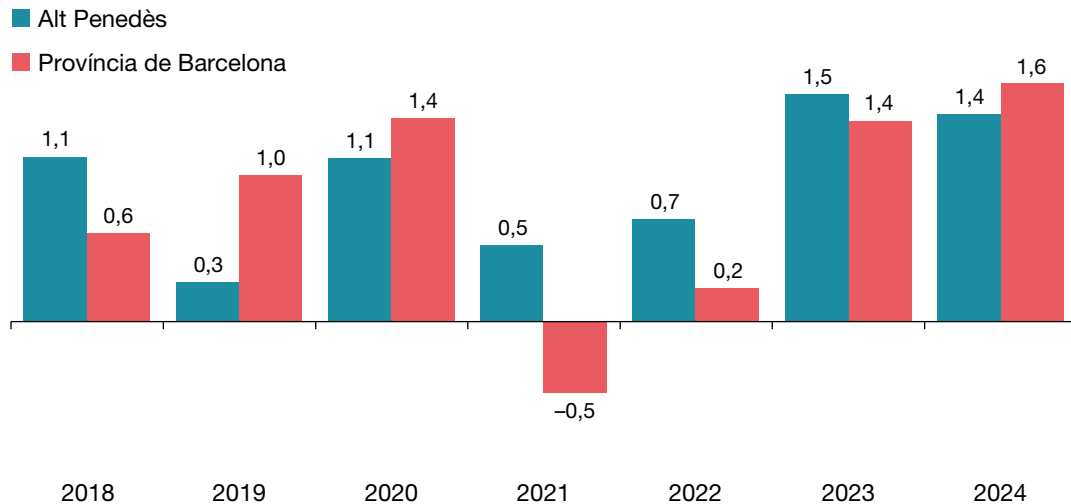
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca de l'Alt Penedès està formada per 27 municipis, els quals constitueixen una superfície de 592,7 km², el 7,7 % de la superfície de la demarcació. Vilafranca del Penedès n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2018-2024 (en percentatge)

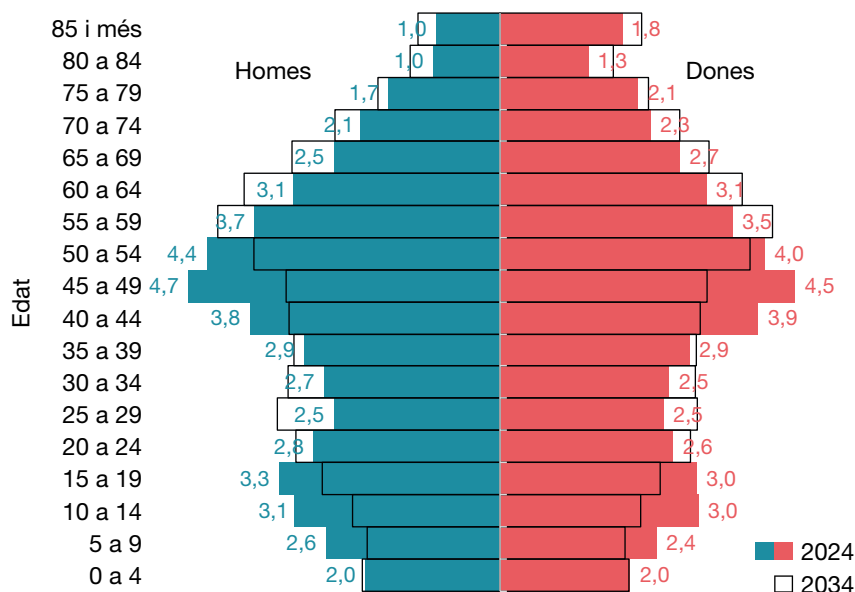


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

L'any 2024, la comarca creix en població l'1,4 % (vegeu el gràfic 1), i se situa en 114.215 habitants, un creixement sensiblement inferior al del conjunt de la província (1,6 %), però semblant a l'any anterior. Entre els grans grups d'edat creix la població de 16 a 64 anys, però sobretot de 65 anys i més (3,4 %), mentre que es redueix entre els menors de 16 anys (-1,5 %). És la comarca on més creix la població nacional (1,0 %), però la població amb nacionalitat estrangera creix més ràpidament (5,3 %), on sobresurt l'augment de població amb nacionalitat colombiana (25,7 %) i peruana (23,2 %). Vint-i-un municipis guanyen població, entre els més notables: Castellet i la Gornal (96), Gelida (134) i Vilafranca del Penedès (945). I sis en perden, amb Sant Sadurn d'Anoia al capdavant (-26).

Gràfic 2

Piràmide d'edats de l'Alt Penedès 2024-2034 (en percentatge)

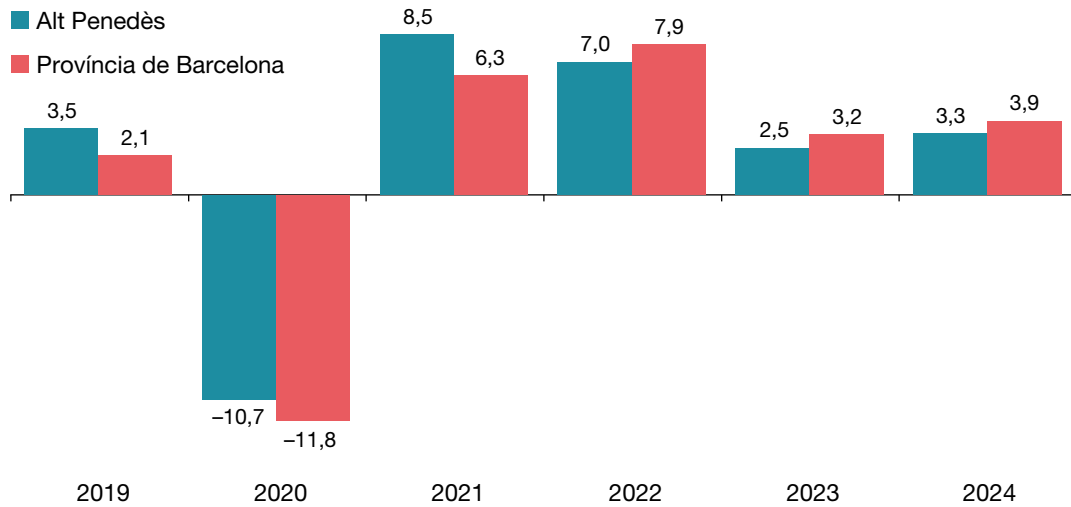


S'aprofundeix en el procés d'envelliment de la població, impulsat per l'important augment de la població gran (3,4 %) i la disminució de la més jove (-1,5 %).

Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)



Font: BBVA, *Anuari Econòmic Comarcal 2025*

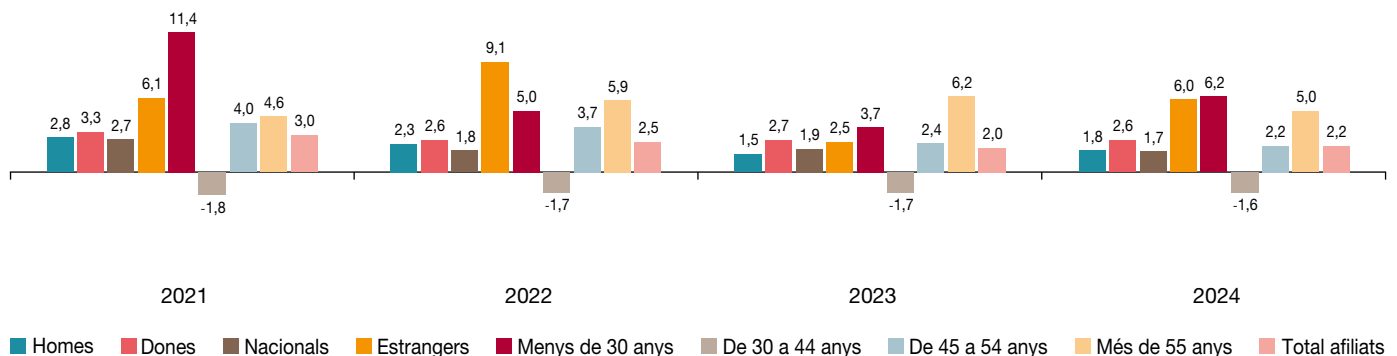
Es tracta de la segona comarca amb un increment més notable de la població ocupada (2,2 %), amb rellevant incidència sobre els ocupats més joves i els de nacionalitat estrangera.

Aquest és el quart any consecutiu que el VAB a la comarca registra un comportament positiu, ja que creix un 3,3 % l'any 2024 (vegeu el gràfic 3), segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2025*, del BBVA, un ritme de creixement inferior al del conjunt de la província (3,9 %). Per la seva banda, l'ocupació registrada de la població resident a la comarca augmenta un 2,2 % l'any 2024 (vegeu el gràfic 4), un increment sensiblement superior al de la província (1,9 %). L'increment d'ocupació ha estat més important entre les dones (2,6 %) que entre els homes (1,8 %), i per grups d'edat gairebé tots creixen, notablement entre els menors de 30 anys (6,2 %), i tan sols decreix el grup de 30 a 44 anys (-1,6 %). Per nacionalitat, l'increment

de la població nacional (1,7 %) està molt per sota del de la població amb nacionalitat estrangera (6,0 %). L'any finalitza amb 50.740 persones ocupades, 1.080 més que l'any anterior.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Alt Penedès (en percentatge)



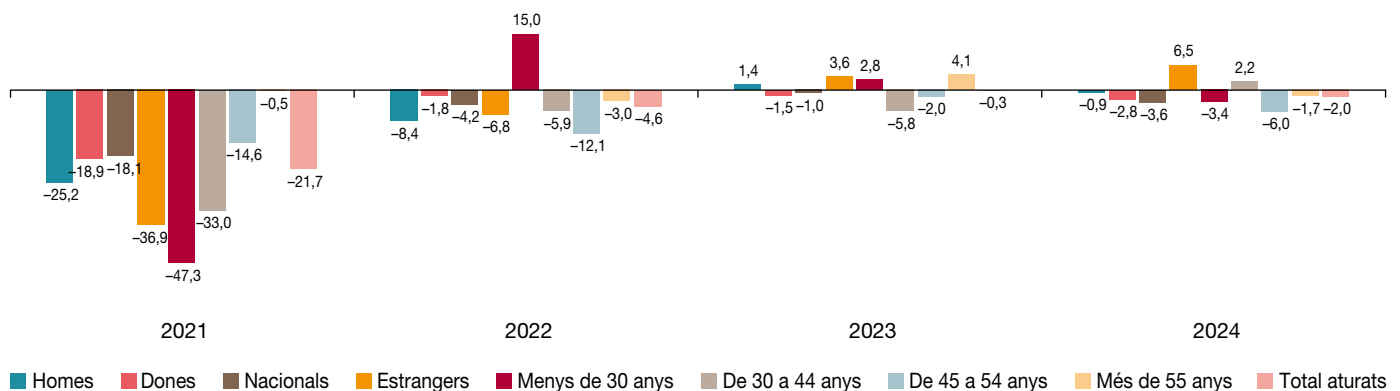
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

L'atur registrat ha augmentat el ritme de reducció l'any 2024, després de la moderació experimentada l'any anterior. La caiguda ha estat del $-2,0\%$ (vegeu el gràfic 5), per sota de la reducció del conjunt de la província ($-2,4\%$). En termes absoluts són 101 persones aturades menys en un any, amb una xifra total de 4.890. L'increment de l'ocupació i la baixada de l'atur ha propiciat la reducció de la taxa d'atur fins al $8,8\%$, gairebé la mateixa taxa que es dona a la província ($8,7\%$).

Per sexe, la caiguda de l'atur es concentra sobretot entre les dones ($-2,8\%$), i és més feble entre els homes ($-0,9\%$). La població nacional també registra un descens de l'atur ($-3,6\%$), enfront de la important pujada entre la població amb nacionalitat estrangera ($6,5\%$). El comportament segons els grups d'edat difereix entre la baixada en el grup de 45 a 54 anys, que és la més significativa entre totes les comarques barcelonines ($-6,0\%$), i l'augment del grup de 30 a 44 anys ($2,2\%$). Per grans sectors d'activitat, la reducció més marcada en termes absoluts s'ha donat als serveis (-70), mentre que en termes relatius s'ha produït a la indústria ($-3,5\%$). Per contra, la població sense ocupació anterior experimenta un lleuger increment ($2; 0,6\%$).

Gràfic 5

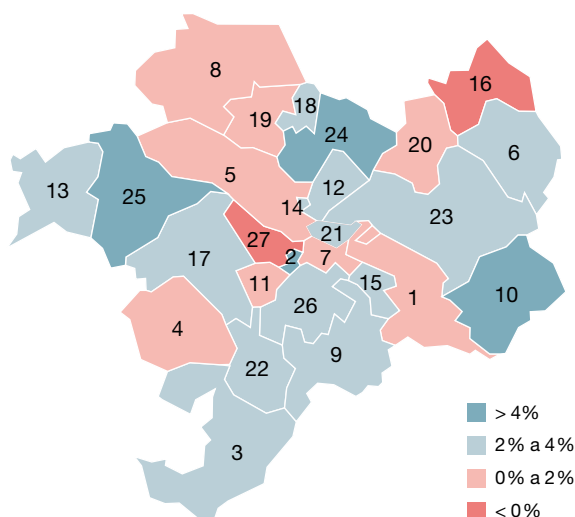
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Alt Penedès (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada. Alt Penedès, 2024 (en percentatge)

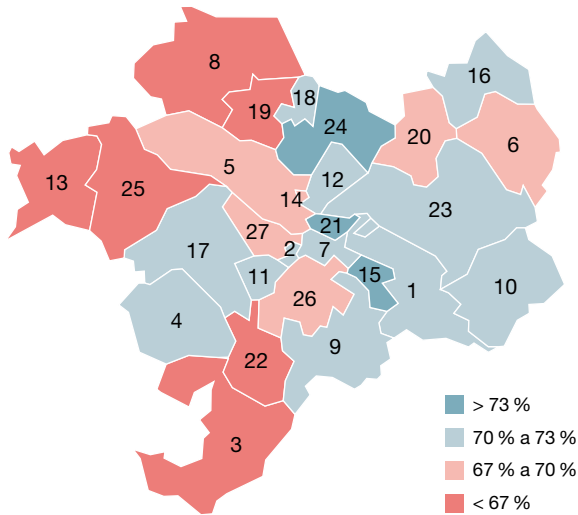


Cau l'atur, particularment en el grup d'edat de 45 a 54 anys i entre les dones. La taxa d'atur es redueix fins al $8,8\%$, gairebé igual que la provincial.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada.
Alt Penedès, 2024

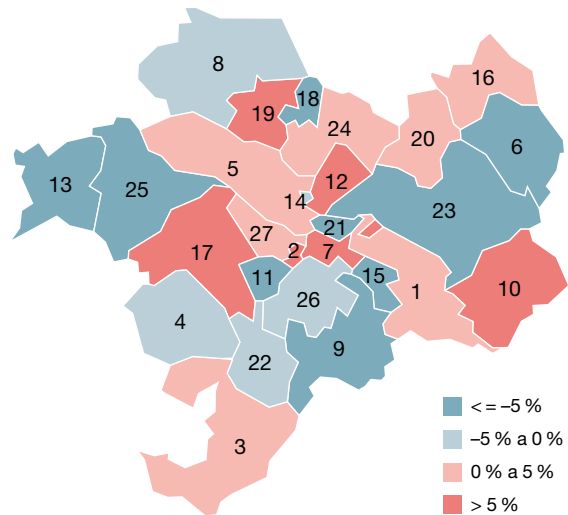
(en percentatge)



Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat.
Alt Penedès, 2024

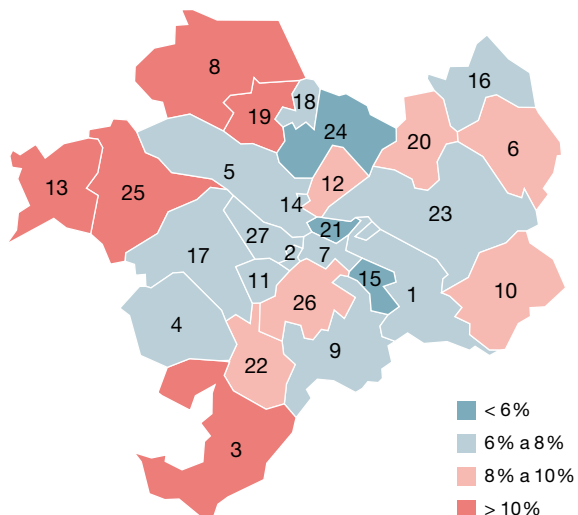
(en percentatge)



Mapa 4

Taxa d'atur registrat.
Alt Penedès, 2024

(en percentatge)



Ha crescut l'ocupació a vint-i-dos municipis de la comarca, i quinze d'aquests tenen una taxa d'ocupació igual o superior al 70 %. L'atur es redueix a catorze municipis, i hi ha tres municipis amb una taxa d'atur inferior al 6 %.

- 1 Avinyonet del Penedès
- 2 Cabanyes (Les)
- 3 Castellví de la Gornal
- 4 Castellví de la Marca
- 5 Font-rubí
- 6 Gelida
- 7 Granada (La)
- 8 Mediona
- 9 Olèrdola
- 10 Olesa de Bonesvalls
- 11 Pacs del Penedès
- 12 Pla del Penedès (El)
- 13 Pontons
- 14 Puigdàlber

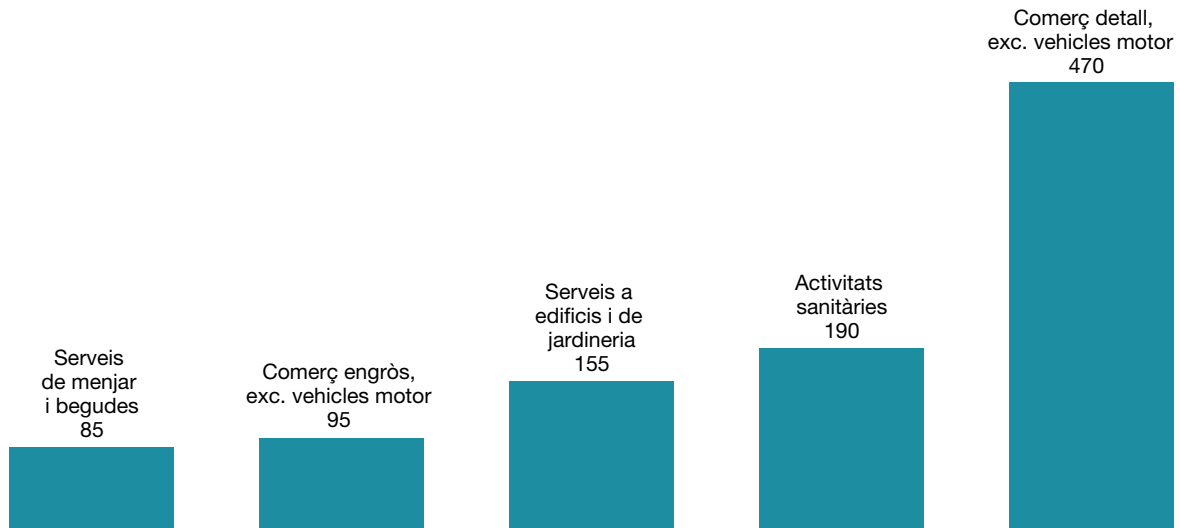
- 15 Sant Cugat Sesgarrigues
- 16 Sant Llorenç d'Hortons
- 17 Sant Martí Sarroca
- 18 Sant Pere de Riudebitlles
- 19 Sant Quintí de Mediona
- 20 Sant Sadurní d'Anoia
- 21 Santa Fe del Penedès
- 22 Santa Margarida i els Monjos
- 23 Subirats
- 24 Torrelavit
- 25 Torrelles de Foix
- 26 Vilafranca del Penedès
- 27 Vilobí del Penedès



Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball.

Alt Penedès, 2024 (absoluts)

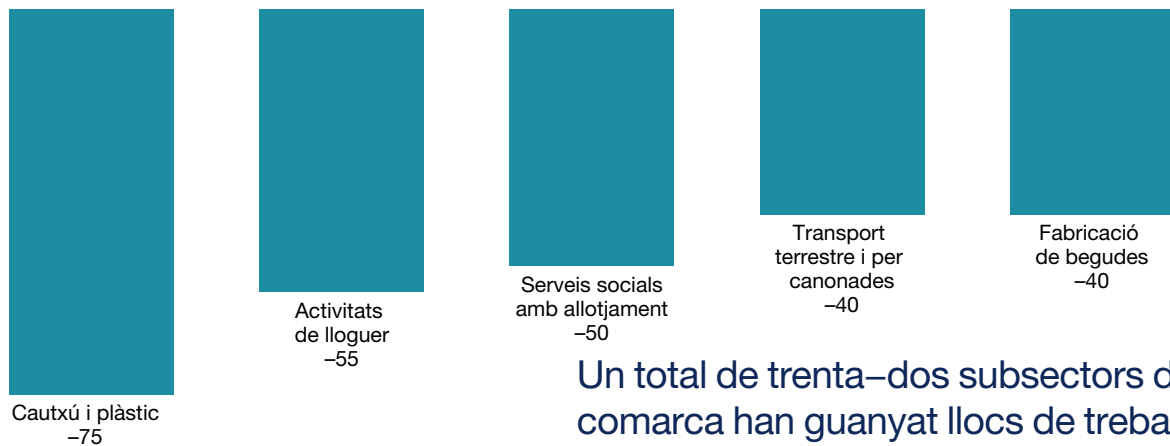


Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball.

Alt Penedès, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

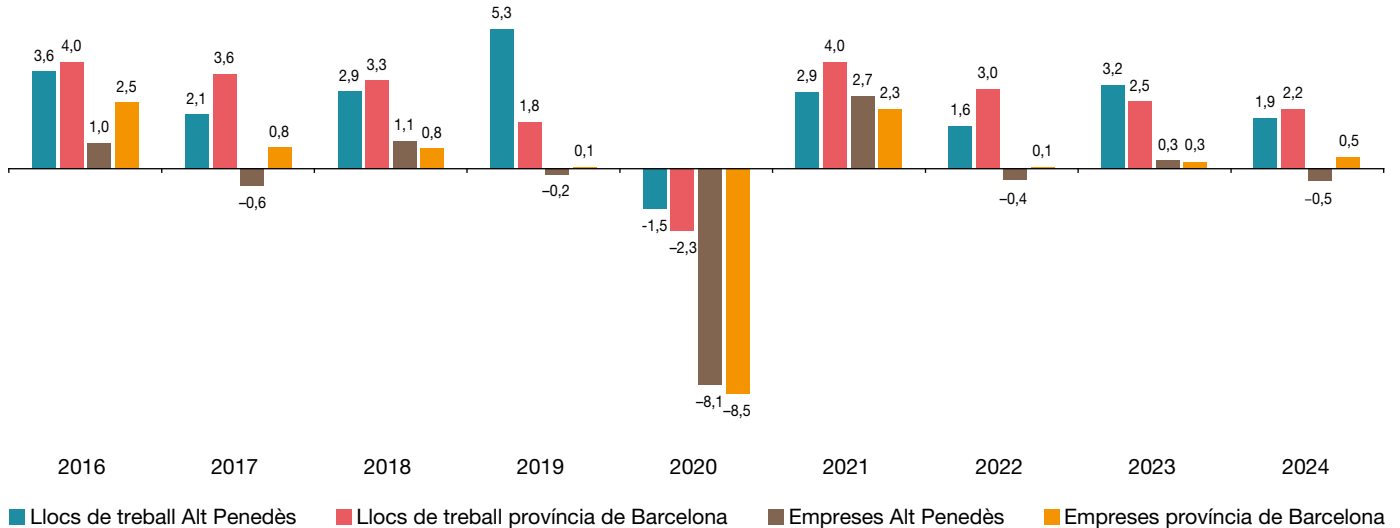
Un total de trenta–dos subsectors de la comarca han guanyat llocs de treball el darrer any, entre els més notables: serveis a edificis i de jardineria (155), activitats sanitàries (190) i comerç al detall (470). Per contra, la fabricació de cautxú i plàstic (–75), d'entre els trenta que perden llocs de treball és el que en perd més.

L'any 2024 finalitza amb un increment dels **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) que arriba als 44.445 llocs, 840 més que l'any anterior, que suposa un augment de l'1,9 %, per sota del creixement provincial (2,2 %). Gran part d'aquest creixement es dona en els llocs de treball assalariats (2,1 %), ja que l'increment de llocs de treball autònom ha estat més dèbil (1,2 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)



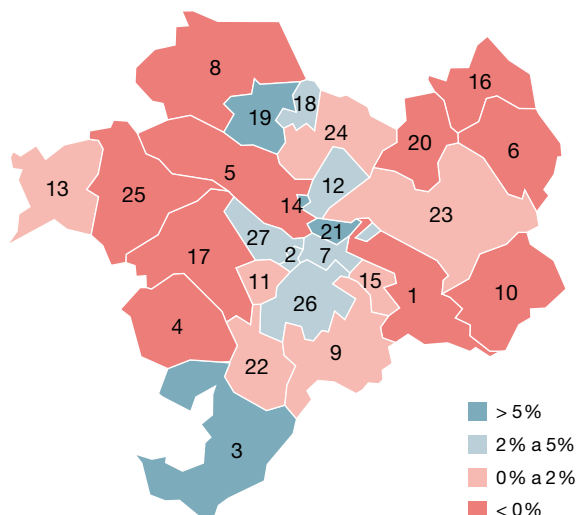
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

L'augment interanual de llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha estat extensiu en quinze municipis de la comarca. En termes relatius els creixements més nítids són els de Puigdàlber (9,5 %), Castellet i la Gornal (16,5 %) i Santa Fe del Penedès (16,7 %). En canvi, els descensos més intensos es localitzen a Avinyonet del Penedès (-6,1 %) i Sant Martí Sarroca (-13,7 %). En termes absoluts, els majors increments són els d'Olèrdola (110 llocs de treball més) i Vilafranca del Penedès (780 més).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.

Alt Penedès, 2024 (en percentatge)



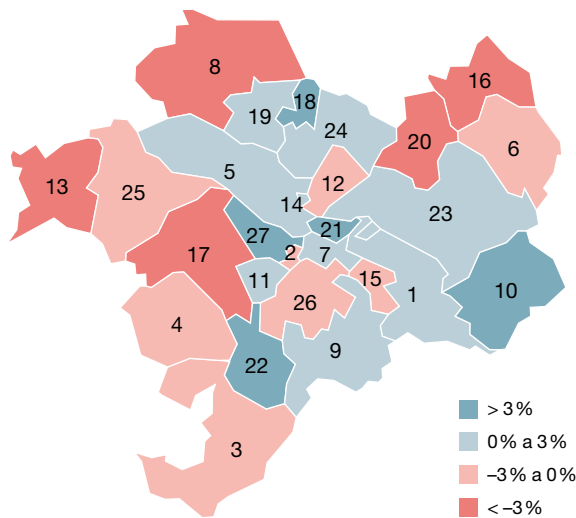
Es manté la dinàmica positiva a l'Alt Penedès pel que fa a llocs de treball, que creix de forma moderada (1,9 %). En canvi, el nombre d'empreses baixa el -0,5 % al mateix període, derivant un increment del nombre mitjà de treballadors per empresa.

A diferència dels llocs de treball, el nombre d'**empreses** (comptes de cotització) es redueix en el mateix període un -0,5 % (-15), i finalitza l'any amb un total de 3.240 empreses. El comportament ha estat proporcionalment contrari al del conjunt de la província (0,5 %). Per subsectors, les baixades més importants s'han produït al comerç al detall (-8) i a les activitats especialitzades de la construcció (-7). Per altra banda, s'han registrat increments del teixit empresarial en diversos subsectors, entre els que ressalten les activitats immobiliàries (8) i les activitats administratives d'oficina (10).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades.

Alt Penedès, 2024 (en percentatge)



Onze municipis guanyen empreses l'any 2024, amb Santa Margarida i els Monjos (5) i Olesa de Bonesvalls (5) al capdavant. En contraposició, tretze municipis perden empreses en el mateix període, amb Sant Sadurní d'Anoia com el més afectat (-12).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, la comarca registra una elevada concentració sectorial en el sector de la indústria de productes alimentaris i begudes (1.949 milions d'euros de facturació), que aplega gairebé una tercera part dels 6.444 milions d'euros de facturació que generen les empreses de la comarca. Aquest sector està format, bàsicament, per empreses elaboradores de vi i de cava. Per darrere es troba el sector del comerç al detall en establiments no especialitzats (501 M€), el comerç a l'engròs d'alimentació i begudes (462 M€) i el paper i arts gràfiques (439 M€).

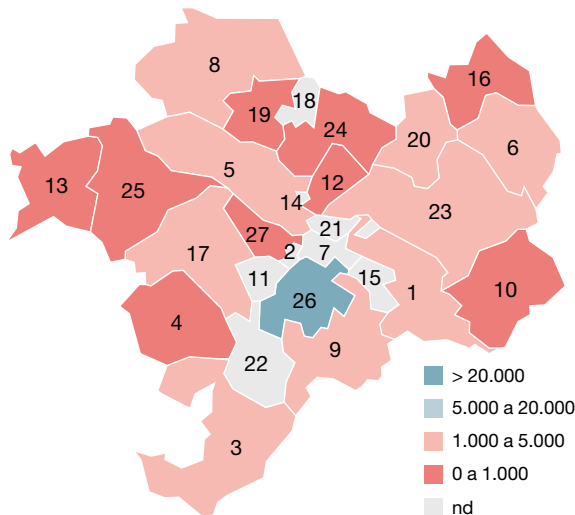
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació a l'Alt Penedès es va traduir en una disminució del 10,2 % del 2019 al 2020. El 2021 la facturació es va recuperar fins a valors pre-pandèmia amb un increment del 10,5 %. El 2022 l'augment interanual va ser del 19,5 % i el 2023 ha estat de l'1,7 %, increment molt inferior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (5,3 %).

En acabar l'any, hi havia 3.351 **prestacions per desocupació** a la comarca, que són 120 prestacions menys que un any abans. La cobertura de prestacions entre la població aturada és del 73,2 %, però continua per sobre de la taxa provincial (69,2 %). La baixada de l'atur registrat no ha arribat a compensar el descens del nombre de prestacions, així que la taxa de cobertura és pràcticament la mateixa que l'any anterior, tan sols baixa 2 dècimes (73,4 %).

El nombre de **contractes laborals** signats el darrer any ha estat de 32.098, un -7,2 % respecte a l'any 2023 (2.491 contractes menys), una evolució que contrasta amb l'estabilització en el conjunt de la província (0,0 %). Tots els grans sectors d'activitat han registrat un descens en el nombre de contractes, i ha estat marcadament significatiu en el sector de la construcció (-22,9 %), amb el descens més important entre totes les comarques. Per tipologia, la contractació temporal ha experimentat la caiguda més aguditzada (-9,7 %) que a la contractació indefinida (-3,0 %).

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Alt Penedès, 2024* (en euros)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

Els indicadors d'evolució **turística** de l'Alt Penedès presenten una oferta d'allotjament que segueix incrementant, any rere any, aquest any amb 120 places noves. L'increment més notable aquest any segueix sent dels HUT, amb 88 places noves. També ha obert un establiment hotelier nou, que ha aportat 30 places d'allotjament turístic a la comarca, en relació amb el 2023.

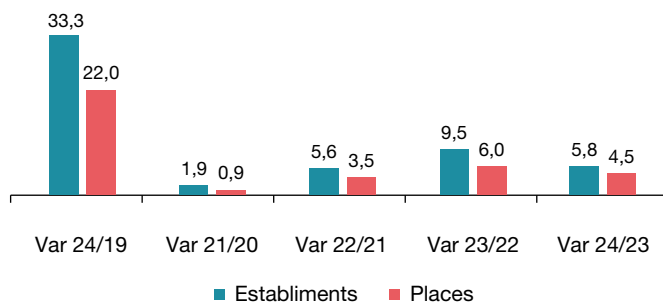
En relació amb la demanda turística de la comarca, els establiments hotelers arriben gairebé a les 120 mil pernотacions, mentre que el turisme rural es manté just per sobre de les 51.000 pernотacions, incrementant un 12 % la xifra del 2023.

Finalment, la taxa turística (IETT) recaptada a l'Alt Penedès ha estat de 51.740 euros, un -1 % menys que el 2023.

Els habitatges d'ús turístic a l'Alt Penedès incrementen en 88 places noves el 2024 (+9 % respecte al 2023).

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

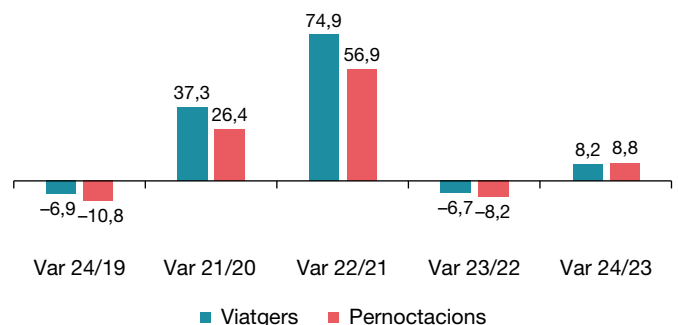


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

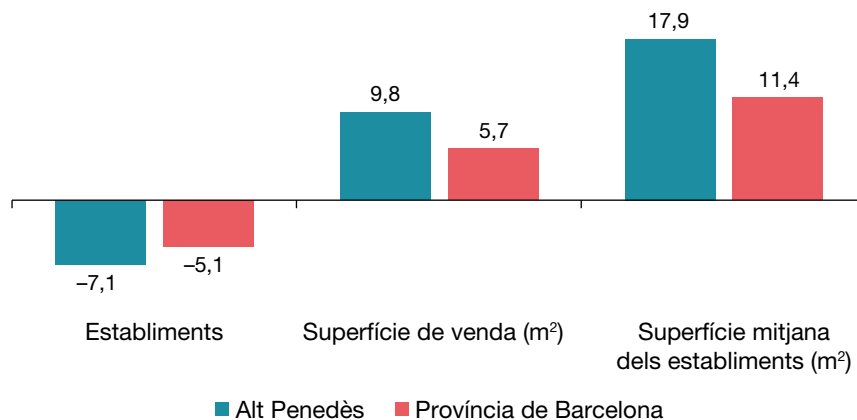
Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)



* Inclou viatgers i pernотacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)

Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

Respecte al **comerç**, segons les dades publicades a l'Oferta comercial de Catalunya, l'any 2023 hi havia un total de 1.118 establiments comercials a la comarca, que ocupaven una superfície de venda de 199.012 m². Respecte a l'any 2021, mentre que el nombre d'establiments decreix (-7,1 %), la superfície augmenta 9,8 %. La densitat comercial resultant és de 10,08 establiments per cada 1.000 habitants, 8 dècimes menys que l'any 2021. La superfície mitjana per establiment se situa en 178 m², 27 m² més que el 2021, la variació és del 17,9 %, per sobre de la provincial (11,4 %).

A escala municipal, Vilafranca del Penedès és el que concentra el nombre més gran d'establiments (598). Per densitat, la més elevada la trobem a les Cabanyes amb 15,0 establiments per cada 1.000 habitants. Pel que fa a la superfície mitjana, destaca Sant Cugat Sesgarrigues, amb una mitjana de 401 m².

És la comarca amb la superfície mitjana per establiment més elevada, de 178 m². La valoració de l'oferta comercial baixa notablement, fins als 5,46 sobre 10.

Els llocs de treball del subsector del retail s'elevan fins als 7.380 en finalitzar l'any 2024, 515 més que un any abans, que suposa un increment del 7,5 %, una dinàmica molt per sobre de la del conjunt de la província en aquest subsector (0,6 %). Es manté com la divisió d'activitat amb més pes de l'economia comarcal, amb el 16,6 % del total.

Els últims resultats de l'Enquesta d'hàbits de consum i compra el 2024, la valoració de l'oferta comercial al municipi de residència és de 5,46 sobre 10 (quan la mitjana provincial és del 7,15), la més baixa de la província. Quant a l'Índex d'atracció, s'observa una alta retenció de despesa per als productes quotidians. No obstant es detecta una certa pèrdua d'oportunitat, ja que no abasta al total de compradors, produint-se una sensible fuga cap a altres comarques. En la compra de productes no quotidians (equipament de la llar i equipament de la persona), la comarca registra una important pèrdua de compradors, que fan la compra fora de la comarca.

Perspectiva de gènere Alt Penedès

A l'Alt Penedès, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat expansiva, amb una millora de l'ocupació i de la bretxa de gènere de participació laboral femenina. El 2024 ha tancat l'any amb 24.765 afiliades dones i 28.355 afiliats homes, el 2,4 % i l'1,8 % més respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat un increment de la participació de les dones en el mercat laboral, que ha passat del 46,5 % dels afiliats totals el 2023 al 46,6 % el 2024. Dins la província de Barcelona, l'Alt Penedès té una participació laboral de les dones inferior a la mitjana de les comarques (el 46,6 % enfront del 47,3 %).

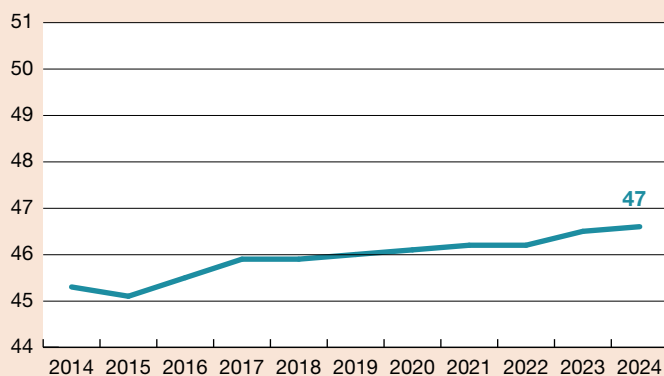
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, atès que les dones es troben principalment en el sector serveis (el 83 % de les dones treballen en serveis a l'Alt Penedès el 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a escala comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. Gràcies a l'expansió de serveis que s'ha produït el 2024, la bretxa de gènere en l'ocupació s'ha reduït el darrer any.

Pel que fa a l'atur, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 58 % el 2024. Al desembre de 2024, el nombre de dones aturades ha estat 2.859, el 2,8 % menys que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats ha estat de 2.031, el 0,9 % menys que el 2023. El fet que l'atur femení hagi caigut més que el masculí, fa que el percentatge de dones aturades sobre el total disminueixi del 59 % a finals del 2023 al 58 % a finals del 2024. Aquesta majoria de dones aturades suggereix un fort desajust entre l'oferta i demanda laboral femenina, on polítiques de formació específica i d'inserció laboral a la comarca dirigides a les dones són especialment rellevants. Un exemple és el programa d'Actua (Cooperativa d'iniciativa social), un projecte destinat a dones aturades de diferents municipis de l'Alt Penedès per impulsar competències en ocupacions d'economia verda i digitals per entrar al mercat laboral.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Alt Penedès

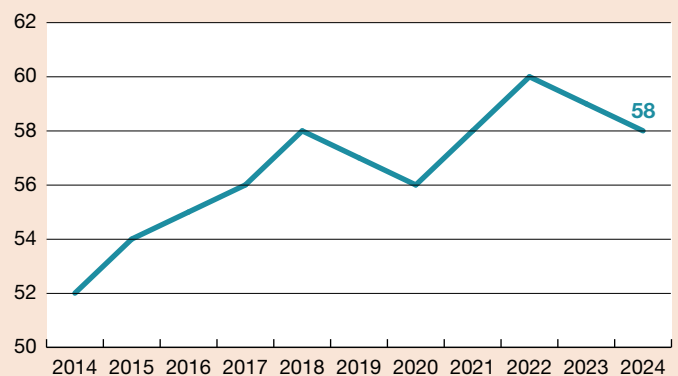
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Alt Penedès

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball.

La xarxa de cicloturisme de l'Alt Penedès i la dinamització del territori

Núria Sala, Consorci de Promoció Turística del Penedès

En el marc dels Plans de Sostenibilitat Turística en Destinació, el Consell Comarcal de l'Alt Penedès en cooperació amb el Consorci de Promoció Turística del Penedès, va impulsar un projecte transformador en mobilitat ciclable a la destinació. Aquest projecte va ser acceptat pels Fons Next Generation sota el títol «Penedès ciclable, una oportunitat transformadora per a un destí rural vitivinícola», finançat en el marc del Pla de recuperació, transformació i resiliència amb un ajut de dos milions d'euros.

El propòsit

El Consorci de Promoció Turística del Penedès va rebre la petició, per part del Consell Comarcal de l'Alt Penedès, de participar activament en la redacció i execució del projecte. Així, se'n potenciava la transversalitat i s'enfortia la cooperació territorial que requeria, d'acord amb una manera de treballar des del 2022 fins avui dia, en coordinació amb l'Oficina Tècnica del Consell Comarcal de l'Alt Penedès.

El projecte consisteix a crear una xarxa cicloturística connectada dins de la destinació i cap a les comarques, actius turístics i rutes cicloturístiques de referència. Es tractava de, amb els itineraris ciclables interconnectats, enfortir l'especialització del producte cicloturístic, dissenyar un producte turístic que permeti al visitant conèixer la destinació i els seus actius combinant la ruta amb bicicleta amb l'enoturisme, millorar l'experiència dels visitants contribuint alhora a la sostenibilitat territorial i augmentant la competitivitat incidint també en la infraestructura d'acollida.

La implantació al territori

Aprofitant els vials de servei de la C-15, es crearà un eix Diagonal que en aquesta fase anirà des de Sant Pere de Riudebitlles fins a Vilafranca del Penedès, travessant bona part de la comarca i enllaçat amb la xarxa de vies i camins existents, complint doncs una funció vertebradora. La ruta s'adaptarà al pla d'obra ja executat de l'ampliació de la C-15, però també es reaprofitaran infraestructures amb una menor freqüència d'ús com la C-15Z.

Al projecte d'inversió de l'eix diagonal ciclable, també s'hi uneixen aquest 2025 altres projectes que afavoreixen el territori des del punt de vista cicloturístic, itineraris turístics existents com són l'eix connector del Camí del riu ciclable i la Via Augusta. Dos recorreguts que reforçaran el conjunt de la xarxa dins del pla de mobilitat comarcal.

L'aposta per una mobilitat no motoritzada, que redueixi les emissions contaminants, millori la qualitat de vida dels residents i torni a la destinació un ambient més assossegat i tranquil, és una de les prioritats de la destinació en l'àmbit turístic. «Penedès Ciclable» no és només un reclam per al turisme exterior, sinó que també és un reclam pel turisme intern i resident.

Conclusions i perspectives de futur

Vist globalment, la iniciativa és una nova oportunitat per transformar i impulsar el territori, potencia el turisme responsable i sostenible, fomenta actuacions de transició verda, afavoreix els actius turístics de la destinació, defineix l'estratègia de planificació i el màrqueting i genera oportunitats per a la digitalització i la competitivitat del sector.



Anoia

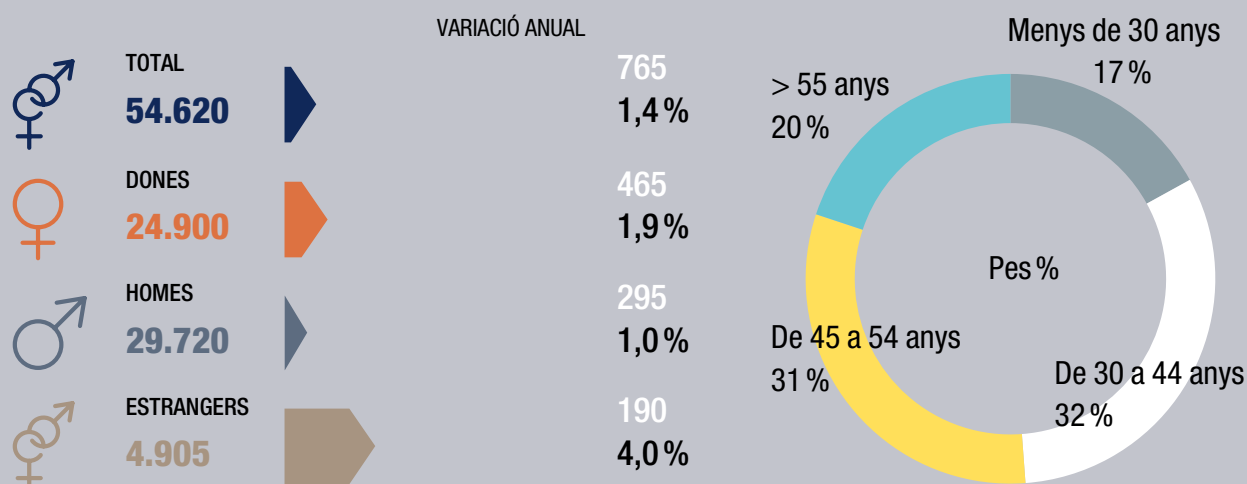


Resum executiu

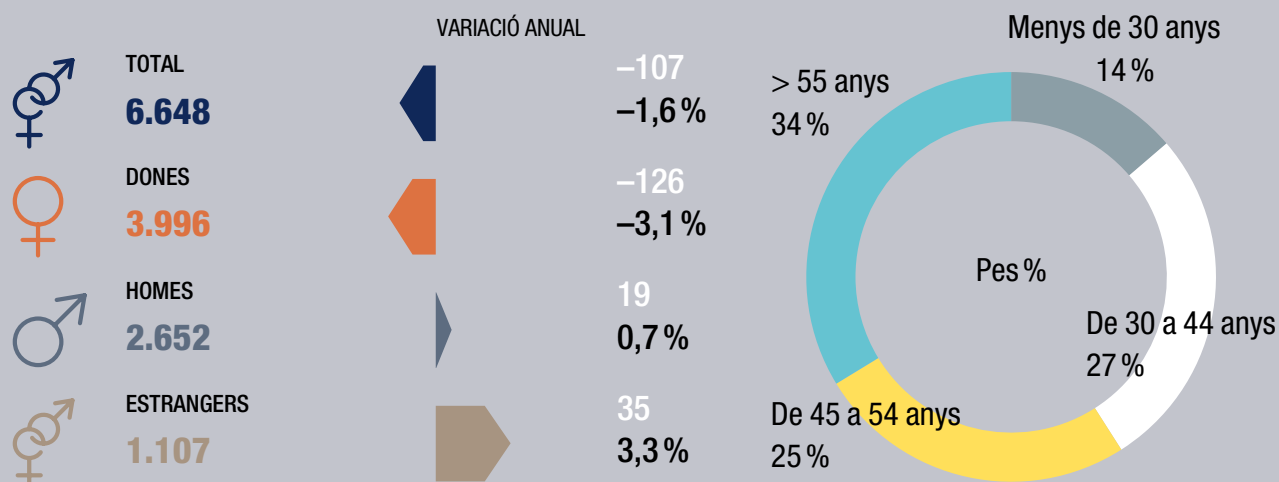
La comarca de l'Anoia es caracteritza el darrer any 2024 per experimentar una evolució positiva a la majoria dels indicadors socioeconòmics analitzats, però comparativament, el seu comportament resulta moderat respecte a la resta de comarques i el conjunt de la província. S'intensifica la caiguda de l'atur respecte a l'any anterior en registrar un descens del $-1,6\%$, però per sota del registrat al conjunt de la província ($-2,4\%$). Les dones capitalitzen el descens ($-3,1\%$) davant l'augment de l'atur masculí ($0,7\%$). Malgrat la caiguda, es manté com la comarca amb una taxa d'atur més elevada, del $10,9\%$, que són dues dècimes inferiors a l'any 2023, però està 2,2 punts percentuals per sobre de la taxa provincial ($8,7\%$).

L'ocupació registrada resident a la comarca continua a l'alça, creixent l' $1,4\%$, que torna a estar per sota de l'evolució provincial ($1,9\%$). L'evolució positiva resulta més atenuada en el cas dels llocs de treball localitzats, que augmenten el $0,5\%$ ($2,2\%$ província), amb l'impuls de la modalitat de treball assalariat ($0,6\%$) i el petit increment de la modalitat d'autònoms ($0,1\%$). Alhora, el teixit empresarial creix tímidament, el $0,1\%$. Pel que fa a l'activitat turística, l'oferta ha augmentat, però la demanda cau, i arrossega la recaptació tributària turística ($-29,1\%$). El comerç experimenta una reducció en el nombre d'establiments i un augment en la superfície de venda.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



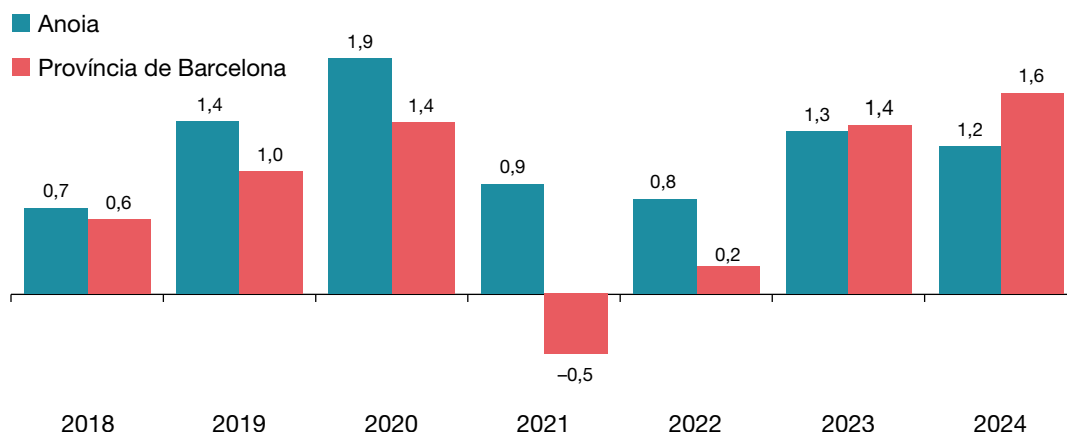
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca de l'Anoia, amb una superfície de 866,3 km², representa l'11,2 % del conjunt de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 33 municipis d'una superfície mitjana de 26,3 km². Igualada n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2018-2024 (en percentatge)

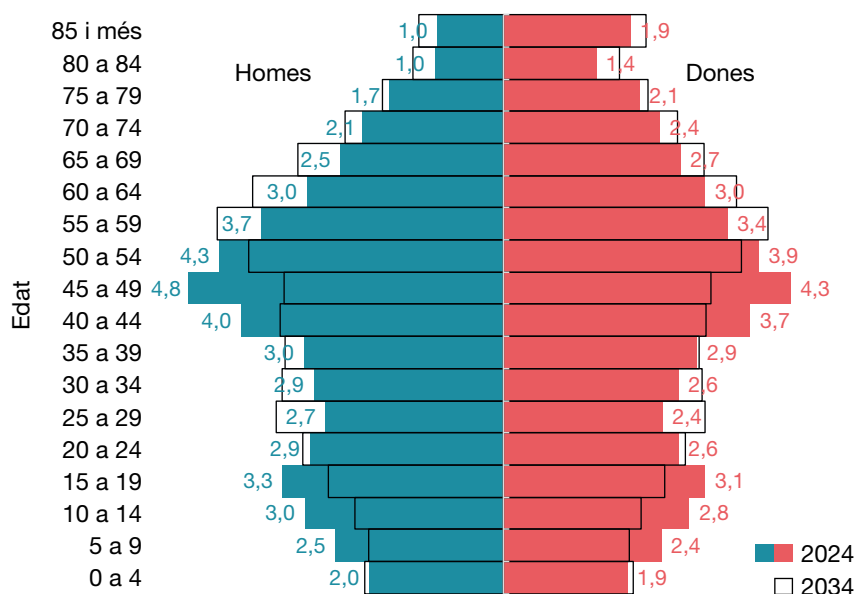


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Segons el Padró d'habitants, l'Anoia compta amb 128.199 habitants l'any 2024, l'1,2 % més que l'any anterior, un increment inferior al provincial (1,6 %). Entre els grans grups d'edat, es dona un descens de les persones menors de 16 anys (-2,3 %), juntament amb el Vallès Oriental, registra la baixada més significativa en aquest col·lectiu entre totes les comarques barcelonines. Contrasta amb l'augment de persones entre 16 i 64 anys (1,7 %) i sobretot dels majors de 64 anys (3,2 %). La població amb nacionalitat estrangera augmenta de forma més accentuada que la població nacional (7,0 % i 1,3 % respectivament), marcadament en el cas de la nacionalitat colombiana (30,5 %) i peruana (35,3 %). Vint-i-un municipis de la comarca guanyen població, els més notables: Masquefa (201), Piera (364) i Igualada (468). En canvi, dotze municipis en perden, i on més es perd és a Vallbona d'Anoia (-23).

Gràfic 2

Piràmide d'edats de l'Anoia 2024-2034 (en percentatge)

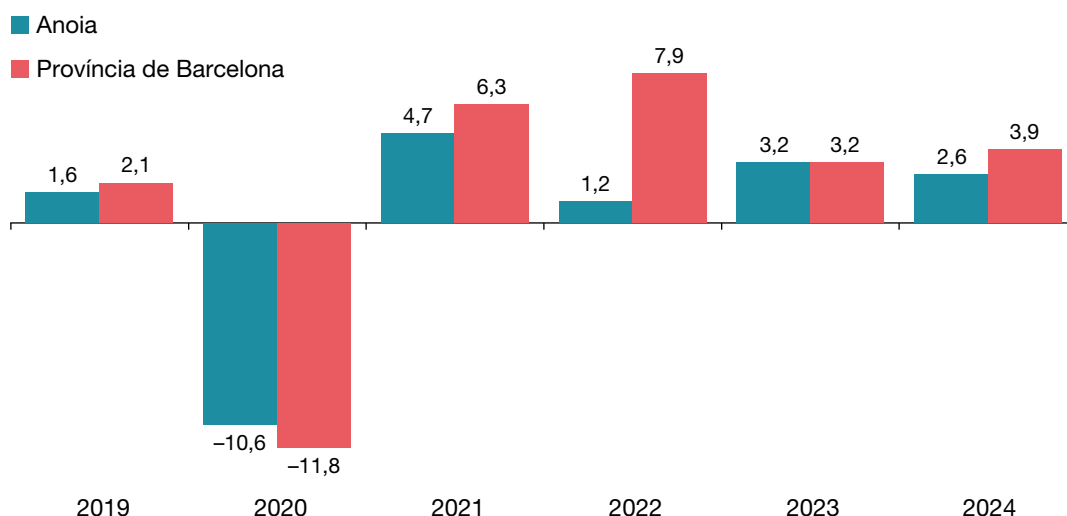


La població es manté a l'alça el darrer any (1,2 %). S'aprofundeix el procés d'envelliment a causa del descens de la població jove.

Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)



Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2025

La població ocupada creix a un ritme moderat (1,4 %), impulsat sobretot per la població amb nacionalitat estrangera, i pel grup d'edat de 55 anys i més.

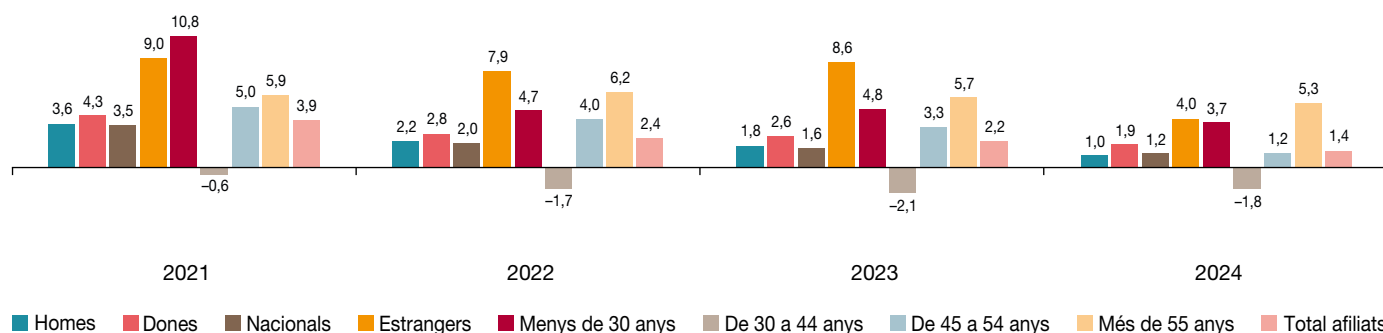
L'*Anuari econòmic comarcal 2025*, de BBVA, recull que el **VAB** de la comarca per a l'any 2024 s'ha incrementat el 2,6 % respecte a l'any anterior (vegeu el gràfic 3), que esdevé un alentiment del creixement respecte al conjunt de la província (3,9 %). Pel que fa a l'**ocupació** registrada de la població resident a l'Anoia (vegeu gràfic 4) l'any 2024 tanca amb un ascens de l'1,4 %, per sota del provincial (1,9 %), i situant-se com una de les comarques amb un ritme de creixement més petit en termes d'ocupació. Les dones s'han vist lleugerament més beneficiades amb aquest increment (1,9 %). El creixement és més notable entre la població amb nacionalitat estrangera (4,0 %), i per grups d'edat entre les persones de 55 anys i més

(5,3 %). Es torna a produir un retrocés en el grup d'edat de 30 a 44 anys (-1,8 %). Hi ha un total de 54.620 persones ocupades, 765 més que l'any anterior.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada.

Anoia (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

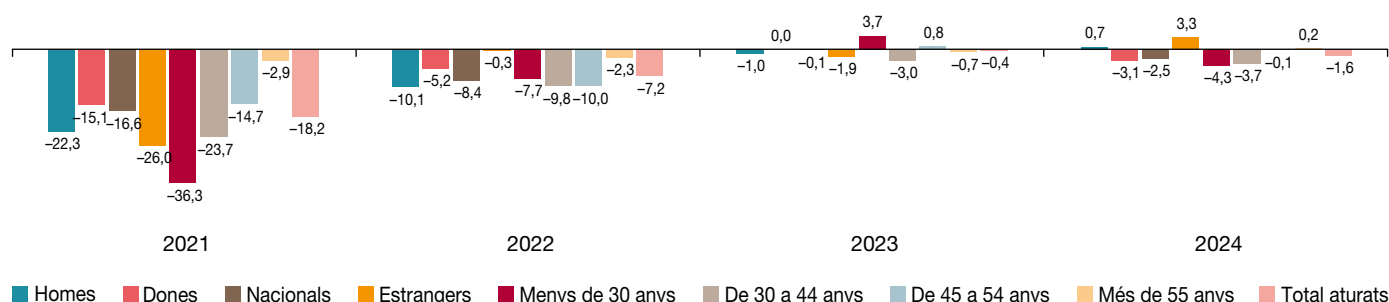
Pel que fa a l'**atur registrat** (vegeu el gràfic 5), malgrat la caiguda del $-1,6\%$ en finalitzar l'any 2024, l'Anoia es manté com la comarca de la província amb major incidència d'aquest fenomen. La xifra total en 6.648 persones, 107 menys que l'any anterior. El comportament ha estat comparativament dèbil, ja que la baixada registrada al conjunt de la província és del $-2,4\%$ en aquest període. La taxa d'atur és del $10,9\%$, dues dècimes inferiors a la de l'any anterior, però torna a ser la més elevada d'entre totes les comarques de la província ($8,7\%$).

Segons el sexe, l'atur es redueix entre les dones ($-3,1\%$), i augmenta entre els homes ($0,7\%$). La davallada es concentra en la població nacional ($-2,5\%$), front l'increment registrat per la població amb nacionalitat estrangera ($3,3\%$). Per grups d'edat, la caiguda de l'atur s'accentua com més jove és la població, així els menors de 30 anys ho redueixen el $-4,3\%$. Tan sols augmenta entre els aturats de 55 anys i més ($0,2\%$). El descens és extensiu entre tots els grans sectors econòmics, i amb significativa incidència sobre l'agricultura ($-12,7\%$) i la construcció ($-9,0\%$), només es dona un repunt entre la població sense ocupació anterior ($0,5\%$).

Gràfic 5

Taxes de variació interanual de la població aturada registrada.

Anoia (en percentatge)

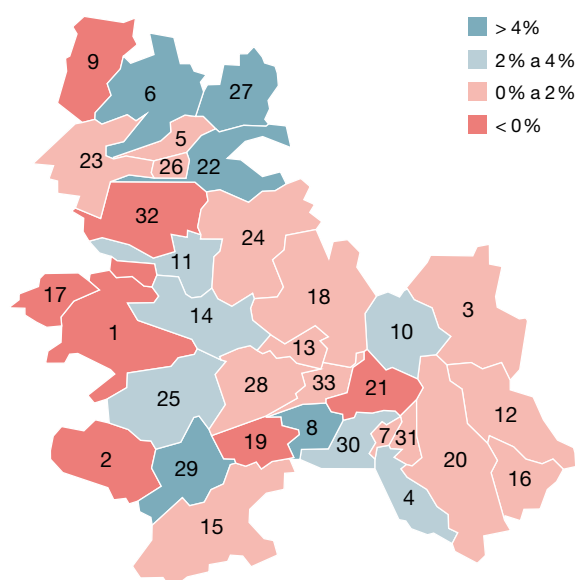


Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada.

Anoia, 2024 (en percentatge)

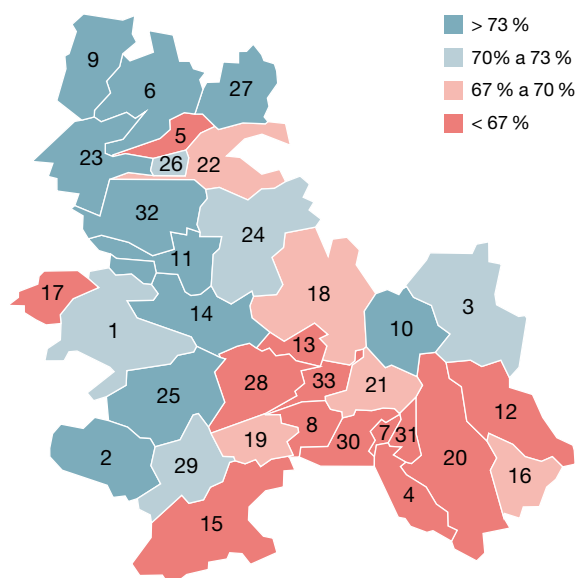


El lleuger descens de l'atur ($-1,6\%$), ha beneficiat particularment a les dones. La taxa d'atur també es redueix, però es manté com la comarca amb la taxa més elevada.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada. Anoia, 2024

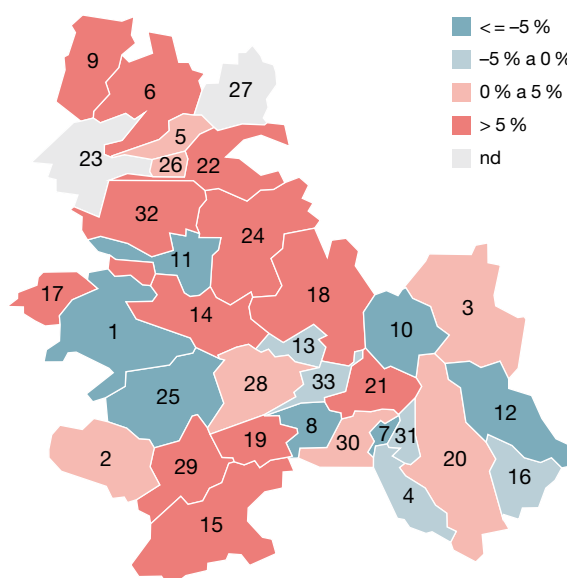
(en percentatge)



Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat. Anoia, 2024

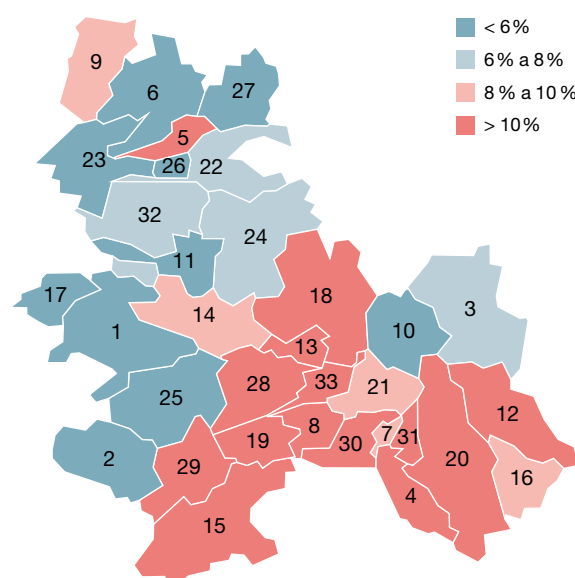
(en percentatge)



Mapa 4

Taxa d'atur registrat. Anoia, 2024

(en percentatge)

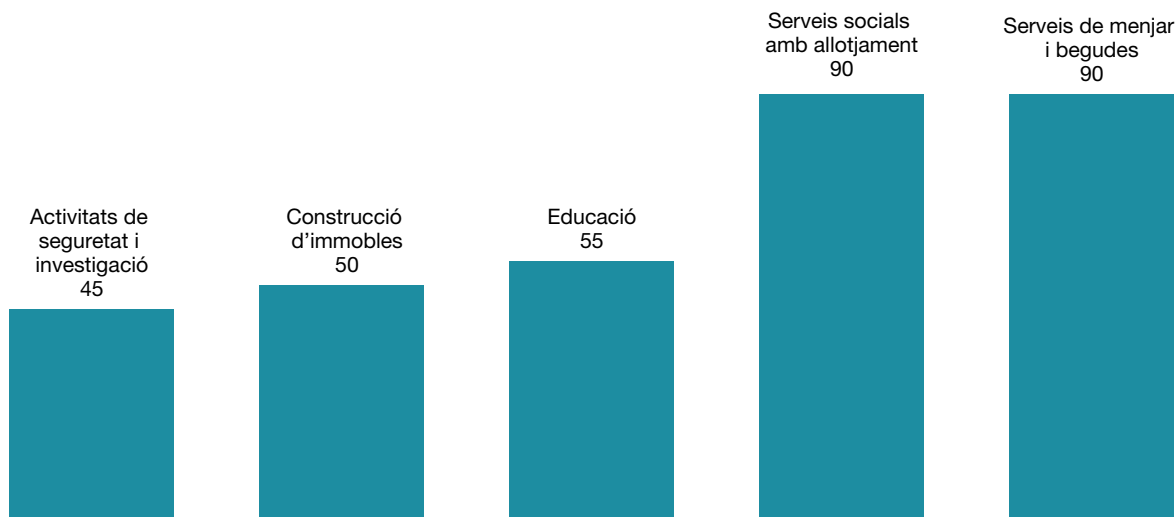


Les persones ocupades augmenten en vint-i-tres municipis, i n'hi ha vuit que tenen una taxa d'ocupació superior al 75 %. Alhora l'atur cau en dotze municipis, i ja n'hi ha deu que tenen una taxa d'atur per sota del 6 %.

- | | |
|-------------------------------|-------------------------------|
| 1 Argençola | 18 Òdena |
| 2 Bellprat | 19 Orpí |
| 3 Bruc (El) | 20 Piera |
| 4 Cabrera d'Anoia | 21 Pobla de Claramunt (La) |
| 5 Calaf | 22 Prats de Rei (Els) |
| 6 Calonge de Segarra | 23 Pujalt |
| 7 Capellades | 24 Rubió |
| 8 Carme | 25 Sant Martí de Tous |
| 9 Castellfollit de Riubregós | 26 Sant Martí Sesgueioles |
| 10 Castellolí | 27 Sant Pere Sallavinera |
| 11 Copons | 28 Santa Margarida de Montbui |
| 12 Hostalets de Pierola (Els) | 29 Santa Maria de Miralles |
| 13 Igualada | 30 Torre de Claramunt (La) |
| 14 Jorba | 31 Vallbona d'Anoia |
| 15 Llacuna (La) | 32 Veciana |
| 16 Masquefa | 33 Vilanova del Camí |
| 17 Montmaneu | |

Gràfic 6

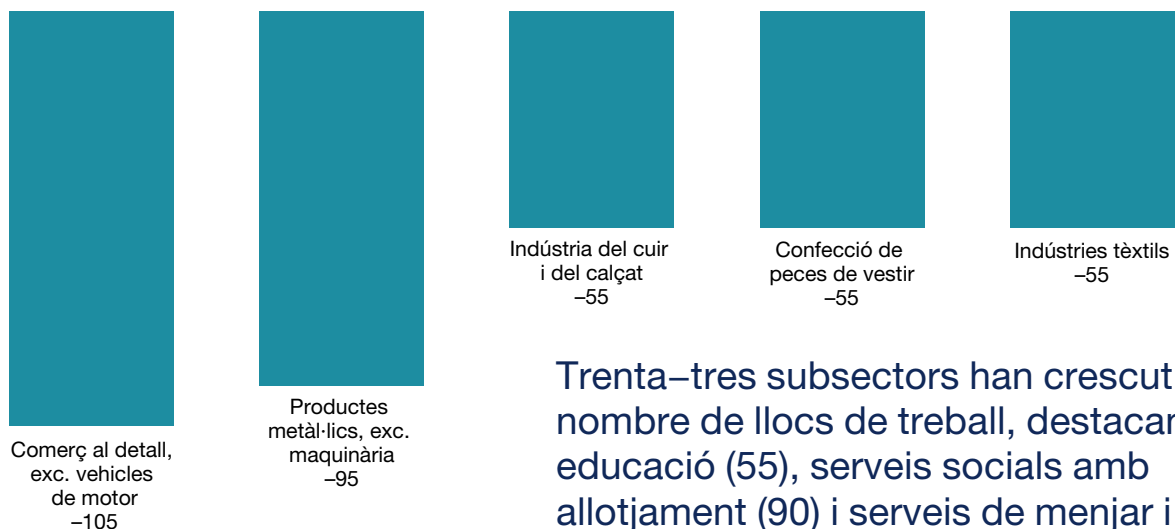
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Anoia, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Anoia, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

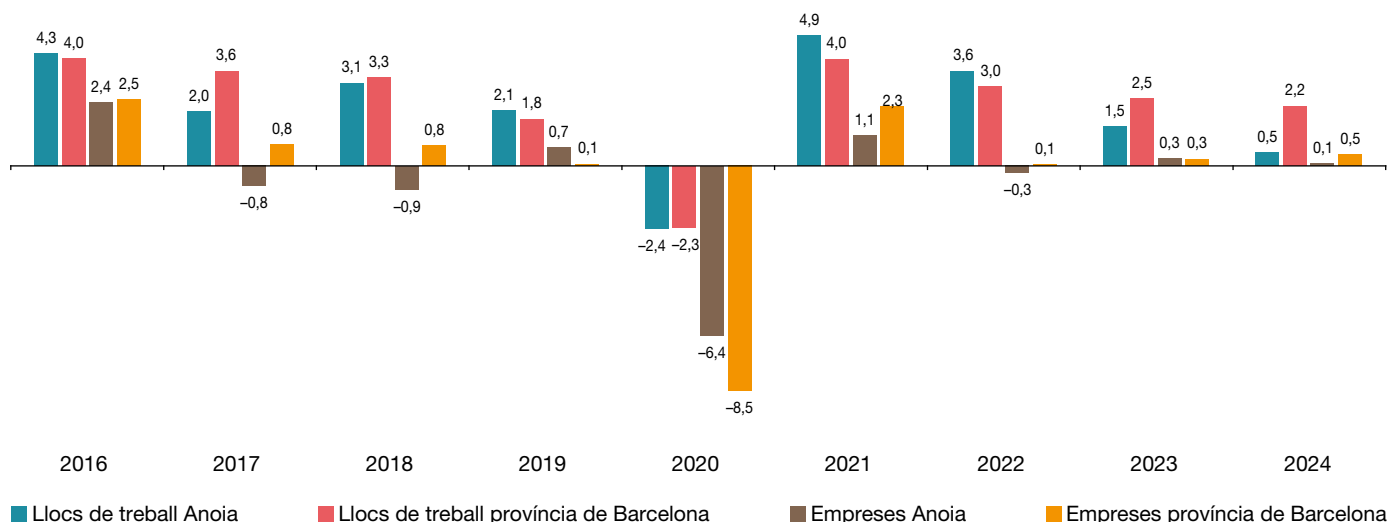
Trenta-tres subsectors han crescut en nombre de llocs de treball, destacant: educació (55), serveis socials amb allotjament (90) i serveis de menjar i begudes (90). Per contra, la fabricació de productes metàl·lics (-95) i el comerç al detall (-105) sobresurten entre els que en perden.

Pel que fa al nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no), l'Anoia registra un sensible ascens del 0,5 %, que s'allunya de l'augment del conjunt de la província (2,2 %). La comarca acull 37.460 llocs de treball, que són 200 més en un any. La intensitat en el creixement ha estat major en la modalitat de treball assalariat (0,6 %) que a la modalitat de treball autònom, que pràcticament s'estanca (0,1 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)



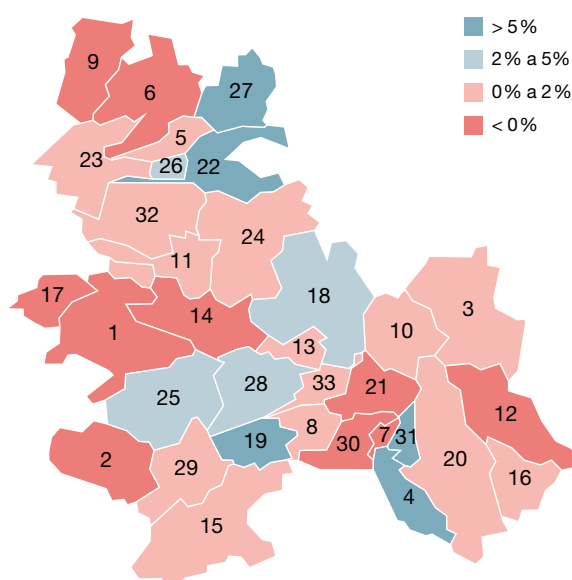
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha estat positiva en quinze municipis, els més rellevants: Cabrera d'Anoia (11,1 %), Orpí (16,7 %) i Sant Pere Sallavinera (21,4 %). En terme absoluts els majors creixements s'han donat a Masquefa (40), Òdena (50) i Igualada (115). A la banda contrària, hi ha deu municipis que perden llocs de treball, els més rellevants: Montmàneu (-9,5 %), Argençola (-12,5 %) i Bellprat (-33,3 %).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.

Anoia, 2024 (en percentatge)

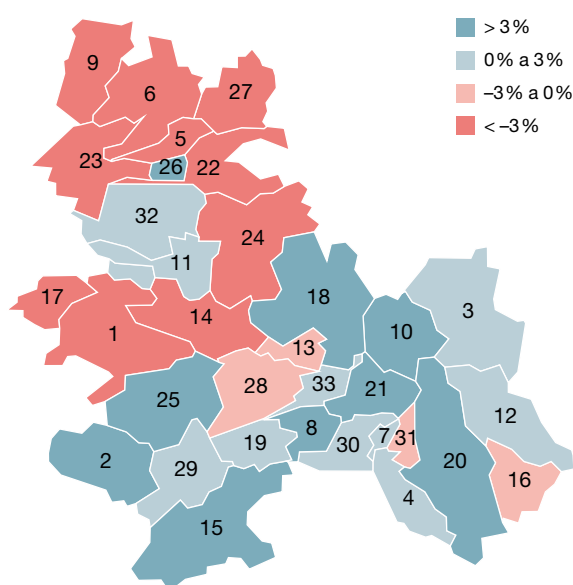


Es manté el refredament en l'increment de llocs de treball (0,5 %). El treball assalariat és el que creix més (0,6 %), i l'autònom gairebé s'estanca (0,1 %), igual que el nombre d'empreses (0,1 %).

El nombre d'**empreses** (comptes de cotització) registra un increment mínim, del 0,1 %, però manté la tendència lleugerament positiva iniciada l'any anterior. És un augment inferior al del conjunt de la província (0,5 %). En total s'hi localitzen 3.085 empreses, 4 més que un any abans. Els augments més significatius en nombre d'empreses s'han produït a les activitats especialitzades de la construcció (9) i als serveis de menjar i begudes (11), mentre la davallada més marcada és la del comerç al detall (−19).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades. Anoia, 2024 (en percentatge)



Onze municipis guanyen empreses l'any 2024, sobresortint Òdena (8) i Piera (10). En canvi, deu municipis en perden, encapçalats per Igualada (−9).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 36,5 % dels 5.941 milions d'euros que facturen les 1.836 empreses de la comarca procedeix de la indústria. Dels 2.166 milions d'euros de xifra de negoci de la indústria; 404 milions d'euros procedeixen del paper i arts gràfiques; 362 milions d'euros del tèxtil, confecció, cuir i calçat i 493 milions d'euros de la indústria de fabricació de vehicles de motor i altres materials de transport.

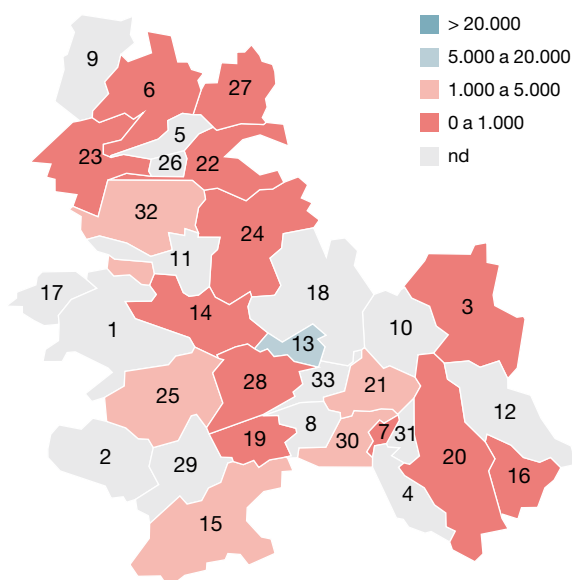
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació a l'Anoia es va traduir en una disminució del 9,3 % del 2019 al 2020. El 2021 la facturació va assolir una xifra de facturació ben superior al d'abans de la pandèmia, amb un increment del 26,8 %. El 2022 l'augment interanual va ser del 20,1 %, i el 2023 ha estat del 3,6 %, increment inferior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (5,3 %).

Hi ha un total de 3.861 **prestacions per desocupació** concedides en acabar l'any, 125 menys que un any enrere. La taxa de cobertura sobre la població aturada registrada se situa en el 64,5 %, 4,8 punts per sota de la que es dona al conjunt de la província, i de nou és la segona taxa de cobertura més baixa entre totes les comarques barcelonines. Respecte a un any abans, la taxa ha disminuït en 0,3 punts (64,8 %), atès que el descens de les prestacions ha estat major que el dels aturats.

Al llarg de l'any s'han formalitzat 32.311 **contractes laborals**, 487 menys que l'any 2023, que representa una baixada del −1,5 %, que contrasta amb l'estancament del conjunt de la província (0,0 %). El sector que més ha patit la reducció ha estat la construcció (−16,3 %), en canvi, ha pujat lleugerament a la indústria (0,2 %), que és l'únic gran sector que es manté a l'alça. La davallada es concentra a la contractació temporal (−2,6 %), ja que la contractació indefinida manté una evolució positiva (0,9 %), afavorint la reducció de la temporalitat contractual.

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Anoia, 2024* (en euros)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

L'oferta de places **turístiques** a la comarca de l'Anoia incrementa en 72 places respecte a l'any passat, gràcies als habitatges d'ús turístic i al turisme rural.

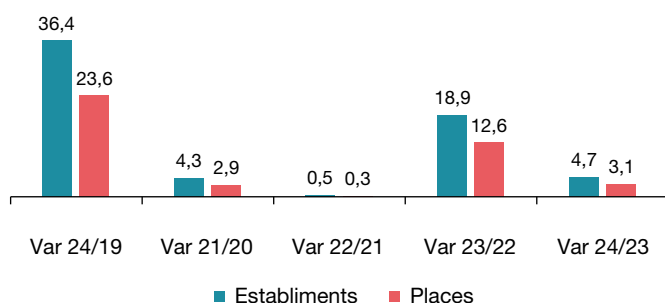
La comarca ha rebut 51.800 viatgers, que han generat 127.000 pernотacions (suma dels establiments hotelers, càmpings i turisme rural). Només es disposa de dades en establiments hotelers, que redueix en un -12 % el nombre de pernотacions respecte al 2023, i en turisme rural, que obté més d'un +16 % de variació respecte al 2023.

En relació amb la recaptació de la taxa turística, l'Anoia redueix un -27 % en l'import recaptat, en relació amb el 2023 i registra un total de 31.587 euros.

L'oferta turística de l'Anoia incrementa en 72 places noves d'oferta d'allotjament turístic.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

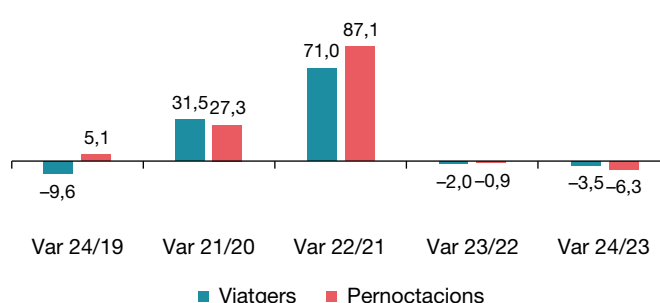


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)

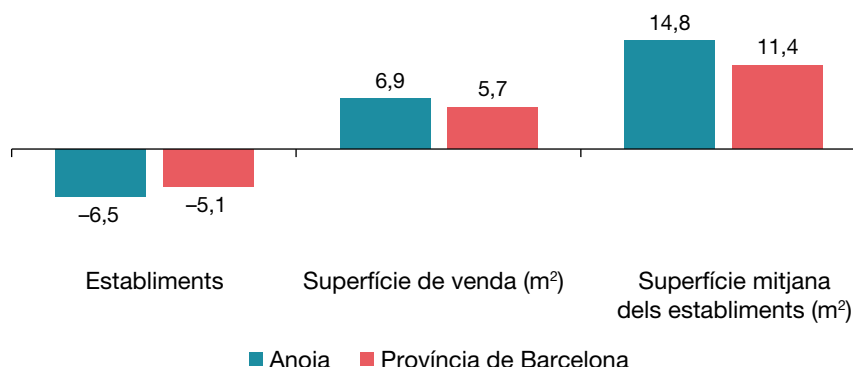


* Inclou viatgers i pernотacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)



Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

Segons les dades publicades a l'Oferta comercial de Catalunya, en les activitats del **comerç** l'any 2023 hi havia un total de 1.196 establiments comercials a la comarca, que ocupaven una superfície de venda de 184.833 m². Això suposa una davallada respecte a l'any 2021 d'un -6,5 % en el nombre d'establiments, però un augment d'un 6,9 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és de 9,56 establiments per cada 1.000 habitants, 8 dècimes menys que l'any 2021, i 1.478 m² per cada 1.000 habitants, 6,1 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 155 m², 20 m² més que el 2021, suposa un increment del 14,8 %, per sobre de la província (11,4 %).

Entre tots els municipis de la comarca, Igualada és el que concentra el nombre més gran d'establiments (609), i alhora és la que presenta la densitat més elevada amb 14,9 establiments per cada 1.000 habitants. Pel que fa a la superfície mitjana dels establiments, sobresurt Cabrera d'Anoia amb 434 m².

El subsector del retail aplega 4.910 llocs de treball, que són 85 menys que l'any 2023, una davallada del -1,7 %, que contrasta amb la lleugera tendència positiva al conjunt de la província en aquest subsector (0,6 %). Malgrat el retrocés, és un subsector destacat que suposa el 13,1 % dels llocs de treball de la comarca.

La superfície de venda augmenta mentre el nombre d'establiments baixa, i augmenta la seva dimensió mitjana. El poder d'atracció de compra resulta comparativament baix, en especial dels productes no quotidians.

L'Enquesta d'hàbits de consum i compra el 2024, recull que la valoració de l'oferta comercial al municipi de residència és de 5,87 sobre 10 (quan la mitjana provincial és del 7,15), la segona més baixa de la província, només per davant de l'Alt Penedès. Quant a l'Índex d'atracció, s'observa una alta retenció de despesa per als productes quotidians, però inferior a la

de la majoria de comarques barcelonines, que es tradueix en una lleugera pèrdua d'oportunitat, ja que no abasta al total de compradors, produint-se una fuga cap a altres comarques. En la compra de productes no quotidians (equipament de la llar i equipament de la persona), és la segona comarca amb valors més baixos, posant en relleu una important pèrdua de compradors, que realitzen la compra d'aquests productes fora de la comarca.

Perspectiva de gènere Anoia

Al l'Anoia, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat expansiva, amb una millora de l'ocupació i de la bretxa de gènere de participació laboral femenina. El 2024 ha tancat l'any amb 26.205 afiliades dones i 30.630 afiliats homes a la comarca, l'1,7 % i el 0,9 % més respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat un increment de la participació de les dones en l'ocupació, que ha passat del 45,9 % dels afiliats totals el 2023 al 46,1 % el 2024. Dins la província de Barcelona, l'Anoia té una participació laboral de les dones inferior a la mitjana de les comarques (el 46,1 % enfront al 47,3 %).

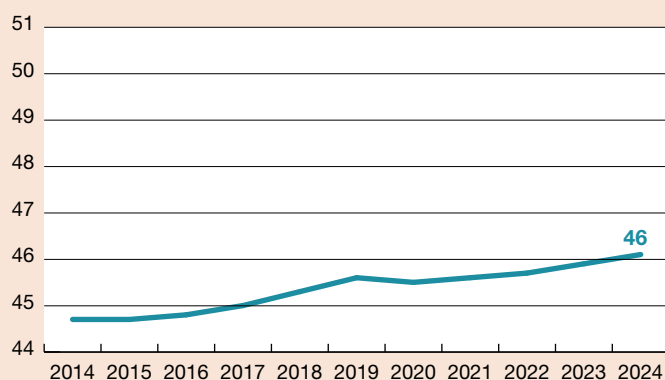
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, atès que les dones es troben principalment en el sector serveis (el 82 % de les dones treballen en serveis a l'Anoia el 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a nivell comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. Gràcies a l'expansió de serveis que s'ha produït el 2024, la bretxa de gènere en l'ocupació s'ha reduït el darrer any.

Quant a la desocupació, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 60 % el 2024. Al desembre de 2024, el nombre de dones aturades ha estat de 3.996, el 3,1 % menys que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats ha estat de 2.652, el 0,7 % més que el 2023. El fet que l'atur femení ha minvat mentre el masculí no, fa que la participació femenina entre les persones desocupades hagi disminuït de 61 % al 60 % aquest darrer any. Aquesta majoria de dones aturades suggereix un fort desajust entre l'oferta i demanda laboral femenina, on polítiques de formació específica i inserció laboral a la comarca dirigides a les dones són especialment rellevants. Un exemple és el programa Treball i Formació Línia Dona, un projecte del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC) destinat a dones aturades a l'Anoia i a quatre municipis col·laboradors de la comarca.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Anoia

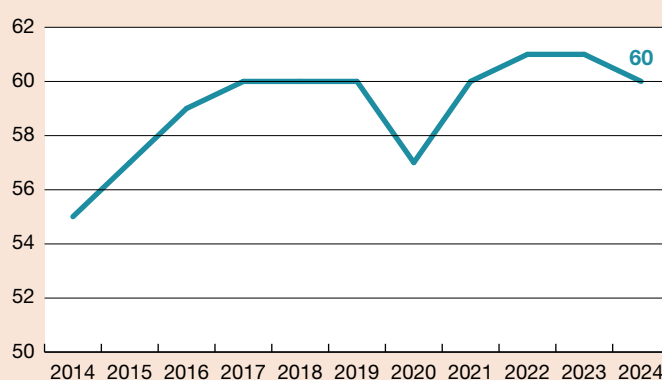
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Anoia

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball.

Copons recupera la vida comercial amb la reobertura del forn de pa artesà i la perruqueria

Àlex Prehn Faura, Ajuntament de Copons

Cristina Izquierdo Lantada, Diputació de Barcelona

Després de dos anys sense cap establiment comercial, Copons torna a tenir vida de poble amb la reobertura del forn de pa i la imminent posada en marxa d'una perruqueria. Fins ara, els seus 356 habitants s'havien vist obligats a desplaçar-se a Jorba, Calaf o Igualada per abastir-se de productes bàsics.

Aquest gir en la dinàmica comercial del municipi ha estat possible gràcies al suport de la Diputació de Barcelona, que mitjançant el recurs de projectes singulars de comerç del Catàleg 2024 ha concedit 17.302,45 euros per a l'estudi d'implantació i necessitats de la perruqueria i 19.600 euros per al forn de pa. A més, la Gerència de Serveis de Comerç ha acompanyat tècnicament el procés, oferint assessorament per garantir-ne l'èxit.

Un forn amb història, un projecte amb futur

A principis de 2025, el forn de pa de Copons ha tornat a obrir les seves portes després de nou anys tancat. Darrere d'aquesta iniciativa hi ha dos joves emprenedors que han decidit traslladar-se al poble per fer realitat el seu projecte professional i familiar. El nou forn no només oferirà pa artesanal elaborat amb massa mare i fermentacions llargues, sinó també brioixeria, pastisseria i productes bàsics com llet, ous i tomàquets, així com una selecció de productes gourmet de proximitat.

L'espai, rehabilitat per l'Ajuntament, s'ha convertit en un punt de trobada on la qualitat i la tradició es donen la mà. Aquesta obertura no només significa la recuperació d'un comerç històric, sinó també una aposta pel futur del poble, el forn és més que un establiment comercial, és un símbol de la vitalitat del municipi i del valor de l'artesania local.

A més, la família que ha impulsat el negoci ha pogut accedir a un habitatge de lloguer assequible, situat a l'antiga escola del municipi, també rehabilitada per l'Ajuntament en el marc d'una estratègia global per revitalitzar el poble.

La perruqueria, el següent pas

La següent fita del projecte comercial de Copons és la reobertura de la perruqueria, prevista al llarg de 2025. Aquest servei, que havia desaparegut abans de la pandèmia, es reactivarà a través d'un concurs públic i contribuirà a ampliar l'oferta de serveis per als veïns.



Un model de revitalització per als petits municipis

L'Ajuntament fa una crida als vilatans i visitants perquè donin suport a aquestes iniciatives, ja que la seva continuïtat depèn, en bona part, de la resposta de la comunitat. Per al consistori, aquesta aposta pel comerç local és molt més que una qüestió econòmica: és un pas ferm cap a un Copons més dinàmic, sostenible i amb més qualitat de vida.

Amb aquestes accions, Copons es posiciona com un referent en la recuperació comercial dels petits municipis, demostrant que, amb suport institucional i emprenedoria, els pobles poden recuperar la seva essència sense renunciar al progrés.



Bages

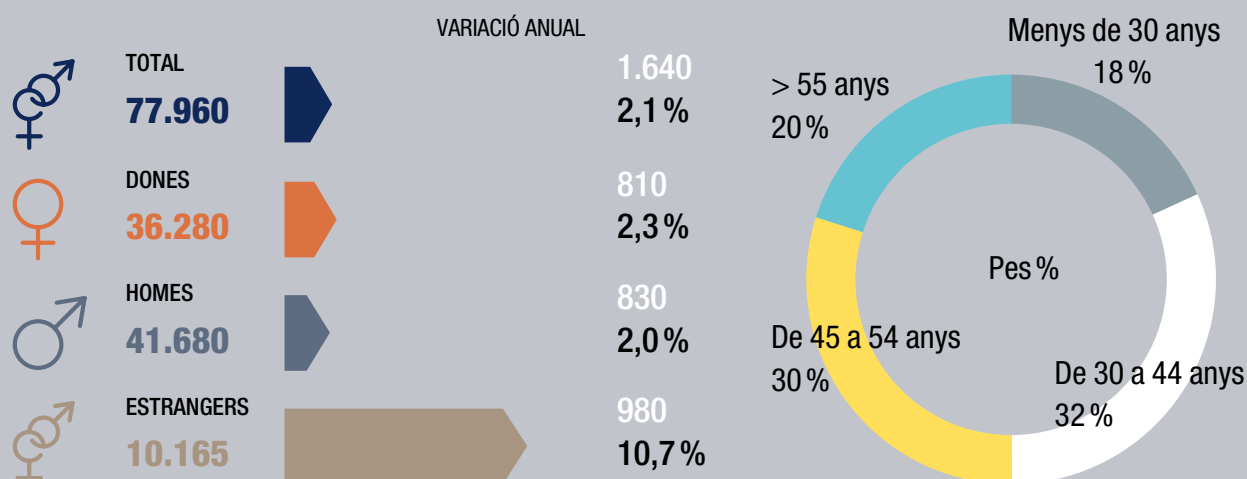


Resum executiu

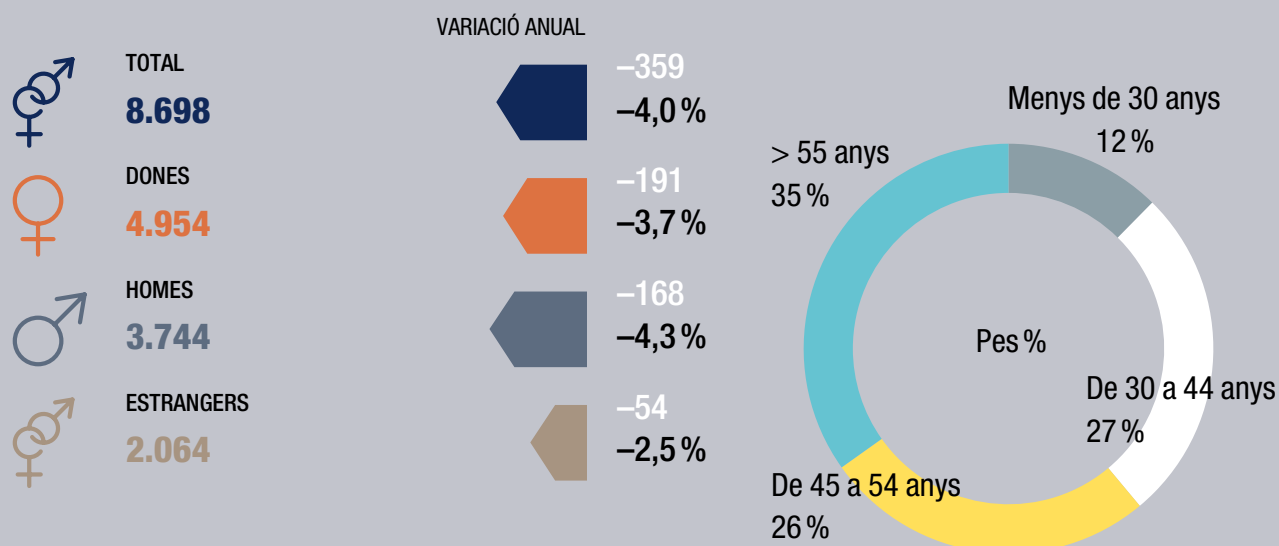
La comarca del Bages ha experimentat una evolució positiva en la majoria d'indicadors socioeconòmics durant l'any 2024, amb un dinamisme superior al del conjunt provincial, tot i certs retrocessos puntuals. L'any es caracteritza, sobretot, per una important reducció de l'atur, que baixa un -4,0 %, un dels descensos més rellevants entre les comarques, clarament superior a la mitjana provincial (-2,4 %). La millora és especialment notable en la franja d'edat de 30 a 44 anys, on la desocupació baixa un -8,5 %. Malgrat aquesta evolució favorable, la taxa d'atur, situada en el 10,0 %, continua sent de les més elevades de la província, només superada per l'Anoia.

Alhora, l'ocupació registrada de residents augmenta un 2,1 %, molt a prop de l'increment provincial (1,9 %), però destaca especialment el creixement del nombre de llocs de treball, que puja un 3,8 % i lidera les comarques barcelonines, per sobre del 2,2 % provincial. Aquest increment es deu bàsicament a l'augment de treballadors assalariats (4,7 %), mentre que l'autònom baixa (-0,8 %). El teixit empresarial creix un 1,3 %, recuperant la pèrdua de l'any anterior. En l'activitat turística, l'oferta creix, la demanda retrocedeix, però no impacta en la recaptació tributària. El comerç perd establiments, però manté la superfície de venda i una valoració positiva.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



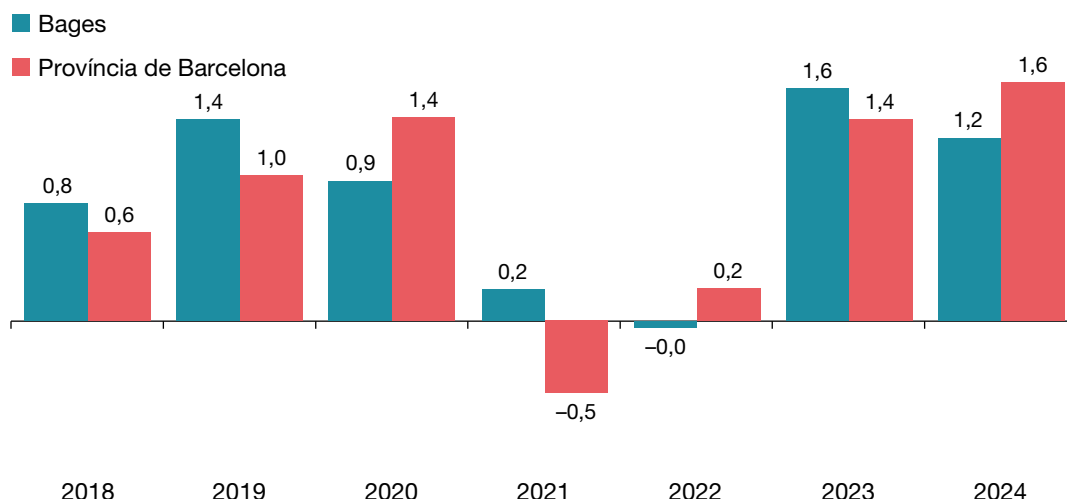
xPoblació aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca del Bages té una superfície de 1.092 km², el 14,1 % de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 30 municipis que tenen una superfície mitjana de 36,4 km², la segona més gran de la demarcació i que supera en gairebé 12 km² la mitjana. Manresa n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2018-2024 (en percentatge)

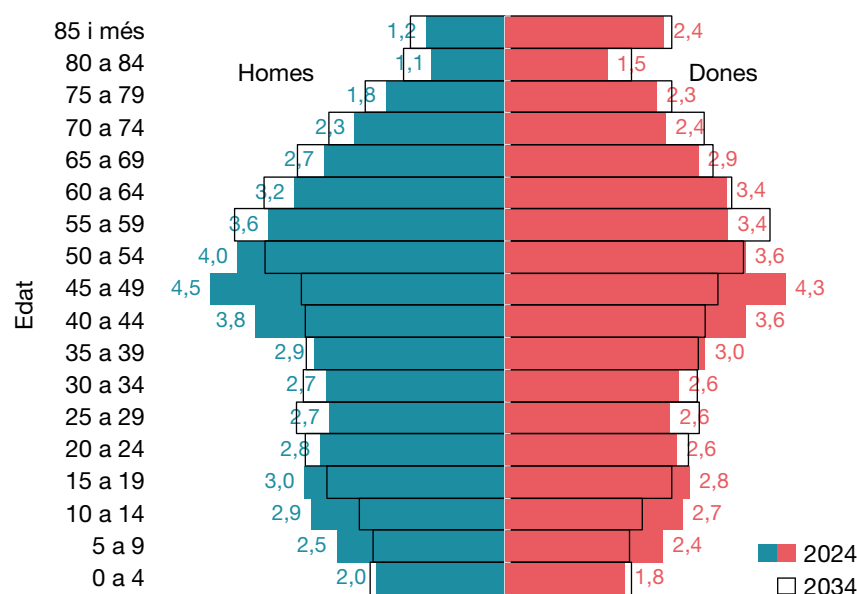


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El **nombre d'habitants** l'any 2024 és de 185.973, que representa 2.262 habitants més respecte a 2023 (1,2 %), enllaçant dos anys consecutius d'ascens. És un ritme de creixement inferior al del conjunt de la província (1,6 %). Per grans grups d'edat, el de menors de 15 anys registra una davallada (-1,5 %), mentre la resta augmenta. Tant la població amb nacionalitat espanyola com amb nacionalitat estrangera experimenten un augment, però és més important en el segon cas (5,9 %), particularment els increments de les nacionalitats hondurenya (18,0 %) i colombiana (23,8 %). Pràcticament tots els municipis de la comarca guanyen població, a excepció de tres. Els que més han crescut són Sant Fruitós de Bages (88), Sallent (104) i Manresa (1.167). Dels tres municipis restants, el que perd més població és Talamanca (-11).

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Bages 2024-2034(en percentatge)

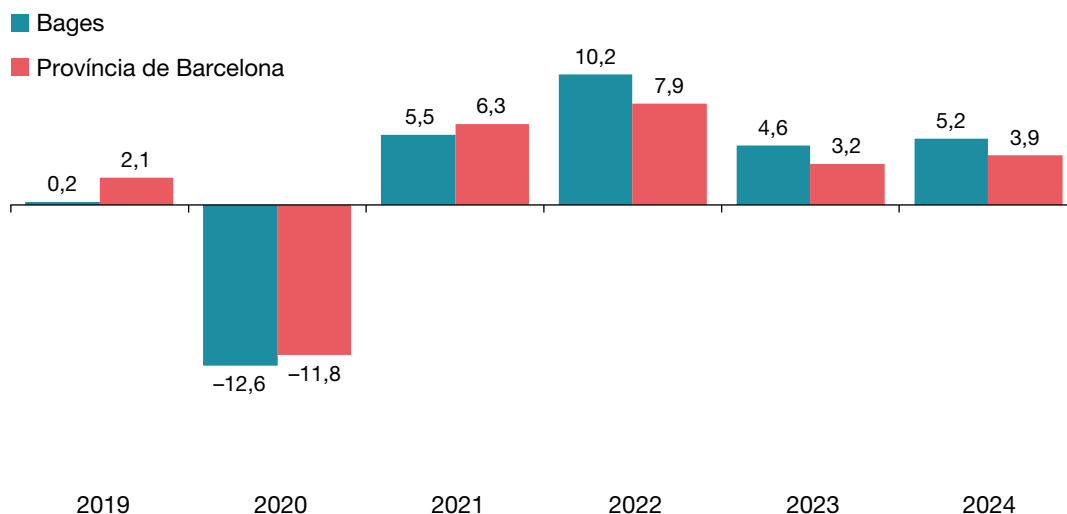


La població manté la tendència alcista (1,2 %), impulsada pel creixement de la població amb nacionalitat estrangera (5,9 %).

Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)



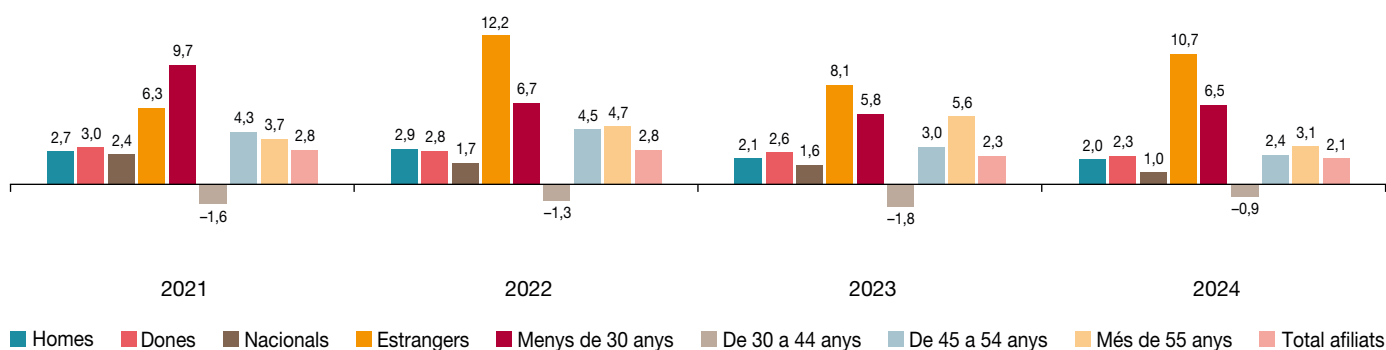
Font: BBVA, *Anuari Econòmic Comarcal 2025*

La comarca és una de les que més impulsa el creixement de la població ocupada a la província (2,1 %), sobretot centrat en la població amb nacionalitat estrangera.

El Bages registra un significatiu ascens del VAB l'any 2024, del 5,2 % (vegeu el gràfic 3), segons l'*Anuari econòmic comarcal 2025* de BBVA, encapçalant l'embranchada respecte la resta de comarques, i per sobre del ritme de creixement de la província (3,9 %). Per la seva banda, l'ocupació registrada de la població resident a la comarca registra un creixement del 2,1 % respecte a l'any 2023, i és la tercera comarca amb un creixement més marcat. L'augment ha estat lleugerament superior entre les dones (2,3 %) que entre els homes (2,0 %). Però és entre la població amb nacionalitat estrangera on trobem l'increment més gran (10,7 %). Per grups d'edat, el creixement més significatiu ha estat el de la població jove menor de 30 anys (6,5 %), on és la comarca que més augmenta, i només s'ha registrat una lleugera baixada entre la població de 30 a 44 anys (-0,9 %). A finals d'any hi ha 77.960 persones ocupades, 1.640 més que un any abans.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Bages (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

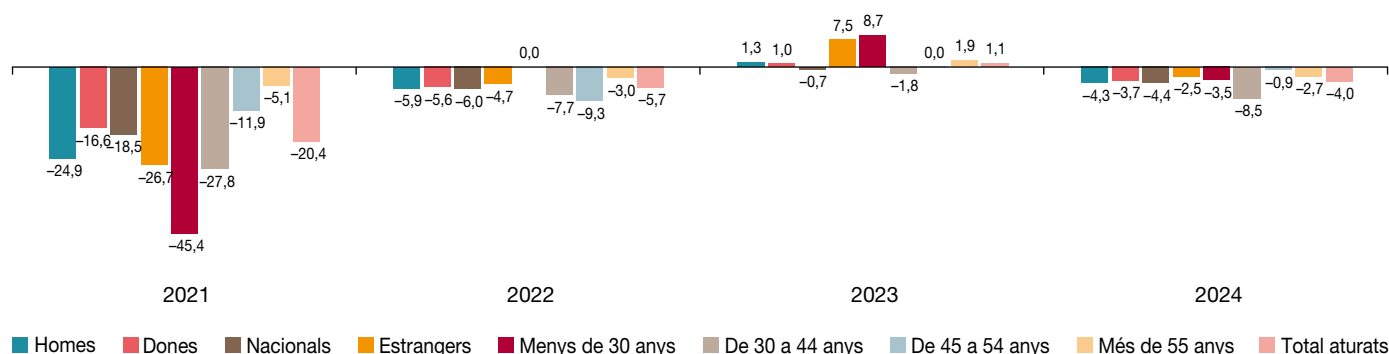
A la vegada que augmenta la població ocupada, l'**atur registrat** experimenta una baixada significativa (vegeu el gràfic 5), ja que tanca l'any 2024 amb 8.698 persones aturades registrades, 359 menys que un any abans. Representa un descens del $-4,0\%$, el segon més important entre les comarques barcelonines, i per sobre del decreixement provincial ($-2,4\%$). Alhora, la taxa d'atur resultant baixa fins al $10,0\%$, sis dècimes menys que el 2023. Tanmateix, es manté com la segona més elevada a la província.

Segons el sexe, els homes han registrat un descens més agut que les dones ($-4,3\%$ i $-3,7\%$ respectivament). El descens s'ha fet extensiu tant entre la població amb nacionalitat espanyola com estrangera, si bé ha estat més marcat entre el segon cas ($-4,4\%$). Tots els grups d'edat experimenten una baixada de l'atur, encapçalat pel grup d'entre 30 i 44 anys ($-8,5\%$), mentre que el de 45 a 54 anys és el que té la baixada més dèbil ($-0,9\%$). Pel que fa als grans sectors d'activitat, tots s'han beneficiat de la reducció de l'atur, que va des del $-7,7\%$ de l'agricultura, fins al $-0,2\%$ entre les persones sense ocupació anterior.

Gràfic 5

Taxes de variació interanual de la població aturada registrada.

Bages (en percentatge)

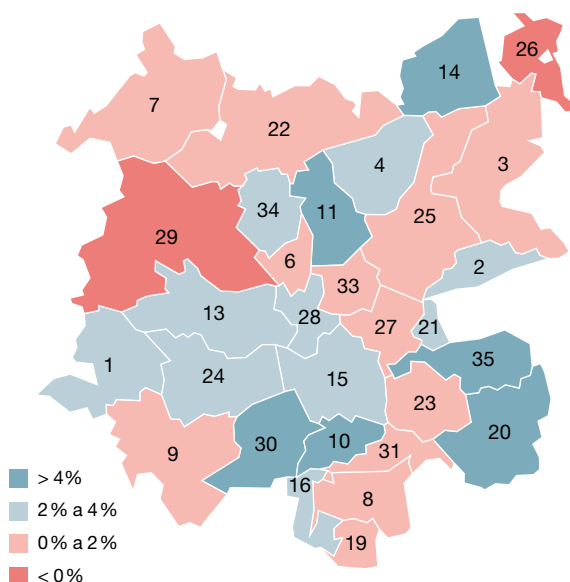


Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada.

Bages, 2024 (en percentatge)

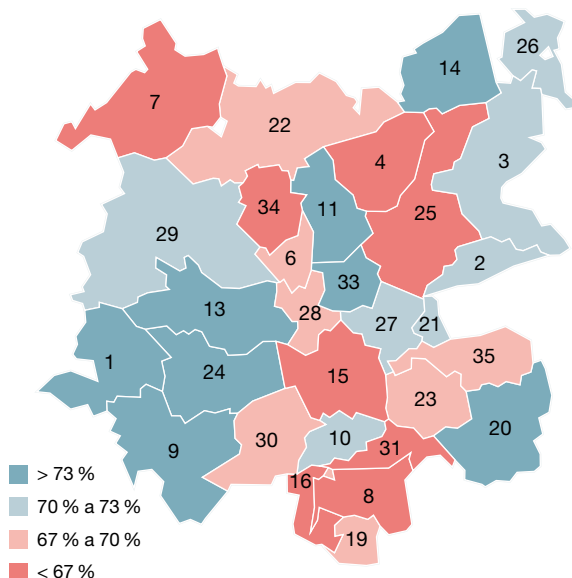


Es trenca la tendència negativa de l'atur de 2023, amb una reducció de $-4,0\%$, que ha beneficiat sobretot al sector de l'agricultura i els serveis. La taxa d'atur es manté elevada ($10,0\%$).

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada. Bages, 2024

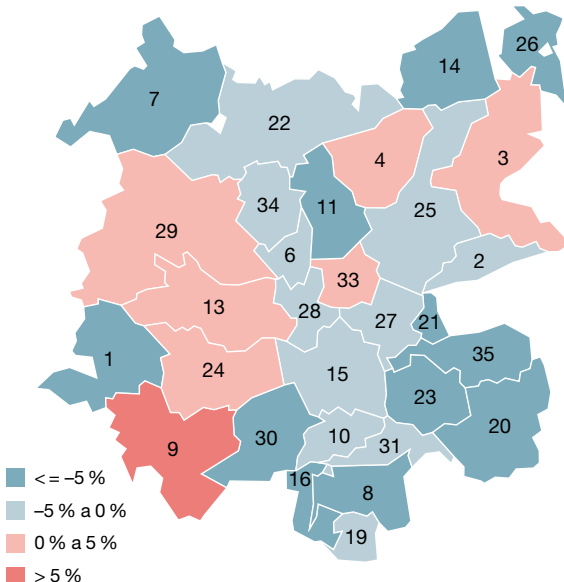
(en percentatge)



Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat. Bages, 2024

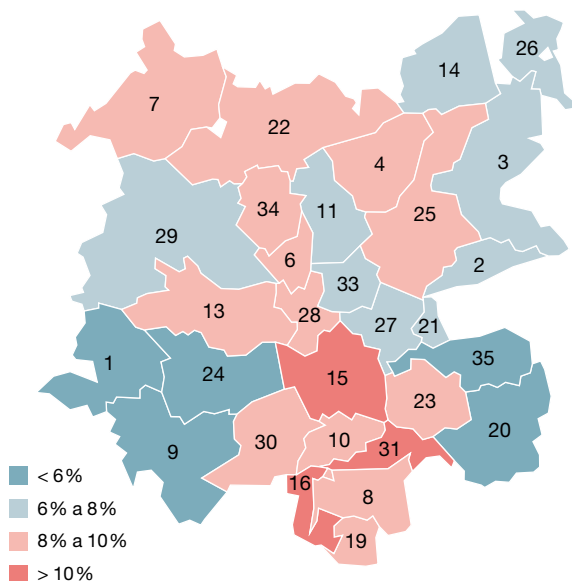
(en percentatge)



Mapa 4

Taxa d'atur registrat. Bages, 2024

(en percentatge)

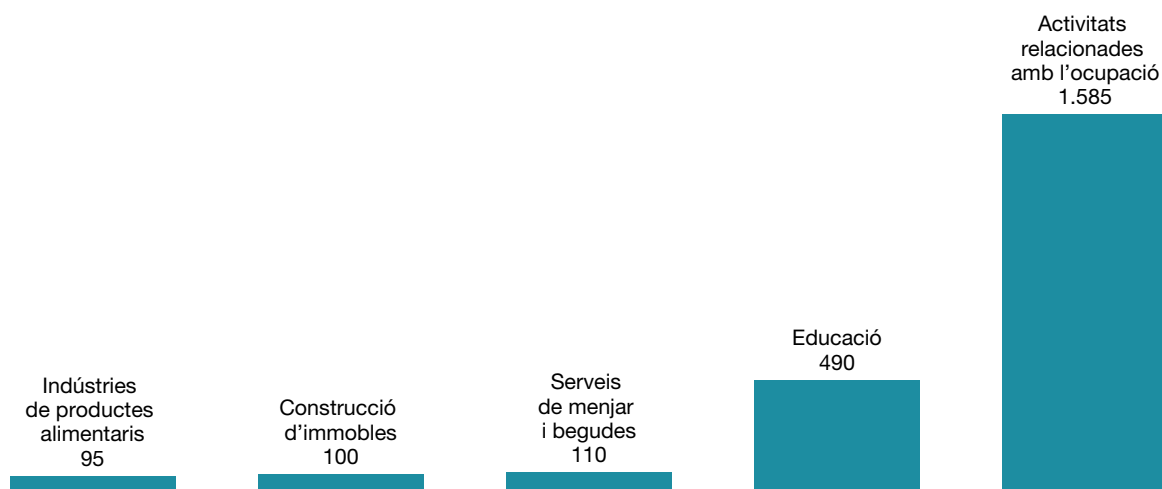


L'ocupació creix en vint-i-set dels trenta municipis, i cinc presenten una taxa d'ocupació superior al 75 %. L'atur baixa en vint-i-tres municipis, i cinc ja tenen una taxa d'atur inferior al 6 %.

- | | |
|----------------------------|-------------------------------------|
| 1 Aguilar de Segarra | 21 Navarcles |
| 2 Artés | 22 Navàs |
| 3 Avinyó | 23 Pont de Vilomara i Rocafort (El) |
| 4 Balsareny | 24 Rajadell |
| 6 Callús | 25 Sallent |
| 7 Cardona | 26 Sant Feliu Sasserra |
| 8 Castellbell i el Vilar | 27 Sant Fruitós de Bages |
| 9 Castellfollit del Boix | 28 Sant Joan de Vilatorrada |
| 10 Castellgalí | 29 Sant Mateu de Bages |
| 11 Castellnou de Bages | 30 Sant Salvador de Guardiola |
| 13 Fonollosa | 31 Sant Vicenç de Castellet |
| 14 Gaià | 33 Santpedor |
| 15 Manresa | 34 Súria |
| 16 Marganell | 35 Talamanca |
| 19 Monistrol de Montserrat | |
| 20 Mura | |

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Bages, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Bages, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

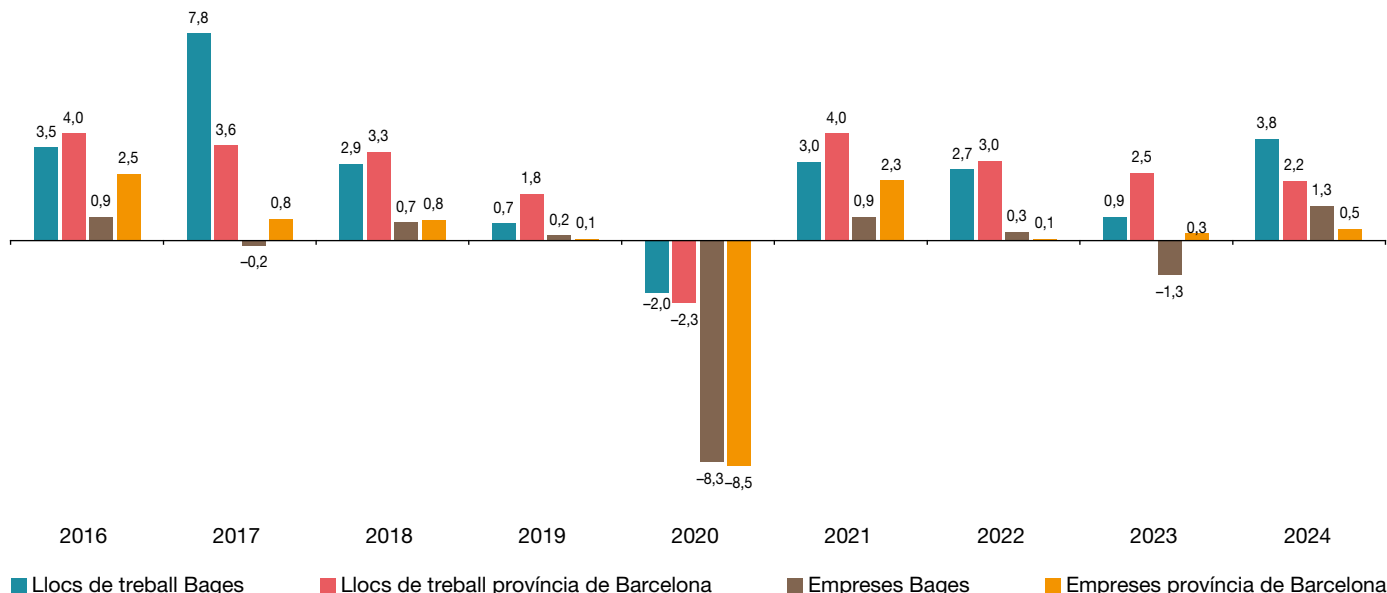
Quaranta-cinc subsectors d'activitat incrementen el nombre de llocs de treball, els més importants: serveis de menjar i begudes (110), educació (490) i activitats relacionades amb l'ocupació (1.585). Entre els subsectors que perden llocs de treball sobresurt els serveis a edificis i de jardineria (-190).

Sobre el **nombre de llocs de treball** al Bages (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no), l'any 2024 acaba amb 74.290 llocs, que són 2.745 més que l'any anterior. Així, s'erigeix en la comarca amb un augment més accentuat dels llocs de treball, concretament del 3,8 %, molt per sobre del ritme de creixement de la província (2,2 %). L'increment s'ha sustentat en la pujada de llocs de treball assalariat (4,7 %), ja que la modalitat de treball autònom es manté a la baixa (-0,8 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)



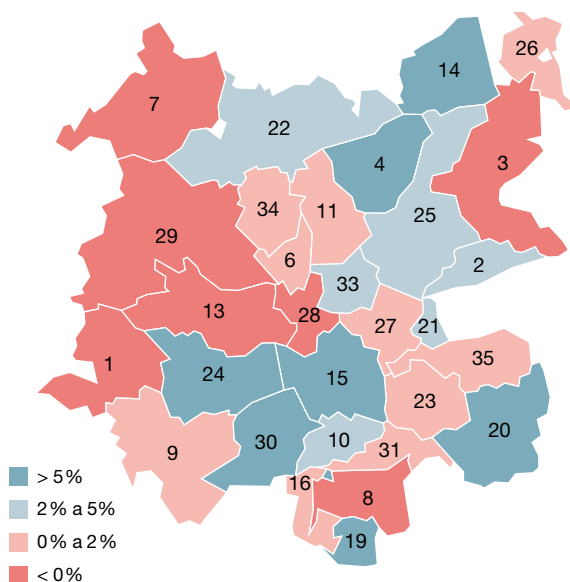
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Divuit municipis mostren més llocs de treball que l'any anterior (vegeu el mapa 5). Allà on ha crescut de forma més intensa ha estat a Balsareny (7,0 %), Mura (7,7 %) i Gaià (28,6 %). En termes absoluts els municipis que més augmenten són Santpedor (135), Sallent (140) i sobretot Manresa (2.120). En canvi, hi ha set municipis que perden llocs de treball, encapçalats tant en termes absoluts com en relatius per Castellbell i el Vilar (-105; -12,4 %).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.

Bages, 2024 (en percentatge)



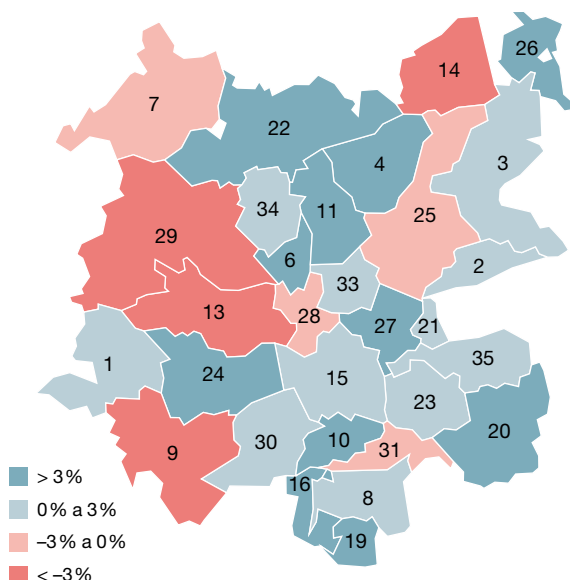
La comarca lidera el creixement de llocs de treball a la província (3,8 %) gràcies a l'impuls del treball assalariat (4,7 %), ja que el treball autònom continua a la baixa (-0,8 %). També lidera el creixement del teixit empresarial (1,3 %).

Pel que fa a **empreses** (comptes de cotització) trenca la tendència negativa de l'any 2023, i experimenta la pujada més notable entre totes les comarques barcelonines (1,3 %), situant la xifra total d'empreses en 4.966 en tancar l'any. L'increment és vuit dècimes superiors al del conjunt de la província (0,5 %). Els subsectors d'activitat amb els guanys més importants han estat els serveis de menjar i begudes (10) i la construcció d'immobles (12). Per contra, alguns subsectors perden teixit empresarial, com els serveis a edificis i de jardineria (−7), i la fabricació de productes metàl·lics (−10).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics el sector primari aplega el 8,5 % de la facturació total de la comarca; el sector secundari, el 50,4 %; la construcció, el 7,7 %, i el sector serveis, el 33,3 % restant. És la comarca amb un major volum de negoci del sector primari (736 milions d'euros), gràcies a la notable presència de la indústria extractiva. El 76,9 % del volum de negoci que genera la indústria extractiva a la província de Barcelona es concentra al Bages.

Mapa 6

Variació d'empreses registrades. Bages, 2024 (en percentatge)



16 municipis guanyen teixit empresarial, entre els quals destaquen Sant Fruitós de Bages i Navàs (13 ambdós) i Manresa (27). En canvi, vuit municipis resten empreses, amb Sant Joan de Vilatorrada al capdavant (−6).

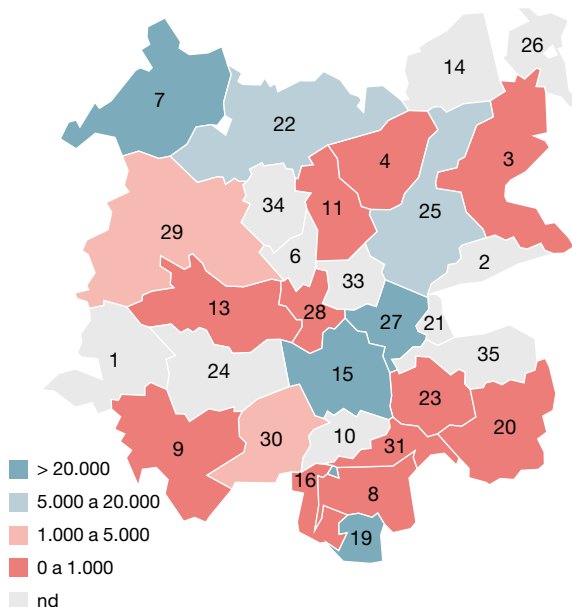
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació al Bages es va traduir en una disminució del 9,1 % del 2019 al 2020, caiguda inferior a la registrada en el conjunt de la província de Barcelona (−11,0 %). El 2021 la facturació s'ha recuperat a nivell de la pre pandèmia amb un increment del 12,1 %, augment lleugerament inferior al registrat en el conjunt de la demarcació de Barcelona (13,3 %).

El nombre de **prestacions per desocupació** a la comarca en el mes de desembre de 2024 ha estat de 4.892, que són 435 prestacions menys que el mateix període de 2023. La taxa de cobertura entre els aturats registrats se situa en el 62,0 %, 7,3 punts percentuals per sota de la que es dona al conjunt de la província (69,2 %), i repeteix com la més baixa entre totes les comarques barcelonines. El grau de cobertura també ha caigut, concretament en −2,6 punts respecte a un any abans (64,6 %), ampliant les diferències amb el conjunt de la província.

En relació amb els **contractes laborals** registrats a la comarca, l'any 2024 s'han formalitzat 47.698 contractes, 392 menys que l'any anterior (−0,8 %), frenant notablement la baixada experimentada l'any anterior. Els sectors de la indústria (0,4 %) i sobretot el de la construcció (9,3 %) registren un augment de la contractació, enfront de les baixades dels serveis (−1,8 %) i l'agricultura (−7,4 %). A

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Bages, 2024* (en euros)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

diferència del comportament provincial, la contractació temporal cau en aquest període (-3,7 %), mentre la contractació indefinida augmenta (3,1 %). Aquest comportament ha propiciat que el pes de la contractació temporal es mantingui per sota del 60 % (56,0 %).

Els indicadors d'**oferta turística** del Bages segueixen creixent amb un increment total de 254 places respecte al 2023, provinent, principalment, dels habitatges d'ús turístic (HUT), que guanyen 214 places noves. La resta de tipologies es mantenen estables.

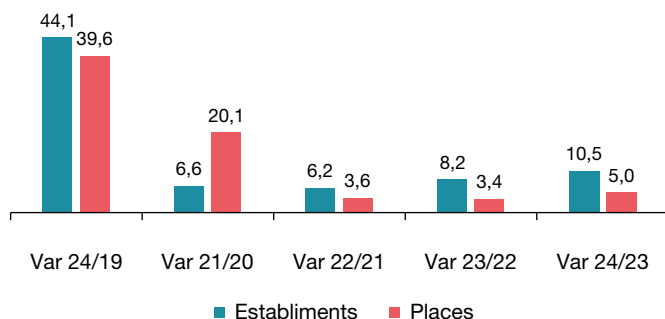
La comarca supera els 11.400 viatgers en el turisme rural i els 88.500 en establiments hotelers, que en total suposen gairebé 200.000 pernoctacions, en la suma de les dues tipologies d'allotjament.

Pel que fa a la recaptació de la taxa turística, el Bages ha obtingut més de 200.000 euros el 2024, xifra lleugerament superior a la del 2023 (+4 %).

El Bages supera la xifra de 200.000 euros en la recaptació de la taxa turística el 2024.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

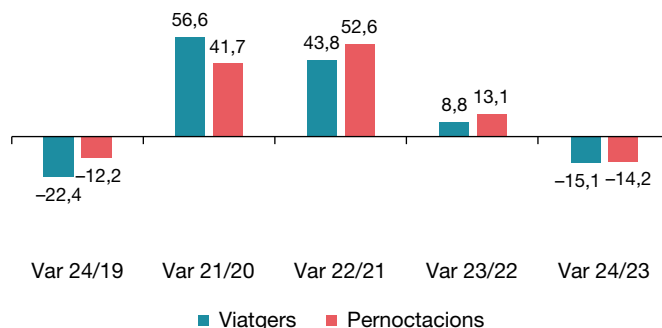


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergos de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)

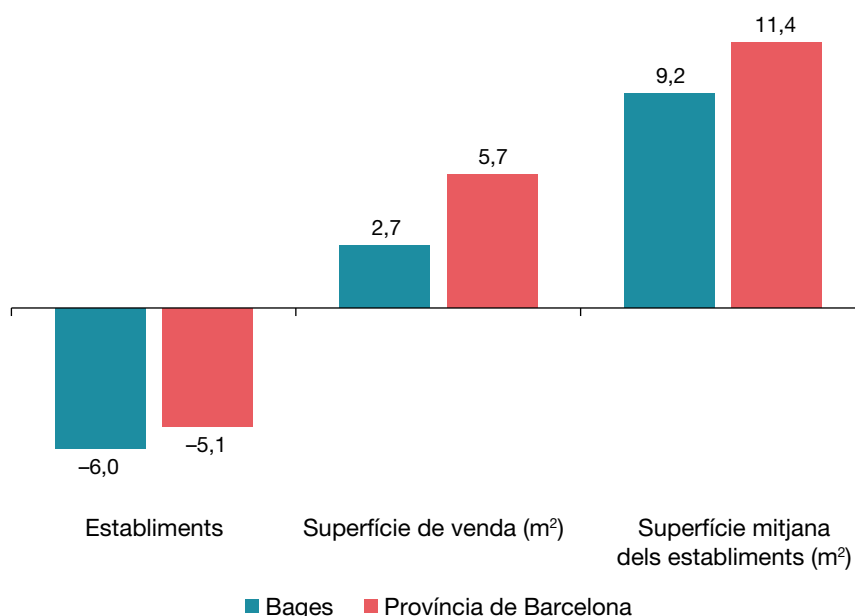


* Inclou viatgers i pernoctacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)



Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

En relació amb el **comerç**, segons les dades publicades per la Generalitat de Catalunya, l'any 2023 hi havia un total de 1.967 establiments comercials a la comarca, que ocupaven una superfície de venda de 327.162 m². Això suposa una davallada respecte a l'any 2022 d'un -6,0 % en el nombre d'establiments, però un augment d'un 2,7 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és de 10,88 establiments per cada 1.000 habitants, 7 dècimes menys que l'any 2021, i 1.809 m² per cada 1.000 habitants, un 2,7 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 166 m², 14 m² més que el 2021, un increment del 9,2 %, per sota del provincial (11,4 %).

Manresa és el municipi que acull més establiments (1.030). Però en termes de densitat, Cardona registra la densitat més elevada, amb 13,6 establiments per cada 1.000 habitants. Pel que fa a la superfície mitjana, sobresurt entre tota la resta el municipi de Sallent, amb una mitjana de 421 m².

Els llocs de treball del subsector del retail s'elevan fins als 8.985 en finalitzar l'any 2024, 35 més que un any abans, experimentant un sensible creixement del 0,4 %, seguint la dinàmica atenuada del subsector al conjunt de la província (0,6 %). El subsector engloba el 12,1 % dels llocs de treball de la comarca.

El Bages és la quarta comarca barcelonina amb millor valoració de l'oferta comercial. L'Enquesta d'hàbits de consum i compra el 2024, recull que la valoració és de 6,87 sobre 10, que està per sota de la valoració mitjana de la província (7,15). Quant a l'Índex d'atracció, és de les poques comarques que té un alt grau d'atracció en la compra de productes quotidians, atraient fins i tot població d'altres comarques en els productes alimentaris. En la compra de productes no quotidians (equipament de la llar i equipament de la persona), la comarca té la segona capacitat d'atracció més elevada a la província, malgrat que per poc no arriba a retenir a tots els consumidors de la comarca.

És la comarca amb major superfície comercial per habitant (1.809). La valoració de l'oferta comercial creix fins al 6,87, amb una marcada atracció en la compra de productes quotidians.

Perspectiva de gènere Bages

Al Bages, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat expansiva, amb una millora de l'ocupació mentre la bretxa de gènere de participació laboral femenina s'ha mantingut estable. El 2024 ha tancat l'any amb 38.505 afiliades dones i 43.230 afiliats homes, el 2,2 % i el 2,1 % més respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat que es manté la participació de les dones en el mercat laboral, amb el 47,1 % dels afiliats totals el 2023 i 2024. Dins la província de Barcelona, el Bages té una participació laboral de les dones lleugerament inferior a la mitjana de les comarques (el 47,1 % enfront al 47,3 %).

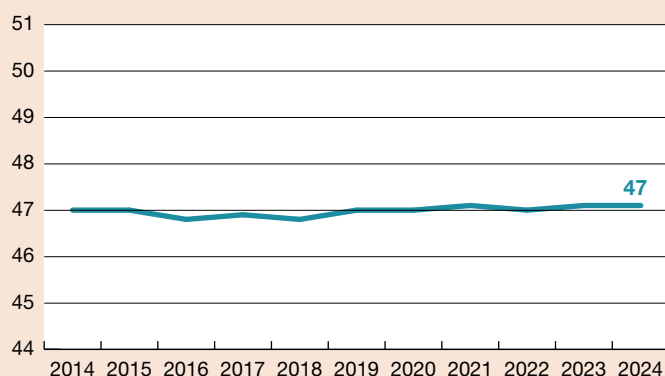
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, atès que les dones es troben principalment en el sector serveis (un 83 % de les dones treballen en serveis al Bages el 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a nivell comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. L'expansió de serveis que s'ha produït el 2024 ha quedat compensada amb l'expansió d'altres indústries més masculinitzades, per tant, la bretxa de gènere en l'ocupació s'ha mantingut estable el darrer any.

Pel que fa a la desocupació, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 57 % el 2024. Al desembre de 2024, el nombre de dones aturades ha estat 4.954, el 3,7 % menys que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats ha estat de 3.744, el 4,3 % menys que el 2023. El fet que l'atur dels dos sexes hagi caigut de forma similar, fa que el percentatge de dones aturades sobre el total es mantingui estable el darrer any. Aquesta majoria de dones aturades suggereix un fort desajust entre l'oferta i demanda laboral femenina, on polítiques de formació específica i d'inserció laboral a la comarca dirigides a les dones són especialment rellevants. Un exemple és el programa Dones Rurals i Urbanes de la fundació Ampans, un projecte destinat a dones aturades residents al Bages i municipis del Bages de pocs habitants per impulsar competències en ocupacions d'economia verda, digitals i transversals per entrar al mercat laboral.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Bages

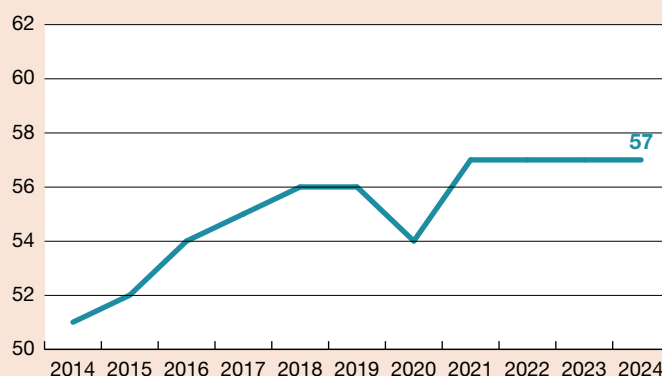
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Bages

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball.

Oferta laboral del Bages

Mon Culleré, Ajuntament de Manresa

A l'hora d'analitzar la conjuntura o l'estructura del mercat laboral, es tendeix a posar el focus en informació de desocupació, contractació, assalariats o treballadors per compte propi. A partir d'aquesta informació, s'examina sense fre indicadors rellevants com podria ser la taxa d'atur. No és gens habitual analitzar el mercat de treball des de la perspectiva de les ofertes laborals que es publiquen en els diversos portals d'internet. Al Bages, en canvi, fa un parell d'anys que s'elabora aquesta mena d'anàlisi.

Les fonts i la metodologia d'anàlisi

Per analitzar totes les ofertes laborals que es publiquen en els portals d'internet es requereix dur a terme un buidatge de les principals pàgines web que publiquen ofertes de treball. I aquí cal considerar portals com ara infojobs.net, infofeina.com, xaloc.diba.cat o classificats.net per citar-ne quatre. Job Market Insights ofereix una base de dades que consisteix en un recull exhaustiu de les ofertes que es publiquen en els diversos portals d'internet. La base de dades és completa, robusta i fiable. Òbviament, els llocs de treball que s'ofereixen apareixen amb una descripció d'acord amb la lògica per la qual han estat publicades i no apareixen pas amb una descripció amb la lògica de poder ser tractades estadísticament.

És a dir, una empresa que cerca un operari per conduir un carretó elevador descriurà el lloc de treball a cobrir com a 'Operario carretillero', 'Mosso de magatzem amb carnet de carretó elevador' o 'Mozo de almacén carretillero (Sant Vicenç de Castellet)'. Totes aquestes descripcions fan referència al codi 8333 de la versió de l'any 2011 de la Classificació Catalana d'Ocupacions (CCO-11). Així doncs, el primer pas a l'hora de fer una explotació estadística de la base de dades que ofereix Job Market Insights no és altre que codificar tots els llocs de treball.

Deixant de banda els aspectes tècnics de la codificació, en els portals d'internet es publiquen anualment entorn 10.000 ofertes de treball radicades al Bages. És a dir, es publiquen 6,7 ofertes laborals per cada cent habitants, una xifra inferior a la registrada en el global de Catalunya on es publiquen 7,4 ofertes de treball per cada cent habitants. A escala de municipis, Manresa concentra el 62,6 % de les ofertes de la comarca, amb 8,4 ofertes per cada cent habitants, Sant Fruitós en concentra el 8,5 % (9,9 ofertes per cada cent habitants), Sallent en concentra el 8,0 % (12,3 ofertes per cada cent habitants) i Santpedor en concentra el 5,8 % (8,1 ofertes per cada cent habitants).

Els perfils de les ofertes que es publiquen a internet

A la presentació que es va fer de la publicació, l'abril del 2024, van assistir-hi molts professionals de polítiques d'ocupació i grans coneixedors de les plataformes que publiquen ofertes laborals. En acabar-se la presentació, un d'aquests professionals va fer un comentari adient. Sostenia que mentre que gairebé totes les ofertes ben remunerades passaven per algun portal d'internet, bona part de les ofertes més bàsiques no s'arribaven a publicar en cap portal d'internet. Segons aquesta hipòtesi, totes les vacants de directius o enginyers són publicades en algun portal d'internet i, al mateix temps, vacants de feines elementals com 'Rentaplats', 'Ajudant de rentaplats', 'Caixer supermercat' o 'Recepcionista' es cobreixen sense necessitat de publicar cap anunci a internet.

La hipòtesi segons la qual les ofertes laborals d'ocupacions elementals queden infrarepresentades en els portals d'ocupació d'internet i les ofertes millor remunerades hi estan sobrerrepresentades és

diffícil de demostrar, però resulta força lògica. En tot cas, les dades recolzen aquesta idea. El 4,0 % de les ofertes de feina del Bages publicades a internet durant l'any 2024 corresponen a llocs de directors i gerents (codi 1 de la CCO-11), una xifra superior al 3,1 % que aquest col·lectiu representa dins del total d'assalariats, segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya. A l'altre extrem, les ocupacions elementals (codi 9 de la CCO-11) representen el 10,7 % de les ofertes publicades, tot i que aquest grup constitueix el 13,3 % dels assalariats.

Les ofertes al llarg de l'any

Una creença comuna sobre la cadència mensual de publicació d'ofertes laborals és que aquestes són més nombroses en els mesos de gener i setembre, just després de les vacances de Nadal i d'estiu respectivament. Les dades desmenteixen aquesta creença. Els mesos en els quals es publiquen més ofertes són octubre (1.046 ofertes publicades) que és quan es publiquen el 9,8 % de les 10.715 ofertes publicades al llarg de l'any i el mes de juliol (995 ofertes publicades, 9,3 % de les ofertes). De totes maneres no es pot parlar de mesos que despuntin gaire per la part alta. Per contra, sí que es pot parlar de mesos en els quals el ritme de publicació d'ofertes laborals és ostensiblement menor. En aquest sentit, els mesos de desembre i agost són els que registren clarament una menor publicació d'ofertes laborals amb 702 i 738 ofertes laborals publicades respectivament.

Els tipus de contracte

Un aspecte interessant de la base de dades de les ofertes publicades en els portals d'internet és que s'indica el tipus de contracte que s'ofereix per cadascuna de les ofertes. Així doncs, en el 83,1 % de les ofertes del Bages s'ofereix un contracte indefinit, en el 0,4 % s'ofereix un contracte autònom, en el 9,0 % s'ofereix un contracte temporal, en el 7,3 % s'ofereix un contracte a temps parcial i en el 0,2 % s'ofereix un contracte formatiu. La diferència més notòria entre el Bages i Catalunya en el tipus de contracte ofert rau en els contractes indefinits. Mentre que en el 79,4 % de les ofertes publicades a Catalunya s'ofereix un contracte indefinit, en el Bages s'ofereix un contracte indefinit en el 83,1 % de les ofertes. Aquesta diferència de 3,7 punts percentuals queda compensada per una menor presència al Bages dels contractes a temps parcial i dels contractes formatius.

Les categories

Job Market Insights mostra les ofertes laborals publicades en els portals d'internet classificades en cinc categories. En la primera categoria, Gestió empresarial, s'han publicat 1.450 ofertes laborals al llarg de l'any 2024. En el segon àmbit, Logística, indústria i construcció, se n'han publicat 4.309. En el tercer domini, Ciència i tecnologia, apareixen 1.413 ofertes publicades. En l'àmbit Vendes i màrqueting apareixen 1.956 ofertes publicades i en l'última categoria, Serveis, se n'han publicat 1.587 ofertes laborals. Fent una comparativa entre el Bages i Catalunya, es constata una gran diferència en la categoria Logística, indústria i construcció. Mentre que el 24,0 % de les ofertes publicades a Catalunya corresponen en aquesta categoria, en el cas del Bages, que és una comarca fortament industrialitzada, el pes de les ofertes que procedeixen d'aquest àmbit és del 40,2 %. Aquesta diferència de 16,2 punts percentuals queda compensada per un menor pes de la contractació al Bages en totes i cadascuna de la resta de categories.

Les ofertes més publicades al Bages són de tècnics científics i enginyers (codi 31 de la CCO-11) amb 712 ofertes publicades; científics i enginyers (24) amb 638 ofertes; muntadors en fàbriques (82), amb 617 ofertes publicades; agents comercials (35) amb 553 ofertes publicades; comptables i financers (41) amb 466 ofertes publicades, i dependents (52) amb 452 ofertes publicades. Tenint en consideració la reflexió de la tècnica d'ocupació que se citava en el quart paràgraf, això no vol dir que el perfil d'enginyer hagi estat el més contractat a la comarca sinó que vol dir que les ofertes laborals que més han aparegut en els portals d'internet han estat per cercar enginyers.



Baix Llobregat

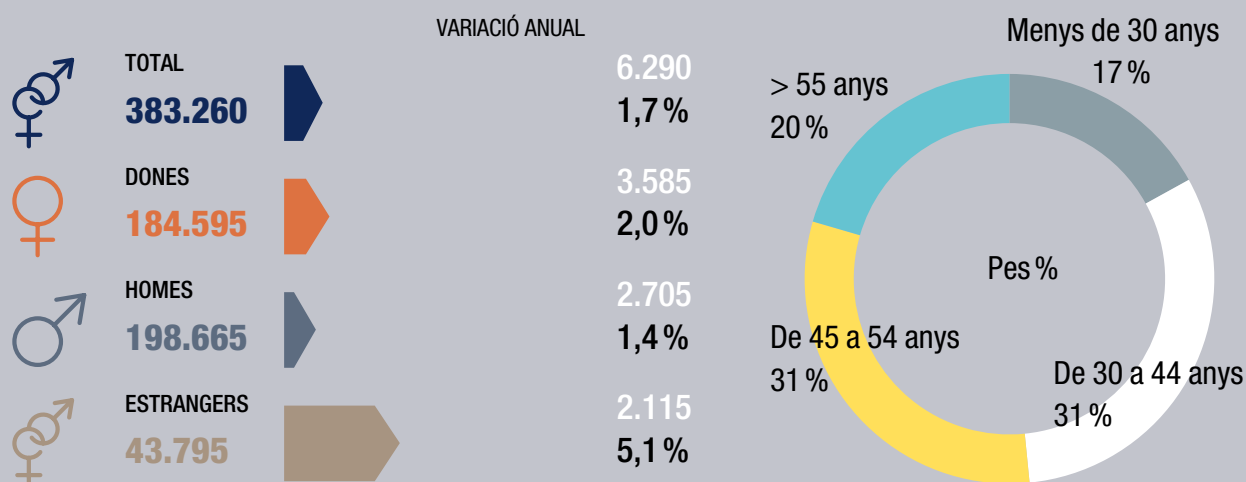


Resum executiu

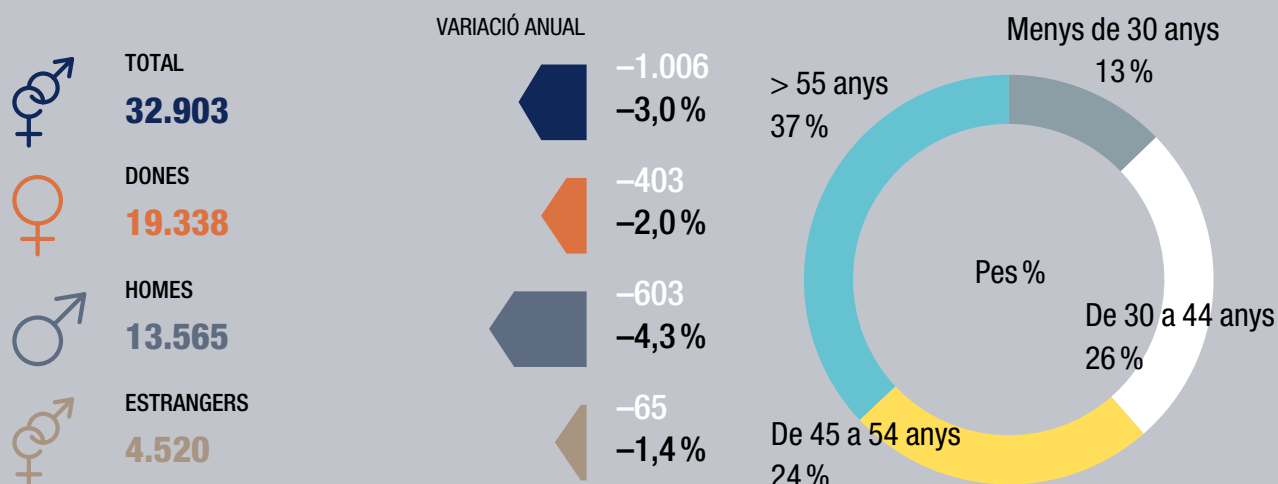
El Baix Llobregat presenta una evolució positiva dels indicadors socioeconòmics analitzats, consolidant tres anys expansius. El 2024 referma el bon comportament socioeconòmic, especialment els referents a l'atur registrat i en el turisme, mentre la resta presenten una evolució atenuada. L'atur registrat es redueix el -3,0 %, destacant la baixada del grup d'edat de 45 a 54 anys (-5,8 %). La taxa d'atur es manté a la baixa, i se situa en el 7,9 %, per sota de la taxa provincial (8,7 %), i esdevenint la segona comarca barcelonina amb menor incidència de l'atur, per darrere del Lluçanès.

L'ocupació registrada resident a la comarca ha augmentat l'1,7 %, un ritme inferior al de l'any anterior i sensiblement per sota del conjunt de la província (1,9 %). L'evolució dels llocs de treball també és similar, amb un increment de l'1,9 %, debilitant-se respecte a l'any anterior, i per sota del creixement provincial (2,2 %). La pujada es basa principalment en la modalitat de treball assalariat (2,1 %), ja que l'increment de la modalitat de treball autònom és menor (0,7 %). Alhora, el teixit empresarial es redueix mínimament en el mateix període (-0,1 %). En relació amb l'activitat turística, s'experimenta un creixement de l'oferta, però sobretot de la demanda, que impulsa la recaptació tributària un 11,5 %. En canvi, el comerç perd nombre d'establiments, però guanya superfície, i la valoració de l'oferta comercial és bona.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



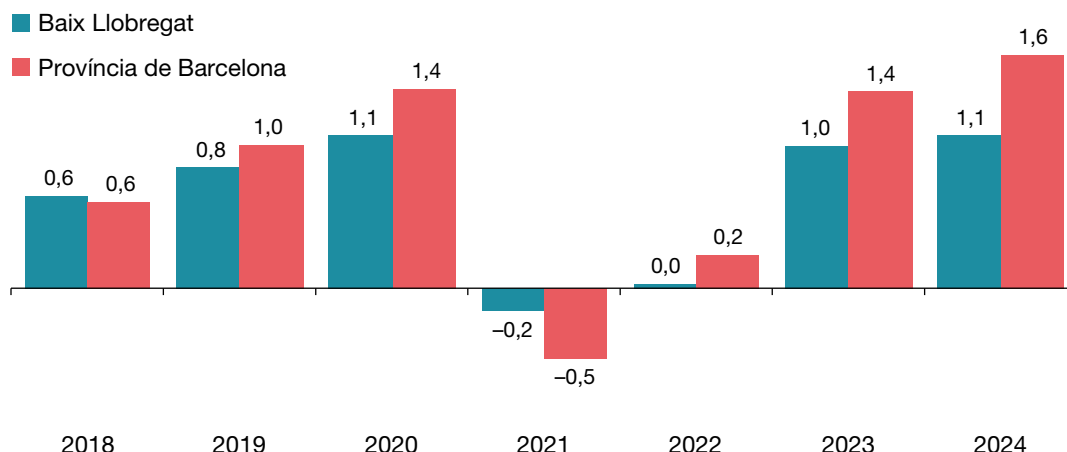
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca del Baix Llobregat té una superfície de 486 km², el 6,3 % de la superfície de la demarcació. La integren 30 municipis amb una superfície mitjana de 16,2 km². Sant Feliu de Llobregat n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2018-2024 (en percentatge)

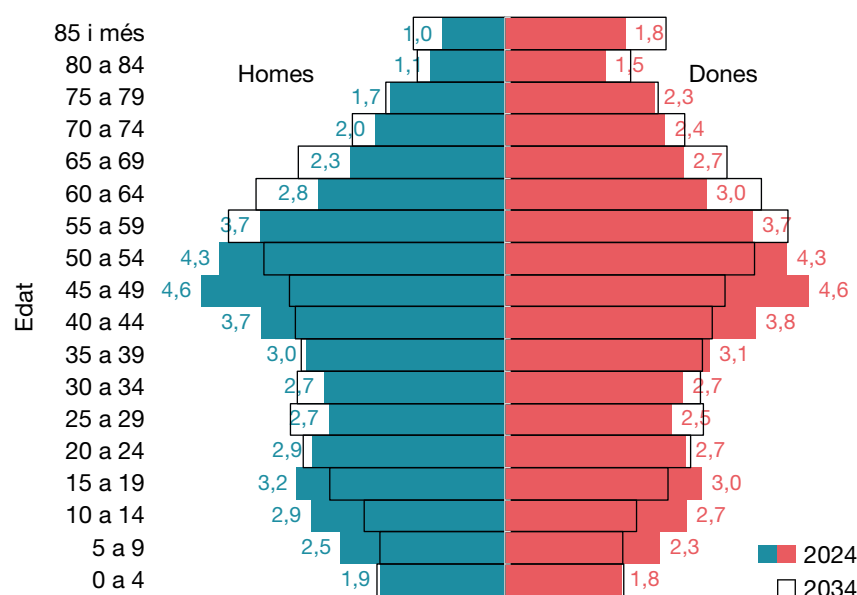


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El Baix Llobregat és la tercera comarca més poblada de la província, amb 850.605 **habitants** segons el padró de 2024, aplegant el 14,4 % del total de la província. Ha experimentat un creixement de l'1,1 % respecte a l'any anterior (8.874 habitants més), per sota del creixement del conjunt de la demarcació (1,6 %). Per grans grups d'edat, s'ha donat un increment significatiu de la població de 65 anys i més (2,6 %), i un descens del grup de menors de 16 anys (-2,0 %). Per la seva banda, la població nacional creix sensiblement, però menys que la població amb nacionalitat estrangera (1,0 % i 6,4 % respectivament), entre els que sobresurten la nacionalitat colombiana i peruana (22,6 % ambdós casos). Vint-i-sis municipis guanyen població, encapçalats per Castelldefels (869), Sant Boi de Llobregat (921) i Cornellà de Llobregat (1.120). Hi ha quatre que en perden, encapçalats per Martorell (-160).

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Baix Llobregat 2024-2034 (en percentatge)

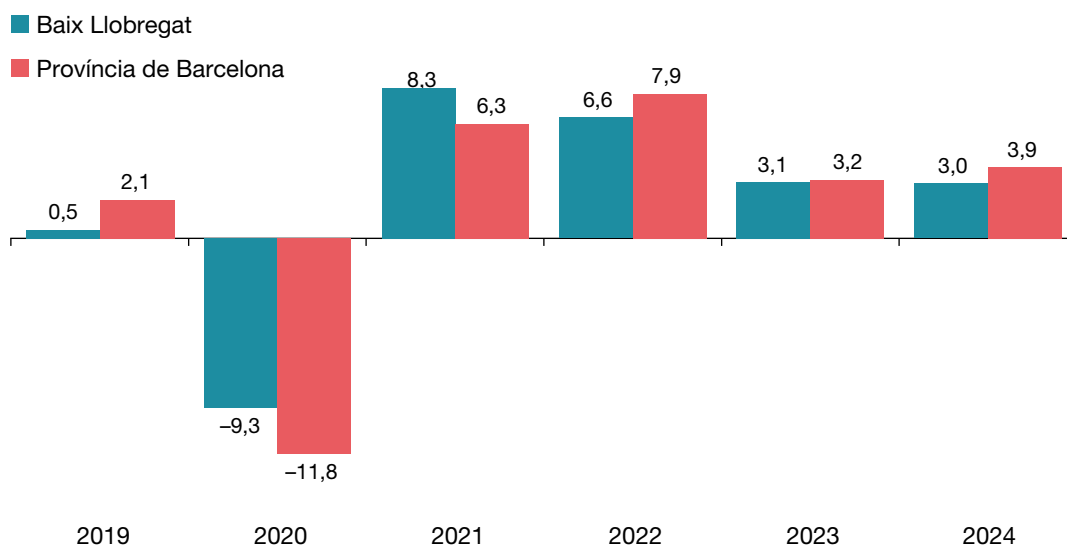


La dinàmica de la població és positiva (1,1 %), però per sota del creixement provincial. L'impuls és causat per l'increment de la població adulta i la població més gran, mentre cau la població en edat més jove.

Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)



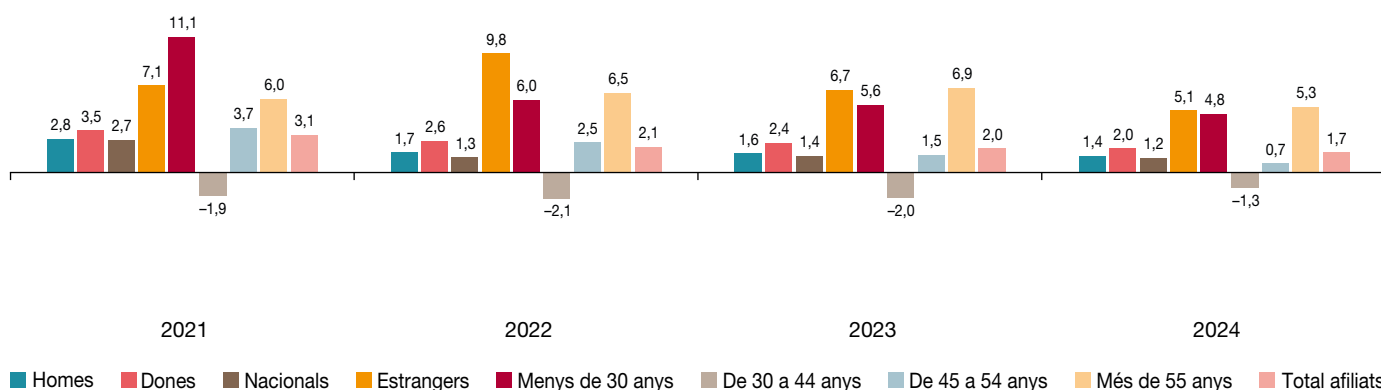
Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2025

El Baix Llobregat registra un augment moderat de la població ocupada (1,7 %), amb un increment important de la població ocupada de 55 anys i més (5,3 %).

El **VAB** de la comarca ha crescut el 3,0 % l'any 2024, segons l'*Anuari econòmic comarcal 2025*, de BBVA (vegeu el gràfic 3), mantenint el mateix ritme de creixement que l'any anterior, però comparativament menor al de la província (3,9 %). Per la seva banda, el ritme de creixement de l'**ocupació** registrada de la població resident es desaccelera lleugerament respecte als anys anteriors, i augmenta l'1,7 %, sensiblement per sota del conjunt de la província (1,9 %). S'ha donat un major increment entre les dones (2,0 %) que entre els homes (1,4 %). Per nacionalitat, la pujada de l'ocupació amb nacionalitat estrangera és comparativament superior (5,1 %) pel que fa als grups d'edat, la comarca sobresurt entre les altres comarques per l'augment del grup de 55 anys i més (5,3 %), mentre que el de 30 a 44 es redueix (-1,3 %). La xifra d'ocupats s'eleva fins a les 383.260 persones en finalitzar l'any 2024, 6.290 més que un any enrere.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Baix Llobregat (en percentatge)



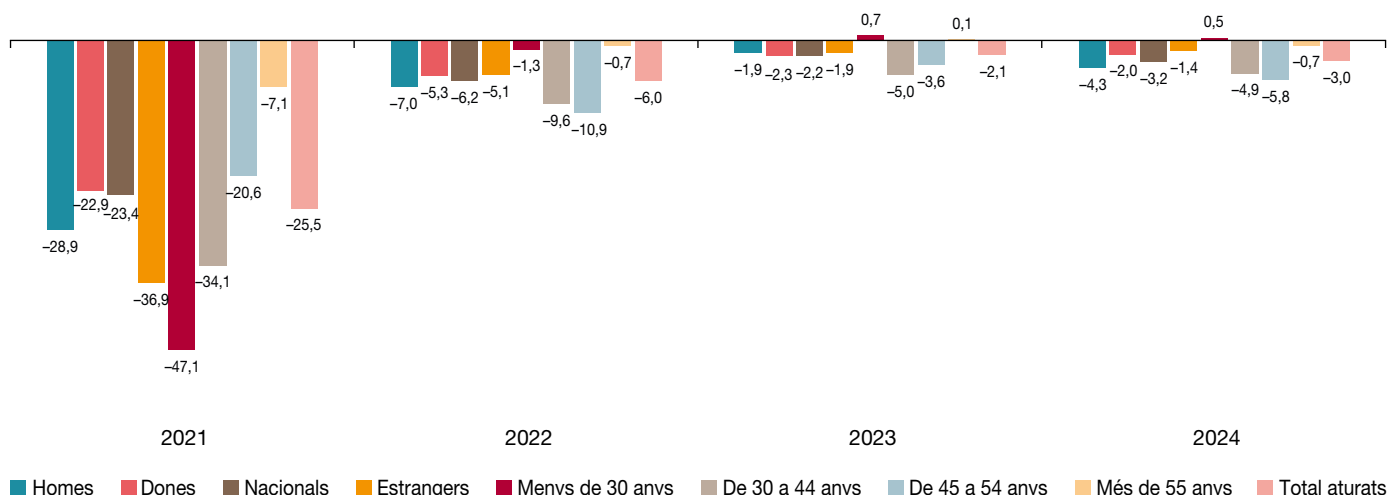
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat



A diferència de l'evolució de l'ocupació, l'**atur registrat** experimenta una evolució positiva més acusada (vegeu el gràfic 5) amb una reducció del $-3,0\%$, aprofundint la destrucció d'atur respecte a l'any anterior, i fent-ho a un ritme més marcat que el conjunt de la província ($-2,4\%$). El nombre d'aturats se situa en 32.903, 1.006 menys que l'any 2023. La taxa d'atur baixa fins al $7,9\%$, i passa a ser la segona comarca amb la taxa més reduïda, i 8 dècimes per sota de la taxa provincial ($8,7\%$).

Gràfic 5

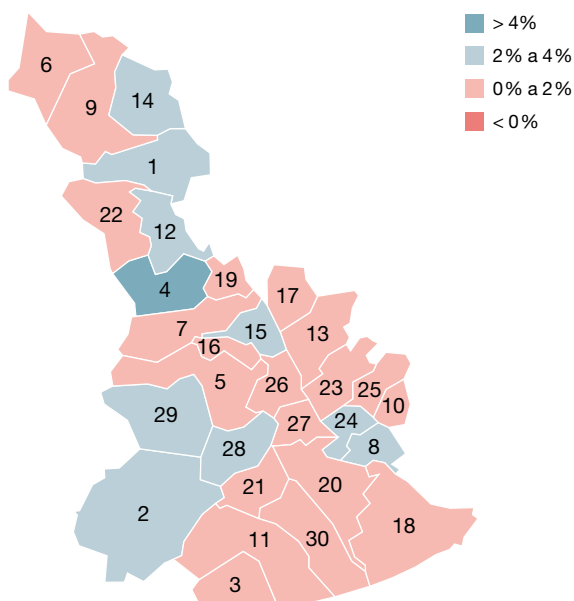
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Baix Llobregat (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada. Baix Llobregat, 2024 (en percentatge)



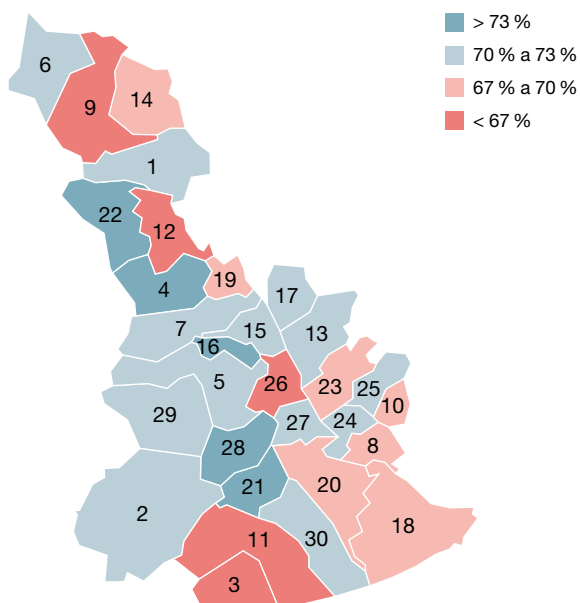
L'atur masculí ha estat el més beneficiat d'aquesta baixada ($-4,3\%$) front un descens menor entre les dones ($-2,0\%$). Se situa entre les comarques en què es redueix tant l'atur nacional com l'estranger ($-3,2\%$ i $-1,4\%$ respectivament). Per grups d'edat, el grup de 45 a 54 anys encapçala la baixada ($-5,8\%$), però augmenta entre els menors de 30 anys ($0,5\%$). La baixada de l'atur s'ha estès per tots els grans sectors d'activitat, i és particularment remarcable la reducció en el sector industrial ($-8,7\%$). També ha davallat entre la població sense ocupació anterior ($-2,1\%$).

S'accelera la caiguda de l'atur l'any 2024 ($-3,0\%$), incidint al sector industrial. La taxa d'atur cau fins al $7,9\%$, la segona més baixa a la província.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada. Baix Llobregat, 2024

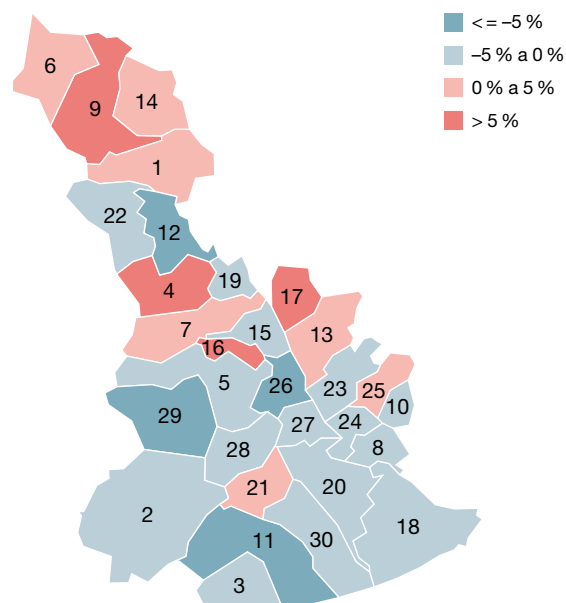
(en percentatge)



Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat. Baix Llobregat, 2024

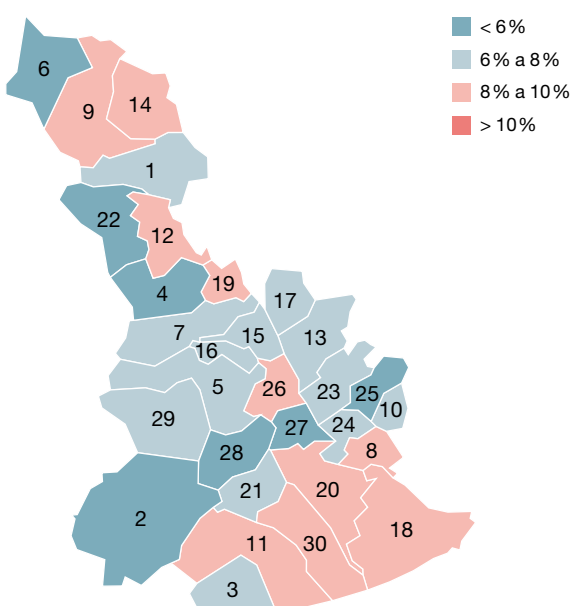
(en percentatge)



Mapa 4

Taxa d'atur registrat. Baix Llobregat, 2024

(en percentatge)

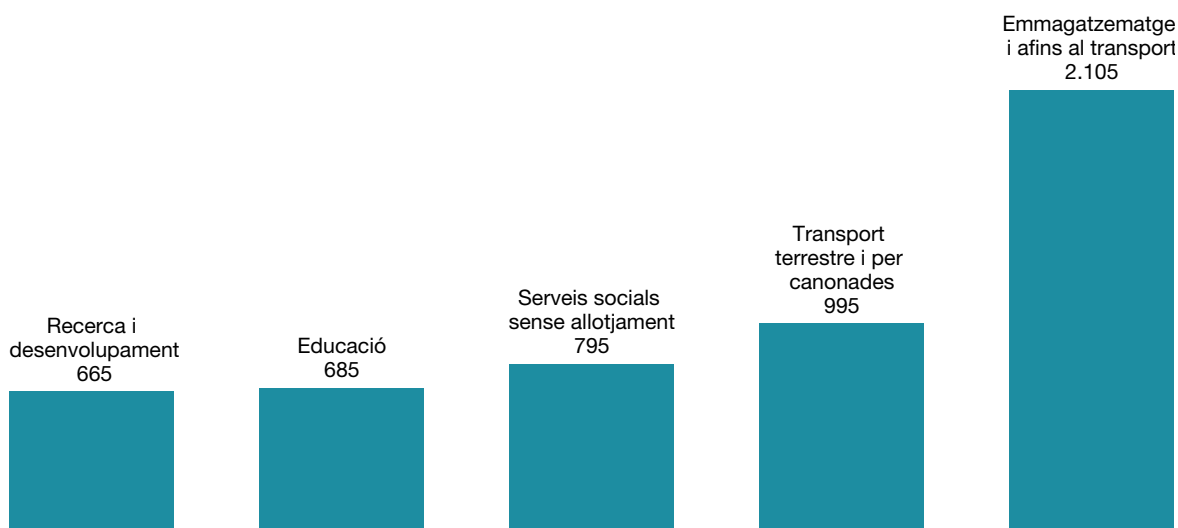


La població ocupada augmenta a tots els municipis de la comarca, sense excepció. Només un presenta una taxa d'ocupació superior al 75 %. La reducció de l'atur es concentra en dinou municipis, enfront d'onze on augmenta. En canvi, tots tenen una taxa d'atur inferior al 10 %.

- | | |
|---------------------------|------------------------------|
| 1 Abrera | 17 Papiol (El) |
| 2 Begues | 18 Prat de Llobregat (El) |
| 3 Castelldefels | 19 Sant Andreu de la Barca |
| 4 Castellví de Rosanes | 20 Sant Boi de Llobregat |
| 5 Cervelló | 21 Sant Climent de Llobregat |
| 6 Collbató | 22 Sant Esteve Sesrovires |
| 7 Corbera de Llobregat | 23 Sant Feliu de Llobregat |
| 8 Cornellà de Llobregat | 24 Sant Joan Despí |
| 9 Esparreguera | 25 Sant Just Desvern |
| 10 Esplugues de Llobregat | 26 Sant Vicenç dels Horts |
| 11 Gavà | 27 Santa Coloma de Cervelló |
| 12 Martorell | 28 Torrelles de Llobregat |
| 13 Molins de Rei | 29 Vallirana |
| 14 Olesa de Montserrat | 30 Viladecans |
| 15 Palau de Cervelló (La) | |

Gràfic 6

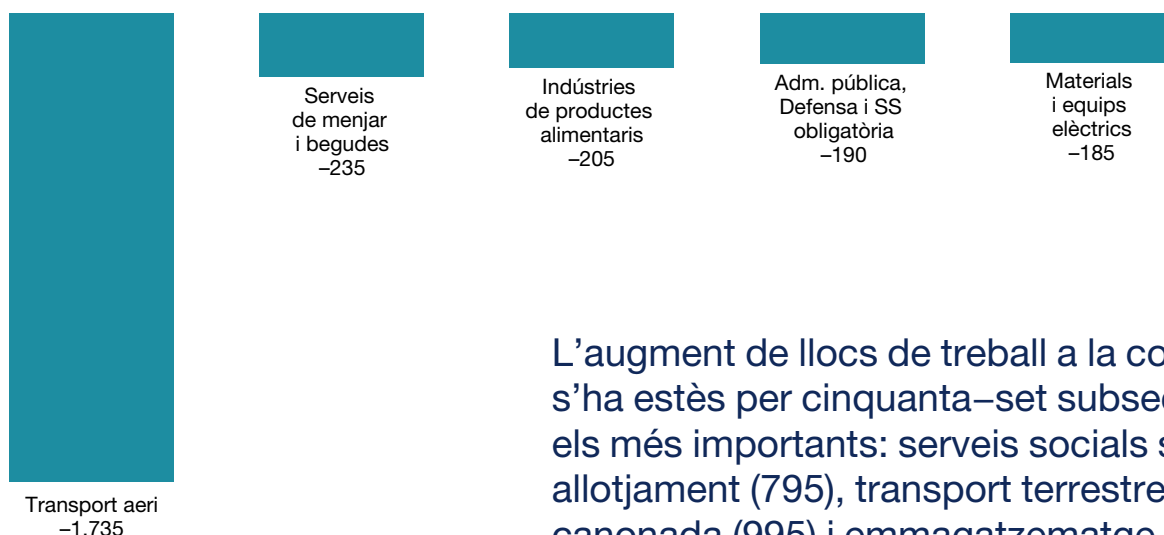
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Baix Llobregat, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Baix Llobregat, 2024 (absoluts)



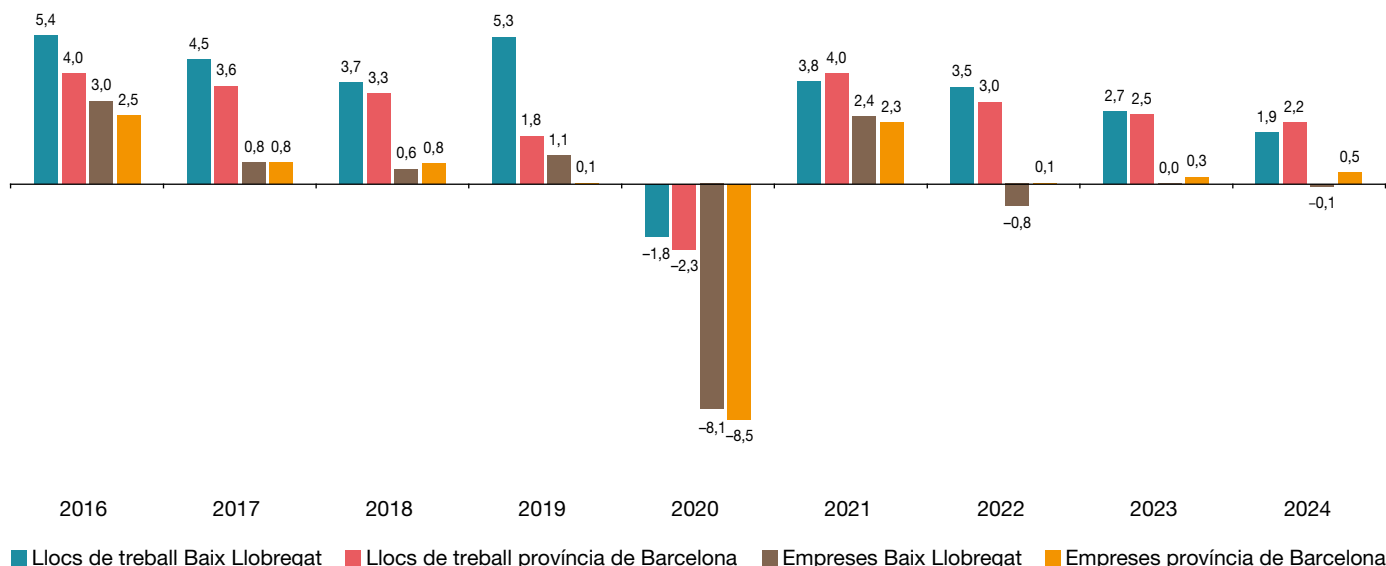
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

L'augment de llocs de treball a la comarca s'ha estès per cinquanta-set subsectors, els més importants: serveis socials sense allotjament (795), transport terrestre i per canonada (995) i emmagatzematge i afins al transport (2.105). Per altra banda, destaca la baixada en transport aeri (-1.735).

Quant a nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no), a la comarca s'hi localitzen 360.420 en acabar l'any 2024, 6.645 més que en el mateix període de l'any anterior. El creixement ha estat de l'1,9 %, lleugerament per sota del ritme de creixement del conjunt de la província (2,2 %). L'increment de llocs de treball es recolza principalment en la modalitat de treball assalariat (2,1 %), tot i que la modalitat de treball autònom també avança (0,7 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

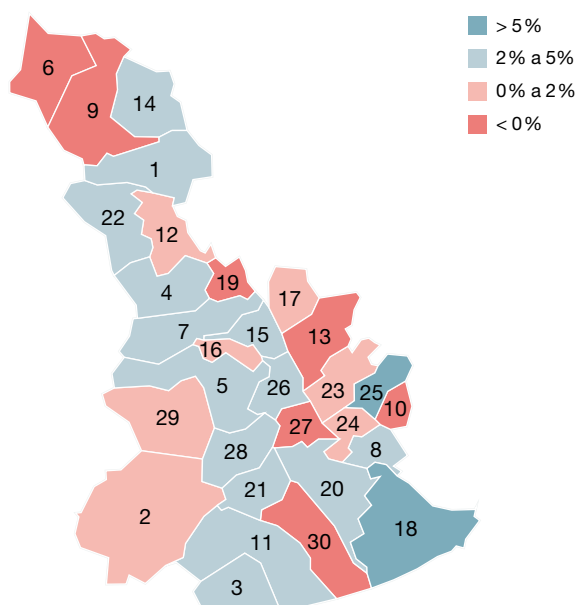


Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

En l'àmbit municipal, la variació interanual de llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha estat positiva en vint-i-tres municipis de la comarca, amb Castelldefels (4,5 %), Sant Just Desvern (5,0 %) i el Prat de Llobregat (5,1 %) liderant els creixements més acusats. Els increments absoluts més notables són els de Cornellà de Llobregat (1.550) i el Prat de Llobregat (2.810). Els altres set municipis registren l'evolució contrària, amb la pèrdua més apreciable tant en termes relatius com absoluts a Sant Andreu de la Barca (-15,7 %; -1.980).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats. Baix Llobregat, 2024 (en percentatge)



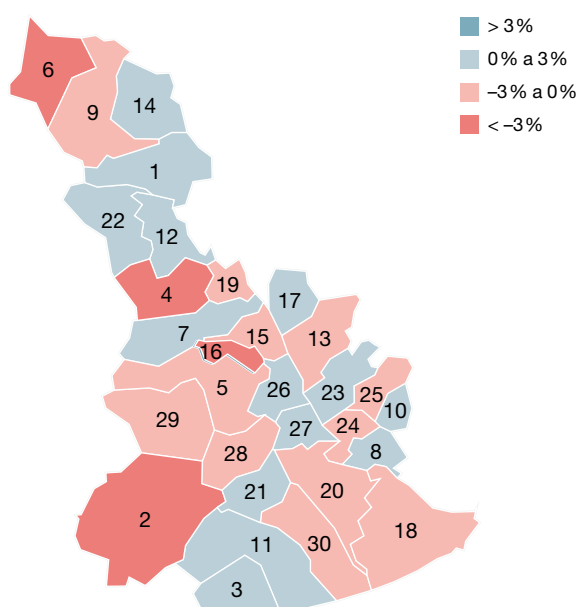
El nombre de llocs de treball a la comarca augmenta l'1,9 %, amb increments tant de la modalitat assalariada com autònoma. Alhora, el teixit empresarial cau mínimament (-0,1 %).

En relació amb les **empreses** (comptes de cotització), el seu nombre es redueix mínimament. S'hi comptabilitzen 20.912 empreses a finals de 2024, 11 menys que el 2023 (-0,1 %), que contrasta amb l'increment de la província (0,5 %). Els subsectors que han experimentat un descens més notable han estat el comerç a l'engròs (-35), els serveis de menjar i begudes (-36) i el comerç al detall (-42). En canvi, s'han donat alguns increments remarcables, com el de les activitats esportives i d'entreteniment (24) o el transport terrestre i per canonades (88).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, l'any 2023 el Baix Llobregat és la segona comarca, darrere del Barcelonès, en termes de volum de negoci (78.919 milions d'euros). Els municipis on es genera un major volum de negoci són Martorell (15.193 milions d'euros); el Prat de Llobregat (9.736 milions d'euros) i Esplugues de Llobregat (7.526 milions d'euros).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades. Baix Llobregat, 2024 (en percentatge)



16 municipis han perdut teixit empresarial, entre els quals destaquen: Sant Andreu de la Barca (-20) i Sant Boi de Llobregat (-22). En canvi, tretze municipis en guanyen, sobretot Cornellà de Llobregat i Martorell (19 ambdós), i Castelldefels (40).

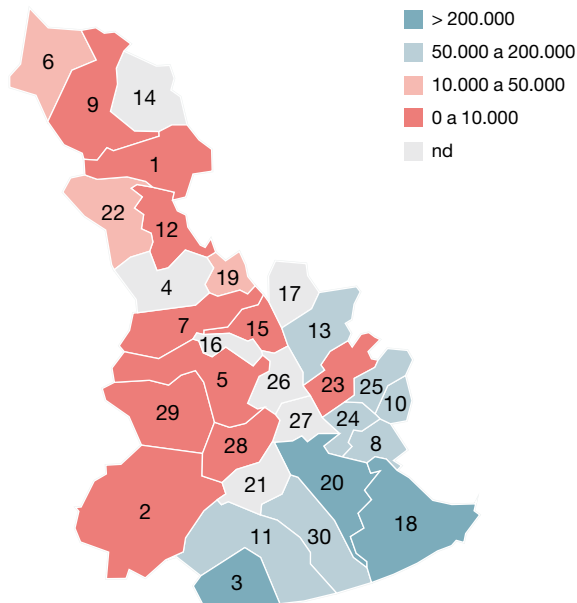
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació al Baix Llobregat es va traduir en una disminució del 12,7 % del 2019 al 2020. El 2021 la facturació es va recuperar un 8,8 %. El 2022 l'augment interanual va ser del 22,7 %, i el 2023 ha estat del 6,3 %, increment superior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (5,3 %).

Les **prestacions per desocupació** han arribat a 22.502 persones, que són 820 menys que un any abans. La taxa de cobertura sobre les persones aturades registrades és del 72,9 %, 3,6 punts per sobre de la taxa provincial (69,2 %). Gràcies a la disminució del nombre d'aturats registrats la taxa se situa 1,6 punts per sobre de la que es donava el desembre de 2023 (71,3 %).

Al llarg de l'any 2024 el nombre de **contractes laborals** registrats ha estat de 242.839, que representa un augment del 4,3 %, és una de les quatre comarques que creix. Els dos grans sectors més importants a la comarca són els que han impulsat aquest augment, als serveis creix el 4,1 %, i a la indústria el 10,0 %. Per contra, la construcció registra un retrocés significatiu (-12,8 %). La contractació temporal és la que ha provocat el creixement, ja que augmenta el 7,1 %, mentre la contractació indefinida pràcticament no varia (-0,1 %).

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Baix Llobregat, 2024* (en euros)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

El Baix Llobregat presenta creixements en l'oferta **turística**. El nombre de places augmenta en totes les tipologies d'allotjament, superant les 22.000 places el 2024. Els establiments hotelers i els habitatges d'ús turístic suposen més del 75 % l'oferta de places de tota la comarca.

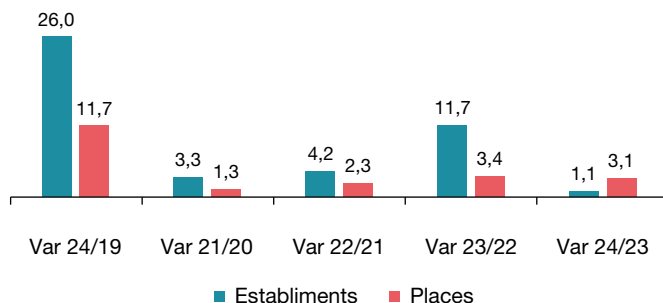
El volum de turistes allotjats en establiments hotelers ha augmentat un 11 % respecte al 2023 i un 7 % en pernотacions. No es disposa de dades de demanda pel que fa a l'activitat en càmpings i en turisme rural.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, el Baix Llobregat ha obtingut un import 16 % superior que l'any 2023, amb un total de més de 2.100.000 € recaptats.

La recaptació de taxa turística del Baix Llobregat supera els 2,1 milions d'euros el 2024.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

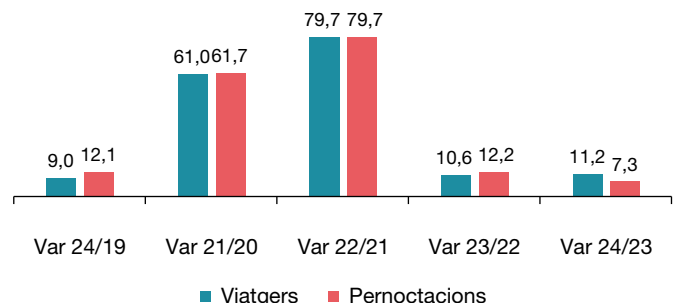


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

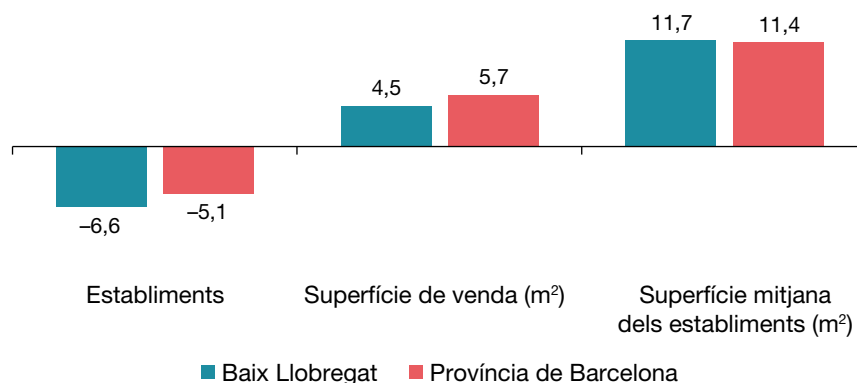
Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)



* Inclou viatgers i pernотacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)

Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

En relació amb el **comerç**, segons les dades publicades per la Generalitat de Catalunya, l'any 2023 hi havia un total de 7.808 establiments comercials a la comarca, que ocupaven una superfície de venda d'1.119.945 m². Això suposa una davallada respecte a l'any 2021 d'un -6,6 % en el nombre d'establiments, però un augment d'un 4,5 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és de 9,4 establiments per cada 1.000 habitants, 7 dècimes menys que l'any 2021, i 1.344 m² per cada 1.000 habitants, un 4,5 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 143 m², 15 m² més que el 2021 (11,7 %), similar a l'augment del conjunt de la província (11,4 %).

Entre tots els municipis de la comarca, el que té més establiments és Cornellà de Llobregat (927). En canvi, Molins de Rei presenta la densitat més gran, amb 12,3 establiments per cada 1.000 habitants. Pel que fa a la superfície mitjana, Abrera està al capdavant, amb una mitjana de 223 m² per establiment.

El subsector del retail acull un total de 38.220 llocs de treball en finalitzar l'any 2024, 120 més que un any abans, que representa un increment del 0,3 %, la meitat del ritme de creixement provincial (0,6 %). El subsector suposa el 10,6 % dels llocs de treball ubicats a la comarca.

La dimensió dels establiments comercials s'incrementa per la reducció de nombre d'establiments i l'increment de la superfície de venda. La valoració de l'oferta comercial és elevada, però amb tendència a la baixa (6,80).

En els resultats de la darrera Enquesta d'hàbits de consum i compra el 2024, la valoració de l'oferta comercial al municipi de residència decau sensiblement fins a 6,80 sobre 10 (quan la mitjana provincial és del 7,15). Quant a l'Índex d'atracció, la retenció dels consumidors en la compra de productes quotidians és elevada, i és del 100 % en la compra de resta d'alimentació. La fuga de compradors en aquests productes és molt petita. En canvi, en l'adquisició de productes no quotidians (equipament de la llar i equipament de la persona), registra una significativa pèrdua de compradors, que es dirigeixen a altres comarques.

Perspectiva de gènere Baix Llobregat

Al Baix Llobregat, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat expansiva, amb una millora de l'ocupació i una petita millora de la bretxa de gènere de participació laboral femenina. El 2024 ha tancat l'any amb 194.870 afiliades dones i 205.600 afiliats homes, l'1,8 % i l'1,5 % més respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat un increment lleuger de la participació de les dones en el mercat laboral, que ha passat del 48,6 % dels afiliats totals el 2023 al 48,7 % el 2024. Dins la província de Barcelona, el Baix Llobregat té una participació laboral de les dones per sobre la mitjana de les comarques (el 48,7 % enfront al 47,3 %).

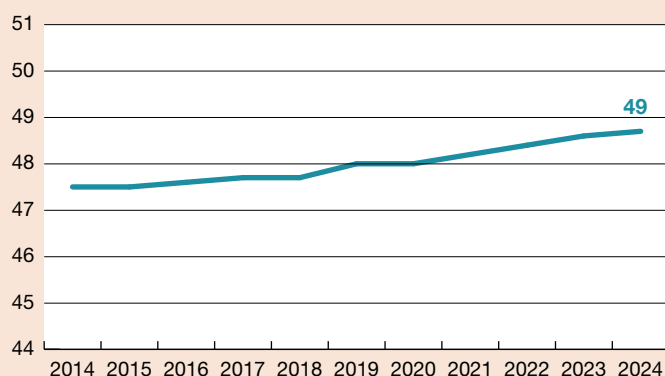
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, atès que les dones es troben principalment en el sector serveis (un 90 % de les dones treballen en serveis al Baix Llobregat al 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a nivell comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. Gràcies a l'expansió de serveis que s'ha produït el 2024, reforçada per la resta de sectors més masculinitzats, la bretxa de gènere en l'ocupació s'ha reduït lleugerament el darrer any.

Pel que fa a la desocupació, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 59 % el 2024. Al desembre de 2024, el nombre de dones aturades ha estat 19.338, el 2,0 % menys que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats ha estat de 13.565, el 4,3 % menys que el 2023. El fet que l'atur femení hagi caigut menys que el masculí, fa que el percentatge de dones aturades sobre el total augmenti del 58 % a finals del 2023 al 59 % a finals del 2024. Aquesta majoria de dones aturades suggereix un fort desajust entre l'oferta i demanda laboral femenina, on polítiques de formació específica i d'inserció laboral a la comarca dirigides a les dones són especialment rellevants. Un exemple és el programa Treball i Formació línia DONA, un projecte del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC) destinat a dones aturades amb la finalitat de facilitar la seva inserció al món laboral després d'haver actualitzat la seva experiència laboral en les administracions locals.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Baix Llobregat

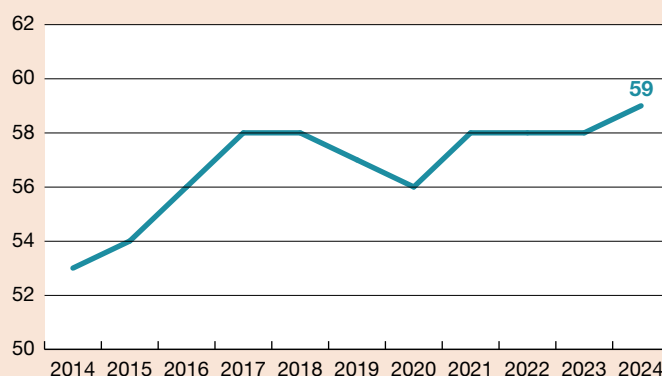
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Baix Llobregat

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball.

Microcredencials universitàries: itinerari formatiu en logística a Sant Boi de Llobregat

Gracia Trujillo i Cristina Ortega, Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Context i antecedents: una aposta per la formació adaptada al mercat

En un context de transformació constant, Sant Boi ha fet una aposta clara per la formació especialitzada com a eina per al desenvolupament econòmic i la cohesió social. Un dels àmbits estratègics identificats per l'Agenda Urbana de la ciutat és el sector logístic, que destaca per la seva ubicació privilegiada i la gran presència d'empreses del sector convertint la logística en un motor d'ocupació i expansió econòmica. No obstant això, estudis previs, com la diagnosi realitzada en el marc del projecte Treball, Talent i Tecnologia (TTT), van posar de manifest diverses mancances: escassetat de talent qualificat, dificultats per cobrir perfils professionals relacionats amb la tecnologia i una percepció social poc atractiva del sector.

Fruit d'una comunicació fluida amb el teixit empresarial, l'Ajuntament de Sant Boi va identificar la necessitat de captar talent per cobrir les demandes del sector logístic. Fins al moment, la formació ocupacional i els certificats professionals havien estat les eines principals, però es va considerar que buscant aliances amb la Universitat es podria realitzar una programació formativa que contribuís a dignificar aquest sector estratègic que es troba en ple procés de creixement i transformació. La col·laboració amb la Universitat de Barcelona (UB) es va veure com una oportunitat per dissenyar un itinerari formatiu adaptat a les necessitats emergents del sector, amb l'objectiu de dignificar la logística i donar-li la visibilitat i el reconeixement que requereix.

Programa Logístics Training in Motion (LTIM). L'èxit de col·laboració público-privada

L'octubre de 2022 es va formalitzar una aliança estratègica entre l'Ajuntament de Sant Boi, la UB i l'empresa Prologis, mitjançant la signatura d'un conveni marc de col·laboració. L'acord es va presentar en el marc de la 1a Fira de la Logística 4.0 Sant Boi, una iniciativa impulsada amb el suport del Programa TTT de la Diputació de Barcelona.

D'aquesta col·laboració va néixer el programa Logistics Training In Motion, una iniciativa formativa concebuda per connectar els requeriments del teixit empresarial amb una resposta ajustada, de qualitat i amb reconeixement universitari. Entre l'octubre de 2022 i el juny de 2023 es va dissenyar un itinerari formatiu amb una visió integral, fruit de la cooperació entre tres agents: el món empresarial (Prologis), l'àmbit acadèmic (IL3 – UB) i l'àmbit local (Ajuntament de Sant Boi de Llobregat).

Amb aquest primer programa es va consolidar un model de col·laboració basada en la triple hèlix universitat-administració-empresa. La universitat va aportar l'experiència acadèmica i l'equip docent, l'empresa va definir les necessitats formatives concretes i l'ajuntament va jugar un paper fonamental com a pont entre els dos mons, adaptant les demandes empresarials a un programa formatiu que responen a les expectatives de la ciutadania.

Inicialment estructurat com un conjunt de cursos orientats a millorar les competències professionals en logística, l'itinerari va ser reforçat per una important modificació normativa: l'aprovació de la Llei Orgànica 2/2023 del Sistema Universitari. Aquesta nova regulació va permetre la creació de microcredencials universitàries, convertint el programa en una formació oficialment reconeguda, modular i alineada amb els estàndards europeus.

El programa Logistics Training In Motion es va presentar oficialment el juny de 2023 durant el Saló Internacional de la Logística (SIL) a la Fira de Barcelona, marcant així el tret d'inici d'aquesta iniciativa pionera que connecta el món acadèmic amb les necessitats del mercat laboral. D'aquesta manera, Logistics Training In Motion es posiciona com una de les primeres iniciatives en l'àmbit de les microcredencials universitàries, amb la seva primera edició iniciada l'octubre de 2023.

Estructura de l'itinerari formatiu en microcredencial universitàries

L'itinerari formatiu dissenyat segueix una estructura lineal i progressiva, composta per tres cursos complementaris que permeten a les persones participants adquirir competències especialitzades en logística. Cada curs compta amb una participació estimada de 25-30 alumnes.

Els cursos que conformen aquest itinerari són els següents:

- 1r nivell. Microcredencial universitària d'Operacions de Magatzem (75 hores-3 crèdits).
- 2n nivell. Microcredencial universitària de Coordinació Logística (125 hores-5 crèdits).
- 3r nivell. Microcredencial universitària de Responsable de Gestió de Magatzem (125 hores-5 crèdits)

Cada persona participant configura el seu itinerari formatiu segons les seves necessitats i objectius professionals, cursant les microcredencials que consideri més adequades, sense necessitat de completar tots els cursos del programa.

Resultats destacats de les dues primeres edicions del programa LTIM

Les dues primeres edicions del programa, que han inclòs un total de sis microcredencials, han tingut un impacte molt positiu tant en les persones participants com en el teixit empresarial i social del territori.

En conjunt, s'han matriculat 153 persones: 79 en la primera edició i 74 en la segona. Aquest accés ha estat possible gràcies a les beques subvencionades per Prologis, que han permès superar barreres socioeconòmiques i garantir una formació gratuïta per a tothom.

Un dels aspectes més destacats ha estat la participació femenina, amb una mitjana del 41 % de dones (46 % a la primera edició i 36 % a la segona), contribuint a reduir la bretxa de gènere i a fomentar la presència femenina en un sector tradicionalment masculinitzat.

Pel que fa a la inserció laboral, el programa presenta una taxa global del 38 %. La primera edició va assolir un 40 % d'inserció, amb la microcredencial d'Operacions de Magatzem com a cas rellevant, amb un 59 % d'inserció de les persones participants. La segona edició, tot just finalitzada, ha registrat un 36 % d'inserció.

Cal destacar també que un 29 % de les persones matriculades ja estaven treballant en el moment de fer la formació (23 % a la primera edició i 36 % a la segona), la qual cosa demostra la capacitat del programa per donar resposta tant a persones en situació d'atur com a professionals que busquen millorar la seva qualificació.

El grau de satisfacció expressat per les persones participants ha estat molt elevat. A més, el programa ha aconseguit trencar barreres d'edat, amb grups intergeneracionals i heterogenis que han afavorit l'accés a la formació per a persones de totes les franges d'edat.

Finalment, la formació ha contribuït a millorar els currículums i ha afavorit la promoció interna dins les empreses, alhora que ha augmentat l'ocupabilitat i ha evitat l'exclusió laboral de persones treballadores per manca de formació, tot responent a les necessitats reals del mercat logístic.

LTIM s'ha consolidat com una iniciativa pionera que connecta el món acadèmic, empresarial i institucional, contribuint a la professionalització i la igualtat d'oportunitats en el sector logístic del territori.

Perspectives de futur: nova aposta de microcredencials universitàries

En el marc del projecte Treball, Talent i Tecnologia (TTT), Sant Boi continua apostant per la formació especialitzada, integrant la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament del Prat de Llobregat com a nous aliats per a la creació de microcredencials universitàries. Aquesta ampliació forma part del desenvolupament del Logistics Training in Motion, un itinerari formatiu que continua evolucionant per incloure noves especialitzacions.

Després de l'èxit de les dues primeres edicions, aquesta nova edició inclou a l'itinerari una microcredencial universitària amb un enfocament 4.0, centrada en la innovació tecnològica en el sector, com l'automatització, la robòtica i la intel·ligència artificial. La incorporació de la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament del Prat de Llobregat, i altres empreses del territori, juntament amb la continuïtat de la UB i Prologis, permetrà ampliar l'impacte d'aquesta formació al territori, reforçant la seva presència i abast.

Sant Boi ha començat a replicar el model de microcredencials desenvolupat en l'àmbit de la logística com a aposta de futur en altres sectors estratègics, com és el cas de la mobilitat sostenible. Aquesta nova iniciativa s'ha posat en marxa l'abril de 2025, comptant amb la col·laboració de la UPC, la Diputació de Barcelona i CITIMOB. A més, està previst continuar aplicant i desenvolupant més microcredencials universitàries en altres sectors estratègics, ampliant així l'abast i l'impacte d'aquest model formatiu en diversos àmbits.



Barcelonès

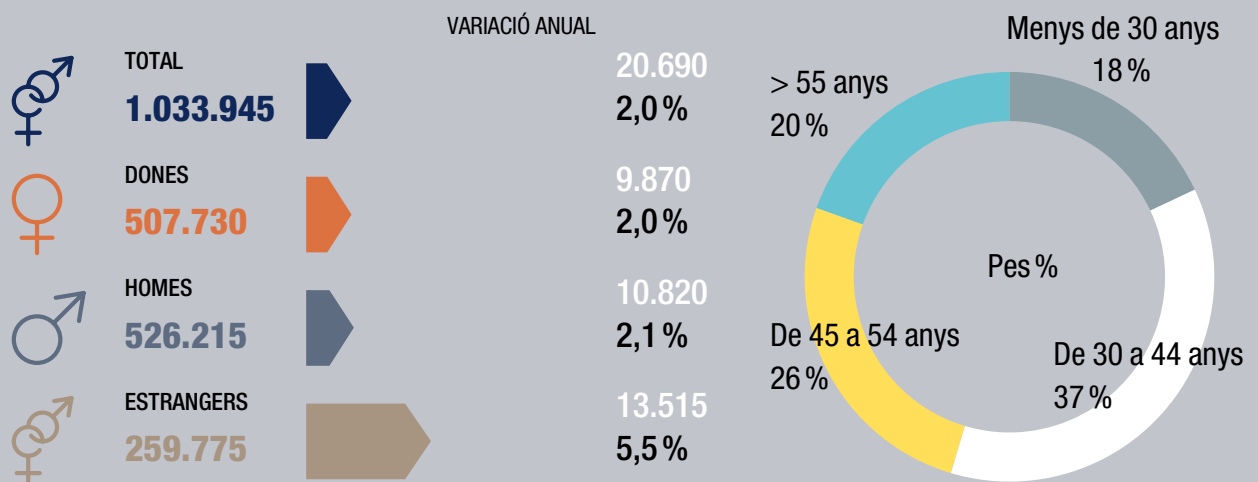


Resum executiu

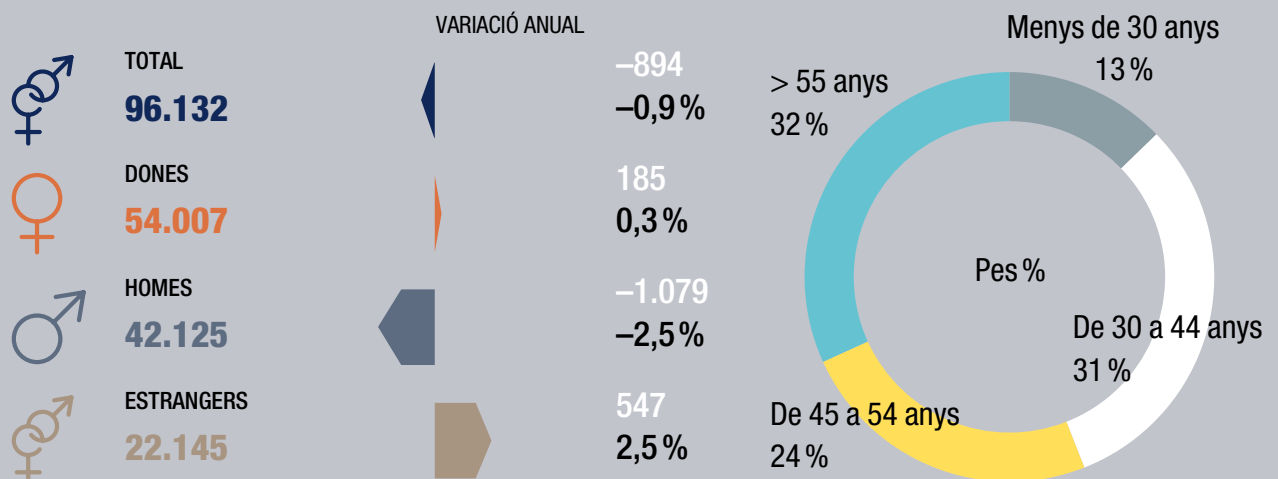
La comarca del Barcelonès continua sent el principal motor econòmic de la província, amb una marcada centralitat que influencia positivament les comarques veïnes, especialment de l'àmbit metropolità, generant un efecte d'arrossegament sobre la resta. Durant el 2024, la majoria dels indicadors socioeconòmics mostren una evolució favorable. L'atur registrat disminueix un -0,9 % respecte a l'any anterior, tot i que la caiguda és inferior a la de la província i es detecta un augment puntual en dones (0,3 %) i en població estrangera (2,5 %). La taxa d'atur baixa fins al 8,5 %, lleugerament per sota de la provincial (8,7 %).

L'ocupació registrada creix un 2,0 %, superant la mitjana provincial, i en el mateix període el nombre de llocs de treball augmenta un 2,9 %, situant-se com el segon creixement més destacat entre les comarques barcelonines i funcionant com a locomotora sobre el conjunt de la província. Tant el treball assalariat (3,0 %) com l'autònom (2,3 %) incrementen la seva presència. També es manté en expansió el teixit empresarial (0,9 %). L'activitat turística experimenta un lleu creixement, afavorint un increment del 5,5 % en la recaptació tributària. Finalment, el comerç, destacat per la seva àmplia oferta i valoració, amplia la superfície de venda tot i la disminució dels establiments comercials.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



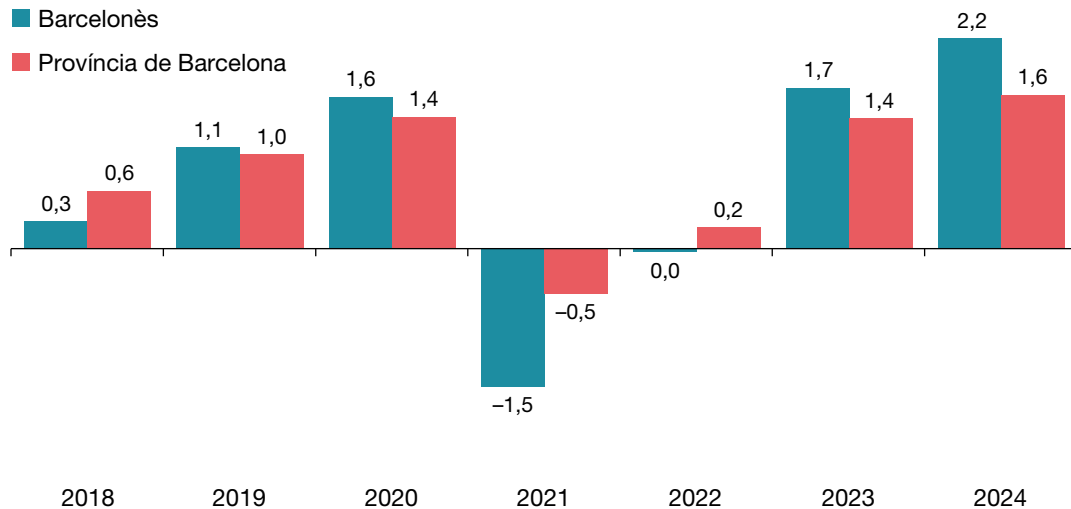
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca del Barcelonès té una superfície de 146 km², l'1,9 % de la superfície de la demarcació, la comarca més petita entre les que la integren, i està formada per 5 municipis. Barcelona n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2018-2024 (en percentatge)

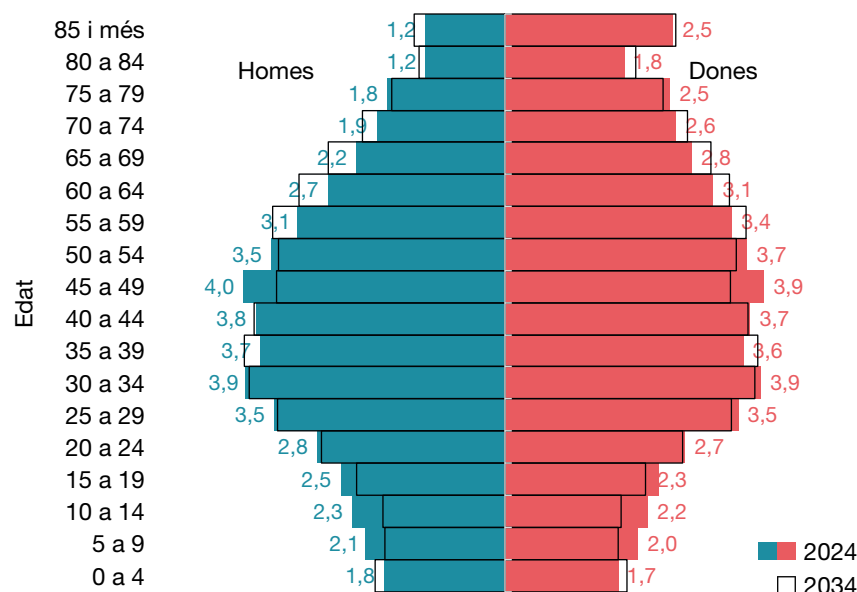


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El Barcelonès és la comarca més poblada de la província, amb 2.369.316 **habitants**, acull el 40,2 % de la població de la demarcació. Respecte a l'any anterior suposa un augment de 50.995 habitants, liderant el creixement entre totes les comarques tant en termes absoluts com en relatius (2,2 %). L'increment de població en edat activa (16 anys i més) és del 2,3 %, el més important de la demarcació, mentre que ha estat la que menys creix en el grup de 65 anys i més (1,3 %). Aquest comportament evidencia la capacitat d'atracció de la comarca de població en edat activa. Alhora, és la segona comarca on s'incrementa més la població amb nacionalitat estrangera (7,6 %), només darrere del Berguedà, amb especial incidència entre la nacionalitat peruana (18,3 %) i colombiana (21,5 %).

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Barcelonès 2024-2034 (en percentatge)

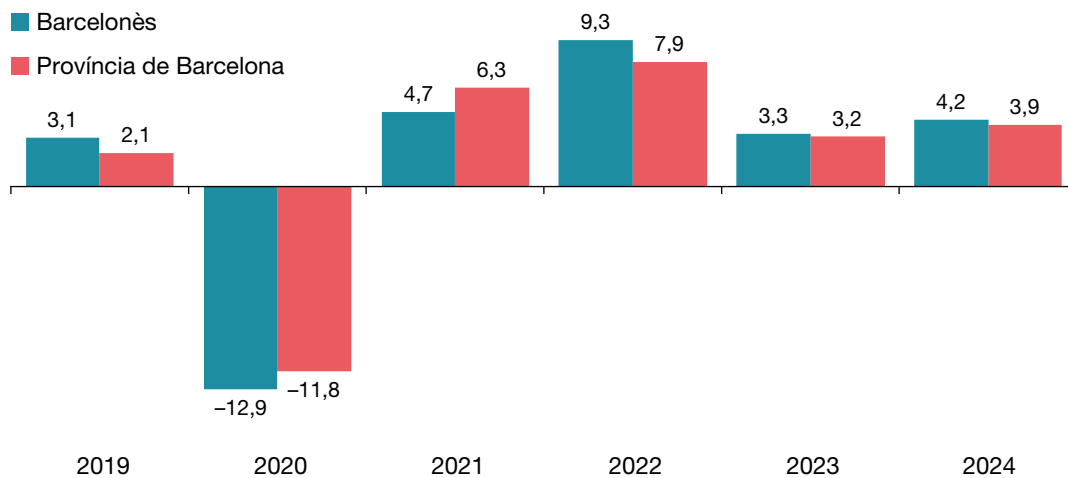


Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

El Barcelonès és la comarca motora del creixement de població a la província, ja que suma el 2,2 % més de població el 2024. S'ha produït un important increment del grup d'edat de 16 a 64 anys (2,3 %), i entre la població amb nacionalitat estrangera (7,6 %).

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)



Font: BBVA, *Anuari Econòmic Comarcal 2025*

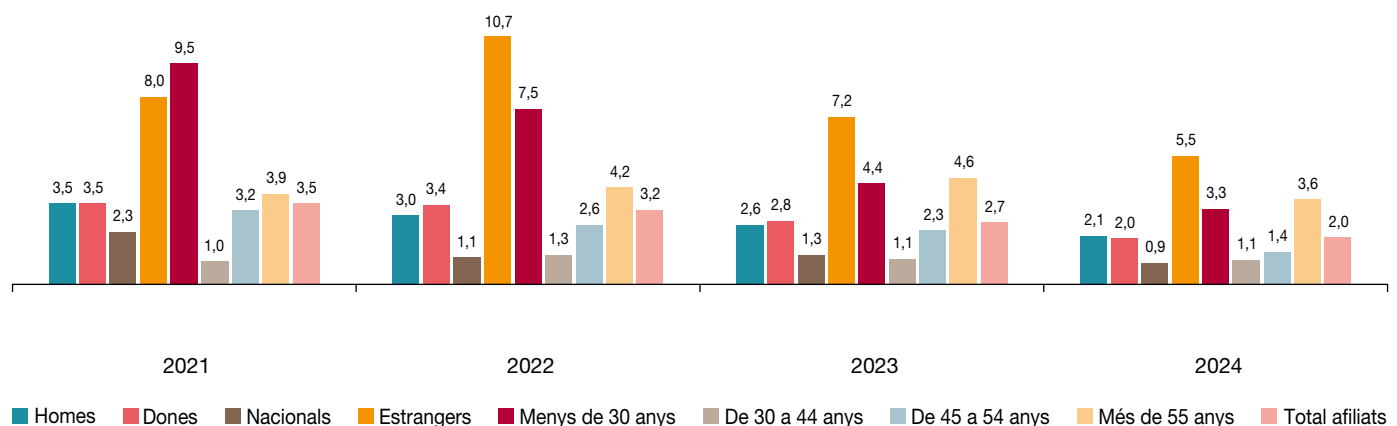
L'ocupació es modera, però creix a bon ritme (2,0 %), amb rellevants creixements entre la població estrangera i el grup d'edat de 55 anys i més.

L'increment de població s'ha estès pels cinc municipis de la comarca, entre els quals destaquen Badalona (1.918), l'Hospitalet de Llobregat (5.682) i Barcelona (30.252).

El **VAB** presenta una variació del 4,2 % per l'any 2024 (vegeu el gràfic 3), segons l'*Anuari econòmic comarcal 2025*, de BBVA, el segon creixement més important entre les comarques barcelonines, i per sobre del conjunt provincial (3,9 %). En canvi, l'evolució de l'**ocupació** registrada de la població resident ha estat positiva al mateix ritme que a la província (2,0 %). Gairebé no hi ha hagut diferències entre sexe, però sí en relació amb la nacionalitat, amb un increment important entre la població amb nacionalitat estrangera (5,5 %). És una de les dues comarques on creix l'ocupació en tots els grups d'edat, especialment de 55 anys i més (3,6 %). S'hi registra un total d'1.033.945 persones ocupades residents, 20.690 més en un any.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Barcelonès (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

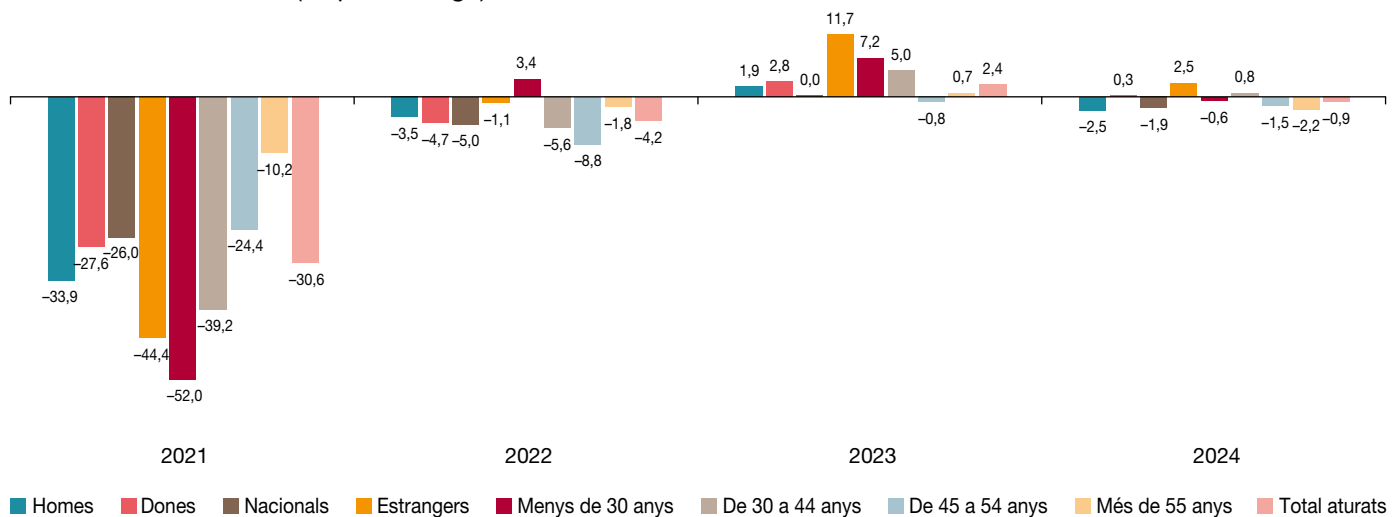
En relació amb l'atur registrat, canvia la tendència negativa registrada l'any 2023, i torna a destruir-ne el 2024. Ho fa de forma atenuada, el $-0,9\%$, el decreixement més dèbil entre les onze comarques on baixa l'atur (vegeu el gràfic 5). En finalitzar l'any hi ha 96.132 persones aturades registrades, 894 menys que l'any anterior, però ho fa per sota de la baixa provincial ($-2,4\%$). Amb l'augment de la població ocupada i la reducció de l'atur registrat s'ha donat una baixada de la taxa d'atur, que cau fins al $8,5\%$, dues dècimes menys que l'any anterior i que la taxa provincial ($8,7\%$).

L'atur s'ha reduït entre els homes ($-2,5\%$), mentre ha augmentat lleugerament entre les dones ($0,3\%$). Pel que fa a la nacionalitat, l'atur nacional davalla ($-1,9\%$), però entre la població estrangera augmenta ($2,5\%$). Per grups d'edat, tots presenten una baixada, a excepció de la població de 30 a 44 anys ($0,8\%$), i és en el grup de 55 anys i més on més decreix ($-2,2\%$). Tots els grans sectors d'activitat van a la baixa, amb la indústria al capdavant ($-8,3\%$). Tan sols es dona un augment en el cas de la població sense ocupació anterior ($1,4\%$).

Gràfic 5

Taxes de variació interanual de la població aturada registrada.

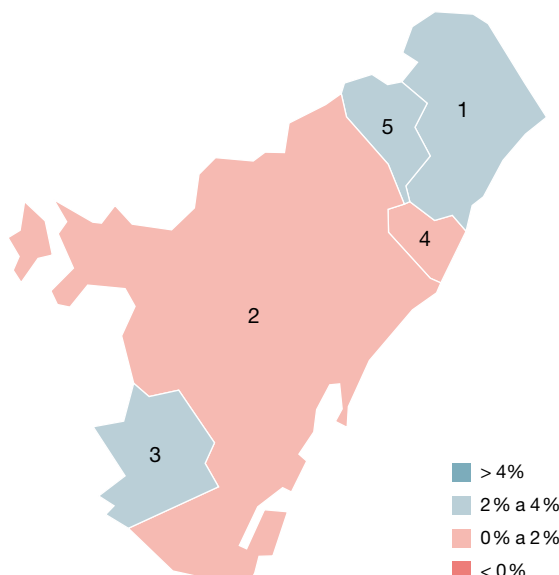
Barcelonès (en percentatge)



Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada.

Barcelonès, 2024 (en percentatge)

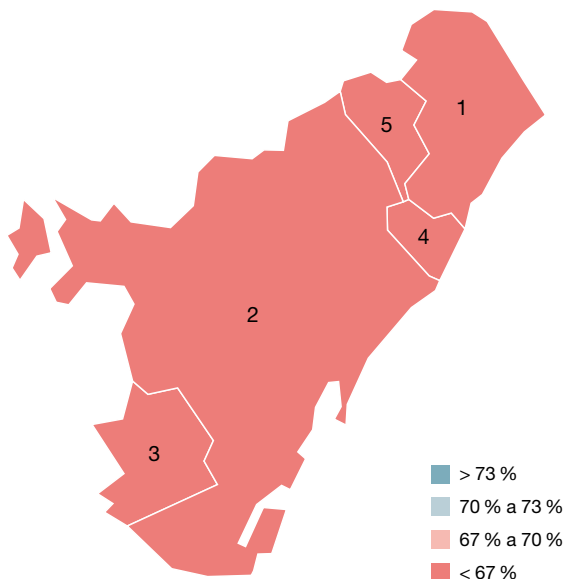


L'atur canvia de tendència el 2024, amb una lleugera caiguda ($-0,9\%$), concentrada en els homes, i en el grup d'edat més avançada, de 55 anys i més.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada.
Barcelonès, 2024

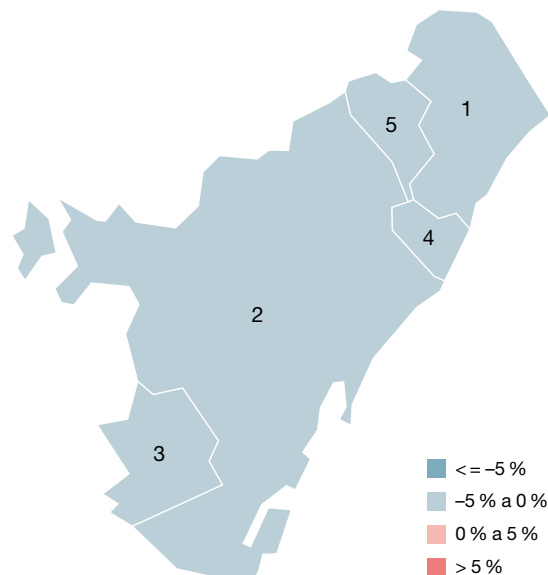
(en percentatge)



Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat.
Barcelonès, 2024

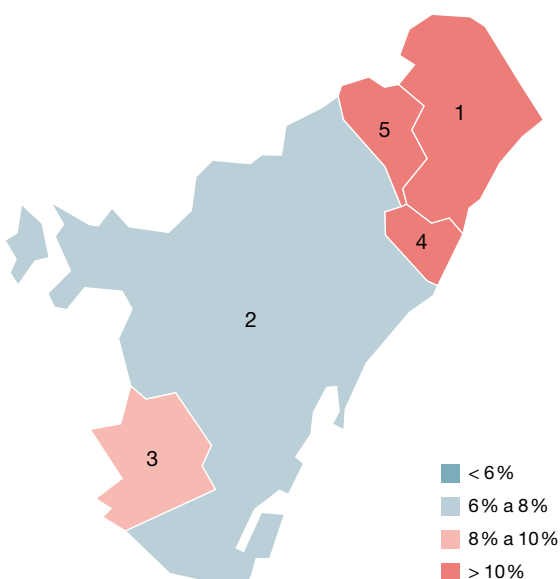
(en percentatge)



Mapa 4

Taxa d'atur registrat.
Barcelonès, 2024

(en percentatge)

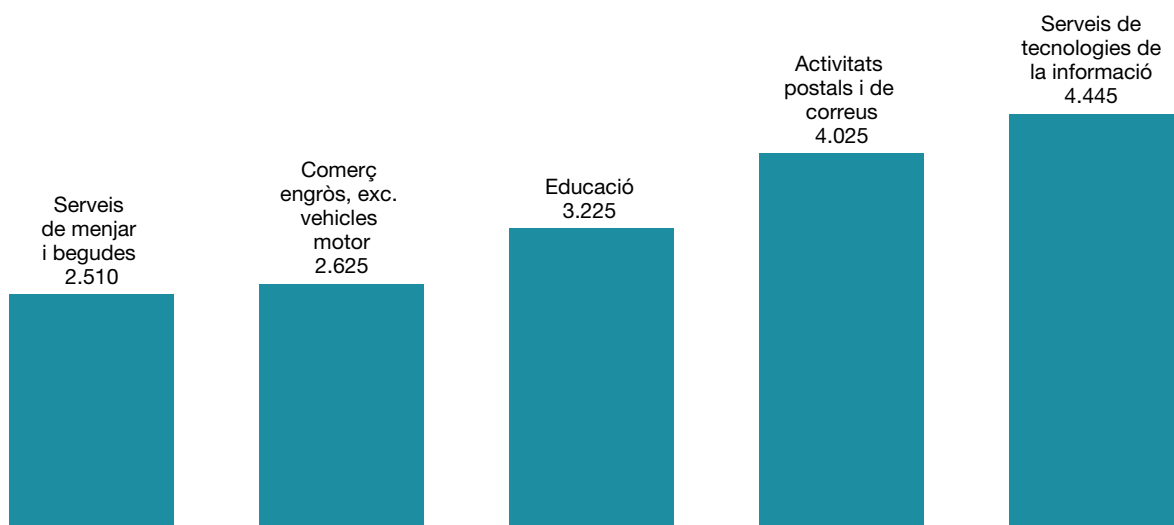


Es guanya ocupació als cinc municipis de la comarca, amb taxes d'ocupació per sobre del 60 %, però cap per sobre del 70 %. Alhora, l'atur disminueix en tots ells, malgrat que tres d'ells encara tenen una taxa d'atur superior al 10 %.

- 1 Badalona
- 2 Barcelona
- 3 Hospitalet de Llobregat (L')
- 4 Sant Adrià de Besòs
- 5 Santa Coloma de Gramenet

Gràfic 6

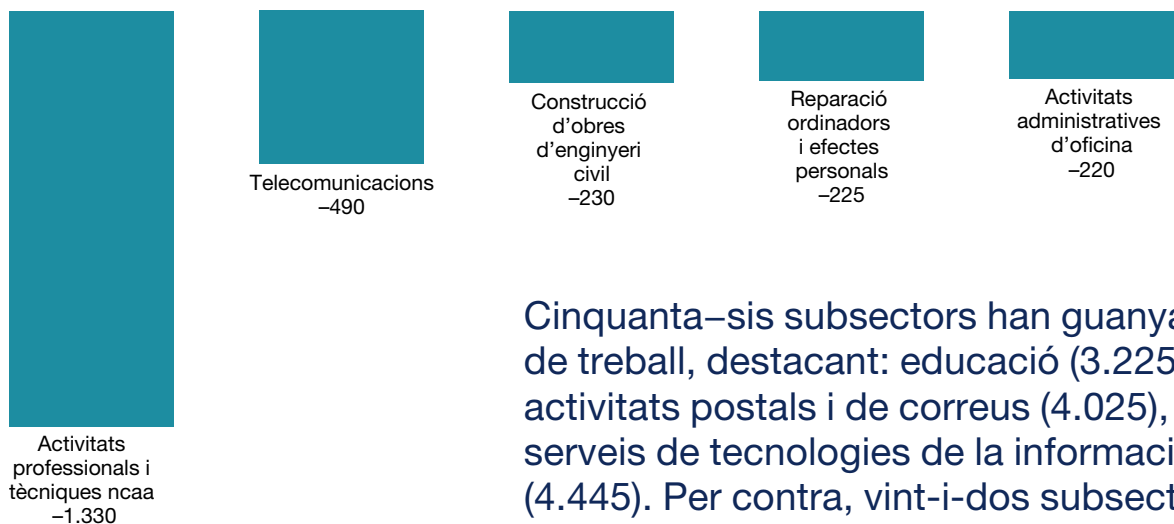
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Barcelonès, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Barcelonès, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

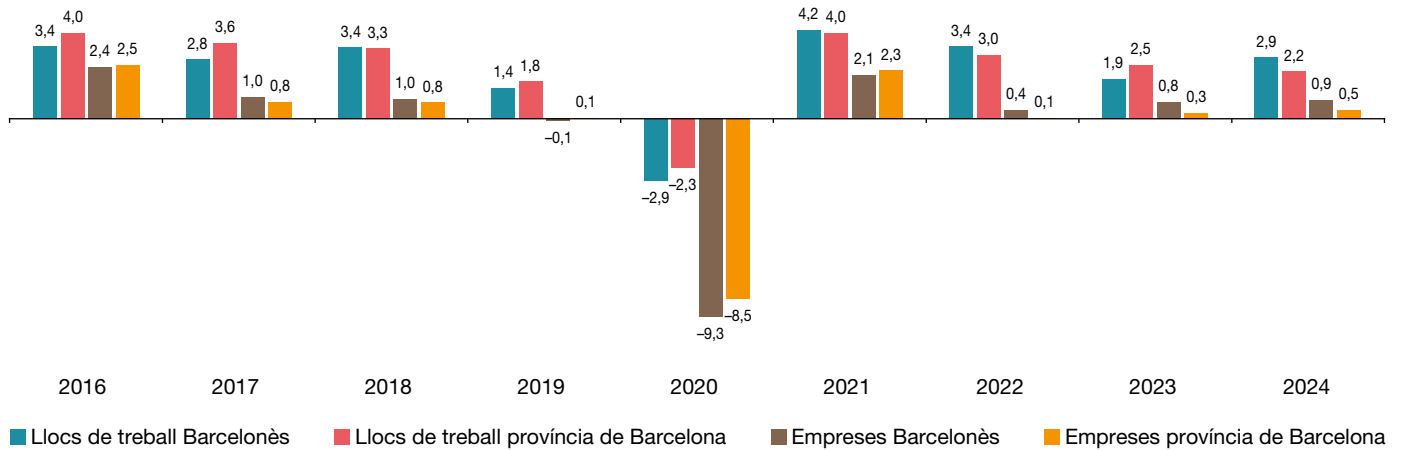
Cinquanta-sis subsectors han guanyat llocs de treball, destacant: educació (3.225), activitats postals i de correus (4.025), i serveis de tecnologies de la informació (4.445). Per contra, vint-i-dos subsectors registren una caiguda, la més marcada en les activitats professionals i tècniques (-1.330).

A finals de 2024, el nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) continua creixent, i se situa en 1.428.475, que són 40.305 més que el mateix període de l'any 2023. L'increment ha estat del 2,9 %, per sobre del registrat al conjunt de la província (2,2 %), i posicionant-la com la segona comarca amb un creixement més intens. La tendència a l'alça s'ha donat tant en la modalitat de treball autònom (2,3 %) com en la modalitat assalariada (3,0 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

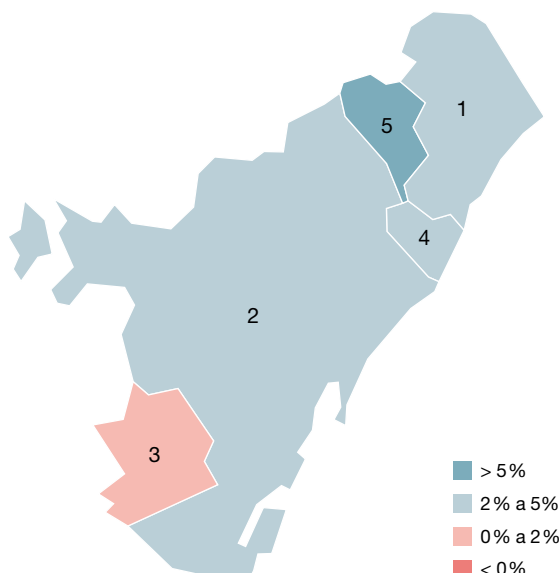
La totalitat de municipis de la comarca ha experimentat un increment de llocs de treball (vegeu el mapa 5), encapçalada per Barcelona (3,1 %), Sant Adrià de Besòs (3,8 %) i Santa Coloma de Gramenet (5,6 %). Novament, la capital catalana és la que ha crescut més en termes absoluts, amb 36.815 llocs de treball més, seguida de Badalona, amb 1.600 llocs més.

En el cas de les **empreses** (comptes de cotització) la variació interanual ha seguit la senda positiva dels llocs de treball, i creix el 0,9 % (743), fins a arribar a les 84.730 empreses. Es tracta d'un creixement superior al del conjunt de la província (0,5 %). Els subsectors econòmics amb un major creixement han estat novament els serveis de menjar i begudes (174) i el transport terrestre i per

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.

Barcelonès, 2024 (en percentatge)



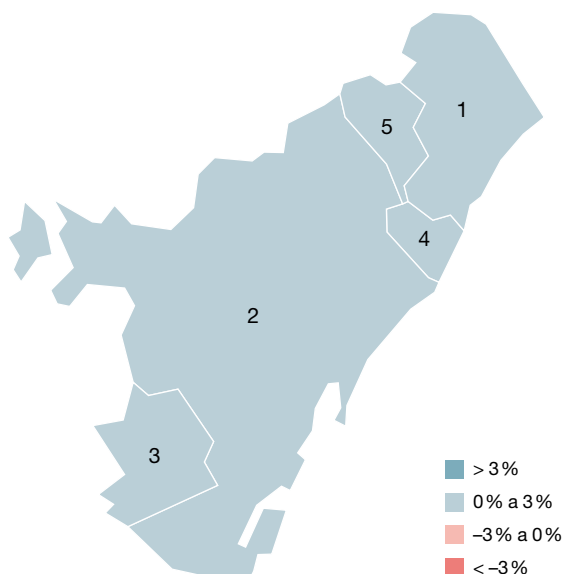
Els llocs de treball localitzats pugen el 2,9 %, amb un increment tant en la modalitat d'autònoms (2,3 %) com d'assalariats (3,0 %). També ha crescut el teixit empresarial (0,9 %).

canonada (309). En canvi, les caigudes més notables són les del comerç a l'engròs (–105) i el comerç al detall (–127).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics el Barcelonès és, en termes absoluts, la comarca que registra una major activitat empresarial. Cal tenir en compte que al Barcelonès hi ha ubicades les seus socials d'empreses, moltes d'elles multinacionals, que realitzen la producció en altres territoris. Concentra el 44,1 % de les societats mercantils de les comarques barcelonines i el 39,9 % (146.532 milions d'euros) del volum de negoci de la província.

Mapa 6

Variació d'empreses registrades. Barcelonès, 2024 (en percentatge)



Augmenta el nombre d'empreses a tots els municipis de la comarca. Barcelona encapçala aquest increment (501), seguida de Badalona (104).

L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació al Barcelonès es va traduir en una disminució del 13,7 % del 2019 al 2020. El 2021 la facturació es va recuperar fins a valors pre pandèmia amb un increment del 15,7 %. El 2022 l'augment interanual va ser del 21,0 %, i el 2023 ha estat del 5,0 %, increment inferior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (5,3 %).

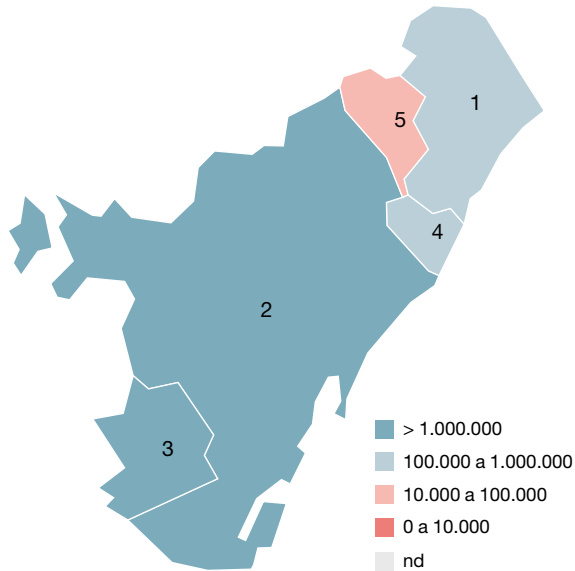
Pel que fa a les **prestacions per desocupació** l'any tanca amb un total de 59.996 prestacions concebudes, que són 1.563 menys que el mateix període de l'any 2023. La taxa de cobertura sobre la població aturada registrada es redueix en un punt en aquest any, i se situa en el 67,0 %, 2,2 punts percentuals per sota de la del conjunt de la província (69,2 %).

Els **contractes laborals** registrats durant l'any 2024 han estat sensiblement inferiors als de l'any anterior, s'han registrat 935.140 contractes, 7.801 menys que el 2023, amb una caiguda concentrada a l'agricultura (–12,8 %) i als serveis (–1,1 %), mentre augmenta a la indústria i la construcció (4,0 % i 3,0 % respectivament). La davallada total ha estat del –0,8 %, lleugerament inferior a la província, que s'estanca (0,0 %). No s'han produït diferències significatives entre les modalitats de contractació, totes dues cauen sensiblement: contractació temporal (–0,7 %), contractació indefinida (–1,0 %).

La ciutat de Barcelona configura el node d'atracció **turística** més important de la demarcació de Barcelona i de Catalunya. El Barcelonès està format per cinc municipis, no obstant això, les dades sobre l'activitat turística al Barcelonès estan plenament condicionades per la ciutat de Barcelona.

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Barcelonès, 2024* (en euros)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

El Barcelonès disposa el 2024 de gairebé 90.000 places hoteleres, que representen més de la meitat del total de places d'aquesta tipologia a la demarcació de Barcelona. Els habitatges d'ús turístic són la tipologia que més augmenta en el nombre de places, en relació amb el 2023 (+5 %, més de 2.700 places noves).

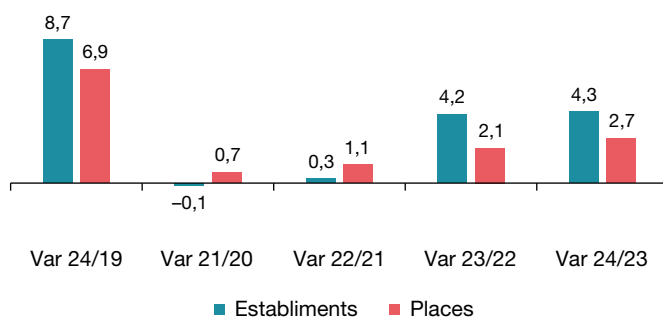
Quant a la demanda turística de la comarca, el Barcelonès supera els 9 milions de viatgers en establiments hotelers, que han generat més de 23,3 milions de pernотacions (+1 % respecte a 2023). No es disposa de dades oficials de demanda en HUT i apartaments turístics.

Pel que fa a la recaptació de la taxa turística, el Barcelonès representa el 83 % del total de l'import recaptat a la demarcació de Barcelona i registra més de 52 milions d'euros l'any 2024, que suposa un increment del 7 % respecte a l'any 2023.

La recaptació en l'impost sobre les estades en establiments turístics supera els 52 milions d'euros al Barcelonès.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

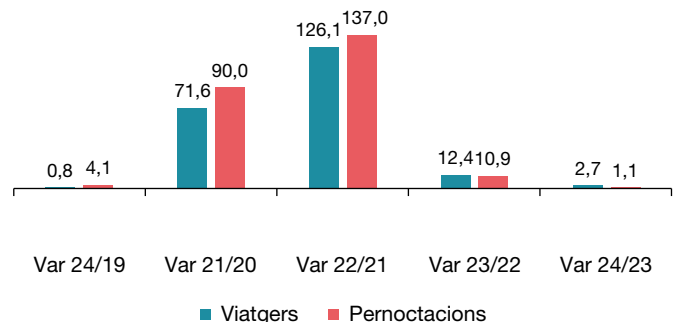


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)

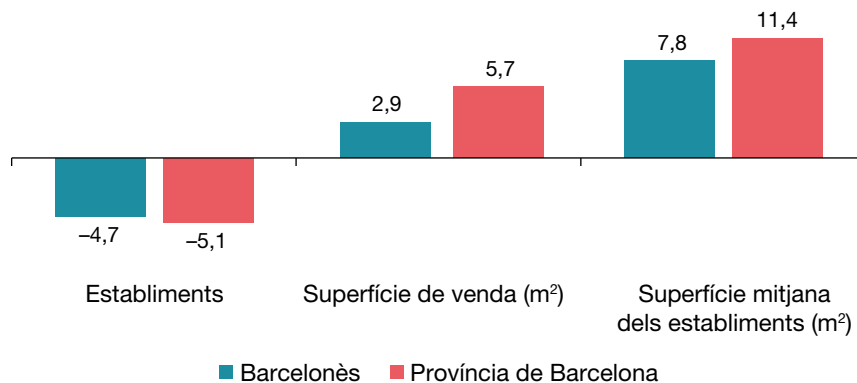


* Inclou viatgers i pernотacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació hotelera, en càmpings i en turisme rural de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)



Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

Segons les dades publicades per la Generalitat de Catalunya, l'any 2023 en l'àmbit del **comerç** hi havia un total de 28.822 establiments comercials a la comarca, que ocupaven una superfície de venda de 3.175.122 m². Això suposa una davallada respecte a l'any 2021 d'un -4,7 % en el nombre d'establiments però un augment d'un 2,9 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és de 12,64 establiments per cada 1.000 habitants, 6 dècimes menys que l'any 2021, i 1.393 m² per cada 1.000 habitants, un 3,0 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 110 m², 8 m² més que el 2021, una variació d'un 7,8 %, per sota de la provincial (11,4 %).

Entre els cinc municipis de la comarca, Barcelona és on hi ha un major nombre d'establiments (22.784), i alhora és el que té la densitat més elevada, amb 13,9 establiments per cada 1.000 habitants. En canvi, en relació amb la superfície mitjana, Sant Adrià del Besòs està al capdavant, amb 161 m².

Es tracta de la comarca que concentra un major nombre de llocs de treball del subsector del retail, que són 124.990 a finals de 2024. Respecte a l'any anterior, el seu nombre ha crescut en 955 llocs de treball, que representa un increment del 0,8 %, similar a l'augment registrat al conjunt de la província (0,6 %). Aquest subsector suposa el 8,7 % dels llocs de treball localitzats a la comarca, el percentatge més baix a la província.

L'àmplia oferta comercial disponible és ben valorada pels consumidors, amb una puntuació de 7,72 sobre 10 en l'Enquesta d'hàbits de consum i compra el 2024, esdevenint la comarca barcelonina millor valorada (la mitjana provincial és del 7,15). Quant a l'Índex d'atracció, és l'única comarca que

atreu compradors d'altres comarques en tots els tipus de productes analitzats, i és particularment rellevant en la compra de productes no quotidians (equipament de la llar i equipament de la persona), amb un guany de consumidors superior al 20 % respecte als consumidors totals de la comarca.

Tot i la baixada en el nombre d'establiments comercials, la superfície total de venda s'ha incrementat, i manté la seva posició com a pol d'atracció comercial. La valoració de l'oferta comercial creix, i torna a ser la més elevada de la província (7,72).

Perspectiva de gènere Barcelonès

Al Barcelonès, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat expansiva, amb una millora de l'ocupació mentre la bretxa de gènere de participació laboral femenina s'ha mantingut paritària. El 2024 ha tancat l'any amb 546.720 afiliades dones i 552.670 afiliats homes, el 2,1 % i el 2,7 % més respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat una disminució del percentatge de participació de les dones en el mercat laboral, que ha passat del 49,9 % dels afiliats totals el 2023 al 49,7 % el 2024. Dins la província de Barcelona, el Barcelonès té la participació laboral de les dones més elevada (el 49,7 % enfront al 47,3 %).

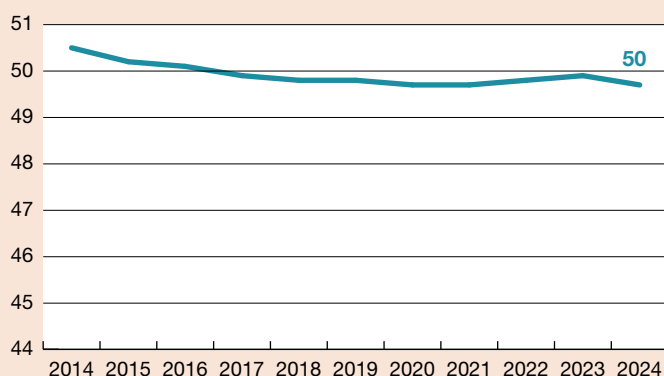
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, atès que les dones es troben principalment en el sector serveis (el 94 % de les dones treballen en serveis al Barcelonès el 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a nivell comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. L'expansió de serveis que s'ha produït el 2024 s'ha repartit de forma similar entre dones i homes, mentre l'expansió de construcció ha augmentat l'ocupació dels homes, la qual cosa explica la lleugera disminució del percentatge de dones afiliades sobre el total el darrer any.

Pel que fa a la desocupació, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 56 % el 2024. Al desembre de 2024, el nombre de dones aturades ha estat 54.007, el 0,3 % més que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats ha estat de 42.125, el 2,5 % menys que el 2023. El fet que l'atur femení hagi incrementat mentre el masculí no, fa que el percentatge de dones aturades sobre el total augmenti del 55 % a finals del 2023 al 56 % a finals del 2024. L'augment s'explica per un període expansiu on ha augmentat un sector procíclic com la construcció, històricament masculinitzat.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Barcelonès

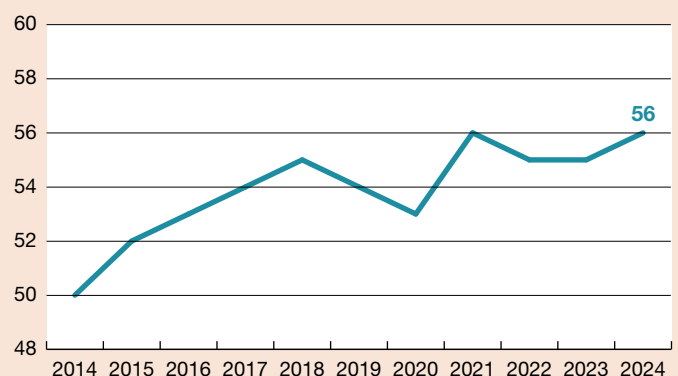
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Barcelonès

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball.

Projecte Innova'T – La IA a l'abast de tothom

Ascensión Calderón Pedrosa, Grameimpuls, Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

En l'actualitat, les tecnologies digitals, i molt especialment la Intel·ligència Artificial (IA), evolucionen a un ritme accelerat i esdevenen cada cop més presents en la nostra vida quotidiana. Conscients d'aquest context, a Grameimpuls fem una aposta decidida per acostar la IA a tota la ciutadania, amb una atenció especial a aquelles persones que, per diferents motius, es poden trobar en situació de desavantatge a l'hora d'entendre o utilitzar aquestes eines.

Amb aquest propòsit, i amb el suport de la Diputació de Barcelona, hem posat en marxa el projecte «Innova'T– La IA a l'abast de tothom». Es tracta d'un conjunt d'accions formatives de curta durada, pensades per introduir les persones participants en els conceptes bàsics de la IA, mostrar-ne les aplicacions pràctiques en el dia a dia i, sobretot, ajudar-les a superar les pors inicials, que s'alimenta, sovint, de creences limitadores com ara «jo no puc» o «jo no en seré capaç».

Des de Grameimpuls volem contribuir a trencar aquestes barreres. Apostem per motivar i capacitar les persones, proporcionant els coneixements i recursos necessaris per fer un ús segur, autònom i enriquidor de la IA. El nostre objectiu és promoure un canvi de mirada: transformar la por en confiança i percebre la IA com una aliada —una eina útil, propera i positiva— capaç d'acompanyar-nos i millorar el nostre dia a dia.

Descripció

El projecte s'articula a través de tres grans eixos, dissenyats per acostar la IA a diferents perfils de població.

El primer eix consisteix en píndoles formatives de caràcter general sobre la IA, adreçades a tota la ciutadania. Es tracta de sessions breus, d'entre 3 i 6 hores, que introdueixen la IA com una eina útil i propera, amb aplicacions pràctiques en la vida quotidiana. L'objectiu és ajudar les persones participants a superar les pors o barreres inicials, fomentant una cultura digital inclusiva, dinàmica i accessible. Les formacions que s'imparteixen en aquest apartat són: «Descobreix la IA en la vida quotidiana», «Explora el poder de ChatGPT: el teu bodegó d'innovació», «Multimèdia amb suport de la IA», «Automatització de la llar i assistència virtual», «Pren decisions: simulacions amb IA o RV, *fintech* i *e-commerce*», «Apps de millora personal», «Gestió del temps amb eines d'IA», «Entreteniment», «Rutes intel·ligents» i «Sostenibilitat».

El segon eix inclou formacions d'innovació tecnològica adreçades a professionals del sector de les cures i l'atenció a les persones. Amb una durada d'entre 5 i 8 hores, aquestes sessions tenen com a finalitat oferir formació per al *reskilling* i *upskilling* de professionals d'aquest sector, amb l'objectiu de millorar la qualitat i l'eficiència dels serveis que presten. Les formacions previstes en aquest eix són: «Apps per millorar la qualitat de l'envelliment de la població», «Aplicació de la domòtica i la IA per millorar la qualitat de l'envelliment de la població» i «Salut + Digital (*eHealth*)».

El tercer eix se centra en formacions d'innovació tecnològica adreçades a persones majors de 50 anys. També amb una durada d'entre 5 i 8 hores, aquestes sessions tenen com a objectiu apoderar aquestes persones, posant especial èmfasi en els avantatges que pot oferir la IA en el seu dia a dia. A més de promoure l'autonomia digital, aquestes formacions contribueixen a reforçar la confiança, l'autoestima i la motivació a través de l'adquisició de noves habilitats. Les temàtiques abordades inclouen: «L'economia de plata: mercat de treball i oportunitats», «Estratègies per trobar feina per a persones majors de 50 anys» i «Digitalització sostenible i bretxa digital de la gent gran».

Dins d'aquest projecte, també es durà a terme la GiraFeina Santa Coloma de Gramenet, una fira d'ocupació organitzada amb la col·laboració de la Cambra de Comerç de Barcelona i l'Ajuntament de Santa Coloma, amb l'objectiu de connectar directament les persones joves demandants d'ocupació amb empreses del territori. Aquesta fira té lloc enguany el 15 de maig, de 9 a 14 h, al Centre de Formació Marie Curie de Santa Coloma de Gramenet.

A més de les accions formatives, el projecte incorpora actuacions complementàries i transversals pròpies del Servei Local d'Ocupació de Grameimpuls. Entre aquestes actuacions, s'inclou l'orientació i acompanyament laboral, que proporciona suport personalitzat, disseny d'itineraris individualitzats i accions per millorar l'ocupabilitat. També s'ofereix capacitat digital bàsica, mitjançant formació en TIC bàsiques, ofimàtica, ús de mòbils, videoconferències i tràmits digitals.

També es promouen activitats comunitàries per afavorir la participació social i l'arrelament comunitari, especialment per a persones en situació de risc d'exclusió. Aquestes activitats inclouen visites a equipaments com l'Escola de Restauració, La Vinya d'en Sabater, el Centre de Formació Marie Curie de Grameimpuls, La Ciba, el centre d'educació ambiental Ecometròpoli i el Punt del Voluntariat Municipal de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.

Totes les actuacions del projecte s'aborden des d'una perspectiva de transversalitat de gènere, treballant sota els principis de compromís amb la igualtat i la diversitat afectiva, sexual, de gènere i LGTBI. També es posa èmfasi en el concepte de resiliència ocupacional, entesa com la capacitat per superar les dificultats pròpies del mercat laboral, afrontar l'adversitat i transformar-la en una oportunitat de creixement personal.

Finalment, Grameimpuls compta amb diversos recursos formatius complementaris que reforcen les actuacions del projecte. Destaca l'Aula Mentor com a plataforma de formació amb una oferta modular que inclou més de 200 cursos referenciats al *Catálogo Nacional de Cualificaciones Profesionales*. La formació és oberta i flexible, sense necessitat de cap requisit previ i accessible en qualsevol moment. Es fa a distància amb el suport presencial de l'Aula Mentor i una tutorització telemàtica. També forma part de la xarxa de punts ACTIC, amb dos punts habilitats per a proves de nivell bàsic, intermedi i avançat del programa de competències TIC. A més, actua com a Punt d'Informació i Orientació (PIO) del Servei d'Acreditació de Competències Professionals del Sistema FPCAT de la Generalitat de Catalunya.

Conclusions

El projecte Innova'T – IA a l'abast de tothom ha contribuït, mitjançant un enfocament adaptat a diferents perfils i necessitats, a desmitificar la IA, a reforçar l'autonomia tecnològica de les persones i a fomentar una actitud oberta, confiada i proactiva davant les noves eines digitals.

Mirant cap al futur, el projecte obre camí a noves línies d'actuació centrades en l'aplicació de la IA a sectors específics i en la incorporació de formats més personalitzats. Un dels grans reptes serà garantir-ne un accés equitatiu, segur i ètic per a tothom.

Grameimpuls reafirma el seu compromís amb una innovació inclusiva, posant la tecnologia al servei de les persones i del territori, i treballant perquè ningú quedi enrere en una transformació digital que ja és una realitat i que definirà els horitzons laborals i socials dels pròxims anys.



Berguedà

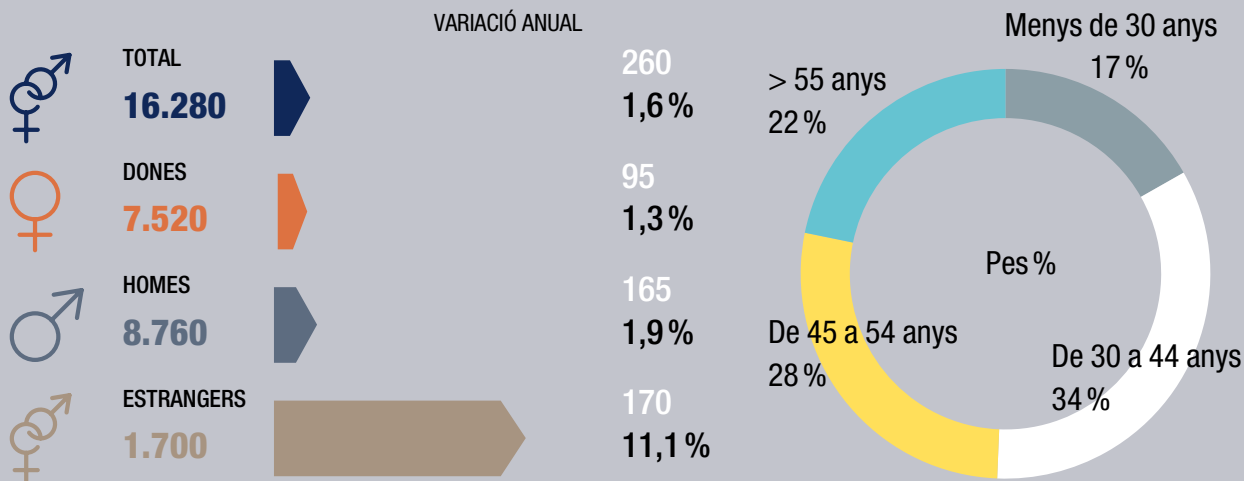


Resum executiu

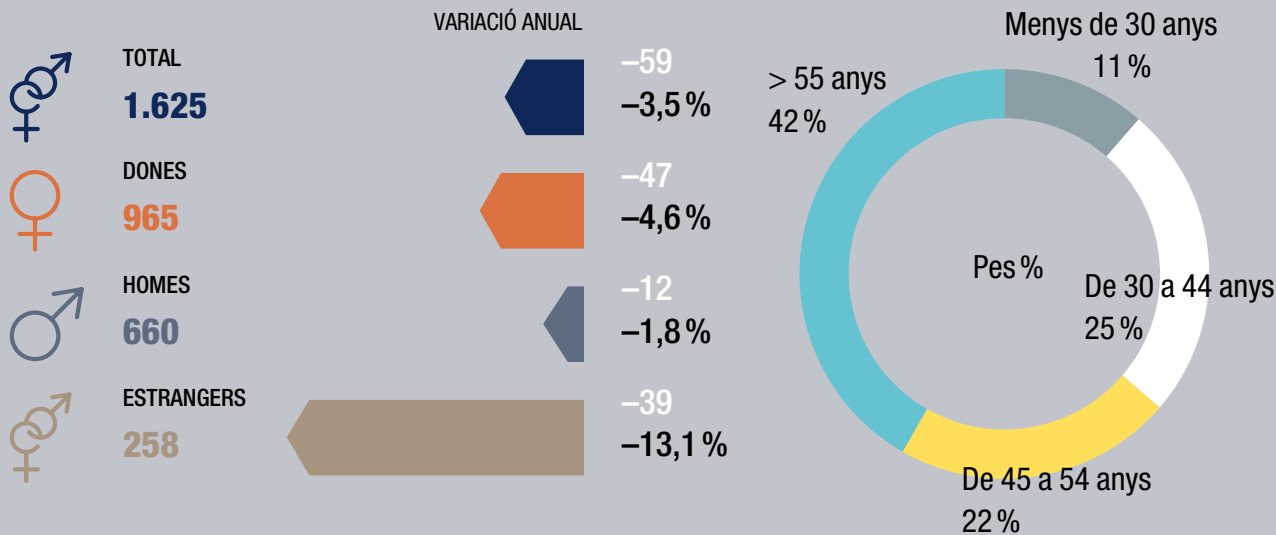
El comportament dels indicadors socioeconòmics al Berguedà analitzats per l'any 2024 recullen una dinàmica positiva, però amb intensitats divergents segons l'indicador. L'atur registrat retrocedeix $-3,5\%$, una destrucció de l'atur superior a la del conjunt provincial ($-2,4\%$). Aquesta davallada ha estat més accentuada entre les dones ($-4,6\%$), i molt remarcada entre la població amb nacionalitat estrangera ($-13,1\%$), que ha estat el col·lectiu més beneficiat. La taxa d'atur resultant és del $9,1\%$, es redueix quatre dècimes en un any, però continua per sobre de la taxa de la província ($8,7\%$).

L'ocupació registrada resident avança al mateix ritme que l'any anterior, de l' $1,6\%$, lleugerament més feble que al conjunt de la província ($1,9\%$). Pel que fa als llocs de treball, trenquen la tendència negativa dels anys anteriors, i experimenten un significatiu increment, del $2,4\%$ ($2,2\%$ província), recolzat particularment en la modalitat de treball assalariat ($3,3\%$). En canvi, el teixit empresarial referma la seva evolució negativa, amb un descens del $-0,5\%$. L'activitat turística experimenta un repunt de l'oferta, però un descens de la demanda, tot i que la recaptació tributària creix ($6,5\%$). Pel que fa al comerç, la valoració de l'oferta comercial de la comarca és bona, malgrat la caiguda d'establiments.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



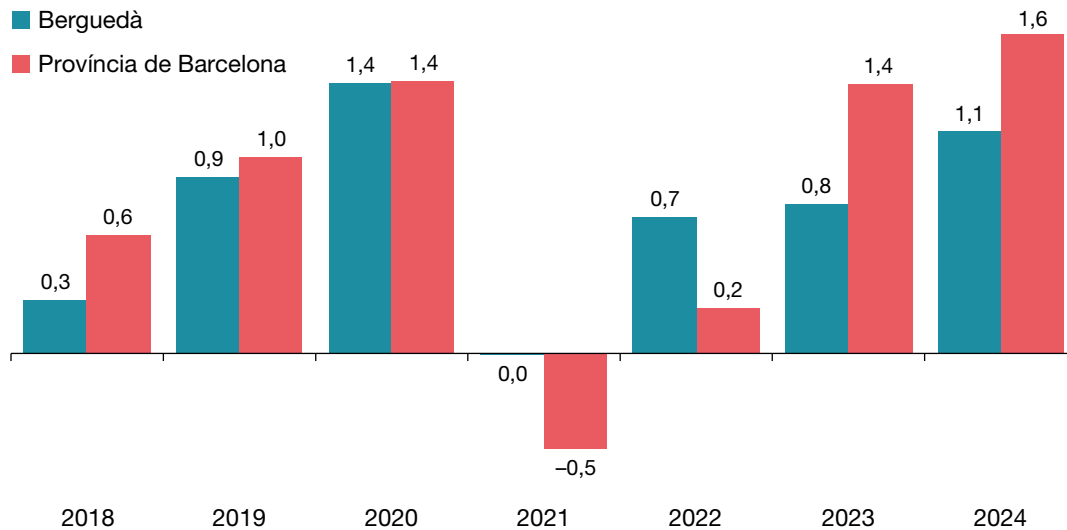
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca del Berguedà, amb Berga com a capital, està constituïda per 31 municipis, dels quals 30 pertanyen a la demarcació de Barcelona i 1 a la de Lleida. La seva superfície és de 1.129 km² (només es té en compte els 30 municipis barcelonins), i representa el 14,6 % de la superfície del conjunt de la província.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2018-2024 (en percentatge)

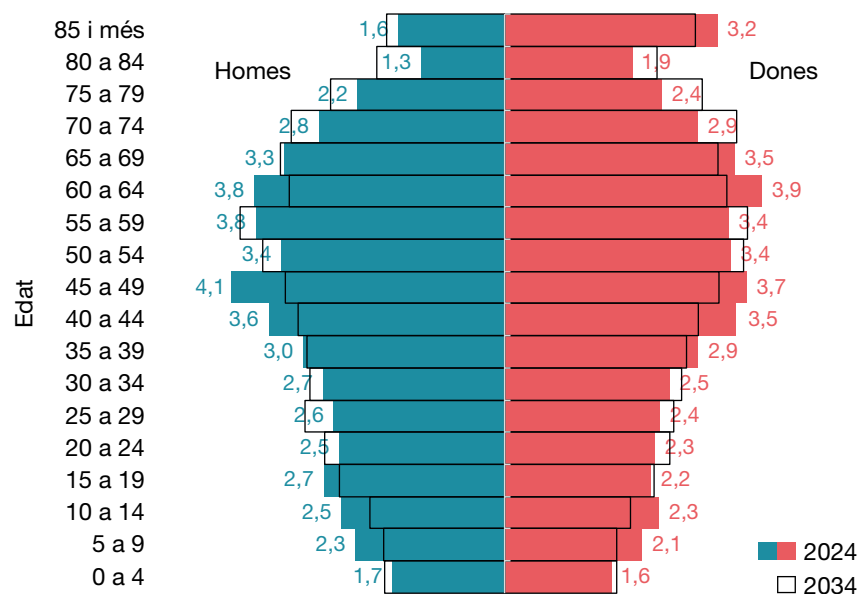


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

La població de la comarca l'any 2024 és de 40.798 **habitants**, que són 451 més que un any abans, que es tradueix en un increment de l'1,1 %, comparativament menor al provincial (1,6 %). És una de les dues comarques en què creix la població en els tres grans grups d'edat, juntament, amb el segon augment més modest de la població de 65 anys i més (2,2 %). Tant la població amb nacionalitat espanyola com estrangera creix, particularment la segona (10,1 %), especialment la població marroquina (10,2 %) i colombiana (24,7 %). Quinze municipis han crescut el darrer any, entre els més apreciables hi ha Gironella (90), Puig-reig (92) i Berga (201), mentre catorze municipis perden població, en especial a Borredà (-13).

Gràfic 2

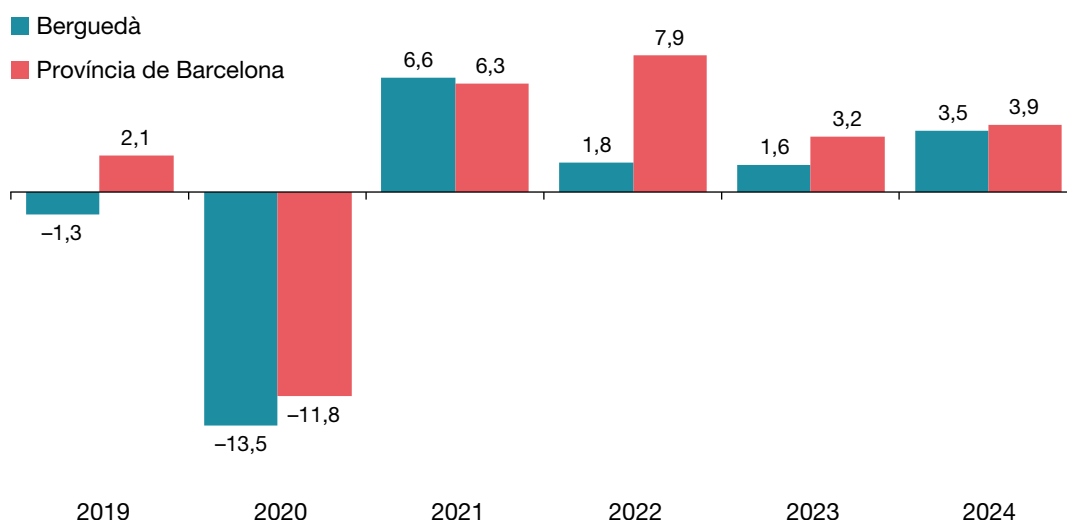
Piràmide d'edats del Berguedà 2024-2034 (en percentatge)



Amb un creixement comparativament suavitzat (1,1 %), la comarca manté un ritme pausat de creixement, que en el darrer any s'ha fet extensible a tots els grans grups d'edat.

Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

Gràfic 3

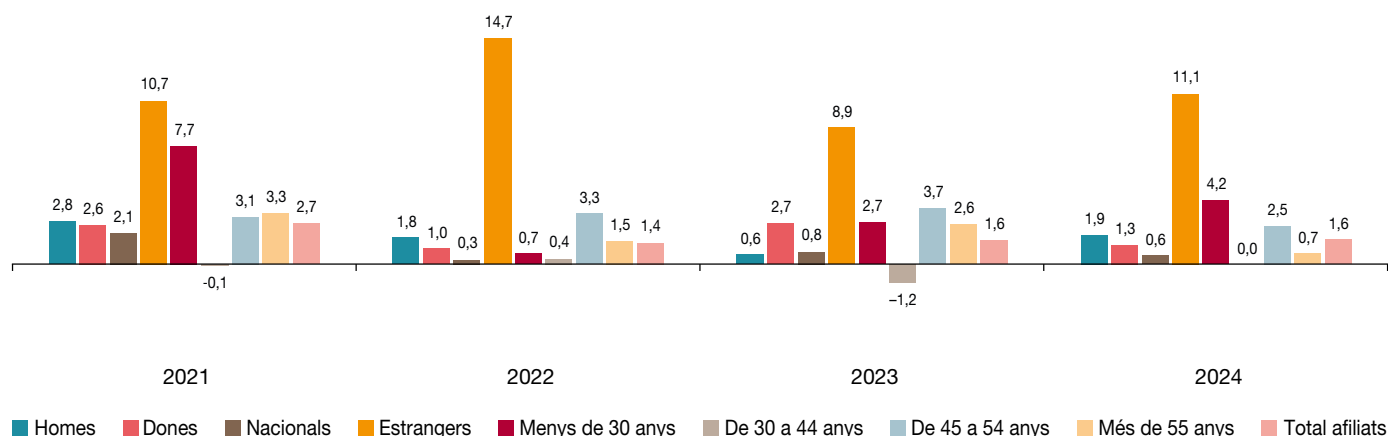
Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)


Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2025

El ritme de creixement de l'ocupació és moderat però continu (1,6 %), capitalitzat sobretot per les persones amb nacionalitat estrangera.

Segons l'*Anuari econòmic comarcal 2025*, de BBVA, el Berguedà accelera l'augment del **VAB** l'any 2024 fins al 3,5 % (vegeu el gràfic 3), però encara està lleugerament per sota del conjunt provincial (3,9 %). En relació amb l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca, torna a créixer l'1,6 % l'any 2024, novament per sota del creixement provincial (1,9 %), esdevenint la tercera comarca amb un augment més feble entre les dotze amb valors positius. Aquest darrer any, però, l'increment entre les dones ha estat inferior al dels homes, l'1,3 % front l'1,9 %. En canvi, lidera l'increment en la població amb nacionalitat estrangera (11,1 %). Per grups d'edat, cap d'ells presenta una evolució negativa, i destaca la població de 16 a 29 anys (4,2 %). Així, l'any finalitza amb 16.280 persones ocupades, 260 més que el 2023.

Gràfic 4

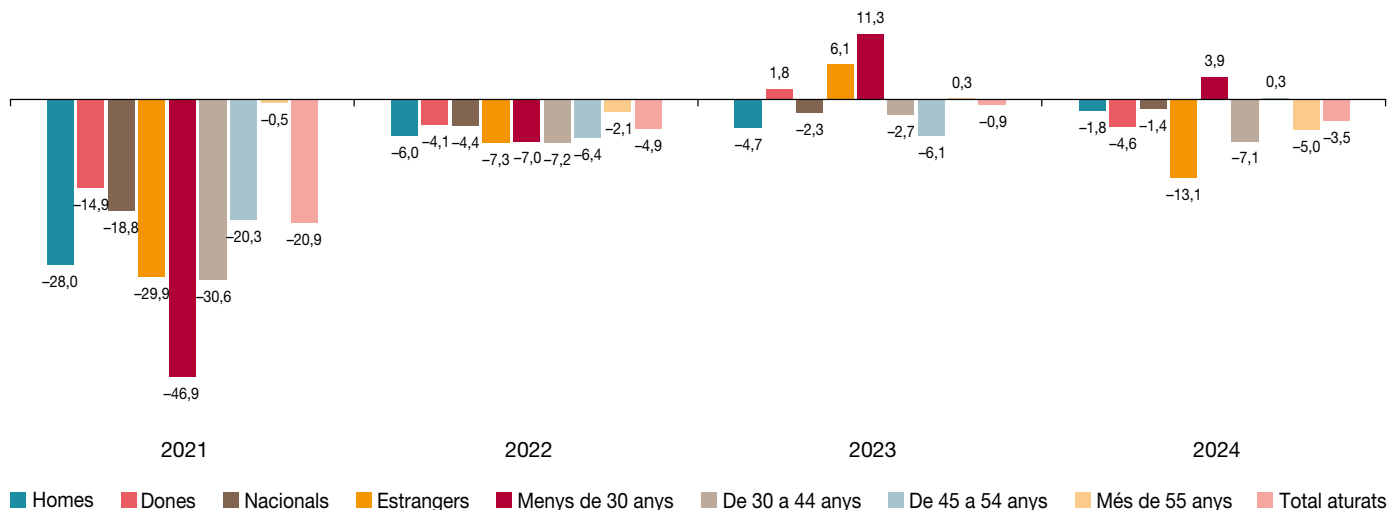
Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Berguedà (en percentatge)


Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

A diferència de l'ocupació de persones residents, l'**atur registrat** (vegeu el gràfic 5) presenta un major dinamisme positiu a la comarca. L'any finalitza amb 1.625 persones aturades, 162 menys que l'any anterior, una reducció del -3,5 %, superior a la de la província (-2,4 %). La taxa d'atur registrat, del 9,1 %, encara està per sobre de la taxa de la província (8,7 %), però quatre dècimes inferiors a un any enrere.

Gràfic 5

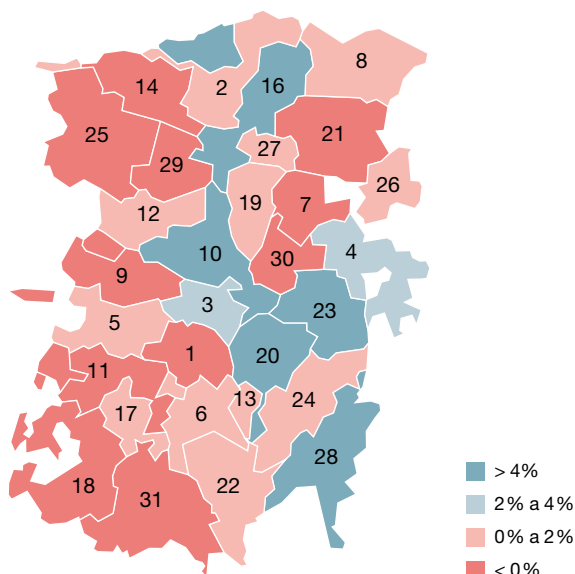
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Berguedà (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada. Berguedà, 2024 (en percentatge)



La caiguda de l'atur ha estat més significativa entre les dones (-4,6 %) respecte als homes (-1,8 %). La població amb nacionalitat estrangera, després de l'augment de l'any 2023, ha experimentat la reducció més important entre totes les comarques barcelonines (-13,1 %), davant la davallada més modesta de la població nacional (-1,4 %). Pel que fa als grups d'edat sobresurt en la caiguda de la població de 30 i 44 anys (-7,1 %), i en l'augment de la població menor de 30 anys (3,9 %). Entre els grans sectors d'activitat, ressalta el descens de la indústria (-8,7 %), i l'estabilització en l'agricultura (0,0 %).

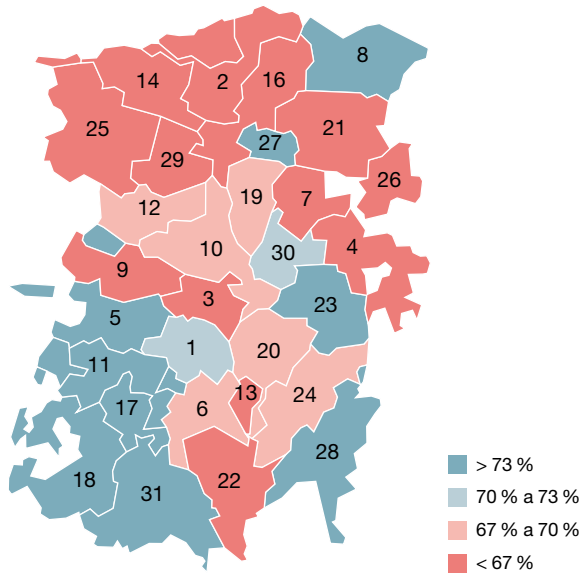
S'accelera la baixada de l'atur (-3,5 %) i la taxa d'atur es redueix (9,1 %). La població estrangera encapçala la davallada.



Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada. Berguedà, 2024

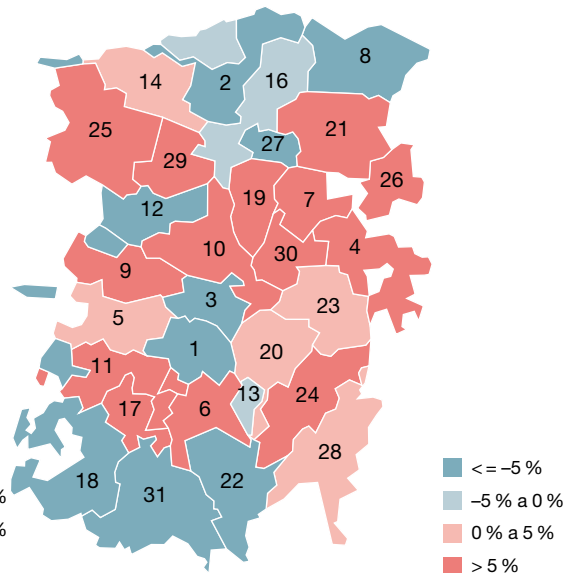
(en percentatge)



Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat. Berguedà, 2024

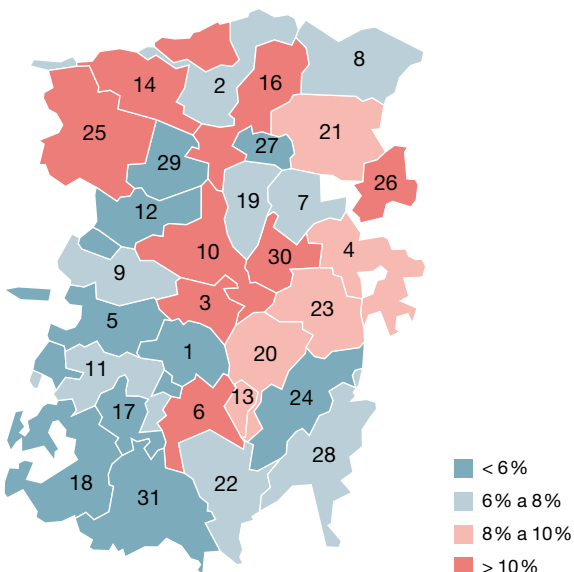
(en percentatge)



Mapa 4

Taxa d'atur registrat. Berguedà, 2024

(en percentatge)

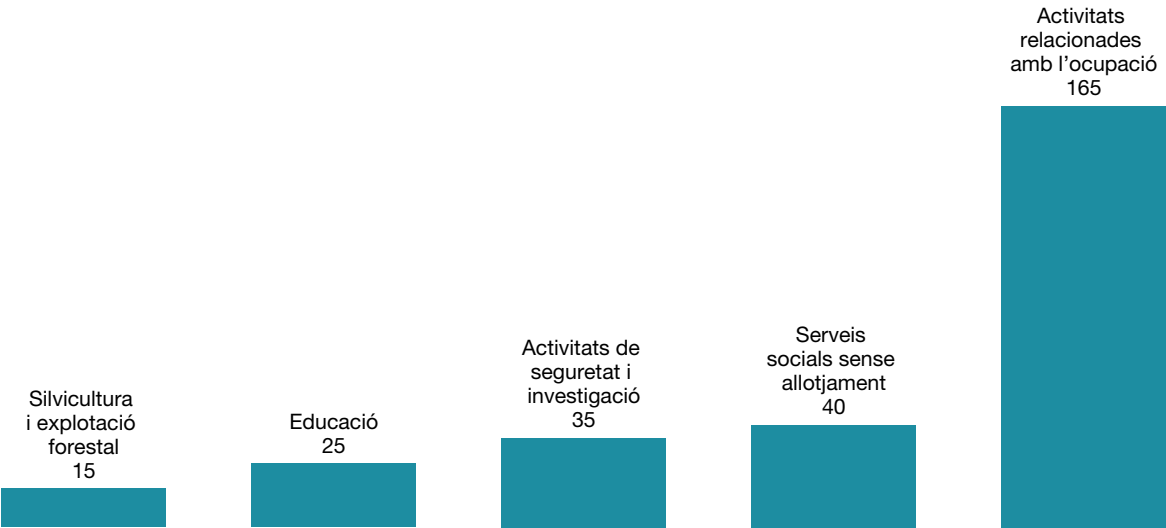


Nou dels trenta municipis guanyen ocupació resident, i sis presenten una taxa d'ocupació superior al 75 %. L'atur s'ha reduït en onze municipis de la comarca, malgrat que hi ha dos amb la taxa d'atur superior al 12 %.

- | | | | |
|----|-----------------------|----|--------------------------|
| 1 | Avià | 18 | Montmajor |
| 2 | Bagà | 19 | Nou de Berguedà (La) |
| 3 | Berga | 20 | Olvan |
| 4 | Borredà | 21 | Pobla de Lillet (La) |
| 5 | Capolat | 22 | Puig-reig |
| 6 | Casserres | 23 | Quar (La) |
| 7 | Castell de l'Areny | 24 | Sagàs |
| 8 | Castellar de n'Hug | 25 | Saldes |
| 9 | Castellar del Riu | 26 | Sant Jaume de Frontanyà |
| 10 | Cercs | 27 | Sant Julià de Cerdanyola |
| 11 | Espunyola (L') | 28 | Santa Maria de Merlès |
| 12 | Figols | 29 | Vallcebre |
| 13 | Gironella | 30 | Vilada |
| 14 | Gisclareny | 31 | Viver i Serrateix |
| 16 | Guardiola de Berguedà | | |
| 17 | Montclar | | |

Gràfic 6

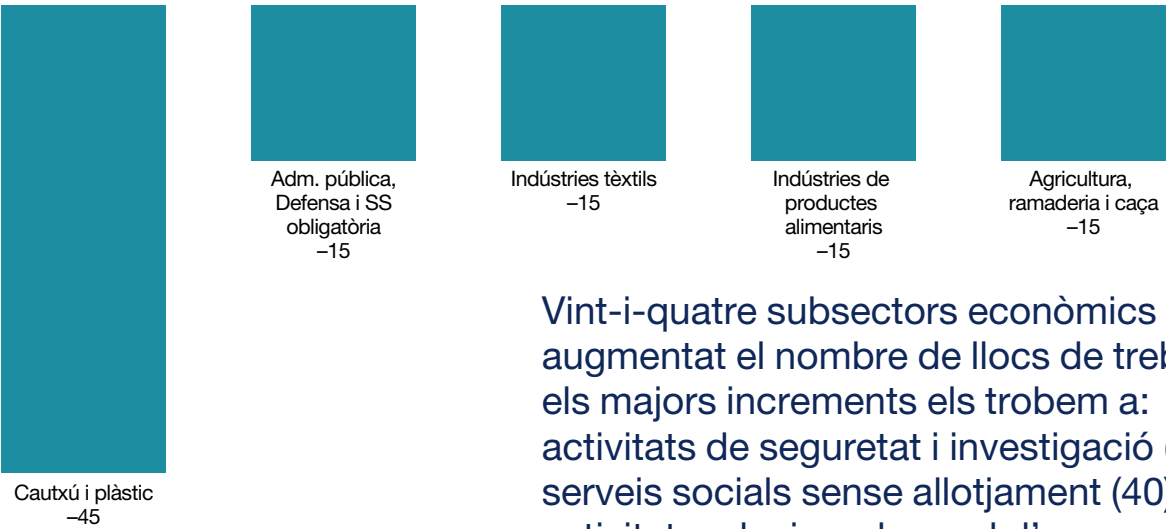
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball.
Berguedà, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball.
Berguedà, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

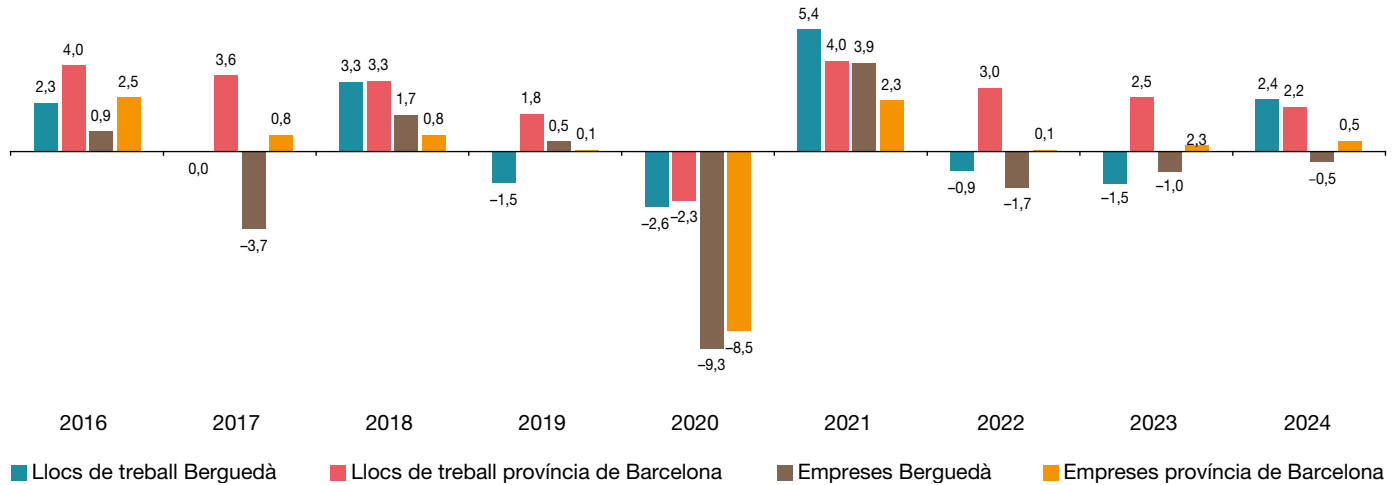
Vint-i-quatre subsectors econòmics han augmentat el nombre de llocs de treball, els majors increments els trobem a: activitats de seguretat i investigació (35), serveis socials sense allotjament (40) i activitats relacionades amb l'ocupació (165). Per contra, vint-i-un subsectors en perden, entre els que sobresurt la fabricació de cautxú i plàstic (-45).

Pel que fa als **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) la comarca deixa enrere el descens de 2023. L'any finalitza amb 11.450 llocs de treball localitzats, 265 més que un any abans, que representa un creixement del 2,4 %, lleugerament per sobre de l'evolució del conjunt de la província (2,2 %). L'augment es basa principalment en la modalitat de treball assalariat (3,3 %), ja que el creixement del treball autònom és mínim (0,1 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

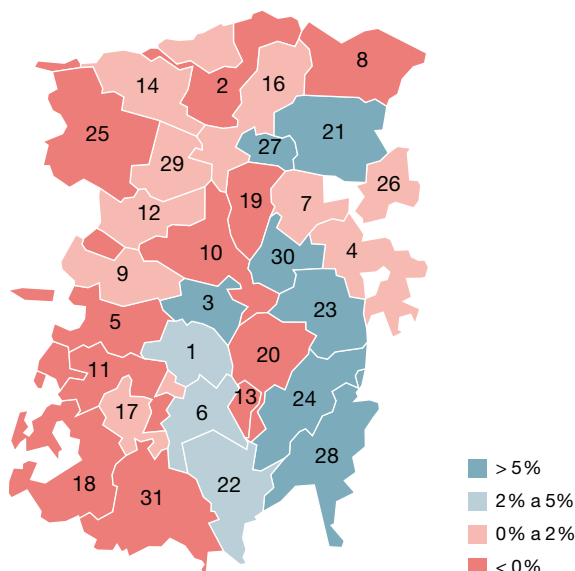
Són deu els municipis que concentren l'augment de llocs de treball (vegeu el mapa 5), i altres onze pateixen una davallada en el seu nombre. Les pujades relatives més significatives s'han experimentat a Santa Maria de Merlès (8,3 %), Sant Julià de Cerdanyola (25,0 %) i la Quar (33,3 %), i en termes absoluts a Puig-reig (50) i Berga (305). A la banda contrària, els municipis que perden llocs de treball de forma més marcada són Olvan (-16,9 %) i Capolat (-33,3 %).

En el cas de les **empreses** (comptes de cotització) la comarca manté el dinamisme negatiu, tot i que és més suau que l'any anterior, el teixit empresarial decreix el -0,5 %, que difereix del creixement de la província (0,5 %).

A la comarca hi ha 1.200 empreses en finalitzar l'any, 6 menys que l'any anterior. Per subsectors, els descensos més significatius són els del comerç al detall (-7) i les activitats especialitzades de la construcció (-7). Altres subsectors augmenten en aquest període, els més notables s'han donat a l'administració pública, defensa i SS obligatòria (5) i a l'Educació (4).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats. Berguedà, 2024 (en percentatge)



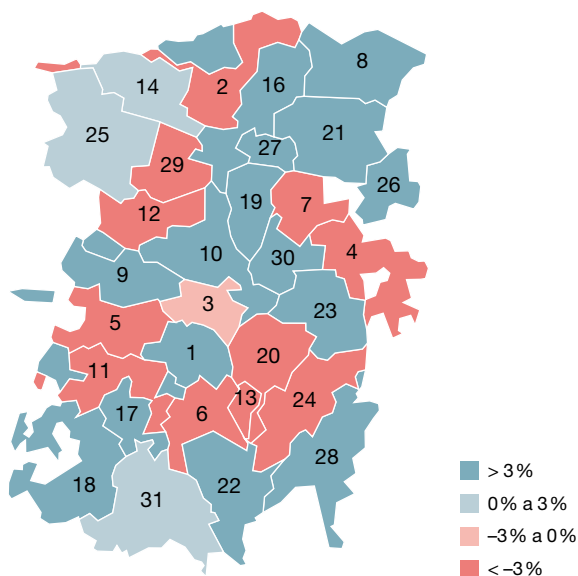
Es reverteix la pèrdua de llocs de treball registrada l'any 2023, experimentant un increment del 2,4 %, impulsat pel treball assalariat (3,3 %). Alhora, manté a la baixa el teixit empresarial, que cau el -0,5 %

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, l'any 2023 els 891 milions d'euros de volum de negoci de la comarca es distribueixen de la següent manera: el 8,1 % (72 milions d'euros) procedeix del sector primari, el 44,8 % (399 milions d'euros) de la indústria, l'11,1 % (99 milions d'euros) de la construcció i el 36,1 % (321 milions d'euros) dels serveis.

L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació al Berguedà es va traduir en una disminució del 2,2 % del 2019 al 2020. El 2021 la facturació es va recuperar fins a valors pre pandèmia amb un increment del 14,2 %. El 2022 l'augment interanual va ser de l'11,4 %, i el 2023 ha estat del 3,2 %, increment inferior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (5,3 %).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades. Berguedà, 2024 (en percentatge)



Cau el nombre d'empreses en dotze municipis, el més notable és Gironella (-8). En canvi, quinze municipis guanyen empreses, amb la Poble de Lillet al capdavant (5).

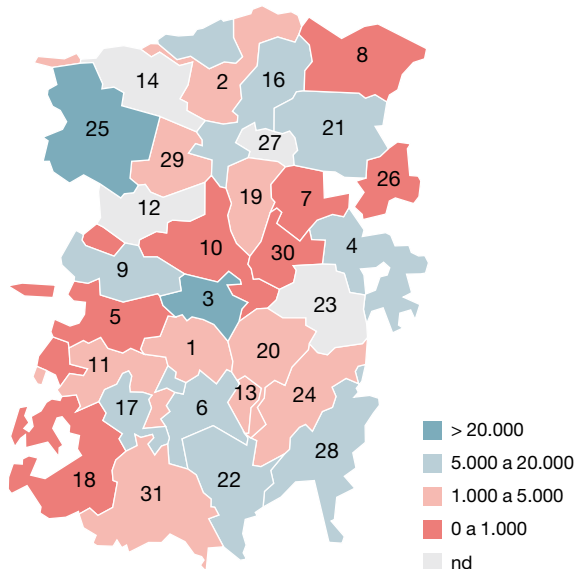
El mes de desembre de 2024 hi ha concedides 1.111 **prestacions per desocupació** a la comarca, que són 21 prestacions menys que un any enrere. La taxa de cobertura sobre la població aturada se situa en el 73,6 %, 4,4 punts percentuals superior a la del conjunt de la província (69,2 %). La reducció de l'atur registrat ha propiciat l'increment de la taxa de cobertura en 1,1 punts percentuals respecte del desembre de 2023 (72,5 %).

El nombre de **contractes laborals** registrats al llarg de l'any 2024 a la comarca és de 9.108, que representa 121 contractes menys que l'any 2023, aquest descens ha vingut impulsat per la caiguda de la contractació als sectors de la construcció i els serveis. El descens ha estat del -1,3 %, mentre que al conjunt de la província la contractació s'ha estabilitzat (0,0 %). La modalitat de contractació indefinida és la que concentra la reducció (-5,8 %). En canvi, la contractació temporal creix lleugerament (1,7 %).

Els indicadors d'oferta **turística** al Berguedà el 2024 presenten un creixement en habitatges d'ús turístic (HUT) de 264 places noves, i en establiments hotelers i turisme rural l'increment és de 15 i 28 places, respectivament, en relació amb l'any 2023. La resta de tipologies d'allotjament es mantenen estables.

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Berguedà, 2024* (en euros)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

una davallada respecte a l'any 2021 d'un -12,0 % en el nombre d'establiments i un augment d'un 5,4 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és de 12,89 establiments per cada 1.000 habitants, 1,9 dècimes menys que l'any 2021, i 1.663 m² per cada 1.000 habitants, 4,7 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 129 m², 21 m² més que el 2021, un increment d'un 19,4 %, el segon més elevat entre les comarques barcelonines.

En demanda, el Berguedà supera els 450.000 visitants amb gairebé 1,2 milions de pernoctacions. La tipologia d'allotjament més destacada a la comarca són els càmpings, amb més de 900 mil pernoctacions el 2024, que suposen gairebé el 80 % de les pernoctacions comptabilitzades en les tres tipologies d'allotjament analitzades.

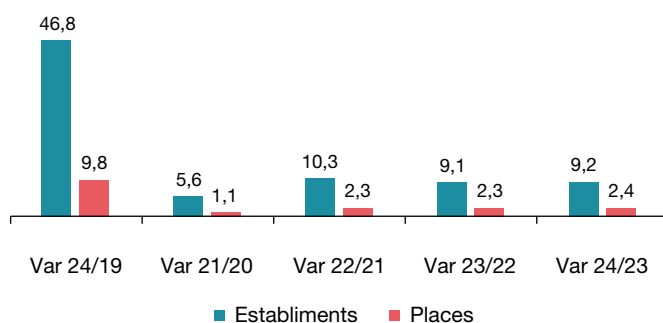
El Berguedà ha recaptat 178.100 euros corresponents a la taxa turística del 2024, un 8 % més que el 2023.

Els càmpings al Berguedà assolixen més de 900 mil pernoctacions el 2024, i suposen gairebé el 80 % de les pernoctacions totals de la comarca.

Respecte al **comerç**, segons les dades publicades a l'Oferta comercial de Catalunya, l'any 2023 hi havia un total de 519 establiments comercials a la comarca, que ocupaven una superfície de venda de 66.965 m². Això suposa

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

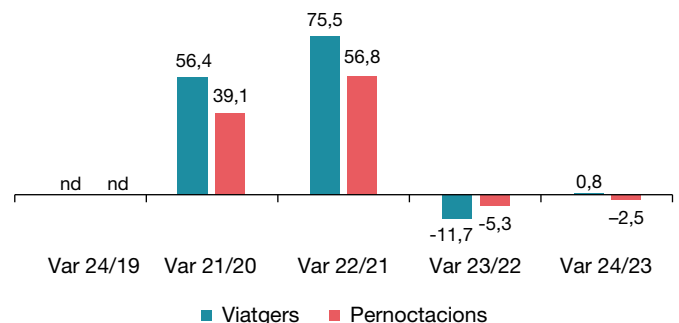


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)

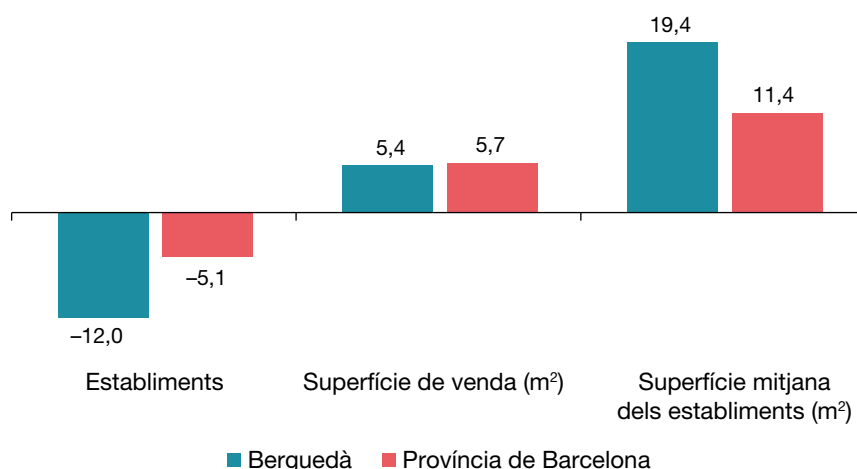


* Inclou viatgers i pernoctacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)



Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

A escala municipal, el municipi on s'ubica un major nombre d'establiments és Berga (243). En canvi, segons la densitat, el municipi amb una densitat més elevada és Castellar de n'Hug, amb 22,7 establiments per cada 1.000 habitants. Olvan s'erigeix en el municipi de la comarca amb una superfície mitjana dels establiments més alta, de 308 m².

En finalitzar l'any 2024, el subsector del retail engloba 1.400 llocs de treball, 5 més que un any abans, que suposa un increment del 0,4 %, una modesta pujada, però que no s'allunya gaire de la dinàmica provincial (0,6 %). El seu pes dins de l'economia comarcal és important, ja que representa el 12,2 % del total de llocs de treball.

Els últims resultats de l'Enquesta d'hàbits de consum i compra el 2024, mostren que la valoració de l'oferta comercial al municipi de residència és bona, de 6,59 sobre 10 (la mitjana provincial és del 7,15). Quant a l'Índex d'atracció, s'observa una remarcable atracció de consum dels productes quotidians, amb un guany de consumidors, concretament en la resta d'alimentació i en els productes quotidians no alimentaris, que atrauen compradors d'altres comarques. La situació és diferent en la compra de productes no quotidians (equipament de la llar i equipament de la persona), on la comarca registra una important fuga de compradors, que fan la compra fora de la comarca.

És la segona comarca amb major pèrdua d'establiments comercials, tot i augmentar la superfície. La valoració de l'oferta comercial és bona (6,59), amb una rellevant atracció en la compra de productes quotidians.

Perspectiva de gènere Berguedà

Al Berguedà, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat expansiva, amb una millora de l'ocupació mentre la bretxa de gènere de participació laboral femenina s'ha mantingut estable. El 2024 ha tancat l'any amb 8.075 afiliades dones i 9.155 afiliats homes, l'1,3 % i l'1,4 % més respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat que la participació de les dones en el mercat laboral es mantingui estable, amb el 46,9 % dels afiliats totals el 2023 i 2024. Dins la província de Barcelona, el Berguedà té una participació laboral de les dones inferior a la mitjana de les comarques (el 46,9 % enfront al 47,3 %).

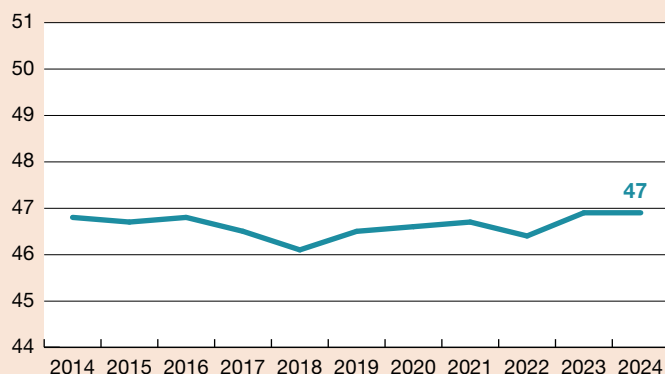
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, atès que les dones es troben principalment en el sector serveis (el 83 % de les dones treballen en serveis al Berguedà el 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a nivell comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. L'expansió de serveis i en menor mesura de la indústria que s'ha produït el 2024 s'ha repartit de forma similar entre dones i homes, per tant, la bretxa de gènere en l'ocupació s'ha mantingut estable el darrer any.

Pel que fa a la desocupació, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 59 % el 2024. Al desembre de 2024, el nombre de dones aturades ha estat 967, el 4,7 % menys que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats ha estat de 662, l'1,9 % menys que el 2023. El fet que l'atur femení hagi caigut més que el masculí, fa que el percentatge de dones aturades sobre el total disminueixi del 60 % a finals del 2023 al 59 % a finals del 2024. Aquesta majoria de dones aturades suggereix un fort desajust entre l'oferta i demanda laboral femenina, on polítiques de formació específica i d'inserció laboral a la comarca dirigides a les dones són especialment rellevants. Un exemple és el programa el Berguedà en ruta femenina, un projecte de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà per afavorir la inserció sociolaboral de dones amb dificultats d'accedir al mercat de treball, que combina accions d'orientació, d'apoderament, de formació i de promoció de les noves tecnologies.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Berguedà

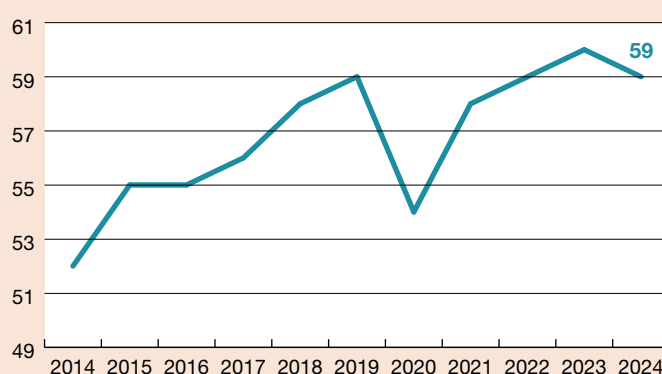
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Berguedà

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball.

Un full de ruta compartit: governança col·lectiva per a una economia transformadora al Berguedà

Alba Camps i Ferran Canudas, L'Arada

Laura Muixí, Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central

Héctor Hita, Agència de Desenvolupament del Berguedà

Introducció

Un dels reptes importants de les administracions públiques és impulsar iniciatives amb un impacte real i significatiu a la vida de la ciutadania. Cada cop som més conscients dels nous desafiaments que afronten els territoris i les persones que hi viuen. Tanmateix, massa sovint aquestes necessitats no es tradueixen en solucions tangibles ni transformadores.

Des d'aquesta mirada, estem convençudes que la comunitat -entesa no només com a ciutadania, sinó com un espai ampli de poder col·lectiu, de causes compartides i de capacitat de transformació- és una aliada imprescindible per promoure canvis profunds en l'estructura social. L'administració ha d'assumir el rol de facilitadora i acompanyant d'aquests processos de canvi. Hem anat més enllà d'un procés participatiu i el que estem fent és coconstruir política pública entre administracions i teixit cooperatiu i comunitari del territori.

Una comarca en moviment: punt de partida i protagonistes

Des de finals de l'any 2023, el Berguedà ha protagonitzat un procés singular i transformador: l'elaboració col·lectiva del Pla Estratègic de l'Economia Social i Solidària (ESS) 2030. Aquesta iniciativa, impulsada per l'Agència de Desenvolupament del Berguedà i l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central i executada per L'Arada, amb el suport del teixit comarcal i diverses administracions locals, ha desplegat un exercici de reflexió profunda sobre com construir un model econòmic transformador, arrelat al territori i orientat al bé comú. En aquest procés, hi han participat activament entitats de l'ESS, ajuntaments, el Consell Comarcal, agents socials i econòmics, i la ciutadania, en un exercici exemplar de col·laboració entre dispositius públics i governança compartida amb el teixit cooperatiu i comunitari.

Una metodologia radicalment participativa

El pla s'ha construït a partir d'una metodologia oberta i dinàmica, on la participació no ha estat un simple complement, sinó l'eix central del procés. Mitjançant eines com el World Cafè, l'Open Space, les enquestes o els grups de discussió, s'han generat espais de diàleg horitzontal per a pensar col·lectivament el futur de la comarca. Aquesta participació real ha permès que el pla no sigui un document estàtic, sinó una eina viva i útil que recull visions plurals i concretes.

Una de les innovacions més destacades ha estat la creació d'un escenari de futur desitjat per al 2030, que ha servit de guia per identificar fins a 48 reptes comarcals. D'aquests, se n'han derivat 63 accions prioritzades col·lectivament, cadascuna amb la seva fitxa d'execució, indicadors i calendari que es començaran a executar des d'aquest mateix 2025. Aquesta estructura permet una planificació acurada i alhora flexible, capaç d'adaptar-se a les realitats canviants.

Reptes compartits, accions concretes

La diagnosi prèvia i les converses mantingudes han posat sobre la taula qüestions claus: el desconeixement generalitzat de què és l'ESS, fins i tot entre els seus propis agents; la necessitat d'intercooperar i fer xarxa, i el paper essencial que pot jugar l'administració pública com a facilitadora del canvi, mitjançant la contractació pública o el suport a iniciatives emergents.

El pla proposa accions tan diverses com la creació d'un catàleg d'entitats de l'ESS per facilitar la seva relació amb les administracions; jornades per fomentar el decreixement i l'ús sostenible dels recursos; o programes formatius per visibilitzar les economies feministes. També es preveu reforçar les sinergies entre productores agroecològiques, impulsar la creació d'habitatges cooperatius i garantir la presència de l'ESS en espais educatius, culturals i comunitaris.

Una nova cultura de la planificació i la col·laboració

Aquest procés no només ha generat un full de ruta, sinó també una nova manera d'entendre la política pública des del territori. El treball conjunt ha afavorit la generació de consensos, ha visibilitzat actors fins ara poc reconeguts i ha creat espais permanents de diàleg i incidència. La taula estratègica de l'ESS al Berguedà, ampliada i reforçada, n'és avui un dels instruments clau per garantir el seguiment i l'avaluació anual del pla.

A més, la proposta d'un registre comarcal d'entitats d'ESS —basat en valors i no només en fórmules jurídiques— i la creació d'un segell propi, apunten a una nova governança més democràtica i arrelada, que reconeix la diversitat de pràctiques i trajectòries, i un exercici de corresponsabilitat sobre el Berguedà desitjable.

Una economia per la vida: perspectives de futur

Amb aquest pla, el Berguedà fa un pas decidit cap a una economia més justa, sostenible i democràtica. Les accions dissenyades busquen transformar realitats quotidianes: des de l'accés a l'habitatge fins a la manera com consumim o cuidem. I ho fan des de la proximitat, des del coneixement profund del territori i des de la convicció que l'ESS no és només una alternativa econòmica, sinó una eina de transformació estructural.

L'element pràctic del pla ha estat un requisit bàsic des del disseny d'aquest. S'ha creat l'eina teòrica per transformar la comarca en base a criteris socials, ambientals i de sostenibilitat i, ara, s'inicia el procés de canvi que, tal com han definit les mateixes entitats de la taula, és «lent però profundament revolucionari». En aquest sentit, s'han posat les bases per garantir l'execució, creant un sistema de governança de la mateixa taula, però que també possibiliti l'aplicació de les accions. El més important ja s'ha aconseguit: la proposta d'un model compartit, amb una mirada llarga, capaç d'incloure més veus i generar més aliances imprescindibles per fer realitat les transformacions que necessitem. Una mostra que, quan la participació és real, el canvi és possible i col·lectiu.



Garraf

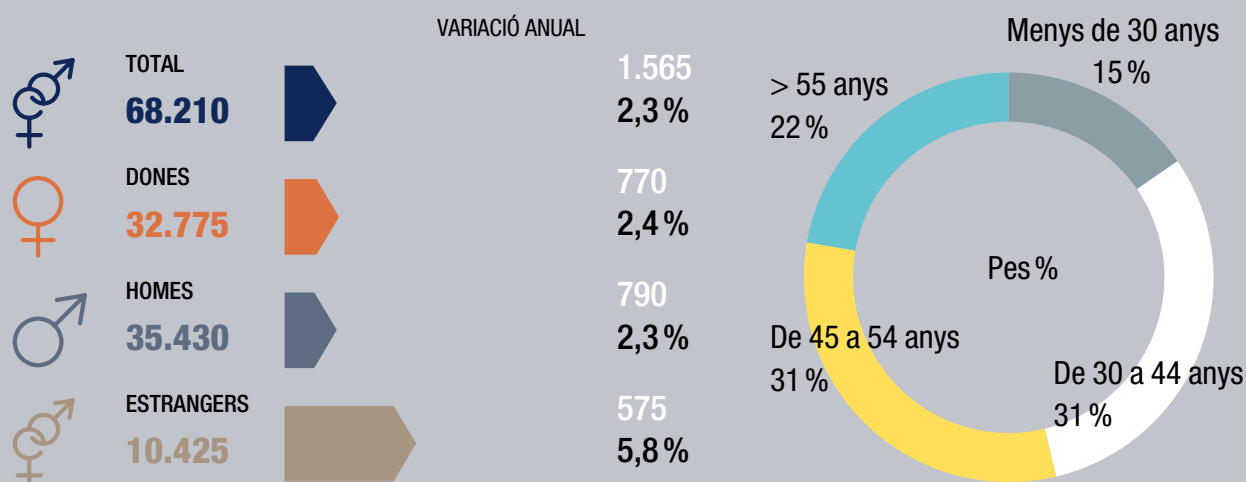


Resum executiu

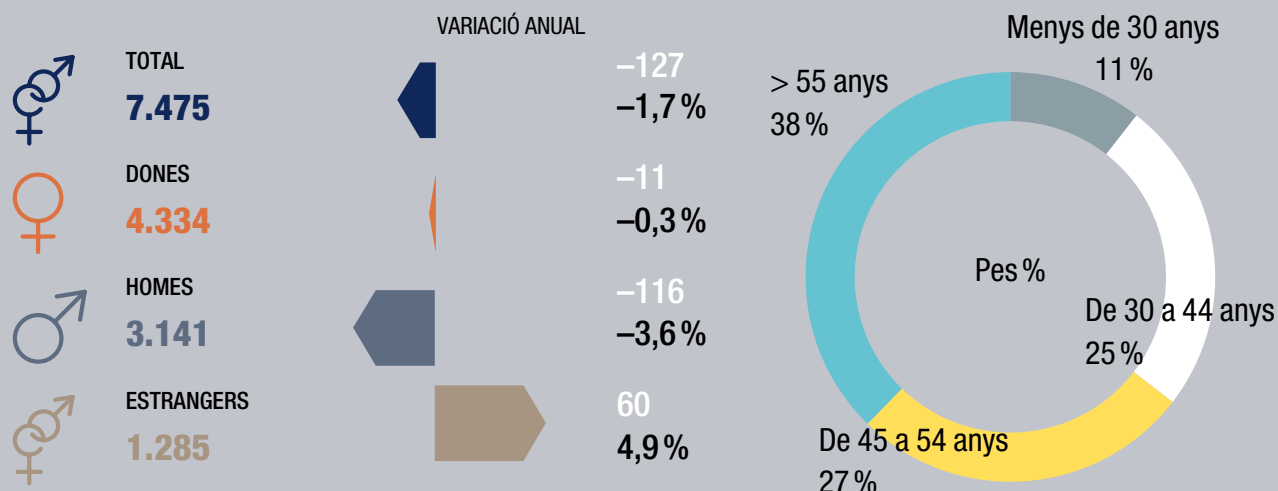
El Garraf afirma l'evolució positiva dels darrers dos anys, però ho fa de forma més atenuada en bona part dels indicadors socioeconòmics analitzats. El nombre de persones aturades registrades cau el $-1,7\%$, per sota de la caiguda a escala provincial ($-2,4\%$), concentrada principalment en la davallada entre els homes ($-3,6\%$), i amb un increment de l'atur entre la població amb nacionalitat estrangera ($4,9\%$). La taxa d'atur aconseguix situar-se per sota del 10% , concretament el $9,9\%$, tres dècimes menys que l'any anterior, però per sobre de la taxa provincial ($8,7\%$).

Un dels elements remarcables de l'any 2024 és l'increment de l'ocupació registrada resident, que puja el $2,3\%$, encapçalant el creixement de les comarques barcelonines ($1,9\%$ província). Pel que fa als llocs de treball, aquests també augmenten, però de forma més atenuada que l'any anterior, l' $1,9\%$, i per sota del creixement al conjunt de la província ($2,4\%$). Tant la modalitat de treball assalariada com autònoma mantenen una evolució positiva ($1,9\%$ i $1,6\%$, respectivament). Alhora, el teixit empresarial referma el seu creixement, ja que augmenta l' $1,0\%$. Pel que fa a l'activitat turística, l'oferta s'estanca i la demanda baixa lleugerament, però s'incrementa la recaptació tributària ($1,3\%$). En el comerç, tot i perdre establiments, és la comarca on s'incrementa més la superfície de venda, i la valoració de l'oferta comercial és destacada.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



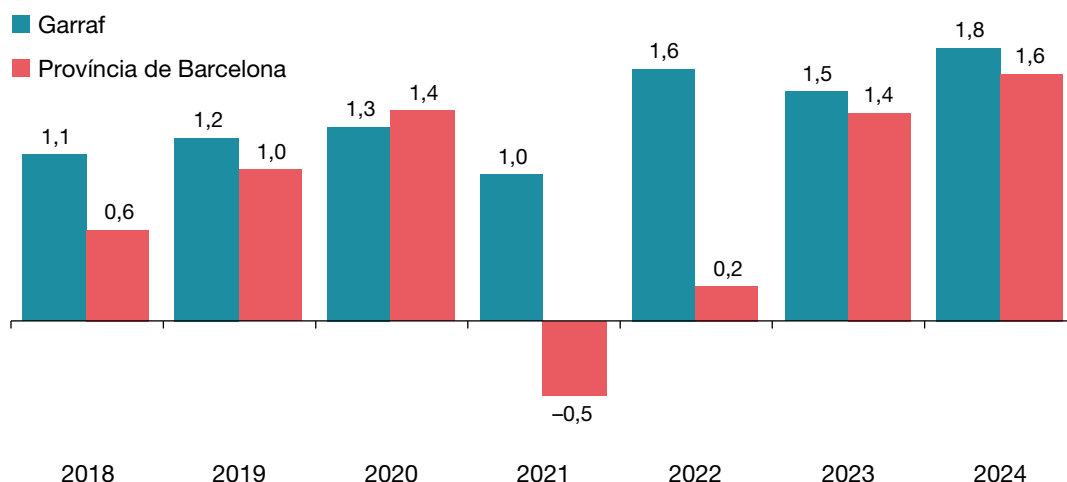
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca del Garraf ocupa una extensió de 185,1 km² el que suposa una superfície del 2,4 % de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 6 municipis. Vilanova i la Geltrú n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2016-2022 (en percentatge)

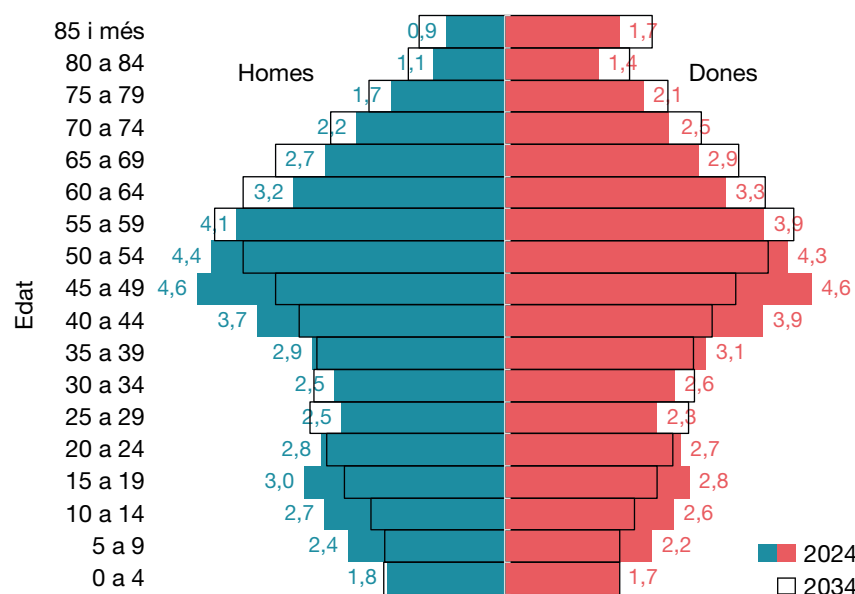


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El Garraf compta amb 161.973 **habitants** l'any 2024, 2.833 més en un any, un increment de l'1,8 %, lleugerament per sobre de l'evolució provincial (1,6 %). L'augment és significativament acusat en el grup d'edat de 65 anys i més, que creix el 3,9 %, l'increment més elevat entre totes les comarques barcelonines. Juntament amb el descens de la població menor de 16 anys (-1,3 %), evidencia el procés d'envelliment demogràfic a la comarca. La població amb nacionalitat espanyola s'incrementa l'1,7 %, mentre que l'estrangera ho fa més significativament, el 10,1 %, i hi destaquen els creixements de les nacionalitats ucraïnesa (19,7 %) i colombiana (34,3 %). Els sis municipis de la comarca guanyen població aquest darrer any, particularment Cubelles (350), Sitges (410) i Vilanova i la Geltrú (1.525).

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Garraf 2024-2034 (en percentatge)

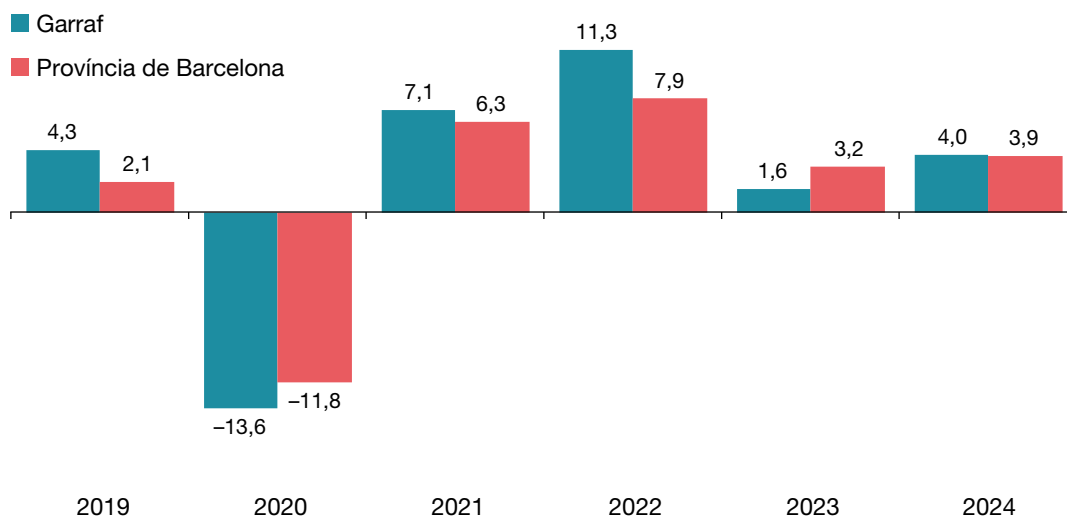


La població creix a la comarca en el darrer any (1,8 %), impulsada pel notable creixement de població de 65 anys i més (3,9 %) que evidencia l'envelliment demogràfic.

Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)



Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2025

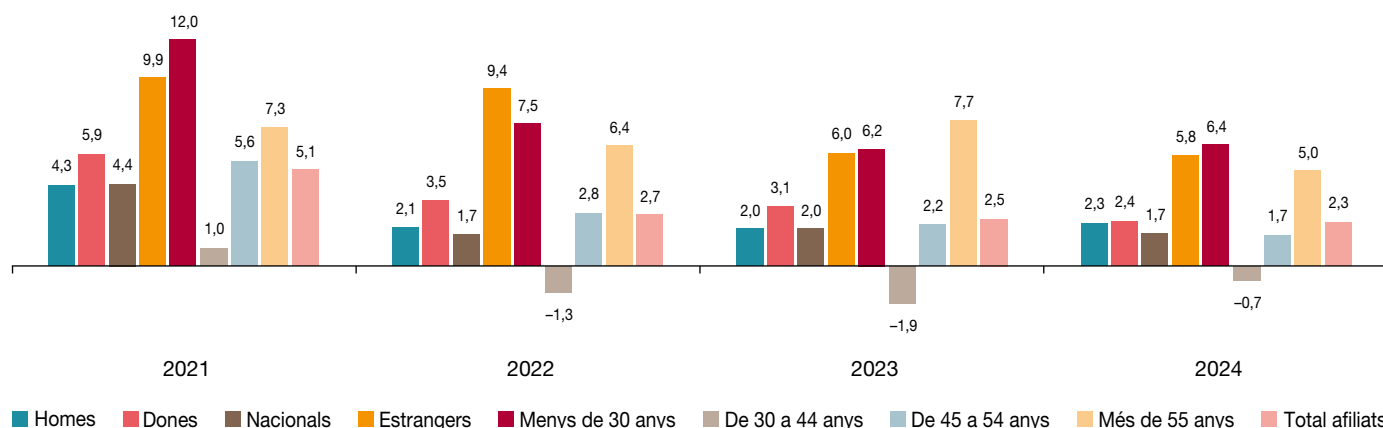
És la comarca més dinàmica en termes d'ocupació (2,3 %), amb un creixement important de l'ocupació entre la població més jove.

El **VAB** experimenta un increment del 4,0 % l'any 2024, pràcticament igual a la del conjunt de la província (3,9 %), segons l'*Anuari econòmic comarcal 2025*, del BBVA. En canvi, l'**ocupació** registrada de la població resident, l'any 2024 creix per sobre del conjunt provincial, i per sobre de totes les comarques barcelonines (2,3 %). Entre tots els grups d'edat, ressalta l'increment en el grup de menors de 30 anys (6,4 %). Tan sols retrocedeix en el grup de 30 a 44 anys (-0,7 %). No s'han produït diferències significatives per sexe, tots dos creixen a un ritme

similar, i és la comarca on augmenta més entre els homes (2,3 %). Per nacionalitat, l'ocupació entre la població estrangera experimenta un major augment (5,8 %). L'any acaba amb 68.210 persones ocupades, 1.565 més que el 2023.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Garraf (en percentatge)



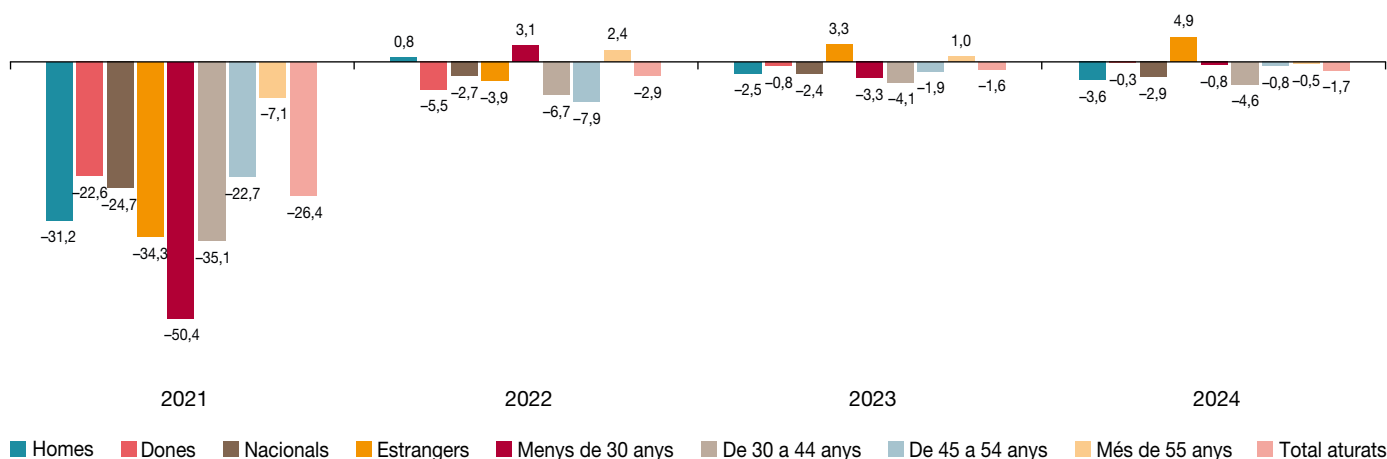
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

L'atur registrat (vegeu el gràfic 5) continua a la baixa, i cau el $-1,7\%$, una baixada més suau que la del conjunt de la província ($-2,4\%$). En acabar l'any hi havia un total de 7.475 persones aturades registrades, que són 127 menys que l'any anterior. Tot i la reducció de l'atur, la taxa d'atur resultant continua sent elevada, del $9,9\%$, que és la tercera més elevada entre les comarques barcelonines, i superior a la taxa provincial ($8,7\%$).

Com va succeir l'any anterior, la caiguda de l'atur ha beneficiat més als homes ($-3,6\%$) que a les dones ($-0,3\%$). Pel que fa a nacionalitats, l'atur nacional cau el $-3,1\%$, davant l'augment de l'atur de persones amb nacionalitat estrangera ($4,9\%$). En canvi, es redueix l'atur en tots els grups d'edat analitzats, especialment entre la població de 30 a 44 anys ($-4,6\%$). En relació amb els sectors d'activitat, la baixada també és generalitzada en tots els sectors, i el descens més significatiu es dona a la indústria ($-12,5\%$), que és la baixada més gran al sector entre totes les comarques barcelonines. Cal remarcar que en el cas de la població sense ocupació anterior, l'atur augmenta substancialment ($8,8\%$).

Gràfic 5

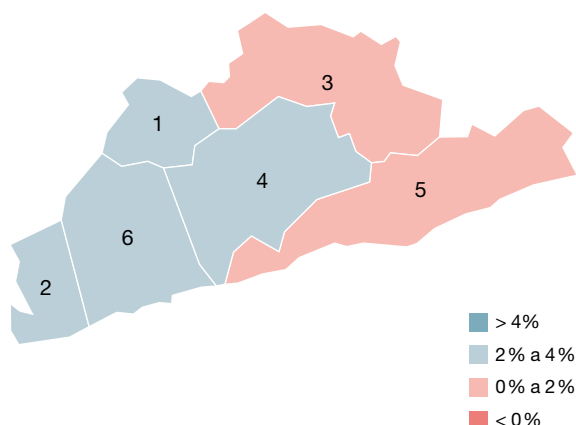
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Garraf (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada. Garraf, 2024 (en percentatge)

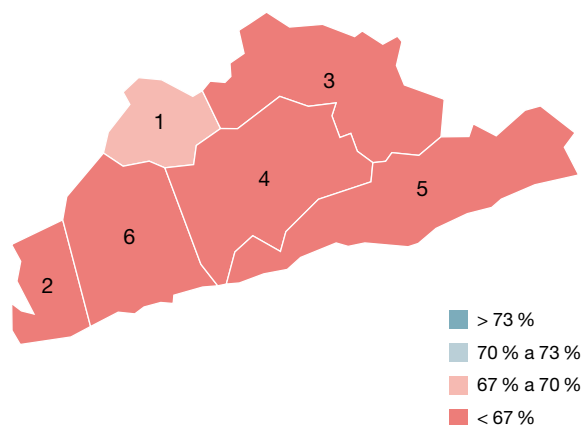


L'evolució de l'atur és molt similar a la de l'any anterior, amb una moderada caiguda ($-1,7\%$), i amb remarcada incidència entre l'atur masculí i en el sector industrial.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada. Garraf, 2024

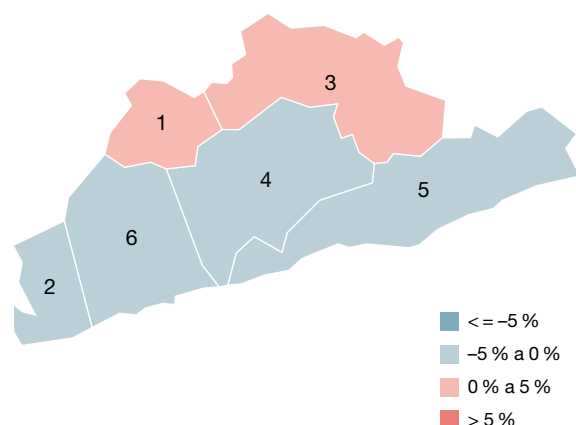
(en percentatge)



Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat. Garraf, 2024

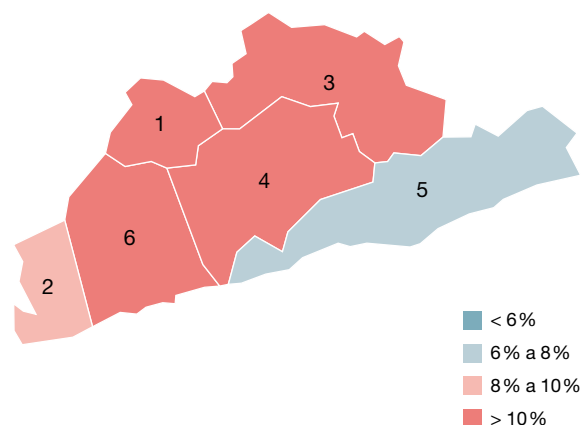
(en percentatge)



Mapa 4

Taxa d'atur registrat. Garraf, 2024

(en percentatge)

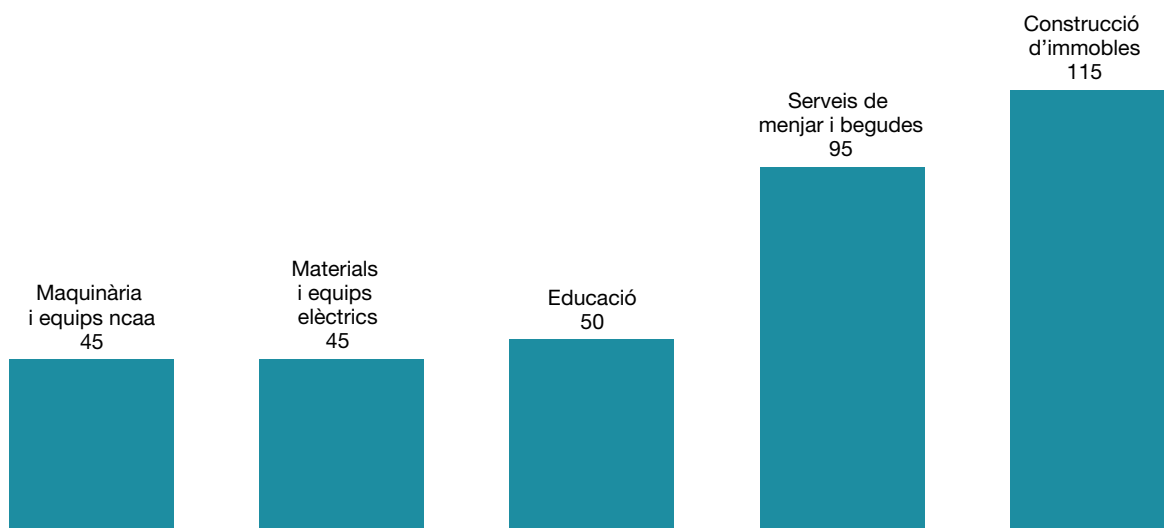


La població ocupada creix a tots els municipis de la comarca, però encara resta un amb una taxa d'ocupació inferior al 60 %. L'atur es redueix a quatre dels sis municipis, i quatre tenen una taxa d'atur superior al 10 %.

- 1 Canyelles
- 2 Cubelles
- 3 Olivella
- 4 Sant Pere de Ribes
- 5 Sitges
- 6 Vilanova i la Geltrú

Gràfic 6

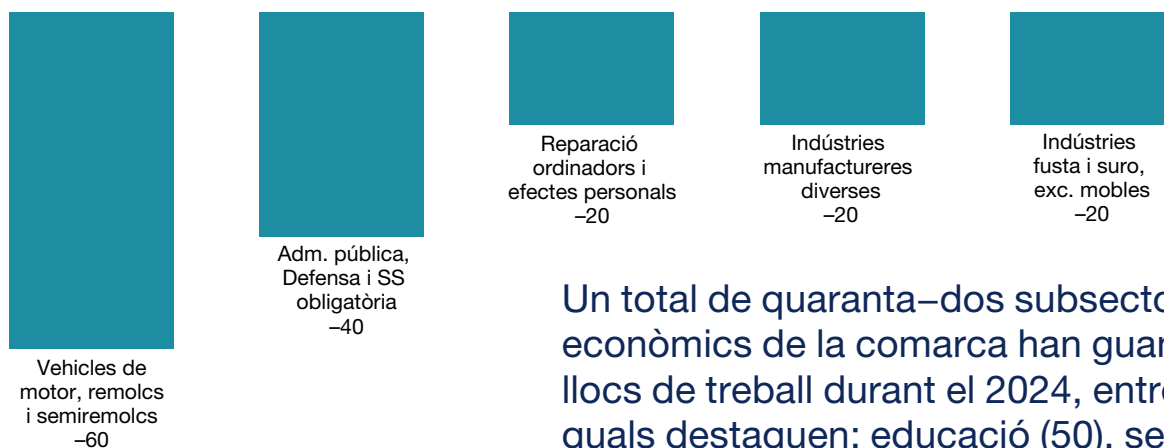
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Garraf, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Garraf, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

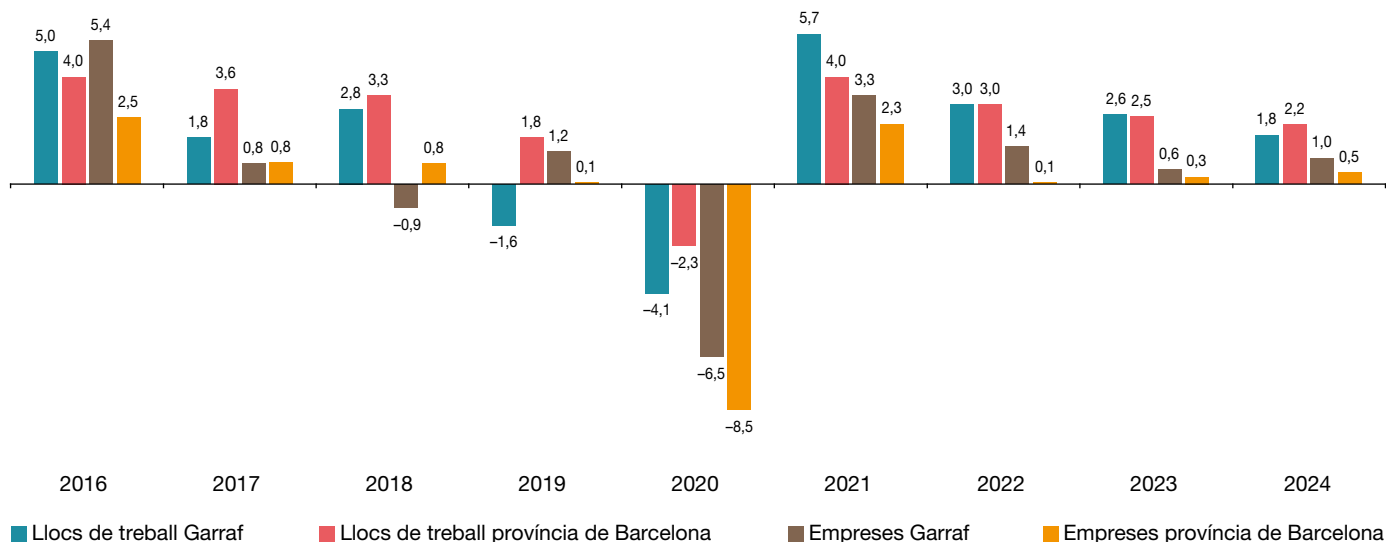
Un total de quaranta-dos subsectors econòmics de la comarca han guanyat llocs de treball durant el 2024, entre els quals destaquen: educació (50), serveis de menjar i begudes (95) i construcció d'immobles (115). Per contra, dinou subsectors perden llocs de treball, i la fabricació de vehicles de motor és on més s'han perdut (-60).

El nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) també ha crescut, concretament l'1,8 %, un dinamisme menor al provincial (2,2 %). L'any tanca amb 38.130 llocs de treball, 690 més que l'any anterior. Tant la modalitat de treball assalariat com la de treball autònom han vist augmentar els llocs de treball, amb un increment de l'1,9 % i l'1,6 % respectivament. Comparativament amb la resta de comarques, els llocs de treball assalariat han crescut de forma moderada, i els de treball autònom sobresurten, només superats per l'increment del Barcelonès.

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)



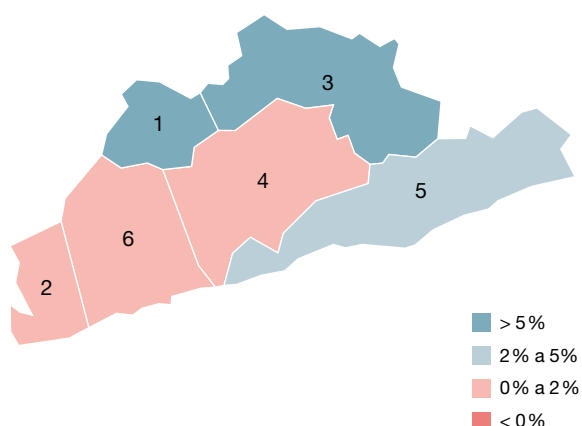
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Tots els municipis de la comarca han registrat una variació interanual positiva dels llocs de treball (vegeu el mapa 5), i igual que l'any anterior, ha tingut una incidència important a Sitges (2,7 %), Canyelles (5,2 %) i Olivella (6,1 %). Els majors increments absoluts s'han produït a Vilanova i la Geltrú (250) i Sitges (255), que són els dos municipis que més llocs de treball concentren.

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.

Garraf, 2024 (en percentatge)

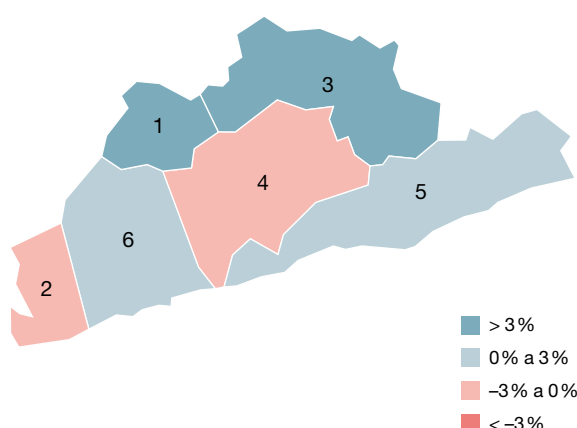


El nombre de llocs de treball creix a la comarca (1,8 %), amb un important creixement del treball autònom (1,6 %). El teixit empresarial també creix, és la segona comarca amb un increment més elevat (1,0 %).

Pel que fa a les **empreses** (comptes de cotització) el Garraf manté un marcat dinamisme, amb un creixement de l'1,0 %, només superada pel Bages. Hi ha un total de 4.081 empreses en acabar l'any. Per subsectors, els més beneficiats de l'increment han estat les altres activitats de serveis personals (8) i la construcció d'immobles (16). En canvi, els descensos més marcats s'han donat a les activitats especialitzades de la construcció i al comerç al detall (–6 en ambdós subsectors).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades. Garraf, 2024 (en percentatge)



4 dels 6 municipis de la comarca tenen més empreses que un any abans, amb Sitges (12) i Vilanova i la Geltrú (30) al capdavant. En canvi, descendeix a Cubelles i Sant Pere de Ribes (–6 tots 2).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, l'any 2023 el teixit empresarial de les societats mercantils de la comarca està caracteritzat per tenir una dimensió reduïda: el 65,6 % de les 2.171 empreses facturen menys de mig milió d'euros, mentre que només el 3,4 % factura més de cinc milions d'euros i l'1,5 % factura més de deu milions d'euros, ambdós els percentatges més reduïts de la província.

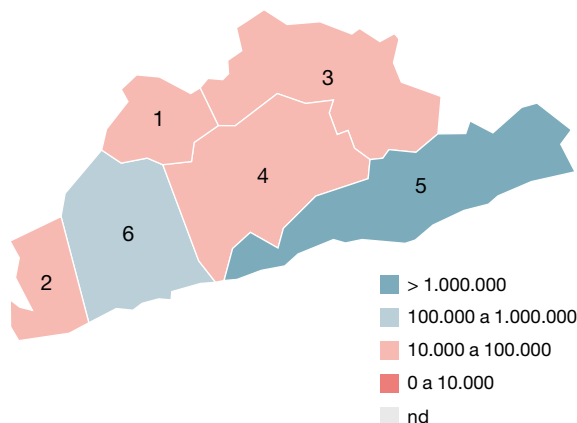
L'impacte de la pandèmia de la covid–19 en termes de facturació al Garraf es va traduir en una disminució del 5,5 % del 2019 al 2020. El 2021 la facturació es va recuperar fins a valors pre pandèmia amb un increment del 22,2 %. El 2022 l'augment interanual va ser del 16,0 %, i el 2023 ha estat del 7,2 %, increment superior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (5,3 %).

El nombre de **prestacions per desocupació** baixa fins a les 5.158 en acabar l'any, que són 57 més que en el mateix moment de l'any 2023. La taxa de cobertura sobre la població aturada registrada es manté en el 73,8 %, 4,5 punts percentuals superiors al conjunt de la província (69,2 %). Se situa com la quarta comarca barcelonina amb grau de cobertura més elevat.

Al llarg de l'any s'han signat un tal de 25.999 **contractes laborals**, 2.994 menys que l'any anterior (–10,3 %), la segona caiguda més important entre les tretze comarques de la província, i contrasta amb l'estancament provincial (0,0 %). Per tipologia, la contractació temporal és la que concentra la major davalla (–16,0 %), front una davallada més suau de la contractació indefinida (–4,7 %). El sector serveis és el que ha encapçalat el descens (–11,4 %), i només s'ha produït un increment, el de l'agricultura (1,4 %).

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Garraf, 2024* (en euros)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

L'oferta de places **turístiques** a la comarca del Garraf incrementa en menys de 100 places el 2024 en comparació a l'any passat. El creixement en les places d'habitatges d'ús turístic s'ha estabilitzat, incrementant només en 83 places, el total comarcal, possiblement degut a les accions realitzades pels ajuntaments de la comarca, a favor del control de l'activitat turística. La resta de tipologies d'allotjament també es mantenen estables.

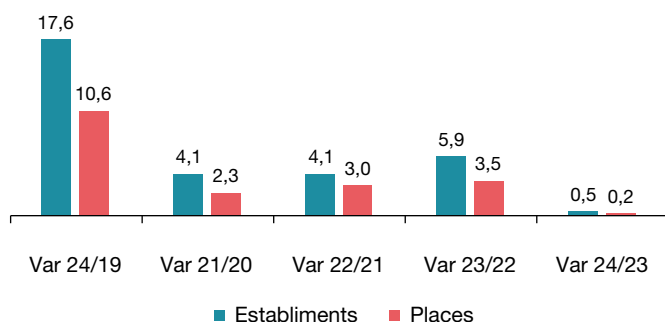
En relació amb l'anàlisi de la demanda, totes les tipologies d'allotjament disminueixen tant en nombre de viatgers (-10 %) com de pernoctacions (-1 %).

Pel que fa a la recaptació de la taxa turística, el Garraf ha registrat un import de gairebé 1,7 milions d'euros el 2024, un 3 % més que el 2023.

Els habitatges d'ús turístic (HUT) han estabilitzat la seva oferta, tot i que representen més de la meitat de places d'allotjament turístic de la comarca.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

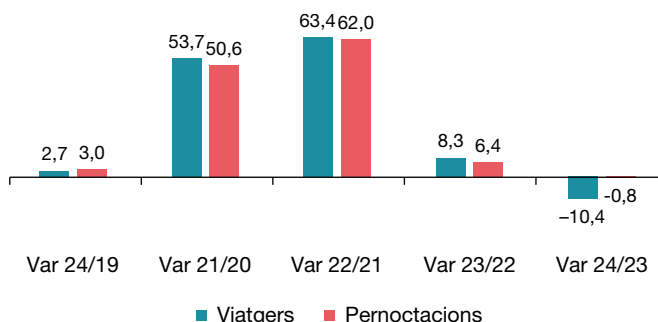


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

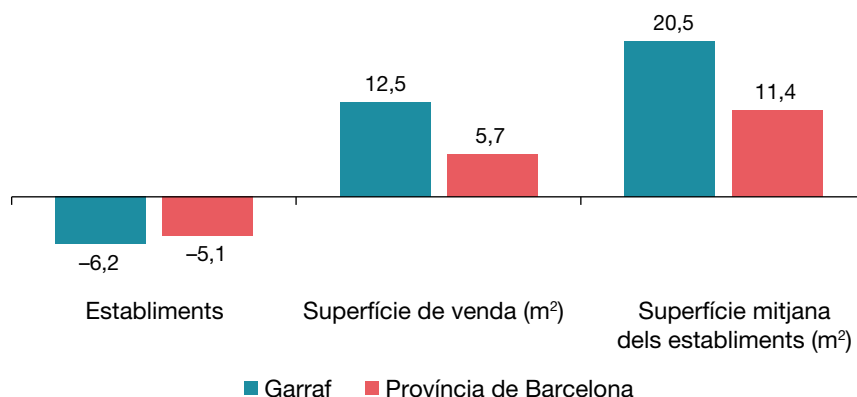
Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)



* Inclou viatgers i pernoctacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)


Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

Un total de 1.687 establiments formen part de les activitats del **comerç** l'any 2023, segons les dades publicades per la Generalitat de Catalunya, que ocupen una superfície de venda de 247.704 m². Això suposa un descens respecte a l'any 2021 d'un -6,2 % en el nombre d'establiments, però un augment d'un 12,5 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és de 10,76 establiments per cada 1.000 habitants, 0,9 dècimes menys que l'any 2021, i 1.580 m² per cada 1.000 habitants, un 10,7 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 147 m², 25 m² més que el 2021, un augment d'un 20,5 % l'increment més gran de les comarques barcelonines.

Dels sis municipis que configuren la comarca, Vilanova i la Geltrú és el que concentra el nombre més gran d'establiments (760). En canvi, la densitat més elevada la trobem a Sitges amb 16,2 establiments per cada 1.000 habitants. Pel que fa a la superfície mitjana, Canyelles és el municipi amb el valor més elevat (201 m²).

Els llocs de treball del subsector del retail en acabar l'any 2024 és de 5.055, 25 més que un any abans, que representa un creixement del 0,5 %, una dinàmica molt per similar a la del conjunt de la província en aquest subsector (0,6 %). Aquest subsector acull el 13,3 % dels llocs de treball localitzats a la comarca.

La superfície mitjana per establiment creix de forma notable en relació amb l'any 2021. La valoració de l'oferta comercial és bona, i fins i tot atrau consumidors en la compra d'alimentació fresca.

L'Enquesta d'hàbits de consum i compra de l'any 2024 dona com a resultat de la valoració de l'oferta comercial dels municipis de residència a la comarca de 6,9 sobre 10, és a dir, no varia respecte a la darrera enquesta de l'any 2019, però per sota de la valoració del conjunt de la província (7,15). En la compra de productes quotidians la fuga de consumidors és molt petita, i fins i tot atrau lleugerament consumidors d'altres comarques en la compra d'alimentació fresca. La fuga és sensiblement més elevada en les compres no quotidianes, sent superior en el cas de l'equipament de la llar que en l'equipament per a la persona (83,7 % i 95,8 %, respectivament).

Perspectiva de gènere Garraf

Al Garraf, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat expansiva, amb una millora de l'ocupació mentre la bretxa de gènere de participació laboral femenina s'ha mantingut estable. El 2024 ha tancat l'any amb 34.555 afiliades dones i 36.670 afiliats homes, el 2,3 % i 2,1 % més respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat que la participació de les dones en el mercat laboral es manté estable, amb el 48,5 % dels afiliats totals el 2023 i 2024. Dins la província de Barcelona, el Garraf té una participació laboral de les dones superior a la mitjana de les comarques (el 48,5 % enfront al 47,3 %).

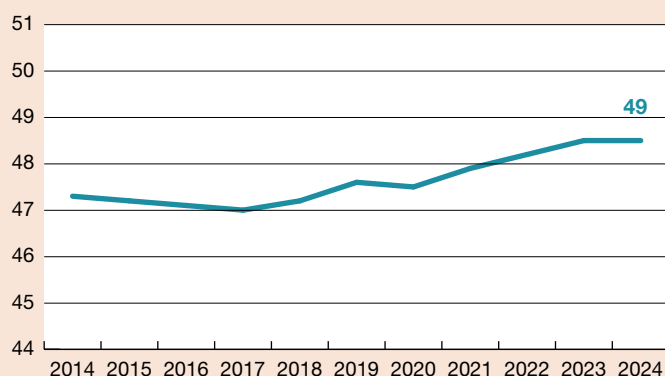
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, atès que les dones es troben principalment en el sector serveis (el 93 % de les dones treballen en serveis al Garraf el 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a nivell comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. L'expansió de serveis que s'ha produït el 2024 s'ha repartit de forma similar entre dones i homes, per tant, la bretxa de gènere en l'ocupació s'ha mantingut estable el darrer any.

Pel que fa a la desocupació, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 58 % el 2024. Al desembre de 2024, el nombre de dones aturades ha estat 4.334, el 0,3 % menys que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats ha estat de 3.141, el 3,6 % menys que el 2023. El fet que l'atur femení hagi caigut menys que el masculí, fa que el percentatge de dones aturades sobre el total augmenti del 57 % a finals del 2023 al 58 % a finals del 2024. Aquesta majoria de dones aturades suggereix un fort desajust entre l'oferta i demanda laboral femenina, on polítiques de formació específica i inserció laboral a la comarca dirigides a les dones són especialment rellevants. Un exemple és el projecte Sirga de la cooperativa Actua, un projecte destinat a dones en situació de vulnerabilitat per millorar competències transversals amb la finalitat de facilitar la seva inserció al món laboral.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Garraf

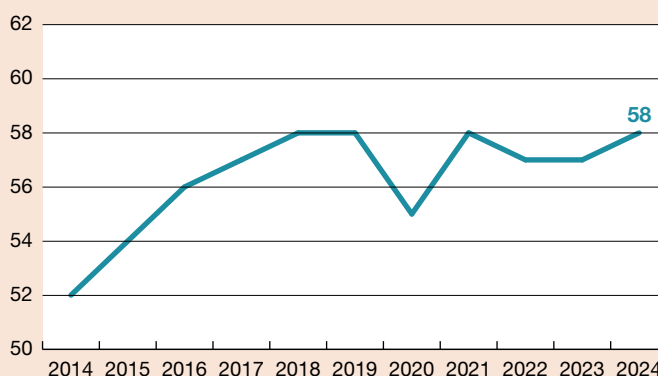
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Garraf

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball.

Programa de descarbonització del sector turístic de Sitges: una aposta per un futur sostenible

Mar Carrasco, Ajuntament de Sitges

Context i antecedents

L'Ajuntament de Sitges, amb el finançament dels fons europeus Next Generation UE i en el marc del Pla de Sostenibilitat Turística en Destinacions (PSTD), ha posat en marxa un programa pioner de descarbonització dirigit a les empreses del sector turístic local. Aquesta iniciativa s'emmarca dins l'eix 2 de millora de l'eficiència energètica del PSTD i respon a una doble necessitat: d'una banda, adaptar el model turístic de Sitges als reptes del canvi climàtic i, de l'altra, incrementar la competitivitat i resiliència de les empreses que conformen el principal pilar econòmic de la vila.

Un programa integral i acompanyat

Dirigit a través de la regidoria de Turisme i executat a través de la fundació privada Institut Cerdà, el programa pretén que les empreses turístiques locals s'avancin a les normatives nacionals i europees i puguin treballar de manera proactiva envers el seu model energètic. Així mateix, aquest projecte ha d'alinejar l'àmbit turístic amb les mesures envers la sostenibilitat que s'estan promovent des del propi Ajuntament i establir les bases de treball per al futur de la vila.

Formen part d'aquest projecte recursos i empreses locals amb gran diversitat d'àmbits com la cultura, la nàutica, el golf, el sector esportiu, els allotjaments, la pesca i l'agroturisme i el propi Ajuntament de Sitges amb les seves oficines de turisme, entre d'altres.

El projecte està estructurat en diverses fases amb l'objectiu d'assessorar, acompanyar i capacitar les empreses participants per calcular i reduir la seva petjada de carboni. Inicialment, es duen a terme trobades amb cada empresa per contextualitzar la iniciativa, establir els objectius específics, fer un petit qüestionari per conèixer millor cada activitat (principals consums, iniciatives que s'han dut a terme en matèria de descarbonització, punts d'interès on focalitzar l'estudi...) i identificar les persones responsables de la recopilació de dades. A continuació, s'inicia el càlcul personalitzat de la petjada de carboni mitjançant eines homologades i el suport tècnic continuat per part de l'equip d'assessorament. Un cop elaborat l'informe de resultats, es proposa un pla de millora amb accions concretes per reduir les emissions i es manté un seguiment durant sis mesos per monitorar l'aplicació efectiva de les mesures.

Descarbonitzar per transformar

Un dels aspectes positius del projecte és el càlcul de la petjada de carboni de les empreses participants. Tot i que cada vegada més present en el dia a dia, el cert és que aquest continua sent un procediment complex per a la majoria de les empreses. Al llarg del projecte, els participants reben el càlcul de la seva petjada de carboni; aquesta pot incloure emissions directes (com la combustió de combustibles en calderes o vehicles propis), emissions indirectes per energia (com el consum elèctric), i emissions indirectes més àmplies (com els desplaçaments dels visitants, generació de residus o proveïdors).

Un cop quantificada la petjada de carboni, en el marc de la iniciativa, també es treballarà conjuntament amb les entitats participants, per a definir propostes per reduir el seu impacte (basades en l'anàlisi d'actuacions que s'hagin treballat amb èxit al sector turístic) com, per exemple, sistemes de climatització eficients, enllumenat LED, autoconsum fotovoltaic, mobilitat elèctrica, reutilització d'aigua de pluja, gestió selectiva de residus, i estratègies d'economia circular, entre d'altres.

Compromís amb l'horitzó 2050

A través d'aquest programa Sitges s'alineja amb la Declaració de Glasgow sobre l'Acció Climàtica en el Turisme a la qual s'hi ha adherit més de 850 organitzacions arreu del món i que promou assolir la neutralitat d'emissions abans de l'any 2050. També en paral·lel l'Ajuntament de Sitges està desenvolupant el Pla Clima Sitges 2050 que ha de dirigir amb caràcter transversal l'estratègia d'acció envers la neutralitat climàtica de la vila i s'ha adherit al Programa d'Acords Voluntaris per a la reducció de gasos amb efecte d'hivernacle.

Conclusions i perspectives

El projecte de descarbonització turística de Sitges representa una estratègia exemplar de transformació econòmica i ambiental a escala local dut a terme de moment amb un nombre d'empreses reduït i en format pràcticament de prova pilot. Més enllà dels beneficis mediambientals, permet reduir costos energètics, millorar la reputació empresarial, accedir a finançament verd i enfortir la capacitat de les empreses per fer front als reptes climàtics futurs. A través de mesures com aquesta, Sitges treballa per consolidar el seu lideratge com a destinació turística compromesa amb la sostenibilitat.



Lluçanès

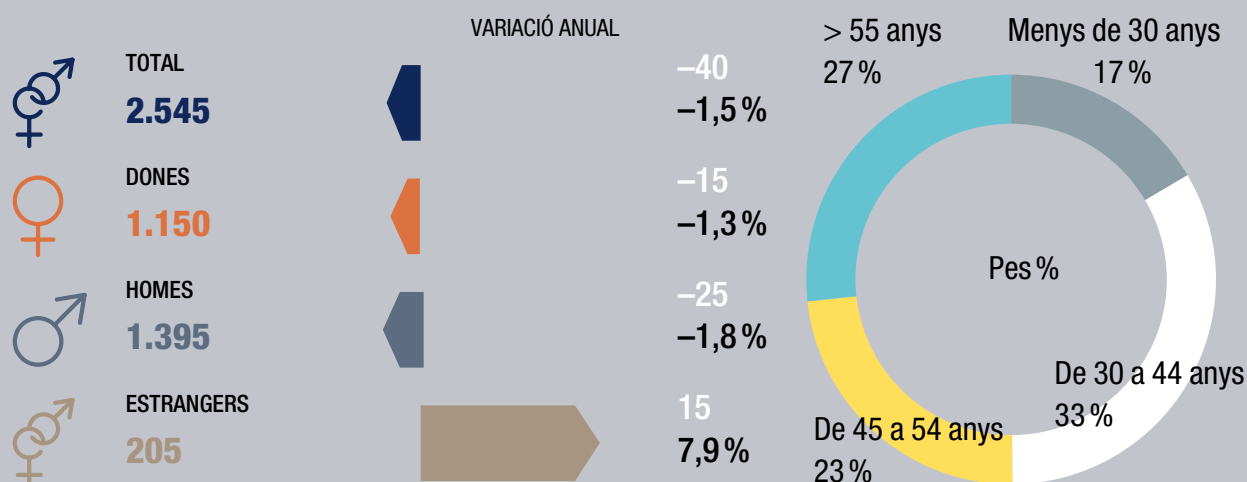


Resum executiu

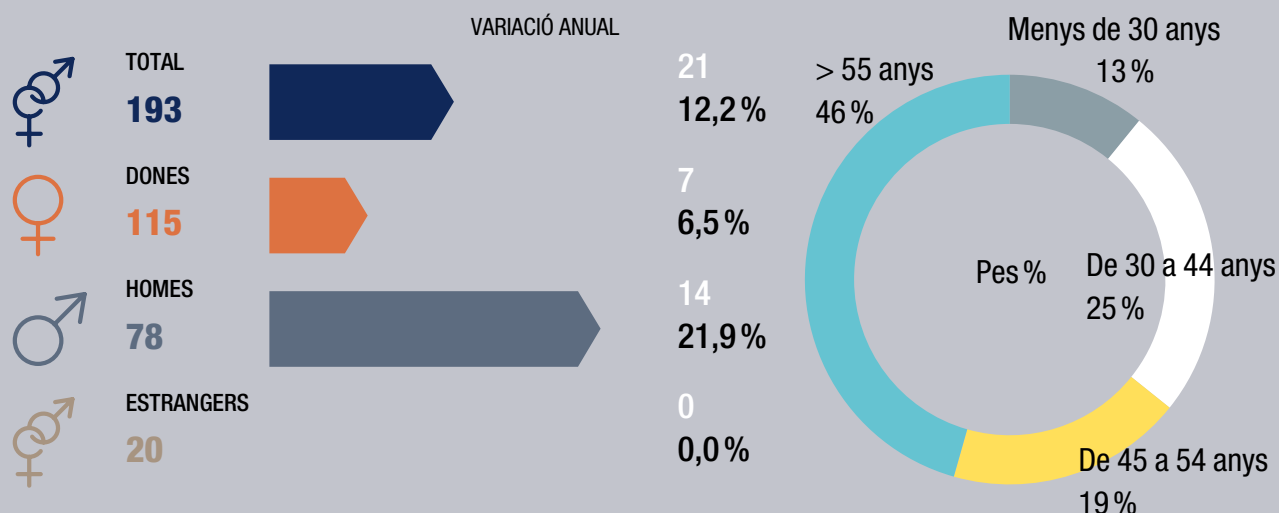
La dimensió de la comarca del Lluçanès, que és la més petita de la província en termes demogràfics, d'activitat econòmica i d'ocupació, té un efecte directe en l'evolució dels indicadors socioeconòmics analitzats, amb una marcada variació relativa quan es produeixen lleugers canvis en termes absoluts. L'any 2024 presenta una evolució divergent segons l'indicador, amb dinàmiques comparativament positives en alguns àmbits i negatives en uns altres. L'exemple més evident és el de l'atur registrat, que experimenta un daltabaix important amb un increment del 12,2 %, amb un repunt important entre els homes (21,9 %). Consegüentment, la taxa d'atur augmenta fins al 7,0 %, escurçant diferències amb la taxa provincial (8,7 %) i la resta de comarques.

L'ocupació registrada resident també mostra una evolució negativa, amb l'únic descens entre les comarques barcelonines, del -1,5 %. Tanmateix, el nombre de llocs de treball augmenta el 2,6 % (2,2 % província), gràcies a l'important increment de llocs de treball assalariat (5,2 %), ja que el treball autònom decau (-2,3 %). S'afebleix la destrucció de teixit empresarial, amb un descens del -0,5 %. La comarca registra activitat turística, però la seva recent configuració, no permet analitzar l'evolució d'aquesta activitat. El comerç, que té una oferta limitada a la comarca, registra una evolució negativa tant dels d'establiments com de la superfície de venda.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca del Lluçanès té una superfície de 226,6 km², la segona comarca barcelonina més petita després del Barcelonès, i representa el 2,9 % de la superfície de la demarcació. Està formada per 8 municipis amb una superfície mitjana de 28,3 km². Prats de Lluçanès n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2018-2024 (en percentatge)

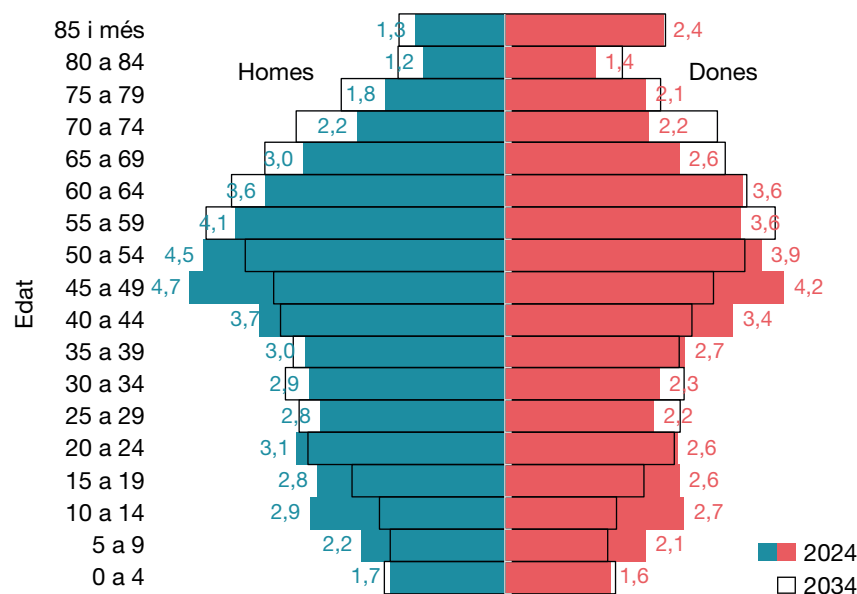


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Enguany enllaça sis anys d'augment de població continuat (vegeu el gràfic 1), i suma 5.710 **habitants**, un increment del 0,5 % en un any, el més discret entre les comarques barcelonines, i lluny del creixement registrat al conjunt de la província (1,6 %). Cal remarcar que és una de les dues comarques on augmenta la població en tots tres grans grups d'edat analitzats. És la comarca que més creix en població menor de 16 anys (1,0 %), però la que menys ho fa en el grup de 16 a 64 anys (0,2 %). La població amb nacionalitat espanyola s'incrementa el 0,5 %, mentre que l'estrangera ho fa a major ritme, del 3,3 %. Sobresurt el creixement de la població amb nacionalitat nigeriana (76,5 %), i el retrocés de la nacionalitat colombiana (-17,6 %). En aquest darrer any es guanya població a la meitat dels vuit municipis, i on més ho fa és a Sobremunt i Perafita (15 cadascun) i Sant Marí d'Albars (19). Els altres quatre municipis perden població, sobretot Oristà (-14).

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Lluçanès 2024-2034 (en percentatge)

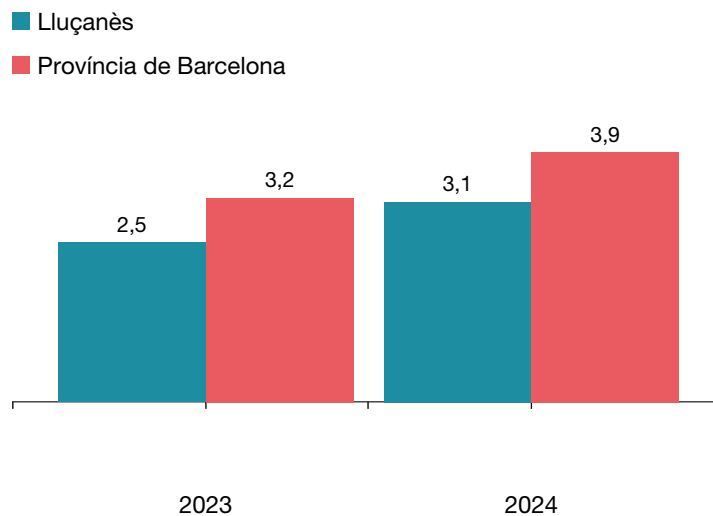


La comarca modera el seu creixement poblacional respecte a l'any anterior. Enllaça sis anys de creixement continuat, malgrat que és la comarca que menys creix aquest darrer any, i creixen tots tres grans grups d'edat, inclosos els més joves.

Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)



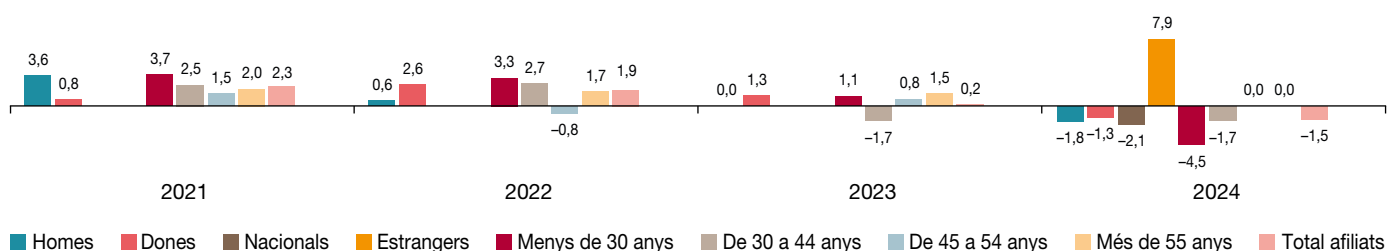
Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2025

És l'única comarca barcelonina que pateix un retrocés de la població ocupada (−1,5 %), trencant la tendència positiva dels darrers anys.

L'Anuari econòmic comarcal 2025, del BBVA, incorpora el Lluçanès en l'anàlisi d'evolució del VAB en els darrers dos anys, la comarca creix el 3,1 % l'any 2024, un increment comparativament menor al de la província (3,9 %). L'ocupació registrada de la població resident (vegeu gràfic 4) ha deixat la comarca com l'única de la província on es produeix un descens (−1,5 %), contrastant amb l'ascens del conjunt de la província (1,9 %). Per grups d'edat, tots presenten una evolució negativa o un estancament, que afecta especialment el grup d'edat dels menors de 30 anys, que decreixen el −4,5 %. L'ocupació de la població amb nacionalitat espanyola cau (−2,1 %), mentre augmenta significativament entre la població amb nacionalitat estrangera (7,9 %). L'any finalitza amb un total de 2.545 persones ocupades residents.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Lluçanès (en percentatge)

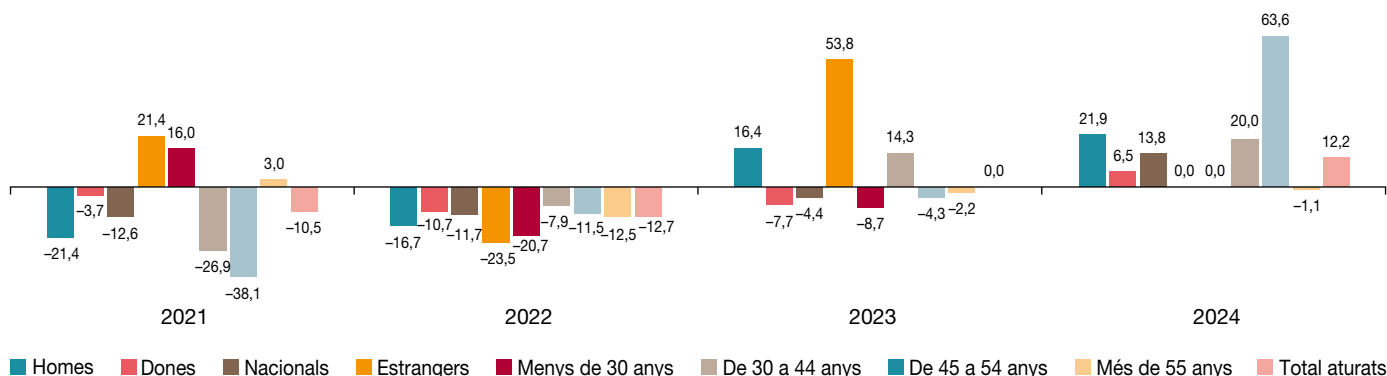


Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

Igual que en el cas de la població ocupada, l'atur registrat (vegeu el gràfic 5) experimenta una evolució negativa el darrer any i creix en 21 persones, un augment considerable per a una comarca d'aquesta dimensió (12,2 %), que l'allunya del dinamisme positiu provincial (2,4 %). La taxa d'atur s'eleva fins al 7,0 %, 8 dècimes més en un any, però es manté com la comarca barcelonina amb una menor incidència de l'atur, i està 1,7 punts percentuals per sota de la taxa provincial (8,7 %).

Gràfic 5

Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Lluçanès (en percentatge)

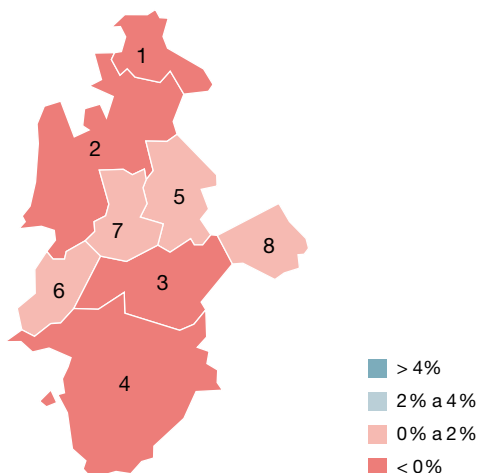


Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Per sexe, la pujada es focalitza molt entre els homes (21,9 %), malgrat que també creix l'atur femení (6,5 %). En el cas de l'atur segons nacionalitat l'evolució ha estat també notablement diferent, entre la població nacional augmenta significativament, el 13,8 %, mentre que l'atur entre la població estrangera es manté respecte a l'any anterior (0,0 %). Per edat, tampoc varia entre els menors de 30 anys, però creix notablement en el grup de 30 a 44 anys (20,0 %), i sobretot en el grup de 45 a 54 anys (63,6 %). Tan sols es produeix una sensible reducció en el grup de 54 anys i més (-1,1 %). Per sectors d'activitat econòmica, l'atur baixa a l'agricultura (-2) i entre la població sense ocupació anterior (-5), però s'incrementa a la construcció (3) i sobretot als serveis (24).

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada. Lluçanès, 2024 (en percentatge)

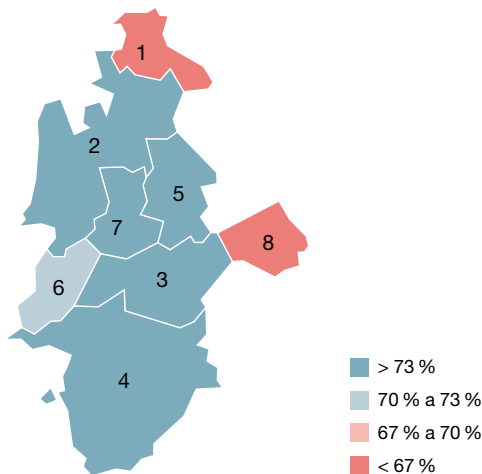


La incidència de l'atur al Lluçanès continua sent la més baixa de la província, amb una taxa d'atur del 7,0 %, però registra un comportament negatiu el darrer any, particularment entre els homes i la població nacional.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada. Lluçanès, 2024

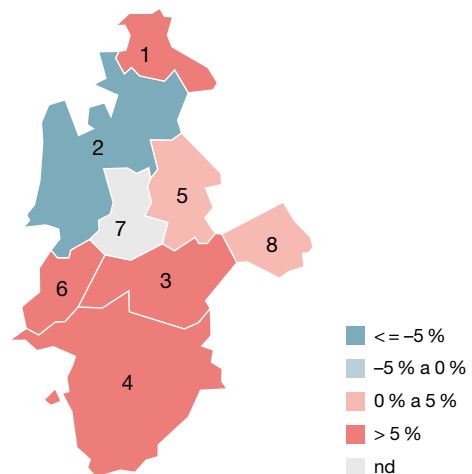
(en percentatge)



Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat. Lluçanès, 2024

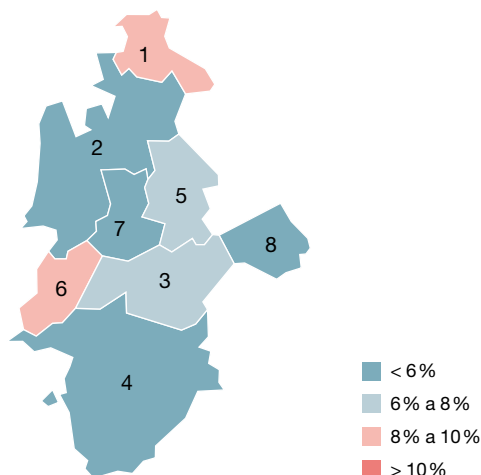
(en percentatge)



Mapa 4

Taxa d'atur registrat. Lluçanès, 2024

(en percentatge)



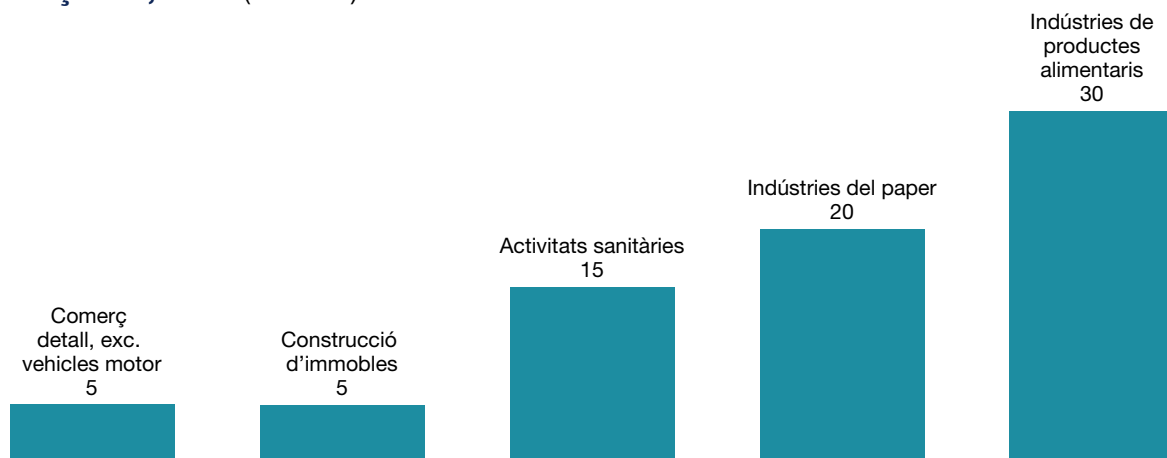
El nombre de persones ocupades residents cau en quatre dels vuit municipis, però n'hi ha dos que superen el 75 % de taxa d'ocupació. L'atur augmenta en quatre municipis, i altres quatre tenen una taxa d'atur reduïda, per sota del 6 %.

- 1 Alpens
- 2 Lluçà
- 3 Olost
- 4 Oristà
- 5 Perafita
- 6 Prats de Lluçanès
- 7 Sant Martí d'Albars
- 8 Sobremunt

En relació amb el nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) té una dinàmica diferenciada, i presenta una evolució positiva. La comarca compta amb 1.950 llocs de treball en acabar l'any 2024, 50 més que l'any anterior (2,6 %), el tercer increment més significatiu de la província, i per sobre del ritme de creixement d'aquesta (2,2 %). El comportament positiu es dona gràcies a l'impuls de la modalitat de treball assalariada, que encapçala l'increment entre totes les comarques amb un augment del 5,2 %. Contràriament, la modalitat autònoma retrocedeix (-2,3 %), sobresortint també entre totes les comarques.

Gràfic 6

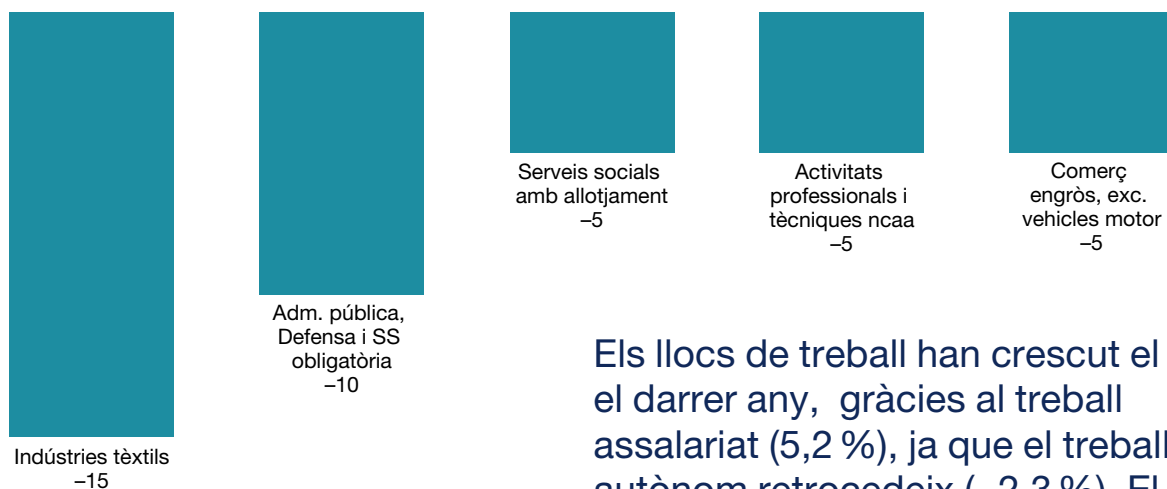
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Lluçanès, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Lluçanès, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

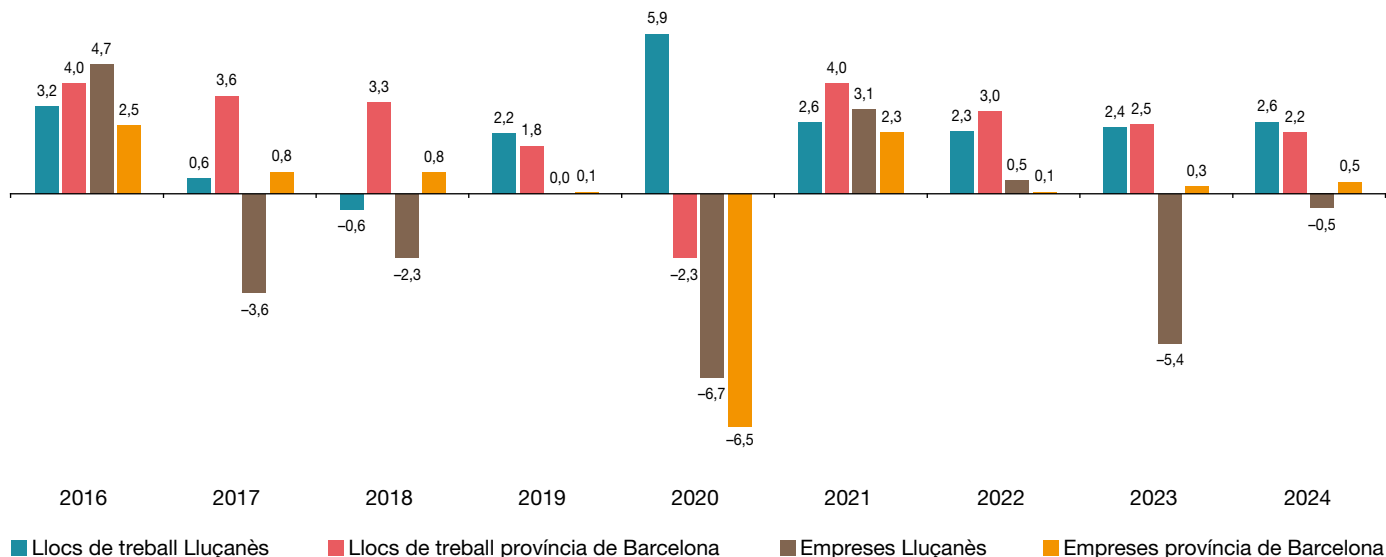
Els llocs de treball han crescut el 2,6 % el darrer any, gràcies al treball assalariat (5,2 %), ja que el treball autònom retrocedeix (-2,3 %). El nombre d'empreses es redueix el -0,5 %.

La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha resultat positiva en cinc dels vuit municipis de la comarca, i l'increment ha estat rellevant a Oristà (3,8 %), Olost (7,0 %) i Sobremunt (20,0 %). En termes absoluts el major increment s'ha donat a Olost (45). A la banda contrària, tres municipis perden llocs de treball, concretament Perafita (-2,6 %), Alpens (-8,3 %) i Lluçà (-13,3 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)



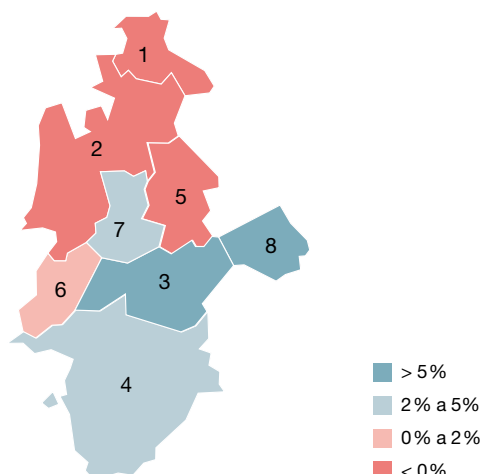
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Pel que fa al nombre d'**empreses** (comptes de cotització) ha caigut tímidament el seu nombre en aquest període, concretament el $-0,5\%$, amb 1 empresa menys. En acabar l'any 2024 s'hi localitzen 190 empreses. Per subsectors, els guanys i les pèrdues d'empreses han estat majoritàriament poc remarcables, els únics casos remarcables són els dels subsectors de l'agricultura i el comerç al detall, que perden dues empreses cadascun.

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.

Lluçanès, 2024 (en percentatge)



3 municipis perden teixit empresarial, entre els quals destaquen Perafita i Oristà, amb 2 empreses menys. En canvi, 3 municipis en guanyen, amb Olost al capdavant amb 2 empreses més.



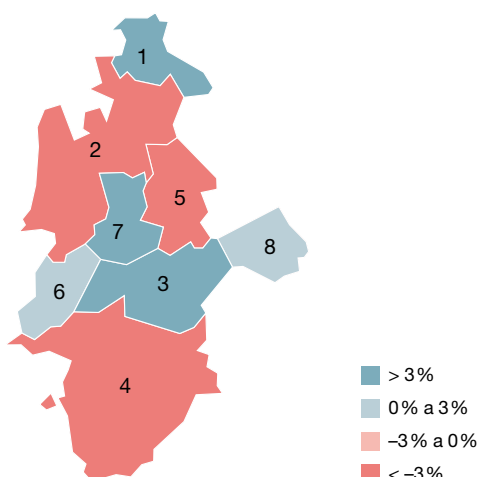
Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, l'any 2023 el teixit empresarial del Lluçanès consta de 110 empreses que generen un volum de negoci consolidat de 180 milions d'euros i ocupa 698 treballadors. Es tracta, amb diferència, del teixit empresarial més reduït de la província de Barcelona tant en termes de facturació, com d'ocupació com de nombre d'empreses. Una quarta part de la facturació del Lluçanès prové del comerç a l'engròs d'alimentació i begudes (48 milions d'euros).

Del 2020 al 2021 la facturació comarcal es va incrementar un 6,9 %, augment molt inferior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (13,3 %). El 2022 l'augment interanual va ser d'un 24,2 %, i el 2023 ha estat del 2,0 %, increment inferior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (5,3 %).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades.

Lluçanès, 2024 (en percentatge)



3 municipis perden teixit empresarial, entre els quals destaquen Perafita i Oristà, amb 2 empreses menys. En canvi, 3 municipis en guanyen, amb Olost al capdavant amb 2 empreses més.

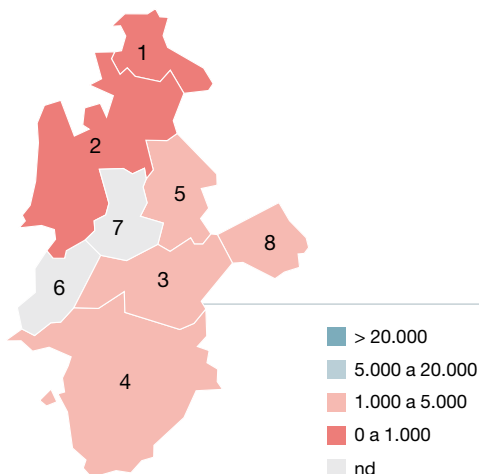
El nombre de **prestacions per desocupació** creix fins a les 145 a finals de l'any 2024, que són 12 més que un any abans. L'augment de les prestacions ha estat menor al del nombre d'aturats, conseqüentment la taxa de cobertura sobre la població aturada s'ha reduït en 3,8 punts percentuals, situant-se en el 76,3 %. Tot i la reducció, encara se situa per sobre de la del conjunt de la província (69,2 %).

En relació amb els **contractes laborals** registrats al llarg de l'any 2024, el seu nombre s'ha disparat fins als 1.236 contractes, i és la comarca que experimenta un creixement més accentuat (36,7 %), que contrasta amb l'estabilització del conjunt de la província (0,0 %). La pujada de la contractació s'ha fet extensiva tant a la modalitat de contractes temporals (41,1 %), com en la modalitat d'indefinitos (34,5 %). Continua sent la comarca amb un major pes de la contractació indefinida, amb pràcticament dos de cada tres contractes (65,9 %). La indústria (32,5 %) i els serveis (42,9 %) lideren i impulsen l'augment de la contractació. La construcció ha estat l'únic gran sector que ha reduït el nombre de contractes (-13,3 %).

Els indicadors d'evolució **turística** del Lluçanès presenten una oferta d'allotjament de 69 establiments i 849 places entre el total de les tipologies d'allotjament analitzades. La recent configuració de la comarca del Lluçanès fa que no es disposi de suficients dades històriques per poder analitzar la variació de l'oferta i de la demanda turística.

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Lluçanès, 2024* (en euros)



L'oferta d'establiments comercials i superfície de venda és la més limitada entre totes les comarques barcelonines, però l'evolució del retail és positiva el darrer any.

* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

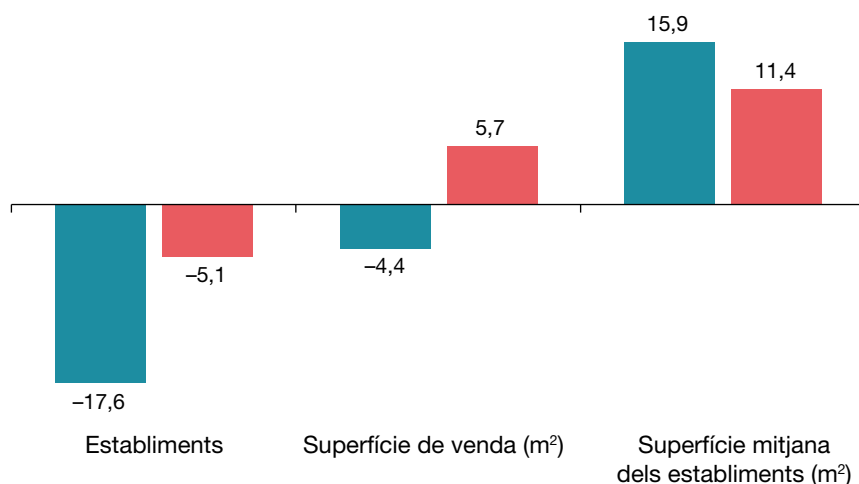
Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

En la demanda, la comarca assolix més de 10 mil viatgers, que generen més de 24 mil pernoctacions, en les tres tipologies d'allotjament analitzades.

Finalment, la taxa turística (IETT) recaptada pels municipis del Lluçanès ha estat de 10.484 euros el 2024.

Gràfic 9

Taxes de variació del comerç (en percentatge)



Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

Respecte al **comerç**, segons les dades publicades a l'Oferta comercial de Catalunya, l'any 2023 hi havia un total de 1.118 establiments comercials a la comarca, que ocupaven una superfície de venda de 199.012 m². Respecte a l'any 2021, mentre que el nombre d'establiments decreix (-7,1 %), la superfície augmenta 9,8 %. La densitat comercial resultant és de 10,08 establiments per cada 1.000 habitants, 8 dècimes menys que l'any 2021. La superfície mitjana per establiment se situa en 178 m², 27 m² més que el 2021, la variació és del 17,9 %, per sobre de la provincial (11,4 %).

Destaca el municipi de Prats de Lluçanès sobre la resta de municipis de la comarca pel que fa al nombre d'establiments (48), i alhora és el que presenta una densitat més elevada, amb 18,3 establiments per cada 1.000 habitants. Pel que fa a la superfície mitjana, la més elevada la trobem a Sant Martí d'Albars, amb una mitjana de 295 m².

Els llocs de treball del subsector del retail s'eleva fins als 200 en finalitzar l'any 2024, 5 més que un any anterior, que suposa un increment del 2,6 %, un ritme més alt que el del conjunt de la província en aquest subsector (0,6 %). Entre tots els llocs de treball localitzats a la comarca, el retail representa el 10,3 %.

La darrera Enquesta d'hàbits de consum i compra el 2024 no recull informació sobre la comarca del Lluçanès, i els resultats d'aquesta queden integrats dins la comarca d'Osona. Podeu consultar l'anàlisi dels resultats de l'enquesta en l'apartat de la comarca d'Osona.

Perspectiva de gènere Lluçanès

Al Lluçanès, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat contractiva, amb una caiguda de l'ocupació i de la bretxa de gènere de participació laboral femenina. El 2024 ha tancat l'any amb 1.240 afiliades dones i 1.455 afiliats homes, l'1,6 % i l'1,4 % menys respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat una reducció de la participació de les dones en el mercat laboral, que ha passat del 45,1 % dels afiliats totals el 2023 al 45,0 % el 2024. Dins la província de Barcelona, el Lluçanès té una participació laboral de les dones inferior a la mitjana de les comarques (45,0 % enfront a 47,3 %).

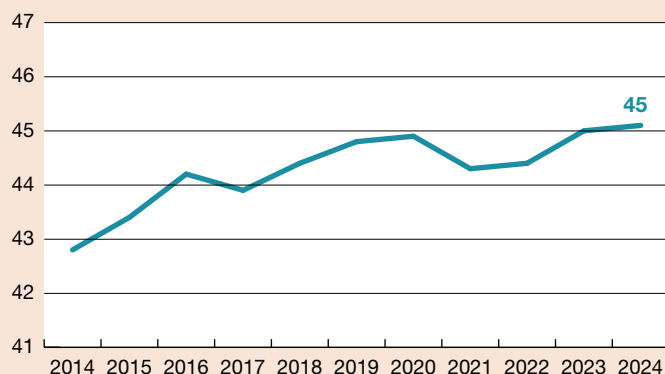
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, on les dones es troben principalment en serveis (el 74 % de les dones treballen en serveis al Lluçanès el 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a nivell comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. A causa de la contracció de serveis que s'ha produït el 2024, la bretxa de gènere en l'ocupació s'ha ampliat molt lleugerament el darrer any.

Pel que fa a la desocupació, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 60 % el 2024. Al desembre de 2024, el nombre de dones aturades ha estat 115, set més que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats ha estat de 78, 14 més que el 2023. El fet que l'atur hagi augmentat més entre els homes que entre les dones, fa que el percentatge de dones aturades sobre el total es redueixi el darrer any (-3,2 punts percentuals). En un context rural com el Lluçanès, on les dones experimenten majors dificultats per accedir, mantenir i progressar en l'ocupació remunerada, les polítiques de formació i d'inserció laboral dirigides a les dones són especialment rellevants. El Pla Estratègic per a la prevenció de l'atur femení 2024-2027 impulsat per l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació del Consorci del Lluçanès, amb el suport de la Diputació de Barcelona, té per objectiu formar en igualtat, així com donar suport a les dones en atur, dones emprenedores i empreses.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Lluçanès

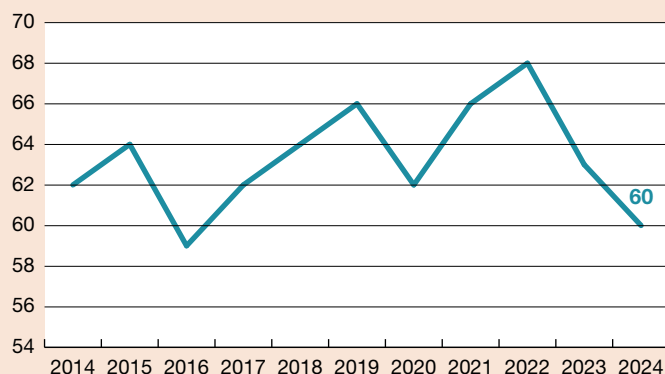
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Lluçanès

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball.

Transformar el sector primari del Lluçanès des de la sostenibilitat i la innovació

Xavier Barniol, Consorci del Lluçanès

Context i diagnosi del sector

El Lluçanès és una comarca natural amb una destacada presència del sector primari: hi pertanyen 449 explotacions agrícoles i ramaderes, que representen el 13,65 % del pes econòmic comarcal i ocupen el 28 % de la població activa. Aquest sector forma part de la base productiva local, vinculada estretament a la indústria agroalimentària i a la identitat del territori. Tot i mostrar una evolució positiva en ocupació i facturació, el sector afronta reptes com l'envelliment, la manca de relleu generacional, la dificultat d'accés a la terra, la baixa tecnificació i la necessitat d'adaptació a una normativa ambiental cada cop més exigent.

Un dels objectius del Consorci del Lluçanès és impulsar un canvi significatiu amb les seves polítiques públiques, que incideixi directament en les persones, les entitats, els ajuntaments i les empreses. Després d'anys de treball amb empreses i persones emprenedores, l'expertesa ens demostra que és necessari oferir-los serveis que impliquin una millora directa als seus reptes, que siguin el màxim de transversals i guiats possible. Que no suposin una càrrega addicional i que tant l'Administració com l'agent privat parlin el mateix llenguatge.

El Lluçanès disposa de la Taula de la Pagesia, formada per representants polítics i del sector primari de tots els municipis. La Taula és un òrgan consultiu que esdevé guia a l'hora d'aplicar els serveis que el Consorci presta, per tal de treballar directament amb les necessitats més importants i amb una certa planificació en les actuacions.

Davant d'aquest escenari, el Consorci del Lluçanès ha impulsat el projecte «Competitivitat del sector primari del Lluçanès», amb l'objectiu de reforçar la sostenibilitat i la innovació del sector, actuant des del desenvolupament econòmic local i en col·laboració amb el teixit empresarial i institucional del territori.

Línies d'actuació per a la transformació

El projecte s'ha estructurat en tres línies d'actuació estratègiques:

- Assessorament per a la producció agrària sostenible (PAS). Es va dur a terme una diagnosi tècnica i es van establir contactes amb centres de coneixement com el Centre Tecnològic BETA per conèixer l'abast i l'aplicació de l'eina PAS. Tot i que no es van poder iniciar assessoraments específics per la fase incipient del sistema, es va definir com a prioritat futura facilitar-ne la implantació.
- Anàlisi i tràmits per a inversions sostenibles. Es va habilitar una base de dades de consultors especialitzats i es va desenvolupar un cercador digital (CIDO Rural), accessible al web del Consorci, amb informació actualitzada sobre ajuts, normatives i recursos per al sector primari. Aquesta eina permet a les empreses autogestionar tràmits i millores en àmbits com l'eficiència energètica, la gestió hídrica o la millora d'instal·lacions.
- Línia de finançament pròpia. Es van crear unes bases per a ajuts destinats a cobrir despeses relacionades amb l'assessorament i la implementació de millores productives. Es van dur a terme accions en sis empreses del territori, incloent-hi assessoraments especialitzats i proves pilot en diversificació i optimització de processos.

Punts forts i dificultats detectades

El projecte ha permès articular una resposta col·lectiva des del territori a reptes compartits. La col·laboració entre ajuntaments, el Consorci, la Taula de la Pagesia i altres agents com Creació i Unió de Pagesos ha estat clau. També s'ha evidenciat la predisposició de les empreses a incorporar criteris de sostenibilitat i a modernitzar-se. Entre les dificultats, cal destacar la complexitat normativa i la càrrega burocràtica, especialment per a microempreses i persones autònomes, així com la manca de recursos tècnics i humans per afrontar processos d'innovació o digitalització.

Una altra dificultat, que a la vegada suposa un repte assolit, és la manca de confiança de les empreses en els serveis que presta l'Administració. És per això que s'ha treballat sense excés burocràtic i amb les necessitats molt ben identificades, fet que ha generat un treball conjunt que servirà per a altres projectes i serveis que se'ls ofereixi.

Perspectives de futur

El projecte ha estat un primer pas per enfortir el sector primari del Lluçanès des d'una visió alineada amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS). S'ha obert una via de treball que es preveu consolidar amb nous assessoraments PAS, ampliació dels ajuts i reforç dels recursos tècnics disponibles per a les empreses.

El model és transferible a altres comarques amb característiques similars i posa en relleu la capacitat de l'àmbit local per liderar processos de transformació productiva amb una mirada sostenible i innovadora.

Es tracta d'una iniciativa que permet alinear les accions des de les administracions locals amb les estratègies alimentàries en l'àmbit de Catalunya, impulsant així el canvi cap a un nou sistema alimentari que avanci cap a la sostenibilitat.



Maresme

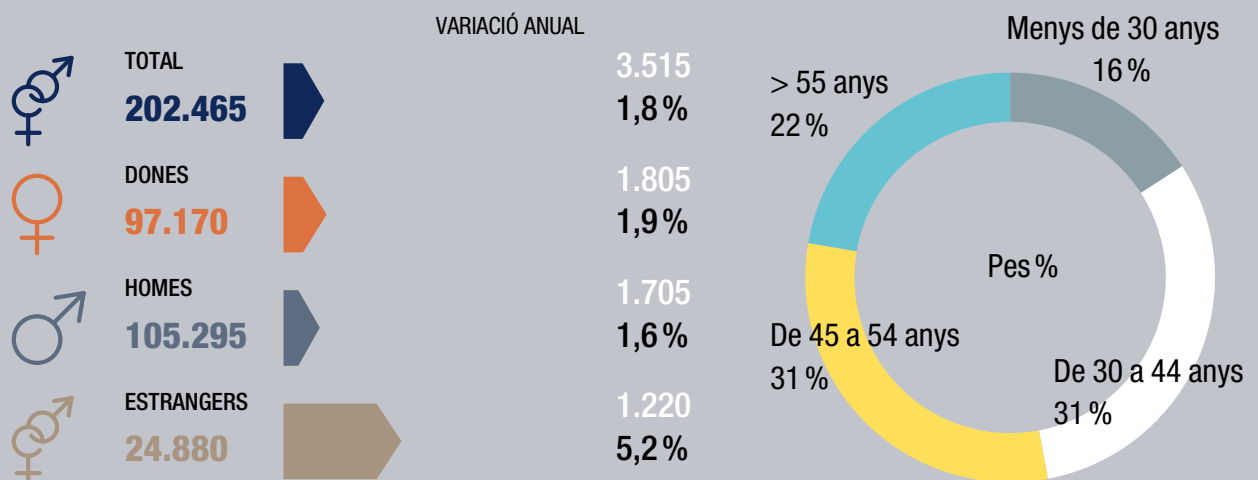


Resum executiu

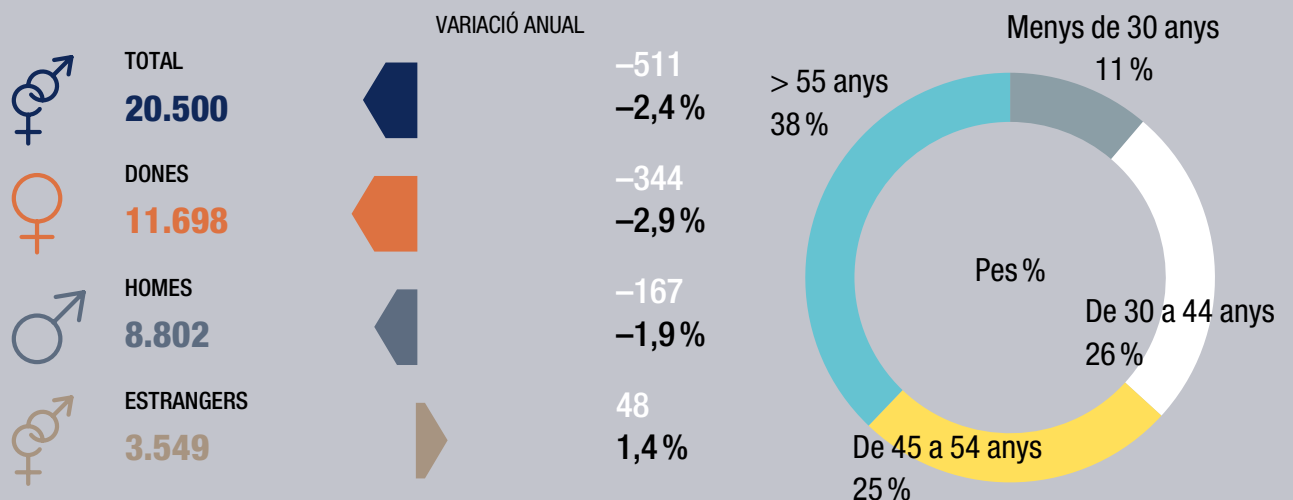
El Maresme presenta una evolució positiva en la majoria d'indicadors socioeconòmics analitzats l'any 2024, però minora el dinamisme respecte a l'any 2023. La reducció de l'atur se situa al mateix nivell que al conjunt de la província, el descens és del $-2,4\%$ en un any. La baixada ha estat més acusada entre les dones ($-2,9\%$), però augmenta entre les persones amb nacionalitat estrangera ($1,4\%$). La taxa d'atur cau quatre dècimes, i se situa en el $9,2\%$, que encara està per sobre de la taxa provincial ($8,7\%$).

L'ocupació registrada resident creix l' $1,8\%$, pràcticament com ho fa al conjunt de la província ($1,9\%$). Per la seva banda, els llocs de treball localitzats també augmenten, però s'atenueja notablement el seu increment fins a l' $1,0\%$, per sota de la meitat de com ho fa a escala provincial ($2,2\%$). La modalitat de treball assalariat creix sensiblement ($0,9\%$), i la de treball autònom deixa enrere l'estacament i augmenta l' $1,2\%$. El teixit productiu queda pràcticament igual respecte a un any enrere ($0,0\%$). L'activitat turística augmenta lleugerament, tant pel que fa a l'oferta com la demanda, propiciant així un remarcable increment de la recaptació tributària ($12,7\%$). Per la seva banda, el comerç registra un descens moderat d'establiments, i un lleuger augment de la superfície de venda, amb una valoració de l'oferta comercial disponible bona.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



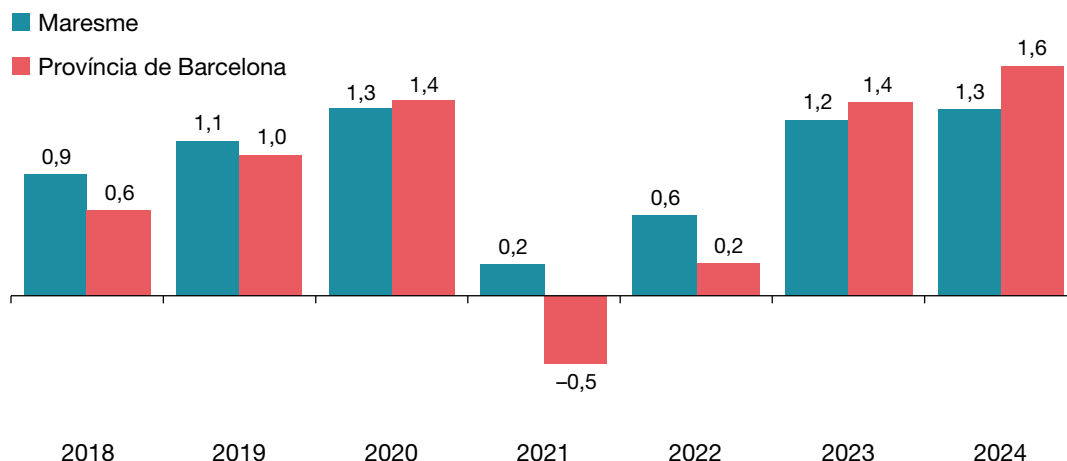
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca del Maresme té una superfície de 398,5 km², el 5,2 % de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 30 municipis que tenen una superfície mitjana de poc més de 13 km², la menor respecte a la resta de comarques barcelonines. Mataró n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2018-2024 (en percentatge)

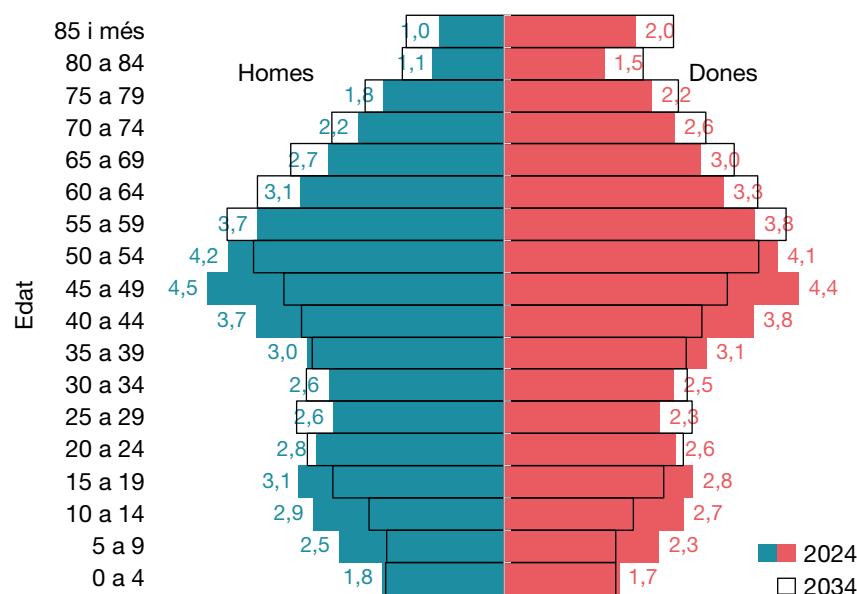


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El 2024 el Maresme suma 474.012 habitants, l'1,3 % més que l'any anterior, un augment lleugerament inferior al de la província (1,6 %), però amb un creixement ininterromput des que hi ha sèrie disponible. La població jove menor de 16 anys accelera la seva baixada (-1,8 %), mentre creix la població de 16 a 64 anys i sobretot la de 65 anys i més (3,1 %). Per nacionalitat, la població nacional s'incrementa l'1,1 %, i l'estrangera ho fa el 5,6 %, amb especial incidència entre la població de nacionalitat ucraïnesa (20,1 %) i colombiana (28,0 %). Pràcticament, la totalitat de municipis de la comarca creixen en població, sobretot Calella (445), Pineda de Mar (575) i Mataró (1.274). Tan sols un municipi perd població, Cabriels (-39).

Gràfic 2

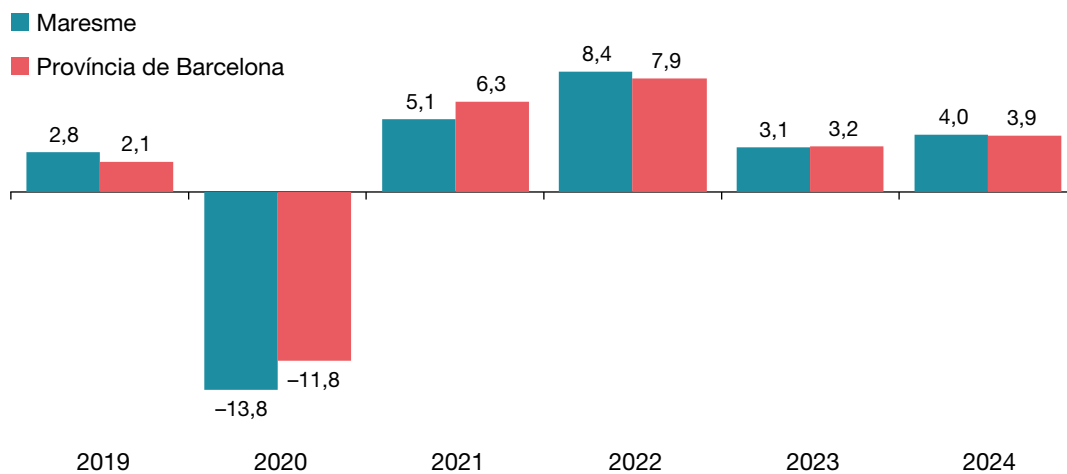
Piràmide d'edats del Maresme 2024-2034 (en percentatge)



El Maresme continua creixent demogràficament, i aquest darrer any ho fa l'1,3 %, però aprofundint en l'envelliment de la població a causa de la caiguda de població jove i el repunt de població en edat més avançada.

Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

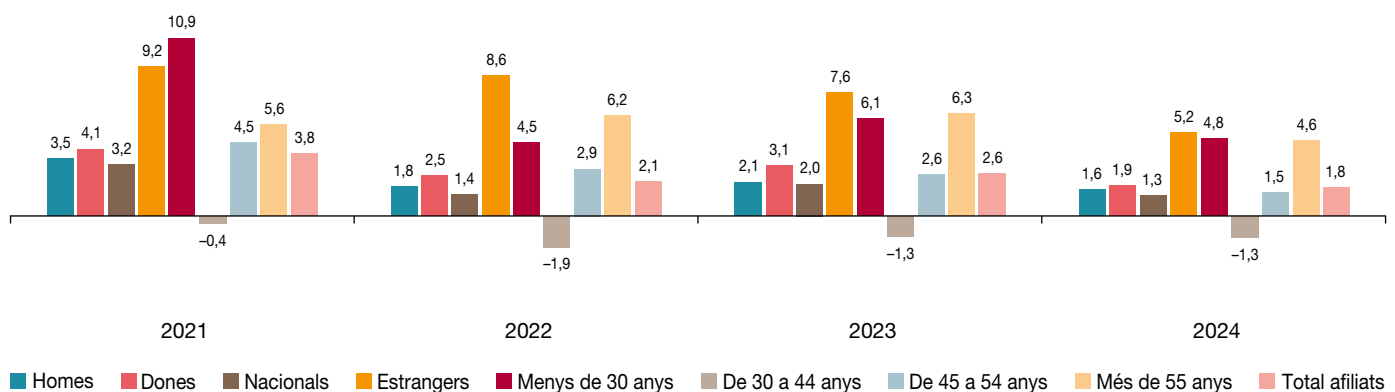
Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)Font: BBVA, *Anuari Econòmic Comarcal 2025*

Se suavitza el ritme de creixement de l'ocupació de les persones residents al Maresme (1,8 %), que incideix particularment entre els ocupats joves i els de major edat.

El **VAB** ha experimentat una variació l'any 2024 del 4,0 %, segons l'*Anuari econòmic comarcal 2025*, de BBVA (vegeu el gràfic 3), un ritme de creixement molt similar al del conjunt de la província (3,9 %). Per la seva banda, l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca s'incrementa l'1,8 % l'any 2024, una evolució semblant a la provincial (1,9 %). Per sexe, l'alça ha estat lleugerament superior entre les dones (1,9 %). Per nacionalitat, l'increment més marcat és el de persones amb nacionalitat estrangera (5,2 %), i per grups d'edat és el de menors de 30 anys (4,8 %), seguit dels de 55 anys i més (4,6 %). Cal remarcar que l'únic grup d'edat que perd ocupats és el de 30 a 44 anys (-1,3 %). Hi ha un total de 202.465 persones ocupades, 3.515 més que un any abans.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Maresme (en percentatge)

Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

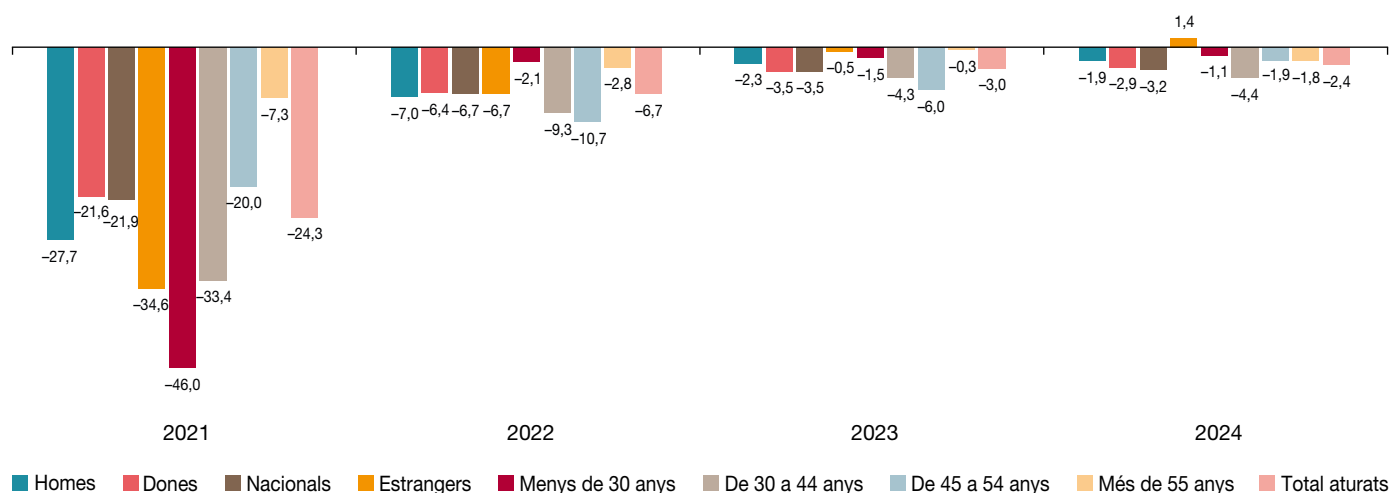
L'atur registrat a la comarca (vegeu el gràfic 5) continua minvant. La reducció en acabar l'any ha estat del $-2,4\%$, el mateix ritme de destrucció d'atur que el provincial. En total hi ha 20.500, 511 menys que el 2023. Gràcies a la davallada de l'atur i a la pujada de l'ocupació, la taxa d'atur resultant és del $9,2\%$, quatre dècimes menys en un any, però continua per sobre de la taxa provincial ($8,7\%$).

Per sexe, l'atur davalla més entre les dones que entre els homes ($-2,9\%$ i $-1,9\%$, respectivament). El comportament és divergent segons la nacionalitat, ja que l'atur nacional cau ($-3,2\%$), però l'estranger augmenta ($1,4\%$). La caiguda en el nombre d'aturats s'ha estès per tots els grups d'edat analitzats, amb el grup de 30 a 44 anys com el més beneficiat ($-4,4\%$). També s'ha produït una caiguda entre tots els grans sectors econòmics, incloses les persones sense ocupació anterior ($-0,2\%$). En termes absoluts lidera la baixada el sector serveis (-219) seguit de la indústria (-199). En termes relatius l'agricultura registra el descens més intens ($-11,1\%$).

Gràfic 5

Taxes de variació interanual de la població aturada registrada.

Maresme (en percentatge)

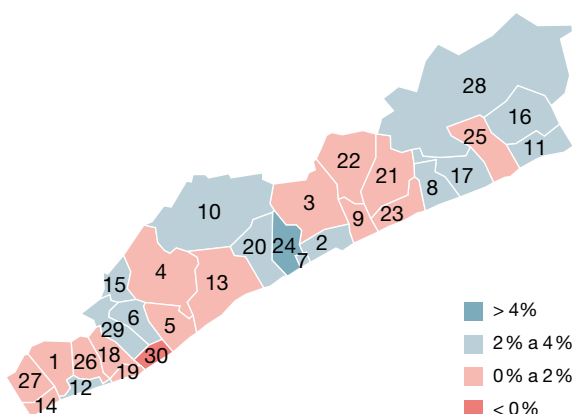


Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada.

Maresme, 2024 (en percentatge)

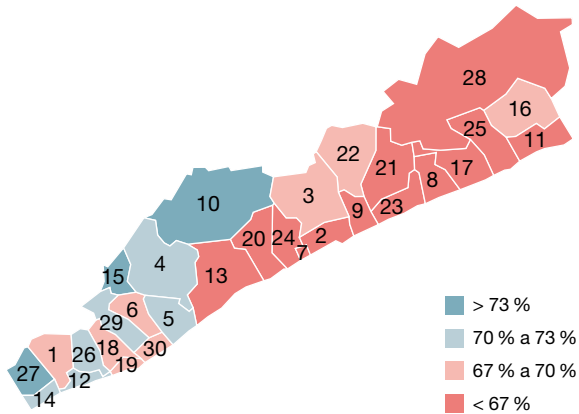


El comportament de l'atur ha estat positiu al Maresme ($-2,4\%$), i s'ha fet estès en tots els grups d'edat i en tots els grans sectors d'activitat.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada. Maresme, 2024

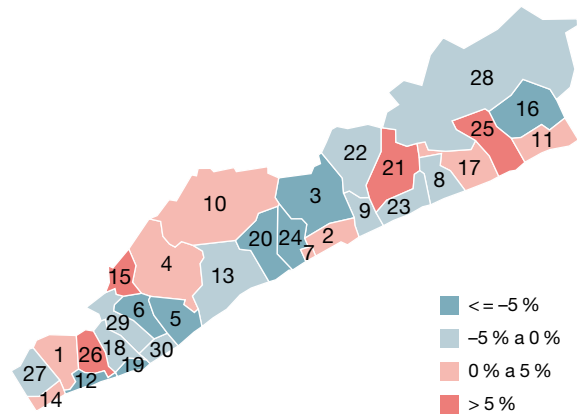
(en percentatge)



Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat. Maresme, 2024

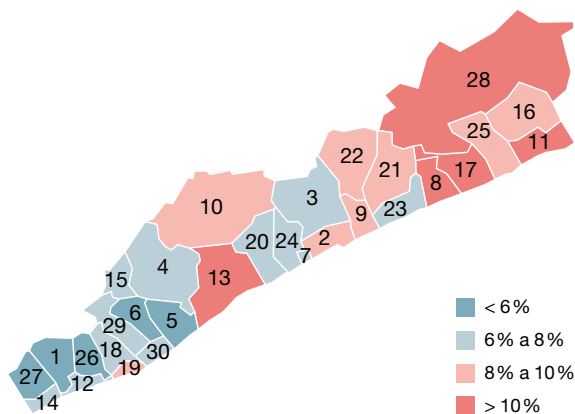
(en percentatge)



Mapa 4

Taxa d'atur registrat. Maresme, 2024

(en percentatge)

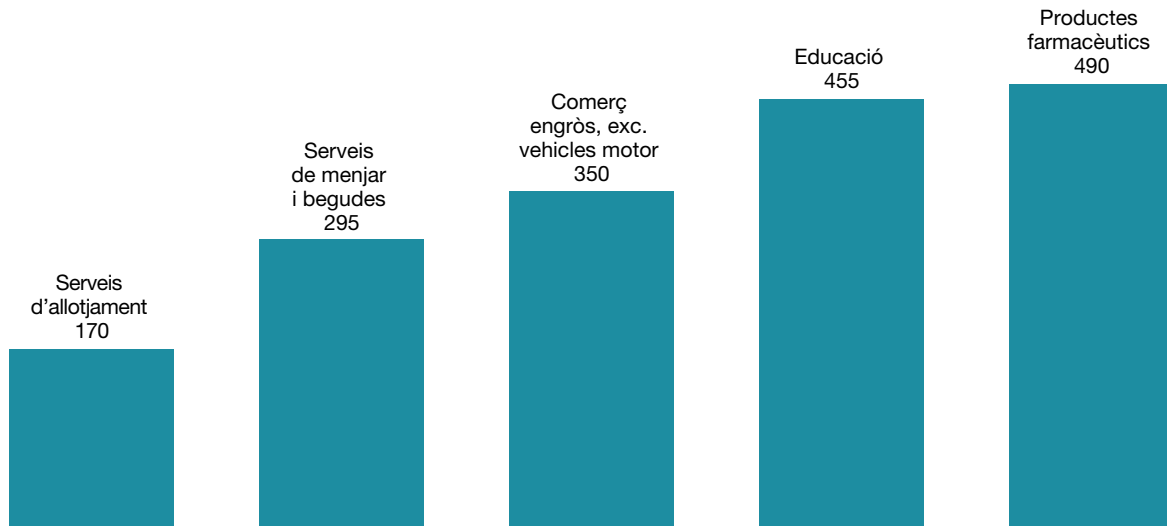


Gairebé tots els municipis experimenten un augment de població ocupada, però encara hi ha dos amb una taxa d'ocupació inferior al 60 %. En el mateix període, l'atur es redueix en divuit municipis, i hi ha dos amb una taxa d'atur superior al 10 %.

- | | |
|-------------------|------------------------------|
| 1 Alella | 17 Pineda de Mar |
| 2 Arenys de Mar | 18 Premià de Dalt |
| 3 Arenys de Munt | 19 Premià de Mar |
| 4 Argentona | 20 Sant Andreu de Llavaneres |
| 5 Cabrera de Mar | 21 Sant Cebrià de Vallalta |
| 6 Cabrils | 22 Sant Iscle de Vallalta |
| 7 Caldes d'Estrac | 23 Sant Pol de Mar |
| 8 Calella | 24 Sant Vicenç de Montalt |
| 9 Canet de Mar | 25 Santa Susanna |
| 10 Dosrius | 26 Teià |
| 11 Malgrat de Mar | 27 Tiana |
| 12 Masnou (El) | 28 Tordera |
| 13 Mataró | 29 Vilassar de Dalt |
| 14 Montgat | 30 Vilassar de Mar |
| 15 Òrrius | |
| 16 Palafolls | |

Gràfic 6

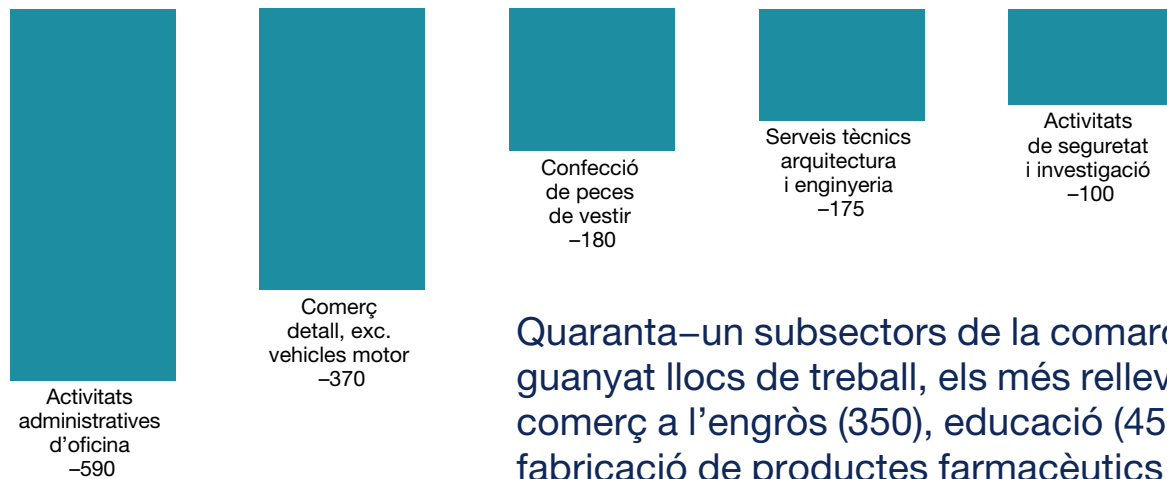
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Maresme, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Maresme, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

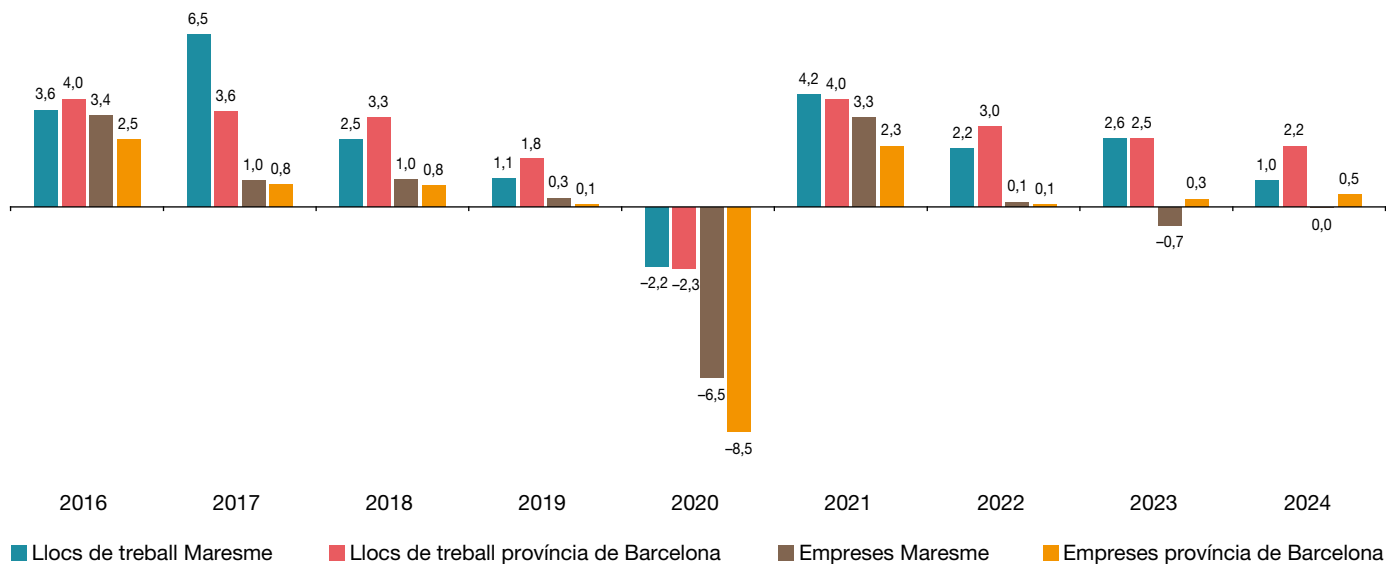
Quaranta-un subsectors de la comarca han guanyat llocs de treball, els més rellevants: comerç a l'engròs (350), educació (455) i fabricació de productes farmacèutics (490). Entre els que perden llocs de treball hi destaquen el comerç al detall (-370) i les activitats administratives d'oficina (-590).

El nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) s'amplia fins als 143.225 llocs a finals de l'any 2024, que suposa un increment de 1.385 llocs respecte a l'any anterior. El creixement relatiu ha estat de l'1,0 %, molt més reduït que el del conjunt de la província (2,2 %). El comportament positiu s'ha donat tant en la modalitat de treball assalariat (0,9 %) com en la d'autònom (1,2 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

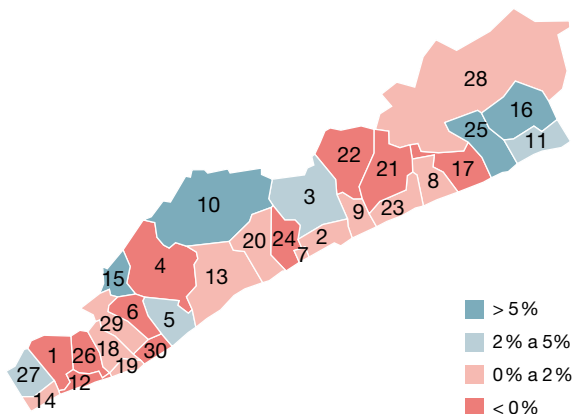
(en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Dinou municipis de la comarca guanyen llocs de treball el darrer any (vegeu el mapa 5), entre els quals destaquen Palafolls (14,2 %), Santa Susanna (18,5 %) i Òrrius (18,5 %). En termes absoluts, els majors increments s'han produït a Mataró (455) i Palafolls (475). Per altra banda, deu municipis registren una davallada del nombre de llocs de treball, i els que ho han patit de forma més notable han estat Teià (-2,6 %), Sant Iscle de Vallalta (-5,0 %) i Cabrils (-7,6 %).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.**Maresme, 2024** (en percentatge)

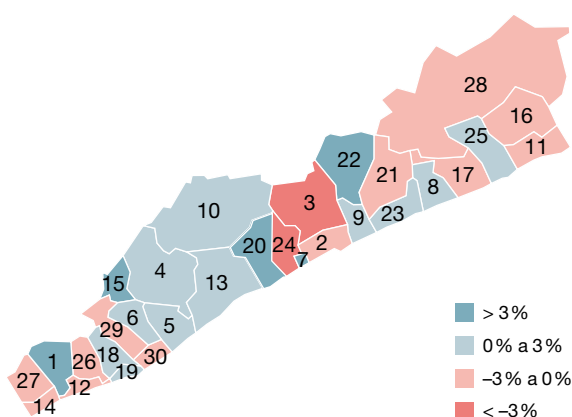
Se suavitza el ritme de creixement de llocs de treball fins a l'1,0 %, amb una evolució positiva tant del treball assalariat com de l'autònom. El nombre d'empreses resta pràcticament estable (0,0 %).

Pel que fa al nombre d'**empreses** (comptes de cotització) l'any 2024 suposa un fre a la pèrdua registrada l'any anterior, i pràcticament manté el nombre d'empreses 0,0 % (−3), que contrasta amb el lleuger creixement de la província (0,5 %). L'any finalitza amb 11.909 empreses a la comarca. Per subsectors, les crescudes més significatives són les de les activitats immobiliàries (14) i les activitats administratives d'oficina (23), mentre les principals caigudes es concentren a les llars que ocupen personal domèstic (−16) i al comerç al detall (−28).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades.

Maresme, 2024 (en percentatge)



Creix el teixit empresarial a catorze municipis, amb Alella al capdavant (14). Per contra, altres catorze perden empreses, destacant el Masnou (−13) i Sant Vicenç de Montalt (−15).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics corresponent a l'any 2023, el teixit empresarial del Maresme està format per 6.977 societats mercantils que generen el 2,8 % (10.174 milions d'euros) de la facturació total de la província barcelonina. Gairebé una tercera part de la facturació del teixit empresarial del Maresme procedeix de tres sectors: la indústria química i farmacèutica (1.444 milions d'euros); el comerç a l'engròs d'alimentació i begudes (900 milions d'euros) i el sector tèxtil, confecció, cuir i calçat (850 milions d'euros).

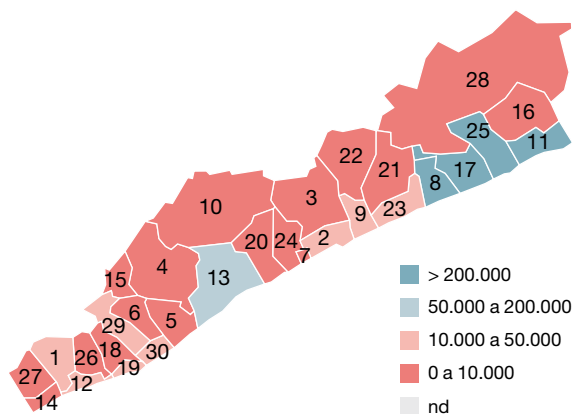
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació al Maresme es va traduir en una disminució de l'11,5 % del 2019 al 2020. El 2021 la facturació es va recuperar fins a nivells pre-pandèmia amb un increment de l'11,1 %. El 2022 l'augment interanual va ser del 22,0 % i el 2023 ha estat del 6,1 %, increment superior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (5,3 %).

En relació amb el nombre de **prestacions per desocupació** a la comarca, el mes de desembre de 2024 s'hi comptabilitzen un total de 15.150, 840 menys que un any abans. La disminució de l'atur ha compensat completament la reducció de les prestacions, i la taxa de cobertura sobre la població aturada puja 6 dècimes fins a situar-se en el 79,4 %. És la taxa de cobertura més elevada entre totes les comarques de la província, 10,2 punts per sobre de la taxa provincial (69,2 %).

El nombre de **contractes laborals** registrats al llarg de l'any ha estat de 85.112, 321 menys que l'any 2023 (−0,4 %), apropant-se molt a l'estancament a escala provincial (0,0 %). La davallada es concentra en la modalitat indefinida (−4,3 %), ja que han augmentat els contractes temporals (3,8 %). Per sectors, cauen els contractes a la indústria (−4,6 %) i la construcció (−6,6 %), mentre creixen als serveis (0,8 %) i l'agricultura (3,3 %).

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Maresme, 2024* (en euros)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

El Maresme és, després del Barcelonès, la comarca amb més volum d'activitat turística, tant en termes d'oferta com de demanda. Aquest 2024, igual que els darrers anys, les places s'han mantingut pràcticament estables a totes les tipologies d'allotjament. Només els HUT i els establiments hotelers han incrementat en el nombre de places, però només un 0,5 % i un 3 %, respectivament.

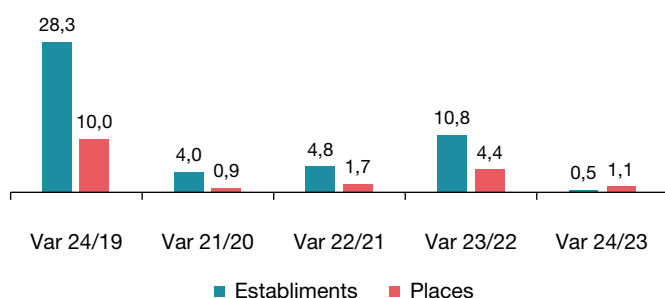
Pel que fa als indicadors de demanda, les dades superen les xifres del 2023 tant en nombre de viatgers com de pernотacions, gràcies a l'increment dels establiments hotelers, que arriben gairebé a 6 milions de pernотacions el 2024.

El Maresme ha recaptat més de 4,6 milions d'euros aquest 2024 en taxa turística, una xifra un 13 % superior a la de l'any anterior. Aquesta comarca recapta el 43 % del total de l'impost recaptat a l'Entorn de Barcelona.

La recaptació de l'Impost sobre les estades turístiques supera els 4,6 milions d'euros al Maresme, un 43 % del total de l'Entorn de Barcelona.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

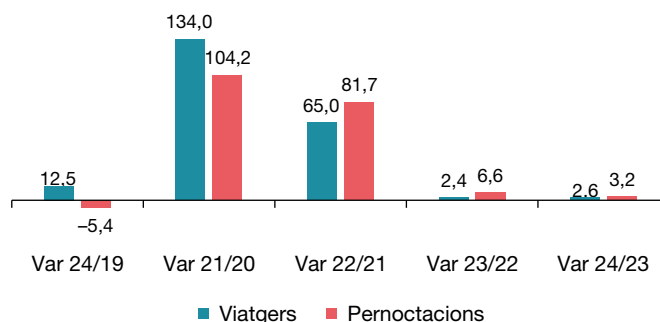


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

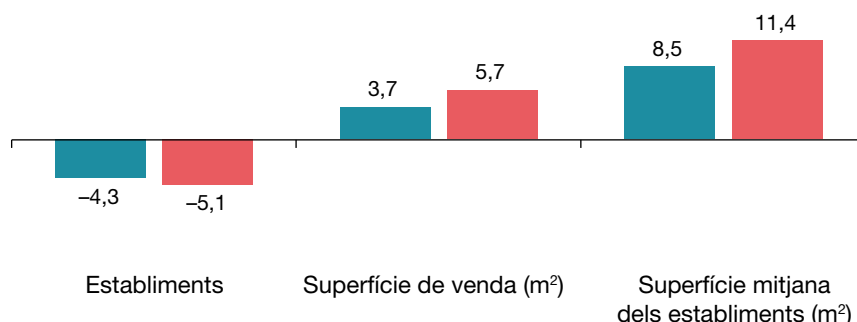
Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)



* Inclou viatgers i pernотacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)

Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

En relació amb el **comerç**, segons les dades publicades per la Generalitat de Catalunya, l'any 2023 hi havia un total de 4.783 establiments comercials a la comarca, que ocupaven una superfície de venda de 610.301 m². Això suposa un descens respecte a l'any 2021 d'un -4,3 % en el nombre d'establiments, però un augment d'un 3,7 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és de 10,35 establiments per cada 1.000 habitants, 0,5 dècimes menys que l'any 2021, i 1.320 m² per cada 1.000 habitants, un 3,1 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 128 m², 10 m² més que el 2021, una variació d'un 8,5 %, per sota de la variació provincial (11,4 %).

La capital de comarca, Mataró, és el municipi que concentra més establiments (1.533). En canvi, la densitat més elevada es localitza a Calella, amb 19,0 establiments per cada 1.000 habitants. Cabrera de Mar és el que presenta la superfície mitjana per establiment més alta, de 451 m².

A diferència de la majoria de comarques, el Maresme és una de les úniques dues comarques que perd llocs de treball al subsector del retail l'any 2024, juntament amb l'Anoia. Els llocs de treball localitzats són un total de 15.920, 310 menys que un any enrere, que suposa una davallada del -1,9 %, que contrasta amb la dinàmica positiva provincial (0,6 %). El subsector acull l'11,1 % del total de llocs de treball localitzats a la comarca.

Els últims resultats de l'Enquesta d'hàbits de consum i compra el 2024, la valoració de l'oferta comercial al municipi de residència és de 6,59 sobre 10 (quan la mitjana provincial és del 7,15), una valoració molt semblant a la de l'anterior enquesta de 2019. Quant a l'Índex d'atracció, s'observa una molt alta retenció de despesa en la compra de productes quotidians, que pràcticament arriba al 100 %. Aquesta atracció es redueix en els productes no quotidians (equipament de la llar i

equipament de la persona), malgrat que és relativament elevada, es produeix una pèrdua d'oportunitat amb la fuga de part dels consumidors cap a altres comarques en aquest tipus de compres.

Registra una evolució atenuada en el comerç, amb una caiguda en el nombre d'establiments, però un creixement de la dimensió mitjana dels mateixos. La valoració de l'oferta comercial és mitjana (6,59), amb una important retenció en la compra de productes quotidians.

Perspectiva de gènere Maresme

Al Maresme, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat expansiva, amb una millora de l'ocupació mentre la bretxa de gènere de participació laboral femenina s'ha mantingut estable. El 2024 ha tancat l'any amb 103.105 afiliades dones i 109.355 afiliats homes, l'1,8 % i l'1,6 % més respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat que la participació de les dones en el mercat laboral es manté estable, amb el 48,5 % dels afiliats totals el 2023 i 2024. Dins la província de Barcelona, el Baix Llobregat té una participació laboral de les dones superior a la mitjana de les comarques (el 48,5 % enfront al 47,3 %).

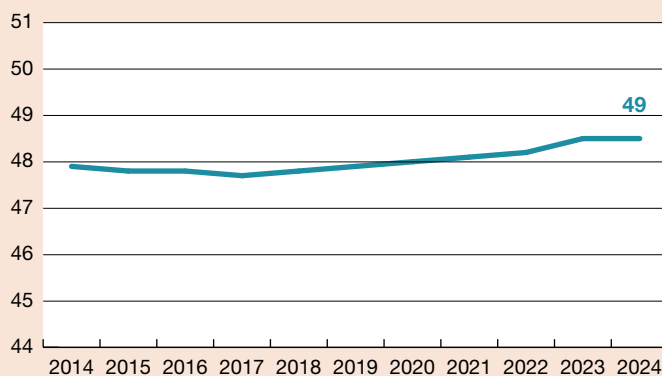
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, atès que les dones es troben principalment en el sector serveis (el 90 % de les dones treballen en serveis al Maresme el 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a nivell comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. L'expansió de serveis que s'ha produït el 2024 s'ha repartit de forma similar entre dones i homes, per tant, la bretxa de gènere en l'ocupació s'ha mantingut estable el darrer any.

Pel que fa a la desocupació, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 57 % el 2024. Al desembre de 2024, el nombre de dones aturades ha estat 11.698, el 2,9 % menys que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats ha estat de 8.802, l'1,9 % menys que el 2023. El fet que l'atur dels dos sexes hagi caigut de forma similar, fa que el percentatge de dones aturades sobre el total es mantingui estable el darrer any. Aquesta majoria de dones aturades suggereix un fort desajust entre l'oferta i demanda laboral femenina, on polítiques de formació específica i d'inserció laboral a la comarca dirigides a les dones són especialment rellevants. Alguns exemples són els programes 30 Plus o Dones en Acció de l'Ajuntament de Mataró, projectes destinats a dones aturades de llarga durada, que pateixen risc d'exclusió social, majors de 45 anys, que han patit violència masclista, entre d'altres.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Maresme

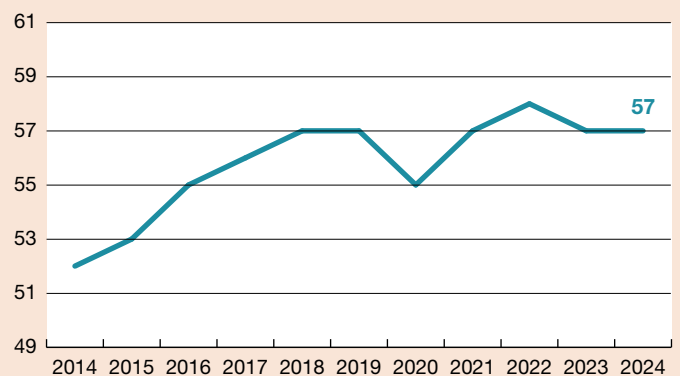
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Maresme

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball.



Diagnosi dels paisatges productius de la ciutat de Mataró per a l'activació de noves economies

Àngel Remacha Grimal, Ajuntament de Mataró

És indiscutible que les polítiques de desenvolupament econòmic, especialment a escala local, han estat objecte d'una important evolució en els darrers temps per la incorporació de nous escenaris, nous contextos, noves correlacions, nous reptes... que requereixen de nous enfocaments i noves formes de conceptualitzar i d'abordar.

Per afrontar el canvi de model i generar oportunitats que puguin afavorir el progrés i el posicionament econòmic de la ciutat des d'aquesta perspectiva innovadora a Mataró hem creat l'Oficina de Desenvolupament Econòmic (OSDE), integrada a la Direcció de Promoció Econòmica, i que complementa la cartera de serveis ja consolidada d'ocupació, promoció de ciutat i comerç. Tot integrant tots tres, amb els seus respectius ecosistemes, una mirada holística i coordinada del conjunt de les polítiques de promoció econòmica al municipi.

Un dels projectes recents de l'OSDE ha estat dur a terme, amb el suport de la Diputació de Barcelona, un treball innovador: *Diagnosi del paisatge productiu de la ciutat de Mataró per integrar-lo en la planificació, gestió i avaluació de les polítiques de desenvolupament econòmic local* que ha de permetre obtenir una nova perspectiva sobre la realitat i potencialitat de projecció dels nostres sectors productius, i les seves connexions amb d'altres àmbits de la política municipal com l'urbanisme, el patrimoni, l'entorn natural, etc. Per tant, esdevé una oportunitat per a la detecció de noves cadenes de valor, de noves possibilitats d'inversió o de generació de filons ocupacionals, per exemple.

Metodologia

La base d'aquesta anàlisi és entendre el paisatge no únicament com un simple entorn físic o com un actiu sempre extern al procés de creació de valor econòmic, sinó com un contenidor de 'valors'. Uns valors del paisatge que poden rebre la consideració de 'recurs' pel que fa al desenvolupament econòmic local. En definitiva, concebre el conjunt dels paisatges, no només els que hem identificat tradicionalment com a clarament generadors d'activitat econòmica (comercials i de serveis, industrials, ...), com a espais productius; com a infraestructura econòmica del territori.

La proposta metodològica i conceptual d'aquest treball té com a principi bàsic entendre el paisatge, en sentit ampli, com un element catalitzador de noves situacions econòmiques, ambientals, socials i culturals. Amb aquesta perspectiva, es detecten interaccions i relacions entre el paisatge i les diferents economies estratègiques potencials, també anomenades economies de color. Com a resultat d'aquest esquema podem obtenir el potencial d'activació econòmica del nostre municipi a partir d'aquestes relacions que passen a tenir un caràcter estratègic, i que es configuren en base als diferents paisatges productius.

Mataró esdevé el municipi que aterra per primer cop aquesta metodologia en un entorn local de la província de Barcelona, i que la Diputació de Barcelona havia realitzat l'any 2022 de forma més generalista pel conjunt de la demarcació.

Fases del treball

1. **Economies de color.** En l'actualitat, es comença a parlar cada vegada més del reconeixement de les anomenades «economies de color», una manera d'identificar àmbits estratègics del desenvolupament local a través d'una codificació temàtica. En total, se'n reconeixen sis. L'economia verda fa referència a activitats que incorporen la sostenibilitat, la resiliència i la protecció davant el canvi climàtic. L'economia blava posa el focus en tot allò relacionat amb els recursos hídrics, el cicle de l'aigua i la seva gestió circular. L'economia groga integra la innovació, la digitalització, la tecnologia i la recerca com a motors de progrés. L'economia taronja inclou la cultura, la creativitat, el coneixement i la valorització del patrimoni. L'economia platejada està vinculada al consum de la població sènior, l'àmbit de les cures i l'empoderament de les persones grans. Finalment, l'economia turquesa se centra en la salut, el benestar i la pràctica esportiva com a actius de desenvolupament. Aquesta classificació ajuda els ajuntaments a identificar fortaleeses i oportunitats pròpies del territori amb una mirada estratègica.
2. **Valors del paisatge.** En el cas de Mataró, l'anàlisi a escala local parteix de la identificació de diversos elements clau. Així, es tenen en compte els valors paisatgístics presents al territori, que inclouen dimensions ambientals i ecològiques, històriques, productives, estètiques, socials i simbòliques. Aquests valors s'observen sobre diferents tipus de paisatge, com ara els espais urbanitzats —que comprenen àrees urbanes, periurbanes i suburbanes—, els paisatges antropitzats —com els entorns agraris i el litoral costaner— i els paisatges naturals humanitzats, com ara zones forestals i espais protegits. L'anàlisi es focalitza especialment en tres unitats de paisatge: el Baix Maresme (UP.22), la Serra de Marina (UP.20) i els espais d'especial protecció, com són els espais agrícoles del Maresme i de la Tordera. Aquesta aproximació permet entendre les dinàmiques territorials i les potencialitats de desenvolupament a partir de les característiques pròpies del paisatge local.
3. **Avaluació estratègica.** Es realitza un DAFO paisatgístic a escala local per cadascun dels paisatges tipològics, i anàlisi dels diferents elements que els configuren. En el conjunt de l'estudi, i de forma més destacada en aquesta fase, s'han tingut com a referència de contrast els indicadors i eina MesuraDEL de la Diputació de Barcelona, específicament el de Mataró en l'àmbit del paisatge i patrimoni.
4. **Detecció dels potencials d'activació de «noves» economies.** A partir de l'aplicació de la metodologia de càlcul establerta per l'Observatori de la Urbanització de la UAB hem pogut identificar la intensitat de relació estratègica i sinergies entre les sis economies de color i els paisatges productius a Mataró. És a dir, conèixer el recorregut encara existent per a activar cadascun dels paisatges.

Un treball amb més valor

Més enllà dels resultats operatius d'aquest treball tot oferint-nos una important diagnosi per a orientar les nostres prioritats futures d'activació econòmica de la ciutat s'han obert, sense ser l'objectiu inicial del mateix, una interessant possibilitat de realitzar altres lectures o aplicar noves mirades, potser de caire més estratègic, sobre el seu contingut. Oportunitats d'anàlisi diferencials i novedoses sobre polítiques públiques locals, projectes, iniciatives i els seus marcs estratègics de referència, com són el Pla de Mandat 2023-2027, el Pla d'Acció Local-Mataró Agenda 2030 o, a nivell global, els propis ODS.

Ens permet la possibilitat de generar un nou relat sobre el desenvolupament econòmic local i fins i tot nous models de governança sota la perspectiva holística i de connexió d'aquest nou concepte i mirada sobre la productivitat local.



Moianès

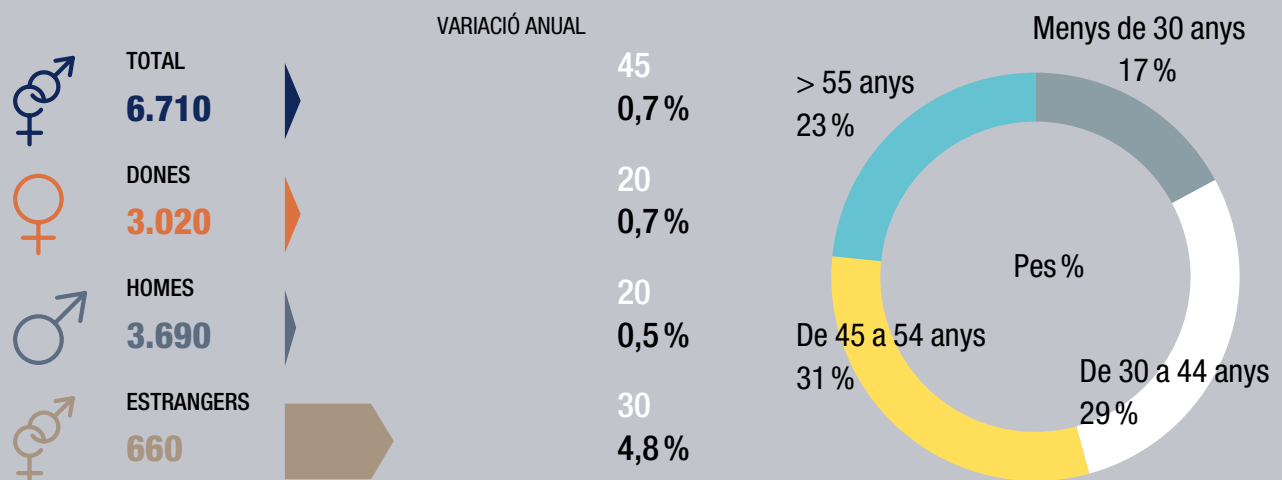


Resum executiu

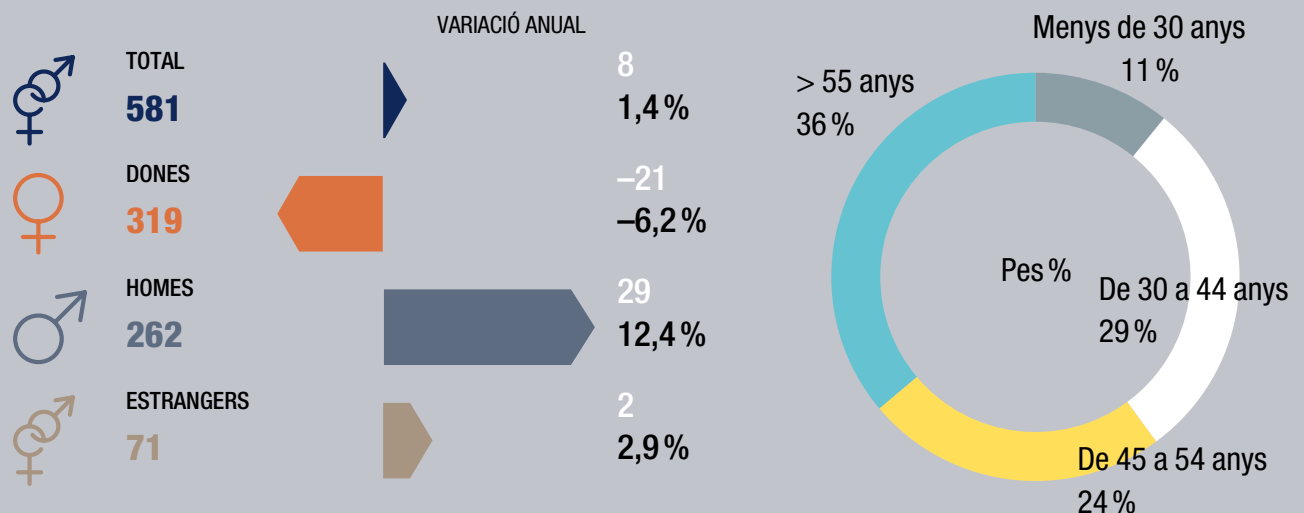
La comarca del Moianès, sosté els signes de desacceleració d'alguns indicadors socioeconòmics que ja mostrava l'any anterior, amb comportaments negatius remarcables en alguns d'ells durant l'any 2024. El cas més evident és l'atur registrat, que continua la tendència a l'alça iniciada l'any anterior, tot i que de manera més moderada aquest cop (1,4 %). És una de les dues úniques comarques on creix l'atur, a causa de l'important increment de l'atur masculí (12,4 %), mentre que l'atur femení registra el descens més gran de la província (−6,2 %). Malgrat l'augment, la taxa d'atur encara es manté comparativament reduïda, del 8,0 %, per sota de la provincial (8,7 %), però reduint la diferència amb aquesta.

L'ocupació registrada resident a la comarca experimenta un sensible creixement, amb un augment del 0,7 %, en línia amb l'any anterior. En canvi, el nombre de llocs de treball localitzats referma el descens que ja va patir el 2023, i aquest cop ha estat del −0,8 %, estenent-se amb la mateixa intensitat entre les modalitats de treball assalariat i autònom. El nombre d'empreses també es manté pràcticament idèntic (0,0 %) en aquest període. Pel que fa a l'activitat turística, s'ha donat un important augment tant de l'oferta com de la demanda, liderant l'augment de la recaptació turística a la província (16,4 %). El comerç també presenta un comportament negatiu, amb una reducció tant del nombre d'establiments com de la superfície total de venda, però la valoració de l'oferta comercial és relativament bona.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



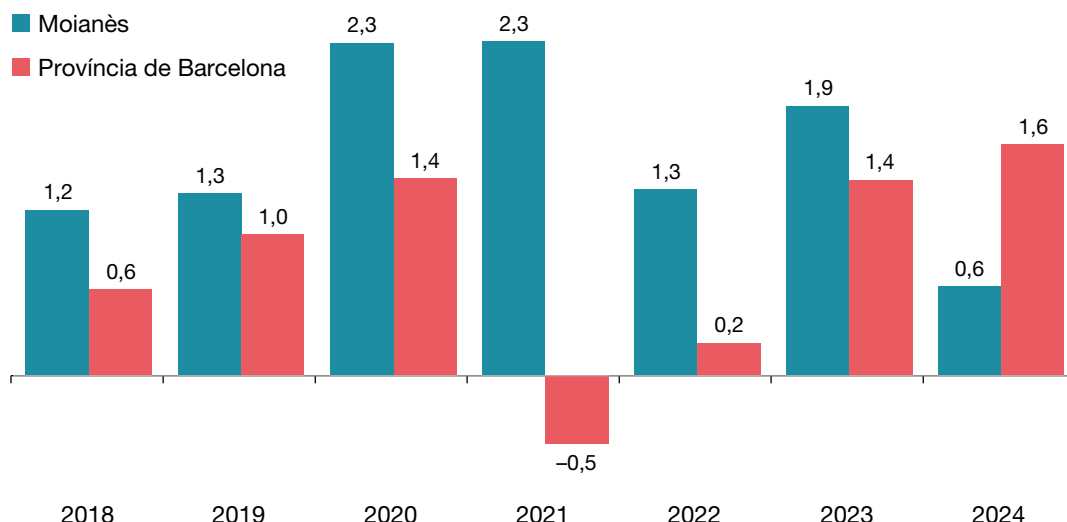
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca del Moianès, creada l'any 2015, té una superfície de 337,9 km², i representa el 4,4 % de la superfície de la demarcació. Està formada per 10 municipis amb una superfície mitjana de 33,8 km², una xifra significativament més gran que la mitjana provincial. Moia n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2018-2024 (en percentatge)

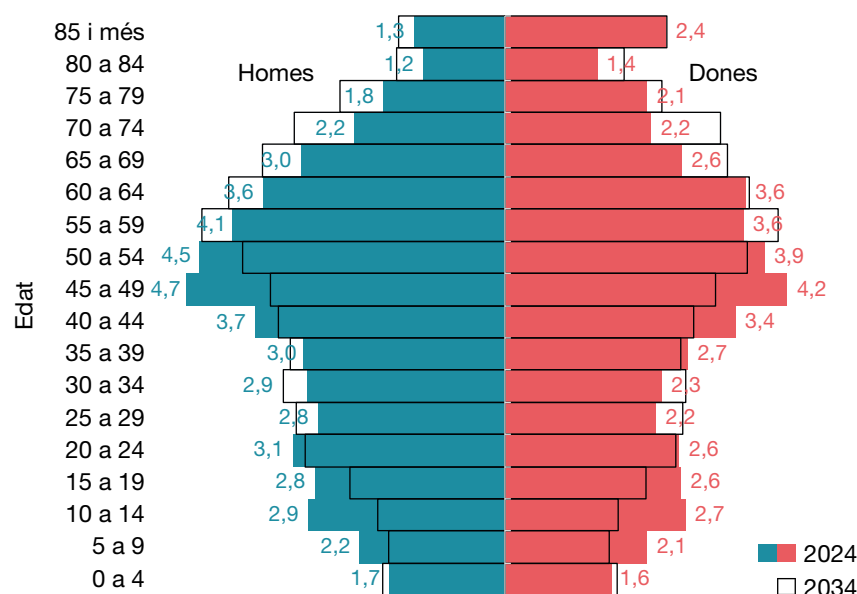


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

La comarca creix de forma continuada (vegeu el gràfic 1), l'any 2024 ja arriba als 14.790 **habitants**, el 0,6% més que l'any anterior. Per grans grups d'edat, es registra un descens de la població jove menor de 16 anys (-1,4%), i un modest creixement de 16 a 64 anys (0,3%), front un increment marcat dels majors de 64 anys (3,2%). És l'única comarca on es registra una davallada de la població amb nacionalitat estrangera (-0,1%). Destaca el descens de la nacionalitat maliana (-8,1%), i l'augment de la marroquina (20,7%). Sis dels deu municipis de la comarca guanyen població, encapçalats per Calders (16), Castelletçol (37) i Moia (45). Altres quatre municipis en perden, principalment Granera (-10).

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Moianès 2024-2034 (en percentatge)

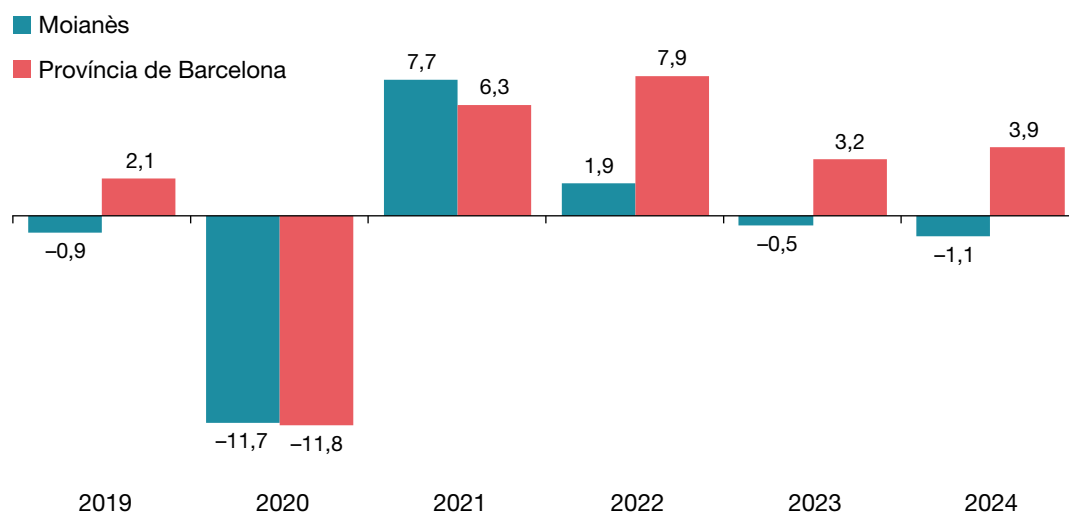


La població de la comarca continua a l'alça, guanyant un 0,6 % d'habitants, amb un ascens important de població en edat avançada. És l'única comarca on decreix la població amb nacionalitat estrangera.

Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)



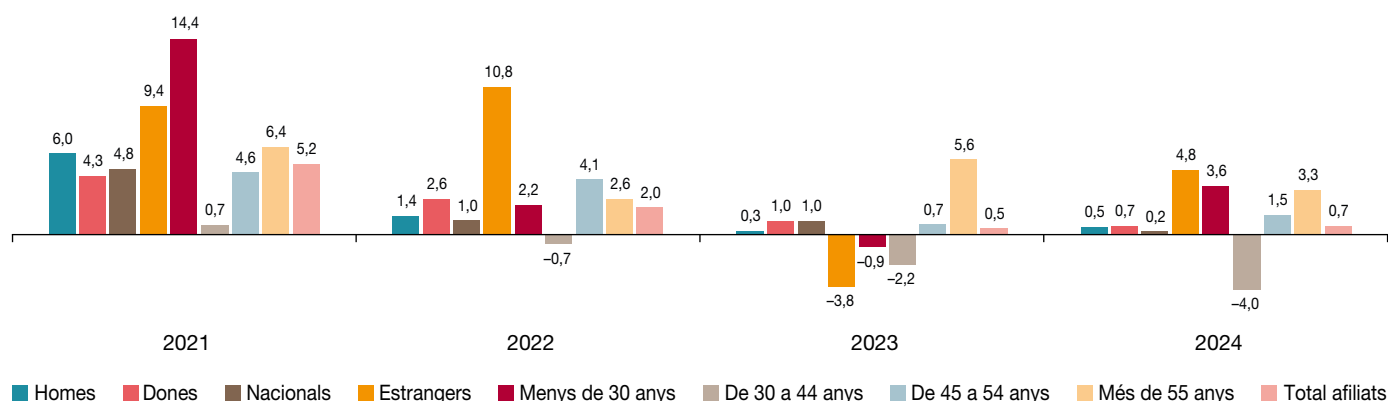
Font: BBVA, *Anuari Econòmic Comarcal 2025*

L'augment de població ocupada al Moianès és lleuger, amb pujada entre la població amb nacionalitat estrangera (4,8 %), i baixada en el grup d'edat de 30 a 44 anys.

A diferència de la resta de la província, l'evolució del VAB al Moianès ha estat negativa l'any 2024. Segons l'*Anuari econòmic comarcal 2025*, de BBVA, el VAB de la comarca ha davallat el -1,1 %, que contrasta amb el creixement provincial (3,9 %) (vegeu el gràfic 3). Pel que fa a l'ocupació registrada de la població resident (vegeu gràfic 4) torna a presentar un lleuger increment del 0,7 %, el menor creixement entre totes les comarques barcelonines que creixen. No s'han produït diferències significatives entre sexes, però sí entre nacionalitats, ja que l'ocupació entre la població nacional augmenta tímidament (0,2 %), front un major creixement de la població estrangera (4,8 %). Per grups d'edat, baixa significativament la població ocupada de 30 a 44 anys (-4,0 %), i augmenta a la resta, en especial al grup de menors de 30 anys (3,6 %). L'any finalitza amb 6.710 persones ocupades, 45 més que un any abans.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Moianès (en percentatge)

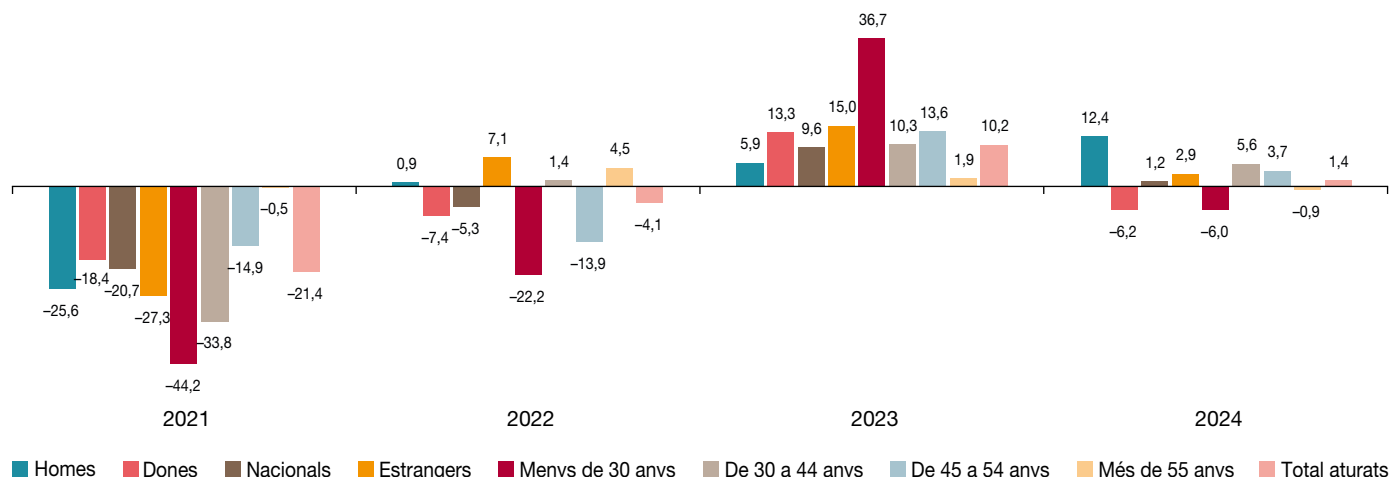


Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

L'atur registrat al Moianès (vegeu el gràfic 5) enllaça dos anys consecutius de pujada, i finalitza el 2024 amb 581 persones aturades, un comportament oposat al del conjunt de la província. L'augment és de l'1,4 %, i juntament amb el Lluçanès són les dues úniques comarques barcelonines on creix l'atur. Conseqüentment, la taxa d'atur escala fins al 8,0 %, i ha passat de ser la segona més reduïda a la província a ser la tercera. Malgrat l'augment, aquesta taxa està 0,7 punts percentuals per sota de la taxa provincial (8,7 %).

Gràfic 5

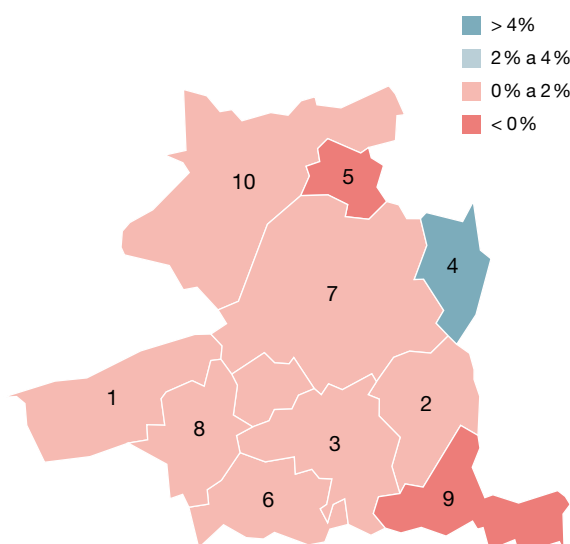
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Moianès (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada. Moianès, 2024 (en percentatge)

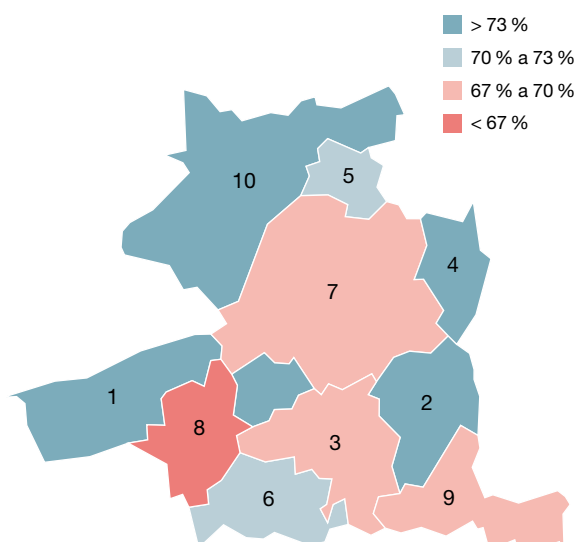


S'atenueix la pujada de l'atur (1,4 %), però continua augmentant la seva incidència, que situa la taxa d'atur en el 8,0 %, escurçant les diferències amb la taxa provincial.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada. Moianès, 2024

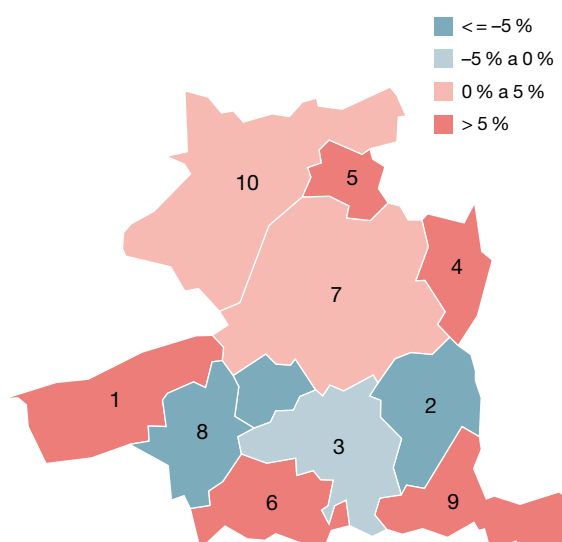
(en percentatge)



Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat. Moianès, 2024

(en percentatge)

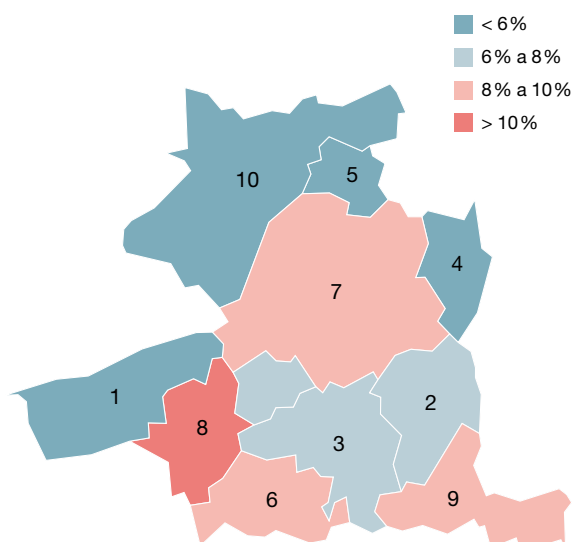


L'evolució és particularment negativa entre els homes, que concentren una pujada del 12,4 %, en contraposició a les dones, que registren la baixada més notable entre totes les comarques de la província (-6,2 %). L'atur nacional s'incrementa l'1,2 % i l'estranger el 2,9 %. Per edat, els grups de 30 a 44 anys i de 45 a 54 anys són els que impulsen l'augment de l'atur (5,6 % i 3,7 % respectivament). En canvi, cau en el grup de 54 anys i més (-0,9 %) i sobretot en el de menors de 30 anys (-6,0 %). Entre els grans sectors econòmics, l'atur davalla en tots excepte la indústria (7,7 %). També augmenta entre la població sense ocupació anterior (83,3 %).

Mapa 4

Taxa d'atur registrat. Moianès, 2024

(en percentatge)

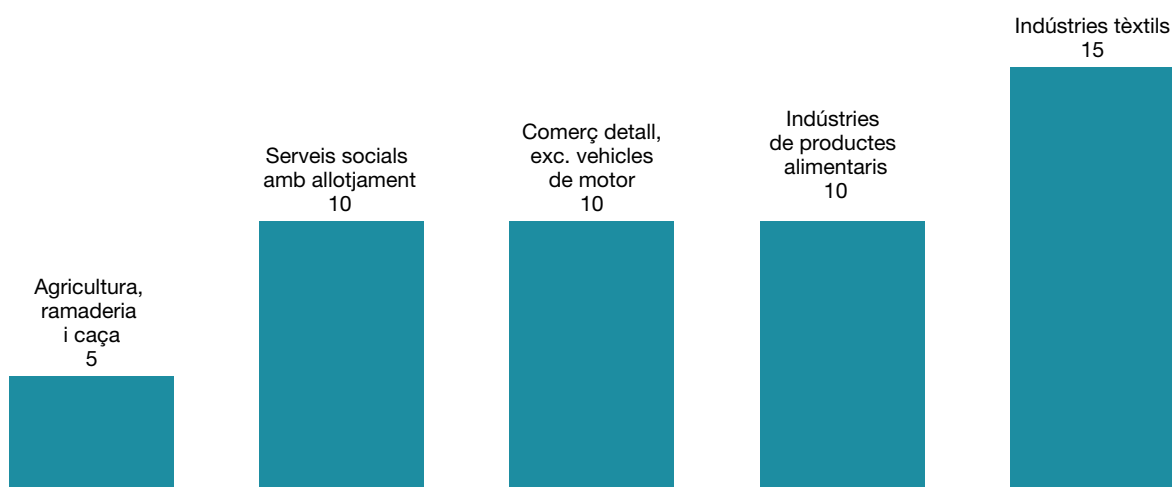


Tres municipis concentren l'augment de persones ocupades residents, i un presenta una taxa d'ocupació superior al 75 %. L'atur augmenta en 6 municipis, però hi ha encara quatre amb una taxa d'atur inferior al 6 %.

- 1 Calders
- 2 Castellcir
- 3 Castellterçol
- 4 Collsuspina
- 5 Estany (L')
- 6 Granera
- 7 Moià
- 8 Monistrol de Calders
- 9 Sant Quirze Safaja
- 10 Santa Maria d'Oló

Gràfic 6

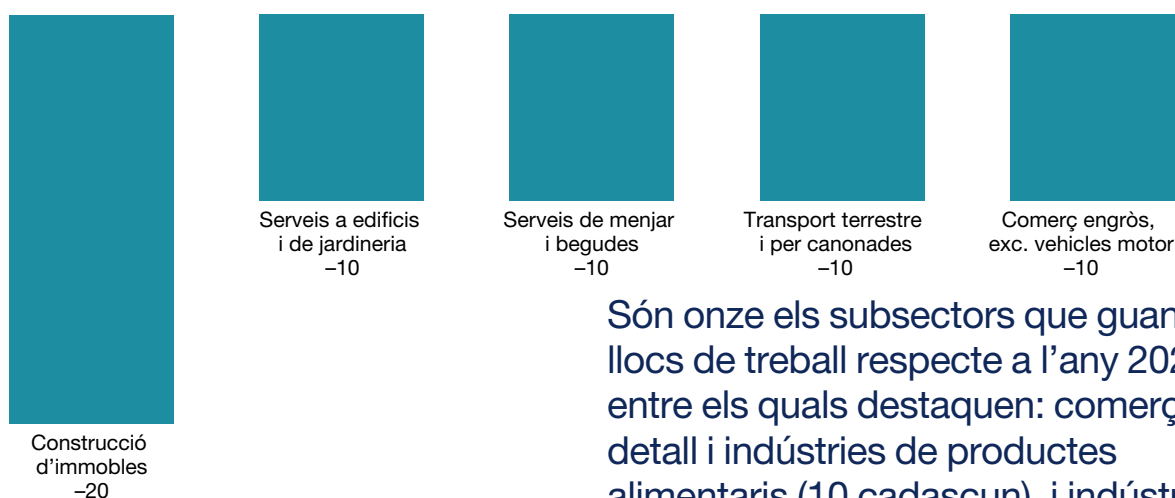
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Moianès, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Moianès, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

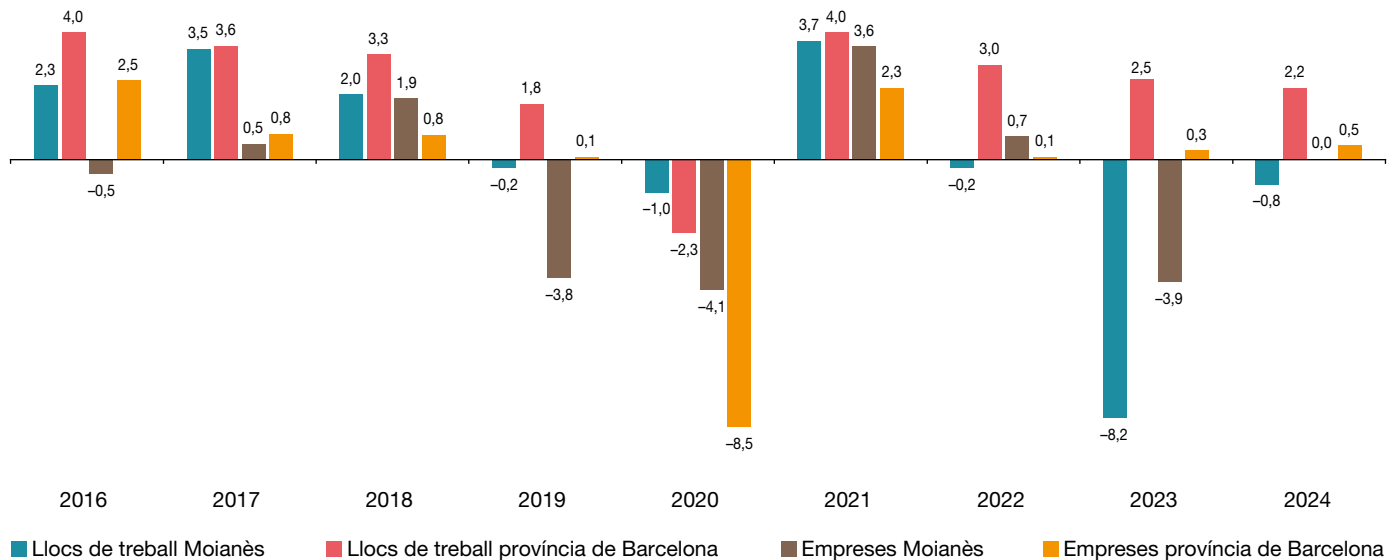
Són onze els subsectors que guanyen llocs de treball respecte a l'any 2022, entre els quals destaquen: comerç al detall i indústries de productes alimentaris (10 cadascun), i indústries tèxtils (15). Per contra, setze subsectors perden llocs de treball, com els serveis de menjar i begudes i els serveis a edificis i jardineria (-10 cadascun), i la construcció d'immobles (-20).

Repetint el comportament de l'any anterior, el 2024 el nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) al Moianès es redueix, però es frena notablement respecte a la caiguda de l'any anterior. En total hi ha 3.785 llocs de treball, s'han perdut 30 en relació amb el mateix període de l'any 2023, una caiguda del -0,8 %, l'única comarca de la província que perd llocs de treball. La baixada de llocs de treball s'ha estès amb la mateixa intensitat tant en la modalitat de treball assalariat com en la d'autònom (-0,8 % ambdues).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)



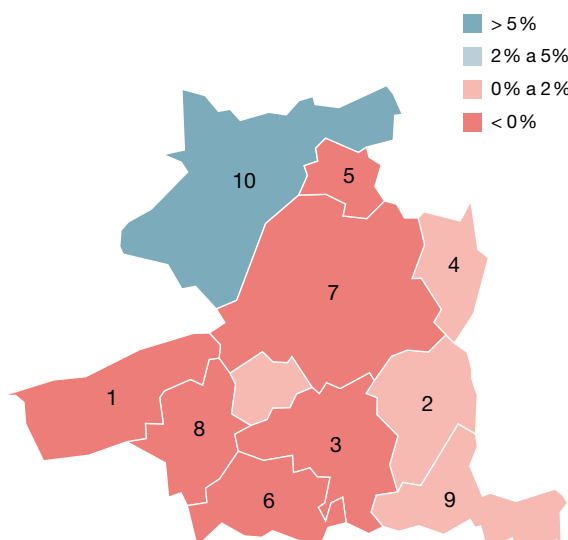
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha resultat negativa en sis dels deu municipis de la comarca, entre els quals sobresurten Granera (-10,0 %), Calders (-10,2 %) i l'Estany (-21,1 %). En termes absoluts les majors caigudes s'han donat a l'Estany (-20) i Calders (-25). Per contra, només dos municipis experimenten increments, concretament Castellcir (1,3 %) i Santa Maria d'Oló (7,6 %).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.

Moianès, 2024 (en percentatge)



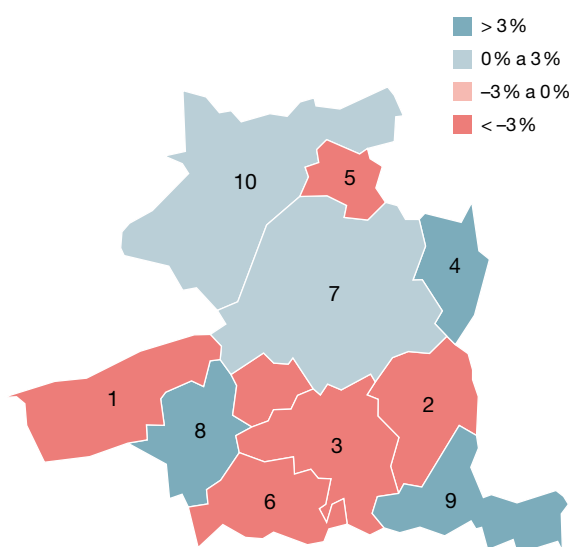
Els llocs de treball a la comarca es continuen reduint (-0,8 %), tant dels assalariats com dels autònoms. El nombre d'empreses es manté estable, 0,0 %.

El nombre **d'empreses** (comptes de cotització) s'ha mantingut estable respecte a l'any anterior (0,0 %), i finalitza l'any amb 394 empreses. Però sí que s'han produït algunes variacions en els subsectors. Els majors descensos es registren a la construcció d'immobles (-3) i a les indústries de productes alimentaris (-4), contràriament, els subsectors que apleguen els increments més apreciables són la venda i reparació de vehicles a motor i els serveis d'allotjament (2 cadascun), i el comerç al detall (4).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades.

Moianès, 2024 (en percentatge)



Cinc municipis perden teixit empresarial, dels que destaquen Castellterçol (-3) i l'Estany (-5). En canvi, quatre municipis en guanyen en el mateix període, com Sant Quirze Safaja (4) i Moià (5).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el teixit empresarial del Moianès consta de 202 empreses que generen un volum de negoci consolidat de 373 milions d'euros. Es tracta del segon teixit empresarial més reduït de la província de Barcelona tant en termes de facturació, com d'ocupació com de nombre d'empreses. El Moianès és la comarca amb la major concentració sectorial de la província, això queda explicat per la importància de la indústria de productes alimentaris i begudes. Aquest sector genera un volum de negoci de 205 milions d'euros, que representa el 55,1 % de la facturació comarcal.

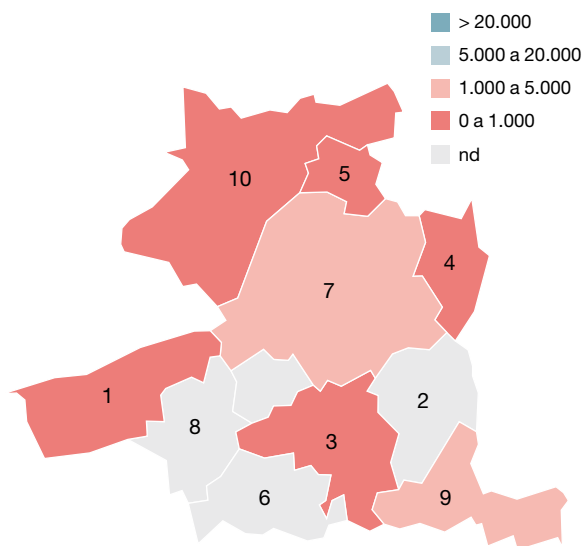
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació al Moianès es va manifestar en sentit contrari al de la major part de les comarques. Del 2019 al 2020 la facturació va augmentar un 0,8 %, mentre que al conjunt de la província de Barcelona es va reduir un 11,0 %. El 2021 la facturació es va incrementar un 3,1 %, augment molt inferior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (13,3 %). El 2022 l'augment interanual va ser del 4,3 %, i el 2023 ha estat del 13,6 %, el més elevat del conjunt de comarques barcelonines i molt superior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (5,3 %).

El nombre de **prestacions per desocupació** se situa en 437 en tancar l'any, pràcticament el mateix nombre que l'any anterior. La taxa de cobertura sobre la població aturada registrada se situa en el 78,2 %, per sobre de la del conjunt de la província (69,2 %). Però la taxa de cobertura ha baixat en 8 punts percentuals en un any, a causa de l'augment de l'atur.

En relació amb els **contractes laborals** registrats al llarg de l'any 2024, el seu nombre s'ha situat en 2.050, que són 250 contractes menys que l'any 2023 (-10,9 %), i repeteix com la comarca amb una baixada més remarcable. El descens de la contractació es dona a tots els grans sectors econòmics, amb l'única excepció de l'agricultura (41,7 %), però destaca la reducció de la indústria (-18,4 %). La contractació temporal encapçala la reducció (-19,5 %), mentre que la indefinida també cau, però en menor mesura (-2,2 %), augmentant així el pes de la contractació indefinida fins al 54,9 %.

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Moianès, 2024* (en euros)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

A la comarca del Moianès, l'oferta de places en **allotjaments turístics** es manté pràcticament estable en comparació al 2023, excepte pels HUT. L'oferta de places en habitatges d'ús turístics registra un augment d'un 27 % (77 places noves), i ja representa un 31 % del total de places ofertes a la comarca, per sobre del turisme rural (20 %).

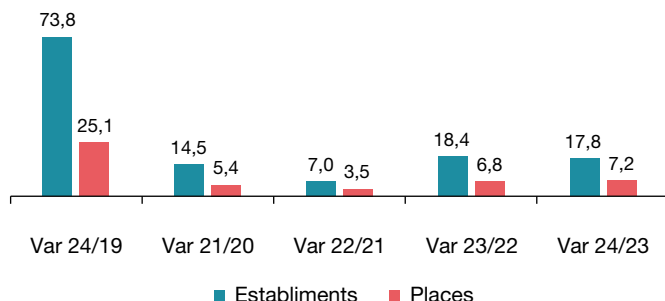
Aquest 2024 el Moianès supera lleugerament les xifres assolides l'any 2023, tant en viatgers (+4 %) com en pernoctacions (+5 %), en establiments hotelers i en turisme rural. No es disposa de dades de càmpings.

El Moianès ha recaptat 14.176 euros d'impost sobre les estades en establiments turístics, un 16 % més que el 2023.

Els habitatges d'ús turístic suposen un 31 % del total de places del Moianès, el 2024, i es mantenen com la segona tipologia amb més places.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

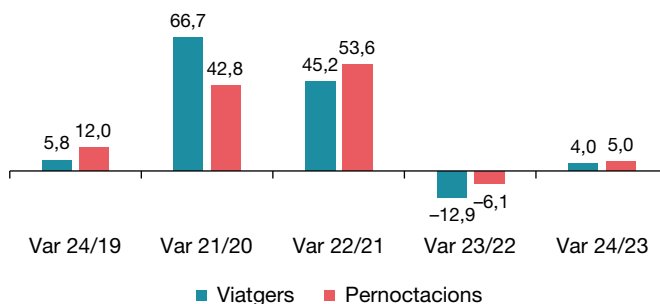


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)

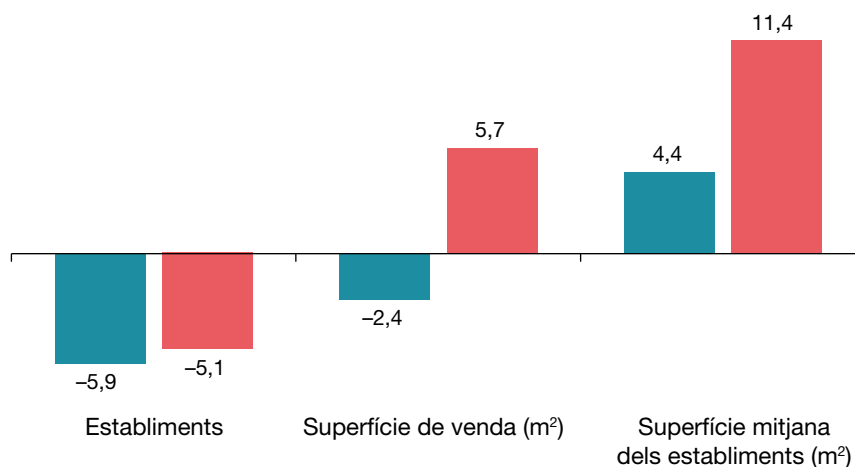


* Inclou viatgers i pernoctacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)



Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

En relació amb el **comerç**, segons les dades publicades per la Generalitat de Catalunya, l'any 2023 hi havia un total de 160 establiments comercials a la comarca, que ocupaven una superfície de venda de 15.142 m². Això suposa una davallada respecte a l'any 2021 d'un -5,9 % en el nombre d'establiments, i d'un -2,4 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és d'11,09 establiments per cada 1.000 habitants, 0,9 dècimes menys l'any 2021, i 1.049 m² per cada 1.000 habitants, un -3,8 % menys. La superfície mitjana per establiment se situa en 95 m², 4 m² més que el 2021, la variació més baixa del conjunt de les comarques amb un 4,4 %.

Entre els deu municipis de la comarca, Moia es posiciona com a líder en la concentració d'establiments comercials (89), així com en la densitat, amb 13,6 establiments per cada 1.000 habitants. En canvi, pel que fa a la superfície mitjana, sobresurt Santa Maria d'Oló, amb una mitjana de 128 m².

Els llocs de treball del subsector del retail es mantenen respecte a l'any 2013, i són 470 llocs (0,0 %), mostrant un estancament del subsector que contrasta amb el petit increment registrat al conjunt de la província (0,6 %). Malgrat l'estancament, el pes que suposa sobre el total de llocs de treball de la comarca és notable, del 12,4 %.

El nombre d'establiments comercials i la superfície de venda van a la baixa. La valoració de l'oferta comercial millora tímidament (6,32), però encara pateix fortes fuges de consum cap a altres comarques.

En els darrers resultats de l'Enquesta d'hàbits de consum i compra el 2024, la valoració de l'oferta comercial experimenta una tímida millora respecte a l'anterior enquesta de 2019, amb una valoració de 6,32 sobre 10 (la mitjana provincial és de 7,15), i se situa com la tercera comarca amb pitjor valoració. La limitada oferta comercial fa que registri el menor índex d'atracció de la província. En la despesa de productes quotidians es dona una fuga significativa de consumidors cap a altres comarques, aproximadament 1 de cada 4. Aquest fet s'agreuja encara més en el cas de consum de productes no quotidians (equipament de la llar i equipament de la persona), amb una fugida a altres comarques de més de la meitat de la despesa.

Perspectiva de gènere Moianès

Al Moianès, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat expansiva, amb una millora de l'ocupació i de la bretxa de gènere de participació laboral femenina. El 2024 ha tancat l'any amb 3.230 afiliades dones i 3.850 afiliats homes, l'1,3 % i el 0,8 % més respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat un increment de la participació de les dones en l'ocupació, que ha passat del 45,5 % dels afiliats totals el 2023 al 45,6 % el 2024. Dins la província de Barcelona, el Moianès té una participació laboral de les dones inferior a la mitjana de les comarques (el 45,6 % enfront al 47,3 %).

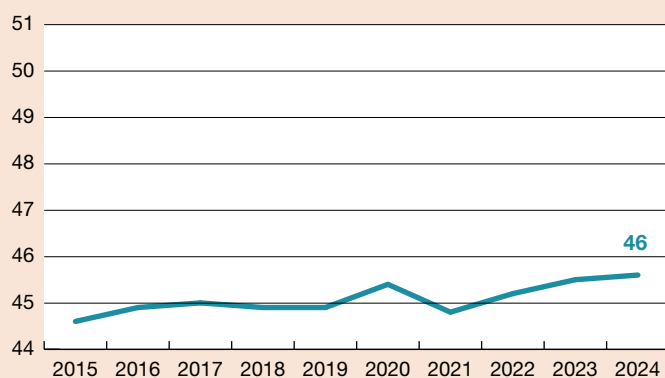
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, atès que les dones es troben principalment en el sector serveis (el 80 % de les dones treballen en serveis al Moianès el 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a nivell comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. L'expansió de serveis que s'ha produït el 2024 s'ha repartit de forma similar entre dones i homes, però l'augment d'afiliades dones a la indústria ha reduït la bretxa de gènere en l'ocupació el darrer any.

Pel que fa a la desocupació, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 55 % el 2024. Al desembre de 2024, el nombre de dones aturades ha estat 319, el 6,4 % menys que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats ha estat de 262, el 12,4 % més que el 2023. El fet que l'atur femení hagi caigut mentre el masculí no, fa que el percentatge de dones aturades sobre el total disminueixi notablement del 59 % a finals del 2023 al 55 % a finals del 2024. Aquesta majoria de dones aturades suggereix un fort desajust entre l'oferta i demanda laboral femenina, on polítiques de formació específica i d'inserció laboral a la comarca dirigides a les dones són especialment rellevants. Un exemple és el programa Treball i Formació de la convocatòria covid-19 i Treball i formació Dona, del Consell Comarcal del Moianès, un projecte adreçat a dones aturades de llarga durada.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Moianès

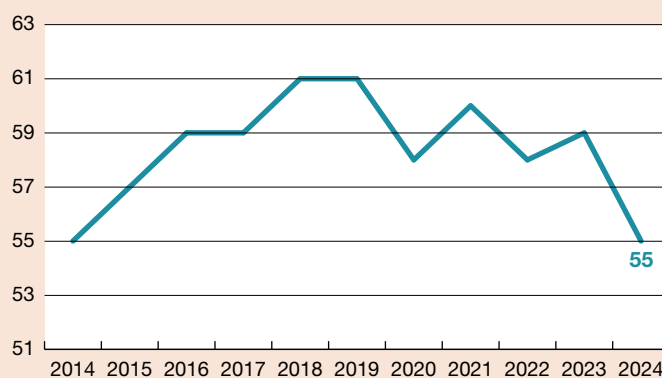
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Moianès

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball.

Moianès o Sénaïom? Innovació transformativa per liderar la transició agroalimentària

Xavier Gironès García, Regió del Coneixement de la Catalunya Central. Departament de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya

Marc Bernadich Màrquez, Deganat de la Facultat de Ciències Socials de la Fundació Universitària del Bages (FUB). Campus Manresa de la UVic-UCC

Una comarca amb condicions úniques per afrontar reptes globals

Amb poc més de 14.000 habitants i una superfície de 337 km², el Moianès es defineix per una identitat rural profundament arrelada i un paisatge agroforestal de gran valor ecològic, cultural i econòmic. Aquesta singularitat, combinada amb una baixa densitat urbanística i espais naturals protegits, ha afavorit una qualitat de vida elevada i una funció residencial creixent. La comarca ha esdevingut atractiva per a nous residents procedents d'altres territoris que busquen entorns saludables, sostenibles i connectats amb la natura, reforçant així el perfil de comarca refugi davant les pressions urbanes i climàtiques.

Tot i el seu cert aïllament respecte a les principals infraestructures logístiques, la seva posició geogràfica —entre l'Àrea Metropolitana de Barcelona i ciutats com Manresa, Vic o Granollers— permet aprofitar dinàmiques urbanes pròximes sense renunciar a la seva autenticitat. Aquesta doble condició fa del Moianès un territori amb potencial per esdevenir laboratori viu de noves formes de vida, producció i convivència. En un context global marcat per la incertesa, el seu caràcter poc urbanitzat esdevé un avantatge competitiu per atraure famílies, professionals i iniciatives que cerquen models de desenvolupament més coherents amb els límits del planeta.

Un teixit econòmic especialitzat i amb capacitat de transformació

El teixit productiu del Moianès destaca per la seva compacitat i especialització. Amb prop de 400 comptes de cotització, el 71,5 % dels quals pertanyents al sector serveis i un 12,2 % a la indústria, la comarca mostra una activitat econòmica estable però concentrada en àmbits concrets. La indústria alimentària i la tèxtil són els motors principals: el 2023, la primera concentrava el 21,7 % dels llocs de treball (24 establiments), i la segona el 6,4 % (4 empreses). Segons dades del SABI, unes 200 empreses generen un volum de negoci global de 315 milions d'euros, dels quals un 61 % correspon només a la indústria alimentària.

Aquestes dades revelen una estructura compacta però amb capacitat d'impacte, que ha sabut mantenir-se activa malgrat les limitacions d'escala. Tot i que el sector primari representa una proporció menor en termes absoluts, guanya cada cop més rellevància estratègica dins la transició agroecològica i l'economia circular. Es detecta un interès creixent per part de joves emprenedors, projectes d'agrotransformació i iniciatives d'economia social que exploren noves formes de relació amb la terra i els mercats locals. Aquesta efervescència, si és acompanyada adequadament, pot multiplicar el valor afegit generat pel sector agroalimentari, afavorint la diversificació econòmica i la resiliència del conjunt comarcal.

Reptes sistèmics que activen oportunitats col·lectives

El Moianès afronta reptes complexos i interconnectats: el relleu generacional al camp, la pressió sobre el sòl agrícola, l'encariment dels costos de producció, la feblesa de les xarxes de distribució i la manca d'espais industrials adaptats. S'hi afegeix la tensió entre l'impuls a l'activitat econòmica i la forta consciència paisatgística de la població, que percep el territori com un bé comú a preservar. Però és precisament aquesta complexitat el que pot activar una nova agenda d'innovació transformadora, entesa no com un luxe, sinó com una necessitat estructural per garantir viabilitat futura.

L'existència d'una administració propera i col·laborativa, com el Consell Comarcal, i la implicació d'alguns ajuntaments en processos de suport a l'activitat empresarial i agrària, han estat factors clau per consolidar una cultura de treball compartit. Els espais de cooperació entre actors —fomentats també des d'àmbits com l'educació, la cultura o la sostenibilitat— han permès generar confiança i visualitzar nous imaginaris de comarca. Tot plegat apunta cap a un model emergent, en què el desenvolupament econòmic i la transició ecològica poden avançar plegats si es creen les condicions adequades.

Cap a un sandbox rural: experimentació i innovació transformadora

En aquest escenari, el Moianès pot esdevenir un veritable *sandbox* rural, un entorn controlat però real on experimentar solucions a problemes complexos amb una mirada sistèmica. Inspirat en els principis del Consorci de Polítiques d'Innovació Transformativa (TIPC), aquest enfocament no consisteix només a testar nous productes o serveis, sinó a transformar les condicions institucionals, normatives i culturals que mantenen bloquejades les transicions. Un *sandbox* no és un projecte, és una manera de fer política basada en l'aprenentatge col·lectiu, la cocreació i la iteració constant.

El Moianès té tots els ingredients per ser aquest espai: una escala humana que permet una governança propera, una estructura productiva que encara pot ser redissenyada, i una comunitat activa, compromesa i amb capacitat d'implicació. En lloc d'importar solucions tancades, la comarca pot acollir proves pilot en àmbits com la digitalització 4.0 aplicada al sector primari, la gestió col·laborativa de la terra, l'aprofitament energètic comunitari, o la certificació i traçabilitat dels productes de proximitat amb tecnologia *blockchain*. A més, pot fer-ho des d'una òptica que connecti el coneixement científic i l'experiència local, teixint aliances amb universitats, centres tecnològics, institucions públiques i xarxes de productors.

Aquest enfocament demana noves capacitats a l'administració local, que ha de passar de la funció de gestora a la de facilitadora de processos complexos. També requereix un teixit empresarial amb capacitat d'assumir riscos, compartir dades, obrir-se a models col·laboratius i interpretar els reptes com a motors d'innovació. En definitiva, el *sandbox* és l'escenari on s'anticipen els futurs possibles, es construeixen noves regles de joc i es redefeixen les relacions entre agents.

El futur del Moianès: col·laboració, visió i capacitat transformadora

El Moianès pot convertir-se en un referent europeu de territori que aborda la transició agroalimentària no com un repte tècnic, sinó com una oportunitat de transformació profunda. En un món on la complexitat exigeix nous instruments, la comarca pot jugar amb avantatge: la seva mida, cohesió i identitat li permeten actuar amb agilitat i valentia. Si aconsegueix consolidar un ecosistema d'innovació transformadora, basat en la confiança, l'experimentació i la capacitat d'aprenentatge, podrà avançar moltes passes per davant d'altres territoris.

Apostar per aquesta via no és una utopia, sinó una necessitat davant de reptes com la crisi climàtica, la desertització rural, la dependència alimentària o la desconexió ciutadana. El Moianès pot demostrar que les solucions als grans reptes globals poden començar en territoris petits, quan aquests assumeixen la seva complexitat, activen la seva intel·ligència col·lectiva i obren espais per a la transformació sistèmica. En aquest horitzó, potser no és casual que el nom de la comarca llegit a l'inrevés, Sénaiom, ens suggereixi precisament això: una «*Societat que Experimenta i Innova Agroecològicament i Organitzacionalment al Moianès*». Una metàfora que sintetitza el desig d'un territori que vol pensar-se al revés per imaginar-se millor.



Osona

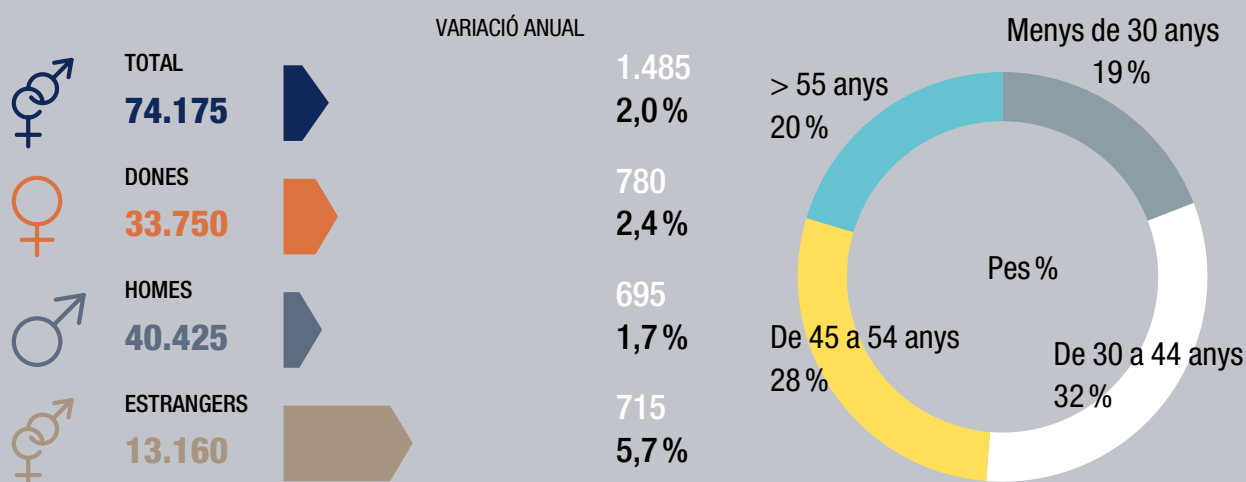


Resum executiu

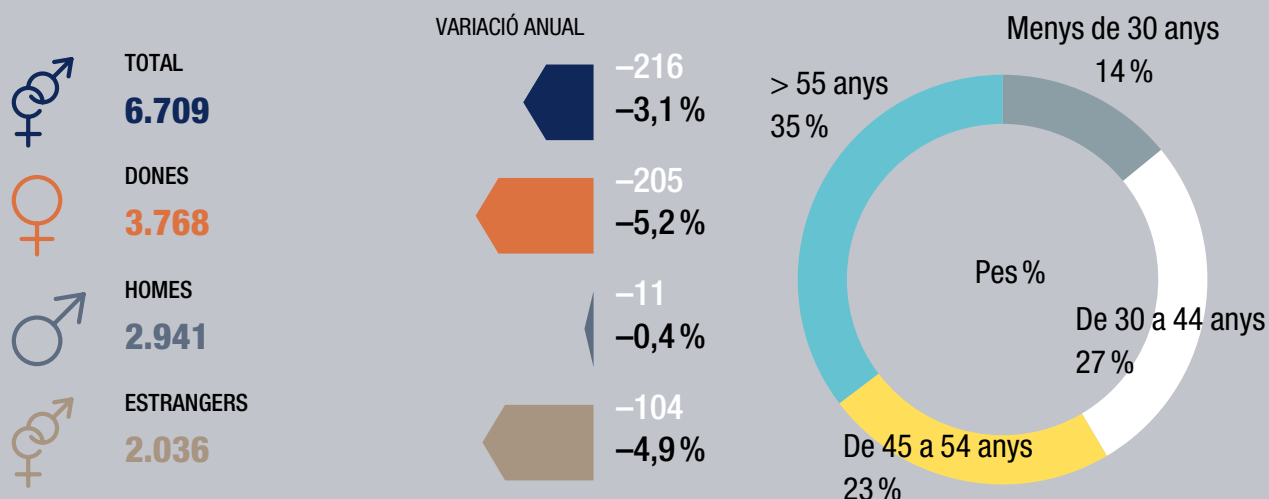
L'any 2024 la comarca d'Osona mostra una evolució positiva gairebé generalitzada dels indicadors socioeconòmics analitzats. Aquest comportament positiu és moderat, però contrasta amb l'evolució desigual registrada l'any 2023. L'atur registrat canvia de tendència i es redueix el $-3,1\%$, que ha estat particularment positiu en el cas de les dones ($-5,2\%$), i també entre la població amb nacionalitat estrangera ($-4,9\%$). La incidència de l'atur torna a ser inferior a la del conjunt de la província, amb una taxa del $8,3\%$, quatre dècimes inferiors a la taxa provincial ($8,7\%$) i també quatre dècimes menys que l'any anterior.

L'ocupació registrada resident consolida el ritme de creixement que va registrar un any enrere, experimentant un increment del $2,0\%$, proper al de la província ($1,9\%$). En canvi, en el cas dels llocs de treball es debilita l'important creixement fins a situar-se en un tímid $0,3\%$, allunyant-se del creixement provincial ($2,2\%$), i tant els llocs de treball assalariats com els autònoms han crescut al mateix ritme. El teixit empresarial experimenta un tímid increment ($0,1\%$). La configuració de la comarca del Lluçanès ha fet que no siguin comparables els resultats de l'activitat turística respecte a l'any anterior. Pel que fa al comerç, l'increment de la superfície de venda no ha evitat una reducció en el nombre d'establiments, mentre la valoració resultant de l'oferta comercial és relativament bona.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



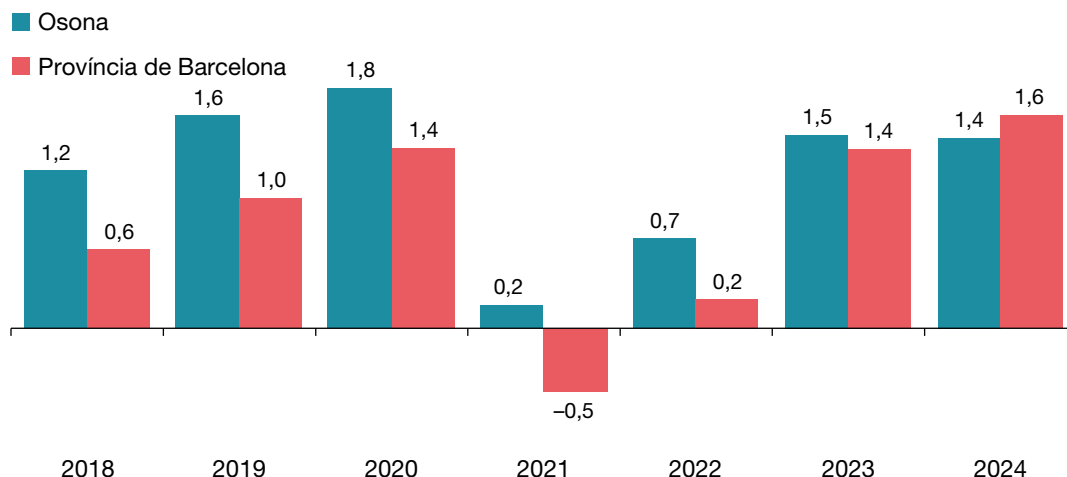
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca d'Osona està integrada per 42 municipis, dels quals 39 s'ubiquen a la província de Barcelona, i els 3 restants a la de Girona. Osona té una superfície de 916,1 km², ocupant l'11,9 % de la demarcació, amb una superfície mitjana municipal de 23,5 km². Vic n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2018-2024 (en percentatge)

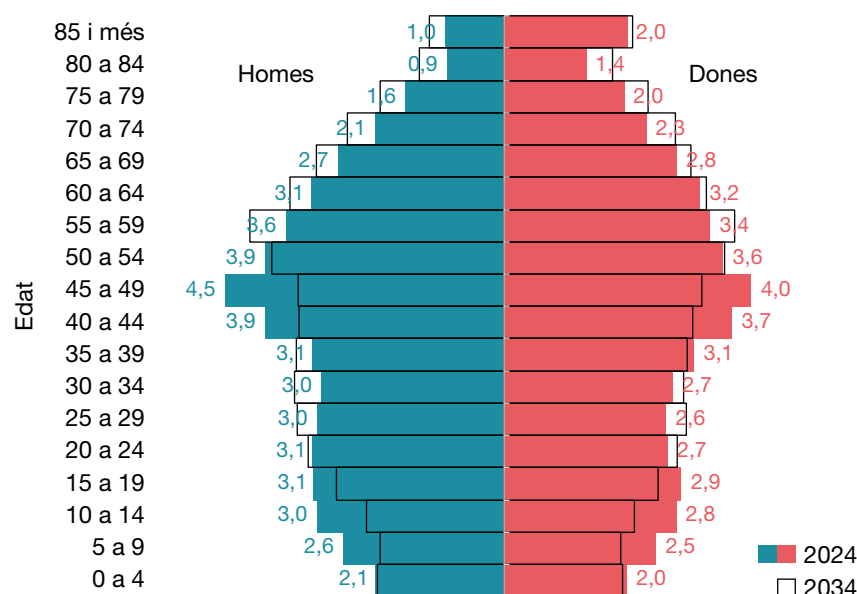


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

La població d'Osona augmenta l'any 2024 fins als 162.749 **habitants**, que suposa un 1,4 % més (vegeu el gràfic 1), lleugerament inferior al creixement provincial (1,6 %). Per grups d'edat, l'increment més marcat s'ha donat entre les persones de 65 anys i més (3,3 %), seguit del grup de 16 a 64 anys (1,4 %). La població més jove, de 0 a 15 anys, canvia de tendència respecte a l'any passat, i decreix (-1,1 %). La població amb nacionalitat espanyola cau el -2,1 %, mentre que l'estrangera augmenta pràcticament en la mateixa mesura (2,2 %), de forma rellevant en la nacionalitat colombiana (15,4 %) i peruana (27,0 %). Creix la població a trenta-un municipis de la comarca, amb especial incidència a Torelló (185), Roda de Ter (187) i sobretot a Vic (1.098). Per altra banda, sis municipis perden població, encapçalats per Sant Hipòlit de Voltregà (-20).

Gràfic 2

Piràmide d'edats d'Osona 2024-2034 (en percentatge)

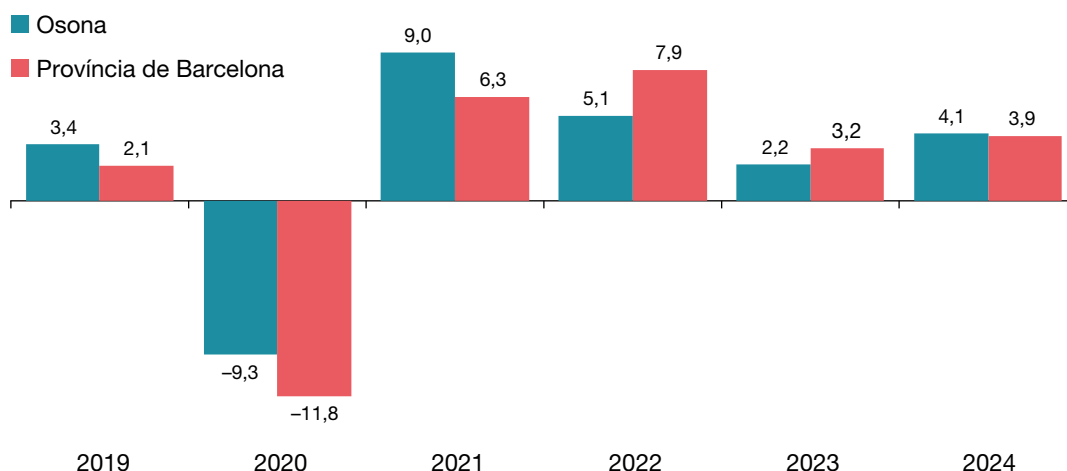


Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

La comarca manté un ritme de creixement de població similar al de l'any anterior, amb un creixement marcat del grup d'edat més avançada, de 65 anys i més, mentre la població jove decreix, aprofundint el procés d'envelliment de la població.

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)



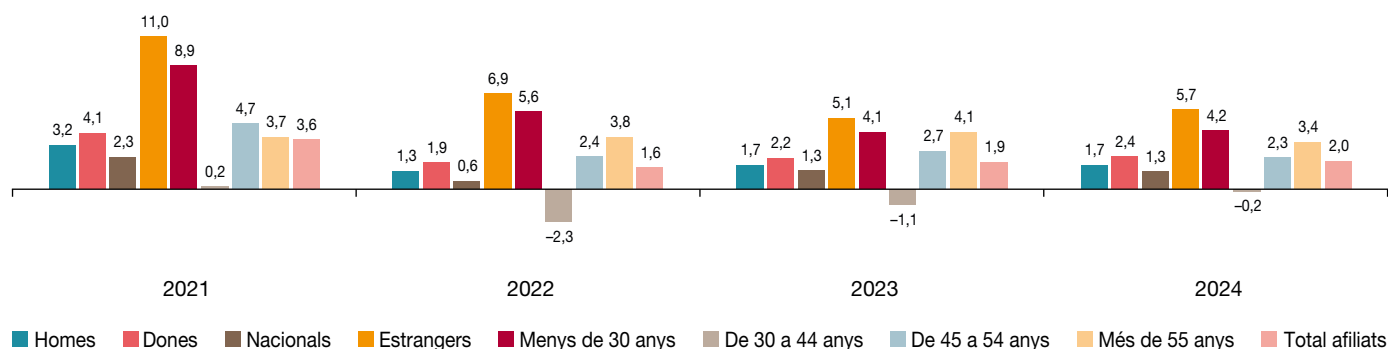
Font: BBVA, *Anuari Econòmic Comarcal* 2025

Es manté el ritme de creixement de la població ocupada (2,0 %), impulsat per la població amb nacionalitat estrangera (5,7 %). Per edat, els joves encapçalen l'augment (4,2 %).

L'any 2024 s'experimenta un augment del VAB del 4,1 % (vegeu el gràfic 3), segons l'*Anuari econòmic comarcal* 2025, de BBVA, un creixement remarcable, i lleugerament per sobre del provincial (3,9 %). Per altra banda, el creixement de l'ocupació registrada de la població resident a la comarca torna a intensificar-se respecte a l'any anterior, fins al 2,0 %, molt similar al creixement provincial (1,9 %). Entre les variables de l'ocupació analitzades, destaca la dinàmica positiva de la població ocupada amb nacionalitat estrangera (5,7 %). Per grups d'edat, els creixements més notables els trobem entre els menors de 30 anys i els de 55 anys i més (4,2 % i el 3,4 % respectivament), en canvi, torna a baixar sensiblement en el grup de 30 a 44 anys (-0,2 %). L'any tanca amb 74.175 persones ocupades, 1.485 més que un any abans.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Osona (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

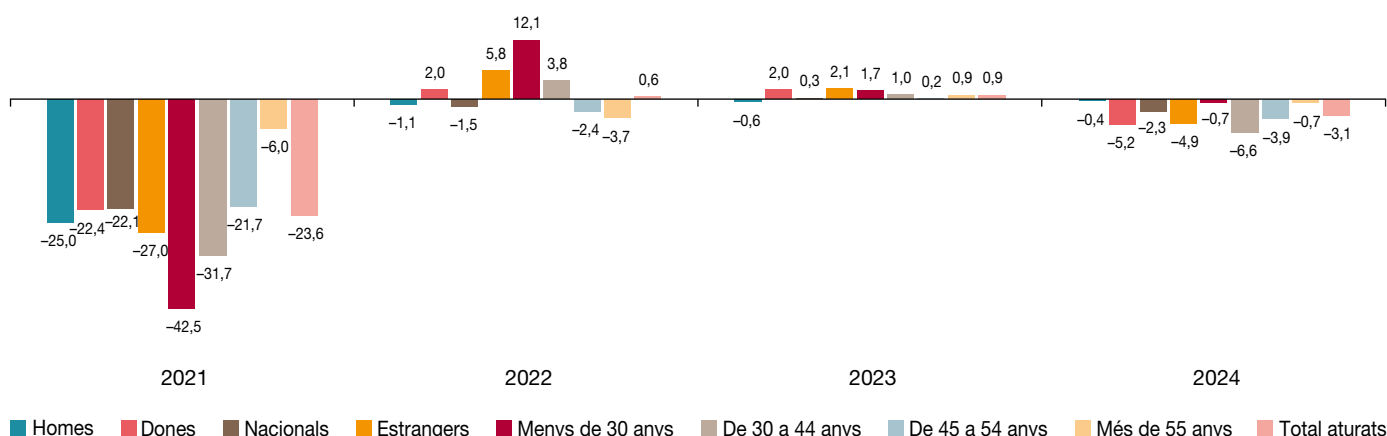
A diferència dels dos anys anteriors, l'**atur registrat** (vegeu el gràfic 5) s'ha reduït notablement respecte a l'any anterior. S'hi comptabilitzen un total de 6.709 aturats registrats en finalitzar l'any 2024, 216 menys que un any enrere, que suposa un descens del $-3,1\%$, un ritme de destrucció de l'atur superior al del conjunt de la província ($-2,4\%$). La taxa d'atur baixa fins al $8,3\%$, 4 dècimes inferior a la taxa provincial ($8,7\%$).

Segons el sexe, les dones experimenten la segona reducció més important entre totes les comarques barcelonines ($-5,2\%$), en canvi, el descens entre els homes és discret ($-0,4\%$). Per nacionalitat, davalla de forma més acusada entre la població amb nacionalitat estrangera ($-4,9\%$). Tots els grups d'edat analitzats han registrat una davallada en el nombre de persones aturades, i és entre la població de 30 a 44 anys en què ha estat més destacada ($-6,6\%$). La caiguda s'ha fet extensiva a tots els grans sectors d'activitat, on la indústria ha experimentat la reducció més gran en termes absoluts (-87), i la construcció en termes relatius ($-10,0\%$). La població sense ocupació anterior és la que experimenta la baixada més tèbia ($-1,6\%$).

Gràfic 5

Taxes de variació interanual de la població aturada registrada.

Osona (en percentatge)

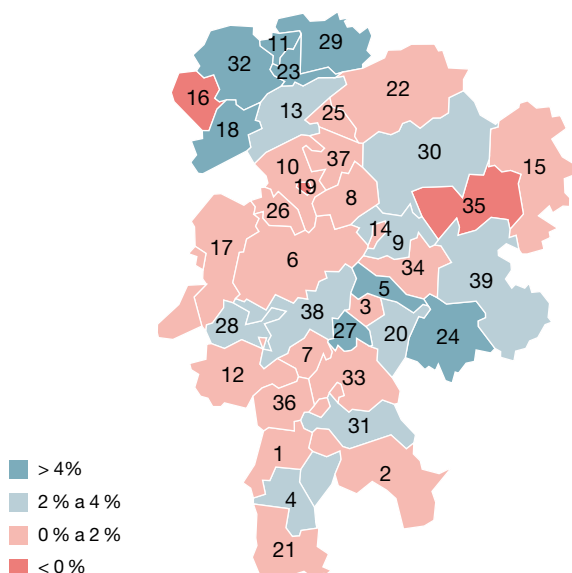


Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada.

Osona, 2024 (en percentatge)

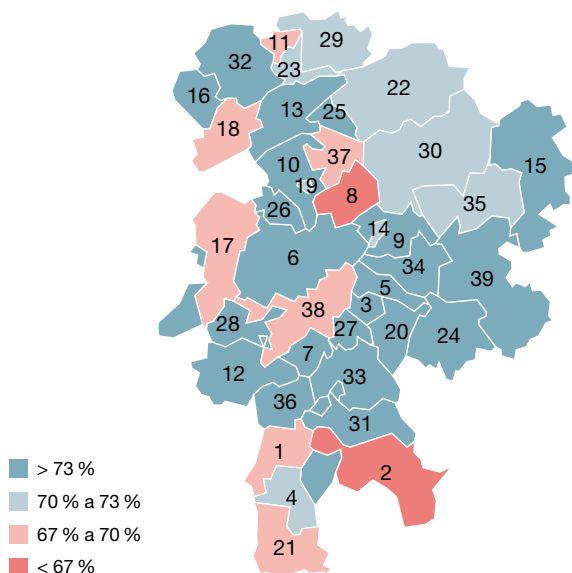


Per sexe, les dones han estat el col·lectiu més beneficiat de la reducció de l'atur registrat ($-5,2\%$). Ha davallat en tots els grans sectors econòmics, encapçalats per la indústria.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada. Osona, 2024

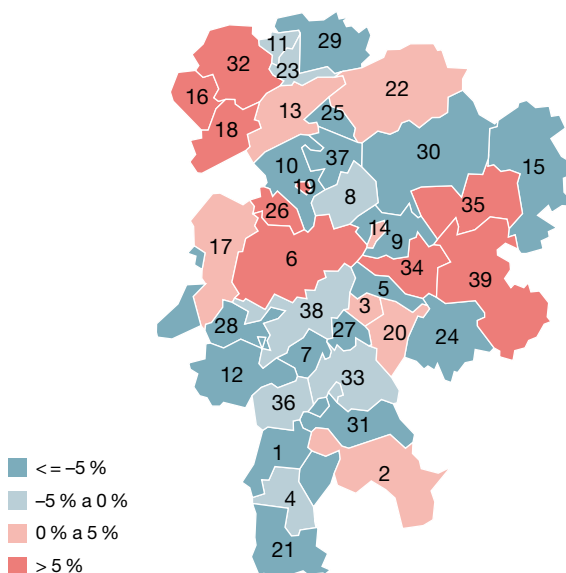
(en percentatge)



Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat. Osona, 2024

(en percentatge)

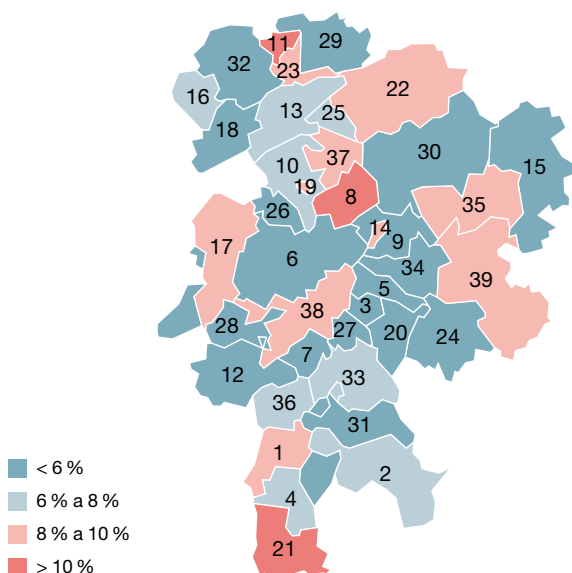


Trenta-un dels trenta-nou municipis registren més persones ocupades que l'any anterior, i setze presenten una taxa d'ocupació superior al 75 %. Cau l'atur a vint-i-tres municipis, i ja són divuit els que tenen una taxa d'atur del 6 % o inferior.

Mapa 4

Taxa d'atur registrat. Osona, 2024

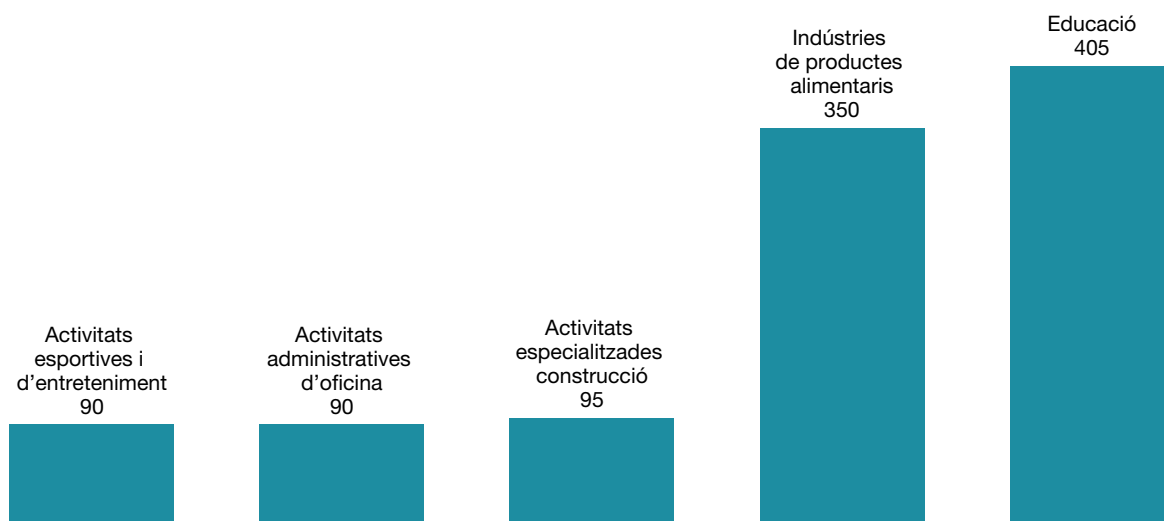
(en percentatge)



- | | |
|------------------------------|-------------------------------|
| 1 Balenyà | 21 Sant Martí de Centelles |
| 2 Brull (El) | 22 Sant Pere de Torelló |
| 3 Calldetenes | 23 Sant Quirze de Besora |
| 4 Centelles | 24 Sant Sadurn d'Osormort |
| 5 Folgueroles | 25 Sant Vicenç de Torelló |
| 6 Gurb | 26 Santa Cecília de Voltregà |
| 7 Malla | 27 Santa Eugènia de Berga |
| 8 Manlleu | 28 Santa Eulàlia de Riuprimer |
| 9 Masies de Roda (Les) | 29 Santa Maria de Besora |
| 10 Masies de Voltregà (Les) | 30 Santa Maria de Corcó |
| 11 Montesquiu | 31 Seva |
| 12 Muntanyola | 32 Sora |
| 13 Orís | 33 Taradell |
| 14 Roda de Ter | 34 Tavèrnoles |
| 15 Rupit i Pruit | 35 Tavertet |
| 16 Sant Agustí de Lluçanès | 36 Tona |
| 17 Sant Bartomeu del Grau | 37 Torelló |
| 18 Sant Boi de Lluçanès | 38 Vic |
| 19 Sant Hipòlit de Voltregà | 39 Vilanova de Sau |
| 20 Sant Julià de Vilatorrada | |

Gràfic 6

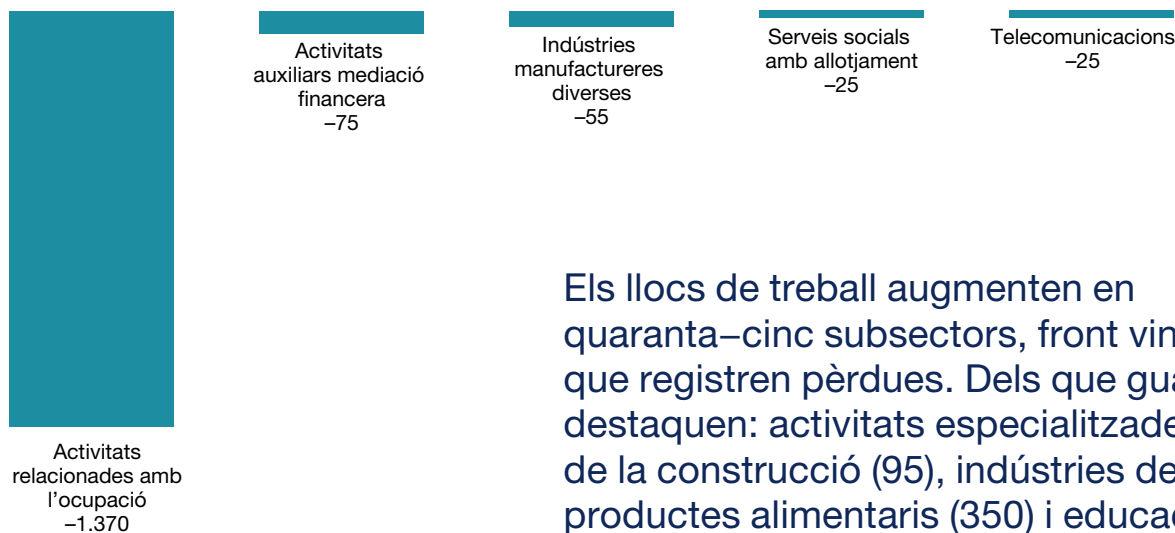
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Osona, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Osona, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

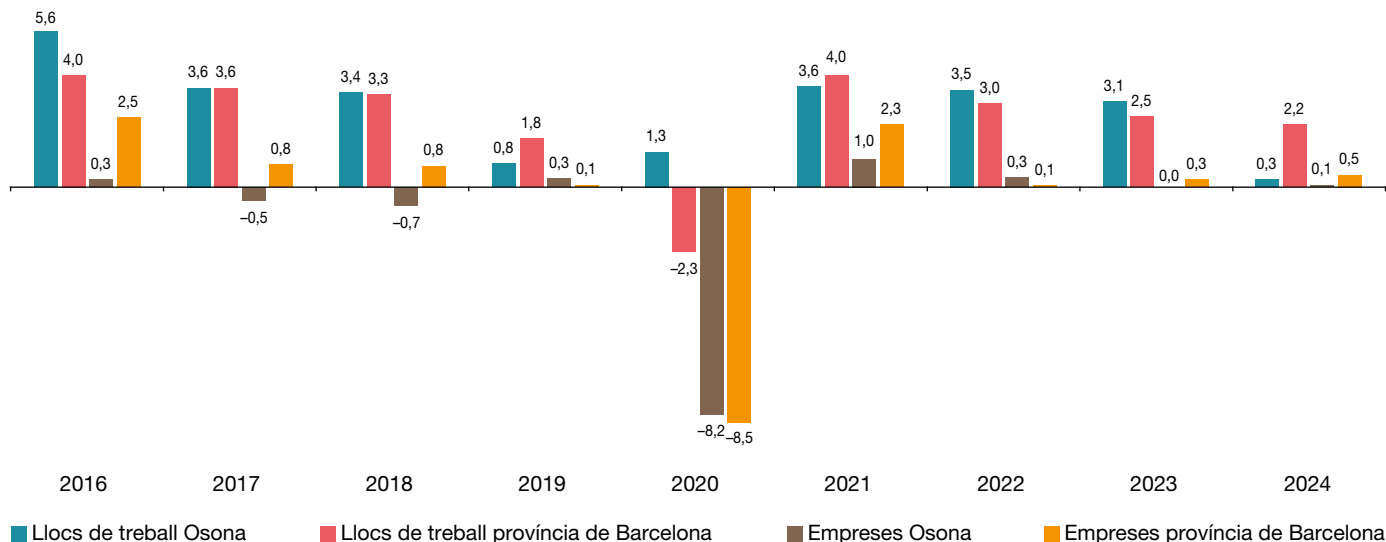
Els llocs de treball augmenten en quaranta-cinc subsectors, front vint-i-un que registren pèrdues. Dels que guanyen destaquen: activitats especialitzades de la construcció (95), indústries de productes alimentaris (350) i educació (405). Per contra, les activitats relacionades amb l'ocupació registra la major pèrdua (-1.370).

En relació amb el nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no), Osona tanca l'any amb 74.660 llocs de treball, que són 200 més que el mateix període de l'any anterior. Suposa un tímid augment del 0,3 %, l'augment més moderat entre les dotze comarques que creixen, i s'allunya del dinamisme experimentat al conjunt de la província (2,2 %). Les dues modalitats de treball, l'assalariada i l'autònoma, creixen al mateix ritme totes dues (0,3 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)



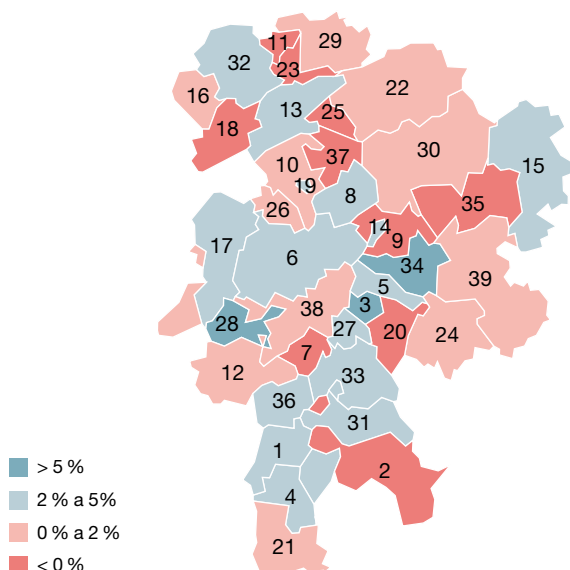
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Vint-i-tres municipis de la comarca presenten una evolució positiva en el nombre de llocs de treball (vegeu el mapa 5), dels quals en termes percentuals destaquen: Calldetenes (9,3 %), Tavèrnoles (15,6 %) i Santa Eulàlia de Riuprimer (16,3 %). En termes absoluts els principals increments s'han donat a Gurb i Manlleu (140 cadascun) i Vic (510). Tanmateix, deu municipis han experimentat un descens, entre els quals trobem Montesquiu (-10,5 %), Tavertet (-15,4 %) i Torelló (-23,5 %).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.

Osona, 2024 (en percentatge)

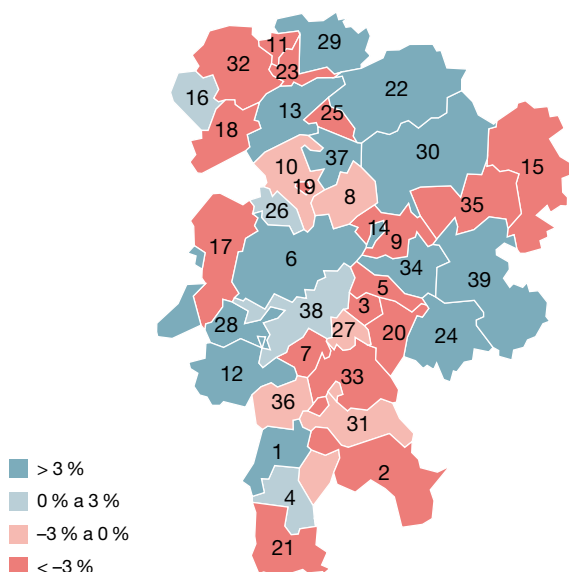


El modest increment de llocs de treball de la comarca s'han donat tant en la modalitat assalariada com en l'autònoma (0,3 %). Mentrestant, el nombre d'empreses augmenta tímidament (0,1 %).

El nombre d'**empreses** (comptes de cotització) és semblant al que hi havia un any enrere. Es comptabilitzen un total de 5.103 empreses, que són 3 més que l'any 2023, amb una variació mínima (0,1 %), que està per sota del lleuger increment a escala provincial (0,5 %). Per subsectors, els guanys més significatius s'han donat als serveis de menjar i begudes i les activitats especialitzades de la construcció (9 ambdós), i a l'educació (12). En canvi, la reducció més important és la de la fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària (-8).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades. Osona, 2024 (en percentatge)



Quinze municipis guanyen empreses, destacant Gurb (11) i Torelló (14). En canvi, vint-i-dos en perden, entre els que sobresurten Taradell i Sant Hipòlit de Voltregà (-7 ambdós).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, la comarca d'Osona genera un volum de negoci de 14.693 milions d'euros. La principal activitat econòmica d'Osona és la indústria alimentària, que concentra el 27,1 % (3.980 milions d'euros) del total de la xifra de negoci. Osona és la comarca que presenta una major xifra de negoci en el sector agrícola i ramader, amb 520 milions d'euros, xifra que representa el 40,0 % de la facturació del sector a la província de Barcelona.

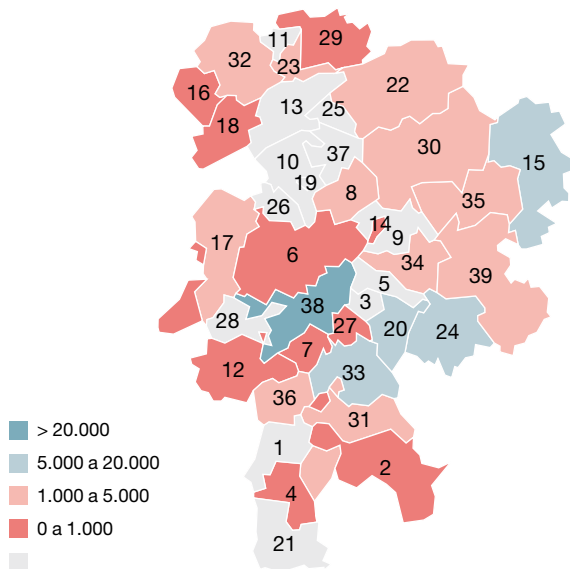
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació a Osona es va manifestar en sentit contrari al de la major part de les comarques. Del 2019 al 2020 la facturació va augmentar un 1,0 %, mentre que al conjunt de la província de Barcelona es va reduir un 11,0 %. El 2021 la facturació es va incrementar un 14,1 %. El 2022 l'augment interanual va ser del 13,8 %, i el 2023 ha estat del 4,4 %, increment inferior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (5,3 %).

Les **prestacions per desocupació** el mes de desembre de 2024 són 4.358, 413 menys que el mateix període de l'any 2023. La taxa de cobertura sobre les persones aturades registrades se situa en el 71,3 %, 2 punts per sobre de la taxa provincial (69,2 %). La reducció del nombre de prestacions ha estat més intensa que el nombre de persones aturades, provocant que la taxa de cobertura caigui en -4,2 punts respecte a l'any anterior (75,4 %).

En relació amb el nombre de **contractes laborals** formalitzats al llarg de l'any, se n'han registrat 41.778, que representa una davallada del -3,7 % (1.616 contractes menys), un descens que contrasta amb l'estabilització al conjunt de la província (0,0 %). A excepció de l'agricultura, la resta de grans sectors d'activitat han patit un descens de la contractació, i novament ha estat més marcat a la construcció (-13,2 %). La contractació indefinida és la que ha registrat una minva més remarcable (-7,0 %), enfront d'un descens més feble de la contractació temporal (-0,8 %).

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Osona, 2024* (en euros)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

La comarca d'Osona presenta el 2024 una oferta **turística** de més de 7.600 places. Totes les tipologies d'allotjament es mantenen estables, en relació amb el 2023, només els HUT i el turisme rural, que incrementen lleugerament menys d'un 10 % aquest 2024. La creació de la comarca del Lluçanès amb els municipis que anteriorment pertanyien a Osona, provoca que els períodes analitzats de l'oferta i de la demanda turística no siguin comparables. Per aquest motiu no apareixen dades en l'evolució 24/19 i 24/23.

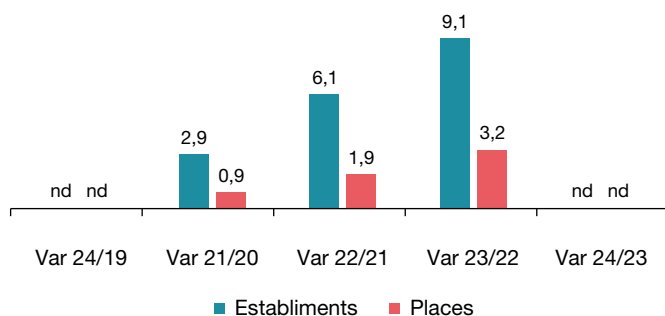
Quant als visitants, el turisme rural incrementa tant en nombre de viatgers com de pernотacions, mentre que els establiments hotelers i els càmpings disminueixen, respecte al 2023, quedant-se lleugerament per sota de les 530.000 pernотacions el 2024 en el total de les tipologies analitzades.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, Osona recapta un total de 160.479 euros aquest 2024.

L'oferta turística d'Osona ja supera les 7.600 places el 2024, tot i comptar amb menys municipis per la creació del Lluçanès.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

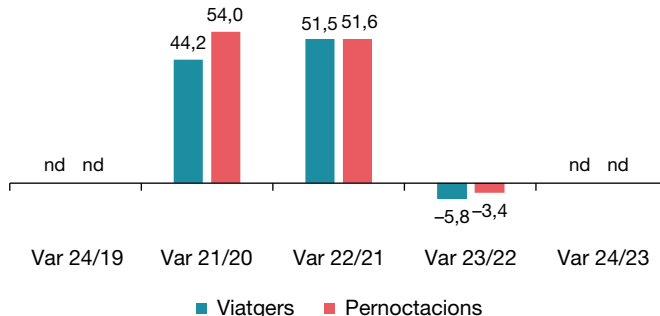


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)

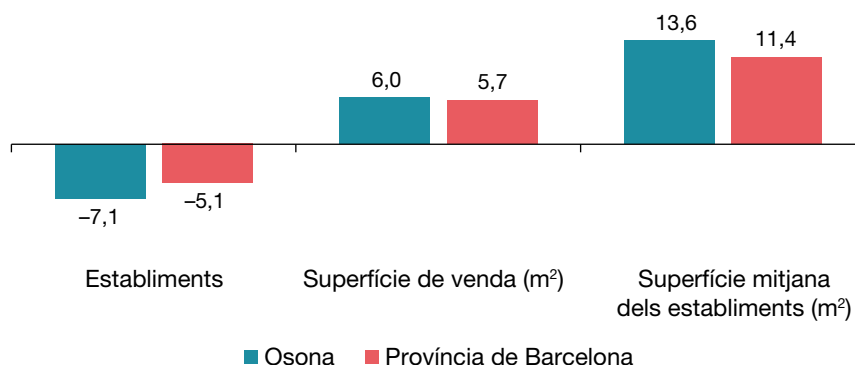


* Inclou viatgers i pernотacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)



Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

En relació amb el **comerç**, segons les dades publicades a l'Oferta comercial de Catalunya, l'any 2023 hi havia un total de 1.809 establiments comercials a la comarca, que ocupaven una superfície de venda de 271.671 m². Això suposa un descens respecte a l'any 2021 d'un -7,1 % en el nombre d'establiments i un augment d'un 6,0 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és de 10,95 establiments per cada 1.000 habitants, 0,9 dècimes menys que l'any 2021, i 1.644 m² per cada 1.000 habitants, un 5,2 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 150 m², 18 m² més que el 2021 (13,6 %), lleugerament per sobre de l'evolució de la província (11,4 %).

A escala municipal, el municipi de Vic és el que concentra el major nombre d'establiments (762). En canvi, la densitat més elevada la trobem a Malla amb 33,1 establiments per cada 1.000 habitants, que alhora és el municipi amb una superfície mitjana per establiment més alta, de 726 m².

Pel que fa a llocs de treball del subsector del retail, a la comarca s'hi localitzen 12.360 llocs a finals de 2024, 100 més que l'any anterior, que suposa un increment del 0,8 %, una dinàmica similar a la del conjunt de la província en aquest subsector (0,6 %). El seu pes dins del total de llocs de treball localitzats a la comarca és important, del 16,4 %, el segon valor més elevat entre les comarques barcelonines.

L'Enquesta d'hàbits de consum i compra el 2024 recull que la valoració de l'oferta comercial al municipi de residència és de 6,48 sobre 10 (la mitjana provincial és del 7,15), que resulta bona, però es redueix lleugerament respecte als resultats de 2019. Quant a l'Índex d'atracció, és de les poques comarques que no només reté la despesa total en productes quotidians, sinó que fins i tot atrau despesa procedent d'altres comarques. Tanmateix, es detecta una pèrdua d'oportunitat en la despesa de productes no quotidians (equipament de la llar i equipament de la persona), on es produeix una sensible fuga de consumidors cap a altres comarques.

La superfície de venda i la dimensió mitjana dels establiments augmenta, tot i la caiguda en el nombre total d'establiments. La valoració de l'oferta comercial es redueix lleugerament (6,48), però atrau consumidors en les compres quotidianes.

Perspectiva de gènere Osona

A l'Osona, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat expansiva, amb una millora de l'ocupació i de la bretxa de gènere de participació laboral femenina. El 2024 ha tancat l'any amb 36.260 afiliades dones i 42.455 afiliats homes, el 2,1 % i l'1,8 % més respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat un increment de la participació de les dones en l'ocupació, que ha passat del 46,0 % dels afiliats totals el 2023 al 46,1 % el 2024. Dins la província de Barcelona, l'Osona té una participació laboral de les dones inferior a la mitjana de les comarques (el 46,1 % enfront al 47,3 %).

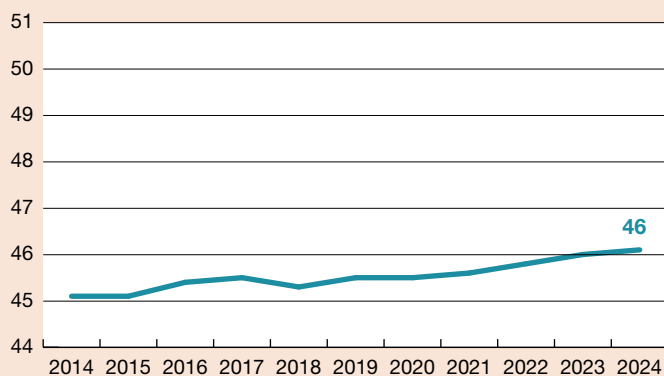
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, atès que les dones es troben principalment en el sector serveis (el 76 % de les dones treballen en serveis a l'Osona el 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a nivell comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. L'expansió de serveis que s'ha produït el 2024 s'ha repartit de forma similar entre dones i homes, però l'augment del nombre de dones afiliades a la indústria ha reduït la bretxa de gènere en l'ocupació el darrer any.

Pel que fa a la desocupació, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 56 % el 2024. Al desembre de 2024, el nombre de dones aturades ha estat 3.907, el 4,8 % menys que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats ha estat de 3.034, el 0,1 % més que el 2023. El fet que l'atur femení hagi caigut mentre el masculí no, fa que el percentatge de dones aturades sobre el total disminueixi del 57 % a finals del 2023 al 56 % a finals del 2024. Aquesta majoria de dones aturades suggereix un fort desajust entre l'oferta i demanda laboral femenina, on polítiques de formació específica i d'inserció laboral a la comarca dirigides a les dones són especialment rellevants. Un exemple és el programa Dones RiU, un projecte del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) destinat a dones en els àmbits rural i urbà.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Osona

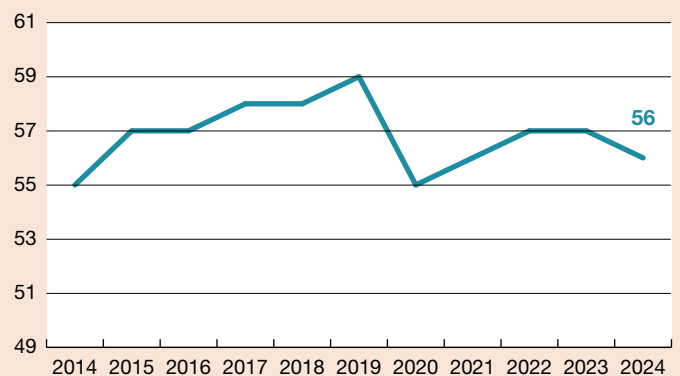
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Osona

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Mengem d'Aquí, Osona i Lluçanès

Núria May i Núria Macià, Creació, Agència d'Emprenedoria, Innovació i Coneixement

El Departament d'Educació del Consell Comarcal d'Osona, Creació i el Consorci del Lluçanès, juntament amb vint-i-cinc Ajuntaments i trenta-sis escoles han fet una aposta per dinamitzar el sector agroalimentari local a través dels menjadors escolars. La concessió actual de menjadors, iniciada el curs 2024-25, segueix les recomanacions de salut i promou l'obligatorietat d'incorporar el producte local, aconseguint que la majoria de la proteïna animal dels menjadors procedeixi de petits agroproductors de la comarca.

El context

El Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, titular dels menjadors de les escoles públiques, delega la gestió d'aquests menjadors als consells comarcals. I és a través d'un concurs de licitació pública que el Consell Comarcal d'Osona adjudica la gestió a una empresa especialitzada en el sector (7 i Tria - Fundesplai). La concessió s'inicia el curs 24-25 i finalitzarà el curs 26-27, amb la possibilitat de prorrogar-la dos anys més. El servei de menjador inclou també la vigilància i les activitats interlectives dins del mateix servei.

El Mengem d'aquí Osona és el servei educatiu de menjador escolar del Consell Comarcal d'Osona, una iniciativa pionera que pretén canviar la manera com s'alimenten els infants a les escoles públiques. El programa neix amb la voluntat de proporcionar una alimentació més saludable, sostenible i arrelada al territori.

L'evolució del servei de menjador, de la prova pilot amb 6 escoles a la licitació a 36 escoles

El 2020 es va iniciar una prova pilot amb escoles per dinamitzar el teixit agroalimentari de la comarca a través dels menjadors escolars. S'hi van implicar sis escoles d'Osona i el Lluçanès i es va incorporar producte local als menús escolars. El pilot es va fer amb el suport de la Fundació Àlicia, durant els cursos 21-24 i es van servir uns 450 àpats diaris incorporant producte local de vuit agroproductors i menús adequats a les recomanacions de salut (ASPCAT).

El pilot va servir per aprendre i adonar-se de la importància d'organitzar formacions a equips de cuina i monitoratge, fer sensibilització amb les famílies i els infants i impulsar accions de comunicació per tal de sensibilitzar tota la comunitat educativa i, així, poder salvar els reptes derivats del canvi d'hàbits alimentaris de la majoria de les famílies, una realitat comarcal basada principalment en la ingesta de proteïna animal i amb poca varietat i quantitat de productes vegetals i de temporada (horta i llegums).

Paral·lelament a la prova pilot, i a partir dels aprenentatges adquirits, es van preparar i publicar els plecs de la nova licitació de trenta-sis menjadors escolars d'Osona i Lluçanès.

Amb la nova concessió del servei, adjudicada a 7i Tria – Fundesplai, es treballa per garantir un menjador sa, sostenible i educatiu i assolir els següents objectius: incorporar criteris saludables, ecològics, de temporalitat i proximitat als menús escolars per transformar els hàbits alimentaris; garantir que tots els infants gaudeixen del mateix menú cuinat i servit diàriament en calent; disposar d'un projecte pedagògic sòlid que afavoreixi la transformació d'aquests hàbits i que posi èmfasi en

la formació dels equips de cuina i monitoratge al mateix temps que s'inclou l'obligatorietat d'incorporar producte local. S'inicia el curs escolar 2024-25 amb aquest nou marc legal i suposa un impacte major: 36 menjadors (25 amb cuina pròpia), 3.500 infants i 4.200 menús servits incloent personal docent, de cuina i monitoratge, i 11 productors d'Osona i el Lluçanès de proteïna animal (làctics, ou fresc ecològic, porc, pollastre ecològic i de granja i vedella).

El servei de menjador, fixat al preu públic que marca el Departament d'Educació, implica menús més saludables i respectuosos amb el medi ambient i alineats amb les recomanacions internacionals vigents. S'ha incrementat la proteïna vegetal, la quantitat i diversitat de fruites i verdures, els cereals integrals, l'ús de vegetals crus, s'han minimitzat els fregits i processats i s'ha reduït la quantitat de proteïna animal així com s'utilitza l'oli d'oliva verge extra com a greix habitual a la cuina i sobretot per amanir.

La forma que s'ha trobat per incorporar productes de proximitat i de petites i mitjanes explotacions de la comarca ha estat vinculant-los a la distinció de la Xarxa Productes de la Terra (XPT) d'Osona i Lluçanès, prioritzant els productes que disposen del segell de Proximitat del DARP en el format de venda directa.

Valorant el primer curs escolar amb el nou model, les xifres del seu impacte econòmic són destacables. La partida alimentària estimada del servei de menjador per aquest primer curs escolar ascendeix a 945.405,00 €, dels quals 850.864,50 € corresponen a producte produït i/o elaborat a Catalunya. Del total, 315.135,00 €, provenen de productors d'Osona i el Lluçanès, aproximadament un terç del cost total.

Conclusions

Osona ha estat avantguardista amb aquesta proposta de menjador. Els primers resultats avalen una política que millora l'alimentació infantil i dinamitza el teixit dels agroproductors, principalment del sector primari.

Per tal de consolidar aquest nou model de menjador s'han identificat tres grans àrees de treball:

1. La necessitat d'ajudar a la professionalització dels petits i mitjans agroproductors, tots membres de XPT Osona i Lluçanès i la majoria amb segell de Venda de Proximitat en el format de venda directa. En aquest marc, es destaquen tres desafiaments principals:
 - Reptes de producció. Per una banda, tenen una demanda recurrent i planificada a temps suficient, però moltes vegades concentrada amb una comanda o servei mensual, això els obliga a fer una millor organització de la producció, planificant les comandes en funció dels aliments del menú i del nombre de menús. També requereix adequació de les racions-pesos i formats del producte a les necessitats d'un servei de menjador escolar. Cal fer un treball conjunt amb l'empresa de col·lectivitats per planificar les receptes i millorar la comunicació amb els productors per adequar els productes servits.
 - Reptes del servei. L'empresa de col·lectivitats necessita un registre sanitari (RSIPAC) i unes fitxes de producció adequades. Cal fer un acompanyament als agroproductors per aportar aquesta informació. S'hi afegeix la dificultat d'una distribució de producte en un curt espai de temps a molts punts diferents. Per això s'ha promogut un treball conjunt entre els onze agroproductors cap a una logística compartida.
 - Reptes de comunitat. S'han promogut reunions i treball conjunt entre els agroproductors per fomentar la cooperació i el treball en xarxa. Aquest procés pot possibilitar una futura associació o un altre format col·laboratiu entre ells.

2. Treball amb la comunitat educativa. Els canvis als menús representen una adequació a algunes propostes alimentàries i gastronòmiques al que els infants no estan acostumats. La pràctica ens ensenya a adaptar el consum d'aquests aliments a les necessitats de l'alumnat, però cal acompanyar-la d'un projecte pedagògic adreçat a famílies i infants, ja que els canvis han de ser sempre graduals.
3. Implicació de l'empresa de col·lectivitats: un canvi de model com aquest suposa també una implicació molt important per part de l'empresa concessionària del servei i els recursos necessaris no sempre hi són disponibles. Així, s'han de cercar altres fonts de finançament que ajudin a complementar aquesta necessitat.



Vallès Occidental

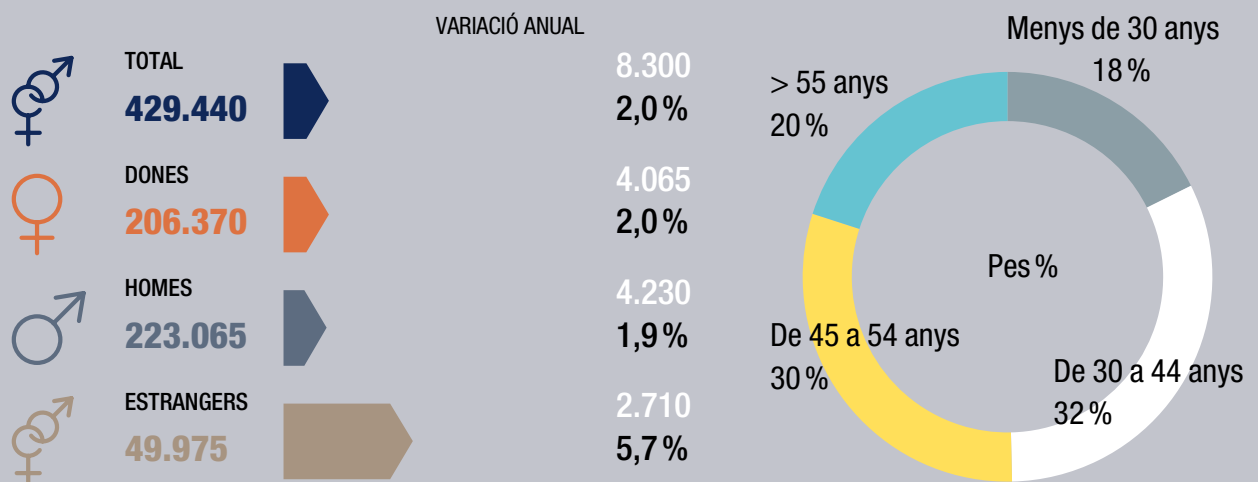


Resum executiu

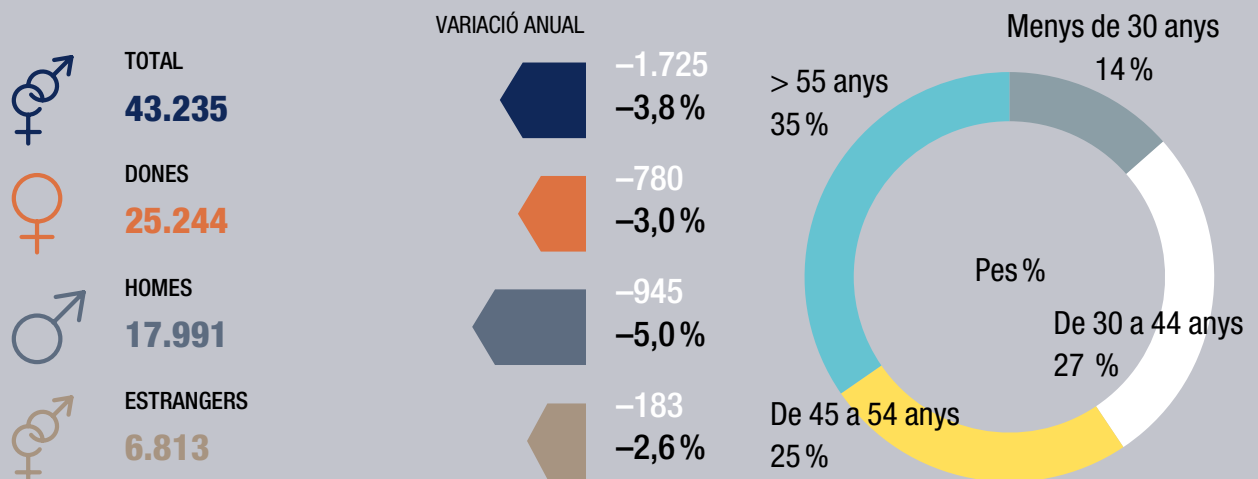
En l'evolució dels indicadors socioeconòmics analitzats al llarg de l'any 2024, s'observa un afebliment del dinamisme de la comarca del Vallès Occidental respecte al que presentava l'any 2023. La majoria d'ells presenten una evolució comparativament similar o millor a la del conjunt de la província, amb algunes excepcions. S'accelera la davallada en el nombre d'aturats registrats, que és del -3,8 %, més intensa que la del conjunt de la província (-2,4 %), amb una major incidència entre els homes (-5,0 %), i en el cas del grup d'edat de 45 a 54 anys (-5,7 %). La taxa d'atur baixa fins al 9,1 %, valor que encara està per sobre de la taxa provincial (8,7 %).

La població ocupada resident a la comarca creix el 2,0 %, un increment similar al del conjunt de la província (1,9 %). Per la seva banda, els llocs de treball localitzats augmenten, però ho fan a un ritme molt inferior al de l'any 2023, l'1,3 %, per sota de l'increment provincial (2,2 %). La modalitat de treball assalariat ha augmentat l'1,3 %, i l'autònom el 0,9 %. En canvi, el teixit empresarial retrocedeix tímidament (-0,1 %). L'activitat turística refreda la pujada, amb un lleuger descens de la demanda, però la recaptació tributària continua a l'alça (11,5 %). Per la seva banda, el comerç obté una valoració positiva de l'oferta, la segona més elevada de la província, i aconsegueix guanyar superfície de venda i augmenta la dimensió mitjana dels establiments.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



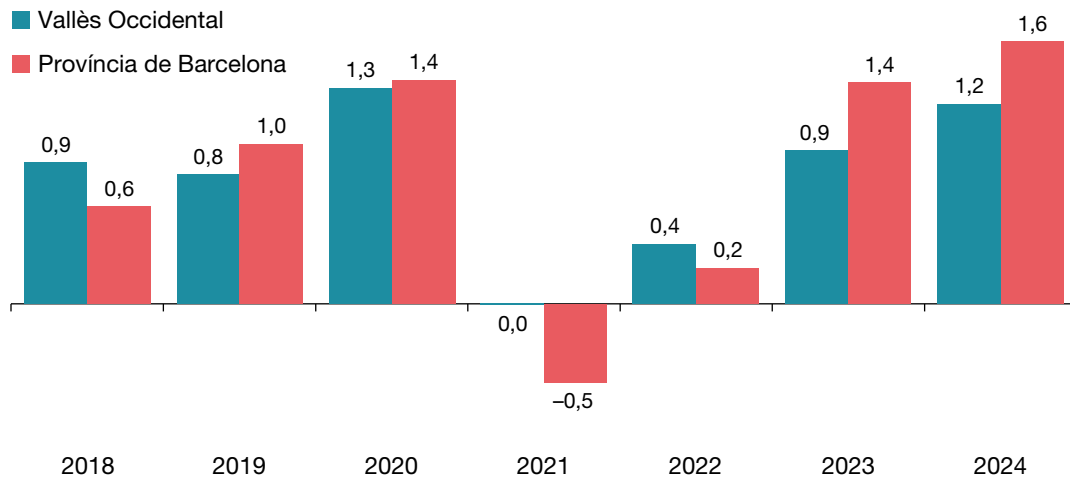
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca del Vallès Occidental té una superfície de 583,1 km², el 7,5 % de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està formada per 23 municipis. Sabadell i Terrassa comparteixen la capitalitat.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2018-2024 (en percentatge)

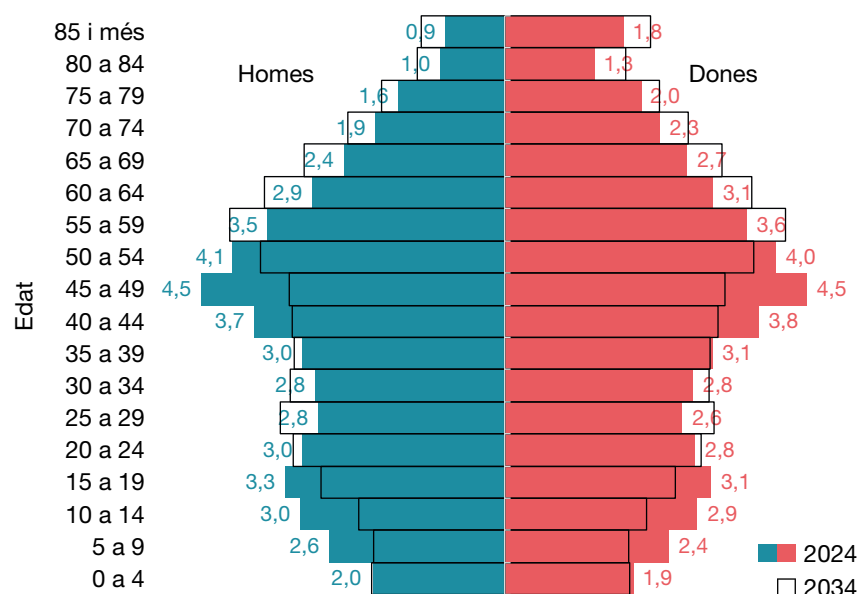


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El Vallès Occidental és la segona comarca més poblada de la província, per darrere del Barcelonès. Són 961.459 habitants l'any 2024, segons el Padró d'habitants, i representa el 16,3 % sobre el total provincial. La població ha crescut en 11.674 habitants, que suposa un increment de l'1,2 %, per sota del ritme de creixement provincial (1,6 %). Pel que fa a l'estructura per edat, decreix la població jove menor de 16 anys (-1,9 %), i creix la població de 16 a 64 anys (1,4 %) i la major de 64 anys (3,0 %). La població amb nacionalitat espanyola creix l'1,2 %, mentre que l'estrangera ho fa el 6,1 %, amb marcada incidència entre la població de nacionalitat veneçolana (15,5 %) i colombiana (28,5 %). Divuit dels vint-i-tres municipis guanyen població, i on més són Rubí (1.489), Terrassa (3.020) i Sabadell (3.596). Quatre municipis perden població, entre els quals destaca Sant Quirze del Vallès (-78).

Gràfic 2

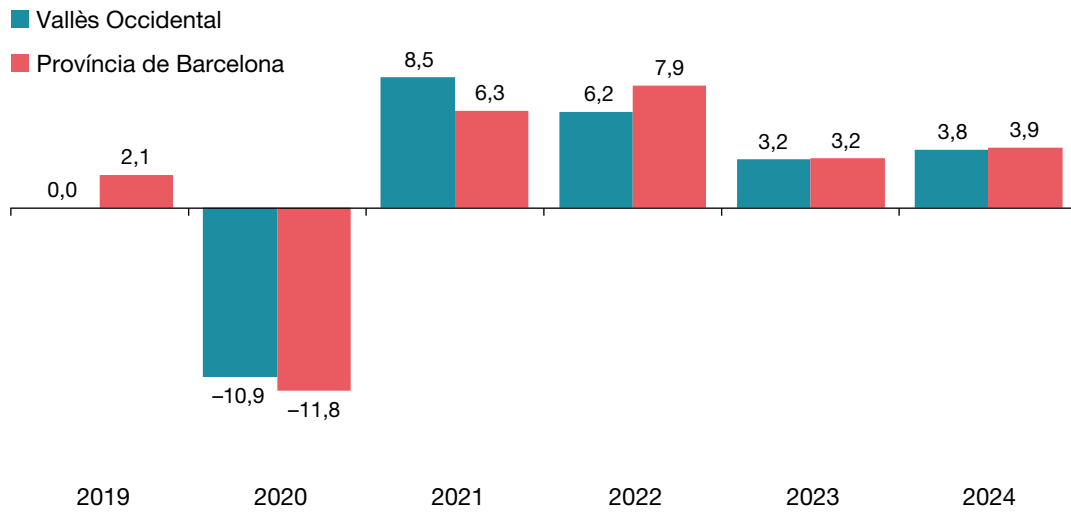
Piràmide d'edats del Vallès Occidental 2024-2034 (en percentatge)



Enllaça tres anys consecutius d'ascens de la població, impulsat per la població amb nacionalitat estrangera (6,1 %), i pel grup d'edat més avançat.

Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

Gràfic 3

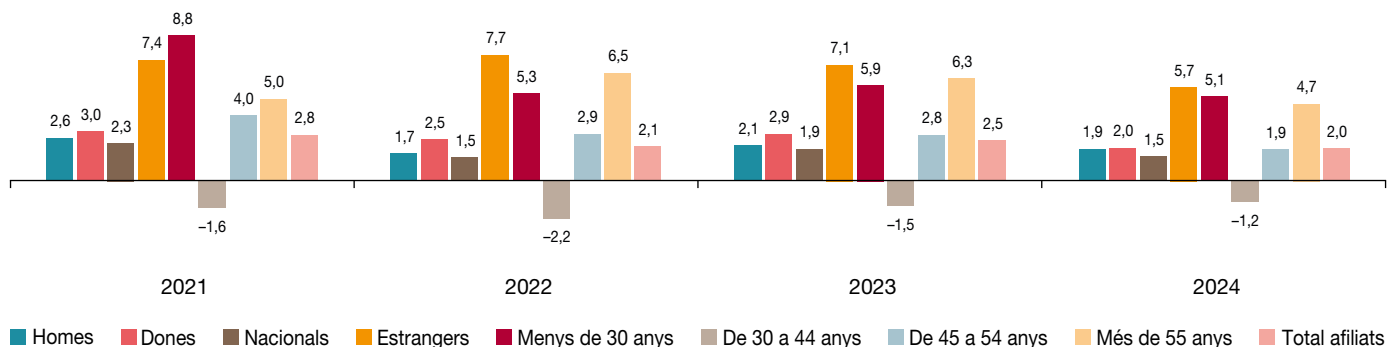
Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)


Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2025

L'increment de l'ocupació ha estat del 2,0 %, i sobretot remarcable en els dos extrems d'edat, les persones de major edat i els més joves.

Segons l'*Anuari econòmic comarcal 2025*, de BBVA, el Vallès Occidental experimenta un increment del VAB del 3,8 % l'any 2024 (vegeu el gràfic 3), un ritme pràcticament igual al del creixement provincial (3,9 %). L'ocupació registrada de la població resident a la comarca ha augmentat el 2,0 % el 2024, molt similar al registrat al conjunt de la província (1,9 %). Entre les persones amb nacionalitat estrangera creix a un major ritme (5,7 %) que entre la població amb nacionalitat espanyola (1,5 %), mentre que per grups d'edat el creixement més notable es produeix entre la població de menys de 30 anys (5,1 %), seguida del grup de 55 anys i més (4,7 %), però baixa en el grup de 30 a 44 anys (-1,2 %). Hi ha un total de 429.440 persones ocupades, 8.300 més que un any abans.

Gràfic 4

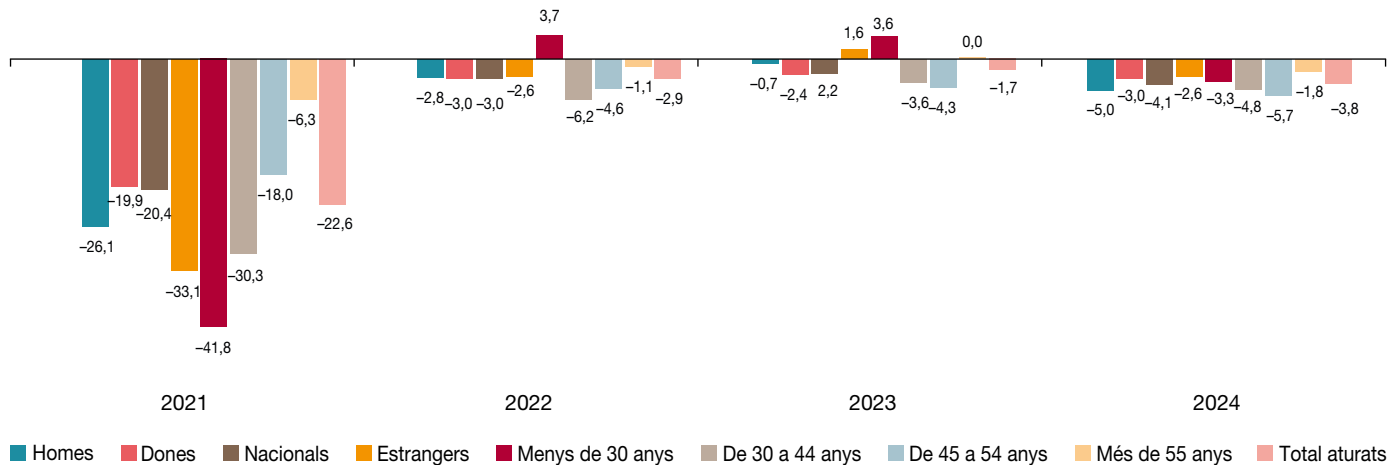
Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Vallès Occidental (en percentatge)


Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

A la comarca es produeix una reducció significativa de l'atur registrat (vegeu el gràfic 5) que cau en 1.725 persones aturades menys, situant la xifra total en 43.235. En relació amb l'any anterior, l'atur cau el -3,8 %, que representa el tercer descens més rellevant entre les comarques barcelonines. La taxa d'atur se situa en el 9,1 %, cau mig punt en un any, però continua quatre dècimes per sobre de la provincial (8,7 %).

Gràfic 5

Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Vallès Occidental (en percentatge)

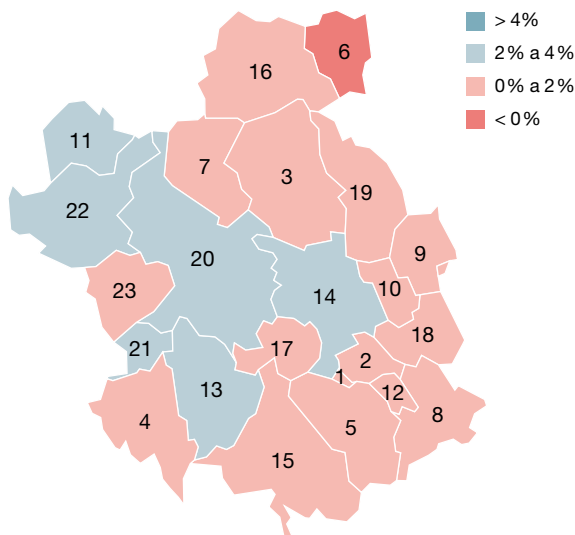


Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Per sexe, l'atur masculí (-5,0 %) cau de forma més acusada que el femení (-3,0 %). Per nacionalitat, el descens de l'atur nacional és més acusat (-4,1 %) que l'estranger (-2,6 %). L'atur davalla entre tots els grans grups d'edat analitzats, però en particular al grup de 45 a 54 anys (-5,7 %), seguit del de 30 a 44 anys (-4,8 %). La caiguda de l'atur ha beneficiat a tots els grans sectors d'activitat, sense excepció. En termes relatius els millors comportaments els trobem a la construcció (-7,0 %) i a la indústria (-10,4 %). En canvi, en termes absoluts, les majors reduccions es donen a la indústria (-640) i als serveis (-737).

Mapa 1

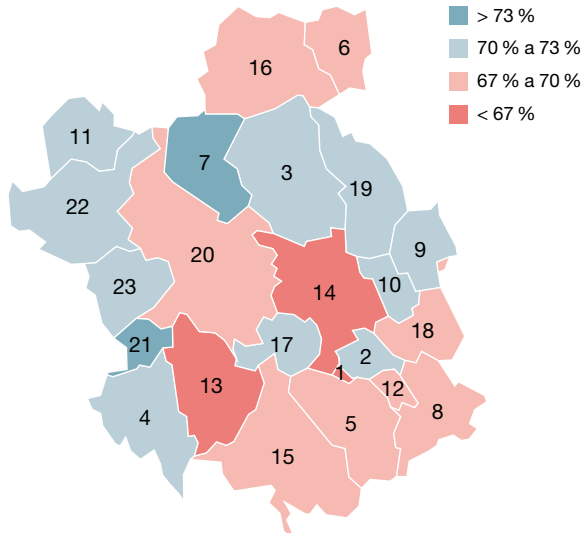
Variació de la població ocupada registrada. Vallès Occidental, 2024 (en percentatge)



S'accentua la caiguda de l'atur (-3,8 %), impulsada de nou per la reducció al sector dels serveis i, sobretot, de la indústria.

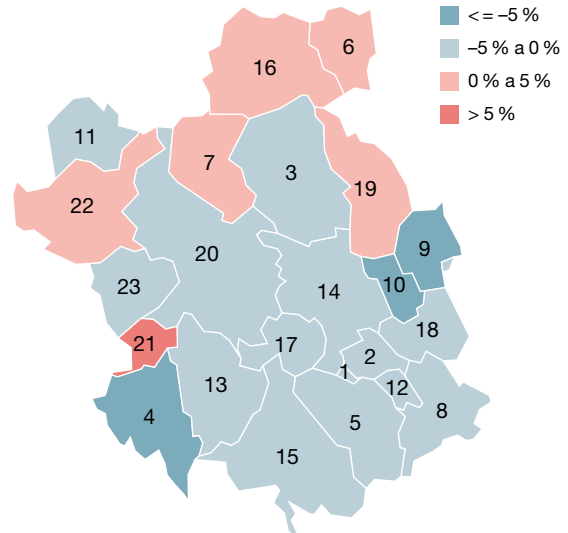
Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada.
Vallès Occidental, 2024 (en percentatge)



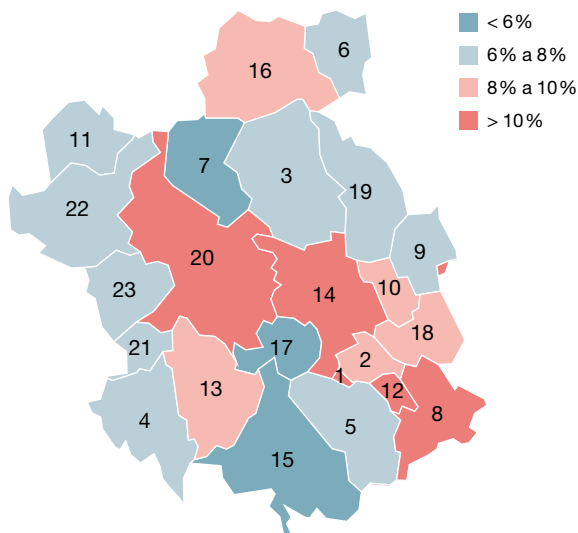
Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat.
Vallès Occidental, 2024 (en percentatge)



Mapa 4

Taxa d'atur registrat.
Vallès Occidental, 2024 (en percentatge)



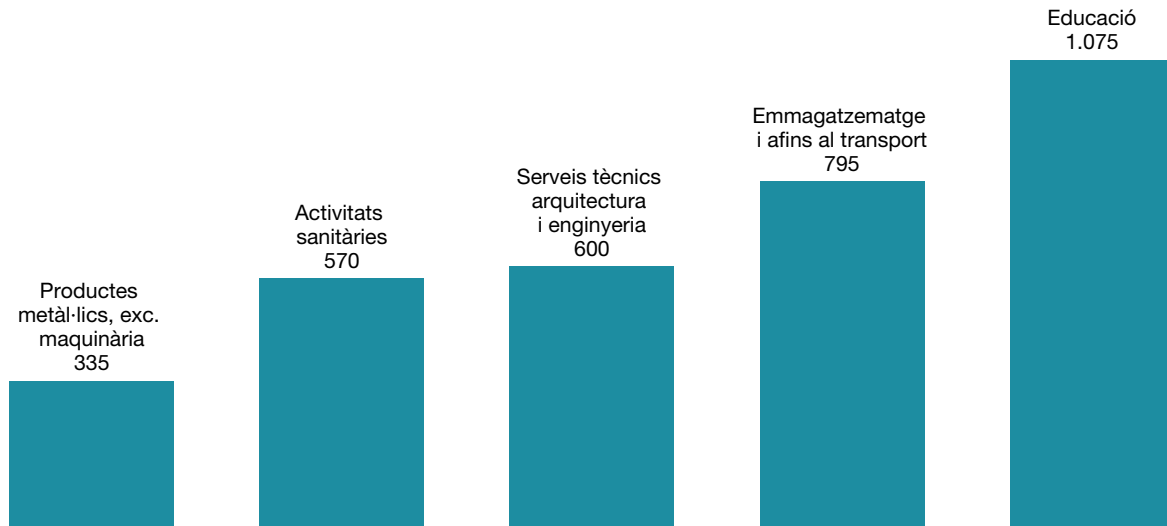
L'augment de persones ocupades residents s'ha estès per gairebé tots els municipis de la comarca, i un té una taxa d'ocupació superior al 75 %. L'atur baixa en disset dels vint-i-tres municipis, i tres presenten una taxa d'atur inferior al 6 %.

- | | |
|----------------------------|-----------------------------|
| 1 Badia del Vallès | 13 Rubí |
| 2 Barberà del Vallès | 14 Sabadell |
| 3 Castellar del Vallès | 15 Sant Cugat del Vallès |
| 4 Castellbisbal | 16 Sant Llorenç Savall |
| 5 Cerdanyola del Vallès | 17 Sant Quirze del Vallès |
| 6 Gallifa | 18 Santa Perpètua de Mogoda |
| 7 Matadepera | 19 Sentmenat |
| 8 Montcada i Reixac | 20 Terrassa |
| 9 Palau-solità i Plegamans | 21 Ullastrell |
| 10 Polinyà | 22 Vacarisses |
| 11 Rellinars | 23 Viladecavalls |
| 12 Ripollet | |

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball.

Vallès Occidental, 2024 (absoluts)

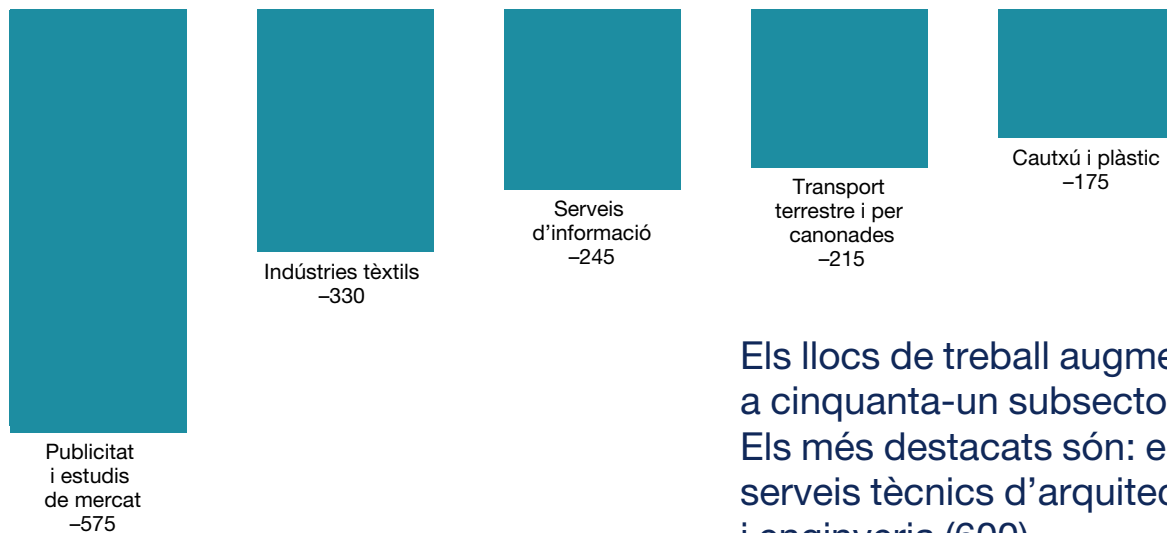


Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball.

Vallès Occidental, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

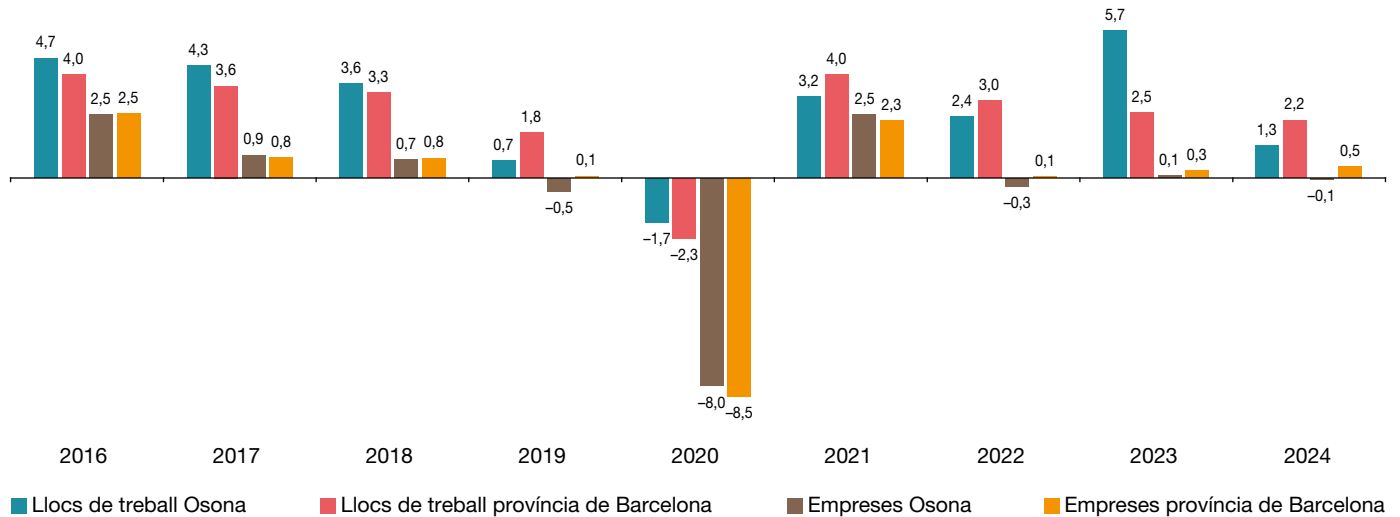
En relació amb el nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) s'hi localitzen 432.280, que són 5.370 més que un any enrere. L'increment és de l'1,3 %, més moderat que el del conjunt de la província (2,2 %). La modalitat de treball assalariat és la que impulsa bona part del creixement, ja que augmenta l'1,3 %, tot i que els llocs de treball autònom també creixen (0,9 %).

Els llocs de treball augmenten a cinquanta-un subsectors. Els més destacats són: els serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria (600), l'emmagatzematge i afins al transport (795) i l'educació (1.075). Contràriament, vint-i-sis subsectors perden llocs de treball, entre els quals destaca la publicitat i estudis de mercat (-575).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

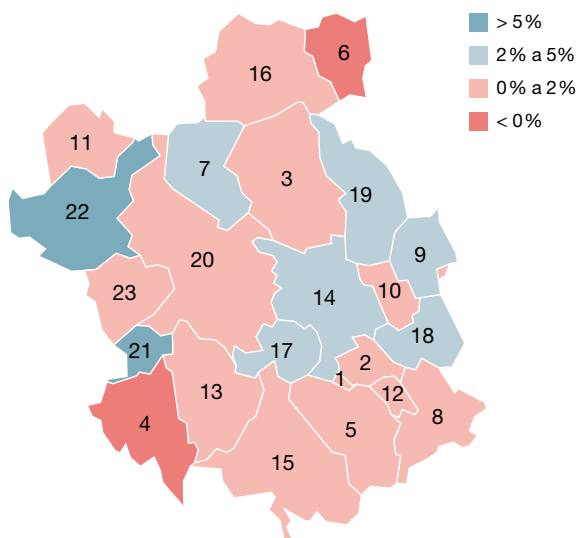
(en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

La variació interanual de llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha estat positiva a divuit municipis de la comarca, entre els que sobresurten Matadepera (4,5 %), Vacarisses (5,0 %) i sobretot Ullastrell (68,8 %). En termes absoluts els majors increments s'han produït a Sant Cugat del Vallès (580) i Sabadell (2.095). Aquest darrer any, només dos municipis registren una caiguda dels llocs de treball, concretament Castellbisbal (-5,8 %) i Gallifa (-14,3 %).

Mapa 5

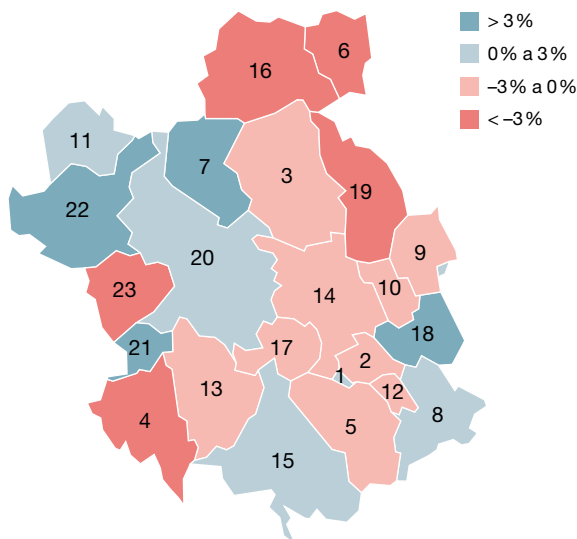
Variació de llocs de treball registrats.
Vallès Occidental, 2025 (en percentatge)


L'augment de llocs de treball és comparativament atenuat (1,3 %), i augmenta tant en la modalitat de treball assalariat com en la d'autònom.

El teixit empresarial experimenta una evolució contrària a la dels llocs de treball. El nombre d'**empreses** (comptes de cotització) es redueix escassament el $-0,1\%$, que són tretze empreses menys que un any abans. L'any finalitza amb 25.369 empreses localitzades a la comarca. Entre els subsectors d'activitat que decreixen destaquen els serveis de menjar i begudes i la fabricació de productes metàl·lics (-26 ambdós), i el comerç a l'engròs (-43). En la banda contrària trobem els increments de les activitats esportives i d'entreteniment (21) i la construcció d'immobles (43).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades. Vallès Occidental, 2024 (en percentatge)



Set municipis de la comarca guanyen teixit empresarial, particularment Terrassa (34) i Sant Cugat del Vallès (40). En canvi, catorze en perden, entre els més importants Castellar del Vallès (-19) i Rubí (-29).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics el Vallès Occidental aplega el $16,4\%$ (16.238) de les societats mercantils de les comarques barcelonines, el $18,5\%$ (67.822 milions d'euros) del volum de negoci de la província. És una comarca amb una gran diversificació del teixit empresarial; els cinc primers sectors per volum de negoci apleguen el $37,5\%$ de la facturació total, el segon percentatge més reduït per darrere del Barcelonès.

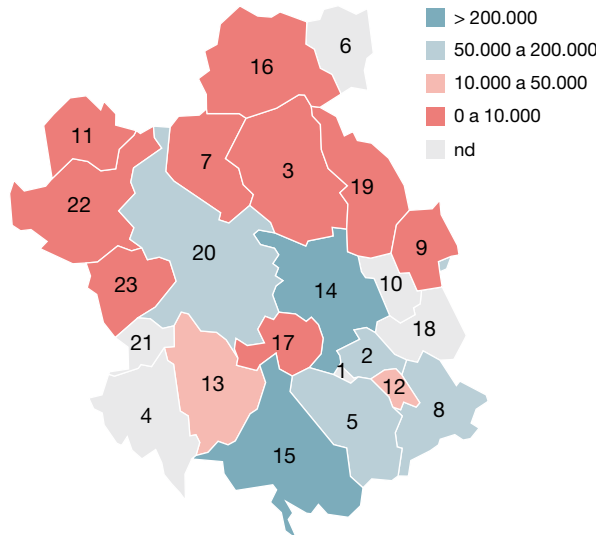
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació al Vallès Occidental es va traduir en una disminució del $10,3\%$ del 2019 al 2020. El 2021 la facturació es va recuperar fins a valors pre-pandèmia amb un increment del $13,5\%$. El 2022 l'augment interanual va ser del $18,9\%$, i el 2023 ha estat del $6,0\%$, increment superior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona ($5,3\%$).

En acabar l'any, hi havia 25.887 **prestacions per desocupació** concedides, que són 1.666 menys que en el mateix període de 2023. Gràcies a la reducció de l'atur registrat, la taxa de cobertura augmenta lleugerament fins al $65,5\%$, dues dècimes més que l'any anterior. Però es manté per sota de la taxa de cobertura a escala provincial ($69,2\%$).

El nombre de **contractes laborals** signats al llarg de l'any és de 266.116, incrementant-se lleugerament ($0,1\%$), amb 384 contractes més que l'any anterior, i és una de les quatre comarques en les quals creix la contractació. El sector serveis és el que impulsa aquest augment, ja que és l'únic gran sector que creix ($0,5\%$), davant la baixada de la resta, com a la construcció ($-2,3\%$) i a l'agricultura ($-10,8\%$). Ha estat la contractació temporal la que ha provocat el creixement ($2,1\%$), ja que en el mateix període la contractació indefinida es redueix ($-2,7\%$).

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Vallès Occidental, 2024* (en euros)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

L'oferta de places en allotjament **turístic** a la comarca s'incrementa gairebé un 1 % arribant gairebé a les 10.200 places. Aquest any 2024 s'evidencia el tancament de 3 habitatges d'ús turístic (HUT), que suposen 17 places menys.

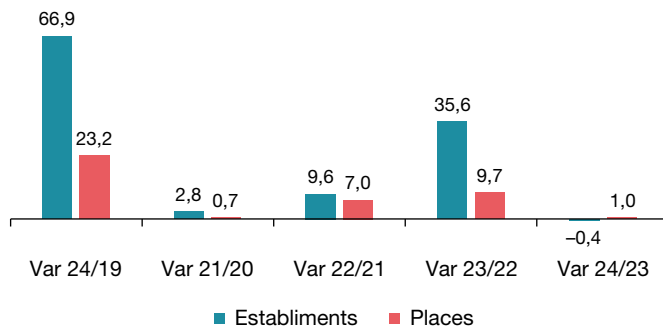
Les dades de demanda recollides el 2024 presenten resultats lleugerament inferiors als de l'any anterior tant en nombre de turistes (-2,5 %) com de pernотacions (-0,4 %). La demanda (basada només en les xifres disponibles dels establiments hotelers) registra un total de 700 mil viatgers i 1,47 milions de pernотacions.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, el Vallès Occidental ha registrat un augment del 26 % en l'import total respecte al 2023, arribant als 1,1 milions d'euros.

Destaca l'increment del 26 % en la recaptació de la taxa turística a la comarca, respecte al 2023, superant els 1,1 milions d'euros.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

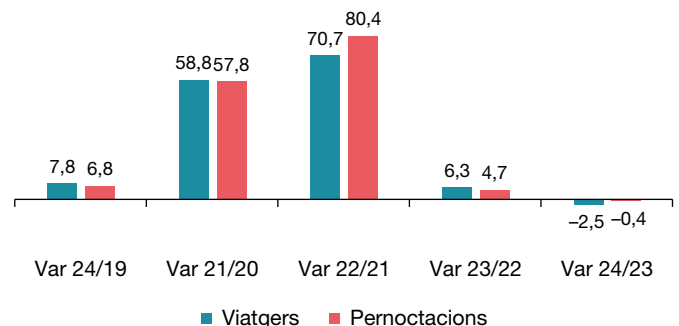


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

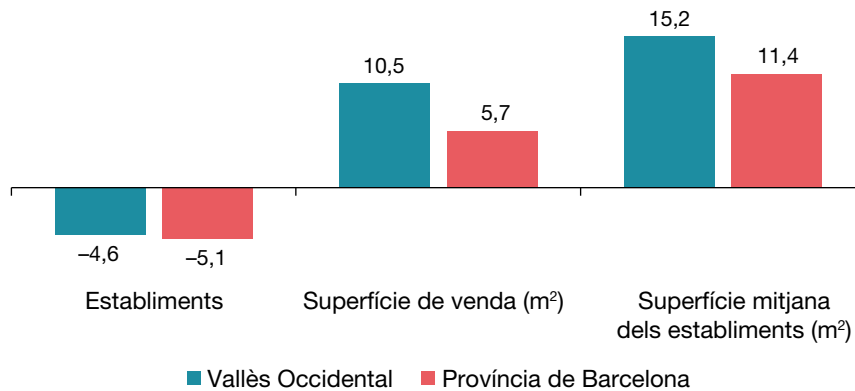
Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)



* Inclou viatgers i pernотacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)

Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

En relació amb el **comerç**, segons les dades publicades a l'Oferta comercial de Catalunya, l'any 2023 hi havia un total de 8.907 establiments comercials a la comarca, que ocupaven una superfície de venda d'1.420.400 m². Això suposa una davallada d'un -4,6 % en el nombre d'establiments i un augment d'un 10,5 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és de 9,47 establiments per cada 1.000 habitants, 0,5 dècimes menys que l'any 2021, i 1.510 m² per cada 1.000 habitants, un 10,1 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 159 m², 21 m² més que el 2021, un increment d'un 15,2 %, per sobre del de la província (11,4 %).

Entre els municipis de la comarca, n'hi ha dos que sobresurten sobre la resta pel que fa a nombre d'establiments, i presenten la mateixa xifra tots dos. Es tracta de Sabadell i Terrassa, amb 2.224 establiments cadascun. Per densitat, la més elevada la trobem a Barberà del Vallès, amb 13,0 establiments per cada 1.000 habitants. Pel que fa a la superfície mitjana, sobresurt Vacarisses, amb una mitjana de 224 m².

La comarca acull 62.750 llocs de treball al subsector del retail en acabar l'any 2024, 355 més que un any abans, que representa un increment del 0,6 %, el mateix creixement que es dona al conjunt de la província en aquest subsector. El subsector agrupa el 14,5 % dels llocs de treball localitzats a la comarca.

Es guanya superfície de venda de forma considerable, malgrat la disminució d'establiments, incrementant la superfície mitjana dels establiments. La valoració de l'oferta comercial és alta, però no aconsegueix retenir tota la despesa en les compres.

L'Enquesta d'hàbits de consum i compra el 2024 recull que és la segona comarca barcelonina amb la millor valoració de l'oferta comercial al municipi de residència, que és del 7,23 sobre 10, per sobre de la mitjana provincial (7,15). Tot i la bona valoració de l'oferta comercial, s'observa una lleugera pèrdua d'oportunitat en la despesa de productes quotidians, donant-se una sensible fuga cap a altres comarques. Aquesta fuga és més notable en el consum de productes no quotidians (equipament de la llar i equipament de la persona), amb una pèrdua de compradors, especialment en la compra d'equipament per la persona.

Perspectiva de gènere Vallès Occidental

Al Vallès Occidental, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat expansiva, amb una millora de l'ocupació mentre la bretxa de gènere de participació laboral femenina s'ha mantingut estable. El 2024 ha tancat l'any amb 219.650 afiliades dones i 231.550 afiliats homes, l'1,9 % i el 2,1 % més respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat que la participació de les dones en el mercat laboral es manté estable, amb el 48,7 % dels afiliats totals el 2023 i 2024. Dins la província de Barcelona, el Vallès Occidental té una participació laboral de les dones superior a la mitjana de les comarques (el 48,7 % enfront al 47,3 %).

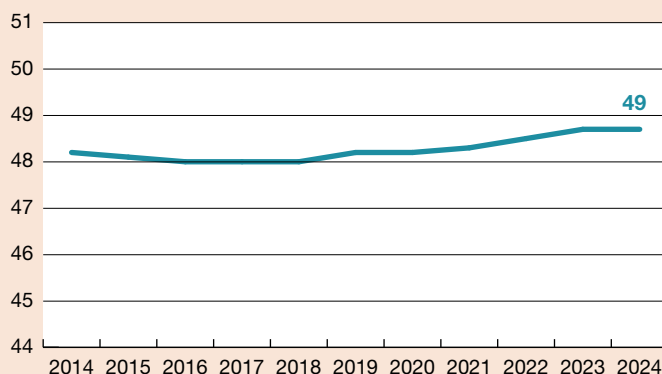
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, atès que les dones es troben principalment en el sector serveis (el 87 % de les dones treballen en serveis al Vallès Occidental el 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a nivell comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. L'expansió de serveis que s'ha produït el 2024 s'ha repartit de forma similar entre dones i homes, per tant, la bretxa de gènere en l'ocupació s'ha mantingut estable el darrer any.

Pel que fa a l'atur, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 58 % el 2024. Al desembre de 2024, el nombre de dones aturades ha estat 25.244, el 3,0 % menys que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats ha estat de 17.991, el 5,0 % menys que el 2023. El fet que l'atur dels dos sexes hagi caigut de forma similar, fa que el percentatge de dones aturades sobre el total es mantingui estable el darrer any. Aquesta majoria de dones aturades suggereix un fort desajust entre l'oferta i demanda laboral femenina, on polítiques de formació específica i d'inserció laboral a la comarca dirigides a les dones són especialment rellevants. Un exemple és el programa 30 Plus del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC), un projecte destinat a dones aturades de llarga durada de 30 anys o més.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Vallès Occidental

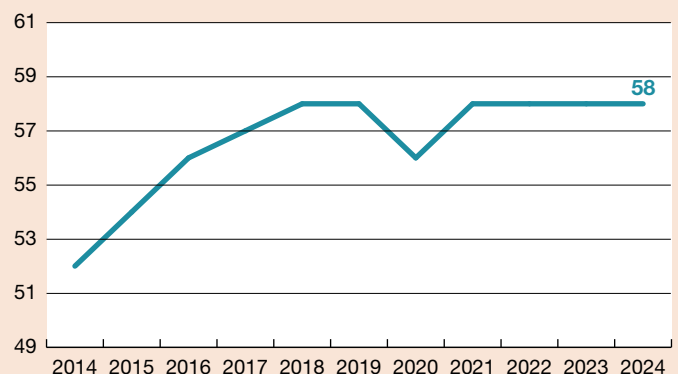
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Vallès Occidental

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball.



«Ara Dona. Emprendedores i Empresàries en Xarxa»: impuls de l'emprenedoria femenina a Sabadell

Marina Ibañez, Rosa Germain, Ester Mostazo i Iolanda Repullo, Ajuntament de Sabadell

Un projecte amb vocació transformadora

Tot i que els darrers anys l'emprenedoria femenina ha guanyat visibilitat, les dades continuen reflectint una realitat desigual: el percentatge de dones que decideixen emprendre és encara inferior al dels homes. No obstant això, diversos estudis indiquen que quan les dones fan el pas, solen mostrar una gran persistència i una menor taxa d'abandonament dels seus projectes. Amb la voluntat de donar resposta a aquesta realitat i potenciar el lideratge femení en l'àmbit empresarial, l'any 2021 es va crear a Sabadell el projecte «Ara Dona. Emprendedores i Empresàries en Xarxa». Impulsat per l'Àrea de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Sabadell i amb el suport de la Diputació de Barcelona, el programa busca crear sinergies entre dones empenedores i directives per fomentar el creixement personal, professional i econòmic del teixit femení empresarial al territori.

Aquest projecte s'articula al voltant de la col·laboració entre diferents entitats del Vallès Occidental com l'Associació Emprendedores Teixint Sabadell, l'Associació de dones empenedores i empresàries de Sant Quirze, la Xarxa de dones empenedores de Sant Cugat i l'Associació de dones directives, empresàries i professionals ADE Vallès. Amb aquesta base sòlida, el programa es desplega com una proposta transversal i arrelada, que entén la col·laboració i la creació de xarxa com a pilars fonamentals per avançar cap a una igualtat real dins l'emprenedoria.

Eix central: compartir experiència i crear vincles

La filosofia que inspira «Ara Dona» parteix d'un concepte clau: la sororitat com a eina d'apoderament col·lectiu. Així, el programa promou un model d'acompanyament basat en la connexió entre empenedores novelles i dones empresàries consolidades. Aquestes darreres esdevenen mentores que, de manera voluntària, ofereixen suport estratègic i acompanyament a les participants que inicien o estan valorant iniciar el seu projecte empresarial.

Aquest acompanyament es materialitza a través de trobades personalitzades i sessions de treball que aborden temàtiques diverses com la direcció d'empresa, el desenvolupament comercial, l'organització del temps o la presa de decisions. Cada mentoratge s'adapta a les necessitats concretes de l'empenedora, afavorint un entorn de confiança i aprenentatge mutu. Les relacions que s'hi generen transcendeixen sovint el marc estrictament professional i esdevenen una xarxa de suport emocional i social clau en els moments inicials d'un projecte empresarial.

A més de l'acompanyament, «Ara Dona» ofereix formació específica i espais de networking amb l'objectiu de reforçar les competències tècniques i relacionals de les empenedores participants. Aquestes sessions, dissenyades ad hoc, cobreixen àmbits com el màrqueting digital, la gestió financera o la comunicació empresarial. L'objectiu final és oferir a les dones eines reals i aplicables per augmentar la seva autonomia i capacitat de lideratge.

Impacte i creixement del programa

Des de la seva posada en marxa, el projecte ha anat consolidant-se com un referent d'impuls a l'emprenedoria femenina a Sabadell i a la comarca. Entre 2021 i 2024, un total de 59 dones s'han



beneficiat directament del programa, ja sigui en forma d'acompanyament, formació o accés a la xarxa de suport. Paral·lelament, una quarantena d'empresàries amb trajectòries diverses –des del sector tecnològic fins a l'artesania o la consultoria– han participat com a mentores, aportant experiència i coneixement a una nova generació d'empresàries.

Aquest volum de participació posa de manifest tant la necessitat com la voluntat de les dones del territori de col·laborar i teixir aliances per créixer professionalment. La diversitat d'edats, sectors i perfils implicats ha enriquit el programa i ha generat un ecosistema viu i adaptable als canvis del context socioeconòmic.

Cal destacar també que «Ara Dona» no només actua sobre l'individu, sinó que genera un efecte multiplicador en l'economia local. L'impuls de nous projectes liderats per dones contribueix a dinamitzar el teixit empresarial, a diversificar l'oferta de productes i serveis i a promoure valors com la sostenibilitat, l'equitat i la innovació.

Un futur compartit: apoderar per transformar

El camí recorregut per «Ara Dona» fins ara ha deixat clares dues grans lliçons. En primer lloc, que les dones emprenedores no necessiten només recursos econòmics o formació tècnica, sinó també vincles, referents i espais de reconeixement. En segon lloc, que la col·laboració entre institucions públiques, entitats i el sector privat és clau per construir projectes amb incidència real. Amb aquesta base, el projecte ja es planteja nous horitzons com reforçar el suport a les emprenedores en fases més avançades del seu projecte o incorporar la perspectiva intergeneracional i intercultural per enriquir la diversitat de la xarxa.

Conclusions: una xarxa que creix i transforma

«Ara Dona» és molt més que un projecte d'impuls a l'emprenedoria femenina; és una iniciativa que ha aconseguit generar un impacte real i sostingut al llarg del temps, construint una comunitat sòlida, plural i compromesa. Aquest projecte ha permès visibilitzar el talent femení del territori, oferint espais de trobada que posen en valor les trajectòries, els coneixements i les aspiracions de les dones. Ha esdevingut, en aquest sentit, una plataforma de referència per aquelles que volen fer el salt a l'emprenedoria o consolidar el seu lideratge empresarial amb una mirada més humana, col·laborativa i transformadora.

Un dels èxits més significatius d'«Ara Dona» és la seva capacitat de posar les persones al centre. L'acompanyament personalitzat, la mentoria i els espais de formació i networking no només contribueixen a la millora de competències tècniques, sinó que tenen un fort component emocional. Les participants no se senten soles en el camí emprenedor, sinó que troben una xarxa de suport real, una comunitat que escolta, comparteix i inspira. Aquest vincle emocional és especialment valuós en un món empresarial que sovint pot ser competitiu i individualista.

A més, el projecte ha generat una nova manera d'entendre l'emprenedoria: no com una lluita solitària, sinó com una construcció col·lectiva. Les aliances que s'han establert entre dones de perfils i generacions diferents han donat lloc a una riquesa d'experiències i perspectives que enriqueixen el conjunt del teixit empresarial. Aquesta xarxa interconnectada actua com una espiral de creixement que retroalimenta la iniciativa i fomenta la creació de nous projectes, col·laboracions i oportunitats.

També cal remarcar el paper actiu que han tingut les entitats i institucions implicades. La cooperació entre l'administració pública, les associacions i el teixit privat ha estat fonamental per garantir la sostenibilitat del projecte. Aquest model de governança compartida reforça la idea que el desenvolupament econòmic i social s'ha de construir des de la participació, la corresponsabilitat i la confiança mútua.



Vallès Oriental

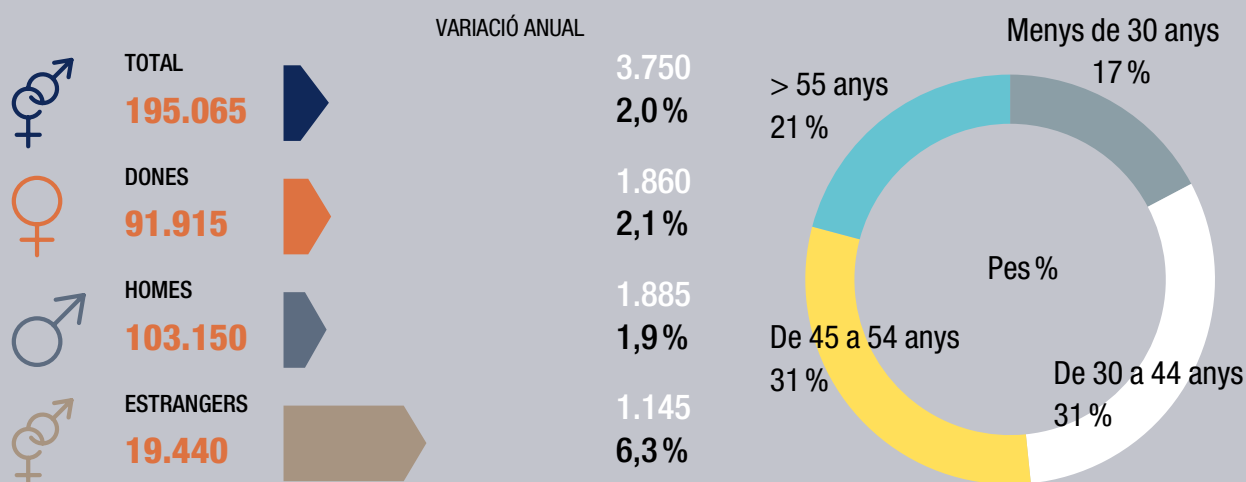


Resum executiu

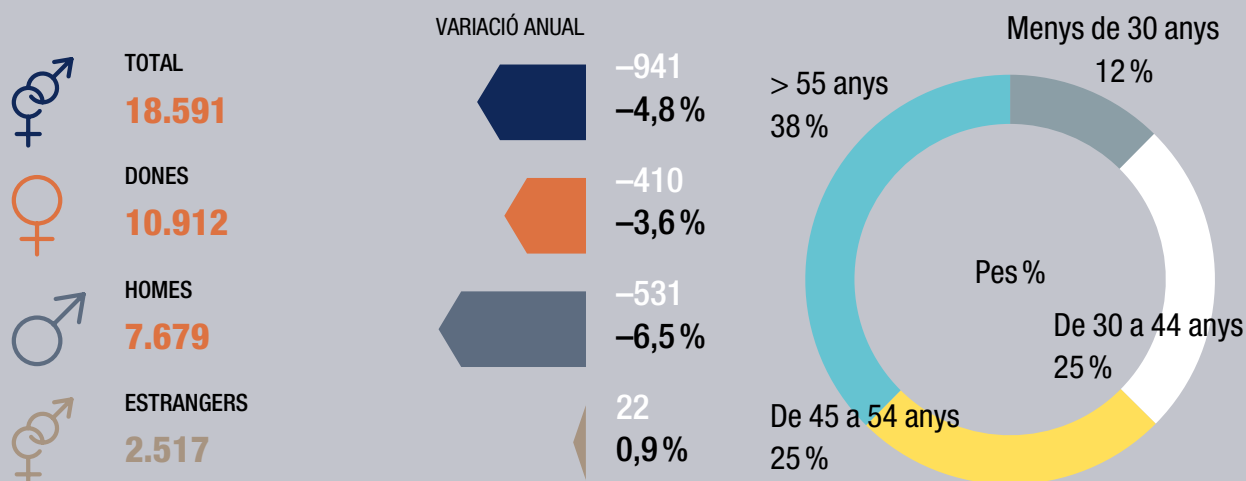
L'evolució dels indicadors socioeconòmics de la comarca del Vallès Oriental resulta positiva en la majoria d'ells, amb dinàmiques per sobre del conjunt de la província en alguns casos rellevants. En el cas de l'atur registrat, esdevé la comarca que el redueix de forma més significativa amb una caiguda del $-4,8\%$, doblant el ritme de baixada del conjunt de la província ($-2,4\%$). L'atur masculí ha capitalitzat bona part d'aquesta davallada ($-6,5\%$), i alhora és la comarca on més baixa entre els joves menors de 30 anys ($-7,3\%$). La incidència de l'atur baixa notablement, fins a una taxa del $8,7\%$, idèntica a la taxa d'atur provincial.

L'ocupació registrada resident a la comarca ha crescut el $2,0\%$, pràcticament el mateix ritme que a la província ($1,9\%$). Per la seva banda, el nombre de llocs de treball també augmenta en el mateix ritme ($2,0\%$), i aquest increment s'ha estès tant en la modalitat de treball assalariat ($2,1\%$) com de treball autònom ($1,4\%$). Alhora, el nombre d'empreses descendeix tímidament ($-0,1\%$). En l'activitat turística, s'ha incrementat tant l'oferta com la demanda, augmentant la recaptació turística el $7,4\%$. Mentre que en el comerç és una de les comarques més dinàmiques pel que fa a la superfície de venda, i la que registra el menor descens d'establiments, amb una valoració de l'oferta comercial que és encara bona, malgrat d'anar a la baixa.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2024



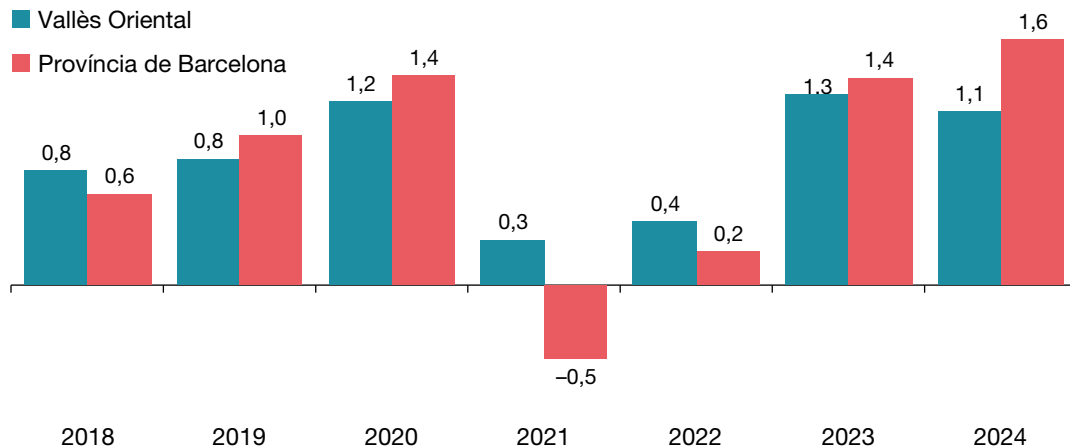
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2024



La comarca del Vallès Oriental ocupa una superfície de 735 km², el 9,5 % de la demarcació de Barcelona. En formen part 39 municipis, el més poblat dels quals és Granollers, que alhora és la capital de la comarca.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2018-2024 (en percentatge)

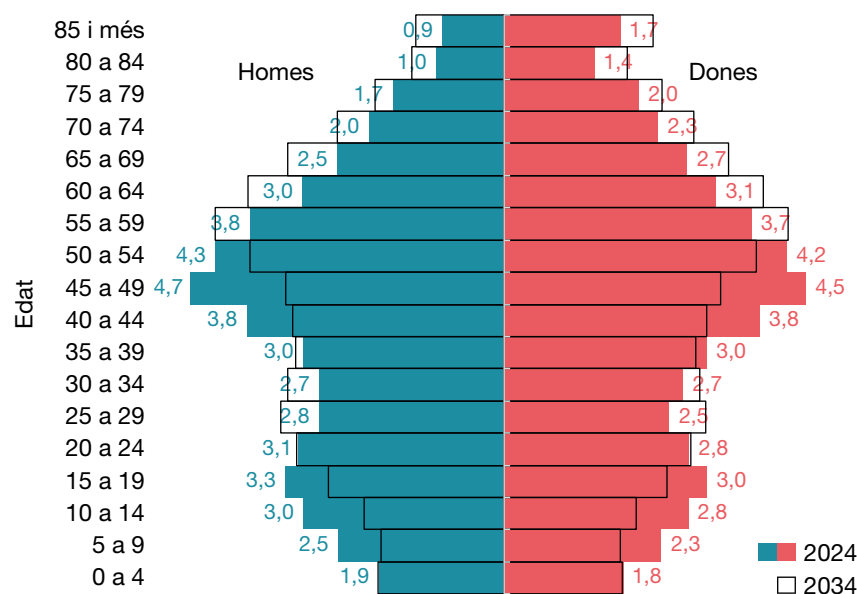


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El nombre d'**habitants** a la comarca l'any 2024 és de 427.584. És la cinquena comarca més poblada de la província, i entre els anys 2023 i 2024 ha crescut l'1,1 %, un ritme inferior al del conjunt de la província (1,6 %). Juntament amb l'Anoia, és la comarca que més població jove perd, els menors de 16 anys cauen el -2,3 %. En canvi, la població de 16 a 64 creix (1,3 %), i augmenta especialment la població de 65 anys i més (3,0 %). La població amb nacionalitat espanyola puja l'1,1 %, però l'estrangera ho fa de forma més marcada, el 6,0 %, particularment les nacionalitats peruana (25,2 %) i colombiana (30,5 %), entre d'altres. Trenta-dos municipis guanyen població el darrer any. En nombres absoluts destaquen els increments de Montornès del Vallès (287), Mollet del Vallès (353) i Granollers (947). Per contra, sis municipis perden població, i la Llagosta és on més ha baixat (-44).

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Vallès Oriental 2024-2034 (en percentatge)

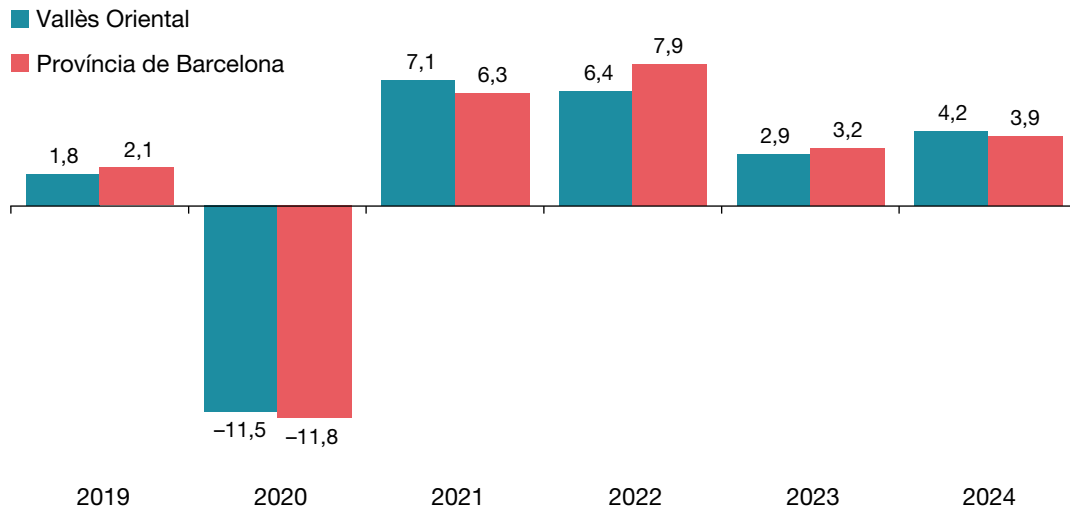


Font: Programa Hermes basat en dades del cens anual de població de l'INE

La comarca continua creixent en població, malgrat la remarcable pèrdua de població jove (-2,3 %), en un clar procés d'envelliment. La població amb nacionalitat estrangera impulsa l'expansió de la població.

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)



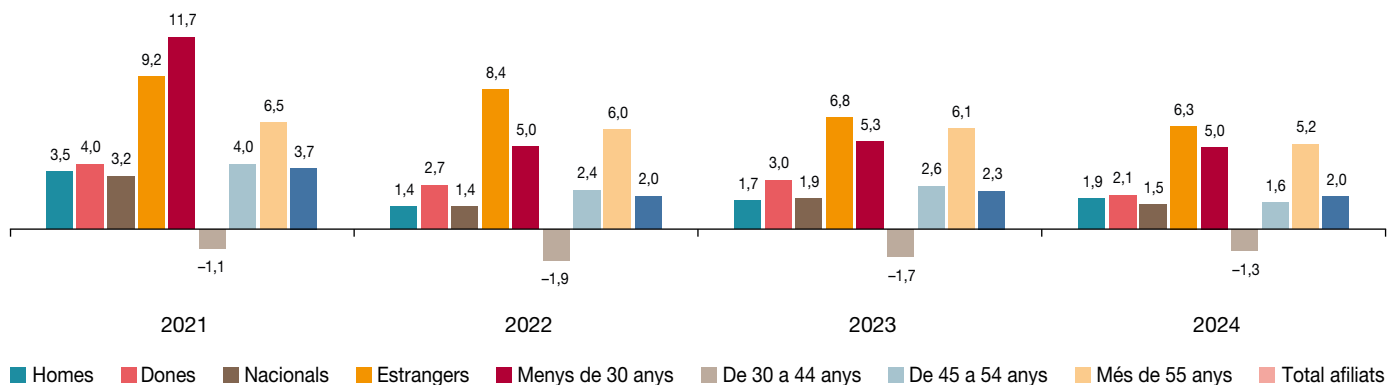
Font: BBVA, *Anuari Econòmic Comarcal 2025*

Els ocupats residents creixen el 2,0 %, amb major incidència entre la població amb nacionalitat estrangera, i els grups d'edat més avançada i més jove.

El **VAB** registra un creixement del 4,2 % l'any 2024, lleugerament superior al comportament del conjunt de la província (3,9 %), segons l'*Anuari econòmic comarcal 2025*, de BBVA (vegeu el gràfic 3). Juntament amb el Barcelonès és la segona comarca barcelonina amb un major dinamisme del VAB. Per la seva banda, l'**ocupació** registrada de la població resident s'incrementa el 2,0 % respecte a 2023, un augment molt similar al provincial (1,9 %). Les diferències per sexe no han estat significatives, però sí segons la nacionalitat, ja que les persones amb nacionalitat estrangera han registrat l'augment més notable (6,3 %). Per edat, la població de 55 anys i més (5,2 %) torna a ser la que més creix, seguida del grup de menors de 30 anys (5,0 %). En canvi, el grup de 30 a 44 anys pateix un descens, com a la majoria de comarques, concretament el -1,3 %. L'any finalitza amb 195.065 persones ocupades, 3.750 més en un any.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Vallès Oriental (en percentatge)



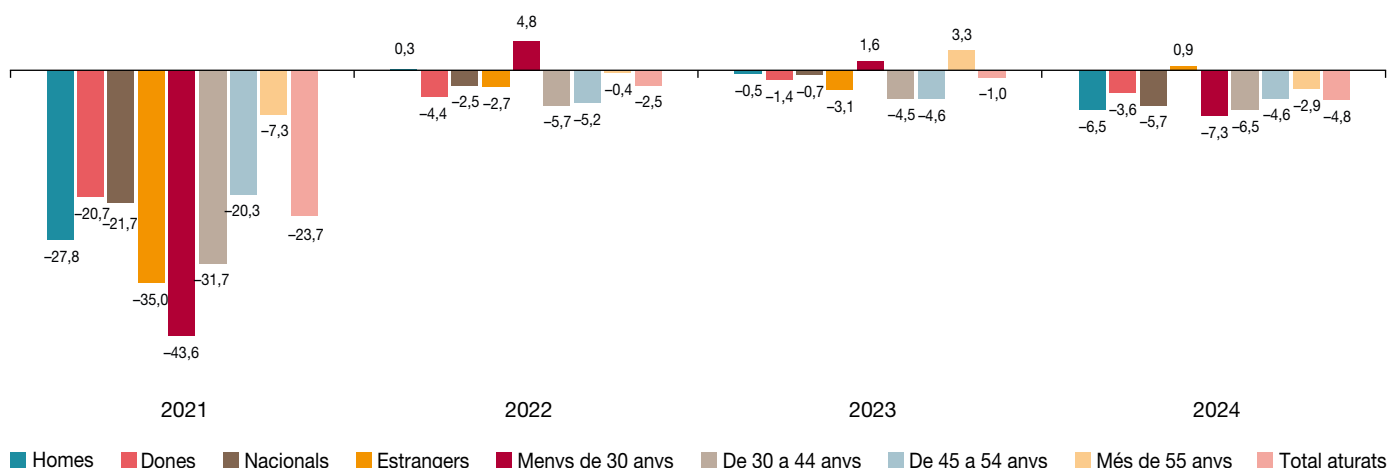
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

Un dels àmbits en què sobresurt més la comarca és en l'evolució de l'**atur registrat** (vegeu el gràfic 5). Amb 18.591 persones aturades a finals d'any, s'ha reduït el seu nombre en 941 persones, que esdevé la caiguda més important entre totes les comarques barcelonines (−4,8 %), i dobla la reducció registrada al conjunt de la província (−2,4 %). La taxa d'atur baixa en sis dècimes fins a situar-se en el 8,7 %, escurçant les diferències amb la taxa provincial fins a igualar-la (8,7 %).

Segons el sexe, la reducció d'aturats s'ha produït en ambdós casos, però de forma més accentuada entre els homes (−6,5 %) que entre les dones (−3,6 %). L'atur nacional encapçala la davallada tant a la comarca com entre totes les comarques barcelonines (−5,7 %), enfront del sensible augment registrat de l'atur estranger (0,9 %). La reducció s'ha fet extensiva a tots els grups d'edat analitzats, beneficiant particularment als grups de menys de 30 anys (−7,3 %), seguit del grup de 30 a 44 anys (−6,5 %). Tots els grans sectors econòmics experimenten una davallada de l'atur, la més apreciable a la indústria (−9,1 %). El sector amb més pes a la comarca, els serveis, també registra una evolució positiva, amb una reducció del −3,9 %.

Gràfic 5

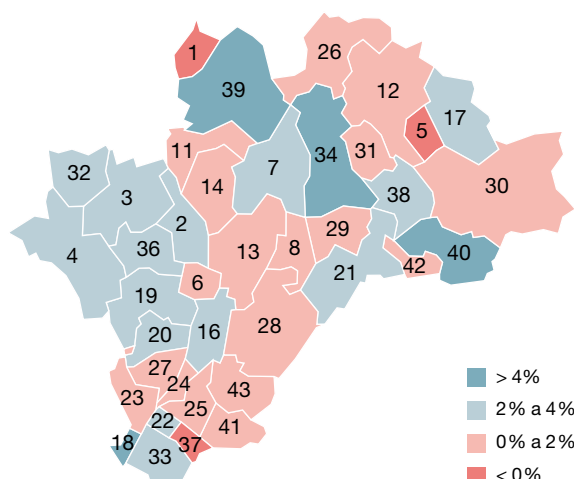
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Vallès Oriental (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

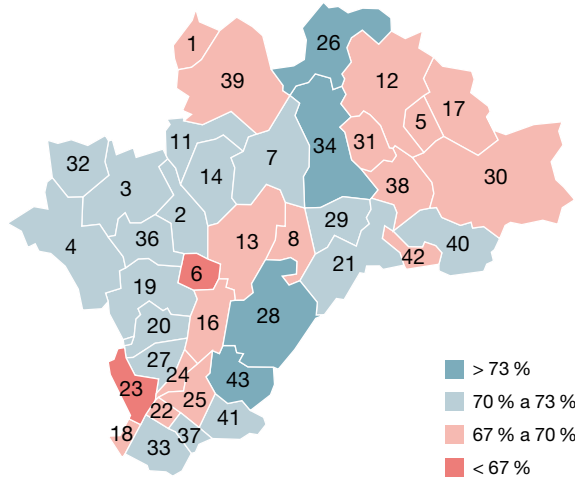
Variació de la població ocupada registrada. Vallès Oriental, 2024 (en percentatge)



És la comarca on es redueix més l'atur. I ha estat significativa la caiguda entre la població més jove i la del sector industrial, un sector que té un pes crític al Vallès Oriental.

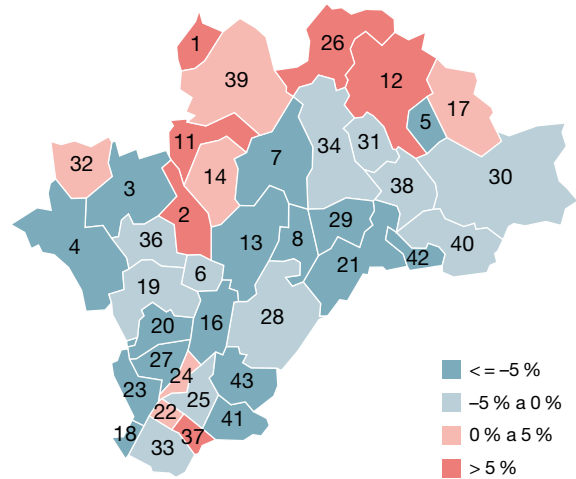
Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada.
Vallès Oriental, 2024 (en percentatge)



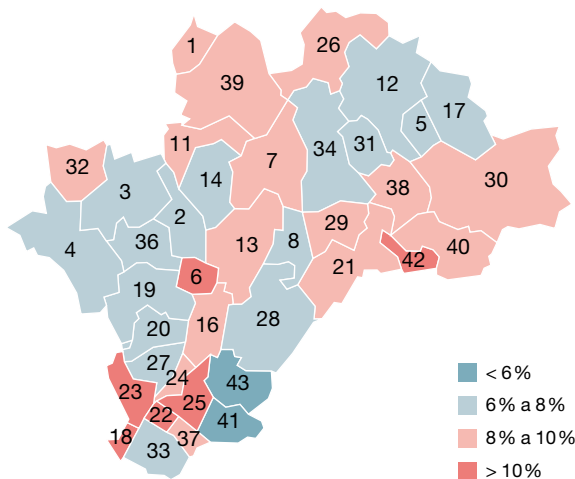
Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat.
Vallès Oriental, 2024 (en percentatge)



Mapa 4

Taxa d'atur registrat.
Vallès Oriental, 2024 (en percentatge)



La població ocupada augmenta en trenta-quatre municipis de la comarca, i només es manté un municipi amb una taxa d'ocupació inferior al 60 %. Es produeix una caiguda de l'atur en vint-i-set municipis, i dos presenten una taxa d'atur inferior al 6 %.

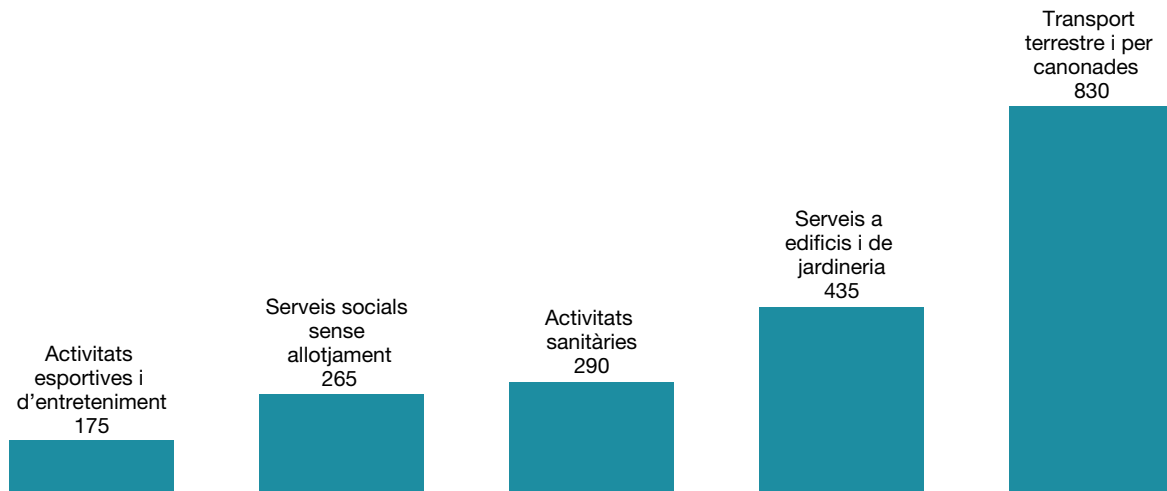
1 Aiguafreda
2 Ametlla del Vallès (L')
3 Bigues i Riells
4 Caldes de Montbui
5 Campins
6 Canovelles
7 Cànoves i Samalús
8 Cardedeu
11 Figaró-Montmany
12 Fogars de Montclús
13 Franqueses del Vallès (Les)
14 Garriga (La)
16 Granollers

17 Gualba
18 Llagosta (La)
19 Lliçà d'Amunt
20 Lliçà de Vall
21 Llinars del Vallès
22 Martorelles
23 Mollet del Vallès
24 Montmeló
25 Montornès del Vallès
26 Montseny
27 Parets del Vallès
28 Roca del Vallès (La)
29 Sant Antoni de Vilamajor

30 Sant Celoni
31 Sant Esteve de Palautordera
32 Sant Feliu de Codines
33 Sant Fost de Campsentelles
34 Sant Pere de Vilamajor
36 Santa Eulàlia de Ronçana
37 Santa Maria de Martorelles
38 Santa Maria de Palautordera
39 Tagamanent
40 Vilagorguina
41 Vilanova del Vallès
42 Vilalba Sasserra
43 Vilanova del Vallès

Gràfic 6

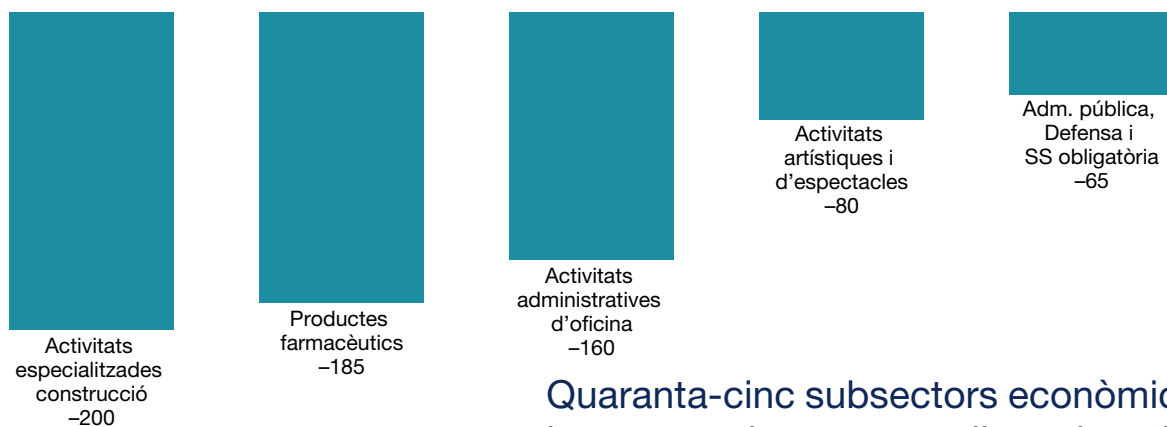
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Vallès Oriental, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Vallès Oriental, 2024 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

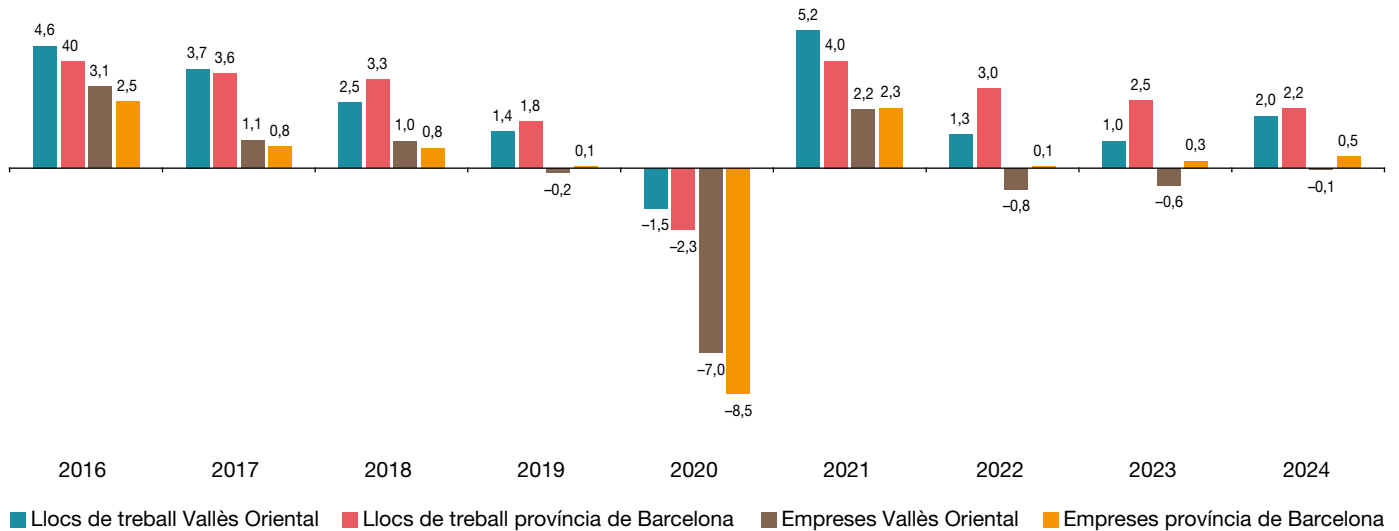
Quaranta-cinc subsectors econòmics de la comarca han guanyat llocs de treball, liderats per: activitats sanitàries (290), serveis a edificis i de jardineria (435), i transport terrestre i per canonada (830). Per contra, vint-i-quatre subsectors en perden, encapçalats per les activitats especialitzades de la construcció (-200).

En acabar l'any 2024, el nombre total de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) és de 158.060, que són 3.035 més que un any abans, experimentant un increment del 2,0 %. Aquesta és una dinàmica lleugerament inferior a la del conjunt de la província (2,2 %), però important entre les comarques metropolitanes, només superada pel Barcelonès. L'ascens de llocs de treball s'ha donat en la modalitat de treball autònom (1,4 %), i sobretot en la modalitat de treball assalariat (2,1 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

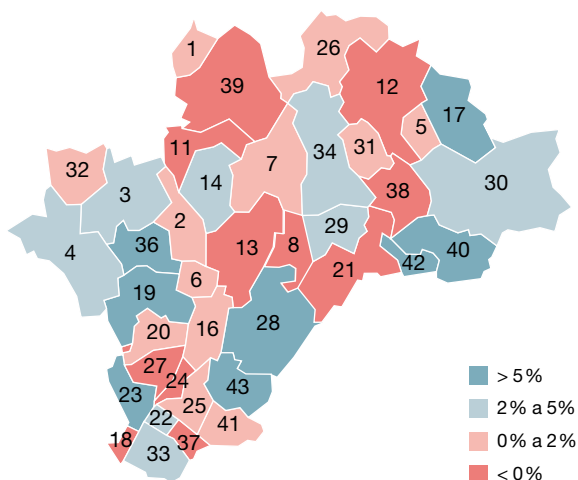


Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Vint-i-quatre municipis de la comarca experimenten un creixement del nombre de llocs de treball en un any (vegeu el mapa 5), enfront d'onze municipis que en perden. En termes relatius els majors creixements s'han donat a Gualba (9,0 %), Vallgorguina (13,6 %) i Vilanova del Vallès (17,5 %). En nombres absoluts els increments més notables es localitzen a la Roca del Vallès (405), Granollers (540) i Mollet del Vallès (1.020). Les pèrdues de llocs de treball més acusades s'han donat a Santa Maria de Palautordera (-4,4 %), Santa Maria de Martorelles (-4,5 %) i Tagamanent (-14,3 %).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats. Vallès Oriental, 2024 (en percentatge)

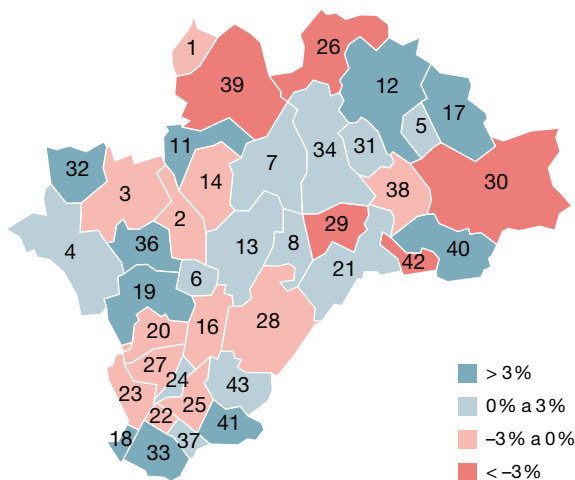


Els llocs de treball localitzats han augmentat el 2,0 % l'any 2024, un creixement remarcable entre les comarques metropolitanes. En canvi, el teixit empresarial es manté a la baixa, el -0,1 %.

En relació amb les **empreses** (comptes de cotització), aquest és el tercer any consecutiu en què es perd teixit empresarial, malgrat que el descens ha estat mínim, de només 7 empreses menys (-0,1 %). L'any ha finalitzat amb 11.716 empreses. S'han donat creixements d'empreses en alguns subsectors, entre els quals destaquen les activitats immobiliàries (34) i els serveis de menjar i begudes (40). En canvi, els subsectors que encapçalen la reducció d'empreses són el comerç a l'engròs (-12) i el comerç al detall (-47).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades. Vallès Oriental, 2024 (en percentatge)



Disset municipis de la comarca perden teixit empresarial, destacant Parets del Vallès (-13) i Sant Celoni (-16). En canvi, dinou municipis en guanyen, entre els que sobresurt les Franqueses del Vallès (14).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el teixit empresarial del Vallès Oriental genera un volum de negoci de 23.427 milions d'euros l'any 2023. És una de les comarques amb un menor nombre d'empreses petites en termes de xifra de negoci. El 54,1 % de les 7.356 empreses de la comarca facturen menys de mig milió d'euros. En canvi, és la segona comarca amb empreses amb facturació elevada. Concretament, hi ha 383 empreses, el 5,2 % de les empreses de la comarca, que facturen més de deu milions d'euros.

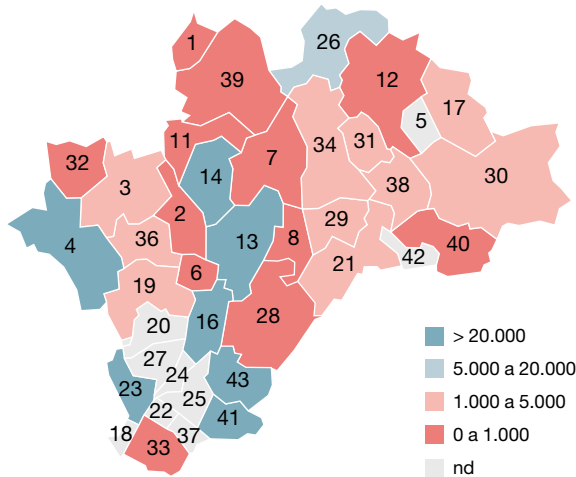
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació al Vallès Oriental es va traduir en una lleugera disminució del 0,3 % del 2019 al 2020. El 2021 la facturació es va recuperar fins a valors pre-pandèmia amb un increment de l'11,3 %. El 2022 l'augment interanual va ser del 9,3 %, i el 2023 ha estat del 2,9 %, increment inferior al registrat en el conjunt de la província de Barcelona (5,3 %).

En acabar l'any 2024 el nombre de **prestacions per desocupació** és de 12.628, 865 menys que l'any anterior, un descens del -6,4 %. La important baixada de l'atur no arriba a compensar la caiguda en el nombre de prestacions, i la taxa de cobertura baixa lleugerament fins al 72,4 %, quatre dècimes menys en un any. Aquesta taxa està 3,2 punts percentuals per sobre de la provincial (69,2 %).

Pel que fa als **contractes laborals**, al llarg de l'any s'han formalitzat 126.966 contractes, que suposa un augment del 5,2 % respecte a un any enrere, el segon increment més important de les comarques barcelonines, només darrere del Lluçanès. El sector econòmic amb un increment més destacat ha estat els serveis (7,5 %). Només la construcció experimenta una baixada (-12,0 %). Per tipologia, la pujada es concentra a la contractació temporal (10,0 %) davant la lleugera reducció de la contractació indefinida (-2,1 %), situant la comarca com la segona amb major temporalitat de la contractació (63,2 %).

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Vallès Oriental, 2024* (en euros)



* Inclou el 2n semestre de 2023 i el primer semestre de 2024, que correspon al 4t trimestre del 2023 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2024.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

El Vallès Oriental registra el 2024 una oferta turística de 9.675 places, un 2 % més que el 2023. L'oferta de places està estabilitzada, amb un increment en HUT (+7 %), més de 150 places noves.

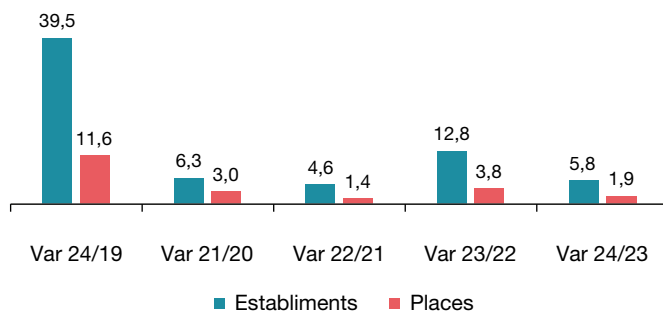
En relació amb la demanda, el Vallès Oriental augmenta tant en nombre de viatgers com de pernотacions en totes les tipologies d'allotjament, superant les 800 mil pernотacions en els establiments hotelers.

El Vallès Oriental ha registrat l'any 2024 un total de 510.400 euros recaptats per la taxa turística, amb un augment del 8 % respecte al 2023.

El Vallès Oriental supera les 800 mil pernотacions en establiments hotelers el 2024.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

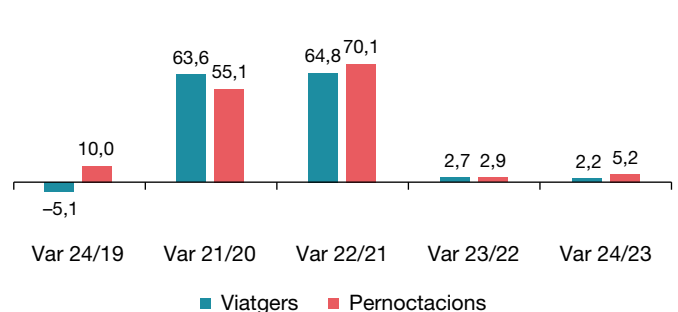


* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

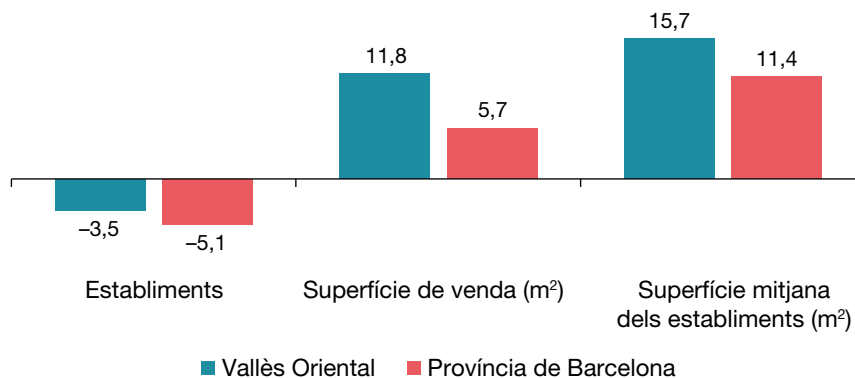
Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)



* Inclou viatgers i pernотacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)

Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

Pel que fa al **comerç**, segons les dades publicades per la Generalitat de Catalunya, l'any 2023 hi havia un total de 4.327 establiments comercials a la comarca, que ocupaven una superfície de venda de 700.881 m². Això suposa un descens respecte a l'any 2021 d'un -3,5 % en el nombre d'establiments i un augment d'un 11,8 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és de 10,36 establiments per cada 1.000 habitants, 0,6 dècimes menys que l'any 2021, i 1.679 m² per cada 1.000 habitants, un 11,3 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 162 m², 22 m² més que el 2021, un increment interanual d'un 15,7 %, per sobre del provincial (11,4 %).

La capital, Granollers, és el municipi de la comarca que concentra el major nombre d'establiments (895). Però si analitzem la densitat d'establiment per cada 1.000 habitants, Vilalba Sasserra s'erigeix en el municipi amb una densitat més elevada, de 18,72. En canvi, pel que fa a la superfície mitjana sobresurt la Garriga, amb una mitjana de 434 m².

En finalitzar l'any 2024, s'hi localitzen un total de 17.230 llocs de treball del subsector del retail, que són 125 més que un any enrere, un increment relatiu del 0,7 %, apropant-se a la dinàmica del conjunt de la província (0,6 %). El pes del subsector en el total de llocs de treball de la comarca és significatiu, representa el 10,9 % del total.

És la comarca amb la pèrdua més moderada de nombre d'establiments comercials, i la segona en què creix amb més intensitat la superfície de venda. La valoració de l'oferta comercial baixa (6,38), però presenta una retenció elevada en les compres quotidianes.

Els darrers resultats de l'Enquesta d'hàbits de consum i compra el 2024, mostren com la valoració de l'oferta comercial al municipi de residència ha caigut sensiblement fins al 6,38 sobre 10 (la mitjana provincial és del 7,15). No obstant això, s'observa que l'Índex d'atracció és elevat en les compres de productes quotidians, amb una alta retenció de la despesa. Aquesta elevada retenció disminueix en el cas de la compra de productes no quotidians (equipament de la llar i equipament de la persona), donant-se una fuga d'aproximadament 1 de cada 4 compradors, que fan la compra fora de la comarca.

Perspectiva de gènere Vallès Oriental

Al Vallès Oriental, l'evolució cíclica entre l'any 2023 i 2024 ha estat expansiva, amb una millora de l'ocupació mentre la bretxa de gènere de participació laboral femenina s'ha mantingut estable. El 2024 ha tancat l'any amb 96.675 afiliades dones i 106.425 afiliats homes, l'1,9 % més cadascun respecte al 2023, respectivament. Això ha implicat que la participació de les dones en el mercat laboral es manté estable, amb el 47,6 % dels afiliats totals el 2023 i 2024. Dins la província de Barcelona, el Vallès Oriental té una participació laboral de les dones superior a la mitjana de les comarques (el 47,6 % enfront al 47,3 %).

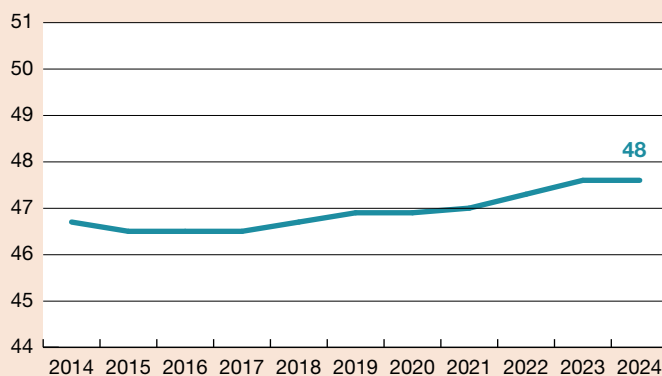
La segregació sectorial contribueix significativament a les bretxes de gènere en l'ocupació, atès que les dones es troben principalment en el sector serveis (el 83 % de les dones treballen en serveis al Vallès Oriental el 2024) mentre que la resta de sectors són masculinitzats (indústria, construcció, agricultura). En aquest sentit, hi ha correlació positiva a nivell comarcal entre el pes del sector serveis i la participació de les dones en l'ocupació. L'expansió de serveis que s'ha produït el 2024 s'ha repartit de forma similar entre dones i homes, per tant, la bretxa de gènere en l'ocupació s'ha mantingut estable el darrer any.

Pel que fa a l'atur, les dones són majoria entre les persones aturades a la comarca, el 59 % el 2024. Al desembre de 2024, les dones aturades eren 10.912, el 3,6 % menys que l'any anterior, mentre que el nombre d'homes aturats era de 7.679, el 6,5 % menys que el 2023. El fet que les dones han variat menys positivament que els homes el nivell d'atur fa que la participació femenina entre les persones desocupades hagi augmentat de 58 % a 59 % aquest darrer any. Aquesta majoria de dones aturades suggereix un desajust entre l'oferta i demanda laboral femenina, on polítiques de formació específica i inserció laboral a la comarca dirigides a les dones són rellevants. Un exemple és el programa 30 Plus del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) destinat a dones aturades de llarga durada majors de 30 anys.

Gràfic 1

Evolució del pes de les dones afiliades. Vallès Oriental

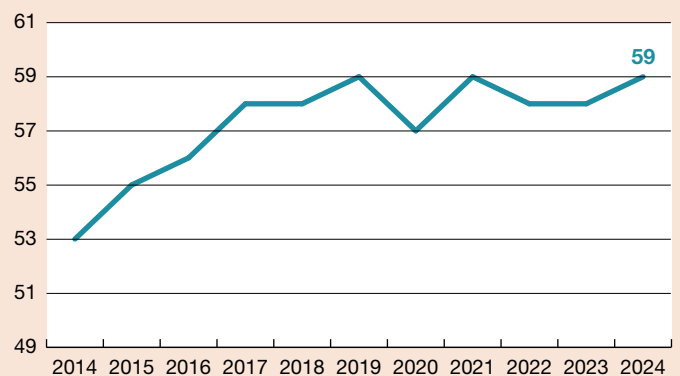
(% de dones afiliades sobre el total de persones afiliades)



Gràfic 2

Evolució del pes de les dones aturades. Vallès Oriental

(% de dones aturades sobre el total de persones aturades)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball.

Mètode d'emprenedoria multidimensional en l'anàlisi de la viabilitat de projectes d'emprenedoria i de consultoria d'empreses del Centre de Suport Empresarial i Tecnològic de Cardedeu (CSETC)

Manel Cortés Ponce, Ajuntament de Cardedeu

Introducció

L'emprenedoria multidimensional és un terme que fa referència a un model d'acompanyament i anàlisi de projectes d'emprenedoria empresarial enfocat a una manera d'emprendre genuïna que analitza i dona impuls al projecte o iniciativa empresarial/organitzacional amb una perspectiva holística, tenint en compte la dimensió empírica- racional, la dimensió perceptiva sistèmica i la dimensió funcional del jo. De fet, aquesta mirada multidimensional, és també un eficaç instrument per a la diagnosi i presa de decisions sobre estratègies i reptes que es puguin plantejar en empreses, projectes i organitzacions en funcionament facilitant la resolució de problemes, l'elecció de processos de transformació, la prospecció d'oportunitats i l' obertura de noves vies en la resolució de qualsevol repte, conflicte o qüestió relatiu a un projecte d'emprenedoria o la vida d'una empresa o organització integrant perfectament en un «tot» amb la triple visió de gestió racional, emocional i sistèmica.

La dimensió perceptiva-sistèmica esdevé una poderosa eina per identificar els elements de l'organització que són fonamentals en el desenvolupament de l'empresa o el projecte emprenedor, sondejar les relacions de l'entorn i entre les persones, detectar els bloquejos que dificulten l'harmonia en el projecte d'emprenedoria o el funcionament fluid, vigorós i efectiu de l'organització, i induir solucions de forma ràpida, directa i pràctica.

Ampliant la visió del suport a l'emprenedoria

Tradicionalment, el CSETC ha centrat el seu acompanyament i assessorament als processos d'emprenedoria empresarial en una visió més aviat racional que avarca la dimensió empírica-racional, atenent fonamentalment a la lògica i el pragmatisme, donant per vàlids aquells projectes que les mètriques superen un determinat nivell preestablert, sense abordar la visió sistèmica i abordant d'una manera residual la visió de la dimensió funcional del jo (perfil emocional i d'autoconeixement). D'aquesta manera tan racional es deixaven de banda dues visions igualment necessàries però molt més subtils, que pertanyen a un altre món menys explorat on resideixen, les emocions, les percepcions, les virtuts, les intuïcions, la consciència, el propòsit, els valors, els sentiments i les dinàmiques amb tot l'entorn i sistemes que ens envolten. Aquestes altres dimensions que tenen a veure amb l'autoconeixement de la persona emprenedora i la comprensió sistèmica, conté informació molt útil i decisiva que cal aprendre a interpretar.

La visió multidimensional, permet posar al descobert i observar els patrons de funcionament en l'estructura d'una empresa u organització dins el seu sistema (clients, personal, proveïdors...) i els de la pròpia persona emprenedora oferint l'oportunitat de comprendre'ls, corregir-los i establir possibles vies de solució als reptes plantejats. Integra doncs l'anàlisi racional amb aquests altres vessants menys quantificables que giren entorn a la persona i a la connexió i interpretació de la informació procedent dels sistemes amb què el projecte i la persona emprenedora interactuen.

L'Emprenedoria multidimensional

L'Emprenedoria multidimensional com a mètode holístic, dona resposta a aquesta transformació que estem experimentant com a societat i que ofereix un camí per aconseguir l'equilibri en el projecte d'emprenedoria entre donar i rebre, entre l'energia dels diners i l'energia del propòsit de vida que genera una petjada autèntica i genuïna de la persona emprenedora al món. Una visió de 360° per gestionar i extreure valor d'allò que, sovint, no és evident. Els eixos principals del mètode són:

Eix 1: Dimensió empírica-racional

Aquesta dimensió és la visió més tradicional dels projectes, visió lògica, empírica basada en l'anàlisi racional de dades, del context, del plantejament material, econòmic, normatiu seguint un guió tradicional de pla de negoci, però, en la nostra proposta multidimensional hem triat com a eix vertebrador l'eina de gestió estratègica Canvas multidimensional per la seva capacitat de visualització i facilitat creativa que permet integrar les tres dimensions del mètode multidimensional.

Eix 2: Dimensió funcional del jo

Aquesta dimensió conforma la interacció de la persona emprenedora en les diferents perspectives: gestió emocional, autoconeixement, capacitats o virtuts i estil de lideratge. Els fonaments d'aquesta dimensió són, d'una banda, l'autoconeixement de la persona emprenedora, de les seves habilitats i talents, dels seus valors i del seu estil de lideratge, perfil emprenedor/a, perfil emocional i, d'altra banda, el propòsit al servei de la creació del nou projecte. En aquest sentit, el treball d'aquesta dimensió s'enfoca en tres aspectes fonamentals:

- Autoconeixement de la persona emprenedora.
- Calibratge de motivació i compromís.
- Diagnòstic personal qualitatiu.

Eix 3: Dimensió perceptiva-sistèmica

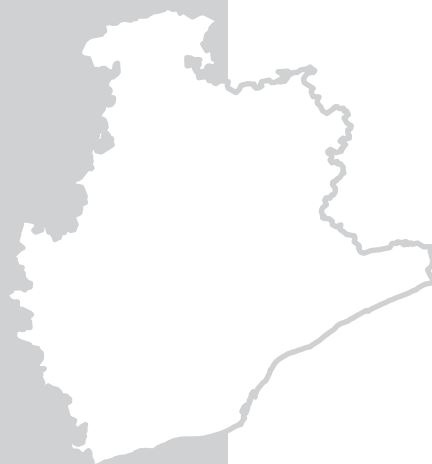
Aquesta visió incorpora també la idea que, com a individus, formem part d'un conjunt de sistemes interconnectats que s'influeixen i es condicionen mútuament. Un sistema és un conjunt d'elements relacionats que tendeixen a buscar un equilibri. En un projecte emprenedor, hi conviuen múltiples sistemes —com ara departaments, clients, proveïdors, productes o mercats— que interactuen entre ells i condicionen el resultat de l'impuls emprenedor. Conèixer els sistemes als quals pertanyem i amb els quals ens relacionem permet emprendre des d'un lloc diferent: amb més informació, una visió més integral i de manera més conscient i eficaç.

Les tècniques més habituals del mètode que utilitza el CSETC són:

- Canvas Multidimensional
- Coaching sistèmic
- Configuracions/constel·lacions organitzacionals
- Diàleg apreciatiu i visualització de resultats

Conclusió: empreses de més qualitat i èxit

La metodologia multidimensional neix amb l'objectiu d'aconseguir que el resultat de l'anàlisi de viabilitat del projecte d'emprenedoria es tradueixi en la creació d'empreses de major supervivència, qualitat i èxit. Cal respondre, llavors, a la pregunta: què entenem per empreses de més qualitat i èxit? Doncs aquelles que, a més de generar riquesa econòmica, es caracteritzen per aportar un benefici a la societat; que situen la persona en el centre de les seves decisions; que presenten alts nivells de col·laboració i cooperació; que tenen una connexió nuclear amb el projecte vital de l'equip emprenedor; que estan liderades per persones amb perfils equilibrats entre racionalitat i emocionalitat, mostrant un alt grau de vinculació amb el projecte. Caldrà, doncs, en els propers anys, veure les mètriques de supervivència, qualitat i èxit que s'obtidran dels projectes d'emprenedoria assessorats amb el nou mètode i comparar-los amb els resultats dels anys anteriors.



Estudis monogràfics





Dinamisme del sector TIC a la província de Barcelona i les seves comarques

Gabinet d'Estudis Econòmics de la Cambra de Comerç de Barcelona

1. Introducció i objectius

El sector de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) és una de les indústries més dinàmiques a escala global, amb un enorme potencial de creixement. En els darrers anys, no ha deixat d'expandir-se, impulsat per la transformació digital i l'adopció de noves tecnologies en múltiples àmbits. Catalunya no és una excepció a aquesta tendència. El sector TIC s'ha consolidat com una de les indústries més rellevants del territori. L'any 2022, el Valor Afegit Brut (VAB) del sector TIC va representar el 3,8 % de l'economia catalana, mentre que la seva contribució a l'ocupació va assolir el 3,7 % del total.¹ En analitzar-ne la distribució per grans sectors econòmics², s'observa que la presència del sector TIC a la indústria és del 0,9 % del VAB i de l'1,1 % de l'ocupació. En canvi, en el sector serveis, l'especialització TIC és significativament superior, amb un 4,8 % del VAB i un 4,4 % de l'ocupació.

El sector de les TIC s'ha convertit en un pilar fonamental per al desenvolupament econòmic i la transformació digital de múltiples indústries. El seu impacte va més enllà de l'activitat pròpia, ja que impulsa la productivitat i l'eficiència d'empreses de diversos sectors, des de l'agricultura i l'educació fins als serveis financers, la manufactura, la salut, l'energia i el transport. La seva implantació en altres sectors no només optimitza processos, sinó que millora la competitivitat del territori on operen i contribueix a un creixement més sostenible gràcies al seu menor impacte ambiental. Així mateix, el sector TIC és un dels principals generadors d'ocupació qualificada, amb una demanda creixent de perfils especialitzats en àrees com la intel·ligència artificial, l'anàlisi de dades i la ciberseguretat. A més, les TIC han estat clau en la resposta a crisis com la pandèmia de la COVID-19, permetent la continuïtat del teletreball, l'educació en línia i els serveis digitals. La capacitat del sector TIC per mantenir operatives les economies i societats en moments de crisi el converteix en un sector estratègic.

Per tant, atès que les activitats del sector TIC presenten una doble dimensió —d'una banda, constitueixen un sector econòmic propi que impulsa la creació d'ocupació, la inversió i l'establiment de noves empreses; i de l'altra, tenen un caràcter transversal, ja que contribueixen a reforçar la competitivitat d'altres sectors econòmics—, aquest estudi se centra en analitzar les TIC des de la seva vessant com a sector productiu. Aquesta elecció es justifica pel paper creixent que el sector exerceix en les àrees urbanes de les economies avançades i pel seu impacte positiu sobre el territori. Per a això, s'examinarà la seva evolució a partir del nombre d'afiliacions a la Seguretat Social (tant en el règim general —assalariats— com en el règim especial de treballadors autònoms —autònoms—) i dels comptes de cotització (empreses) vinculats a activitats incloses en els codis CNAE del sector TIC, a la província i comarques de Barcelona, durant el període comprès entre el 2012 i el 2024. És important destacar que aquest enfocament no inclou les afiliacions a empreses d'altres sectors que incorporen activitats TIC, sinó que es limita a analitzar el dinamisme del sector com a tal. L'objectiu és determinar si el seu creixement, especialment notable en els grans nuclis urbans, s'ha estès de manera homogènia a la resta del territori o si, per contra, continua estant altament concentrat, fet que permet identificar possibles tendències en la seva distribució geogràfica. A més, es vol contrastar si, en aquelles comarques amb una major especialització industrial, l'ocupació TIC en la indústria ha crescut en proporció al pes de la indústria en l'economia

1 Últimes dades disponibles. Font: elaboració pròpia a partir d'Idescat (2019). Comptes econòmics anuals de Catalunya. Disponible a: <https://www.idescat.cat/pub/?id=piba> i Idescat (2019). Estadística i comptes de les empreses del sector TIC. Disponible a: <http://www.idescat.cat/pub/?id=etic>

2 Les activitats TIC només es troben presents en el sector industrial i en el sector serveis. Vegeu la Taula 1 a la pàgina 3 per a més detalls.



local, o si, per contra, el sector TIC s'ha desenvolupat principalment en l'àmbit dels serveis, independentment del teixit industrial preexistent.

Pel que fa a l'estructura, després de la introducció es presenta l'apartat de metodologia, en el qual s'expliquen les definicions clau, les fonts de dades utilitzades i els criteris de delimitació territorial. A continuació, s'ofereix una visió general del sector TIC a la província de Barcelona, analitzant el seu pes en l'economia, l'evolució de l'ocupació i del teixit empresarial, així com la distribució de les afiliacions entre assalariats i autònoms. Tot seguit, es realitza una comparativa territorial amb Catalunya i Espanya per avaluar si el creixement del sector a Barcelona segueix una tendència similar a la del seu entorn o si presenta una evolució diferenciada. L'informe continua amb una anàlisi desagregada per sectors, diferenciant entre la indústria i els serveis, amb l'objectiu d'examinar com s'ha distribuït el creixement del sector TIC. Posteriorment, es duu a terme una anàlisi territorial a nivell comarcal, on s'estudia la distribució de l'ocupació i les empreses TIC als diferents territoris de la província, identificant les àrees amb major concentració d'activitat i aquelles en què el sector ha experimentat un creixement més notable. Finalment, es presenten les conclusions, que resumeixen les principals troballes de l'estudi i destaquen les tendències observades en el sector TIC a la província de Barcelona.

2. Metodologia

Per analitzar la situació actual de les TIC a la província de Barcelona, és important definir què s'entén per sector TIC i quines activitats engloba. En aquest sentit, la definició que s'utilitza en aquest estudi es basa en el marc conceptual emprat tant per l'Idescat com per l'INE, i que deriva de la metodologia proposada per l'OCDE. Aquesta harmonització permet la comparabilitat internacional. Concretament, el sector TIC engloba les indústries i serveis vinculats al desenvolupament, producció, comercialització i ús intensiu de les tecnologies de la informació i la comunicació. La definició actual, establerta l'any 2007 i basada en la Classificació Internacional Estàndard d'Activitats Econòmiques (ISIC, per les seves sigles en anglès) en la seva quarta revisió, estableix que «es consideren aquelles empreses que produeixen béns o presten serveis que permeten el processament de la informació i la seva comunicació per mitjans electrònics, incloent-hi la transmissió i la presentació visual»³.

En la [Taula 1](#) es presenta la Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques (CCAIE) de l'any 2009 a tres dígits, que detalla les activitats incloses dins del sector TIC segons aquesta classificació.

L'estudi se centra en el període 2012-2024, fet que permet analitzar l'evolució del sector al llarg de més d'una dècada. Pel que fa a les fonts estadístiques utilitzades, s'han emprat les dades d'assalariats (segons la ubicació del centre de treball del compte de cotització), autònoms i comptes de cotització (o empreses) del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya a 31 de desembre de cada any considerat, facilitades per l'Idescat. S'ha treballat amb un nivell de desagregació estadística de tres dígits segons la CCAIE, però sempre presentant les dades de manera que es preservi el secret estadístic.

L'anàlisi de l'evolució tant a nivell de la província com de les comarques s'ha dut a terme considerant tant assalariats com autònoms i empreses. En els gràfics i taules presentats, les dades d'autònoms s'inclouen juntament amb les dels assalariats (sumant conjuntament les afiliacions). Així mateix, s'ha comparat l'evolució del sector TIC a Barcelona, Catalunya i Espanya utilitzant les dades disponibles a l'Idescat sobre afiliacions a la Seguretat Social per activitat econòmica.

Finalment, és important assenyalar que els límits administratius entre comarques i províncies no coincideixen completament, ja que hi ha diversos municipis que, tot i pertànyer administrativament a una comarca de Barcelona, no formen part de la província, i viceversa. Aquest és el cas d'Espinelves, Vidrà i Viladrau, que pertanyen a la comarca d'Osona, però administrativament a la

3 Idescat, (2025). Definició del sector TIC. Accessible a: <https://www.idescat.cat/pub/?id=etic&m=m>.



Taula 1

Definició del sector TIC

Indústria
Indústries manufactures TIC 261 Fabricació de components electrònics i circuits impresos acoblats 262 Fabricació d'ordinadors i equips perifèrics 263 Fabricació d'equips de telecomunicacions 264 Fabricació de productes electrònics de consum 268 Fabricació de suports magnètics i òptics
Serveis
Comerç a l'engròs 465 Comerç a l'engròs d'equips per a les tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC)
Serveis TIC 582 Edició de programes informàtics
Telecomunicacions 611 Telecomunicacions per cable 612 Telecomunicacions sense fils 613 Telecomunicacions per satèl·lit 619 Altres activitats de telecomunicacions
Activitats de tecnologia de la informació i del servei informatiu 620 Serveis de tecnologies de la informació
Portals web, processament de dades, hostatge i activitats relacionades 631 Processament de dades, hostatge i activitats relacionades; portals web
Reparació d'ordinadors i equips de comunicació 951 Reparació d'ordinadors i equips de comunicació

(1) Idescat (2025).

província de Girona. De manera similar, Gósol forma part de la comarca del Berguedà, però està adscrit a la província de Lleida. Per contra, el municipi de Fogars de Tordera pertany a la comarca de la Selva (Girona), tot i que administrativament es troba dins la província de Barcelona. Donat aquest context, l'anàlisi inclourà totes les comarques amb els seus respectius municipis, concretament: Alt Penedès, Anoia, Bages, Baix Llobregat, Barcelonès, Berguedà, Garraf, Maresme, Moianès, Osona, Vallès Occidental i Vallès Oriental. Cal destacar que, en el cas del Lluçanès, les dades només estan disponibles per als anys 2023 i 2024, mentre que per al Moianès les dades estan disponibles des de l'any 2015.

3. El sector TIC a la província de Barcelona

El sector TIC ha guanyat un pes significatiu en l'economia de la província de Barcelona, consolidant-se com una de les seves àrees estratègiques. Tal com s'observa a la [Taula 2](#), l'any 2024 les TIC representen el 4,7 % del total d'afiliacions a l'economia local i el 2,8 % del total d'empreses. Tot i que la seva presència és major en els serveis, on representen el 4,5 % de l'ocupació i el 2,7 % de les empreses, el seu pes a la indústria és considerablement inferior, amb un 0,17 % de les afiliacions i un 0,12 % de les empreses. Al conjunt de la província de Barcelona, tal com es pot observar a la [Taula 3](#), el sector TIC va registrar un total de 130.485 afiliacions a finals de 2024, fet que representa gairebé el doble (+92,7 %) respecte a l'any 2012 i un 4,2 % més en relació amb l'any 2023.

Aquest increment notable consolida les TIC com un dels eixos estratègics de l'economia local, resultat d'un procés d'expansió que s'observa des de l'inici de la dècada passada. El [Gràfic 1](#) mostra l'anàlisi de l'evolució general entre 2012 i 2024, on es pot observar un creixement sostingut del pes de les afiliacions TIC, amb anys especialment dinàmics, com el 2015 i el 2022, en què es van registrar algunes de les majors variacions interanuals positives.

Taula 2

Pes de les afiliacions i les empreses al sector TIC a la província de Barcelona, 2024 (en percentatge sobre el total de l'economia)

TIC a l'economia		TIC a la indústria		TIC als serveis	
4,7 %		0,17 %		4,5 %	
2,8 %		0,12 %		2,7 %	

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Taula 3

Afiliacions TIC i pes relatiu en l'economia, la indústria i els serveis a la província de Barcelona, 2012 i 2024

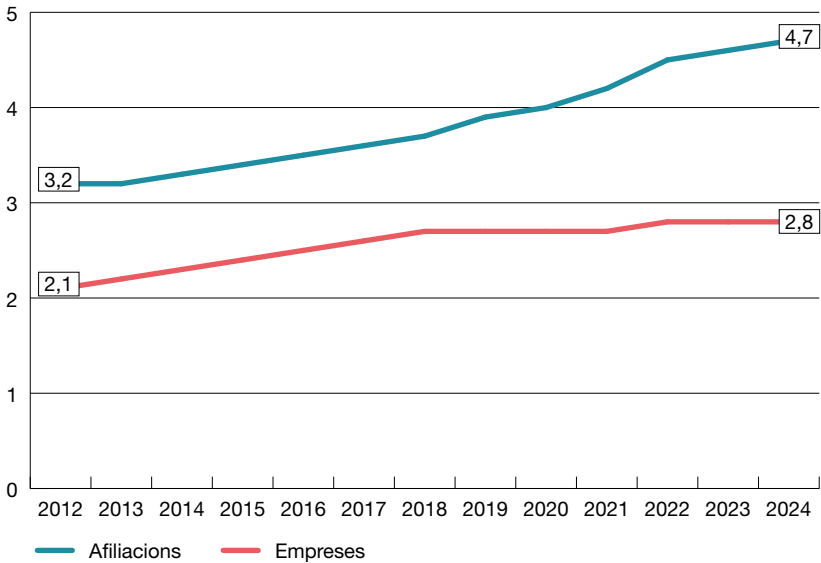
(en nombre d'afiliacions i en percentatge sobre el total de l'economia)

	Afiliacions 2012	Pes 2012 (%)	Afiliacions 2024	Pes 2024 (%)	% Variació
TIC a l'economia	67.730	3,2	130.485	4,7	92,7
TIC a la indústria	4.685	0,2	4.810	0,2	2,7
TIC als serveis	63.040	2,9	125.675	4,5	99,4

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Gràfic 1

Evolució del pes de les afiliacions i empreses al sector TIC a la província de Barcelona, 2024 (en percentatge sobre el total de l'economia)



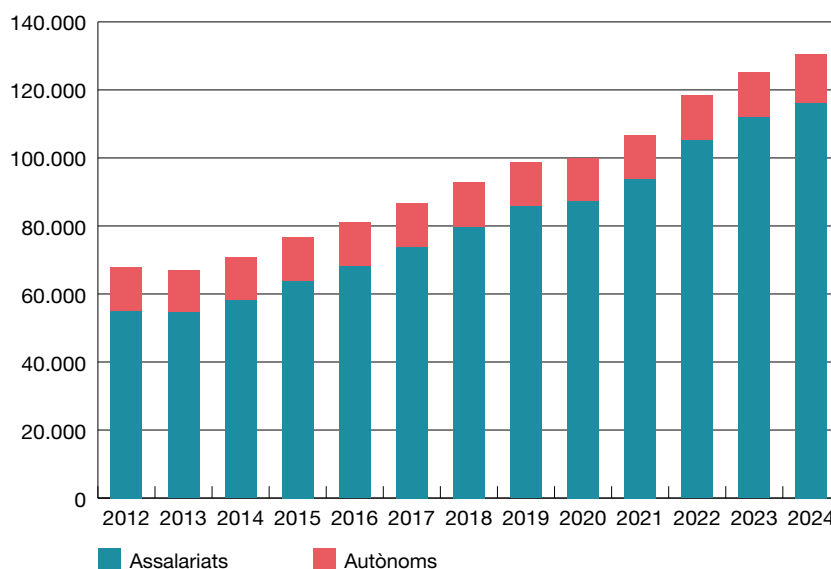
Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya



La major part d'aquest increment prové del Règim General (RGSS), fet que indica un augment clar de l'ocupació assalariada en el sector. Tal com s'observa al [Gràfic 2](#), tot i que el nombre de professionals adscrits al Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA) també ha crescut, ho ha fet de manera més moderada, reflectint un perfil en què predominen les empreses i organitzacions que contracten treballadors en plantilla. Aquesta tendència pot estar relacionada amb la consolidació dels serveis i activitats vinculades a la programació, la consultoria i el desenvolupament de programari, que requereixen personal especialitzat i amb un alt nivell de qualificació.⁴ Concretament, l'any 2024, la gran majoria de les afiliacions en el sector TIC corresponien a treballadors assalariats, que representaven el 89 % del total (116.155 persones), mentre que els autònoms suposaven al voltant del 10 % (14.330 afiliats).

Gràfic 2

Evolució del pes dels assalariats i autònoms al sector TIC a la província de Barcelona, 2024 (en nombre d'afiliacions)



Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

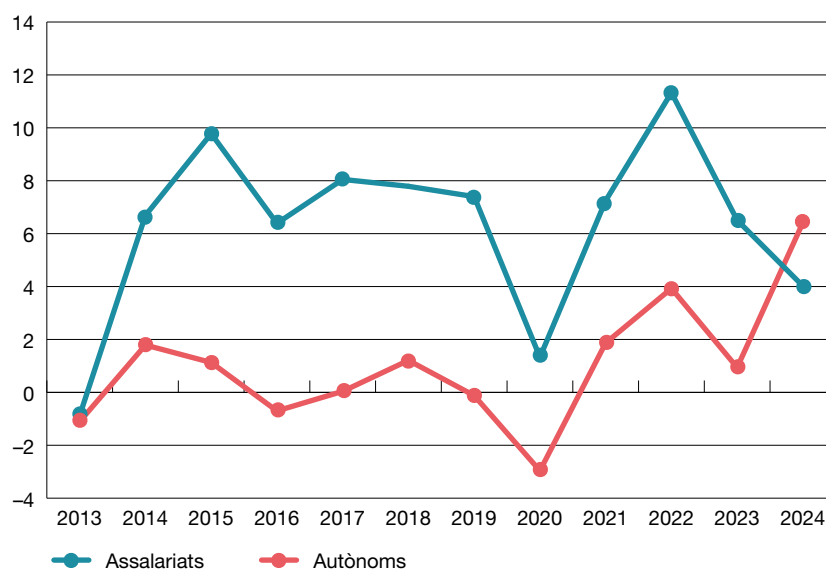
La comparativa de les variacions interanuals al [Gràfic 3](#) confirma aquesta tendència: la corba de creixement dels assalariats supera habitualment la dels autònoms, amb algunes fluctuacions puntuals. S'observa, per exemple, que la caiguda conjunta provocada per la COVID-19 l'any 2020 va donar pas a un fort repunt de les contractacions l'any 2022, en què els assalariats van registrar un increment encara més marcat que els autònoms. El resultat és un sector que, a finals de 2024, se sosté principalment en l'ocupació assalariada, un indicador de maduresa que, en principi, reforça l'estabilitat i la fortalesa de les empreses TIC.

L'any 2024, el nombre d'empreses dedicades al sector TIC a la província de Barcelona va ascendir a 5.037, fet que representa un creixement del 34,8 % en comparació amb el 2012 i un 4,1 % més respecte al 2023. Tal com s'observa a la [Taula 4](#), les empreses TIC representaven l'any 2024 el 2,8 % del total d'empreses de l'economia. Tot i que el seu pes relatiu continua sent inferior al d'altres sectors més tradicionals, el dinamisme del sector TIC suggereix que la seva influència continuarà augmentant i es consolidarà dins del teixit empresarial de la província, impulsada per la digitalització i la creixent demanda de solucions tecnològiques en múltiples àmbits.

4 Cercle Tecnològic. (2024). Baròmetre del sector tecnològic a Catalunya 2024. Cercle Tecnològic. https://cercletecnologic.s3.eu-west-3.amazonaws.com/BAROMETRE_2024_5692acf933.pdf

Gràfic 3

Variació anual dels assalariats i autònoms al sector TIC a la província de Barcelona, 2024 (en percentatge)



Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

Taula 4

Empreses TIC i pes relatiu en l'economia, la indústria i els serveis a la província de Barcelona, 2012 i 2024

(en nombre d'empreses i en percentatge sobre el total de l'economia)

	Empreses 2012	Pes 2012 (%)	Empreses 2024	Pes 2024 (%)	% Variació
TIC a l'economia	3.737	2,1	5.037	2,8	34,8
TIC a la indústria	261	0,2	212	0,1	-19,0
TIC als serveis	3.476	2,0	4.825	2,7	38,8

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

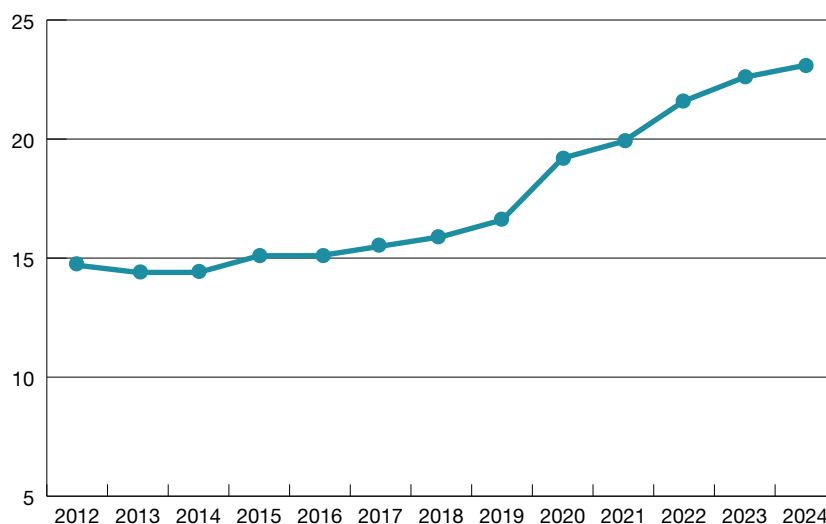
D'altra banda, el pes superior de les TIC entre els assalariats en comparació amb el de les empreses indica que la majoria de les companyies del sector compten amb una plantilla estructurada. L'any 2024, la ràtio d'assalariats per empresa en el sector TIC se situa en 23,1, consolidant la tendència de creixement observada en els darrers anys. Aquesta xifra contrasta amb la mitjana de l'economia general a la província de Barcelona, que aquell mateix any se situava en 13,5, fet que posa de manifest la major dimensió mitjana de les empreses TIC. Tal com s'observa al [Gràfic 4](#), l'evolució d'aquesta ràtio ha estat marcada per les fases del cicle econòmic. Després d'assolir un mínim de 14,4 assalariats per empresa l'any 2013 i 2014, va començar una recuperació progressiva a partir de 2015, que es va intensificar a partir de 2020, en un context d'acceleració de la digitalització.

Per contextualitzar l'evolució del sector TIC a la província de Barcelona, és necessari comparar-la amb el conjunt de Catalunya i Espanya. Aquesta perspectiva permet avaluar si el creixement observat a Barcelona respon a una dinàmica compartida a nivell regional i estatal, o si, per contra, la ciutat s'ha consolidat com un pol d'atracció diferenciats dins del sector tecnològic. Per a això, el [Gràfic 5](#) mostra l'evolució del pes dels afiliats en el sector TIC sobre el total de l'economia a Barcelona, Catalunya i Espanya entre els anys 2012 i 2024.



Gràfic 4

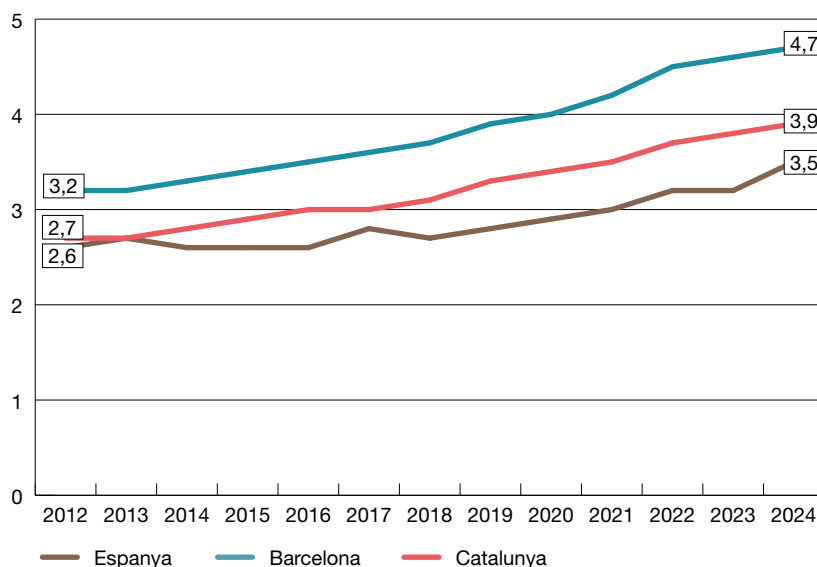
Evolució de la ràtio d'assalariats per empresa a la província de Barcelona al sector TIC (ràtio)



Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

Gràfic 5

Comparativa del pes dels afiliacions al sector TIC a la província de Barcelona, Catalunya i Espanya (en percentatge sobre el total de l'economia)



Font: Idescat, Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i Ministeri d'Inclusió Seguretat Social i Migració

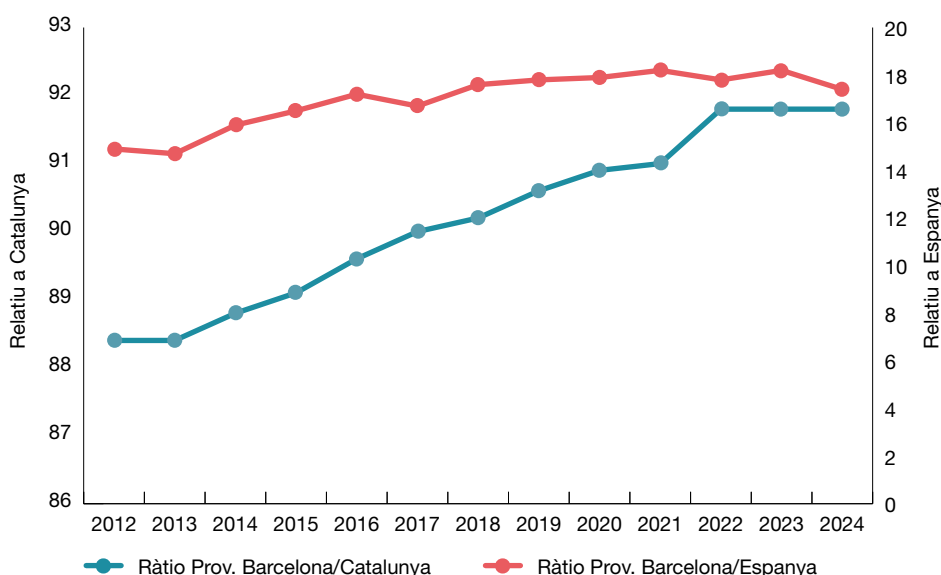
A partir d'aquestes dades, es pot observar una clara tendència de creixement en els tres àmbits, tot i que amb ritmes i nivells de desenvolupament diferenciats. En tot el període analitzat (2012-2024), el sector TIC a Barcelona presenta un pes superior a la mitjana de Catalunya i d'Espanya. L'any 2024, les TIC representaven el 4,7 % de les afiliacions de la província, davant del 3,9 % a Catalunya i el 3,5 % a Espanya. A més, mentre que Catalunya manté una progressió estable des de 2012 (2,7 %) fins a 2024 (3,9 %), Espanya parteix d'un nivell lleugerament inferior (2,6 % l'any 2012) i creix



a un ritme més moderat. Per la seva banda, Barcelona ja mostrava l'any 2012 un pes del 3,2 %, destacant-se des de l'inici del període analitzat com el territori amb una major especialització TIC. Aquestes xifres reflecteixen que, tot i que el sector TIC ha guanyat pes a tot el país, Barcelona continua destacant amb un grau de especialització tecnològica més elevat dins el context estatal. El [Gràfic 6](#) mostra l'evolució del pes de les afiliacions del sector TIC a la província de Barcelona respecte al total de Catalunya i d'Espanya entre 2012 i 2024. S'observa que la participació de Barcelona en el total de Catalunya ha crescut de manera sostinguda des de 2012, passant d'aproximadament el 88 % al 91,7 % l'any 2024, fet que indica una concentració creixent de l'ocupació TIC en aquesta província dins l'àmbit català. D'altra banda, la proporció d'afiliacions TIC a Barcelona respecte al total d'Espanya també ha augmentat, establint-se al voltant del 18 % des de l'any 2022.

Gràfic 6

Pes d'afiliacions al sector TIC a la província de Barcelona respecte al total de Catalunya i d'Espanya (en percentatge)



Font: Idescat, Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i Ministeri d'Inclusió Seguretat Social i Migració

Un cop constatat el creixement significatiu del sector TIC a la província de Barcelona, el pas següent és examinar com es distribueix entre la indústria i els serveis. En aquest sentit, s'observa una clara diferenciació entre ambdós sectors. A la indústria, el pes del sector TIC respecte al total de l'ocupació es manté en nivells reduïts, situant-se en un 0,17 % l'any 2024, amb una variació mínima respecte al 2012. A més, el pes de les empreses TIC respecte al total d'empreses dins la indústria ha disminuït lleugerament en l'última dècada, passant del 0,15 % al 0,12 %, fet que suggereix una tendència cap a una menor especialització industrial i un enfocament més orientat cap als serveis (vegeu [Taula 3 i 4](#)).

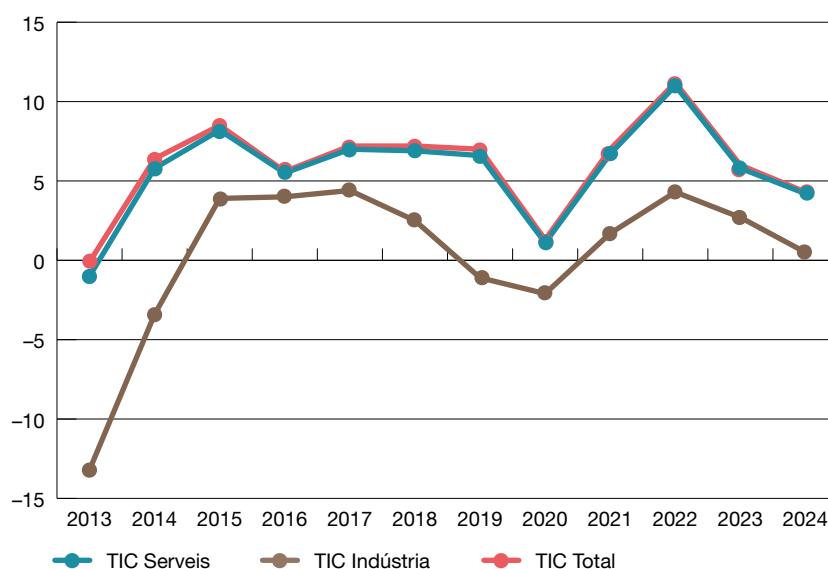
Per contra, en el sector serveis, l'impacte de les TIC ha estat molt més significatiu durant l'última dècada. En termes d'ocupació, el sector ha crescut passant de representar el 2,94 % el 2012 al 4,50 % el 2024 respecte al total de l'economia, cosa que suposa un increment de gairebé el doble en el nombre d'afiliacions (+99,4 %). Aquest creixement reflecteix la rellevància creixent d'activitats com la programació, el desenvolupament de programari, la consultoria tecnològica i les telecomunicacions. Pel que fa al nombre d'empreses TIC dins del sector serveis, també s'observa un increment important, passant del 2,00 % el 2012 al 2,72 % el 2024 respecte al total de l'economia, fet que indica una expansió d'empreses dedicades a aquests àmbits.



El creixement de l'ocupació total en el sector TIC a la província de Barcelona no ha estat lineal, sinó que ha presentat fluctuacions significatives al llarg del temps. Tal com s'observa al [Gràfic 7](#), la variació anual de les afiliacions ha mostrat pics destacats els anys 2015 (+8,21 %), 2022 (+10,96 %), mentre que l'any 2020, coincidint amb la pandèmia, es va produir una desacceleració (+1,12 %). L'any 2024, la variació anual total es va reduir al 4,19 %, fet que indica una possible estabilització del sector després d'uns anys de fort creixement. Aquest comportament és encara més evident si es desglossa l'evolució per subsectors. Tal com mostra la [Taula 5](#), el subsector dels serveis TIC ha estat el principal motor del creixement, assolint l'any 2024 un total de 125.675 afiliacions, la qual cosa representa el 96,3 % de l'ocupació total del sector. En canvi, la indústria TIC, amb 4.810 afiliacions, només representa el 3,7 % del total, confirmant així el seu menor pes relatiu. Aquesta diferència també es reflecteix en les taxes de variació anual: mentre que els serveis TIC han crescut de manera sostinguda, amb punts àlgids com el 2014 (+6,4 %), 2015 (+8,5 %) i 2022 (+11,2 %), la indústria TIC ha mostrat una evolució molt més inestable, amb caigudes pronunciades l'any 2013 (-13,2 %), 2014 (-3,4 %), 2019 (-1,1 %) i 2020 (-2,1 %).

Gràfic 7

Variació anual de les afiliacions en el sector TIC per subsectors a la província de Barcelona, 2013-2024 (en percentatge)



Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

En termes de recuperació després de la pandèmia, s'observa que el sector TIC en el seu conjunt va resistir relativament bé la crisi de la COVID-19, tot i que amb diferències entre subsectors. L'any 2020, la indústria TIC va patir una contracció del -2,12 %, mentre que els serveis TIC van créixer de manera modesta amb un 1,28 %. No obstant això, a partir de 2021, el sector va experimentar una recuperació accelerada, destacant el +11,24 % registrat l'any 2022 en els serveis TIC, fet que confirma l'impuls de la digitalització en diversos àmbits econòmics.

El menor pes del sector TIC en la indústria i la seva evolució a la baixa en els darrers anys responen a una tendència global de concentració en els serveis digitals en detriment de la manufactura TIC. Com ha passat a la majoria de països de l'OCDE, l'ocupació en la fabricació de productes TIC ha seguit una trajectòria descendent des de la dècada dels 2000, a causa del progressiu trasllat de la producció a economies no pertanyents a l'OCDE. Aquest fenomen ha reforçat la concentració del sector TIC en activitats basades en Internet i serveis digitals de gran valor afegit. No obstant això, l'impacte net sobre el sector TIC ha estat positiu, ja que el creixement de l'ocupació en els serveis ha compensat àmpliament la reducció en la manufactura, consolidant el seu paper estratègic en la transformació digital de l'economia.



Taula 5

Evolució de l'ocupació en el sector TIC per subsectors a la província de Barcelona, 2012-2024 (en nombre d'afiliats i percentatge)

Any	Total afiliacions TIC	Total afiliacions indústria TIC	Total afiliacions serveis TIC	Variació anual total TIC	Variació anual indústria TIC	Variació anual serveis TIC
2012	67.730	4.685	63.040			
2013	67.035	4.065	62.970	-1,0	-13,2	-0,1
2014	70.925	3.925	66.995	5,8	-3,4	6,4
2015	76.750	4.080	72.670	8,2	3,9	8,5
2016	81.000	4.245	76.755	5,5	4,0	5,6
2017	86.680	4.430	82.245	7,0	4,4	7,2
2018	92.695	4.540	88.155	6,9	2,5	7,2
2019	98.825	4.490	94.330	6,6	-1,1	7,0
2020	99.935	4.395	95.540	1,1	-2,1	1,3
2021	106.665	4.470	102.200	6,7	1,7	7,0
2022	118.355	4.660	113.690	11,0	4,3	11,2
2023	125.240	4.785	120.455	5,8	2,7	6,0
2024	130.485	4.810	125.675	4,2	0,5	4,3

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

4. El sector TIC a les comarques de la província de Barcelona

Després d'analitzar l'evolució global del sector TIC a la província de Barcelona, resulta clau desglossar-ne la distribució territorial per comprendre com ha crescut a les diferents comarques. La [Taula 6](#) mostra l'evolució de les afiliacions al sector TIC entre els anys 2012 i 2024, destacant-ne la variació absoluta, la variació anual acumulativa en percentatge i la contribució de cada comarca al creixement total del sector a la província.

El Barcelonès es manté com la comarca amb més pes en el sector, concentrant l'any 2024 un total de 95.145 afiliacions, cosa que suposa un increment absolut de 52.400 afiliacions respecte al 2012 i una variació anual acumulada del 5,6 %. Aquesta comarca representa el 83,5 % de la contribució total al creixement absolut de l'ocupació TIC a la província, consolidant el seu paper com a principal pol tecnològic de la regió. El fort creixement del sector TIC al Barcelonès respon a la concentració d'infraestructures clau, com el districte tecnològic 22@ a Barcelona, un projecte de transformació urbana que s'ha convertit en un centre d'activitat tecnològica i empresarial. També hi influeix la presència d'universitats i centres de recerca, així com un ecosistema d'empreses i startups que afavoreix l'atracció de talent i inversió, amb esdeveniments com el 4YFN i el Barcelona Deep Tech Summit.

Més enllà de la capital, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat són les dues següents comarques amb més creixement en el sector TIC. Pel que fa al Vallès Occidental, l'any 2024 el sector TIC hi va registrar 14.975 afiliacions, amb un augment absolut de 4.150 afiliacions respecte al 2012 i una variació anual acumulada del 2,7 %. La comarca contribueix amb un 6,6 % al creixement total de l'ocupació TIC, consolidant-se com el segon pol més rellevant fora de Barcelona. El seu desenvolupament s'explica per la presència de parcs tecnològics i universitats, com el campus de Terrassa de la UPC, la UAB i centres d'innovació empresarial com ESADE Creapolis o HP, així com una elevada concentració industrial a la qual dona servei.



Taula 6

Evolució de les afiliacions TIC per comarca a la província de Barcelona, 2012-2024 (en nombre d'afiliacions i percentatge)

Afiliacions	2012	2024	Variació absoluta (2024-2012)	Variació anual acumulativa (%)	Contribució a la variació absoluta (%)
Alt Penedès	450	400	-50	-1,0	-0,08
Anoia	640	905	265	2,9	0,4
Bages	765	855	90	0,9	0,1
Baix Llobregat	6.250	9.870	3.620	3,9	5,8
Barcelonès	42.745	95.145	52.400	6,9	83,5
Berguedà	110	95	-15	-1,2	-0,02
Garraf	410	705	295	4,6	0,5
Lluçanès	0	5	5		0,0
Maresme	1.805	2.170	365	1,5	0,6
Moianès	0	35	35		0,06
Osona	995	2.025	1.030	6,1	1,6
Vallès Occidental	10.825	14.975	4.150	2,7	6,6
Vallès Oriental	2.735	3.305	570	1,6	0,9
Prov. Barcelona	67.730	130.490	62.760	5,6	100

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

El Baix Llobregat, amb 9.870 afiliacions el 2024, ha experimentat un increment de 3.620 afiliacions respecte al 2012, amb una variació anual acumulada del 3,9 %. Aquesta comarca ha contribuït en un 5,8 % al creixement de l'ocupació TIC a la província. L'expansió del sector en aquesta zona es deu a la presència d'infraestructures clau com l'Escola d'Enginyeria de Telecomunicació i Aeroespacial de Castelldefels, a més de parcs empresarials i a la seva proximitat amb Barcelona.

Altres comarques amb un creixement significatiu, tot i que menor en termes absoluts, són Osona, el Vallès Oriental i el Maresme. En primer lloc, Osona va registrar 2.025 afiliacions l'any 2024, amb un creixement de 1.030 afiliacions i una variació anual acumulada del 6,1 %, la més elevada entre aquestes comarques. En segon lloc, el Vallès Oriental, amb 3.305 afiliacions el 2024, ha experimentat un increment absolut de 570 afiliacions respecte al 2012, amb una variació anual acumulada de l'1,6 %. I, en tercer lloc, el Maresme va presentar 2.170 afiliacions el 2024, amb un creixement de 365 afiliacions des del 2012, reflectint una variació anual acumulada de l'1,5 %. Aquestes comarques tenen un pes menor dins del sector TIC, però el seu creixement progressiu mostra una certa diversificació territorial de l'ocupació tecnològica, tot i que encara amb una forta dependència dels grans nuclis urbans.

A la resta de comarques, el pes del sector TIC continua sent marginal, amb un nombre d'afiliacions que no supera les 1.000 persones l'any 2024. En algunes d'elles, el creixement ha estat fins i tot negatiu, com a l'Alt Penedès (-50 afiliacions) i al Berguedà (-15 afiliacions).

A més del creixement en el nombre d'afiliacions, l'evolució del sector TIC a la província de Barcelona també es reflecteix en l'augment del nombre d'empreses. Seguint l'esquema anterior, la [Taula 7](#) mostra la variació del nombre d'empreses TIC entre 2012 i 2024, indicant tant el creixement absolut com la contribució de cada comarca a l'increment total.

L'augment del nombre d'empreses TIC no s'ha produït de manera homogènia a la província de Barcelona, sinó que s'ha concentrat en determinades comarques amb més dinamisme. Després del Barcelonès, que lidera el sector, destaquen el Vallès Occidental, el Baix Llobregat i el Maresme, que han registrat increments significatius en el nombre d'empreses entre el 2012 i el 2024.



Taula 7

Evolució de les empreses TIC per comarca a la província de Barcelona, 2012-2024 (en nombre d'empreses i percentatge)

Empreses	2012	2024	Variació absoluta (2024-2012)	Variació anual acumulativa (%)	Contribució a la variació absoluta (%)
Alt Penedès	41	41	0	0,03	0,01
Anoia	44	53	10	1,7	0,7
Bages	65	70	5	0,6	0,4
Baix Llobregat	397	452	55	1,1	4,2
Barcelonès	2.192	3.221	1.029	3,3	79,2
Berguedà	5	7	2	3,4	0,2
Garraf	39	68	29	4,7	2,2
Lluçanès	0	0	0		0,0
Maresme	160	212	53	2,4	4,0
Moianès	0	2	2		0,2
Osona	63	88	25	2,8	1,9
Vallès Occidental	555	616	61	0,9	4,7
Vallès Oriental	178	208	30	1,3	2,3
Prov. Barcelona	3.737	5.037	1.300	2,5	100

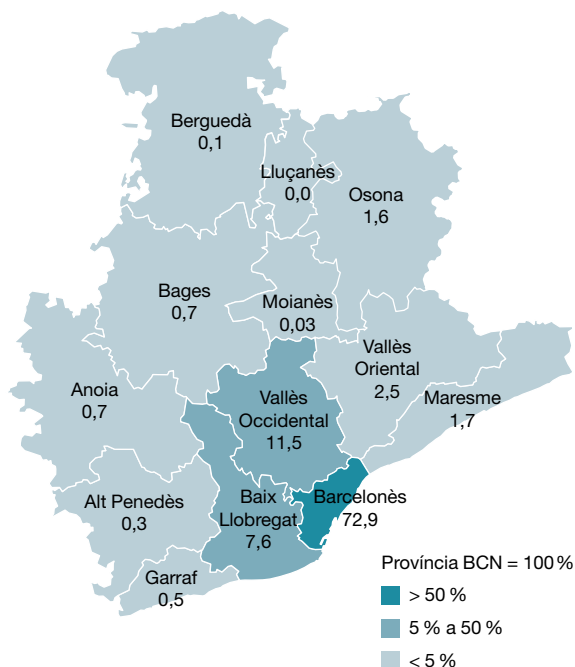
Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

En la mateixa línia que en l'ocupació, el Barcelonès continua sent el principal centre empresarial del sector TIC, concentrant l'any 2024 un total de 3.221 empreses, la qual cosa suposa un increment de 1.029 empreses respecte al 2012. Aquest creixement representa el 79,2 % de la contribució total a l'augment d'empreses a la província i una variació anual acumulada del 2,5 %. Al Vallès Occidental, el nombre d'empreses TIC ha augmentat fins a les 616 el 2024, amb un increment de 61 empreses respecte al 2012, la qual cosa representa un 4,7 % de la contribució al creixement total de la província. El Baix Llobregat també ha experimentat una evolució notable, arribant a les 452 empreses el 2024, amb 55 noves incorporacions i una aportació del 4,2 % al creixement del sector. Per la seva banda, el Maresme ha sumat 53 noves empreses durant el període analitzat, situant-se en 212 empreses el 2024, fet que suposa un 4 % del total del creixement.

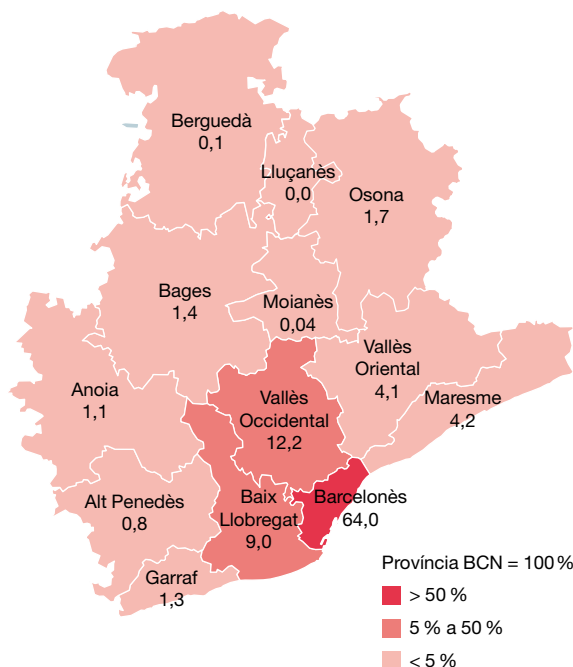
L'any 2024, la ràtio d'assalariats per empresa a la província de Barcelona ha augmentat fins a 23,1, consolidant la tendència de creixement observada en els darrers anys. A nivell comarcal, però, persisteixen diferències significatives en la dimensió mitjana de les empreses TIC. El Barcelonès i el Vallès Occidental continuen sent les úniques comarques amb una dimensió empresarial superior a la mitjana. Al Barcelonès, la ràtio s'eleva fins als 27,2 assalariats per empresa, mentre que al Vallès Occidental se situa en 21,3. Aquestes xifres reflecteixen que, en aquests territoris, predominen empreses amb una major capacitat de contractació i estructures més consolidades.

En un segon grup es troben comarques amb una mida mitjana d'empresa relativament elevada però inferior a la mitjana provincial. Destaquen el Baix Llobregat, amb 18,4 assalariats per empresa, el Vallès Oriental, amb 12,2, i Osona, amb 19,6, cosa que indica la presència d'empreses amb certa estructura en aquestes zones. D'altra banda, a la resta de comarques el sector TIC continua caracteritzant-se per empreses amb un nombre reduït de treballadors. Al Maresme, l'Anoia, el Berguedà i el Bages, la ràtio se situa entre 5 i 12 assalariats per empresa, mentre que, en comarques com el Garraf o l'Alt Penedès, la mida mitjana de les empreses TIC continua sent inferior a 5 assalariats.

Mapa 1

Distribució comarcal de les afiliacions al sector TIC, 2024 (en percentatge)


Mapa 2

Distribució comarcal de les empreses al sector TIC, 2024 (en percentatge)


Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

Aquestes dades posen de manifest l'existència de models empresarials diferenciats segons la comarca, amb grans pols tecnològics on predominen empreses de major mida i altres zones on el sector continua estructurant-se al voltant de microempreses i petits negocis.

A continuació, s'analitza com es distribueixen l'ocupació i les empreses del sector TIC dins de la província de Barcelona. Als Mapes 1 i 2 es pot observar que el 72,9 % de les afiliacions i el 64 % de les empreses TIC l'any 2024 es concentren al Barcelonès, reafirmant el seu paper com el principal pol tecnològic de la regió. El Vallès Occidental i el Baix Llobregat, que en conjunt agrupen aproximadament un 20 % de l'ocupació TIC i un 16 % de les empreses. En particular, el Vallès Occidental concentra l'11,5 % de les afiliacions i el 12,2 % de les empreses, mentre que el Baix Llobregat arriba al 7,6 % de les afiliacions i al 9 % de les empreses.

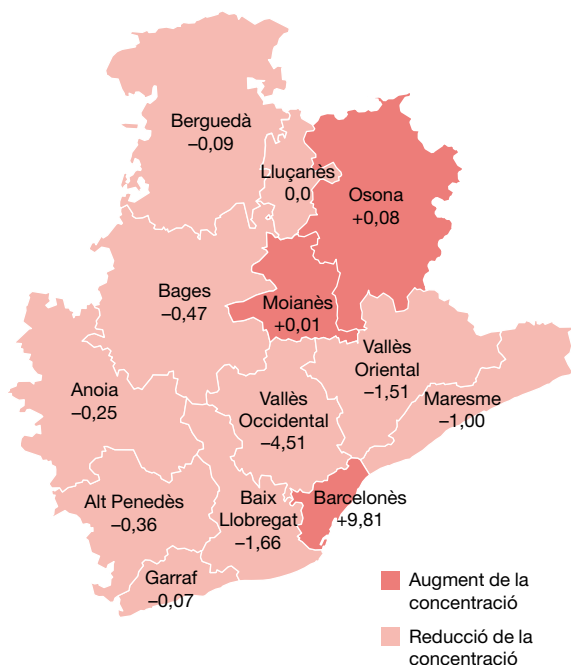
Més enllà d'aquestes tres comarques, el pes del sector TIC es redueix notablement. Comarques com el Vallès Oriental (2,5 % de les afiliacions i 4,1 % de les empreses) mostren una presència moderada del sector. En canvi, al Maresme, l'Anoia, Osona i el Bages, l'activitat TIC és considerablement menor, amb valors per sota del 2 % tant en ocupació com en nombre d'empreses.

L'anàlisi de l'evolució de la concentració del sector TIC entre 2012 i 2024 confirma aquesta dinàmica. Tal com es mostra als Mapes 3 i 4, el Barcelonès ha guanyat pes relatiu en el conjunt de la província, amb un augment de 9,81 punts percentuals en l'ocupació i 5,3 punts en el nombre d'empreses. Altres comarques que també han incrementat la seva participació en el sector TIC són Osona (+0,08 p.p. en ocupació i +0,06 p.p. en empreses), el Moianès (+0,01 en ocupació i +0,02 en empreses)³, i el Garraf, que ha augmentat en empreses (+0,3 p.p.) però ha disminuït en afiliacions (-0,07 p.p.), tot i que el seu pes continua sent reduït. Altres comarques com el Baix Llobregat, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental han experimentat lleugers descensos en la seva participació.

3 En el cas del Moianès, l'evolució s'analitza a partir de l'any 2015, moment en què es va constituir oficialment com a comarca.

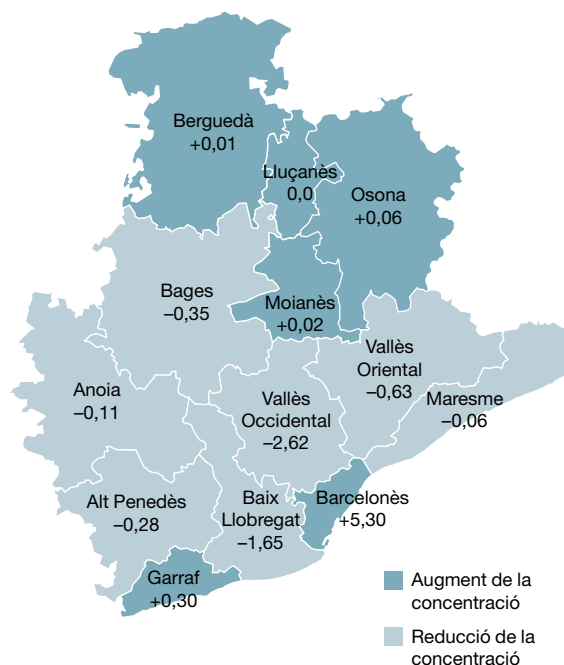
Mapa 3

Evolució de la concentració comarcal de les afiliacions al sector TIC, 2012-2024 (en punts percentuals)



Mapa 4

Evolució de la concentració comarcal de les empreses al sector TIC, 2012-2024 (en punts percentuals)



Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Per tant, en termes generals, tot i que hi ha indicis d'una lleugera dispersió del sector TIC cap a algunes comarques perifèriques, el patró continua sent de forta concentració al Barcelonès i a les seves àrees metropolitanes immediates. Això suggereix que l'atracció d'empreses i talent continua depenent en gran mesura de la proximitat a Barcelona, on es troben els principals hubs tecnològics i les infraestructures clau per al desenvolupament del sector.

D'altra banda, també s'analitza el grau d'especialització del sector TIC a la província de Barcelona a través de la ràtio d'ocupació TIC sobre l'ocupació total a cada comarca, cosa que permet identificar en quins territoris l'activitat tecnològica té un pes relatiu més elevat dins l'estructura econòmica. Tal com s'observa al [Gràfic 8](#), el Barcelonès és la comarca amb un major grau d'especialització en el sector TIC, amb un 6,7 % de l'ocupació total dedicada a aquesta activitat. La resta de comarques se situen per sota de la mitjana provincial, però destaquen el Vallès Occidental (3,5 %) i el Baix Llobregat (2,8 %). Altres comarques amb un cert grau d'especialització són Osona (2,7 %) i l'Anoia (2,4 %). Per contra, en comarques com el Maresme (1,5 %), el Bages (1,2 %) i el Garraf (1,8 %), el sector TIC continua tenint un impacte menor en termes d'ocupació, mentre que, a l'Alt Penedès, el Berguedà i el Moianès, la presència d'aquest sector és encara més reduïda, amb valors per sota de l'1 %.

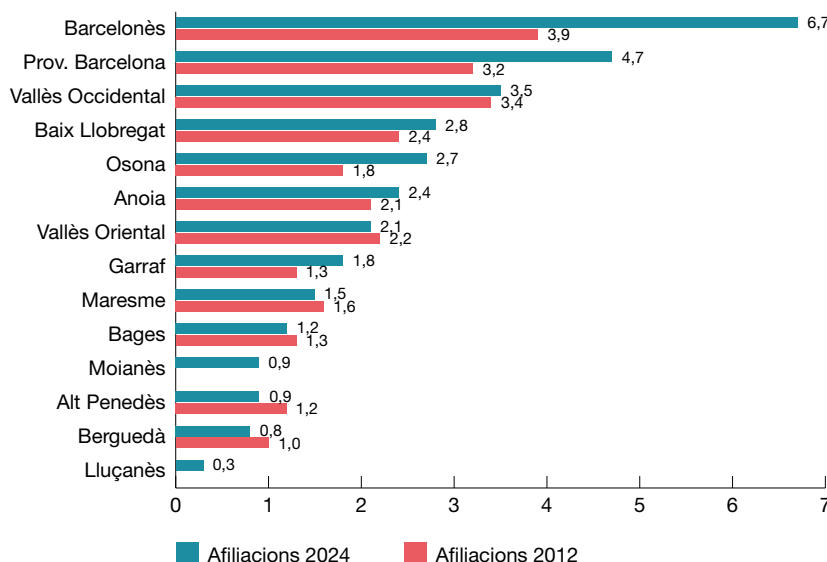
El [Gràfic 9](#) permet analitzar el pes de les empreses TIC dins del total d'empreses a cada comarca, fet que reflecteix el grau d'especialització del teixit productiu en activitats tecnològiques. Igual que passa amb l'ocupació, el Barcelonès lidera amb un 3,8 % de les empreses dedicades al sector TIC. El Vallès Occidental (2,4 %) i el Baix Llobregat (2,2 %) segueixen una tendència similar, amb un augment del pes relatiu de les seves empreses TIC dins de l'economia comarcal.

A comarques com el Maresme, l'Anoia, Osona i el Garraf, el percentatge d'empreses TIC se situa entre l'1,6 % i l'1,8 %, fet que reflecteix una certa consolidació del sector en aquests territoris, tot i que encara lluny del pes que té a les principals àrees metropolitanes. Les comarques amb

menor especialització en el sector TIC són el Berguedà (0,6 %), l'Alt Penedès (1,3 %) i el Moianès (0,5 %), on el nombre d'empreses tecnològiques continua sent petit dins de l'estructura productiva.

Gràfic 8

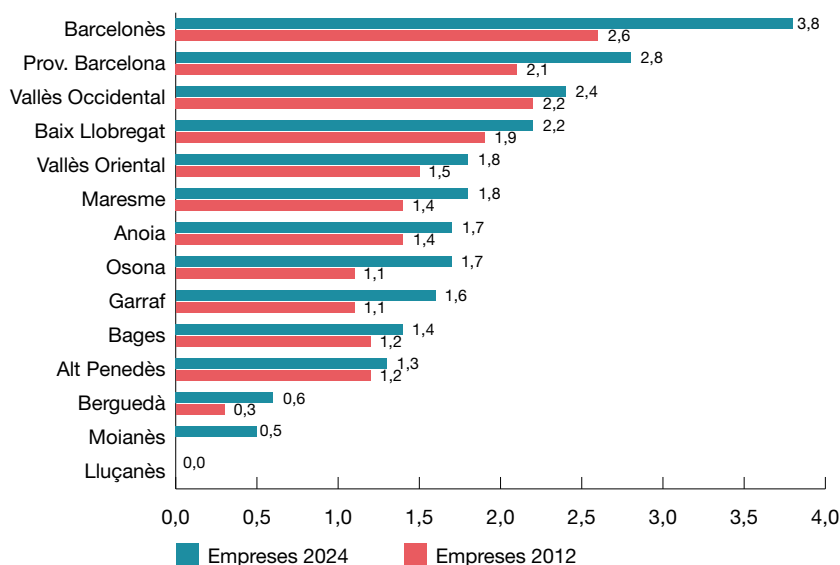
Pes de les afiliacions al sector TIC a les comarques i a la província de Barcelona (en percentatge sobre el total de l'economia)



Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

Gràfic 9

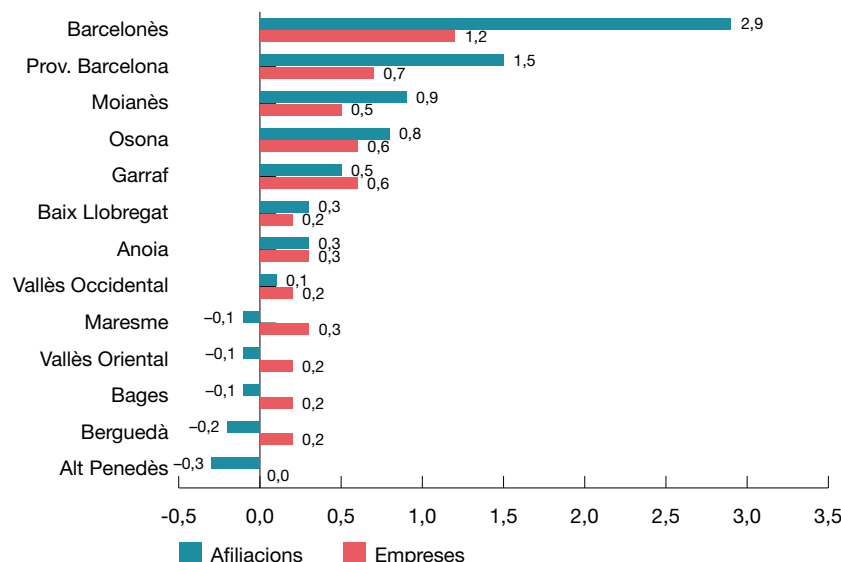
Pes de les empreses al sector TIC a les comarques i a la província de Barcelona (en percentatge sobre el total de l'economia)



Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

Gràfic 10

Variació de la concentració comarcal de les afiliacions i empreses al sector TIC, 2012-2024 (en punts percentuals)



Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

El Gràfic 10 mostra la variació en la concentració comarcal de l'ocupació i de les empreses TIC entre 2012 i 2024, cosa que permet avaluar en quins territoris ha crescut el pes relatiu del sector. El Barcelonès és la comarca que més ha incrementat el seu pes en l'ocupació TIC, 2,9 punts percentuals en la seva ràtio d'afiliacions sobre el total d'ocupació i 1,2 punts en el pes de les seves empreses TIC. En comarques com el Garraf (+0,5 p.p. en ocupació i +0,6 p.p. en empreses), Osona (+0,8 p.p. en ocupació i +0,6 p.p. en empreses) i el Moianès (+0,9 p.p. en ocupació i +0,5 p.p. en empreses), s'han registrat augments significatius, tot i que el seu volum d'activitat continua sent inferior a la mitjana de la província. Per altra banda, comarques com l'Alt Penedès (-0,3 p.p. en ocupació TIC i sense creixement en empreses) i el Berguedà (-0,2 p.p. en ocupació TIC i +0,2 p.p. en empreses) han vist una reducció en el seu pes relatiu en termes d'ocupació.

Com s'ha vist en l'anàlisi de la província, la distribució del sector TIC a la província de Barcelona presenta diferències significatives entre la indústria i els serveis, reflectint les característiques productives de cada comarca. Tal com era previsible, la major part de l'activitat TIC es concentra en el sector serveis, mentre que la seva presència en la indústria és molt més limitada. Aquesta diferència s'observa tant en termes d'ocupació com en l'estructura empresarial.

En l'àmbit industrial, el pes de l'ocupació TIC és reduït a totes les comarques. Destaquen el Vallès Oriental, Osona i el Vallès Occidental, on les afiliacions TIC a la indústria arriben al 0,6 %, 0,5 % i 0,3 %, respectivament. Aquestes xifres, tot i ser superiors a les de la resta de comarques, continuen sent modestes i confirmen que l'activitat TIC a la indústria és petita en comparació amb els serveis. Al Baix Llobregat i en el conjunt de la província de Barcelona, el pes de l'ocupació TIC a la indústria se situa al voltant del 0,2 %. A la resta del territori, la presència d'ocupació TIC en la indústria és pràcticament residual, amb valors que no superen el 0,1 %. En contrast, en el sector serveis, l'especialització TIC és molt més gran, amb una presència destacada a les principals àrees metropolitanes. El Barcelonès és, amb diferència, la comarca amb més pes de l'ocupació TIC en els serveis, arribant al 6,6 % del total d'afiliacions. A una certa distància, el segueixen el Vallès Occidental (3,2 %), el Baix Llobregat (2,5 %), l'Anoia (2,3 %), Osona (2,2 %) i el Garraf (1,7 %), que també mostren una especialització notable en activitats TIC dins del sector serveis. A la resta del territori, l'especialització TIC en els serveis es redueix progressivament, amb valors inferiors a l'1,5 %.



Taula 8

Pes de les afiliacions i les empreses al sector TIC a les comarques i a la província de Barcelona, 2024

(en percentatge sobre el total de l'economia comarcal)

Afiliacions				Empreses			
TIC a la indústria		TIC als serveis		TIC a la indústria		TIC als serveis	
Vallès Oriental	0,6	Barcelonès	6,6	Osona	0,2	Barcelonès	3,7
Osona	0,5	Província Barcelona	4,5	Vallès Occidental	0,2	Província Barcelona	2,7
Vallès Occidental	0,3	Vallès Occidental	3,2	Vallès Oriental	0,2	Vallès Occidental	2,2
Baix Llobregat	0,2	Baix Llobregat	2,5	Baix Llobregat	0,2	Baix Llobregat	2,0
Província Barcelona	0,2	Anoia	2,3	Província Barcelona	0,1	Anoia	1,7
Anoia	0,1	Osona	2,2	Maresme	0,1	Maresme	1,7
Garraf	0,1	Garraf	1,7	Bages	0,1	Vallès Oriental	1,6
Maresme	0,1	Vallès Oriental	1,4	Alt Penedès	0,1	Garraf	1,6
Barcelonès	0,1	Maresme	1,4	Garraf	0,1	Osona	1,5
Bages	0,1	Bages	1,1	Barcelonès	0,1	Bages	1,3
Alt Penedès	0,0	Moianès	0,9	Anoia	0,1	Alt Penedès	1,2
Berguedà	0,0	Alt Penedès	0,9	Berguedà	0,0	Berguedà	0,6
Lluçanès	0,0	Berguedà	0,8	Lluçanès	0,0	Moianès	0,5
Moianès	0,0	Lluçanès	0,3	Moianès	0,0	Lluçanès	0,0

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa a la distribució empresarial, s'observa un patró similar. Les empreses TIC industrials representen un percentatge molt baix del total d'empreses a totes les comarques. Només a Osona i al Vallès Occidental arriben al 0,2 %, seguides pel Vallès Oriental i el Baix Llobregat, amb el mateix percentatge. Al Barcelonès i a la resta del territori, el pes de les empreses TIC a la indústria amb prou feines arriba al 0,1 %. En canvi, l'especialització empresarial en els serveis mostra una distribució molt més concentrada al voltant de les grans àrees metropolitanes. El Barcelonès lidera novament amb un 3,7 % de les empreses de serveis dedicades a activitats TIC, consolidant-se com el nucli més dinàmic del sector. A continuació, el Vallès Occidental (2,2 %) i el Baix Llobregat (2,0 %) es posicionen com els principals pols d'activitat empresarial en el sector TIC. En un segon nivell es troben comarques com l'Anoia i el Maresme (1,7 %) i el Vallès Oriental i el Garraf (1,6 %), amb una presència intermèdia del sector. A la resta del territori, els valors es mantenen per sota de l'1,5 %, cosa que suggereix una menor implantació d'empreses TIC fora de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Tal com s'acaba de veure, la indústria TIC ha anat perdent progressivament rellevància en comparació amb els serveis TIC, consolidant una tendència de terciarització del sector. Tot i això, en analitzar les comarques amb més tradició industrial, és important determinar si han desenvolupat ocupació TIC dins la indústria o si, per contra, el creixement del sector TIC també s'ha orientat cap als serveis. El Vallès Oriental, que històricament ha comptat amb una notable concentració d'activitat industrial, continua presentant la ràtio més elevada d'ocupació TIC a la indústria. No obstant això, s'hi observa un descens progressiu des del 2012 (0,7) fins al 2024 (0,4), cosa que indica que, tot i que continua sent la comarca amb més presència d'ocupació TIC a la indústria, aquesta ha anat perdent pes relatiu amb el temps. El Vallès Occidental mostra una evolució similar, amb una ràtio de 0,2 l'any 2012 que ha disminuït fins a 0,1 l'any 2024, evidenciant també un desplaçament de l'activitat TIC cap als serveis. En el cas d'Osona, una altra comarca amb una base industrial sòlida, s'observa una lleugera caiguda en la ràtio, passant del 0,23 l'any 2012 al 0,22 l'any 2024, tot i que amb fluctuacions intermèdies que indiquen una certa estabilitat en la seva especialització TIC industrial. En canvi, el Baix Llobregat, que també compta amb un teixit industrial rellevant, ha reduït la seva ràtio de 0,1 l'any 2012 a 0,09 l'any 2024, confirmant que la indústria TIC no ha crescut en la mateixa proporció que els serveis.



Per tant, tot i que les comarques amb més tradició industrial han mostrat històricament una proporció més gran d'ocupació TIC a la indústria, aquesta relació s'ha debilitat amb el temps, reforçant la terciarització del sector. No obstant això, el fet que el sector TIC industrial no s'hagi desenvolupat amb força no implica que la indústria en el seu conjunt no s'hagi beneficiat del creixement dels serveis tecnològics. Ben al contrari, aquests serveis han contribuït a digitalitzar i fer més competitiva la indústria d'altres sectors. En aquest sentit, el desenvolupament de serveis TIC en comarques com el Vallès Occidental, el Vallès Oriental o el Baix Llobregat es pot entendre com a resultat tant de la desconcentració de l'ecosistema tecnològic barceloní com de la creixent demanda de solucions tecnològiques per part del teixit industrial local.

5. Conclusions principals

- L'any 2024, el sector TIC a la província de Barcelona va assolir un total de 130.485 afiliacions i 5.037 empreses. En termes relatius, això representa un 4,7 % de l'ocupació i un 2,8 % del total d'empreses de l'economia de la província (enfront al 3,2 % i 2,1 % el 2012). Si s'analitza la seva distribució sectorial, s'observa que la major part de les afiliacions i empreses TIC es concentren en el sector serveis (4,5 % i 2,7 % del total, respectivament), mentre que a la indústria la seva presència és significativament menor (0,17 % en ocupació i 0,12 % en empreses). La dimensió mitjana de les empreses TIC a la província ha passat de 14,4 assalariats per empresa el 2012 a 23 el 2024.
- L'any 2024, el sector de les TIC està dominat per l'ocupació assalariada, amb 116.155 treballadors, representant el 89 % del sector. Els treballadors per compte propi suposen el 10 %, amb 14.330 ocupats. Mentre que els autònoms es mantenen estables, el creixement del sector es deu principalment a l'augment dels assalariats.
- El creixement del sector des del 2012 s'ha concentrat en els serveis TIC. El pes dels assalariats en activitats TIC del sector serveis ha augmentat en 1,6 punts percentuals, mentre que, en el cas de la indústria, el creixement s'ha reduït en 0,05 punts percentuals. Aquesta diferència pot explicar-se per factors com els diferents nivells de productivitat, l'impacte asimètric de la digitalització i la deslocalització de la fabricació de productes TIC cap a altres regions.
- A nivell territorial, es manté una elevada concentració de l'ocupació i les empreses TIC al Barcelonès, on se situen 95.145 afiliacions i el 64 % del total d'empreses TIC de la província. Aquest patró respon a l'existència d'un ecosistema digital consolidat, amb infraestructura avançada, un entorn favorable per a la innovació i la proximitat a centres de recerca i universitats. Més enllà del Barcelonès, destaquen algunes comarques de l'àrea metropolitana, com el Vallès Occidental i el Baix Llobregat, amb un 11,5 % i 7,6 % de l'ocupació TIC, respectivament, encara que a una distància considerable de la capital.
- En analitzar l'especialització sectorial per comarques, s'observen diferències significatives. En l'àmbit industrial, comarques com el Vallès Occidental, el Vallès Oriental, el Baix Llobregat i Osona presenten un pes relatiu del sector TIC superior a la mitjana provincial. Per contra, en l'àmbit dels serveis TIC, el Barcelonès lidera amb una proporció significativament més gran que la resta.
- Tot i que el pes de l'ocupació TIC a la indústria ha disminuït progressivament en les comarques amb més tradició industrial, com el Vallès Oriental, el Vallès Occidental, Osona o el Baix Llobregat, això no implica que la indústria no s'hagi beneficiat del desenvolupament del sector TIC. Ben al contrari, el creixement dels serveis tecnològics ha contribuït a la digitalització i modernització de la indústria local, fent més competitives moltes activitats productives. Així, el desenvolupament dels serveis TIC a l'entorn metropolità de Barcelona es pot explicar tant per la desconcentració de l'activitat tecnològica de la capital com per la creixent demanda de solucions digitals per part del teixit industrial d'aquestes comarques.



- L'anàlisi comparativa del sector TIC entre Barcelona, Catalunya i Espanya confirma que, tot i que el sector ha crescut en tots els àmbits, Barcelona manté un grau més elevat d'especialització tecnològica. El seu pes relatiu en l'economia ha augmentat de manera sostinguda i es manté per sobre de la mitjana catalana i espanyola. Mentre que Catalunya i Espanya han seguit una trajectòria de creixement més estable i moderada, Barcelona ha consolidat la seva posició com a hub tecnològic clau, amb un sector TIC més desenvolupat i dinàmic.

6. Annex

Annex 1

Nombre d'afiliacions al Règim General al sector TIC per comarques i al conjunt de la Província de Barcelona

Assalariats	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Var. 23/24	Var. 12/24	Var. 18/24
Alt Penedès	190	165	155	160	185	190	200	220	195	175	185	185	190	2,7	0,0	-5,0
Anoia	355	360	380	400	450	470	600	595	505	555	620	635	660	3,9	85,9	10,0
Bages	455	450	320	210	275	330	355	380	400	445	505	555	565	1,8	24,2	59,2
Baix Llobregat	4.785	4.535	4.370	4.550	4.695	4.675	5.325	5.635	6.195	6.555	7.335	8.050	8.335	3,5	74,2	56,5
Barcelonès	36.920	36.795	40.645	45.305	48.870	52.700	56.930	62.455	63.575	68.905	78.095	83.925	87.610	4,4	137,3	53,9
Berguedà	30	25	25	25	25	20	20	25	25	30	35	40	40	0,0	33,3	100,0
Garraf	115	125	110	105	125	140	160	160	175	240	275	300	320	6,7	178,3	100,0
Lluçanès	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Maresme	795	750	790	855	960	1.015	1.030	985	925	960	1.050	1.080	1.100	1,9	38,4	6,8
Moianès	0	0	0	0	0	0	5	5	5	5	5	5	5	0,0		0,0
Osona	615	550	590	620	670	690	720	740	1.045	1.430	1.665	1.710	1.730	1,2	181,3	140,3
Vallès Occidental	8.925	8.895	8.780	9.425	9.640	11.235	11.905	12.225	11.865	12.025	12.760	12.785	13.080	2,3	46,6	9,9
Vallès Oriental	1.840	1.820	1.970	2.170	2.270	2.365	2.445	2.410	2.420	2.510	2.485	2.510	2.520	0,4	37,0	3,1
Prov. Barcelona	55.030	54.475	58.140	63.820	68.160	73.835	79.695	85.840	87.335	93.830	105.015	111.775	116.155	3,9	111,1	45,7

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Annex 2

Nombre d'afiliacions al Règim d'Autònoms al sector TIC per comarques i al conjunt de la Província de Barcelona

Assalariats	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Var. 23/24	Var. 12/24	Var. 18/24
Alt Penedès	260	255	250	245	240	230	230	220	225	230	210	210	210	0,0	-19,2	-8,7
Anoia	285	275	275	275	260	250	250	245	250	260	255	245	245	0,0	-14,0	-2,0
Bages	310	300	300	295	290	280	275	280	280	300	285	285	290	1,8	-6,5	5,5
Baix Llobregat	1.465	1.435	1.485	1.520	1.510	1.505	1.520	1.505	1.520	1.595	1.545	1.510	1.535	1,7	4,8	1,0
Barcelonès	5.825	5.815	5.985	6.095	6.075	6.160	6.325	6.400	5.915	5.725	6.580	6.800	7.535	10,8	29,4	19,1
Berguedà	80	70	65	60	60	55	55	50	55	60	55	50	55	10,0	-31,3	0,0
Garraf	295	305	320	325	320	320	320	310	345	390	355	365	385	5,5	30,5	20,3
Lluçanès	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	5	-50,0		
Maresme	1.010	985	985	995	995	1.010	1.010	1.000	1.060	1.165	1.050	1.030	1.070	3,9	5,9	5,9
Moianès	0	0	0	10	15	15	15	15	25	35	25	25	30	20,0		100,0
Osona	380	380	380	365	365	350	340	320	315	330	320	305	295	-3,3	-22,4	-13,2
Vallès Occidental	1.900	1.855	1.880	1.900	1.875	1.845	1.845	1.845	1.820	1.890	1.850	1.855	1.895	2,2	-0,3	2,7
Vallès Oriental	895	880	865	850	835	825	820	790	800	865	810	780	785	0,6	-12,3	-4,3
Prov. Barcelona	12.700	12.560	12.785	12.930	12.840	12.845	13.000	12.985	12.600	12.835	13.340	13.465	14.330	6,4	12,8	10,2

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Annex 3

Comptes de cotització al sector TIC per comarques i al conjunt de la Província de Barcelona

Empreses	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Var. 23/24	Var. 12/24	Var. 18/24
Alt Penedès	41	37	38	41	37	41	45	39	35	38	39	40	41	1,9	0,4	-9,1
Anoia	44	41	42	42	50	50	53	56	45	49	51	51	53	3,9	22,2	0,3
Bages	65	62	59	59	64	68	63	66	61	66	70	69	70	1,0	7,4	11,7
Baix Llobregat	397	392	411	423	414	423	444	476	441	458	455	454	452	-0,5	13,9	1,9
Barcelonès	2.192	2.245	2.421	2.555	2.757	2.972	3.141	3.270	2.858	2.959	3.075	3.136	3.221	2,7	47,0	2,6
Berguedà	5	5	5	3	5	4	4	6	4	5	5	7	7	3,8	50,0	68,8
Garraf	39	44	40	39	46	51	51	55	56	63	62	66	68	2,7	73,5	32,7
Lluçanès	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Maresme	160	145	157	178	194	202	202	201	180	193	200	205	212	3,2	33,0	5,0
Moianès	0	0	0	1	1	1	3	4	4	4	3	2	2	0,0		-27,3
Osona	63	65	79	85	87	90	87	93	80	82	88	88	88	-0,1	39,3	1,2
Vallès Occidental	555	561	589	618	650	669	694	688	582	597	602	602	616	2,2	11,0	-11,3
Vallès Oriental	178	183	196	198	197	205	228	218	198	205	215	215	208	-3,3	16,8	-8,7
Prov. Barcelona	3.737	3.779	4.036	4.239	4.502	4.774	5.013	5.171	4.543	4.718	4.863	4.935	5.037	2,1	34,8	0,5

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.



Annex 4

Ràtio assalariats per empresa

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Alt Penedès	4,7	4,5	4,1	4,0	5,1	4,7	4,5	5,6	5,6	4,6	4,8	4,6	4,7
Anoia	8,2	8,8	9,0	9,5	9,0	9,4	11,3	10,6	11,3	11,3	12,2	12,4	12,4
Bages	7,0	7,2	5,4	3,6	4,3	4,9	5,7	5,7	6,6	6,8	7,2	8,0	8,1
Baix Llobregat	12,1	11,6	10,6	10,8	11,3	11,0	12,0	11,9	14,0	14,3	16,1	17,7	18,4
Barcelonès	16,8	16,4	16,8	17,7	17,7	17,7	18,1	19,1	22,2	23,3	25,4	26,8	27,2
Berguedà	6,7	5,3	4,8	7,7	4,8	5,0	5,0	4,5	6,3	6,3	7,0	6,2	5,9
Garraf	2,9	2,8	2,7	2,7	2,7	2,8	3,1	2,9	3,1	3,8	4,5	4,6	4,7
Maresme	5,0	5,2	5,0	4,8	4,9	5,0	5,1	4,9	5,1	5,0	5,3	5,3	5,2
Osona	9,7	8,5	7,5	7,3	7,7	7,7	8,3	8,0	13,1	17,4	18,8	19,4	19,6
Vallès Occidental	16,1	15,8	14,9	15,3	14,8	16,8	17,2	17,8	20,4	20,1	21,2	21,2	21,3
Vallès Oriental	10,4	9,9	10,1	11,0	11,6	11,6	10,7	11,0	12,2	12,3	11,6	11,7	12,1
Moianès	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,8	1,4	1,3	1,3	1,9	2,5	2,5
Vallès Oriental	0,68	0,68	0,71	0,78	0,76	0,72	0,68	0,66	0,60	0,58	0,58	0,49	0,44
Prov. Barcelona	14,7	14,4	14,4	15,1	15,1	15,5	15,9	16,6	19,2	19,9	21,6	22,6	23,1

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Annex 5

Relació entre ocupació al sector industrial i ocupació al sector serveis TIC per comarques (Ratio)

Mitjana anual	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Alt Penedès	0,02	0,04	0,04	0,04	0,05	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05	0,05	0,05	0,04
Anoia	0,07	0,06	0,06	0,06	0,04	0,04	0,04	0,06	0,04	0,04	0,05	0,05	0,05
Bages	0,05	0,03	0,03	0,04	0,09	0,08	0,09	0,07	0,07	0,06	0,07	0,06	0,06
Baix Llobregat	0,10	0,10	0,10	0,09	0,09	0,12	0,12	0,10	0,09	0,08	0,08	0,09	0,09
Barcelonès	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Berguedà	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Catalunya	0,07	0,07	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04	0,04
Garraf	0,04	0,05	0,04	0,04	0,03	0,03	0,03	0,04	0,05	0,04	0,04	0,05	0,04
Maresme	0,08	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04	0,05	0,06	0,05
Moianès				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osona	0,23	0,26	0,27	0,29	0,28	0,28	0,33	0,37	0,30	0,22	0,21	0,23	0,22
Vallès Occidental	0,19	0,13	0,10	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,10	0,10
Vallès Oriental	0,68	0,68	0,71	0,78	0,76	0,72	0,68	0,66	0,60	0,58	0,58	0,49	0,44
Província Barcelona	0,07	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04	0,04

Font: Idescat i Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

L'accessibilitat als polígons industrials de Catalunya: connectant la producció econòmica i la gestió territorial*

Ramon Arbós i Jordi Boixader, Oficina Tècnica d'Estratègies per al Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona**

1. Introducció

Gestionar el territori és un factor clau per a la competitivitat i la qualitat de vida de la població. Els polígons industrials, en aquest sentit, són una peça essencial de les economies locals i regionals: hi treballen centenars de milers de persones, concentren bona part de la producció i tenen funcions logístiques de primer ordre.

Als darrers anys, es menen polítiques decidides de modernització, d'associacionisme, de promoció, etc. També s'ha avançat substancialment en el coneixement: sabem quants polígons hi ha, quines empreses s'hi ubiquen i quines característiques tenen. Però, més enllà d'aquesta valuosa fotografia puntual, aquest monogràfic posa el focus en un aspecte menys explorat: la connectivitat d'aquests espais, és a dir, no mira el punt a punt sinó les línies de connexió i el mallat resultant pel qual recorren els fluxos de persones, mercaderies i informació. Un mallat al qual ens aproximem a través de diferents escales d'observació: l'assentament urbà, el municipi, les ciutats intermèdies històricament industrials amb les seves respectives rodalies que els han pres el relleu, pel que fa al sòl les àrees de planejament, etc.



Podeu realitzar consultes personalitzades de l'accessibilitat a cadascun dels polígons i municipis de Catalunya a l'enllaç següent: <https://estrategies.shinyapps.io/Poligons/>

Aquest article té per objectiu aportar una anàlisi quantitativa en profunditat de l'accessibilitat als polígons industrials de Catalunya. D'aquesta manera, es volen respondre algunes preguntes prou importants: Quants minuts es triga a arribar a un polígon? Quin és l'espai industrial amb una millor posició en el conjunt? I pel que fa a les Comarques Centrals? Des del punt de vista de millorar la mobilitat, hi ha massa polígons o, sobretot, tenim massa urbanitzacions disperses? Etc.

En els apartats següents, una vegada presentada la metodologia, s'explica com s'han implantat els polígons al llarg del temps i com es distribueixen avui. Tot seguit, s'estudien l'accessibilitat entre polígons industrials i, posteriorment, la seva connexió amb els nuclis de població. A partir d'aquí, es plantegen escenaris hipotètics de concentració per valorar quines escales de planificació poden ser més adequades i veure com reduir la dispersió afecta la mobilitat. Al final, es recullen les idees bàsiques de l'anàlisi i se n'extreuen conclusions per al debat i el disseny d'estratègies de desenvolupament.

L'accessibilitat és clau per al desenvolupament territorial, especialment en espais especialitzats, on en condiona els potencials. No es tracta només de poder-hi arribar físicament¹, sinó també de com facilita les relacions empresarials, la formació de talent, l'equitat social i, en última instància, el model territorial. També incideix directament en la qualitat de vida i la sostenibilitat ambiental. Per això, conèixer-ne els punts forts i les mancances —tant a escala de polígon com de xarxa— és essencial per orientar les estratègies de futur.

* Podeu analitzar consultes personalitzades de l'accessibilitat a cadascun dels polígons i municipis de Catalunya a l'enllaç següent: <https://estrategies.shinyapps.io/Poligons/>

** Els autors volen reconèixer expressament les idees i revisió crítica dels continguts de l'article al Josep Maria Canals de la Diputació de Barcelona.

1 Segons l'Enquesta de mobilitat en dia feiner (2023) en els desplaçaments per motiu de feina s'utilitza principalment el vehicle privat (54,2 %), seguit del transport públic (25,4 %) i, en darrer lloc, hi trobem la mobilitat a peu o en bicicleta (20,4 %). Les dades corresponen a la província de Barcelona.



2. Metodologia

2.1 Fonts i mètodes

La metodologia d'aquest treball combina fonts de dades oficials i tècniques d'anàlisi espacial. Les dues fonts de dades principals són:

- El Sistema d'Informació de Polígons d'Activitat Econòmica (SIPAE) per identificar i caracteritzar els polígons industrials, incloent-hi variables com la superfície, l'any de creació, el nombre d'empreses, la gestió compartida o l'accés a transport públic².
- El Nomenclàtor de Catalunya, que recull tots els assentaments de població, siguin nuclis urbans o bé disseminats, en aquest darrer cas aplicant-hi el filtre que tinguin 10 habitants o més. Això permet una anàlisi més fina de l'accessibilitat que no pas el tradicional ús del cap de municipi per localitzar els llocs on resideix la gent.

A partir de les coordenades geogràfiques d'aquests punts (polígons i nuclis), es calcula l'accessibilitat mitjançant models de distància per carretera i de temps estimats de desplaçament, emprant funcions d'isòcrones i matrius origen-destí. Això ha permès construir una cartografia descriptiva de la connectivitat territorial, amb elements de ponderació més qualitius que ens duguin més enllà de la distància en temps per carretera, i una sèrie d'indicadors clau.

2.2 Indicadors

Així, els principals indicadors utilitzats són:

- Accessibilitat ponderada pel nombre d'empreses: mesura el temps mitjà de desplaçament entre un polígon i la resta, ponderant cada destinació segons el nombre d'empreses que acull. Això permet identificar no només la connexió física, sinó la rellevància econòmica del vincle (no és el mateix arribar en 20 minuts a un polígon amb 5 empreses que a un amb 500).
- Accessibilitat ponderada pel nombre d'habitants: càlcul similar a l'anterior, però des del punt de vista dels assentaments de població. Permet veure quina part de la població té millor accés potencial als espais industrials.
- Llindars temporals d'accessibilitat (15, 30 i 60 minuts): càlcul de la població resident dins de diferents franges temporals de desplaçament cap als polígons. Això ajuda a identificar àrees amb més o menys llocs de treball accessibles en un temps raonable.
- Accessibilitat multimodal: és una mesura sintètica que combina a parts iguals l'accessibilitat de cada polígon industrial per carretera, ferrocarril, port comercial i aeroport. En aquest cas, la font de les accessibilitats és el mateix SIPAE.
- Distància al centre: mesura el grau de llunyania d'un polígon respecte als punts de centralitat funcional de la regió. Tot i que es tracta d'una mesura unidireccional, resulta útil per detectar avantatges i costos de la proximitat així com zones de desconexió respecte a la xarxa industrial.

Un dels valors afegits del treball és l'encreuament sistemàtic entre dades físiques, econòmiques i territorials: s'analitzen els polígons no com a entitats aïllades sinó en relació amb la població, la mobilitat real, la xarxa d'infraestructures i la seva capacitat de generar centralitats productives. Aquesta aproximació facilita una lectura global i alhora detallada dels polígons industrials catalans, útil tant per a la diagnosi com per a l'acció pública.

² Al SIPAE les dades provenen d'enquesta autoadministrada i s'hi troben algunes llacunes (no respostes) i incoherències (respostes fetes amb diferents criteris) freqüents d'aquesta metodologia.



3. L'esquema d'implantació dels polígons industrials

A dia d'avui, Catalunya compta amb 1.451 polígons industrials³ i 4.876 assentaments amb 10 habitants o més, dels quals 3.012 són pròpiament nuclis urbans mentre que la resta són disseminats⁴. És un model territorial dispers gestat al llarg del temps i que s'accentua a partir dels anys 80 del segle passat.

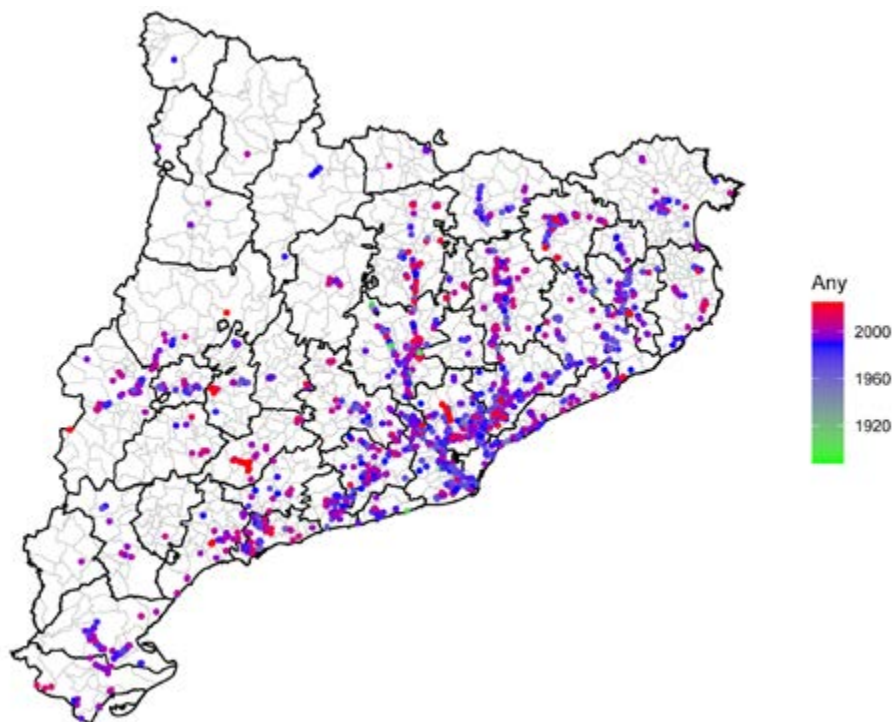
3.1 Les pautes de localització al llarg del temps

Si ens situem als orígens del sistema industrial català, les fàbriques es troben incrustades als teixits urbans. Les tradicions manufactureres existents i l'arribada del vapor propicien l'aparició de grans edificis industrials i, ben aviat, de districtes amb empreses d'activitats diferents, però sovint complementàries (filatura i teixit, maquinària i fusta, etc.) L'urbanisme, de l'higienisme al racionalisme, malda per alliberar els nuclis antics de fums, sorolls i congestió. Les ordenances de zonificació separen els usos i desplacen la indústria a les perifèries, que són més barates i estan connectades per ferrocarril i port, prefigurant els futurs polígons.

El creixement industrial català transforma tot el territori. Al món rural, apareixen les colònies per aprofitar una mà d'obra abundant i disciplinada i els recursos naturals disponibles: l'energia hidràulica dels rius en el cas del tèxtil; els jaciments de carbó, potassa o plom a les mineres, etc. A Catalunya, es van arribar a concedir prop de 300 estatuts de colònia⁵. En aquestes primeres fases de la industrialització, els polígons no existeixen com a entitat formal, però sí que es configuren una part dels espais que després es convertiran en PAE.

Mapa 1

Localització dels polígons per any de creació



Font: elaboració pròpia

3 Dades del Sistema d'Informació de Polígons d'Activitat Econòmica (SIPAE) a 30 de maig de 2025.

4 Nomenclàtor d'Idescat amb dades de 2021.

5 Serra, R. R. (2022). La indústria més industrial del món rural: les colònies. Plecs d'història local, (184), pàg. 24.



Els anys seixanta i setanta són de fort creixement industrial. És el que es coneix com la segona industrialització que, ara sí, té en els polígons una de les morfologies més característiques. El 1961 es publica el “Reglamento de actividades molestas, insalubres, nocivas y peligrosas” que obliga a situar aquestes activitats a un mínim de dos quilòmetres dels nuclis urbans i atribueix, per mitjà de l'article 7, la competència de l'emplaçament als Ajuntaments. En aquest període s'aproven nombrosos plans parcials que reconeixen i ordenen la presència de fàbriques⁶.

A partir dels 80, s'obre una llarga etapa de proliferació de polígons amb diferents tints. Durant aquesta dècada, se'n creen 241; als noranta n'apareixen 396 més; i als primers dos mil se'n registren, addicionalment, 376. Ho expliquem tot seguit de manera sintètica.

Els anys 80 són marcats per la reestructuració industrial i la descentralització territorial. El patró d'implantació respon principalment a tres factors que sobre les dinàmiques preexistents introdueixen nous elements d'origen morfològic i funcional, però també hi són molt importants els de caire institucional. Així, d'una banda, es projecten polígons a la perifèria de les ciutats mitjanes; de l'altra, es prioritzen localitzacions amb bona accessibilitat a les infraestructures, i, alhora, es persegueix dotar de polígons un nombre creixent d'indrets d'un país on els ajuntaments són la peça clau de l'arquitectura territorial, tot i que menys de la meitat dels municipis tenen polígon.

L'entrada a la Unió Europea i la globalització implica una diversificació de les activitats mentre que una part de les indústries tradicionals entren en crisi. Els polígons (tons blaus) comencen a acollir serveis logístics, empreses tecnològiques i activitats no estrictament industrials. L'eix Girona-Vic-Manresa es consolida.

Els 2000 són una etapa d'expansió urbanística vinculada a la bombolla immobiliària⁷. El sòl especialitzat per a activitat econòmica continua creixent a ritme elevat amb una forta dispersió territorial que abraça zones de menor tradició industrial. La logística i la voluntat de captar inversions empenyen la urbanització de superfícies grans, malgrat que la demanda no sempre se sostindrà. A més, la tendència a l'obertura d'usos s'hi accentua i s'hi consoliden els serveis. Ara bé, el 2008, la creació de polígons s'atura dràsticament.

D'aleshores ençà, s'imposa un enfocament més selectiu i guanyen pes els criteris de demanda, d'eficiència energètica, d'economia circular, de connectivitat amb transport públic, etc.

3.2 L'evolució de les característiques dels polígons

Un cop explicades aquestes pautes d'implantació a través de grans períodes, és escaient preguntar-se si hi ha relació entre l'any de creació dels polígons i la seva superfície, la dimensió de les parcel·les o la mateixa accessibilitat. Es tracta de veure si hi ha algun patró darrere de les variables de caire físic.

En termes estadístics, la relació entre anys i grandària és inexistent⁸. Si observem només el període que va de 1980 fins avui, arribem a la mateixa conclusió⁹. Quant als grans polígons, d'acord amb la taula 1, tampoc no es produeix un canvi clar al llarg del temps sinó que les xifres, dècada per dècada, són comparables.

6 Buhigas, M. (2019). *Present i futur dels polígons industrials: més enllà de la seva transformació*. Associació Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona, pàg. 24.

7 En el període d'expansió i bombolla immobiliària que podem fitar entre els anys 1996 i 2008 es creen 495 polígons industrials que representen la tercera part dels actualment actius.

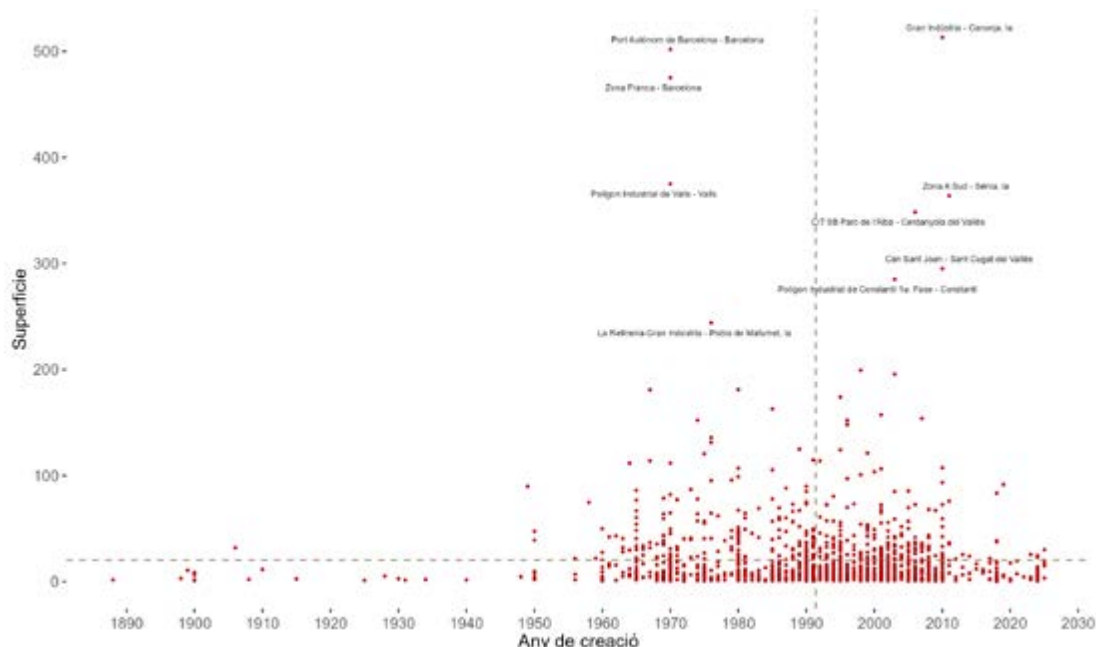
8 El coeficient de correlació de Pearson és de -0,03, molt proper a zero. I el valor $p=0,22$ confirma que aquesta correlació no és estadísticament significativa.

9 En aquest cas, des dels 80, la correlació és de 0,00 i el valor p de 0,99. I si ho estudiem des del 1960, -0,06 i 0,02 per a la correlació i la significació respectivament.



Figura 1

Relació entre l'any de creació dels polígons i la superfície mitjana de les parcel·les

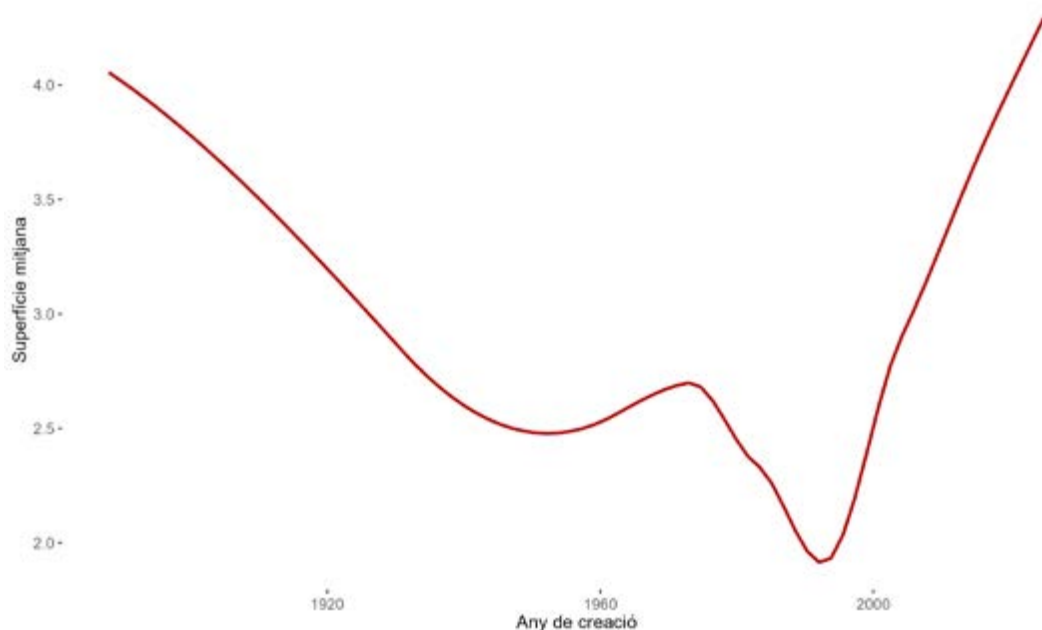


Font: elaboració pròpia

Si bé la superfície no augmenta, sí que podria fer-ho la dimensió de les parcel·les. És una segona òptica física dels polígons rellevants en la mesura que avui és una de les necessitats més demandades. D'acord amb la figura, es distingeixen diferents cicles de parcel·lació amb una disminució llarga pels 80 i un increment sostingut des de mitjans dels 90

Figura 2

Relació entre l'any de creació dels polígons i la superfície mitjana de les parcel·les



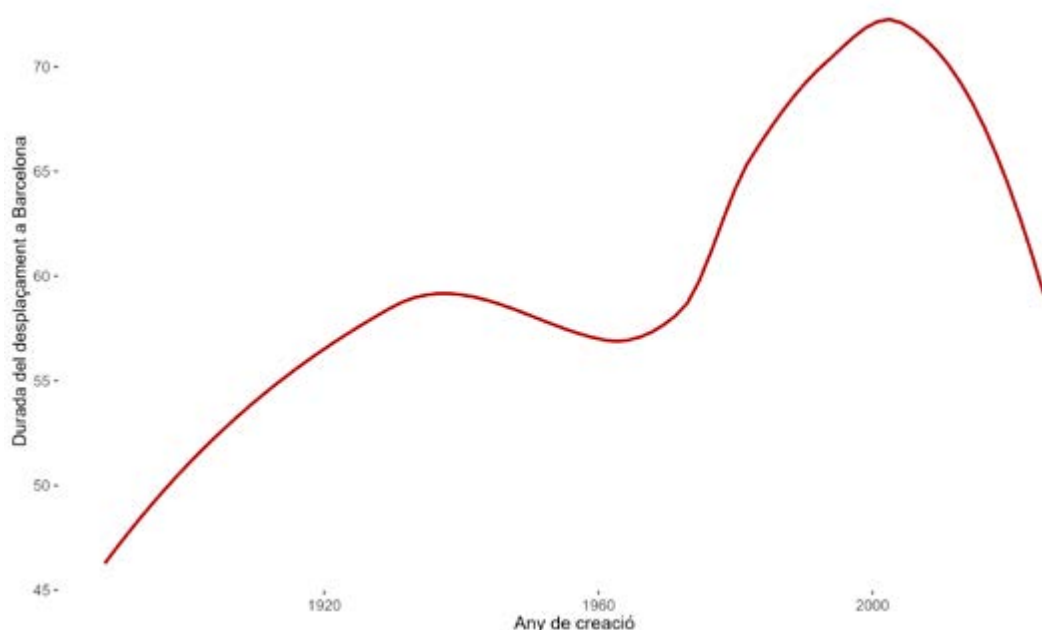
Font: elaboració pròpia



Podem preguntar-nos encara per la relació entre l'any de creació del polígon i l'accessibilitat. Evidentment, no tenim dades comparatives amb la infraestructura i vehicles de cada moment sinó que acceptem la durada actual com l'única disponible. La figura 3 s'ha d'interpretar amb prudència per les limitacions de la font i perquè reflecteix tant la localització registral dels polígons com millores en l'accessibilitat. A més, de polígons n'hi ha a 409 municipis que vol dir menys de la meitat del mapa. Sigui com sigui, s'identifica un cicle d'expansió llarg als anys setanta, vuitanta i noranta del segle passat (que corresponen a la segona industrialització, l'extensió territorial i els inicis de la bombolla immobiliària) en contrast amb la creació de polígons més ben connectats a partir dels dos mil.

Figura 3

Relació entre l'any de creació dels polígons i l'accessibilitat



Font: elaboració pròpia

Per tancar aquest recorregut, segons el SIPAE, només 829 polígons han estat recepcionats definitivament i 223 compten amb alguna entitat de gestió. La relació hipotètica entre l'any de creació del polígon que estigui recepcionat o disposi d'òrgan de gestió tampoc no és significativa.

Tot plegat, forneix la imatge d'una certa contingència de les intervencions en el sentit que depenen del lloc, del moment, dels actors, dels recursos financers, de les oportunitats... sense que sigui fàcil establir regles generals. D'aquí se'n dedueix que quan es planifica un polígon nou, malgrat que s'accepta la importància de l'accessibilitat en termes d'avantatge, hi concorren molts altres aspectes.

3.3 El mapa de calor de les superfícies industrials de Catalunya

Així doncs, com advertia Alfred Marshall als seus "Principles"¹⁰, en economia cal distingir entre els models que ens ajuden a pensar i els processos històrics que configuren la realitat. Els models són útils per simplificar i analitzar fenòmens complexos, però no poden substituir la comprensió dels

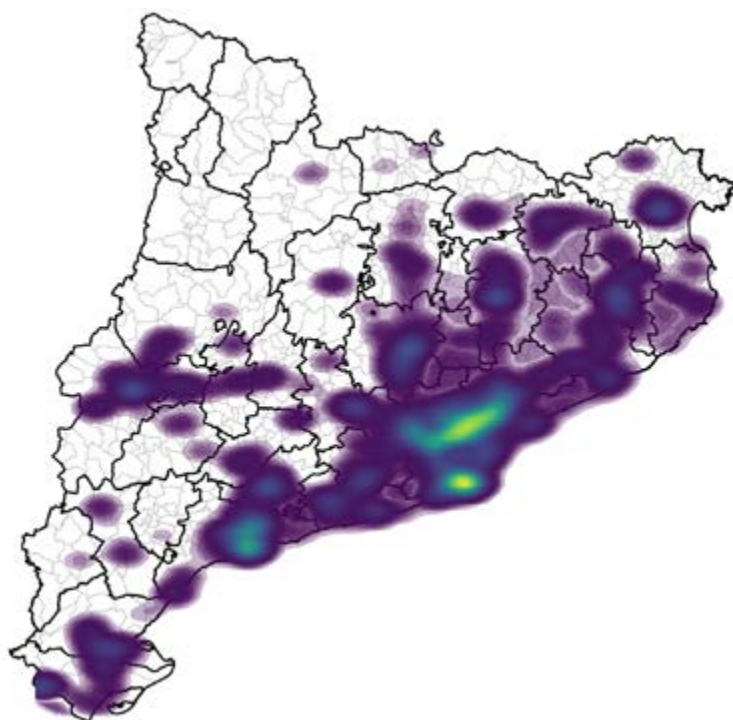
¹⁰ *Principles of Economics*, escrita el 1890, és considerada una obra clau del pensament econòmic. Entre altres aspectes hi introdueix el concepte de districte i concentració geogràfica de les activitats que conformen un tronc principal de les idees del desenvolupament local.

processos que, al llarg del temps, han modelat el territori. Amb aquest benentès, en aquest apartat es fa una representació visual de l'esquema d'implantació dels polígons i de les empreses que s'hi localitzen, i es compara amb altres grans sectors de l'economia.

El mapa de calor¹¹ de les superfícies industrials dels polígons ens ofereix una representació sintètica —i, per tant, parcial— d'un procés històric acumulatiu que, en qualsevol cas, pot resumir-se en la concentració d'activitat industrial en determinades zones del país i no en unes altres.

Mapa 2

Concentració espacial de la superfície dels polígons



Font: elaboració pròpia

Quan mirem les aglomeracions de sòl, ponderant la superfície de cada polígon i la seva proximitat espacial, trobem zones d'elevada concentració en continuïtat física, amb les zones central del Vallès i Barcelona-Delta del Llobregat al capdavant. Al Vallès hi predomina més l'efecte d'acumulació per contigüitat (en total hi ha 253 polígons i 7.700 ha) mentre que Barcelona i el Prat de Llobregat, amb el port, les zones d'activitat logística i centre direccional, destaquen per les superfícies grans (són cinc polígons amb 1.500 ha). Així mateix, hi ha un focus productiu dens al Camp de Tarragona que va dels polígons petroquímics (els quatre primers sumen 1.612 ha) a Valls i el Pla de Santa Maria.

També es dibuixa un arc metropolità clar amb la polaritat de Martorell al capdavant i, a la vegada, en expansió. El Baix Llobregat apareix tot acolorit amb tons de gradient elevat: suma 123 polígons i més de 3.000 ha; l'àmbit Penedès ja té 150 polígons amb 2.500 ha; mentre que al Maresme n'hi ha 53, amb protagonisme no solament del sistema urbà de Mataró sinó amb pes de Palafrugell, Malgrat de Mar, Tordera, Pineda, Arenys de Munt i Arenys de Mar.

¹¹ El mapa és elaborat amb la funció `stat_density_2d` de `ggplot` (R). Es calcula una estimació de la densitat de nucli bivariant (Kernel Density Estimation).

El mapa revela més focus productius: a les artèries viàries de les terres de Lleida, les comarques interiors de Girona i les capitals ebrenques. Així mateix, el Pla de Bages, la Plana de Vic i la Conca d'Òdena tenen llengües de color fort i orientació vertical, mentre que entre elles aquestes àrees estan poc connectades.

En termes generals, el mapa és més tacat al voltant de les ciutats intermèdies, exhibint clarament la força que han tingut els processos de desconcentració industrial.

Tot plegat evidencia el policentrisme de la implantació industrial catalana, sovint vinculada a especialitzacions productives, a la disponibilitat de sòl o a la presència d'infraestructures estratègiques.

Fixem-nos, en aquest sentit, en la diferència de patrons de calor (mapes 3, 4 i 5) amb els sectors agraris, comercial i turístic¹². En el primer cas, les explotacions semblen poder servir matèria primera a molts polígons, allí on hi ha una agroindústria forta del porc o de la fruita i les àmplies cadenes que s'hi relacionen. El comerç s'associa a la residència de la població, el grau de llunyania de Barcelona i la demanda turística. I, pel que fa al turisme, el patró d'implantació és netament divergent amb la indústria. Dels quatre mapes, el que presenta una estructura més en xarxa és l'industrial.

Mapes 3, 4 i 5

Concentració espacial de les superfícies de les explotacions agràries, de la superfície comercial i de les places turístiques



Font: elaboració pròpia

Malgrat que hem parlat de policentrisme, el mapa és clarament asimètric quant a les prestacions físiques de la infraestructura productiva. Per tant, es posa de manifest la importància de proposar estratègies de reequilibri a una part important del país que queda fora de les àrees de densitat acolorides.

4. Les relacions interindustrials

L'accessibilitat entre polígons industrials —és a dir, la facilitat amb què persones, mercaderies i serveis es desplacen d'un espai productiu a un altre— és essencial per entendre el funcionament del sistema industrial. En primer lloc, redueix els costos logístics, millora l'eficiència de les empreses i enforteix la competitivitat, alhora que disminueix les emissions associades al transport.

¹² Per tal de disposar de variables comparables entre els diferents sectors s'utilitzen: les explotacions agràries, les empreses dels polígons, els establiments comercials i els comptes de cotització dels serveis d'allotjament que vindrien a ser les unitats bàsiques de producció amb informació estadística.



En segon lloc, afavoreix dinàmiques econòmiques més complexes: des de sinergies entre empreses del mateix sector, per exemple, entre la transformació i el packaging agroalimentari, fins a relacions de complementarietat entre activitats interdependents, com les que vinculen empreses tecnològiques i manufactureres en la digitalització de les fàbriques. També pot facilitar la consolidació de xarxes territorials, com les que es donen en l'àmbit de la biotecnologia.

Finalment, una bona connectivitat incrementa les possibilitats de gestió compartida en àmbits com la logística, la tecnologia, la formació o la circularitat, i reforça la capacitat dels polígons per atreure activitat i retenir inversions dins del seu entorn pròxim.



4.1 L'accessibilitat entre polígons industrials i empreses

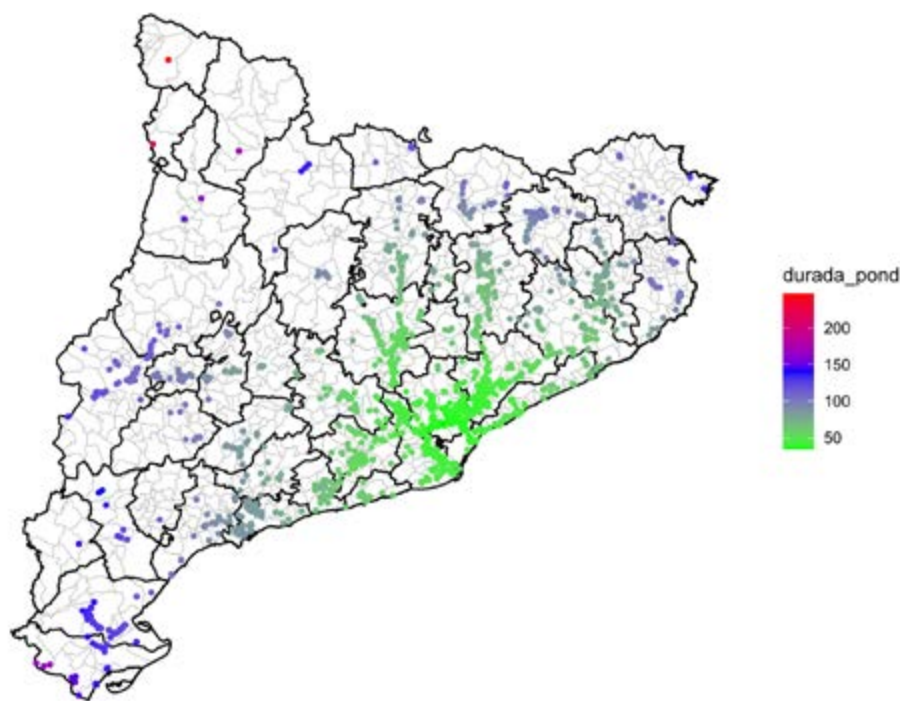
El mapa 6 mostra l'accessibilitat mesurada en temps per carretera de cada polígon industrial de Catalunya respecte a la resta, ponderat¹³ pel nombre d'empreses ubicades a cada un d'ells¹⁴. Què ens explica el mapa? Destaca primerament, la centralitat i eficiència dels sistemes industrials vallesans amb els polígons de Cerdanyola, Barberà, Ripollet, Sabadell, Rubí i Santa Perpètua de Mogoda al capdavant, i del corredor del Llobregat. Així mateix, i en la línia de l'apartat anterior, veiem potents connexions industrials al Camp de Tarragona, l'àrea de Girona i la Garrotxa, més separades quant a les facilitats de transport.

¹³ Vegeu la metodologia per a una explicació d'aquest indicador.

¹⁴ Val a dir que el mapa no reflecteix les relacions d'empreses del Principat de Catalunya a territoris fronterers com seria: Lleida cap a Fraga, les Terres de l'Ebre cap al nord del País Valencià, etc.

Mapa 6

Durada mitjana del desplaçament de cada polígon a tota la resta de polígons ponderada pel nombre d'empreses



Font: elaboració pròpia

4.2 Els polígons més connectats per regions del planejament

L'anàlisi anterior, feta a escala de tot Catalunya, es pot replicar a nivell dels àmbits funcionals de planejament —com ara la Regió Metropolitana de Barcelona, l'Alt Pirineu i Aran, el Penedès, entre d'altres— amb l'objectiu de contrastar fins a quin punt les vuit regions estudiades, primer de manera individual i després posades al mapa l'una al costat de l'altra, ofereixen una imatge més o menys equilibrada pel que fa a l'accessibilitat, altre cop i d'acord amb la metodologia, ponderada segons el nombre d'empreses.

Amb aquesta aproximació, es manté la preponderància del corredor mediterrani que es mostra, encara més, com a columna vertebral d'activitat i s'allargassa del Vallès i el conjunt de la regió metropolitana de Barcelona cap al Penedès i el Camp de Tarragona. Les continuïtats del verd indiquen una connectivitat més elevada (o el que és el mateix, unes durades mitjanes més baixes per arribar als altres polígons amb pes empresarial). Un segon resultat és que en aquestes tres regions hi ha una forta integració funcional.

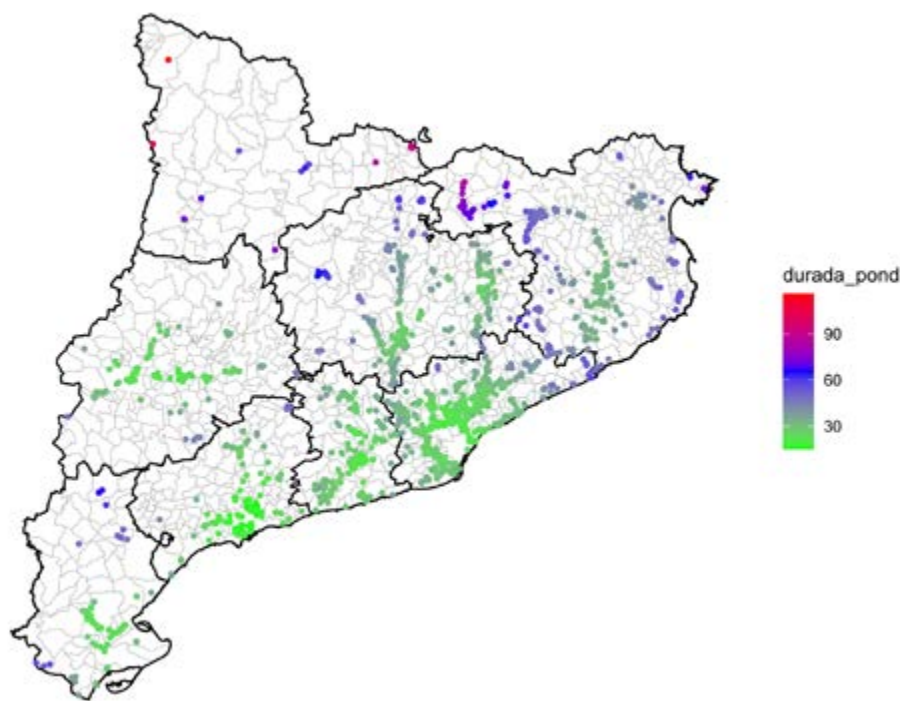
Les terres de Lleida i de l'Ebre articulades per les grans infraestructures mostren una elevada eficiència. En canvi, a les comarques de Girona i centrals hi apareixen diferents eixos i àrees de concentració de manera que l'accessibilitat hi és menys homogènia.

Finalment, els polígons del Pirineu i Prepirineu i de l'interior de l'Ebre continuen mostrant valors alts en la durada dels desplaçaments reflectint una posició secundària dins de les xarxes de mobilitat empresarial. Val a dir, però, que les especialitzacions matisen en cert sentit aquesta idea. Per exemple, a la Ribera d'Ebre i la Terra Alta el pes de la indústria al VAB supera el 50 % o, al Ripollès, el Solsonès i el Berguedà ronda el 30 %¹⁵.

¹⁵ Anuari econòmic comarcal 2024, amb dades corresponents a 2022.

Mapa 7

Durada mitjana del desplaçament de cada polígon a la resta de polígons de la mateixa regió ponderada pel nombre d'empreses



Font: elaboració pròpia

En síntesi, els mapes 6 i 7 no són contradictoris sinó complementaris. El primer expressa quins polígons estan millor connectats amb tot Catalunya mentre que el segon permet identificar quins tenen una millor posició relativa dins de la seva regió funcional. Això és útil per obrir les possibilitats d'ordenació i les estratègies d'intervenció que s'hi puguin plantejar.

4.3 L'accessibilitat a grans infraestructures

En aquesta panoràmica de les relacions entre els espais industrials, incorporar la connexió dels polígons amb les grans infraestructures forneix una imatge més completa del mallat de vocació productiva i les seves bases de suport.

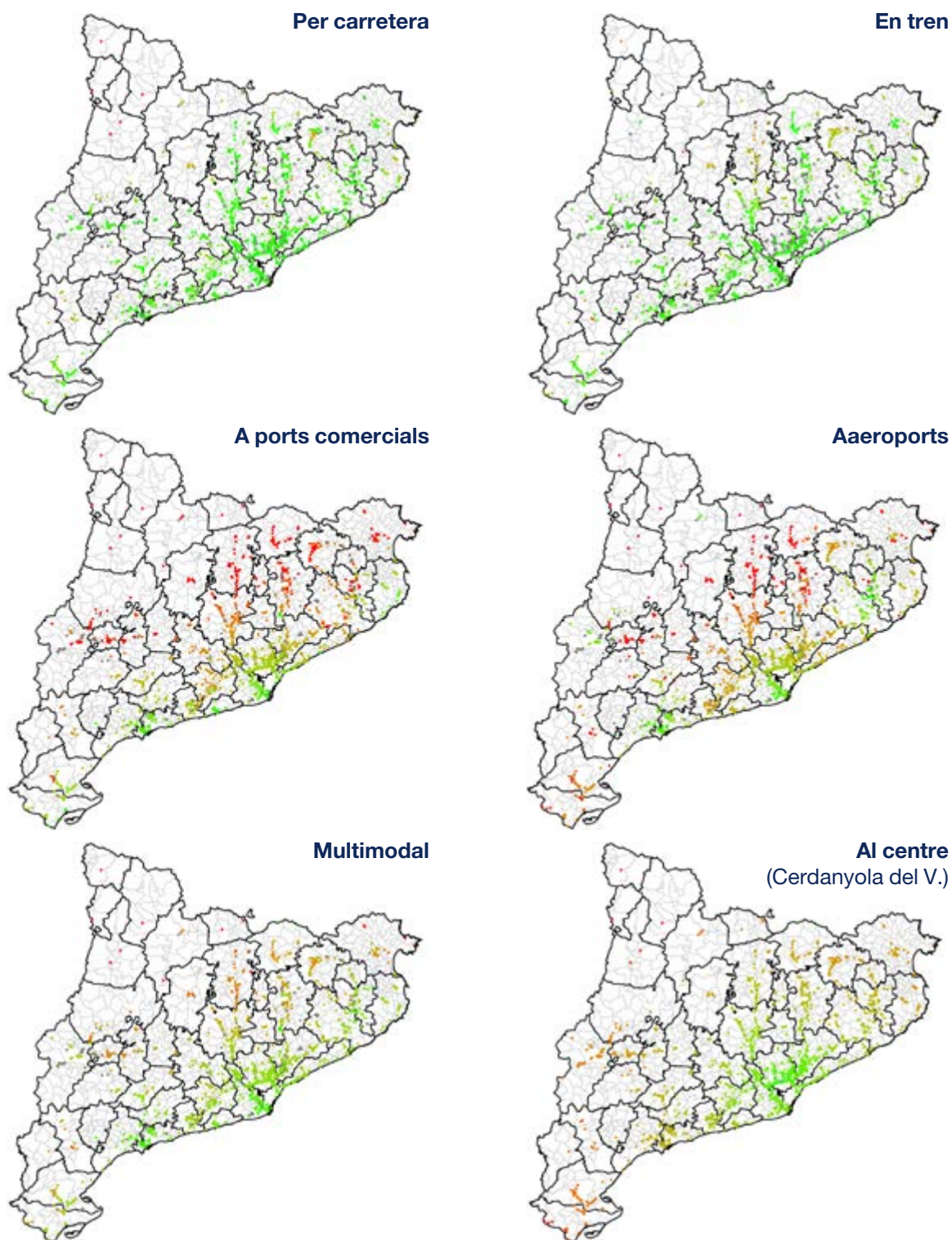
Es veu fàcilment que la connectivitat és superior al litoral i a les zones metropolitanes, especialment a l'àrea de Barcelona, el Camp de Tarragona i el corredor del Penedès. És un resultat consistent amb el que hem vist als apartats anteriors. Aquests territoris concentren valors elevats d'accessibilitat tant per carretera com per tren, donada l'alta densitat de corredors viaris i ferroviaris.

Pel que fa a la proximitat a ports comercials i aeroports, la distribució és més centralitzada: només algunes comarques litorals presenten valors alts, en particular les del Barcelonès, Baix Llobregat, Tarragonès i el Maresme sud. Això reflecteix la concentració d'infraestructures estratègiques com el Port de Barcelona, el Port de Tarragona i l'Aeroport del Prat.

Tot plegat es tradueix en un patró d'accessibilitat multimodal molt asimètric: un suport infraestructural de prestacions elevades d'una regió metropolitana litoral, estesa més enllà de les set comarques tradicionals de Barcelona, en contrast amb amplis espais que depenen gairebé exclusivament de la carretera.

Mapes 8 a 13

Accessibilitat a grans infraestructures, multimodal i al centre¹⁶



Font: elaboració pròpia

16 Amb l'objectiu de facilitar la seva lectura, als mapes d'accessibilitat a grans infraestructures la distància màxima és 100 km (qualsevol valor superior s'ha igualat a 100 km). Al mapa de distància al centre la distància màxima aplicada és de 150 km. Per centre entenem aquí el polígon amb major accessibilitat interindustrial de Catalunya.



5. La relació dels polígons amb els nuclis urbans

Si a l'apartat anterior s'ha presentat un esquema de les relacions dels espais industrials entre si, en aquest s'analitza la connexió dels polígons amb els nuclis urbans. És una segona òptica important almenys en tres aspectes: d'una banda, afegeix valor al territori, ja que integra millor les àrees inevitablement especialitzades als municipis i redueix l'impacte ambiental. Per a les empreses, la qualitat de relacions entre fàbrica, residència, carretera, entorns de lleure, etc. facilita la retenció i captació de talent. I, pel que fa a les persones, obre o tanca oportunitats en funció del temps, tipus i cost dels desplaçaments.

En un país dispers i asimètric, que hereta capes d'urbanització de diferents moments i característiques, aquesta relació és tant cabdal com problemàtica. Així, a casa nostra és una equació difícil per la banda dels polígons que hem detallat fins aquí, i encara més, per l'escampall d'urbanitzacions de baixa densitat, els creixements suburbans, la urbanització del camp, etc., etc. on cada peça afegida no només consumeix sòl i recursos sinó que genera múltiples vectors de mobilitat cap a diversos polígons.

Altre cop, tot i que els antecedents de la subúrbia catalana es poden rastrejar als anys 20 o 60, és a partir dels 80 que s'observa una veritable “explosió” de la ciutat sobre el territori de tal manera que avui tenim 4.876 assentaments amb 10 habitants o més els quals lògicament, amb més o menys intensitat, són punt d'origen i destí de les jornades industrials per a un 16,3 % dels treballadors¹⁷. És, en efecte, una xifra molt superior als 947 caps de municipi.

5.1 La localització dels polígons i els llocs de residència

Presentem, en primer lloc, una imatge amb la posició absoluta dels polígons industrials i dels assentaments de població. El mapa mostra en vermell la ubicació dels polígons industrials examinats fins ara, i en una gradació de blau a gris, els assentaments on hi ha censades les persones¹⁸.

Si bé és una imatge coneguda en termes generals, aquí ens interessa centrar-nos en els indrets on la correspondència és baixa:

- El litoral tendeix a especialitzar-se en funcions residencials i turístiques de manera que la presència de polígons hi és relativament baixa (és el mateix resultat que hem vist amb els mapes de calor).
- A l'Àrea Metropolitana de Barcelona hi ha polígons grans i històrics, però la residència no sempre hi és immediata.
- Ben altrament, trobem àrees de concentració industrial amb menor pes de la residència seguint l'eix Transversal i de l'Ebre.
- El poblament disseminat del Prepirineu i el Pirineu contrasta amb la baixa presència de polígons que, si hi són, es concentren a les capitals i fons de vall.

Finalment, hi ha un grapat de comarques on polígons i residència es combinen: al Vallès, els corredors industrials del Llobregat i el Ter i els arcs gironins.

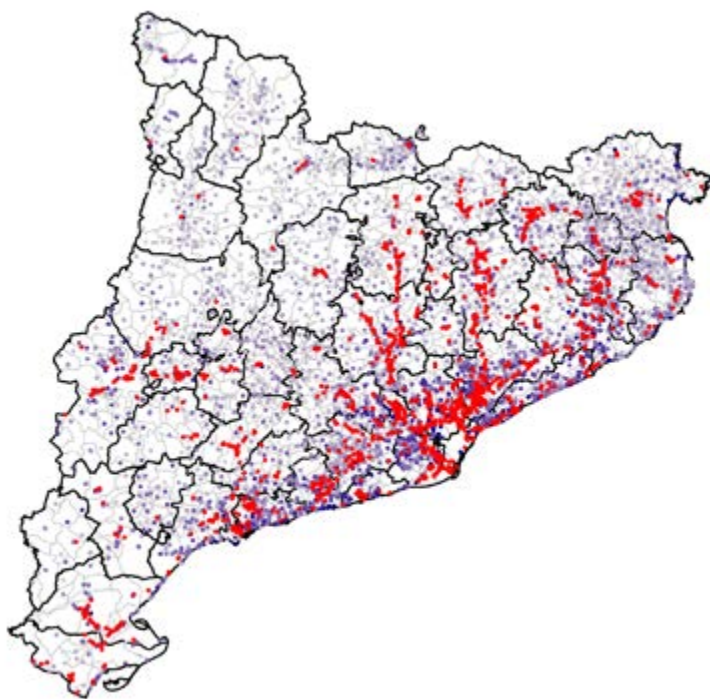
¹⁷ Idescat (2025)

¹⁸ Per exemple, Berga és un municipi que té els nuclis de: Berga ciutat, Cal Rosal i Sant Bartomeu de la Vall d'Alto. A més, hi ha tres disseminats. Doncs bé, en total a l'article es computen sis nuclis en comptes d'un municipi. El motiu és evident: les persones es desplacen als polígons des del seu nucli de població més que no pas des del centre del municipi.



Mapa 14

Posició dels polígons industrials en relació amb els assentaments de 10 habitants o més



Font: elaboració pròpia

5.2 L'accessibilitat dels polígons des de les entitats de població

Vista la distribució dels polígons en relació amb els nuclis de població, a continuació s'estudia l'accessibilitat en temps per carretera per mitjà dels anomenats llindars temporals.

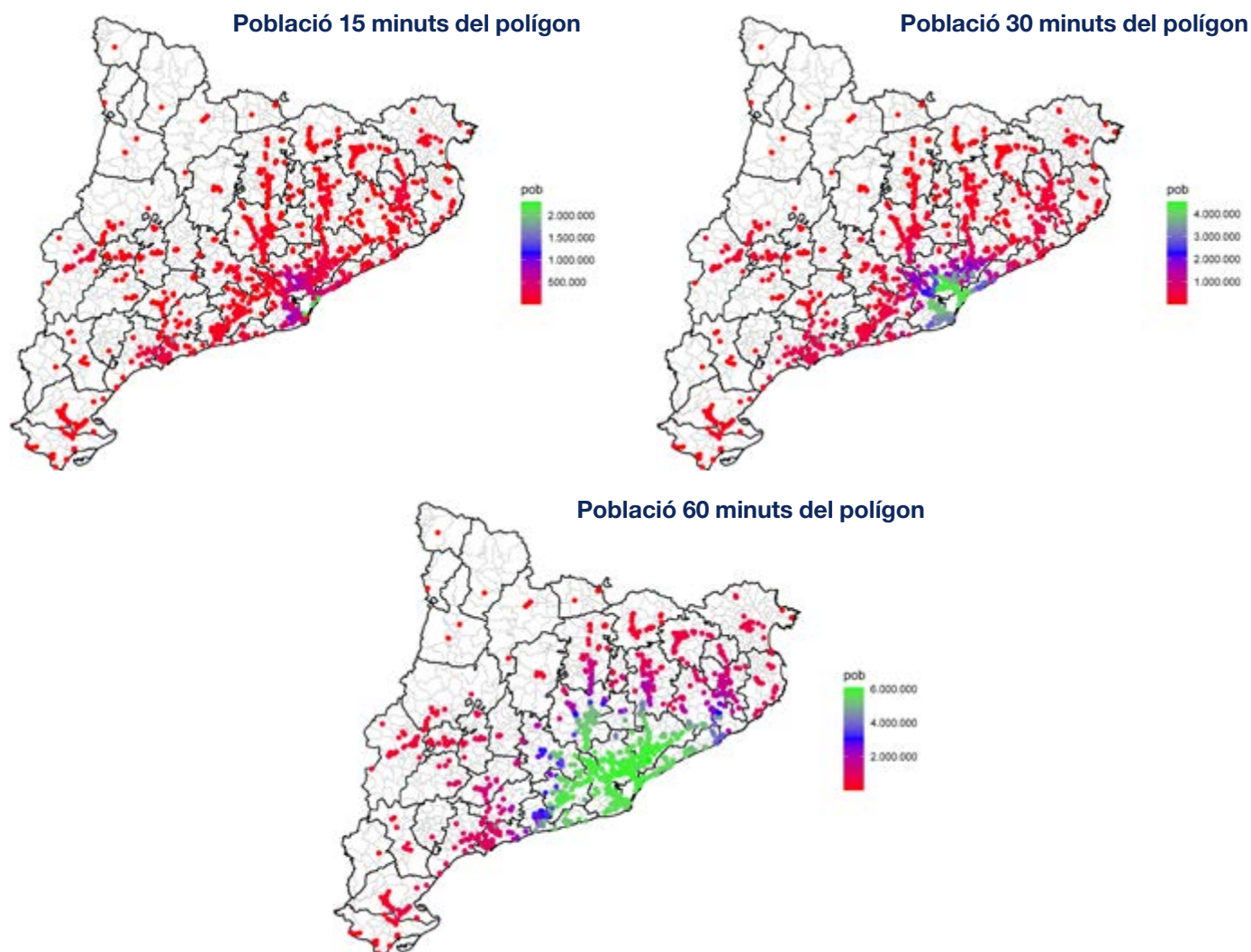
Els tres mapes mostren la població que resideix a 15, 30 i 60 minuts dels polígons respectivament. S'aporta una mesura clau per entendre l'accessibilitat al sòl productiu. En un context en què la mobilitat obligada i el repartiment territorial dels llocs de treball són crucials per l'efecte que tenen en l'habitatge, l'equitat, etc., identificar els gradients de connectivitat és important per prioritzar intervencions.

Una de les troballes més significatives és la concentració extrema de població dins el llindar dels 30 i 60 minuts. Mentre que al mapa dels 15 minuts només apareixen alguns punts d'alta accessibilitat (destacant la conurbació barcelonina); a partir dels 30 minuts s'observa l'eixamplament de les taques als sistemes urbans centrals del Vallès, i a 60 min s'hi dibuixa un territori accessible ampli que inclou la plana penedesenca, el sud i Pla de Bages i les comarques metropolitanes.

Tot plegat, evidencia una forta centralitat metropolitana de la població en contrast amb altres àrees industrials dinàmiques com Osona, la Garrotxa, el Camp de Tarragona o les zones de ponent que, al capdavant, i com s'ha mostrat fins aquí, són part fonamental de la xarxa funcional industrial de Catalunya, cada vegada més integrada.

En canvi, comarques com l'Alt Urgell, la Vall d'Aran o el Priorat tenen pocs polígons i allunyats, fet que confirma una accessibilitat més limitada al teixit productiu, i per tant una major dependència de la mobilitat intercomarcal o la necessitat d'estratègies específiques de reequilibri territorial i sectorial.

Mapes 15, 16 i 17

Població acumulada per llindars de desplaçament per carretera

Font: elaboració pròpia

5.3 El mapa d'oportunitats de llocs de treball des dels nuclis de població

Ara canviem d'òptica. El punt d'origen no serà el polígon sinó el nucli de població o disseminat: quan parlem del mapa d'oportunitats de llocs de treball als polígons ens referim a l'oferta laboral potencialment localitzada en espais industrials¹⁹ que des de cada punt de residència obre l'accessibilitat, ponderant-hi la distància i amb la restricció que aquesta no superi els 60 min.

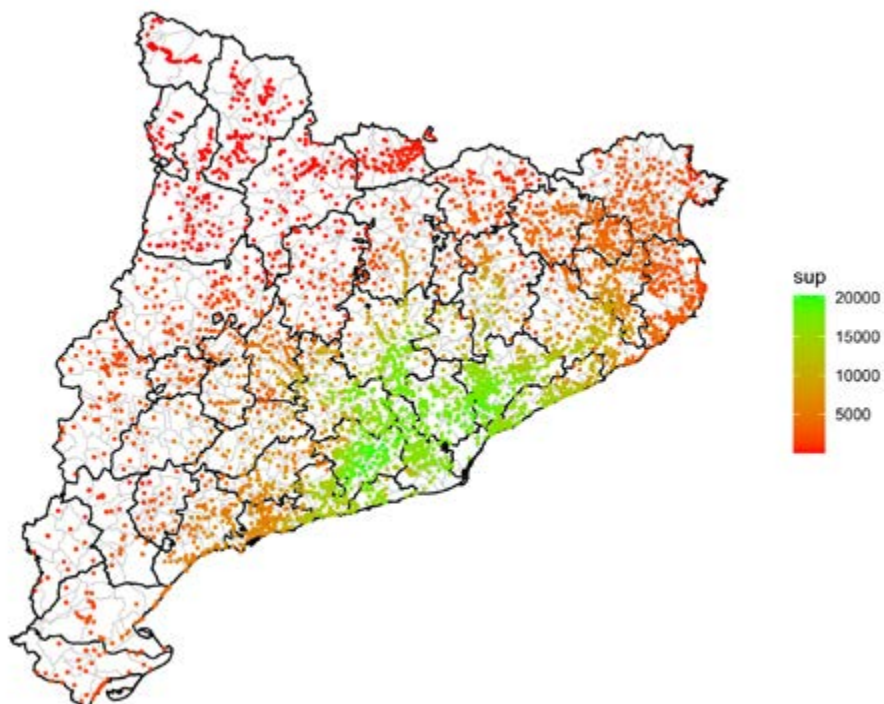
Les àrees verdes (més superfície al voltant i amb temps més curt) dibuixen una regió metropolitana més estirada que no pas l'habitual i reflecteix amb netedat una urbanització dispersa amb oportunitats diferencials en funció de la ubicació.

¹⁹ No s'utilitza el nombre d'empreses que és una altra variable disponible donat que en l'anàlisi que es realitza la superfície sembla captar millor el nombre de llocs de treball dels polígons.



Mapa 18

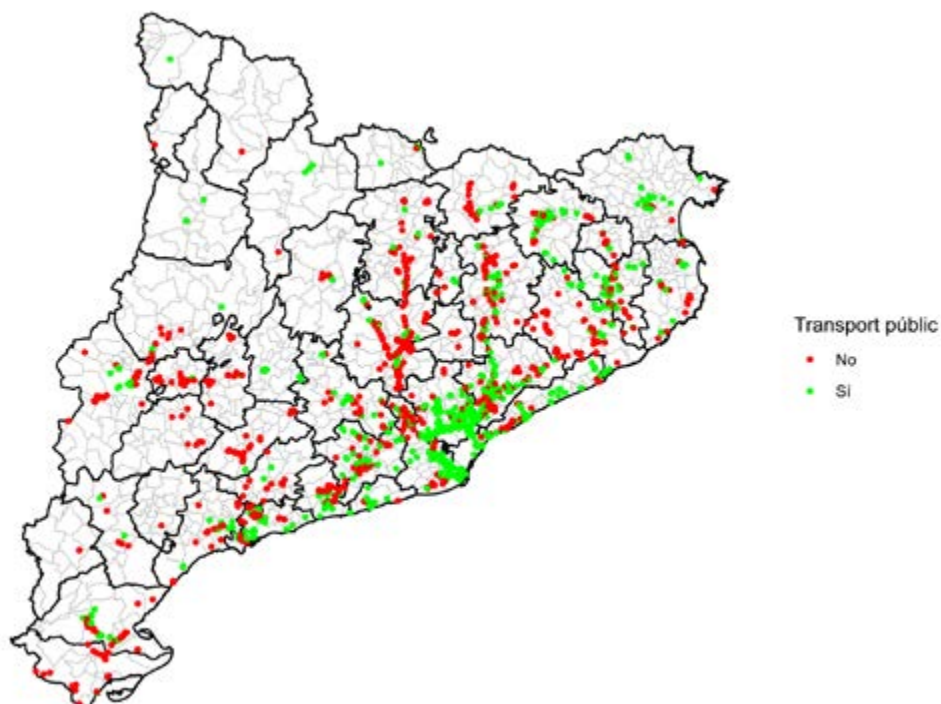
Oportunitats laborals de cada unitat de població en relació amb els polígons a 60 min



Font: elaboració pròpia

Mapa 19

Polígons amb accés amb transport públic



Font: elaboració pròpia



5.4 El panorama del transport públic per accedir als polígons

Per complementar la relació entre nuclis de població i polígons, introduïm una breu nota sobre el transport públic malgrat que la discussió sobre els modes de transport queda fora de l'anàlisi. Dels 1.454 polígons, 628 tenen servei d'autocar i a 234 hi arriben el tren o el metro. Val a dir que els polígons amb accés sumen 36.331 empreses, això és, el 79 % del total de les que s'ubiquen als polígons industrials. Tanmateix, com hem vist anteriorment, l'eficiència del sistema es veu molt limitada per la dispersió residencial.

6. Els efectes sobre l'accessibilitat de diverses hipòtesis de concentració

Quan viatgem en tren, en autocar o en cotxe ens adonem fàcilment que les activitats no es distribueixen a l'espai de manera uniforme ni atzarosa. Darrere el que veiem per la finestra, hi ha principis que permeten explicar l'organització econòmica de l'espai: l'accessibilitat, el preu del sòl, la jerarquia urbana... A més del que diu la racionalitat dels models, hi ha trajectòries dels territoris, el paper dels agents de cada lloc o les cultures urbanístiques. Hem vist que Catalunya és un territori enormement dispers pel que fa a la implantació de fàbriques i cases.

En aquest apartat, s'elaboren escenaris territorials hipotètics, concentrant polígons i nuclis de població²⁰. L'objectiu, òbviament, no és moure assentaments reals, sinó disposar d'evidències contrafactuals que facilitin el debat sobre com avançar cap a una organització urbana més eficient, per començar a través de millorar l'escala dels instruments de planejament.

De fons, el que es planteja és posar l'accent més enllà dels polígons, concretament, en el procés d'urbanització residencial com a part del mateix problema de gestió dels polígons pel que fa a l'accés, capacitats de captar talent, etc. Francesc Muñoz explica una història alligadora en aquest punt: als 80 mentre el focus era posat en els avanços de la regeneració urbana, el país s'omplia d'urbanitzacions, al ritme d'1,19 cases unifamiliars per hora en un zenit que va durar dues dècades, i que encara avui és un gran cavall de batalla per als ajuntaments. Així doncs, la reordenació de polígons només té sentit si s'insereix en una mirada més àmplia, de model econòmic territorial, tal com presentem amb una mètrica molt bàsica en aquest apartat.

D'altra banda, malgrat que intervenir en les urbanitzacions s'ha enfocat molt des dels dèficits de serveis, equipaments, riscos, etc., els ingressos de les llars o dels pressupostos municipals hi tenen, com a mínim, la mateixa importància, i deriven directament del teixit productiu.

6.1 Escenaris de concentració de polígons industrials

El primer grup d'escenaris simulen què passa si els polígons estiguessin concentrats en menys ubicacions amb diferents estratègies de reordenació. Actualment, la durada mitjana de desplaçament al polígon més proper (si tenim en compte només la població que té un polígon a menys de 60 minuts) és de 5,47 min²¹.

Si assumim que en una hipotètica ciutat dels 15 min les persones es poden desplaçar com a màxim aquest temps, el patró actual serveix. Tanmateix, és coneguda la dificultat d'encaix del model de 15 min a la realitat productiva moderna més gran, funcional i estesa.

²⁰ Les hipòtesis consisteixen a disminuir el nombre de polígons i assentaments mantenint constant el nombre d'empreses i d'habitants.

²¹ En el càlcul de les poblacions i de les durades mitjanes per aquests escenaris alternatius es fa el tractament de les dades següent: en primer lloc, treballant amb la matriu de durades de desplaçament entre totes les entitats de població i tots els polígons, es filtren les que eren inferiors al límit màxim que es fixava (15, 30 o 60 min). En segon lloc, per a cada entitat de població se selecciona la durada més curta. Finalment, se suma la població de les entitats de població i es calcula la mitjana del desplaçament al polígon de les entitats ponderant per la població de les entitats.



Durada desplaçament	Mesura	Situació actual	Un polígon per municipi	Un polígon per sist. urb.	Un polígon per comarca
A 15 m. màxim	Població	7.911.146	7.884.466	6.648.466	2.713.885
	Durada mitjana	5,28	7,57	10,17	10,59
A 30 m. màxim	Població	7.997.371	7.995.072	7.977.842	7.848.195
	Durada mitjana	5,43	7,73	11,57	16,75
A 60 m. màxim	Població	8.007.694	8.007.694	8.007.694	8.007.653
	Durada mitjana	5,47	7,77	11,66	17,09

Les durades es mostren en minuts amb decimals (no segons).

Si mirem els supòsits més freqüents que situen els desplaçaments laborals pels 24 min i un màxim de 60 min²², tenim que disposar d'un sol polígon per sistema o per comarca augmenta significativament el temps de desplaçament, respecte a l'escenari d'un polígon per municipi que ofereix una accessibilitat prou propera a l'actual i, a més, una estructura molt més racionalitzada de gestió i planejament.

Aquests resultats generals, però, s'han de situar en cada realitat. Hi ha indrets del país on hi ha molts polígons petits, però altres que amb unes característiques similars, segons a quin entorn es localitzin esdevenen un espai insubstituïble.

6.2 Escenaris de concentració dels espais residencials

Un segon grup d'escenaris consisteix a concentrar els nuclis de població, en comptes dels polígons industrials que és el que hem fet al subapartat anterior. Actualment, Catalunya compta amb uns 5.000 assentaments de 10 habitants o més. És una dispersió molt accentuada que, per força, afecta negativament l'accessibilitat. Tinguem en compte, per exemple, que d'aquests 1.500 són urbanitzacions de baixa densitat²³, aproximadament la meitat amb dèficits urbanístics²⁴ i una proporció important es troba en pendents superiors al 20 %²⁵.

Durada desplaçament	Mesura	Situació actual	Una entitat per municipi	Una entitat per sist. urb.	Una entitat per comarca
A 15 m. màxim	Població	7.911.146	7.927.839	7.984.945	8.007.780
	Durada mitjana	5,28	5,24	5,31	5,70
A 30 m. màxim	Població	7.997.371	8.000.012	8.003.519	8.007.780
	Durada mitjana	5,43	5,37	5,33	5,70
A 60 m. màxim	Població	8.007.694	8.007.613	8.007.7804	8.007.780
	Durada mitjana	5,47	5,40	5,35	5,70

8.007.780 és el total de població que viu a entitats de 10 o més hab.

Les durades es mostren en minuts amb decimals (no segons).

Els resultats de la simulació mostren que, hipotèticament, la compactació dels assentaments pot millorar de manera significativa l'accessibilitat als polígons industrials existents. A mesura que creix la dispersió residencial, també s'incrementa el temps de desplaçament laboral. Per tant, privilegiar els caps de sistema urbà podria contribuir a reduir els temps mitjans de desplaçament cap als polígons.

22 Segons les dades de temps de desplaçament al lloc de treball d'Idescat corresponents a 2011 i per a tota Catalunya, un 22 % de la població hi dedicava menys de 10 min; un 50 % entre 10 i 30 min; un 23 % entre 31 i 60 min, i un 5 % més d'una hora. L'Enquesta de Mobilitat Quotidiana de la Regió Metropolitana de Barcelona (2006) ofereix la dada per aquest àmbit i la situa en 24 min de mitjana de desplaçament per motiu ocupacional. En l'enquesta d'UGT per als polígons del Baix Llobregat (2007), la durada mitjana és d'uns 34 min. A Europa segons la recerca *Trends in commuting time of European workers: A cross-country analysis* (2022) un de cada cinc treballadors dedica més de 60 minuts al dia a aquest tipus de desplaçaments i la tendència és en augment.

23 Dades de l'inventari de 2015 de la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura.

24 El Catàleg d'urbanitzacions amb dèficits de la demarcació de Barcelona de 2021, identifica 707 àmbits de baixa densitat residencial dels quals el 52 %, és a dir, 366 són categoritzables com a UDU.

25 El 60 % de les UDU de la província de Barcelona té un pendent superior al 20 %, segons el Catàleg (2021) esmentat.



La urbanització residencial dispersa ha generat un problema sovint més greu que el que, de manera gairebé exclusiva, s'atribueix a la urbanització industrial. Quan parlem d'accessibilitat, no n'hi ha prou amb assenyalar que cal arribar a molts polígons industrials: la principal dificultat es troba en l'origen, en el punt de partida dels desplaçaments laborals.

Els escenaris presentats confirmen que una concentració moderada de polígons industrials, combinada amb una forta compactació dels assentaments residencials, configura un model territorial més eficient i coherent.

Per tot plegat, es posa de manifest la necessitat de disposar d'instruments de planificació urbanística adaptats a l'escala dels sistemes urbans, combinant ciutat real i paisatge productiu.

7. Idees bàsiques i conclusions

L'accessibilitat és un aspecte fonamental però poc explorat dels polígons industrials a Catalunya. El monogràfic pretén contribuir al diàleg entre les polítiques públiques de desenvolupament econòmic i d'ordenació del territori, aportant mesures amb un elevat grau de detall sobre el potencial relacional dels espais productius.

Els resultats obtinguts permeten caracteritzar les prestacions espacials dels polígons en termes d'aglomeració de superfícies properes com segueix:

1. La presència d'àrees de capçalera amb concentració d'un elevat nombre de polígons contigus al Vallès o bé de pocs polígons grans a la zona de Barcelona-Delta del Llobregat i el Camp de Tarragona.
2. El policentrisme de la indústria, amb intensitats de localització almenys a 27 comarques, de la Sénia al sistema urbà de Figueres, passant per la Segarra o Ripoll-Campdevàrol.
3. Una estructura reticular que afegeix al policentrisme anterior les connexions. Aquest patró es fa més clar si comparem la indústria amb altres especialitzacions econòmiques importants com són l'agricultura, el comerç i el turisme.

Aquestes tres evidències apunten l'existència de potents externalitats territorials que fan de l'estructura espacial un veritable factor de competitivitat per a la indústria. La proximitat entre polígons afavoreix la compartició d'infraestructures i serveis, amb guanys logístics i estalvis de costos. Alhora, el caràcter policèntric del sistema reflecteix dinàmiques de clusterització i manté que els processos d'innovació manufacturera continuïn desplegant-se a molts indrets, amb un paper destacat de l'interior. La configuració en xarxa, finalment, multiplica les connexions, accelera l'intercanvi de coneixement i acosta les diferents baules de la cadena de valor. En conjunt, l'accessibilitat, la superfície i la massa empresarial no són només condicions físiques, sinó actius estratègics del teixit industrial català.

4. Un mapa clarament asimètric amb moltes comarques que tenen desenvolupaments industrials molt escassos.

D'aquest punt quatre es dedueix ràpidament la necessitat d'estratègies de reequilibri que han de ser específiques per a cada lloc. A Catalunya, hi ha 538 municipis sense polígon, però a molts no significa que no hi hagi activitats primàries o pròpiament de transformació que no siguin capaces d'evolucionar. D'experiències d'indústria de muntanya en trobem en moltes regions d'Europa, i fins i tot, a Catalunya, a la Vall del Ges, el Ripollès o les Valls d'Olot, entre altres.

5. Els mapes de calor mostren una divergència entre els espais densos industrials i els turístics. La indústria és més distribuïda i dibuixa una Catalunya en xarxa mentre que el turisme és concentrat i pinta una faixa litoral que es combina amb Barcelona. A banda, també es localitza a algunes zones de muntanya.

Les dues especialitzacions en un país petit i molt diversificat per força han de tenir relacions de complementarietat. Tanmateix, en termes d'orientació de la inversió, dels usos del sòl i, en definitiva, de les vocacions territorials apareixen disjuntives. L'expressió "La fàbrica de turistes" encunyada per Ramon Aymerich il·lustra de manera eloqüent aquesta dualitat.

A l'anterior s'hi afegeix que Catalunya, com altres països del món, viu un procés de litoralització que es nota amb els creixements demogràfics del Vendrell, Vilanova i la Geltrú, Cunit, etc.²⁶ A la llum dels mapes, potenciar la indústria és un procés de reequilibri tant sectorial com territorial. La inversió i els llocs de treball empenyen una creixent regió metropolitana litoral de manera que es necessiten intervencions compensatòries que permetin aprofitar les capacitats històriques de les ciutats intermèdies i les seves rodalies que, com hem vist, són encara pols industrials.

6. Hi ha municipis que depenen del polígon com a infraestructura principal, sobretot els d'especialitzacions marcades o aquells que tenen una economia de serveis molt prima.

Fixar gent als pobles significa sobretot proveir llocs de treball i serveis a la població que hi viu. Atendre la qualitat d'aquests polígons, malgrat que siguin petits o fins i tot marginals si els situem en l'òptica nacional, resulta fonamental per a pobles i comarques senceres. Hi trobem casos com La Plana a Avia, que recull activitats diversificades, o bé els polígons del suro a Santa Coloma de Farners i Palafrugell, més especialitzats en un sector de primer nivell mundial.

7. Si anem a una escala més propera, els municipis industrials més privilegiats quant a superfície, nombres d'empreses, etc. i sovint també en accessibilitat no són les ciutats intermèdies sinó aquells de la rodalia que van ser receptors de la desconcentració industrial i, a la vegada, de les implantacions de bell nou a partir dels 80.

Aquesta situació genera un cert desencaix entre la importància de la indústria i les capacitats de gestió dels ajuntaments mitjans i petits. Per això cal ampliar la cooperació i diferenciar tres geometries. La més tradicional en forma d'àrea (quan es col·labora entre municipis propers o a escala comarcal) hauria d'aprofundir-se per mitjà del planejament urbanístic directiu o supramunicipal, aprofitant les orientacions econòmiques que es troben ben recollides als plans estratègics. El Pla estratègic metropolità de Barcelona o el Pla d'ordenació urbanística plurimunicipal de la Segarra són referències inspiradores. Una segona geometria que es va consolidant és la que té forma d'eix, i resulta particularment rellevant per als polígons, ja que, com hem vist, s'assenten molt sovint sobre corredors infraestructurals. L'Àmbit B30 i la C17 són casos d'èxit que, de fet, mostren els límits de les aproximacions comarcals en determinades qüestions. Una darrera geometria és pensar en la formació de xarxes de cooperació territorial per abordar problemàtiques o situacions compartides. L'Arc tecnològic o la Xarxa UPIC són exemples amb recorregut.

8. Catalunya té una gran dispersió tant pel que fa als polígons com a les urbanitzacions. És possible quantificar amb simulacions d'ordenació territorial quina de les dues dispersions afecta més negativament l'accessibilitat, i els resultats s'inclinen per la segona. De fet, si bé crear un nou polígon sol disminuir les distàncies d'accés de la població això no és així amb les urbanitzacions: a mesura que afegim assentaments al model el temps de desplaçament mitjà a les fàbriques augmenta.

Aleshores, s'extreu immediatament que la urbanització dispersa genera costos econòmics i ambientals, a banda de disputar el sòl pla i connectat a funcions productives i una agricultura amb gran potencial de transformació i valor a casa nostra.

El punt vuitè d'aquestes conclusions també ve a mostrar la pertinença de treballar a diverses escales: des dels assentaments de població més bàsics a les visions generals de Catalunya. Els sistemes urbans, que depassen les divisions municipals, són una escala necessària a l'hora de planificar la indústria i les maneres com els espais productius es relacionen entre si (relacions interempresarials, clusteritzacions grans, etc.) i amb el seu entorn (mobilitat, qualitat territorial, emissions, encaix a la matriu biofísica...)

22 Vegeu Visió comarcal 2050 per una perspectiva 1980-2046 <https://www.diba.cat/ca/web/estrategies>



9. Per acabar, el SIPAE ofereix dades dels polígons amb les seves característiques físiques i econòmiques per mitjà d'enquesta. En aquest article se n'ha explotat només una part petita.

Disposar de dades dels polígons com ja es reconeix en els documents de referència, és una necessitat per a la reindustrialització. El SIPAE, al voltant del qual van apareixent força treballs, ha estat un salt endavant indubtable i esdevé un punt de suport per aprofundir en el coneixement de la relació entre la indústria i el territori.

Annex 1

Els 25 polígons més accessibles en relacions interindustrials de Catalunya

Polígon	Municipi	Comarca	t	t pond emp	t pond sup
CiT 7A Can Fatjó Nord	Cerdanyola del Vallès	Vallès Occidental	54,5	34,3	47,5
CiT 7C Can Fatjó-Sud	Cerdanyola del Vallès	Vallès Occidental	55,2	35,0	48,2
Can Vallhonrat	Rubí	Vallès Occidental	55,4	35,8	48,0
Sabadell Parc Empresarial	Sabadell	Vallès Occidental	55,6	35,7	50,0
Santa Maria	Barberà del Vallès	Vallès Occidental	55,6	35,3	49,4
Can Calopa	Sant Cugat del Vallès	Vallès Occidental	55,6	36,2	48,3
Polígon industrial Panrico	Santa Perpètua de Mogoda	Vallès Occidental	55,8	35,9	50,1
Ca n'Alzamora	Rubí	Vallès Occidental	55,9	36,3	48,6
La Sibèria	Ripollet	Vallès Occidental	56,0	35,4	49,5
Can Ametller	Sant Cugat del Vallès	Vallès Occidental	56,1	36,5	48,9
Polígon industrial Can Vinyals	Santa Perpètua de Mogoda	Vallès Occidental	56,3	36,3	50,4
Can Sant Joan	Sant Cugat del Vallès	Vallès Occidental	56,3	36,4	49,7
Santiga	Barberà del Vallès	Vallès Occidental	56,3	36,3	50,5
CiT 11E Carretera Barcelona	Cerdanyola del Vallès	Vallès Occidental	56,3	35,5	49,9
Industrial Aïllat 02	Esparreguera	Baix Llobregat	56,4	41,2	50,4
Industrial Aïllat 03	Esparreguera	Baix Llobregat	56,5	41,4	50,6
Ctra. de Terrassa	Rubí	Vallès Occidental	56,6	37,5	50,2
CiT 11B Polizur-Can Mitjans	Cerdanyola del Vallès	Vallès Occidental	56,7	36,1	50,3
UAB - Parc de Recerca Sud (CIT 9A)	Cerdanyola del Vallès	Vallès Occidental	56,7	36,0	49,8
Eixample Industrial	Parets del Vallès	Vallès Oriental	56,7	36,8	51,6
Polígon Industrial Santiga	Santa Perpètua de Mogoda	Vallès Occidental	56,8	36,8	50,9
Industrial Aïllat 04	Esparreguera	Baix Llobregat	56,8	41,9	51,1
Sant Mamet	Sant Cugat del Vallès	Vallès Occidental	56,8	36,7	49,8
Segle XX	Terrassa	Vallès Occidental	56,9	38,3	51,4



Annex 2

El polígon més accessible en relacions interindustrials de cada comarca

Polígon	Municipi	Comarca	t	t pond emp	t pond sup
s/n Vila-rodona 1	Vila-rodona	Alt Camp	77,6	70,3	68,1
Camps del Bosc	Santa Llogaia d'Àlguema	Alt Empordà	101,5	93,2	106,3
Can Valls «Única»	Gelida	Alt Penedès	57,4	41,1	49,5
Zona Industrial Figolers	Oliana	Alt Urgell	114,3	114,8	116,7
Sorés	Pont de Suert, el	Alta Ribagorça	205,3	208,2	206,1
Mas d'en Pi	Hostalets de Pierola, els	Anoia	62,8	49,0	57,5
Vielha Industrial	Vielha e Mijaran	Aran	241,1	246,4	246,7
Pla del Riu II	Sant Vicenç de Castellet	Bages	59,9	46,5	57,8
CIM el Camp	Reus	Baix Camp	89,1	82,5	77,5
Les Crevetes	Ametlla de Mar, l'	Baix Ebre	115,9	111,3	103,7
UA/C3 El Carrilet Mod	Castell d'Aro, Platja d'Aro i s'Agaró	Baix Empordà	94,3	82,1	96,0
Industrial Aïllat 02	Esparreguera	Baix Llobregat	56,4	41,2	50,4
Industria Campesa	Arboç, l'	Baix Penedès	71,8	60,7	63,3
Bon Pastor-Maquinista	Barcelona	Barcelonès	59,8	36,9	53,2
Colònia l'Ametlla de Merola	Puig-reig	Berguedà	71,9	64,3	74,1
Polígon Industrial Codina	Bellver de Cerdanya	Cerdanya	115,6	111,7	121,1
Polígon Industrial El Pont de la Barquera	Santa Coloma de Queralt	Conca de Barberà	77,2	74,2	73,6
Polígon industrial Els Cirers	Canyelles	Garraf	68,7	55,5	59,8
s/n Vinaixa 2	Vinaixa	Garrigues	96,8	95,6	89,7
Polígon Industrial La Serra	Vall d'en Bas, la	Garrotxa	87,2	85,7	96,0
Polígon industrial Can Macarelo (NORFRISA - FRIUSA)	Fornells de la Selva	Gironès	80,5	70,5	83,8
Quintà del Colldelram	Olost	Lluçanès	72,5	68,8	78,5
Zona Industrial Les Pedreres	Montgat	Maresme	64,2	41,2	57,8
Sot d'Aluies	Moià	Moianès	71,0	62,8	73,6
PAU-10 Val de Zafán	Amposta	Montsià	132,2	128,6	119,6
Polígon industrial el Pla	Artesa de Segre	Noguera	100,8	100,7	99,5
Filbo	Balenya	Osona	67,9	57,3	70,5
s/n Tremp 1	Tremp	Pallars Jussà	149,4	151,8	149,7
Els Salacons	Sort	Pallars Sobirà	169,9	175,2	175,5
Zona Industrial Indústria Jardí	Palol de Revardit	Pla de l'Estany	86,8	77,5	90,6
Zona Industrial La Cometa	Golmés	Pla d'Urgell	90,7	92,2	89,5
Sort del Capellans	Falset	Priorat	115,5	110,6	104,1
Polígon Industrial El Molló	Móra la Nova	Ribera d'Ebre	125,3	121,9	113,7
Agafalops	Ripoll	Ripollès	87,3	84,9	95,8
La Vaqueria	Sant Guim de Freixenet	Segarra	72,6	68,7	70,4
Cimalsa	Lleida	Segrià	101,1	104,9	99,3
Zona de Desenvolupament Industrial	Massanes	Selva	70,8	56,4	70,7
Polígon Industrial d'Olius	Olius	Solsonès	91,2	87,6	93,7
Polígon de l'Avemar	Roda de Berà	Tarragonès	81,6	71,7	71,0
Polígon Industrial La Plana	Gandesa	Terra Alta	146,6	145,8	135,6
Polígon Industrial de Llevant	Tàrraga	Urgell	78,9	78,8	77,4
CIT 7A Can Fatjó Nord	Cerdanyola del Vallès	Vallès Occidental	54,5	34,3	47,5
Eixample Industrial	Parets del Vallès	Vallès Oriental	56,7	36,8	51,6



**Diputació
Barcelona**

Àrea de Desenvolupament
Econòmic i Turisme

Recinte Maternitat. Pavelló Mestral
Travessera de les Corts, 131-159
08028 Barcelona



Cambra
de Comerç de Barcelona

Avinguda Diagonal, 452
08006 Barcelona